

ကျွန်မဘဝပုံရိပ်
ဒုတိယတွဲ

PERSONAL HISTORY

KATHARINE GRAHAM

ကျွန်မဘဝပုံရိပ် ^{13/12/01}
ဒုတိယတွဲ

PERSONAL HISTORY

Katharine Graham

လင်းဦးခင်
မြန်မာပြန်ဆိုသည်။

ပြည်သူ့ ငွေ့ရာဌာန
အမေရိကန်သံရုံး

ပထမအကြိမ်
၂၀၀၁ ခုနှစ်
အုပ်ရေ ၃,၀၀၀

ပုံနှိပ်သူနှင့်ထုတ်ဝေသူ
မစ္စတာ ရော်နာလ် ဂျေ ပို.စ်
ပုံနှိပ်သူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၆၂၁
ထုတ်ဝေသူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၄၈၅
ပြည်သူ့ရေးရာဌာန
အမေရိကန်သံရုံး
၅၈၁၊ ကုန်သည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

Copyright © 1997 by Katharine Graham. This translation
published by arrangement with Alfred A. Knopf, Inc.

အခန်း (၁၂)

ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာကို ဖေဖေဝယ်ယူခဲ့သည့် ၁၉၃၃ ခုနှစ်က လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး ယိုယွင်းနေသည့်အခြေအနေနှင့် ကျွန်မတို့ အပိုင်ဖြစ်လာသည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်အခြေအနေတို့ကို ပြန်ကြည့်သောအခါ ပို့.စံ၏အခြေအနေမှာ ယိမ်းယိုင်အားနည်းလျက်ပင်ရှိနေသေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဖီးလ်ပြောသလို ကျွန်မတို့မှာ ရေစိမ့်ဝင်နေသော လှေပေါ်သို့ ရောက်နေကြသည်။ သတင်းစာလုပ်ငန်းအနေဖြင့် တကယ်တမ်း ပိုင်ဆိုင်သောပစ္စည်းဟူ၍ ဘာမျှမရှိဘဲ စစ်မဖြစ်မီက ပုံစံအတိုင်း အရုံးပေါ်လျက်ပင်ရှိနေပေရာ ပို့.စံကို ပိုင်ဆိုင်လုပ်ကိုင်နေရသည်မှာ မရေရာလှပေ။

ဟောင်းနွမ်းယိုယွင်းပြီး ပိုးဟပ်များ တင်းကျမ်းပြည့်နေသော ပို့.စံ သတင်းစာတိုက်မှာ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့လယ်ရှိ အီးလမ်းတွင် ခေတ်အဆက်ဆက် ပုံသေရပ်တည်လာခဲ့သော အဆောက်အဦပင်ဖြစ်သည်။ အဆောက်အဦရှေ့ လှေကားပေါက်မှ ဝင်ဝင်ချင်း မှောင်မည်းရှုပ်မွေနေသော

အခန်းငယ်ကလေးတစ်ခန်းသို့ ရောက်သွားမည်။ ထိုအခန်းငယ်ရှိ တက္ကသိုလ်
မြည်နေသော ရွှေလျှားခါတ်လှေကားကို မည်သူမျှ မစီးဝံ့ကြ။ ရှည်လျား
သော သစ်သားလှေကားဟောင်းကြီးကိုသာ အသုံးပြုကြသည်။ ဒုတိယ
ထပ်ရှိ မြို့ပြ သတင်းအယ်ဒီတာများအခန်းမှာ အစဉ်လှုပ်ရှားနေသော
မြို့ကလေး တစ်မြို့နှင့်ပင် တူနေပါသည်။ ဦးထုပ်ကို မချွတ်အားအောင်
လက်နှိပ်စက်များဖြင့် သတင်းရေးနေကြသူများ၏ ဦးခေါင်းများထက်ဝယ်
ဆေးလိပ် မီးခိုးများ လွင့်မျောနေတတ်သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်က ပို.စံ သို့
ရောက်လာသော ရုပ်စံ ဝစ်ဂင်းစ်မှာ ထိုစဉ်ကတည်းက သတင်းဌာနကို
လုံးဝတာဝန်ခံ လုပ်ကိုင်ပေးလာခဲ့သူဖြစ်သည်။ ရုပ်စံ၏ သူမတူသော
သတင်းကြီးကြပ်ရေး တည်းဖြတ်မှု အရည်အသွေးကြောင့်ပင် ဝေါ်ရှင်တင်
ပို.စံ၏ အဆင့်အတန်း များစွာ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တွင်း လူမှုရေးပွဲလမ်းသဘင်များသို့ လိုက်၍
အရေးကြီးသတင်းများ ရယူလေ့ရှိသော သတင်းထောက် မော်လီ သေးယား
ပေးပို့သည့် သတင်းများတွင်ပါသည့် လူနာမည်များနှင့်ပတ်သက်၍ စာလုံး
ပေါင်းများ၊ နေရပ်လိပ်စာများ၊ သက်ရှိထင်ရှားရှိမရှိစသည့် အချက်များကို
ရုပ်စံကိုယ်တိုင် နေ့စဉ်တစ်နာရီခန့် အချိန်ယူတည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ပေးရပုံကို
ဖီးလ်သီသောအခါ ရုပ်စံအပေါ် ရင့်ကျက်သော အကောင်းမြင်ဝါဒီတစ်ဦး
အဖြစ် ချီးကျူးခဲ့ဖူးပါသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်ထဲတွင် ဘန်ဘရက်ဒ်လီ^၁ သည် ပို.စံ သတင်းစာ
တိုက်သို့ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သုံးနှစ်ကြာသော
အခါ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်၌ သတင်းစာအထူးသင်တန်း တစ်နှစ်တက်
ရောက်လိုကြောင်း ဖီးလ်ကို သွားပြောရာ ဖီးလ်က “ဘာလုပ်ဖို့လဲ၊ ခင်ဗျား
ဟားဗတ်မှာ စာသင်ဖူးပြီးပြီပဲ” ဟု ပြောလိုက်သည်။ ဘန်က အလုပ်ထွက်
ပြီး ပဲရစ်မြို့ရှိ အမေရိကန်သံရုံးတွင် ပြန်ကြားရေးအရာရှိ သွားလုပ်သည်။
အလုပ်တွင် မပျော်ပိုက်၍ နှလုံးစိတ်မဝင်စား၏ ပဲရစ်ရုံးတွင် အလုပ်ပြောင်း

လုပ်သည်။

ထိုနှစ်များအတွင်း၌ ဖီးလ်သည် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူတစ်ဦးအဖြစ် အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားခဲ့သည်။ စိတ်ကူးကောင်းများ ထုတ်လျက် ဝန်ထမ်းများအား အခါအခွင့်သင့်သလို ချီးမြှင့်မြှောက်စားခဲ့သည်။ ဝေဖန် ပြုပြင်၍ စည်းရုံးခဲ့သည်။ သို့သော် ဖီးလ်သည် သတင်းစာ၏ မူဝါဒပိုင်း နှင့်အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများကို အချိန်ပြည့်တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်လျက်ပင် သတင်း စာလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ထုတ်ဝေသူအနေဖြင့် လည်း ကောင်း ရင်ဆိုင်ရသည့် အခက်အခဲများကို ကြောင့်ကြစိုးရိမ်နေရှာသည်။ “သတင်းစာတစ်စောင် ရပ်တည်ရှင်သန်နေဖို့ အတွက် ယင်းသတင်းစာ လုပ်ငန်းသည် အောင်မြင်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ရမည်။ သို့သော် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များ ဖြစ်ထွန်းအောင် လုပ်ပေးရမည့်တာဝန်မှာ မိမိ၌ရှိကြောင်းကို ထုတ်ဝေသူက သိရမည်” ဟူသောအဆိုကြောင့် သူ့အဖို့ အကျဉ်းအကျပ်တွေ့နေပြီကို ဖီးလ် ကောင်းစွာသတိထားမိသည်။ အကျပ် အတည်းအခက်အခဲများရှိနေလင့်ကစား ၎င်းအနေဖြင့် သတင်းစာထုတ် ဝေသူအဖြစ်ထက် သတင်းစာပိုင်ရှင်အဖြစ် အုပ်ချုပ်ရခြင်းက အကောင်း ဆုံးဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဖီးလ်ယူဆသည်။ ယင်းအယူအဆမှာ အတိတ်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့ပေပြီ။

ဖီးလ်သည် သတင်းစာအဖွဲ့သားများအား အလုပ်ကိုပိုပြီး ကောင်း သည်ထက်ကောင်းအောင် ကြိုးစားလုပ်ကိုင်ကြရန် အစဉ်နိုးဆော်တိုက်တွန်း လေ့ရှိပါသည်။ သတင်းစာပါ အယူအဆများကို စာဖတ်သူများ ဘဝင်မကျ ပါက သတင်းစာ မှာယူဖတ်ရှုတော့မည်မဟုတ်ဟု ပေါ့ပေါ့တန်တန် ထင် မှတ်ပြီး မိမိဘက်မှ ချွတ်ယွင်းချက်များအား မကွယ်ဝှက်ထားသင့်ဟုလည်း ဖီးလ်က သတင်းစာများကို သတိပေးပြောကြားခဲ့သည်။

ကြော်ငြာများကို အဘယ့်ကြောင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့ စံ၌ ထည့်သွင်း ကြော်ငြာသင့်သည်ဟူသောကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဂျင်နရယ်မော်တော်

ကုမ္ပဏီ^၂စသော ကြော်ငြာထည့်သွင်းသည့် ကုမ္ပဏီများသို့ ဖီးလ်က စာရေး၍ ရှင်းလင်းသိမ်းသွင်းလျက်ရှိသည်။ သတင်းစာတိုက် ငွေစာရင်းဌာနကိုလည်း အိုင်ဘီအမ်စက်များဖြင့် ပြောင်းလဲတပ်ဆင်၍ အော်တိုမေးရှင်း^၃ခေါ် အလို အလျောက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့်စနစ်ကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်အသုံးပြုစေခဲ့သည်။ သတင်းထောက်များကို ငှားရမ်းရာတွင် အရည် အချင်းအရသာ ရွေးချယ်တာဝန်ပေးသည့် မူကိုလည်း ဦးဆောင်ကျင့်သုံး စေခဲ့သည်။

ဖီးလ်သည် အမေရိကန်ဒေသအနှံ့အပြားတွင် ပေါ်ပေါက်လျက် ရှိသော ရာဇဝတ်မှုခင်းများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများ ဆက်နွယ်မှု စုံစမ်းရေး လွှတ်တော်အထူးကော်မတီတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရေးကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် မှတစ်ဆင့် အောင်မြင်စွာ နှိုးဆော်ပေးနိုင်ခဲ့သည့်အပြင် ဝေါ်ရှင်တင် မြို့တော်တွင် ပြင်းထန်ကြီးထွားလျက်ရှိသော အသားအရောင်ခွဲခြားရေးကို လည်း ဆန့်ကျင်ရေးသားခဲ့သည်။

“သတင်းစာ၏ တာဝန်မှာ အမှန်တရားကို ပြောပြရန်ဖြစ်သည်။ သတင်းမှန်ကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်၍ တင်ပြရန်ဖြစ်သည်။ ယင်းအမှန်တရားကို ရှင်းလင်းဖော်ပြနိုင်ရန် အရည်အချင်းရှိသော အယ်ဒီတာအဖွဲ့ထားရှိရမည်” ဟူသော ဖေဖေ၏ အယူအဆနှင့်ဆန့်ကျင်လျက် ဖီးလ်သည် မိမိ၏ နိုင်ငံ ရေးရည်မှန်းချက်အတွက် သတင်းစာကို အာဏာသုံး၍ အသုံးချခဲ့သည်များ လည်းရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်းအတွက် နိုင်ငံရေးအရ အောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း တစ်ချိန်တည်းတွင် သတင်းစာကိုလည်း ထိခိုက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဘန် ဘရက်ဒ်လီ ပထမဆုံး ပို.စ်တွင် အလုပ်လုပ်နေသည်။ ကောင်းမွန် သည့် နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက် ဖြစ်စေကာမူ ဖီးလ်အနေနှင့် သတင်းစာကို အသုံးချခြင်းကို ဘန်က စိတ်မချမ်းမြေ့ခဲ့ပေ။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင် ရုတ်တရက်ကွယ်လွန်ချိန်မှ ထို နှစ်နေ့ရာသီအထိ ဖီးလ် ဇွဲနပဲကြီးစွာဖြင့် ကြိုးပမ်းခဲ့သော အရေးအကြီး

ဆုံးကိစ္စမှာ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်သတင်းစာကို ဝယ်ယူရေးကိစ္စပင်ဖြစ်သည်။ အမှန်မှာ ကျွန်မတို့၏ဘဝ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ကုမ္ပဏီ၏ ဘဝနှင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်၏ဘဝမှာ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ကို ကျွန်မတို့ လက်ထဲ ရောက်ရှိရေးပေါ်၌ မူတည်နေသည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် ကို ဝယ်ယူဖို့ စိတ်ဝင်စားနေကြသူများထဲတွင် ကျွန်မ တို့ သိရသလောက် ဝီလျံ ရဲန်းဒေါ့ဖ် ဟတ်စ် ဂျူနီယာ⁴၊ ဆဲမ်မြူရယ်လ် နယူးဟောက်စ်⁵၊ ကျွန်မ တို့နှင့် ပြိုင်ဖော် ပြိုင်ဘက် ဝေါ်ရှင်တင် ဒေးလီ နယူးစ် သတင်းစာတိုက် ပိုင်ရှင် စကရစ်ပဲ-ဟောင်းဝပ်စ်အဖွဲ့တို့လည်း ပါဝင်ကြသည်။ ဖီးလ်ကမူ ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်၏ ဝမ်းကွဲမောင်တော်သူနှင့် ရှီကာဂိုထရစ်ဖြန်း သတင်းစာ၏ လက်ရှိပိုင်ရှင် အယ်ဒီတာ မိုလ်မှူးကြီး ရောဘတ် မက်ကောမစ် ကိုယ်တိုင် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာကိစ္စကို စိတ်မဝင်စားသဖြင့် ယင်းသတင်းစာ ကျွန်မတို့လက်ဝယ်ရောက်ရှိရေးမှာ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များထက် အခွင့်အလမ်းသာနေသည်ဟု တွက်ထားသည်။

တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာ၏ အထွေထွေမန်နေဂျာ ဘီးလ် ရှယ်လ်တင် (ဝီလျံ ရှယ်လ်တင်)ကလည်း ကျွန်မတို့ကိုသာ ဝယ်ယူစေ ချင်သည်။ သို့သော် ဆစ်ဆီ၏ အရင်းနှီးဆုံးနှင့် ဆစ်ဆီအပေါ် သစ္စာ အရှိဆုံး ဖရဲန့် ဝေါ်ဒရော့ပ်ကို စိတ်မချရ။ ဖရဲန့်ကြောင့် ကျွန်မတို့ အကြံအစည် ပျက်စီးသွားနိုင်သည်။ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် ရောင်းရေး မရောင်း ရေး ဆုံးဖြတ်ချက်ချရမည့် ထိုနှစ်နွေရာသီမတိုင်မီ ဘီးလ် ရှယ်လ်တင်နှင့် ဖီးလ်တို့ မကြာခဏတွေ့ဆုံညှိနှိုင်းကြရာတွင် တစ်ခါတစ်ရံ ဖရဲန့် ဝေါ်ဒရော့ပ် လည်း ပါလာတတ်သည်။ အမွေခံ ခုနစ်ဦးအဖွဲ့က တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် ကို ရောင်းချရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါက ဒေါ်လာလေးသန်းခွဲဖြင့် ဝယ်ရန်နှင့် ရှီကာဂိုထရစ်ဖြန်း၌ ထည့်ဝင်ထားသော ဆစ်ဆီ၏ ဒေါ်လာတစ်သန်း ကျော်တန် အစုရှယ်ယာများအတွက်လည်း ငွေပေးချေရန် ဖီးလ်နှင့် ဖေဖေ တို့ လျှို့ဝှက်စီစဉ်ထားကြသည်။ မက်ကောမစ်မလိုချင်သည့် ပိုင်ဆိုင်မှု

အားလုံးကို အပြီးအပိုင် ဝယ်ယူရေး စီမံချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုနှစ်နေ့ရာသီတွင် ရုဒ်အိုင်လင်ပြည်နယ် နာရာဂန်ဆက် ပင်လယ်အော်ဒေသတွင် အိမ်တစ်လုံးကို ကျွန်မတို့ ငှားယူလိုက်ပါသည်။ ဖီးလ်သည် စနေ၊ တနင်္ဂနွေနားရက်များတွင် ထိုအိမ်သို့ သွား၍ အနားယူ လေ့ရှိရာ ကျွန်မက ဖီးလ်အနှောင့်အယှက်ကင်းစွာ အိပ်နိုင်ဖို့ အတွက် ကလေးများကို ထိုအိမ်ကလေးမှ ကြိုတင်ခေါ်ထုတ်၍ တစ်နေ့ရာရာတွင် အချိန်ပေး ဆော့ကစားခိုင်းထားရပါသည်။

တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ဝယ်ယူရေး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများအပြီး မသတ်မီ ရက်သတ္တတစ်ပတ်အလို စနေ၊ တနင်္ဂနွေအားလပ်ရက်တစ်ရက်တွင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်မည်ဆဲဆဲတွင် သူနှင့်ကျွန်မနှစ်ယောက် တည်း သဲသောင်ပြင်တွင်ထိုင်လျက် စိတ်ကူးများ ဆွေးနွေးဖလှယ်လျက် ရှိကြသည်။ “တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ကိုသာ ကိုယ်တို့ တကယ်ရရင် သိပ်ကိုဟန် ကျမှာပဲကေးရေ၊ မျှော်လင့်ထားတာတွေတော့ အများကြီးပါပဲ၊ ခုနေခါတော့ ကိုယ်တို့ မျက်စိတွေကို ခဏလောက် မှိတ်ထားပြီး အဲဒီသတင်းစာ ကိုယ် တို့ လက်ထဲရောက်လာပြီလို့ စိတ်ကူးကြည့်ရအောင်၊ ပထမဆုံးမြင်ချင်တာ က ဒီသတင်းကိုကြားသွားတဲ့ ဆဲမ်း ကော့ဖ်မဲန်း^၆ ရဲ့ မျက်ခွက်ပဲ” ဟု ထိုစဉ် က ဖီးလ်ပြောခဲ့သည့် စကားကို ကျွန်မကောင်းစွာ မှတ်မိနေပါသေးသည်။ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်သား ယင်းကဲ့သို့ မျက်စိစုံမှိတ်၍ စိတ်ကူးဖြင့် ကြည့်နူးနေစဉ်မှာပင် ဖီးလ်က “ဒီသတင်းစာ ကိုယ်တို့ လက်ထဲ ရောက် မလာရင်တော့ ကိုယ်တစ်ပတ်လောက် ဇီဝိန်ချုပ်သွားမလားပဲ၊ ပြီးရင် ပြန် ဝယ်ယူနိုင်ဖို့ တစ်နည်းနည်းနဲ့ ကြိုးစားရဦးမယ်” ဟူ၍ ယထာဘူတကျကျ နှင့် ခပ်တည်တည်ပြောလိုက်သည့်စကားကိုလည်း ကျွန်မ မမေ့သေးပါ။ တကယ်တော့လည်း ယင်းကိစ္စကို ကျွန်မတို့ နေ့နေ့ညည သတိထား တွေးတောနေခဲ့ကြသည်။ ယင်းသတင်းစာကို ကျွန်မတို့ လက်လွှတ်သွား ပါက ကျွန်မတို့ အချိန်ယူ၍ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့သမျှ သဲထဲရေသွန်

သလိုဖြစ်မည်ကိုလည်း ကျွန်မတို့ ရင်တထင်ထင်ဖြင့် တွေးတော ပူပန် နေမိကြပါသည်။

နောက်တစ်နေ့နံနက်စောစောတွင် ဗိုလ်မှူးကြီး မက်ကောမစ်က တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်သတင်းစာကို ဝယ်ယူသွားကြောင်း ဖီးလ်က ကျွန်မကို သတင်းပေးလာပါသည်။ ရုဒ်အိုင်လင်အိမ်ကို ပစ်ထားခဲ့ပြီး ကလေးတွေကို မောင့် ကစွကိုအိမ်သို့ ခေါ်လာခဲ့ရန်နှင့် ၎င်းနှင့်အတူ လာရောက်နေထိုင် ရန်ကိုလည်း ကျွန်မအားခေါ်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း ဖီးလ်ရှိရာ ဝေါ်ရှင် တင်သို့ မပြောင်းရွှေ့မီ ကလေးများနှင့်အတူ နံနက်စောစောစားရင်း မျက် ရည်တွေ မဆည်နိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

ဖြစ်ရပ်မှာ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်အမွေခံခုနစ်ဦးအဖွဲ့မှ ခြောက်ဦးက ရောင်းချရန် သဘောတူကြသော်လည်း အဖွဲ့ဝင် ဖရန် ဝေါ့ဒ်ရော့ပ်က ယင်းသို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာ ဆစ်ဆီအား သစ္စာမဲ့ရာကျသည်အပြင် လုပ်ငန်း အပေါ်အရုံးပေးအညံ့ခံရာကျသည်ဟုဆိုကာ သဘောတူလက်မှတ် မထိုးပေ။ ထိုအချိန်တွင် ထရစ်ဖြန်း(ရှီကာဂို ထရစ်ဖြန်း) သတင်းစာ၏ အစုရှယ်ယာ များကို ဖေဖေက စိတ်ဝင်စားနေကြောင်းကို မက်ကောမစ်က သိသွား၍ ဖေဖေသာ အားလုံးကို ပိုင်ဆိုင်သွားပါက မူလလုပ်ငန်းကြီးအပေါ် မိမိ၏ ထိန်းချုပ်မှု လျော့ရဲဆုံးပါးသွားမည် အဖြစ်ကို စိုးရိမ်လာရာမှ တိုင်းမ်စ်- ဟဲရာလ်ဒ်ကို မူလခေါ်သောဈေးဖြင့် ကိုယ်တိုင် ဝယ်ယူလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ ကျွန်မတို့ဘက်မှ အမြင့်ဆုံး ဈေးဖြင့်ရအောင်ဝယ်ရန် ပြင်ဆင် ထားခဲ့ကြသော်လည်း ကျွန်မတို့၏ ရှေ့နေများကို ထရစ်ဖြန်းနှင့် တိုင်းမ်စ်- ဟဲရာလ်ဒ်ဘက်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များက ရှောင်ပုန်းနေကြသဖြင့် ကျွန်မတို့ လက် လွှတ်ခဲ့ရခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်လာသောအခါ အလွန် စိတ် ပျက်အားလျော့နေသော ဖီးလ်ကို တွေ့ရတော့သည်။ ကျွန်မတို့၏ စီးပွား ရေးအနာဂတ်မှာ မျှော်လင့်ချက် မကုန်ဆုံးသေးသော်လည်း များစွာ မှုန်ဝါး

အားနည်းသွားပြီကို ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်စလုံး သိနေကြပါသည်။ ယခုအခါ ကျွန်မတို့မှာ အထူးပီပြင်အောင်မြင်စွာ အဆင့်မြင့်မြင့် လုပ်နိုင်ပြီး တကယ် တန်း ချမ်းသာကြွယ်ဝသည့် အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းသော ရှိကာဂို ထရစ်ဖြွန်းကုမ္ပဏီကို စီးပွားရေးပြိုင်ဘက်အဖြစ် ရင်ဆိုင်ကြရပြီဖြစ်သည်။ အများတကာက သိရှိလေးစားကြရသည့် မက်ကောမစ်၏ ထက်မြက်သော စီးပွားရေးစွမ်းရည်မှာ ကျွန်မတို့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရန် မကုန်ခန်းနိုင်သည့်နယ်ပင်။ သည်တစ်ကြိမ်တွင်တော့ လူစွမ်းကောင်းကြီးကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရင်း ဘဝရှင်ကျန်တည်တဲ့ ရေးအတွက် ကျွန်မတို့ ဆတက်ထမ်းပိုးတိုး၍ ကြိုးစား ကြရပေဦးမည်။

တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် ကိစ္စပြီးသွား၍ ရက်သတ္တတစ်ပတ်အကြာ တစ်ညတွင်သန်းခေါင်ကျော် နှစ်နာရီ၌ ကျွန်မအိပ်ရာမှ နိုးလာပါသည်။ ဆေးလိပ်သောက်ရင်း စာတစ်အုပ်ကို အပြီးသတ်ဖတ်နေသော ဖီးလ်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ သတင်းစာလောကမှ ထိပ်သီးပုဂ္ဂိုလ်ကျော် နှစ်ဦးဖြစ်သည့် ဗိုလ်မှူးကြီး မက်ကောမစ်နှင့် ဗိုလ်ကြီးဂျိုး ပက်တာဆင်⁷ တို့၏ ဘဝပုံရိပ်နှင့် ကြိုးပမ်းချက်များအကြောင်း စာအုပ်ဖြစ်ပြီး စာကြည့် တိုက်မှ ဖီးလ်ငှားလာသော စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ “ဒီပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက် ဟာ အသက် ၃၀ ကျော်မှာ ကုမ္ပဏီကို ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့ကြတာ။ အခု သူတို့အသက် ၆၀ ကျော်ကြပြီ။ ကိုယ်က ၃၀ ကျော်ထဲမှာ၊ ကိုယ်တို့ တစ် နည်းတစ်လမ်းနဲ့ လုပ်နိုင်သေးတယ်ကွ” ဟု ဖီးလ်က ကျွန်မကို ပြော သည်။ ယင်းသဘောထားအမြင်တရားကလေးဖြင့်ပင် ဖီးလ်သည် ကျွန်မ တို့ဘဝရပ်တည်နေသည်ဟု ထင်နေကြသည့် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ဝယ်ယူ ရေးကိစ္စ၌ ရုံးနိမ့်ခဲ့ခြင်းအတွက် အကျကြီးကျဆင်းသွားသော စိတ်အားကို ပြန်လည်စုစည်း မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ပြန်လည်စုစည်းလာသော ဖီးလ်၏ကိုယ်အား စိတ် အားများဖြင့် ကျွန်မတို့၏ လက်ရှိလုပ်ငန်း ရှင်ကျန်တည်တဲ့ရေးကို

ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လာခဲ့ပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ၏ အရည်အသွေး နှင့်ဩဇာ ဆက်လက်တိုးတက်လာသည့်အလျောက် စောင်ရေလည်း တိုး လာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကြော်ငြာပိုင်း၌ အခြေမခိုင်ဘဲဖြစ်နေသည်။ လုပ်ငန်းမဖွံ့ဖြိုးသောကာလပင်ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မတို့မှာ ရှေ့သို့ တဖြည်းဖြည်း လှုပ်ရှားရုန်းကန်လျက် ရှိပါသည်။

ကျွန်မတို့၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုမှာ ကြီးမားခက်ခဲပြီး ကြောက်စရာ လည်းကောင်းလှပါသည်။ အီးဗနင်း စတားသတင်းစာကို ပိုင်ဆိုင်သည့် မိသားစုထဲမှ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဝေါ်ရှင်တင်တစ်ခွင်ရှိ အရေးအကြီးဆုံး ဘဏ်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဘုတ်အဖွဲ့များမှ တာဝန်ရှိသူ များဖြစ်ကြသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ယန္တရားကြီး လည်ပတ်ရေး၌ပင် အီးဗနင်း စတား၏ စွမ်းအားများ ပါဝင်နေပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်ဝန် သုံးဦးအနက် အကြီးအကဲဖြစ်သူ ဂျွန် ရပ်ဆယ်ယန်း^၆မှာ အိမ်ဖြူတော်ဆိုင်ရာ အီးဗနင်း စတားသတင်းထောက်ဖြစ်သည်။ မြို့တော်၏ ကုန်သွယ်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့ရုံးများမှာလည်း အီးဗနင်း စတားသတင်းစာတိုက် အဆောက် အဦတွင် ဖွင့်လှစ်ထားသည်။ တရားသူကြီးများကို အီးဗနင်း စတား၏ သဘော တူညီချက်ဖြင့်သာ ခန့်ထားပါသည်။ အီးဗနင်း စတား၏ ဩဇာတိက္ကမမှာ နေရာတိုင်းသို့ သက်ရောက်နေသည်။

အီးဗနင်း စတား၏ ထိပ်တန်းအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့မှ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း လိုလိုသည် သတင်းစာကိုပိုင်ဆိုင်သည့် မိသားစုသုံးစုမှ မိသားစုဝင် များသာဖြစ်သည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်များသည် မပြောပလောက်သော လုပ် ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ပညာရှင်အချို့မှအပ သတင်းစာနှင့်ပတ်သက်၍ မည်မည် ရရ လုပ်ကိုင်လေ့မရှိဘဲ လစာသာ ထုတ်ယူနေကြသည်။ (ထိုစဉ်က ပြင်ပ မှဝင်လာသော အယ်ဒီတာ ဘန် မက်ကလ်ဝေး^၇မှာ ဖော်ရွေပြီး လုပ်ငန်း နိုင်နင်းသူဖြစ်ပါသည်။) ထိုသတင်းစာပိုင်ရှင် မိသားစုများသည် မြို့ထဲ တွင် မနေလိုကြ။ မြို့ပြင်ရပ်ကွက် ဆိတ်ငြိမ်ဒေသများ၌ ခြံနှင့်ဝင်းနှင့်

အဆင့်မြင့်မြင့် နေထိုင်ကြသည်။

တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ကို ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်၌ အင်နှင့်အားနှင့် ဆက်လက်ထုတ်ဝေနေသည်။ ဘီးလ် ရှယ်လ်တင်နှင့် ဖရဲန့် ဝေါဒရော့ပ်တို့ လည်း သတင်းစာတွင်ရှိနေကြသည်။ သို့သော် သတင်းစာကို ဝယ်ပြီး မကြာမီမှာပင် မက်ကောမစ်က တူမဖြစ်သူ ရုသ် အယ်လစ္စဘက် (ဘောဇီ)¹⁰ မက်ကောမစ် မေလာအား ထုတ်ဝေသူအဖြစ် တာဝန်ပေးလိုက်ပါသည်။ မက်ကောမစ်က ၎င်းအနေဖြင့် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ကို အမေရိကန်အခြေခံ သဘောတရားများအား ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းရေး ကင်းတပ်စခန်းအဖြစ် ရည်ရွယ်ကြောင်းဖြင့်လည်း အတိအလင်းပြောကြားခဲ့သည်။ ယင်းအခြေခံ သဘောတရားများကို သတင်းစာမှ ရေးသားဖြန့်ချိရန်အတွက်လည်း ဘာဇီ နှင့် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ မက်စဝဲလ်(ပီတာ) မစ်လာ ဂျူရီယာ¹¹ ကိုပါ ခေါ်ယူထား လိုက်သည်။

ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်၏ စတုတ္ထသတင်းစာကြီးတစ်စောင်ဖြစ် သည့် ဒေးလီ နယူးစ်သတင်းစာမှာလည်း အထိုက်အလျောက် တွင်ကျယ်စွာ ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ထမင်းဆိုင်များနှင့် လမ်းပေါ်တွင် ဝယ်အားလိုက်လျက်ရှိသည်။

ကျွန်မတို့မှာ မြို့တော်၏ အာဏာပိုင်အသိုင်းအဝိုင်းတွင်ရှိပြီး အလယ်အလတ်ဝင်ငွေနှင့် ဝင်ငွေအများဆုံးရသူတို့ ဖတ်ရှုသည့် စတား (အီးဗနင်း စတား) သတင်းစာနှင့်လည်းကောင်း၊ ကာယလုပ်သားများ၊ ဝင်ငွေနည်းသူများ၊ အတင်းအဖျင်းနှင့် မှုခင်းသတင်းကြိုက်သူများ ဖတ်သည့် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်နှင့်လည်းကောင်း နှိုင်းယှဉ်ပါက ဝေါ်ရှင်တင် ပိုစံသည် သာမန်စာဖတ်ပရိသတ်ကို ရရှိအောင် ကြိုးစားနေကြရပါသည်။ ကျွန်မ တို့ပိုင် သတင်းစာကို ပိုမိုတိုးတက်အောင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် သာလျှင်ရှင်ကျန်တည်တံ့နိုင်သော အသေချာဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်ကြောင်း ဖီးလ်ရော ဖေဖေပါ သဘောပေါက်နားလည်ထားကြသည်။ “ရှေးဟောင်း

ပါတီ သတင်းစာသမားတွေရဲ့ သမားရိုးကျ နှေးကွေးတဲ့ ယှဉ်ပြိုင်မှုမျိုးမှာ ကျွန်တော်တို့ ပို့စ်က မပါပါဘူး။ သတင်းဖော်ပြရာမှာ အဲဒီသတင်းစာတွေ နဲ့ ကျွန်တော်တို့ယှဉ်ပြိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့သတင်းစာက ဆဲရေးပုတ်ခတ်တဲ့ ရန်ပွဲတွေထဲမှာ မပါဘူး” ဟုလည်း ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ်က အတိအလင်း ပြောခဲ့သည်။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ကာ ယင်းယှဉ်ပြိုင်ရေး စိတ် ဓါတ်မှာ ထိုအချိန်နှင့် နောက်ပိုင်းခေတ်ကာလများအထိ အရေးပါ အရာ ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်သည် ၁၉၄၉ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် လော့စ်အဲန်ဂျလိစ် အိပ်ဇင်းမီးနားမှ ပထမတန်းဖြန့်ချိရေးမန်နေဂျာ ဟယ်ရီ ဂလက်စတိုင်း¹² ကို ရရှိလိုက်သဖြင့် အစပထမကတည်းက ကြုံခဲ့ရသောပြဿနာတစ်ခုကို ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်အတွက် အရေးအကြီးဆုံးလူသစ်တစ်ဦးမှာ ပို့စ် သို့ လုပ်ငန်းမန်နေဂျာအဖြစ်ဝင်လာပြီး ထုတ်ဝေသူဖြစ်လာသော ဂျွန် ဆွီတာမဲန်း¹³ ပင်ဖြစ်သည်။ ဂျွန် ဆွီတာမဲန်းသည် ပို့စ်ထုတ်ဝေသူများတွင် မိုင်းယာ-ဂရေဟဲမ်မီသားစုဝင် မဟုတ်သော ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်ပါသည်။ ဆွီတာမဲန်းသည် ဒေတင်ဂျာနယ်-ဟဲရာလ်ဒ်¹⁴၏ အထွေထွေမန်နေဂျာ ဖြစ်ခဲ့ပြီး ထုတ်ဝေရေးကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက် ခဲ့သူဖြစ်သည်။

ဖီးလ်သည် ဂျွန် ဆွီတာမဲန်းအား ဇွဲလုံ့လအထူးစိုက်၍ စည်းရုံး သိမ်းသွင်းခဲ့ရပါသည်။ ဂျွန်မှာ ငွေကြေးအားဖြင့် အရှုံးပေါ်နေပြီး ဝေါ် ရှင်တင်တွင် သတင်းစာကြီးလေးစောင်အနက် နံပါတ်သုံးနေရာသို့ ရောက် နေသော ပို့စ်၏အခြေအနေကြောင့် ဂျယ်ယာပါဝင်ခွင့်နှင့် အဆင့်မြင့်လစာ ကိုပင် အင်တင်တင်လုပ်နေခဲ့သည်။ မိမိကမ်းလှမ်းသော အခွင့်အရေးများကို ငြင်းလိုက်သည့် ဂျွန်နှင့် မိမိတို့ တယ်လီဖုန်း ပြောသည်များကို ကြားဖြတ် နားထောင်ကြည့်ရန် ဖီးလ်က ကျွန်မအား တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်ခမျာ ဂျွန်အားလိုချင်လွန်း၍ ထိုစဉ်က မိမိကဲ့သို့ပင် လစာငွေ ဒေါ်လာ ၃၀,၀၀၀

အထိ ထုတ်ယူခွင့်ပြုမည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ လစာဒေါ်လာ ၃၀,၀၀၀ ဖြင့် မလာနိုင်ကြောင်း ဂျွန်က ငြင်းပြန်သောအခါ ဖီးလ်က မိမိလစာကို ဒေါ်လာ ၃၅,၀၀၀ အထိမြှင့်ကာ ဂျွန်အား မိမိလစာအတိုင်းပေးမည်ဟု ကမ်းလှမ်း ခဲ့ပြန်သည်။

ကျွန်မတို့နှင့် အဆက်အသွယ်ရပြီးနောက် ကျွန်မတို့အိမ်သို့ ဂျွန်အလည်လာစဉ်က တစ်ကြိမ်တွင် ကျွန်မမှာ ကလေးတွေနှင့် အတူ ခြံဝင်း ထဲသို့ ရောက်နေခိုက်နှင့်ကြုံကြိုက်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့အားလုံး ဖိနပ် စီးမထားကြသည်ကို မြင်တွေ့သွား၍ ယင်းအဖြစ်ကို ဂျွန်မမေ့နိုင်အောင် မှတ်မိသွားသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် ဖီးလ်၏ ကမ်းလှမ်း ချက်အတိုင်း ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ဂျွန်ရောက်လာ သဖြင့် ဖီးလ်နှင့်တကွ တခြားဝန်ထမ်းများအတွက် စိတ်ချမ်းသာရာ ရရှိသွားကြပါသည်။ ဖီးလ်နှင့်ဖေဖေတို့ အကြားတွင်လည်းကောင်း၊ ဖီးလ်နှင့် ဂျွန်တို့အကြားတွင်လည်းကောင်း၊ အပြန်အလှန်လေးစားကြည်ညိုမှုများ အထူးထူးရှိလာကြသဖြင့် ဖေဖေနှင့်ဖီးလ်တို့၏ တွေးခေါ်မြော်မြင်မှု၊ နည်းစနစ်နှင့် ခိုင်မာသော ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးများအပေါ် အလေးအနက် တန်ဖိုးထားမိသောကြောင့် မိမိ၏အနာဂတ်ဘဝတစ်ခုလုံးကို ၎င်းတို့ နှစ် ယောက်၏လက်ထဲသို့ အပ်နှံထားကြောင်းဖြင့် ဂျွန်က ဖွင့်ဟ ပြောကြား ခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်ကား အဖိုးအနုဋ္ဌထိုက်သည့် ရတနာထုပ်ကြီးရသည့် အလား ကျေနပ်နေပေသည်။

မကြာမီမှာပင် ဖီးလ်က သတင်းစာစီးပွားရေးလုပ်ငန်းပိုင်း တစ်ခု လုံးကို ဂျွန်အား အာဏာကုန်လွှဲပေးလိုက်ပြီး ၎င်းအနေဖြင့် လိုအပ်သည်များကို ပံ့ပိုးကူညီပေးပါသည်။ ဂျွန်လည်း ချက်ချင်းပင် ပို့စ်၏ဒီဇိုင်းပုံစံကို ပြန် လည်ထုတ်လုပ်ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံကိုလည်း ရှင်းလင်းဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ နာမည် ကျော် ထုတ်လုပ်မှုမန်နေဂျာ ဟယ်ရီ အိုင်းဘားစ်¹⁵နှင့် ကြော်ငြာမန်နေဂျာ ဂျင်းမ် ဒေလီ¹⁶တို့ကိုလည်း ဖြည့်စွက် ခန့်ထားလိုက်သည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်

နှစ်ယောက်အပါအဝင် ဒေါ်နီဘားနာဒ်နှင့် ဟယ်ရီဂလက်စတိုင်းတို့ လေးဦးမှာ ပို.စံ သတင်းစာလုပ်ငန်းပိုင်းအဖွဲ့၏ အမြဲတေများဖြစ်ပြီး နောင်အခါလုပ်ငန်းအောင်မြင်မှုကိုပါ စွမ်းဆောင်ပေးနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

ဂျွန်သည် စိတ်ဓါတ်အလွန်ခိုင်မာပြီး လွှမ်းမိုးကြီးစိုးနိုင်သူဖြစ်ပါသည်။ သတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အယ်ဒီတာများ မကြာခဏ အတိုက်အခံပြု၍ ငြင်းခုံပြောဆိုတတ်ရာ အထူးသဖြင့် ငွေသုံး၍ တစ်စုံတစ်ခု ဆောင်ရွက်လိုသော ရပ်စ်ဝစ်ဂင်းစ်နှင့်အချေအတင်ပြောရလေ့ရှိသည်။ ဂျွန်မှာ ငွေကိုတတ်နိုင်သမျှ မသုံးဘဲနေလိုသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကုန်ကျစရိတ် ဖြတ်တောက်ရန် ခန့်မှန်းရာတွင် နာမည်ကြီးခဲ့သည်။ အများက စစ်စီသည်ဟုပြောသည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်း၌ ဂျွန်၏အသုံးစရိတ် ချွေတာ ဖြတ်တောက်ရေး တစ်ယူသန်လမ်းစဉ်နှင့် ဝင်ငွေရစေသည့်လုပ်ငန်းများကြောင့်သာ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ၏ အခြေအနေ ပြန်လည်ဦးမော့လာကြောင်းတွေ့သိလာရပါသည်။ ဂျွန်၏လမ်းညွှန်မှုနှင့် ၎င်း၏ လုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာပညာရှင်များအား စည်းရုံးဆွဲဆောင်နိုင်မှုစွမ်းအားကြောင့် စောင်ရေနှင့်ကြော်ငြာများ အမှန်ပင် တိုးတက်လာခဲ့သည်။ တနင်္ဂနွေသတင်းစာကိုပင် ထုတ်ရန် ဂျွန် ကြံစည်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်က တိုင်းမိစ်-ဟဲရာလ်ဒ်သတင်းစာကို မဝယ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ရလဒ်တစ်ခုမှာ ပို.စံ သတင်းစာအတွက် အဆောက်အဦသစ်ဆောက်လုပ်ရန် ဖေဖေနှင့်ဖီးလ်တို့ ချက်ချင်းဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ပို.စံ ကို ဖေဖေဝယ်စဉ်ကတည်းက ပို.စံ သတင်းစာတိုက်သစ်ဆောက်လုပ်မည်လားဟု တစ်ယောက်က မေးခဲ့ဖူးရာ ဖေဖေက “သတင်းစာတိုက်သစ်တော့ မဆောက်သေးဘူး။ သတင်းစာကိုပဲ ပထမ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်မှာပါ” ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့သည်။ ဖေဖေအနေဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပြီးသွားသောအခါ အခြေအနေတိုးတက်လာသည့်သတင်းစာအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်

နိုင်သည် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုသို့၊ ပြောင်းရွှေ့ ရန်သာရှိတော့သည်။ ထိုစဉ်က ပို.စံ စာဝန်ထမ်းပေါင်း ၈၀၀ မှာ အီး လမ်းထဲရှိ ၅၆ နှစ်သက်တမ်းရှိသည့် အဆောက်အဦတွင် နေရာမဆန့်၍ အခြားအဆောက်အဦသုံးခုတွင် အလုပ် လုပ်နေကြရပါသည်။ ပို.စံ၌ ဝန်ထမ်းများအတွက် နေရာထိုင်ခင်းရော၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများပါ မျက်နှာပန်းမလှပေ။ ထုတ်လုပ်မှုအင်အား အလျောက် တိုက်ကို တိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိဘဲဖြစ်နေသည်။ အဆောက်အဦ သစ်အတွက် အယ်လ်လမ်း (၁၅ လမ်းနှင့် ၁၆ လမ်းကြား)မှ မြေကွက်ကို ရထားပြီး ဖြစ်သည်။ ပို.စံ သမိုင်းတွင် အရေးအပါဆုံးခြေလှမ်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကျွန်မတို့ အနာဂတ်အတွက်လည်း အထောက်အထားတစ်ခုအဖြစ် ကျန်ရစ် မည့် သတင်းစာတိုက်သစ် ဆောက်လုပ်ရန် ငွေခေါ်လာခြောက်သန်းကို ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ ထံမှပင် ချေးယူခဲ့ရပါသည်။ ထိုအဆောက် အဦသစ်တွင် ကျွန်မတို့ ၄၅ နှစ်ကျော်ကြာသည်အထိ လုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်လာ ခဲ့ကြပါသည်။

ပို.စံ အဆောက်အဦသစ် တစ်ဝက်ခန့် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသော အခါ ဖီးလ်က မေမေနှင့် ကျွန်မကို ထိုအဆောက်အဦသို့ခေါ်ပြီး အတွင်း ပိုင်းမွမ်းမံမှုဒီဇိုင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံဉာဏ်တောင်းပါသည်။ ကျွန်မတို့ မှာ ဒီဇိုင်းပုံစံ၌ နားလည်လွန်းလှသူများ မဟုတ်ကြ၍ နောက်ဆုံးတွင် အဆောက်အဦအတွင်းပိုင်း ဒီဇိုင်းပညာရှင် မေရီ ဘန်းစ်ကို ခေါ်လိုက်ရ ပါသည်။ အကျည်းတန်ဆိုးရွားသည့် အပိုင်းများကို မေရီ ဘန်းစ်က ကြည့် ကောင်းအောင် ပြင်ဆင်မွမ်းမံပေးနိုင်ခဲ့သော်လည်း ရွေးချယ် အသုံးပြု ထားသော အရောင်အများအပြားမှာ တောက်ပမှုမရှိဘဲ ဖျော့တော့တော့ အရောင်များ ဖြစ်နေကြ၍ ပို.စံသတင်းစာဝန်ထမ်းများက မေရီဘန်းစ်အား “ဆဲဖြူမယ်”¹⁷ ဟူ၍ပင် ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် ပို.စံ သတင်းစာတိုက်သစ်ကို အုတ်မြစ်စီပြီး အယ်လ်လမ်းရှိ အဆောက်အဦသစ်မှ ပထမဆုံးသတင်းစာ

ကို ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်ရိုက်နှိပ်ခဲ့ပါသည်။ အသံမျိုးစုံ ဖြင့် ဆူညံစည်ကားသော အီးလမ်းမှ ဆိတ်ငြိမ်သည့်အယ်လ်လမ်းသို့ ပြောင်းကြရသောအခါ အဆောက်အဦသစ်၊ နေရာသစ်၌ သတင်းစာတိုးချဲ့ ထုတ်လုပ်ရန် အခြေအနေနှစ်ဆတိုး ရရှိလာသည်။

ဖီးလ်မှာ အဆောက်အဦသစ်စီမံကိန်းနှင့် ပို့စ် အယ်ဒီတာကဏ္ဍ တိုးချဲ့ရေးကို အာရုံစိုက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။ သတင်းစာလုပ်ငန်းကို အားသွန်ခွန်စိုက် ထူထောင်နေခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် သတင်း စာလုပ်ငန်းမှ ရှုံးသမျှငွေကို နှစ်ပေါင်းများစွာ အိတ်ထဲမှ စိုက်ထုတ် ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့သော်လည်း ကကြီးအဆင့် အစုရှယ်ယာများကို ကျွန်မ တို့အား လွှဲပေးလိုက်သည့်နောက်၌ ကျွန်မတို့အနေဖြင့် အရှုံးငွေများကို စိုက်ထည့်မပေးနိုင်တော့ပေ။ ကံအားလျော်စွာပင် သတင်းစာအရှုံးများ အထူးလျော့ပါးသွားသည့်အပြင် စီဘီအက်စ်နှင့် ကျွန်မတို့ ပူးတွဲပိုင်ဖြစ် သည့် ရေဒီယိုအသံလွှင့်စက်ရုံမှလည်း အမြတ်အစွန်းထွက်လာခဲ့ပါသည်။ ရေဒီယိုအသံလွှင့်လုပ်ငန်းနှင့် ရုပ်/သံ လုပ်ငန်းတို့ကို သတင်းစာလုပ်ငန်း နှင့်ပြိုင်ဘက်လုပ်ငန်းများအဖြစ် ဖီးလ်က မယူဆခဲ့သော်လည်း ယင်းတို့ မှာ သတင်းစာလုပ်ငန်း၏ အသွင်သဏ္ဍာန်တစ်ခုဟုကား ဆိုနိုင်ပေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မတို့သည် သတင်းစာလုပ်ငန်းမှ အရှုံးပေါ်နိုင်သည့် ငွေ များကို ထေပေးမည့် လုပ်ငန်းများအဖြစ် အသံလွှင့်နှင့် ရုပ်/သံလုပ်ငန်းတို့ ၏ အလားအလာကို အလွန်စောစီးစွာ သဘောပေါက် နားလည်လာခဲ့ကြ ပါသည်။

ကျွန်မတို့သည် ဖီးလ်၏ အစီအစဉ်အတိုင်း ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် တွင် စီဘီအက်စ်နှင့်ပင် ပူးတွဲလျက် ဝေါ်ရှင်တင်ဂျီ ဒဗလျူအိုအိုင်စီ (နောင်တွင် ဒဗလျူ တီအိုပီဟု ပြောင်းလိုက်သည်)¹⁸ ရုပ်/သံလွှင့်စက်ရုံတစ်ခုကို ဝယ်ယူပြီး ရုပ်/သံထုတ်လွှင့်လုပ်ငန်းအဖြစ် တိုးမြှင့်လုပ်ကိုင်ရန် ဖေဖေ၊ မေမေတို့နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ရာ ကျွန်မတို့ ပေး ဆောင်ရမည့် အချိုးကျ

ကျသင့်ငွေ ဒေါ်လာ ၃၃၀,၀၀၀ (၅၅ရာခိုင်နှုန်း)ကို ဖေဖေတို့က ထုတ်ချေးပေးခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်ကတည်းက ကျွန်မတို့ကို ရေဒီယိုအသံလွှင့်လုပ်ငန်း ထဲသို့ တွန်းပို့ခဲ့သော ဖရင့်စတန်တင်မှာ ကျွန်မတို့၏ ရင်းနှီးသော အတွင်း သိမ်တံရင်းကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်လာရုံမျှမက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး၏ တွဲဖက်အကျိုးတော်ဆောင်ကြီးလည်း ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းတွင် ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်၊ ဂျက်ဆင်ဗီးလ်မြို့^{၁၉} မှ ၃ ဗလျူ အမ်ဘီအာရ် (၃ ဗလျူဂျေအိပ်စ်တီဟု နောင်တွင် ပြောင်းလိုက်သည်)^{၂၀} ရုပ်/သံ စက်ရုံကို ပိုင်ရှင်သုံးဦးစလုံးက ရောင်းချလိုကြောင်း ဖရင့်စတန်တင် က ဖီးလ်အား သတင်းပေးလာပြန်သည်။ ဖီးလ်လည်း ၁၉၅၂ ခုနှစ် ရွေးကောက် ပွဲမတိုင်မီ တစ်လအလိုမှ စတင်၍ ထိုရုပ်/သံလွှင့်စက်ရုံအား ဝယ်ယူရန် လှုပ်ရှားခဲ့ရာ ရွေးကောက်ပွဲပြီးဆုံးသည့်နောက် ၁၀ ရက်အကြာတွင်ဝယ်ယူ နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဂျက်ဆင်ဗီးလ်မြို့တွင် ၃ ဗလျူ အမ်ဘီအာရ် ရုပ်/သံလွှင့် စက်ရုံကို စတင်တည်ထောင်သည့် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်က ဂျက်ဆင်ဗီးလ် တစ်မြို့လုံးတွင် ရုပ်/သံဖမ်းစက် လုံးဝ မရှိသေးပေ။

ထိုရုပ်/သံလွှင့်စက်ရုံအတွက် ဖီးလ်ပေးခဲ့သော ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၄၇ သန်းသည် ရုပ်/သံလွှင့်စက်ရုံအတွက် မည်သူမျှ မပေးသေးသော ဈေးနှုန်းဖြစ်နေပေရာ ဖေဖေသည်ပင်လျှင် ဖီးလ်၏ လုပ်ရပ်ကြောင့် စိတ် အနည်းငယ်လှုပ်ရှားသွားခဲ့သည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့်မူ ဖေဖေထက် တစ်ကွက် သာအောင် ပထမဆုံး စွမ်းဆောင်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က အတ္တလန္တာမြို့နှင့် မိုင်ယားမီးမြို့အကြားတွင် ဗွီအိပ်ချ်အက်ဖ်^{၂၁} ခေါ် ကြိတ်နှုန်း အလွန်မြင့်သော ရုပ်/သံလွှင့်စက်ရုံဆို၍ ၃ ဗလျူဂျေအိပ်စ်တီ တစ်ရုံ တည်းသာ ရှိသေးသည်။ ဂျက်ဆင်ဗီးလ်တွင် ထုတ်ဝေနေသော မီးရထား သံလမ်းကုမ္ပဏီပိုင် သတင်းစာများမှာလည်း အားမကိုးလောက်သဖြင့် သတင်း အတွက် အဓိကအားကိုးစရာ ၃ ဗလျူဂျေအိပ်စ်တီ ရုပ်/သံအစီအစဉ်ကိုသာ

အများဆုံးအားထားလာခဲ့ကြပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာတိုက်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းကို ဂျွန် ဆွီ တာမဲန်းကတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ချိန်မှစ၍ ဖီးလ်အဖို့ သတင်းကဏ္ဍနှင့် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍတို့ကို အာရုံစိုက်ကြီးကြပ်ရန် အချိန်ပိုမိုရရှိလာ ခဲ့သည်။ နိုင်ငံပြင်ပ၌ ပို့.စံ ၏ နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်များထားပါမှ သတင်းလုပ်ငန်းကို ပိုင်နိုင်စွာ လုပ်နိုင်မည်ဟု ယူဆသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ပြီးသည့်နောက် ထွန်းကားလာသည့် ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၏ အန္တရာယ်ကို သတင်း စာ ခေါင်းကြီးပိုင်းများမှ သတိပေးနေကြရသည့် ကာလဖြစ်ရာ ပို့.စံ မှာ လစ် ဘရာလ်ဘက်ယိမ်းသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲဆန်သည်ဟူ၍လည်း ကောင်း စတင်စွပ်စွဲခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ပို့.စံ အပေါ် အတော်အတန် ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်လာကြသဖြင့် ယင်းတိုက်ခိုက်မှုများအား ပို့.စံ အယ်ဒီတာတို့က ခေါင်းကြီးပိုင်းများဖြင့် ပြန်လည်တုံ့ပြန်ခဲ့ကြသည်။

အဆိုးဆုံးမှာ ကော်နိဆားဗတစ်ဘက်မှ ၁၉၄၈ ခုနှစ် မတ်လတွင် ထုတ်သည့် ဘွင်းဘွင်းပြောမယ် ("Plain Talk")ဟူသော စာစောင်မှ ဆောင်းပါးပင်ဖြစ်သည်။ ထိုဆောင်းပါးတွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာကို ကွန်မြူနစ်ပါတီဘက် တော်သား အသားထဲကလောက်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖီးလ်အား ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စံ သတင်းစာအယ်ဒီတာ့မူဝါဒဘက်မှ မပြတ် ခုခံချေပနေသူအဖြစ်လည်း ကောင်း၊ ပို့.စံ ၏ ပင်တိုင်ကာတွန်းဆရာ ဟားဘတ် ဘလော့ခ်²² နှင့် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍမှ အယ်လန် ဘာ့သ် တို့အား အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍ၏ မူဝါဒလမ်းညွှန်သူများအဖြစ် လည်းကောင်း စွပ်စွဲတိုက်ခိုက်ထားသောကြောင့် ဖီးလ်မှာ တရားစွဲရန်အထိ စိတ်ဆိုးသွားခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုစာစောင်တွင် ငွေအရင်းအနှီးမရှိ ကြောင်းသိရ၍ လက်လျှော့လိုက်သည်။ ဖီးလ်သည် ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုဆောင်းပါးမှာ ပို့.စံ မှ နုတ်ထွက်သွားသော ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက

အခြေအမြစ်မရှိဘဲ ရေးလိုက်သော ဆောင်းပါးဖြစ်ကြောင်း အကြောင်းကြား
သည့် ရှစ်မျက်နှာစာတစ်စောင်ရေးကာ ပို.စ် အဖွဲ့သားများထံ ပို့လိုက်လေ
သည်။

ကျွန်မတို့. ပို.စ် သတင်းစာအား ကွန်မြူနစ်သတင်းစာအဖြစ်
လည်းကောင်း၊ ထရူးမင်းအစိုးရအဖွဲ့၏ အဘော်သတင်းစာအဖြစ်လည်း
ကောင်း စွပ်စွဲပြောဆိုလာသောအခါ ကျွန်မတို့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်ထုတ်ဝေလျက်
ရှိသော တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်နှင့် အခြားသတင်းစာများက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
ဩဘာပေးကြသည်။ ပို.စ် သတင်းစာဖတ်ပရိသတ်နှင့် ကြော်ငြာရှင်များကို
ကျွန်မတို့နှင့် အထင်အမြင်လွဲမှားပြတ်စဲစေလိုသော သဘောထားများ ပါဝင်
ခဲ့သည်။ ကျွန်မတို့မှာ မိမိစီးပွားရေး အသက်သွေးကြောကို ကာကွယ်ရင်း
သတင်းထင်မြင်ချက်များ၊ ဟားဘတ် ဘလော့ခ်၏ အဓိပ္ပာယ်ပါသော ကာ
တွန်းများကို ထောက်ခံခဲ့ရာ၌ ဖီးလ်သည် သတ္တိနှင့် ချင့်ချိန်ဆုံးဖြတ်မှုများကို
အထူးအသုံးပြု ခဲ့ရပါသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်ဟောင်း တိုင်းမ်စ် မဂ္ဂဇင်း
တွဲဖက်အယ်ဒီတာ ဝှစ်တီကာ ချိန်းဘားစ်²³က အမေရိကန်အစိုးရ၏
လျှို့ဝှက် စာရွက်စာတမ်းများကို ကွန်မြူနစ်သူလျှို့အဖွဲ့လက်သို့ ပေးခဲ့သော
အမေရိကန်ဘက်မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည်စာရင်း ဖော်ထုတ်ရာတွင်
အယ်လ်ဂျာ ဟစ္စ²⁴၏အမည်ပါလာခဲ့သည်။ ဟစ္စအား ထောင်ဒဏ်ငါးနှစ်ပေး
လိုက်ပြီးနောက် ဟစ္စ၏သတင်းများကို ပို.စ်၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ခြင်းအတွက်
ကျွန်မတို့အပေါ် အပြင်းအထန် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်လာကြပြန်သည်။ မိတ်ဆွေ
အချို့ကလည်း ဖီးလ်နှင့်ပို.စ် သတင်းစာအား သူရဲဘောနည်းသည်၊ ဓမ္မ
ဓိဋ္ဌာန်မကျဟု ဝေဖန်လာကြသည်။

ယင်းသို့နှစ်ဖက်စလုံး၏ ဝေဖန်တိုက်ခိုက်မှုခံရခြင်းမှာလည်း
ပို.စ်အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍမှ တင်ပြခဲ့သောအမြင်နှင့်သဘောထားများ
ရောထွေးသွားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဏ္ဍတွင် အဆုံးအဖြတ်ပေး

ကြံ့ရသူများမှာ ဟားဘတ် အယ်လ်စတင်နှင့် ဖီးလ်တို.သာဖြစ်ကြသည်။
အမှန်မှာ အယ်လ်ဂျာ ဟစ္စအား ပထမပိုင်းစစ်ဆေးစဉ်က ပို.စ်အနေဖြင့်
ဟစ္စအပေါ် စာနာထောက်ထားပြီး ရေးသားရှုမြင်ခဲ့ပါသည်။ အထောက်
အထားများ ပြည့်စုံလုံလောက်သောအချိန်ရောက်မှသာ ဟစ္စအား မုသား
သက်သေခံသူအဖြစ် တရားစွဲအပြစ်ပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်သည် ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့အဖို့ ပို.စ်ကို ကြီးကြပ်
အုပ်ချုပ်သောပိုင်ရှင်များအဖြစ် တာဝန်ယူရသည့်ကာလတွင် ပထမဆုံး
ကြုံရသော သမ္မတရွေးကောက်ပွဲနှစ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနှစ် နွေရာသီတွင်
သတင်းစာဆရာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ထုတ်ဝေသူ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း
ကျွန်မတို့အတူတကွတက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီနှစ်ခုစလုံး၏
ညီလာခံများသည် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းလှသည်။ ထိုစဉ်က အခြေခံ
ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ယခုထက်ပို၍ အရာရာကို အဆုံးအဖြတ်ပေး
နိုင်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ကွယ်မှအကြောင်းရပ်များကို သိနိုင်ဖို့အတွက်
လူအများနှင့် ခေါင်းသင်းထားရမည့်အပြင် လူစုလူဝေးများအကြား၌လည်း
သွားလာလှုပ်ရှားနိုင်ရပေမည်။ တစ်နိုင်ငံလုံးမှ နိုင်ငံရေးသမားများနှင့်
သတင်းစာဆရာများကို တွေ့ဆုံ၍ အမြင်များဖလှယ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။
၁၉၄၈ ခုနှစ်၌ ကျွန်မတို့မှာ အသက်ငယ်ရွယ်ပြီး ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ်သတင်းစာ
ကိုလည်း လူများ ကောင်းစွာမသိကြသေးပေ။

ထရူးမင်းနှင့် သောမတ်စ် ချူဝီတို့ ယှဉ်ပြိုင်ရွေးကောက်ပွဲတွင်
ဖေဖေ လက်ထက်ကတည်းက ကျင့်သုံးခဲ့သည့် လွတ်လပ်သောတိုက်ပိုင်ရှင်
၏မူဝါဒအတိုင်း ကျွန်မတို့လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ ထိုမူဝါဒမှာ သမ္မတ
ရာထူးအတွက် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံသူများကို ထောက်ခံရေးသားမှု မပြု
ရေးဟူသော မူဝါဒပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မတို့သည် အဏုမြူ
စွမ်းအင်ထိန်းချုပ်မှုအတော်များများကို ပုဂ္ဂလိကစက်မှုလုပ်ငန်းသို့ လွှဲ

ပြောင်းပေးရန် အလားအလာရှိသည် ချူဝီ၏ မိန့်ခွန်းများကို ဝေဖန်
ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဘာလင်မြို့ကို ကွန်မြူနစ်တို့က ပိတ်ဆို့သည်ကိုစွ
အပေါ် ချူဝီ၏ မှတ်ချက်များကိုမူ ကျွန်မတို့ ချီးမွမ်းထောပနာပြုခဲ့ပါသည်။
ထရူးမင်းနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ချူဝီအား ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုဝါဒီ²⁵ ဟု စွပ်စွဲသော
ထရူးမင်းကို ကျွန်မတို့ ဝေဖန်ရှုတ်ချခဲ့ပြီး ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အပေါ်
၎င်း၏ ရှုတ်ချမှုများစွာကို ကျွန်မတို့ ထောက်ခံရေးသားခဲ့ပါသည်။

ချူဝီ သမ္မတအရွေးခံရမည်ဟု ထင်ကြေးပေးခဲ့သဖြင့် ထရူးမင်း
ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ပြီးနောက် နံနက်ထွက် ပို့စ်သတင်းစာတွင် ဖိလ်က
ထရူးမင်းဆီ သူပိုသည် ကြေးနန်းကို မျက်နှာဖုံးတွင် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။
အကျဉ်းအားဖြင့် သတင်းစာဆရာများ မှန်းချက်လွဲခြင်းကို ဝန်ခံသည့် ကြေး
နန်းဖြစ်ပါသည်။

ထရူးမင်းလည်း ၎င်း၏ မဲဆွယ်လှုပ်ရှားမှုအပေါ် ကျွန်မတို့
ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်၏ ရေးသားချက်များမှာ မျှတပြည့်စုံကြောင်းဖြင့် သဘော
ထားကြီးစွာ ဖွင့်ဟပြောခဲ့ပါသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကျွန်မတို့အတွက် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ
အရေးအကြီးဆုံးနှင့် စိတ်လက်မချမ်းမသာဖြစ်ကြရသည်ကိုစွတစ်ခုမှာ ကန်
တပ်ကီးပြည်နယ်အထက်လွှတ်တော်အမတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကျွန်မတို့
မိတ်ဆွေကြီး ပရစ်ချ် မဲကိစ္စဖြင့် အမှုပတ်ပြီး ထောင်ဒဏ်နှစ်နှစ် အပြစ်ပေး
ခံခဲ့ရသည်ကိုစွပင်ဖြစ်ပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင်နာမည် အတုများရေးထားသော
ဆန္ဒမဲပြားအချို့အပေါ်တွင် ပရစ်ချ်က လက်မှတ်ထိုးပေးမိခဲ့သောကြောင့်
ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေအရ သမ္မတအဖြစ် လည်းကောင်း၊ အထက်လွှတ်တော်
အမတ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အောက်လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် လည်း
ကောင်း အရွေးခံသည့် ကန်တပ်ကီးပြည်နယ်မှ ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင်
ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအား ဆန္ဒပြုသည် မဲအင်အားကို လျော့ပါး

ပျက်ပြယ်အောင် ပူးပေါင်းကြံစည်လုပ်ဆောင်မှုဖြင့် တရားစွဲခံရသောအမှု ဖြစ်ပါသည်။

ပရစ်ချ်ကိစ္စကို ဖီးလ်နှင့်အပေါင်းအသင်းများက ငွေအားလူအားဖြင့် လိုက်လံကူညီပေးခဲ့သောကြောင့် ပရစ်ချ်မှာ ထောင်ဒဏ်ငါးလသာ ကျခံပြီး နောက် ၁၉၅၁ ခုနှစ် ခရစ္စမတ်ပွဲမတိုင်မီ သမ္မတထရူးမင်း၏ အမိန့်ဖြင့် ပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ပရစ်ချ်သည် အသက် ငယ်ရွယ်စဉ်ကတည်းကပင် အရာရာကိုခွင့်လွှတ်တတ်ပြီး ပေါ့ပေါ့လျော့ လျော့နေတတ်သည်။ မိမိ၏အလုပ်များကိုပင် ပြီးစီးအောင် လုပ်လေ့မရှိဘဲ ရံဖန်ရံခါ တစ်ပိုင်းတစ်စဖြင့် ချန်ထားတတ်၍ အပေါင်းအသင်းများက အပြီးသတ်ပိုင်းဝန်းလုပ်ကိုင်ပေးရလေ့ရှိသည်။ သို့သော် သူ့ကို ကျွန်မတို့ အခင်အမင်မပျက် ချစ်မြဲချစ်နေကြသည်။ ထောင်ထဲ၌ရှိစဉ် ဖီးလ်ထံသို့ စာများရေးသေးသည်။ ပရစ်ချ်သည် ကန်တပ်းကီးပြည်နယ် ပညာရေးကော် မရှင်တစ်ခု၏ အကြီးအကဲအဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးခြင်းခံရပြီး အရေး ပါသော ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်ရင်း ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်သွားရှာသည်။

ဆယ်စုနှစ်ကာလသစ်အကုန်ပိုင်းမှစ၍ အမေရိကန်နိုင်ငံရေး အခြေ အနေ လှုပ်ရှားလာသည့် အရိပ်အယောင်များတွေ့ရသည်။ အမေရိကန် တို့၏ ဘဝကို ဖျက်ဆီးရန် ကြံစည်လာသည့် ကွန်မြူနစ်တို့၏ လှုပ်ရှားမှု အားဆန့်ကျင်သည့် လုပ်ဆောင်မှုများကို ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် အထက်လွှတ်တော်အမတ် ဂျိုးဇက် မက်ကာသီ^{၂၆}က စတင် လိုက်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကွန်မြူနစ်များအပေါ် မက်ကာသီ၏ ပြင်းထန်သော ရှုတ်ချမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖီးလ်က ဆန့်ကျင်ဝေဖန်ခဲ့သည်။

အလွန်ခက်ခဲရှုပ်ထွေးနေသော ထိုအချိန်မျိုးတွင် ဖီးလ်အနေဖြင့် ပြတ်သားသောလမ်းပေါ်မှ လျှောက်လှမ်းဖို့လိုအပ်လှပါသည်။ ဖီးလ်သည်

ထက်သန်သော လစ်ဘရာလ်ဝါဒီတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့လင့်ကစား ပို.စံ သတင်းစာ သက်ဆိုးရှည်စွာ တည်တံ့နိုင်ရေးအတွက် ရုန်းကန် တိုက်ခိုက်နေရသော ထိုအချိန်မျိုး၌ ရှေးရိုးစွဲ ကော်နဆားဗတစ်ဝါဒဘက်သို့ ထင်ရှားစွာယိမ်းလာပြီး ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးကိုလည်း ပိုမို ပြုလုပ်လာရသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ တိုက်ခိုက်မှုများရော၊ သတင်းစာအား တိုက်ခိုက်မှုလာမှုများကိုပါ ဖိလ် အနေဖြင့် ဒိုင်ခံ၍ တုံ့ပြန်ခဲ့ရသည်။

မိမိသတင်းစာတိုက်အတွင်း၌ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာပေါင်းများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော ဖိလ်၏အဖြစ်ကို အကြောင်းသိ မဟုတ်သူ ပြင်ပလူများ မသိရှိကြပေ။ ယင်းပြဿနာများအနက် အချို့ သည် ဖိလ်၏ အတွေးအမြင်အယူအဆများ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာမှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ပြဿနာအချို့မှာ အယ်လန် ဘတ်သ်²⁷ နှင့် ကာတွန်းဆရာ ဟားဘလော့ခ် (ဟားဘတ် ဘလော့ခ်) တို့ကြောင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် နွေဦးရာသီတစ်နေ့တွင် ဖိလ်နှင့် ကျွန်မတို့ နယူးယောက်မှ မီးရထားဖြင့် ပြန်လာကြစဉ် ဖိလ်က ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံ မှ အယ်ဒီတာ့အဘော်ကိုဖတ်ပြီး ရှူးရှူးရှားရှားဖြစ်သွားသည်။ ထိုအယ်ဒီတာ့အဘော်မှာ အယ်လန် ဘတ်သ်၏လက်ရာဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဖိလ်သိနေသည်။ ဘတ်သ်က အမေရိကန်နိုင်ငံ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဟောင်းနှင့် ၁၉၃၆ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်က ကွန်မြူနစ်ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အမေရိကန် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ၌ ပါဝင်အရွေးခံခဲ့ဖူးသော အားလ် ဘရောင့်ဒါ²⁸အား အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍမှ ထောက်ခံရေးသားထားလေသည်။ ဘတ်သ်သည် ပြည်သူ့လွတ်လပ်မှုနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများဘက်မှ ပြတ်သားစွာ ရပ်တည်ရေးသားသူဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ရေးလွတ်လပ်မှုကာကွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၏ တကယ့် အန္တရာယ်များကို လျှော့တွက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ရေးသားခဲ့ခြင်းအတွက် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်က ပို.စံကို ဘရောင့်ဒါအဘော်

သတင်းစာ^{၂၉}အဖြစ် ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့သည်။

အယ်လန် ဘာ့သ်၏လက်ချက်ကြောင့် သူ့ခိုးကို ဓါးရိုးကမ်းမိ သလိုဖြစ်သွား၍ သတင်းစာတိုက်တွင် ထိပ်သီးအယ်ဒီတာကြီးများနှင့် မန်နေဂျာများပင် တုန်လှုပ်သွားကြသည်။ အလွန်စိတ်ထိခိုက်သွားသော ဖီးလ်က ဘာ့သ်အား တာဝန်မှ ချက်ချင်းရပ်စဲလိုသော်လည်း ဖရင့်ဖတ်တား၏ ဖျောင်းဖျနှစ်သိမ့်မှုကြောင့် အယ်လန်အား ထုတ်မပစ်တော့ဘဲ ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် ထိုအယ်ဒီတာ့အဘော်အတွက် ဝမ်းနည်းကြောင်း စာတိုကလေးသာ ပို့စံ တွင် ပါလာတော့သည်။

ဖီးလ်နှင့် ဘာ့သ်တို့အကြား တင်းမာမှုကား ရှိနေပေသည်။ လအနည်းငယ်ကြာသောအခါ ဖေဖေထံရေးသောစာထဲ၌ ဖီးလ်က မိမိအနေဖြင့် ပို့စံ အယ်ဒီတာ့အဘော်အများအပြားကို ပြင်ဆင်ရေးသားပေးနေရပြီး လုံးဝ ဖြုတ်ပယ်လိုက်သည်များလည်းရှိနေကြောင်း၊ အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍအယ်ဒီတာ အယ်လစ္စတင်နှင့်လည်း သီးခြားညှိနှိုင်းဆွေးနွေး၍ နှပူးယောက်တိုင်းမိစ်ကဲ့သို့ ပျော့ညံ့သော အတွေးအခေါ်များပါသည့် သတင်းစာအဖြစ်သို့ ပို့စံကို အရောက်မခံနိုင်ကြောင်းကို ပြောကြားထားပြီး ဖြစ်ကြောင်းစသည်ဖြင့် အခြေအနေကို ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဖီးလ်သည် စိတ်တည်ငြိမ်မှုရကာ ဘာ့သ်နှင့်လည်း ပြေလည်သွားပါသည်။ ဘာ့သ်သည် နောင်အခါ ပို့စံအယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍ၏ လက်ရုံးသာမက သတင်းစာတစ်စောင်လုံးအတွက်လည်း အားအကိုးရဆုံး အယ်ဒီတာတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်အနေနှင့် မက်ကာသီခေတ်တွင် ကြော်ငြာများ ကျဆင်းခဲ့သည်ကို အလွန်လန့်ဖျပ်သွားသည်။ အပြင်လူအနေနှင့် ပို့စံကို ဦးဆောင်နေရသူဖြစ်သဖြင့် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ သတင်းစာကို အဆုံးရှုံးမခံနိုင်သည့်စိတ်ကြောင့် ဘာ့သ်မှန်သည်၊ မှားသည်ကို ခွဲခြားစိတ်ဖြာဖို့ မကြိုးစားဘဲ သတင်းစာ မဆုံးပါးရေးကိုသာ အလေးအနက် တွေးတောခဲ့သည်ဟု ဖီးလ်၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်သူ ဂျိုး ရောက နောင်တွင်

မှတ်ချက်ချလေသည်။

သမ္မတရွေးကောက်ပွဲတွင် အိုင်စင်ဟောင်းဝါး³⁰အား အလားအလာရှိသော အရွေးချယ်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအဖြစ် မည်သည့်အချိန်က ဖီးလ်ထင်မြင်ယူဆခဲ့သည်ကို ကျွန်မ မမှတ်မိတော့။ သူ့သဘောအလျောက် လက်ခံယုံကြည်သည်လား၊ တစ်စုံတစ်ယောက်ကြောင့် အထူးသဖြင့် ဖေဖေ၏ပယောဂကြောင့် လက်ခံယုံကြည်သွားသည်လား ဟူသည်ကိုလည်း ကျွန်မ မမှတ်မိတော့ပါ။ အိုင်စင်ဟောင်းဝါးထက် ဒျူဝီကိုပိုကြိုက်သော ပရစ်ချ်ထံ ရေးသောစာတစ်စောင်ထဲ၌ အိုင်စင်ဟောင်းဝါးအား ဆန့်ကျင်ပြောဆိုမှု အလွန်အကျွံမလုပ်ရန် ပရစ်ချ်ကို သတိပေးထားပြီး မိမိသည်ပင်လျှင် အိုင်စင်ဟောင်းဝါးက သတင်းစာ ဆရာများအား ကျွေးမွေးခဲ့သည့် နေ့လယ်စာစားပွဲတစ်ခုသို့ တက်ရောက်ပြီးနောက် သဘောထားပြောင်းလဲခဲ့ပုံကို ရေးပြထားခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်သည် ၁၉၅၁ ခုနှစ် နွေရာသီတွင် အိုင်စင်ဟောင်းဝါးအား လေးစားကြည်ညိုရင်းစွဲရှိသော ဖေဖေနှင့် ပူးမိသွားပြန်သဖြင့် အိုင်စင်ဟောင်းဝါးအား အပြည့်အဝ ထောက်ခံလာတော့သည်။ လွတ်လပ်မှုသည် ပို.စ်၏ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်သော်လည်း ပို.စ်အယ်ဒီတာကဏ္ဍမှ အိုင်စင်ဟောင်းဝါးအား ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းထောက်ခံရေးသားလာလေသည်။ မတ်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရီပတ်ဘလီကင်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အိုင်စင်ဟောင်းဝါးအား ပို.စ်မှ ထောက်ခံရေးသားလိုက်ရာ ထိုဂယက်မှာ နေရာတိုင်းသို့ ရိုက်ခတ်ပျံ့နှံ့သွားပါသည်။ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ စတင်ယိုယွင်းလာသော ဖေဖေကို ဖီးလ်က ယခင်ကကဲ့သို့ ဖိတ်ခေါ်ဆွေးနွေးခြင်း၊ အကြံဉာဏ် တောင်းပြီး အဆုံးအဖြတ်ရယူခြင်းများ မပြုတော့သည့်အတွက် ဖေဖေစိတ်မကောင်းဖြစ်နေရှာသည်။ အထူးသဖြင့် အိုင်စင်ဟောင်းဝါးအား ပို.စ်မှ ထောက်ခံရေးသားမှုကို ကြိုတင်၍ မသိခဲ့ရခြင်းအတွက် ဘဝင်မကျ ဖြစ်နေသည်။

မေမေက ဖေဖေ၏ စိတ်ဓါတ်ကျဆင်းသည့်အခြေအနေကိုသိ၍ ဖေဖေ ၏စိတ်ဓါတ်ကို ပြန်လည်မြှင့်တင်ပေးရန်လိုအပ်ပုံနှင့်ဖေဖေအား ဖယ်ချန် ထားသည့်အဖြစ်ကို ပြစ်တင်ဆုံးမထားသည့်စာတစ်စောင် ဖီးလ်ထံ ပို့လိုက်သည်။

မေမေစာကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် ဖေဖေထံသို့ ဖီးလ် မကြာခဏစာရေးလာပြီး သတင်းစာနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာအမျိုးမျိုးကို အသေးစိတ်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်လာပါသည်။ ထိုနှစ်နွေရာသီတွင် သမ္မတလောင်းအဖြစ် အရွေးချယ်ခံမည့် ရီပတ်ဘလီကင်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အိုင်စင်ဟောင်းဝါးအရွေးခံရသဖြင့် ဖီးလ်လည်း အောင်မြင်စွာ ပြုံးပျော်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မမှာ နိုင်ငံရေးယုံကြည်မှုတွင် ထူးထူးခြားခြား အစွန်အဖျားရောက်လေ့ရှိသူ မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မ၏ နိုင်ငံရေးအမြင်များလည်း သိသိသာသာပြောင်းလဲလေ့မရှိ။ သို့သော် ဒီမိုကရက်ပါတီဝင် ကိုယ်စားလှယ်များကို ကျွန်မအနေဖြင့် ထောက်ခံအားပေးလေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်မှာ အိုင်စင်ဟောင်းဝါးနှင့်ရီပတ်ဘလီကင် ဘက်တော်သားလုံးလုံးလျားလျားဖြစ်သွားပေပြီ။ ထိုနှစ်နွေရာသီမှာပင် အိုင်စင်ဟောင်းဝါး၏ ဒုတိယသမ္မတအဖြစ် အများက ထင်ကြေးပေးနေကြသည့် ရစ်ချတ် နစ်ဆင်³¹နှင့် စတင်သိကျွမ်းခဲ့ပြီးနောက် မဲဆွယ်ပွဲတွင် မိမိဘက်မှ အထူးစွမ်းဆောင်ပေးနိုင်မည့်သူအဖြစ် နစ်ဆင်၏အားကိုးယုံကြည်မှုကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ နွေရာသီလလယ်ပိုင်းတွင် ဖီးလ်၊ ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ်နှင့် ဖေဖေတို့ ရစ်ချတ် နစ်ဆင်နှင့်အတူ နေ့လယ်စာစားကြပြီးနောက် ဖီးလ်က ရစ်ချတ် နစ်ဆင် သာလျှင် ဒုတိယသမ္မတရာထူးအတွက် အဓိကအရည်အချင်းများ ရှိသူဖြစ်ကြောင်း သဘောထားပေးသည့် စာတစ်စောင်ကိုပင် သတင်းစာလောကမှ မိတ်ဆွေတစ်ဦးထံသို့ ပို့ပေးခဲ့ပါသေးသည်။ ကျွန်မနှင့် ကျွန်မအပေါင်း အသင်းတို့က ကွန်မြူနစ်ကို မျှားခေါ်သလိုဖြစ်နေသော ဖီးလ်တို့၏ အောင်

မြင်သော ကနဦးလှုပ်ရှားမှုအတွက် အထူးပင် ရတက်မအေးနိုင်အောင် ဖြစ်နေကြပါသည်။ နှစ်ဆင်က မက်ကာသီဘက် ယိမ်းနေသည်ကိုလည်း စိတ်ပူမိသည်။

တော်ရှင်တင် ပို.စ်က အိုက်စင်ဟောင်းဝါးအား ထောက်ခံရေးသား နေသော်လည်း ဖီးလ်အနေဖြင့် စဉ်းစားချင့်ချိန်၍ပြီးမှသာ နှစ်ပါတီစလုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအား အကဲဖြတ် အမှတ်ပေးကြရန် သတိပေးပြော ကြားလျက်ရှိပါသည်။ အိုက်စင်ဟောင်းဝါး၌ မက်ကာသီအား ဆန့်ကျင်တိုက် ခိုက်ရန် စွမ်းအားမရှိဘဲဖြစ်နေသည်။ ယင်းသည် ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင် များ၏ ပျော့ညံ့ချက်လည်း ဖြစ်နေပေသည်။

ကျွန်မမှာ ဒီမိုကရက်ယိမ်းသူဖြစ်သည့်အတိုင်း ဒီမိုကရက်ကိုယ် စားလှယ် အက်လိုင် စတီဗင်ဆင်³²၏ အရည်အချင်းများကို ထောက်ခံထား ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် အိုက်စင်ဟောင်းဝါး၏ ပျော့ညံ့ချက်ကြောင့် စိတ် လှုပ်ရှားနေသော ဖီးလ်အပေါ် ကျွန်မ၏ နိုင်ငံရေးအမြင်နှင့် သဘောထား များ မလွမ်းမိုးနိုင်ခဲ့ပေ။ ကျွန်မနှင့်ဖီးလ်မှာ မိမိနိုင်ငံရေးအမြင်နှင့်မိမိ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်လှုပ်ရှားနေကြသဖြင့် တစ်ယောက်အပေါ် တစ် ယောက် လွှမ်းမိုးမှုဆိုသည်မှာ မည်သည့်အခါမျှ မရှိခဲ့ပေ။

သမ္မတရွေးကောက်ပွဲကြီး ပြီးသွားသည့်အခါ အထက်လွှတ်တော် အမတ်မက်ကာသီက တစ်စခန်းထလာသည်။ ကွန်မြူနစ်အန္တရာယ်ကို အလွန်စိုးရိမ်နေသော မက်ကာသီမှာ ပို၍ ကြောက်စရာကောင်းလာပြီး အင် အားလည်း ပိုမိုကြီးထွားလာသည်။ စစ်အေးအန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်ရာမှ မက် ကာသီသည် အထက်လွှတ်တော်တွင်လည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်တွင် ကြား နာစစ်ဆေးမှုများ၌လည်းကောင်း၊ ကွန်မြူနစ်ဝါဒီများအား တိုက်ခိုက်မှုများ ပြုလုပ်သည်။ သတင်းစာမျက်နှာဖုံးများနှင့် ရေဒီယိုသတင်းခေါင်းစဉ်များ သည် မက်ကာသီ၏ ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်မှုသတင်းများချည်းဖြစ်နေတော့ သည်။ သတင်းဆက်သွယ်ရေးမီဒီယာပိုင်းမှ ကျွန်မတို့မှာ အခြားရှုထောင့်

မှနေ၍ မက်ကာသီလှုပ်ရှားမှုကို ချိန်ဆဝေဖန်မှု ပြုပေးကြရပါသည်။ သို့သော် မက်ကာသီ၏ နည်းဗျူဟာမှာ အသစ်ဖြစ်နေ၍ ကျွန်ုပ်တို့ သတင်းစာဆရာများအနေဖြင့် သူ့နည်းဗျူဟာ၏ သဘောသဘာဝကို အချိန်အနည်းငယ်ပေး၍ လေ့လာရေးသားကြရပါသည်။

ဖီးလ်၏ အချိန်အတော်များများမှာ မက်ကာသီပြဿနာဖြင့် ကုန်နေရသည်။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို စိုးရွံ့မှုအခြေအနေမှာလည်း ပျံ့နှံ့လျက်ရှိရာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ စိတ်ဝင်စားသူများ၊ လစ်ဘရယ်ဝါဒီများ၊ ကွန်မြူနစ်များက ကလည်း ပြဿနာကြီးထွားအောင် ဆက်လက်ဖန်တီးကြသည်။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် အယ်ဒီတာပိုင်းအနေဖြင့်မူ အိုက်စင်ဟောင်းဝါးအား ပုံမှန်တိုက်ခိုက်လျက်ရှိသည်။ အိုက်စင်ဟောင်းဝါးကမူ မက်ကာသီအား ဆန့်ကျင်သည့် စကား လုံးဝ မပြောချေ။ တစ်ဖက်တွင်မူ မက်ကာသီနှင့် သူ၏ ပြတ်သားသောလှုပ်ရှားမှုများကို သရုပ်ဖော်ထားသည့် ဟားဘလော့ခ်၏ ကာတွန်းရုပ်ပြောင်များမှာ ပို.စ် ၏ အထက်မြက်ဆုံးထိုးနှက်ချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ မက်ကာသီဝါဒ၊ မက်ကာသီလမ်းစဉ်ဟုအဓိပ္ပာယ်ရသော မက်ကာသီယစ်ဇင်းမိ³³ ဟူသော ဝေါဟာရကို တီထွင်ခဲ့သူမှာလည်း ဟားဘလော့ခ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က မက်ကာသီအသုံးပြုခဲ့သော နည်းဗျူဟာသစ်ကို ရည်ညွှန်း၍ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် မတ်လ ၂၉ ရက်နေ့ထုတ် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် တွင် ကာတွန်းဆရာ ဟားဘလော့ခ်က ကတ္တရာစည်ကြီး တစ်လုံးပေါ်တွင် မက်ကာသီယစ်ဇင်းမိ ဟူသော တံဆိပ်ကပ်ထားပုံ ကာတွန်းကိုဖော်ပြခဲ့သည်။ မက်ကာသီအား ဆန့်ကျင်ခဲ့သည့် ပို.စ်၏ ဝေဖန်ချက်များမှာ ရှင်းလင်းပြတ်သားပြီး သတ္တိလည်းပြောင်လှပါသည်။ တစ်ဘက်မှ တန်ပြန်တိုက်ခိုက်မှုများ စုပြုံဝင်ရောက်လာကြသည်။ မက်ကာသီနှင့် ပို.စ် တို့တိုက်ပွဲမှာ ကြောက်စရာကောင်း၍လာသည်။

ဂျိုးအော်လ်ဆော့ပ်နှင့် ညီဖြစ်သူ စတီးဝပ်တို့က ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးဆောင်းပါးများကို ပုံမှန်ရေးသားပေးကြသည်။ ပို.စ် တွင် သူတို့

ညီအစ်ကို၏ ဆောင်းပါးများကို ဖော်ပြပေးနေ၍ ကွန်မြူနစ်ဘက်ယိမ်းသော သတင်းစာအဖြစ် ပို့.စ်အပေါ် ထင်မြင်နေသည်များ ပေါ့လျော့သွားကြသည်။ ပို့.စ် က အိုက်စင်ဟောင်းဝါးအား ထောက်ခံထားသော်လည်း အချို့သော ဝေဖန်စွပ်စွဲချက်များကား ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

သမ္မတဖြစ်လာသော အိုက်စင်ဟောင်းဝါးသည် မက်ကာသီ အပေါ် တုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်း မရှိဘဲဖြစ်နေပြန်ရာ ဖီးလ်မှာ စိတ်မရှည်နိုင် အောင်ဖြစ်ရသည်။ ဝေါလ်တာ လစ်ပဲမန်းသည်လည်း အိုက်စင်ဟောင်းဝါး အား အပြတ်ထောက်ခံသူဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဝေါလ်တာ့ဇနီး ဟယ်လင် နှင့် ကျွန်မတို့မှာ စတီဗင်ဆင်ကို ထောက်ခံကြသည်။

ဖီးလ်သည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ်သတင်းစာကို စီးပွားရေးအရ အကျိုး အမြတ်ရဖို့အတွက်ပင် အနိုင်နိုင် ကြိုးစားထုတ်ဝေနေရသောကြောင့် စိုးမိုး ဝင်ရောက်လာသော ဖီအားများကိုလည်း သည်းခံ၍နေရရှာသည်။ ဖီးလ် အနေဖြင့် သည်းမခံနိုင်လောက်အောင် အဓိကဖီအားများအနက် တစ်ခုမှာ မေမေပင်ဖြစ်ပါသည်။ မေမေသည် ဘာ့သ်နှင့် ဟားဘလော့ခ်တို့ကဲ့သို့ပင် မက်ကာသီနှင့် သူ၏ထိုးနှက်ဟောပြောချက်များကို မပြတ် ကန့်ကွက် ချေဖျက်နေသူဖြစ်သည်။ မက်ကာသီအား အသက်ကြီးပြီး အချိန်မစီးသူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သူခိုးခါးပြလိုလူစားဟူ၍လည်းကောင်း အများသိအောင် နာမည်ပေး၍ ရှုတ်ချသူဖြစ်သည်။ မက်ကာသီ၏ ကွန်မြူနစ်ဆန်.ကျင်ရေး ဝါဒဖြန့်.မှုကြောင့် သတင်းစာတိုက် ဝန်ထမ်းများ အလုပ်မှထွက်သွားကြပါက လူစားပြန်လည်ခန့်ထားနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ လုပ်ငန်းခွင်ကမောက်ကမဖြစ်လာ မည်အရေးကို မေမေစိုးရိမ်ပူပန်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ပို့.စ်ဝန်ထမ်းများ၏ အခြေအနေကို ထိန်းထားရန်နှင့် ဒီမိုကရေစီလွတ်လပ်မှုကို ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် တွန်းအားပေးရန် ဖီးလ်ကို မေမေက သတိပေးတိုက် တွန်းသည်။ မေမေမှာ ထုံးစံအတိုင်း ထက်သန်လွန်းနေသော ဆန္ဒနှင့် စိတ် ဓါတ်အင်အားများကို ထိန်းချုပ်၍မရအောင် ဖြစ်နေပါသည်။

သမ္မတသစ် အိုက်စင်ဟောင်းဝါး ရာထူးသက်တမ်းစ၍ မကြာမီ မှာပင် မေမေသည် မက်ကာသီအား အပြင်းထန်ဆုံး ထိုးနှက်ချက်တစ်ခုဖြင့် တိုက်ပါတော့သည်။ တစ်ကြိမ်တွင် စာသင်ကျောင်းများနှင့် ကောလိပ် ကျောင်းကို စုံစမ်းစစ်ဆေးလျက်ရှိသော ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်ကော်မတီမှာ ပညာရေးလွတ်လပ်မှုကိုသာမက အမေရိကန်ဒီမိုကရေစီလွတ်လပ်မှုကိုပါ ထိပါးခြိမ်းခြောက်နေသော ကော်မတီဖြစ်ပါသည်ဟု အတ္တလန်တစ်စီးတီးမြို့ ၌ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ၁၇,၀၀၀ တို့အား မေမေက သတိပေးပြော ကြားလိုက်ပါသည်။ မေမေ မိန့်ခွန်းထဲတွင် မက်ကာသီအား ရက်စက်သော နိုင်ငံရေးသွေးထိုးသမား၊ နိုင်ငံရေးစတန်ထွင်သူ၊ စိတ်ရောဂါရှိသူ စသည်ဖြင့် တင်စား၍ ရှုတ်ချထားသည်။ သည်နယူးယောက် တိုင်းမ်စာတင်စာ ရှေ့ မျက်နှာဖုံးတွင်လည်း မေမေမိန့်ခွန်းနှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်းပါးတစ် ပုဒ်ကို မေမေခါတ်ပုံနှင့် ပူးတွဲ၍ ဖော်ပြပေးလိုက်သည်။ အီလီနွိုင်းပြည်နယ် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အမတ် ကွန်ဆားဗတစ်ပါတီဝင် ဟယ်ရာလ်ဒ် ဟင်းမဲ ဗယ်ဒီ³⁴ က မေမေအား ဆိုဗီယက်သတင်းစာ ပရာဗ်ဒါး³⁵ သတင်းစာသို့ ရုရှားထောက်ခံသည့် စာရေးသားလိုက်သည်ဟု စွပ်စွဲလျက် ပြန်လည်တိုက် ခိုက်လာသည်။ ပို.စ်က မေမေဘက်မှ ကာကွယ်ရေးသားခဲ့၍ ဗယ်ဒီလည်း ၎င်း၏လုပ်ကြံစွပ်စွဲချက်ကို ရုပ်သိမ်း သွားသည်။

မေမေသည် မက်ကာသီဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အားမရသေးဘဲ ကက်သလစ်ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းတော်၏ ပညာရေးပေါ်လစီကို တိုက်ခိုက်ပြန်သည်။ ပြည်သူ့ပညာရေးအကျိုးစီးပွား အတွက် တရားသဖြင့် တိုက်ပွဲဝင်နေသော သတ္တိခဲတပ်သားတစ်ယောက် အဖြစ်လည်း မေမေက သူ့ကိုယ်သူခံယူထားသည်။ သို့သော် မေမေလှုပ်ရှားမှုမှ ရိုက်ခတ်လာသည့် ဂယက်မှန်သမျှကို ဖီးလ်နှင့် ပို.စ်သတင်းစာက ဒိုင်ခဲ၍ ဖြေရှင်းကာကွယ် ပေးနေရပါသည်။

အခြေအနေများ အနည်းငယ် တည်ငြိမ်လာ၍ အယ်ဒီတာ့အာ

ဘော်ကဏ္ဍနှင့် ကာတွန်းကဏ္ဍတို့ကို အရှိန်အဟုန် လျှော့ချနေစဉ်မှာပင် ဖီးလ်ခမ္ဘာ မေမေ့ကို တစ်ဘက်က ထိန်းပေးနေရပြန်သည်။ ဂိုဏ်းဂဏ ခွဲခြားရေးကျောင်းများအား အကူအညီပေးရေးအတွက် ကက်သလစ်ခရစ်ယာန် ဂိုဏ်း၏ ကြီးပမ်းချက်များကို ရှုတ်ချသည့် မေမေ၏ ဒီးထရွိုက်မြို့³⁶ မိန့်ခွန်းကို ပို့စဉ်ဖော်ပြရန်ကိစ္စ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပါသည်။ စာဖတ်သူတွေက မေမေ့မိန့်ခွန်းကို ကက်သလစ်ဆန်ကျင်ရေးမိန့်ခွန်း အဖြစ်ယူဆသွားနိုင်သည်ဟု ဖီးလ်ကမြင်သည်။ ထိုမိန့်ခွန်းကို ပြောမည့်အကြောင်း ဖီးလ်ကို ကြိုတင်သတိပေးစဉ်ကတည်းက ထိုမိန့်ခွန်းကို ပို့စဉ်တွင် ဖော်ပြဖို့ အပန်းကြီးလိမ့်မည် မထင်ကြောင်း၊ သတင်းစာထဲ၌ သတင်းအဖြစ် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန်လည်း မိမိအနေဖြင့် ရပ်စဲ ဝစ်ဂင်းစ်အား စာရေးအကြောင်း ကြားထားပြီးဖြစ်ကြောင်း မေမေက ဖီးလ်ကို အသိပေးထားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် မေမေ့အမြင်များနှင့် ပို့စဉ်အမြင်များကို ရောထွေးမသွားအောင် သတင်းစာ၌ ရှင်းလင်းချက်တစ်ခု ထည့်သွင်းရန် ဖီးလ်စီစဉ်ရတော့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ရပ်စဲ ဝစ်ဂင်းစ်၏ အကြံပေးချက်အရ မေမေ့ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ထိုးထားသည့် “ဒီးထရွိုက်မြို့တွင် ပြောခဲ့သော ကျွန်မ၏ မိန့်ခွန်းပါ သဘောထားနှင့် အမြင်များမှာ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စဉ်သတင်းစာ၏ သဘောထားအမြင်နှင့် မသက်ဆိုင်ကြောင်း၊ ယင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာမူဝါဒအဖွဲ့၌လည်း ကျွန်မ မပါဝင်ကြောင်း” ဟူသော ရှင်းလင်းချက်ကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စဉ် ဖော်ပြပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းသို့ ပို့စဉ်သတင်းစာအနေဖြင့် မေမေ့ရှင်းလင်းချက်ကို ဖော်ပြပေးလိုက်သောကြောင့် ဖီးလ်အဖို့ ခေါင်းအေးသွားသော်လည်း မေမေ့ထံမှလာသော စာတိုစာရှည်များကို ဖီးလ်အနေဖြင့် စာဖြင့် ပြန်လည်ဖြေကြားရှင်းလင်းနေခဲ့ရပေသေးသည်။ ကျွန်မမှာ မိသားစုအတွင်း သဘောထားတင်းမာမှု ပေါ်ပေါက်သောအခါ ဖီးလ်၏နောက်မှ ပြတ်ပြတ်သားသား ရပ်တည်ပြီး ဖီးလ်၏ အယူအဆများကို လက်ခံလိုက်လျော့သူဖြစ်ပါသည်။

မက်ကာသီဝါဒခေတ်စားချိန်တွင် နိုင်ငံရေးခံယူချက်နှင့်ပတ်သက်
၍ လူတို့၏ စိတ်တွင်းခံစားချက်များ ပွင့်ထွက်လာကြသည်။ ထို့ကြောင့်
မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း အချင်းချင်းပင် ခပ်စိမ်းစိမ်းဖြစ်ကုန်ကြသည်။
အပြန်အလှန် ဝန်ခံတောင်းပန်၍ ပြေလည်သွားသည်များလည်း ရှိခဲ့ပါ
သည်။

နှလုံးရောဂါကြောင့် ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် အယ်ဒီတာ့အာဘော်ကဏ္ဍ
အယ်ဒီတာအလုပ်မှ ဟားဘတ် အယ်လစ္စတင်နတ်ထွက်သွားခြင်းမှာ ကျွန်မ
တို့အတွက်ရော၊ ပို.စံအတွက်ပါ မဟာဆုံးရှုံးမှုကြီးတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။
ထိုစဉ်က ပို.စံတွင် ဖော်ပြခဲ့သော ဟားဘတ်၏ နှုတ်ဆက်ပွဲလူတွေ့ဖြေကြား
မှုသတင်း၌ မိမိအနေဖြင့်ထားရစ်ခဲ့ရန် လမ်းညွှန်သဘောတရားဟူ၍
မရှိကြောင်း၊ ရှိလျှင်လည်း ထိုလမ်းညွှန်သဘောတရားမှာ ဆမ္မာဆက်
မော်မ်³⁷ ပြောခဲ့သည့် “နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဟာ လွတ်လပ်မှုထက် တန်ဖိုးပိုထား
စရာတစ်ခုခု ရှိပြီဆိုရင် အဲဒီနိုင်ငံဟာ လွတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးမှာပဲ။ လွတ်လပ်မှု
ထက် သက်သာချောင်လည်မှု သို့မဟုတ် ငွေကြေးကို ပိုတန်ဖိုးထား
ရင်လည်း သက်သာချောင်ချိမှုရော ငွေကြေးပါ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးဦးမှာပဲ”
ဟူသော စကားလေးပင် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။
ဟားဘတ်သည် ပို.စံ အယ်ဒီတာအဖြစ် အလွန်ထူးချွန်စွာ ဆောင်ရွက်
သွားခဲ့သူပင်ဖြစ်သည်။

ဖီးလ်လည်း ဟားဘတ်၏နေရာတွင် အစားထိုးရန် ကျွန်မတို့၏
သူငယ်ချင်း စကော့တီရက်စတွင်³⁸ ထံသို့ ချက်ချင်းသွား၍ ကမ်းလှမ်းသည်။
နယူးယောက် တိုင်းမ်စ် သတင်းစာကလည်း စကော့တီကို လက်မလွှတ်လို၍
ဝေါ်ရှင်တင်သတင်းဗျူရိုအကြီးအကဲ အာသာ ခရော့ခ်³⁹ က ထိုနေရာမှ
ဖယ်ရှောင်ပြီး ၎င်း၏နေရာတွင် စကော့တီအား တာဝန်တိုးမြှင့်ခန့်ထား
လိုက်သည်။ သို့ဖြင့် နယူးယောက် တိုင်းမ်စ် တွင် စကော့တီက တာဝန်
ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဖြစ်သွားသောကြောင့် ဖီးလ်က ပို.စံ အယ်ဒီတာ

အဖွဲ့ဝင်ထဲမှ အသက်အငယ်ဆုံး ရောဘတ် အီစတာဘရွတ်⁴⁰အား အယ်ဒီတာအာဘော်ကဏ္ဍ အယ်ဒီတာအဖြစ် ခန့်ထားလိုက်သည်။ ပို.စ်၏ အကောင်းဆုံး သတင်းထောက်တစ်ယောက်အဖြစ် သူ့အမှတ်ပေးထားသည့် အယ်လ်ဖရဲန်းဒ်လီ⁴¹အားလည်း နေ့ပိုင်းလက်ထောက် စီမံအုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာအဖြစ် နေရာပေးခန့်ထားလိုက်သည်။ ထိုအခါ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာ ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ်အတွက် အထောက်အကူများစွာ ရရှိသွားတော့သည်။ သတင်းထောက်တစ်ယောက်အဖို့ အယ်ဒီတာအဖြစ် ကူးပြောင်းဆောင်ရွက်ရေးမှာ အခက်ခဲဆုံးလုပ်ရပ်တစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်ပိုင်း၌ သာမက စီမံခန့်ခွဲမှုပိုင်း၌လည်း မလွယ်ကူလှပေ။ တာဝန်နှစ်ခုကိုဆောင်ရွက်ရန် မတူသောကျွမ်းကျင်မှုများ လိုအပ်သည်။ သို့တိုင်အောင် ဇွဲကောင်းသော သတင်းထောက်အချို့ အယ်ဒီတာ ကောင်းများဖြစ်လာကြသည်။ အချို့မှာ ထုံးစံအတိုင်း အယ်ဒီတာဖြစ်မလာ ကြပေ။

ကျွန်မတို့နေထိုင်ရသည့် ဘဝပုံစံမှာ ပြောင်းလဲ၍နေသည်။ လုပ်ငန်းတာဝန်များ များပြားလာသည့်အလျောက် ဖီးလ်အတွက် သက်သာမှု ရရာရကြောင်း နည်းလမ်းများကို ကျွန်မ ရှာကြံရပါသည်။ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မမှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ်ကတည်းက နွေရာသီအပန်းဖြေရေးကိစ္စကို ရေးကြီးခွင်ကျယ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားလေ့ရှိသူများ မဟုတ်ခဲ့ကြသဖြင့် နွေရာသီအပန်းဖြေမည့် ဆိတ်ငြိမ်ဒေသကိုလည်း အိမ်နှင့်အနီးဆုံးနေရာ၌သာ ရှာဖွေခဲ့ကြပါသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်နွေရာသီတွင် ဝေါရှင်တင်နှင့် ကားလမ်းခရီး မိနစ် ၂၀ ထက် ပိုမသွားရသောနေရာ၌ အပန်းဖြေဖို့ စိတ်ကူးထားသည့်အလျောက် ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ် ဝေါရင်တင်မြို့တွင် နွေရာသီအပန်းဖြေဖို့ အိမ်တစ်ဆောင်ကို ငှားလိုက်ပါသည်။ ထိုဒေသဝန်းကျင်ကို ဖီးလ်အလွန်ကြိုက်နှစ်သက်သွားသောကြောင့် ထိုဒေသမှာပင် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီ စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့များ၌ ဆက်လက်အပန်းဖြေနားနေရန်အတွက် နောက်ထပ် အိမ်တစ်လုံး ငှားလိုက်ပြန်ပါသည်။

ဖီးလ်သာ မတောင်းဆိုပါက ယင်းကဲ့သို့ မြို့နှင့်ကွာလှမ်းသည့် ဆိတ်ငြိမ်ဒေသမျိုး၌ အပန်းဖြေနားနေဖို့ ကျွန်မ ရှာဖွေဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ ဖီးလ်က ဆူညံသံကင်းမဲ့သည့် ကျေးလက်ဒေသ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်ကို နှစ်သက်သည်။ ကလေးတွေကလည်း ထိုဝန်းကျင်ဒေသမျိုး၌ ပျော်ပိုက်ကြသည်။ ကျွန်မသည်သာ ယင်းနေထိုင်မှုပုံစံမျိုးဖြင့် မနေထိုင်ခဲ့ဖူး၍ သူတို့လို တွယ်တာမှုမရှိခြင်းဖြစ်ပေမည်။ ယခုတော့ ကျွန်မ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ အားလပ်ရက်ရောက်ပြီဆိုလျှင်ပင် ကလေးတွေကို စုစည်းရ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းကအစ စားသောက်ဖွယ်ရာအဆုံး ခွေးတွေပါမကျန် စီမံပြင်ဆင်ရသဖြင့် အလုပ်တွေများစွာ လုပ်နေရပြန်ပါသည်။ သို့သော် ယင်းသို့ မြို့ပြင်ကျေးလက်ဒေသသို့ အပန်းဖြေခရီးထွက်ရာမှ ယင်းဒေသ၌ ကိုယ်ပိုင်အိမ်ဖြင့် နေထိုင်ရန်ကိုပင် ဖီးလ်က စဉ်းစားနေပါသည်ဟု ဆိုလာသည်။ ကျွန်မတို့စိတ်ကူးထားသည်မှာ တစ်နာရီခန့် ကားဖြင့်ရောက်နိုင်သည့် ကျေးလက်ဒေသ၌ မြေဧကအနည်းငယ် ဝန်းရံထားသည့် လူနေအိမ်တစ်လုံးကို ဝယ်ရန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ခရစ္စမတ်ပွဲတော်ရက် နီးကပ်လာချိန်၌ ကျွန်မစိတ်ကြိုက်တွေ့ထားသော အိမ်များ ရှိမရှိ ဖီးလ်က မေးလာသည်။ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်၊ မာရှယ်လ်မြို့⁴² ကလေးမှ ဂလ်န်း ဝယ်လ်ဘီ⁴³ ဟူသော အိမ်ကို သဘောကျနေသော်လည်း အလွန်ကျယ်ဝန်းပြီး ဈေးများလွန်းနေသည်ဟု ထင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ၁၉၅၁ ခုနှစ် နှစ်သစ်ကူးနေ့ ကျော် လွန်သောအခါ ထိုအိမ်နှင့်မြေကို ဒေါ်လာ ၈၇,၅၀၀ ဖြင့် ကျွန်မတို့ ဝယ်ယူ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအိမ်မှာ ဝေါ်ရှင်တင်နှင့် မစ်ဒယ်ဘာဂ်မြို့အကြား အလယ်ဗဟို ဆိတ်ငြိမ်ဒေသတွင်ရှိပြီး မြေဧက ၃၅၀ ၏ ဗဟိုချက်နေရာတွင် ရှိသည်။ မြေဧက ၃၅၀ အနက် ဧက ၆၀ ခန့်မှာလည်း သစ်ပင်တောတန်းများဖုံးလွှမ်းနေပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်နှင့်လည်း ကားလမ်းခရီး တစ်နာရီ မိနစ် ၂၀ ခန့် သာဝေး၍ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး အကြိုက်တွေ့ခဲ့ကြပါသည်။ အိမ်နှင့်မြေဖိုး ပေးခဲ့ရသည့်ငွေမှာလည်း ယခုခေတ်နှုန်းနှင့်ပင် မတရား

ချိုသာလွန်းနေပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့အတွက် ကြီးမားသည့် လုပ်ဆောင်မှုဖြစ်ပါသည်။ ထိုအိမ်ကို ဝယ်ယူပြီးနောက် အကြီးစားပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ဖွမ်းမံခဲ့ရပါသည်။ အိမ်ကြီး၏ အလယ်ဗဟိုပိုင်းမှာ ၁၈၀၀ ပြည့်နှစ် လွန်ကာလလက်ရာနှင့် အိမ်နောက်ဖေးခန်းမှာ အမေရိကန် ပြည်တွင်းစစ်ကာလ လက်ရာများ ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ သီးသန့်၊ မီးဖိုဆောင်နှင့် ကျယ်ဝန်းသော ဧည့်ခန်းမကြီး၊ အိပ်ခန်းမကြီးနှင့် ဆင်ဝင်တို့ကို နောက်ပိုင်း ပိုင်ရှင်တို့က ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အလွန်ကြီးမားသော မိသားစုပိုင် ရှေးဟောင်းအိမ်ကြီးပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့လင်နှင့်မယား ဆက်ဆံရေးပုံစံမှာ နွေရာသီကာလနှင့် အပတ်စဉ်နားရက်များတွင် ပုံမှန်အပန်းဖြေနားနေရန် တောရပ်ဂေဟာတစ်ခု ဖန်တီးရေးစိတ်ကူးကို ဖီးလ်ကထုတ်ပြီး ကျွန်မက ထိုစိတ်ကူး အကောင်အထည်ပေါ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ပေးရသည်။ ဖီးလ်က အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ခံ၊ ကျွန်မက စီမံဆောင်ရွက်ရေးတာဝန်ခံနှင့်တူနေသည်။ သူက သူ့မှာရှိသော စိတ်ကူးနှင့်အကြံအစည်တွေကို ဖွင့်ပေးသူ၊ ကျွန်မက သူ့စိတ်ကူးနှင့် အကြံအစည်တွေကို အောင်မြင်အောင် လက်တွေ့စွမ်းဆောင်ပေးရသူ။ ထိုစဉ်က ကျွန်မတို့လို ရက်အားများတွင် တောအရပ်ဒေသသို့ ထွက်၍ အေးအေးလူလူ အပန်းဖြေအနားယူသူ အလွန်နည်းသေးသော်လည်း ယခုအခါ ပုံမှန်လေ့တစ်ခု ဖြစ်နေပေပြီ။ ကျွန်မ၏သား ဒေါ်နာလ်ဒ်နှင့် ချွေးမမေရီတို့မှာ ယခုအခါ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီဂေဟာကို အပိုင်ရရှိကာ ကျွန်မတို့နေခဲ့ကြသလိုပင် သူတို့သားသမီးများနှင့်အတူ ထိုဂေဟာကြီး၌ သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်း နေထိုင်လျက်ရှိကြပါသည်။

လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်တွင် ကျွန်မတို့ သိကျွမ်းခင်မင်သူတွေ ပိုမိုတိုးပွားလာပါသည်။ အမျိုးသမီးပေါင်းစုံနှင့် နေ့လယ်စာအတူစားခဲ့ရာတွင် အများအပြားမှာ ကျွန်မတို့နှင့် မိတ်ဆွေများဖြစ်ကြသည်။ ပေါ်လီ ဝစ္စနာ⁴⁴၊ အိဗန်ဂျလင်းဘရစ်⁴⁵နှင့် ကျွန်မတို့သုံးဦးသားမှာ နံနက်

တိုင်း တွေ့ဆုံစကားပြောလေ့ရှိသောကြောင့် ဖီးလ်က ကျွန်မတို့သုံးဦးသား အဖွဲ့ကို “ကိုးနာရီကွန်ရက်သတင်း”⁴⁶ ဟူ၍နာမည်ပေးထားခဲ့သည်။ ကျွန်မ မှာ အပေါင်းအသင်းများနှင့် ထိတွေ့လှုပ်ရှားနေရလေ့ရှိသော်လည်း ကျွန်မ တို့အိမ်ထောင်စု၏ လူမှုရေးဘဝကို စီမံခန့်ခွဲနေရသည့်အလုပ်၌ မနိုင်မနင်း ဖြစ်နေပေသေးသည်။ ဖီးလ်သည် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း လုပ်ငန်းထဲ၌သာ လုံး လုံးလျားလျား နစ်မြုပ်နေပေရာ တစ်နေ့တစ်နေ့ ရောက်လာသည့် ဧည့်ခံ ပွဲဖိတ်စာတွေထဲက ကျွန်မတို့ လက်သင့်ခံသွားရောက်သင့်သည်များကို ကျွန်မက အစဉ်တကျပြောပြပေးရသည်။ ပထမသော် ဖီးလ်၏ သဘော ထားရှိပြီးမှ ကျွန်မတို့သွားဖြစ်၊ မဖြစ်ပြောနိုင်မည်ဟု ဖိတ်စာရှင်များအား ကျွန်မ ပြန်ကြားခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်က ယင်းသို့ပြောလိုက်ခြင်းမှာ အလွန် ကသိကအောင်နိုင်လှသဖြင့် ဖိတ်လာသည်များကို မသွားနိုင်ဟုသာ ဖြေ ကြားရန် ကျွန်မအား အကြံပေးပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ပြင်သစ်သံရုံးမှ ဖိတ်ကြားလာသည်ကို ကျွန်မက အကြိမ်ကြိမ်ငြင်းခဲ့ပြီးမှ ဖီးလ်အား “ကျွန်မ တို့ မသွားသင့်ဘူးလား၊ ပြင်သစ်သံရုံးကို ကျွန်မငြင်းခဲ့တာလည်း ငါ့ကြိမ် တောင်မှရှိပါပြီ” ဟု ပြောပြလိုက်ရာ “ခြောက်ကြိမ်မြောက် ငြင်းရမှာ ဘာ အခက်တွေ့နေလို့လဲ” ဟု အပြောခံခဲ့ရပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ဒုတိယ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ ဖိတ်စာတစ်စောင်ကိုကိုင်၍ ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီသို့ ပြန်လာသည်။ ဖီးလ်က ထိုဖိတ်ကြားချက်ကို ငြင်းထားကြောင်း ကျွန်မသိ ရသောအခါ လက်မခံရသည့်အကြောင်းကို ကျွန်မ မေးမိပါသည်။ “အဲဒီ ပွဲက ပျော်ကြမြူးကြမယ်ပွဲပါကွာ။ ဘယ်သူတွေ အဲဒီပွဲကို သွားမယ်ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့” ဟု ဖီးလ်ကပြောသည်။ ထိုဖိတ်စာမှာ ဆီဂျိုင်းအာ⁴⁷ခေါ် အစိုးရဖျော်ဖြေရေးသင်္ဘောဖြင့် အတူလိုက်ပါ အပန်းဖြေရန် ဖိတ်ထားသည့် ဖိတ်စာဖြစ်နေလေသည်။

ဖီးလ်သည် ထိုကဲ့သို့သော ဖိတ်ကြားချက်ကို လက်သင့်ခံ၍ သွားရောက်လိုစိတ် မရှိသော်လည်း ကျွန်မတို့မိသားစုအနေဖြင့် ခရီးထွက်

လည်ပတ်သည်အခါတိုင်း အထူးပင် ဖျော်ရွှင်ကြည်နူးနေတတ်ပါသည်။ စင်စစ် ဖီးလ်နှင့်နှိုင်းစာပါက ကျွန်မသည်သာလျှင် ဖီးလ်ထက် များစွာပို၍ သွားလာလည်ပတ်လိုစိတ် ကြီးမားသူဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မမှာ အထူးသဖြင့် အကပါသော ဧည့်ခံပွဲများ၌ မကြာခဏ ကသိကအောင်ဖြစ်ရ၊ ရှက်သလိုဖြစ်ရသည်များ ရှိခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ - တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့် တွဲ၍ကနေစဉ် ရှက်စိတ်များ ပြေလျော့ကာ တွဲကနေသူနှင့် လူချင်းခွာဖို့ အားနာတတ်သည့် အဖြစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ခံစားမှုမျိုး မဖြစ်ပေါ်အောင် မိမိကိုယ်ကိုမိမိကသာ လုပ်ဆောင်ရမည့်အပြင် တစ်ယောက်ယောက်နှင့် ယင်းကဲ့သို့ ကမိနေပြီဆိုပါက ထိုသူကို ချက်ချင်းနှုတ်ဆက်၍ အခြားတစ်ယောက်ယောက်နှင့် ပြောင်းလဲ၍ ကရန် ဖီးလ်က ကျွန်မအား ခပ်ဆတ်ဆတ်သတိပေးခဲ့ပုံကို ကျွန်မ မှတ်မိနေပါသေးပါ။

ကျွန်မတို့၏ဘဝတွင် ဖီးလ် ခရီးထွက်သောအခါ အတူလိုက်ပါခြင်း၊ လူမှုရေးအရ တက်ရောက်ရသော ညစာစားပွဲနှင့် လုပ်ငန်းသဘောအရ သွားရသော ညစာစားပွဲများ၊ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်နှင့် ဆက်နွယ်သော လှုပ်ရှားမှုများသို့ ဖီးလ်နှင့်အတူ တက်ရောက်ခြင်းစသည်များဖြင့် ကျွန်မမှာ အလုပ်တာဝန် ပိုမိုများပြားလာလျက်ပင်ရှိနေပါသည်။ ဘေးလူတစ်ယောက်၏ အမြင်တွင် ယင်းကဲ့သို့ လှုပ်ရှားနေခြင်းကို ပျင်းရိဖွယ်ဟု ထင်ရသော်လည်း ကျွန်မအနေဖြင့်မူ ထိုဘဝမျိုးကို နှစ်ခြိုက်လှပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မဂ္ဂဇင်းကဏ္ဍကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်အထိသာ ဒိုင်ခံရေးသားခဲ့ပြီးနောက် ဖီးလ်အားမတိုင်ပင်ဘဲ ကျွန်မ ရပ်နားလိုက်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်မ စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် လုပ်ငန်းများမှာ ဒေသခံအသင်းအဖွဲ့များအတွက် ရန်ပုံငွေ စုဆောင်းပေးခြင်းနှင့် သက်သာချောင်ချိရေးနှင့် ကလေးလူငယ်များအတွက် အသင်းအဖွဲ့များ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ် ဖီးလ် ခရီးထွက်နေသည့်တစ်နေ့တွင် ကျွန်မ ကိုယ်ဝန်ပျက်ပြန်သည်။ ကျွန်မလည်း ဘော်လ်တီမောမြို့ရှိ ဂျွန်စ် ဟော့ပ်ကင်းစ် ဆေးရုံသို့ နောက်တစ်နေ့တွင်သွား၍ အသေးစားခွဲစိတ် ကုသမှု ခံယူ လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မအိမ်သို့ပြန်ရောက်ပြီး အနားယူနေစဉ် ဖီးလ် ခရီးမှ ပြန်ရောက်လာပြီး ကျွန်မမှာ စိတ်ရောကိုယ်ပါ အလွန်ကျန်းမာ နေကြောင်း မေမေထံသို့ သတင်းပို့လိုက်သည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် စတုတ္ထမြောက်နှင့် နောက်ဆုံးသားလေး စတီဗင်⁴⁸ ကို မွေးပါသည်။ နှစ်လကြာသောအခါ ကျွန်မမွေးနေ့၌ မေမေထံ မှ စာတစ်စောင်ရောက်လာသည်။ စာထဲ၌ “လွန်ခဲ့တဲ့ ၃၅ နှစ်တုန်းက လောကကြီးထဲကို သမီးရောက်လာတဲ့အတွက် သမီးရဲ့ ဖေဖေနဲ့ မေမေတို့ သိပ်ပျော်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီနေ့မှာတော့ အဲဒီချစ်စရာကောင်းတဲ့ ကလေးလေး မှာ သူ့ကိုယ်တိုင် မွေးထားတဲ့ ကလေးလေးတွေ လေးယောက်ရှိနေပါပြီ။ မေမေတို့ကို သမီးက ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့မှုတွေ အစဉ်အမြဲပေးခဲ့သလို သမီး ရဲ့ သားသမီးရတနာကလေးတွေကလည်း သမီးတို့ကို ပေးနိုင်ကြပါစေလို မေမေဆုမွန်ကောင်းတောင်းပါတယ်” ဟူ၍ပါရှိပြီး ငွေပမာဏ မများလှ သည့် ချက်လက်မှတ်တစ်စောင်ပါ ပေးလိုက်ပါသည်။ မေမေသည် ကျွန်မ ဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် ယင်းကဲ့သို့ ချက်လက်မှတ်များကိုပါ အခွင့်သင့် တိုင်း ကျွန်မထံသို့ ပို့ပေးလေ့ရှိပါသည်။ ယခုလည်း ကျွန်မမွေးနေ့ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ပို့နေကျ ထုံးစံအတိုင်း ပို့လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ မေမေက သူ့ချက်လက်မှတ်ကလေးများကို “ပို့နေကျချက်ကလေး”⁴⁹ ဟုပင် ခေါ်သည်။ အမှန်လည်း ပမာဏအလွန်နည်းလှသည်။ အမှန်မှာ မေမေသည် ပို.စ်ကုမ္ပဏီနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းကြီးကိစ္စ၌သာ အတန်အသင့်များပြားသော လက်ဆောင်ပစ္စည်းများ ပေးပို့ လေ့ရှိပြီး ကျန်ကိစ္စများ၌ ငွေတုန်ကြေးကျခံ၍ ပေးကမ်းချင်သူမဟုတ်ပေ။ ခရစ္စမတ် အချိန်အခါများ၌ပင် ခရစ္စမတ်ကိစ္စထက် ကမ္ဘာ့အရေးအခင်းများကို

နေရာပေးစဉ်းစားသည်။ သူ့မြေးများအတွက် ခရစ္စမတ်လက်ဆောင် ပစ္စည်းများ ဝယ်ပေးရန် ကျွန်မအား သတိပေး ပြောကြားလေ့ရှိပါသည်။ မေမေ ထိုသို့ သတိတရပြောလာသည့်အခါများမှာလည်း အများအားဖြင့် ကျွန်မအနေဖြင့် ခရစ္စမတ်ဝယ်ရေးခြမ်းရေးကိစ္စများ ပြီးစီးနေတတ်ပါသည်။ ကျွန်မပိုက်ဆံနှင့်ဝယ်သည့် လက်ဆောင်များကို မေမေ့နာမည်တပ်ပေး ရသည်။ မေမေသည် ပေးကမ်းမှု၌ လက်နှေးနေတတ်သောကြောင့် ပေး ကမ်းခြင်းမှ ရအပ်သည်ပီတိမျိုးလည်း မေမေ၌မရှိပေ။ မေမေ၏ယင်း ဝေလေ့ကို ကျွန်မ နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဆန့်ကျင်တုံ့ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ကလေးများ စိတ်ပျက်မည်စိုး၍ ခရစ္စမတ်ပွဲနှင့် မွေးနေ့ပွဲများကို ပိုပိုကဲကဲပင် ကျွန်မ ကိုယ်တိုင် စီစဉ်ပေးလေ့ရှိပါသည်။ တစ်ခါတရံ လက်ဆောင်ပေးသင့် သလောက် မပေးမိပါ။ ဖီးလ်ရဲ့ ရက်ရောပုံနှင့် မိတ်ဆွေများ၏ ပေးကမ်း ပုံတို့ကို လေ့လာပြီးမှ ကျွန်မသည်လည်း လက်ဆောင်ဝယ်ပေးရာ၌ အဆင်ပြေလာပါသည်။

ကျွန်မတို့နှင့် ဖေဖေ မေမေတို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ ရင်းနှီးလျက် ပင် ရှိသော်လည်း မချောမွေ့လှပေ။ တစ်ဦးစီ ကိုင်စွဲထားသော ပင်ကို ခံယူချက်များကြောင့် ကျွန်မတို့လင်မယားနှင့် ဖေဖေမေမေတို့အကြား ဆက်ဆံရေး၌လည်း အခက်အခဲရှိလာရခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၅၀ ပြည့် နှစ်ထဲ၌ ဖေဖေအသက် ၇၅ နှစ်ပြည့်မွေးနေ့ပွဲကြီး ကျင်းပဖို့ ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဖေဖေမွေးနေ့ပွဲအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်သင့်သည်များကို ပြင်ဆင်ထားရန် မေမေက ကျွန်မတို့ကို မှာထားပြီး ဖေဖေနှင့်အတူ ဥရောပ သို့ ခရီးထွက်သွားခဲ့သည်။ ကျွန်မတို့မှာ ဖေဖေနှင့် သူ့မြေးတွေအတွက် သီးသန့်စားသောက်ပွဲကလေးတစ်ခုနှင့် ထိုနေ့ညအတွက် လူပေါင်း ၁၀၀ စာ ညစာစားပွဲတစ်ခုကို စီစဉ်ပေးထားရသည်။ ဖေဖေအား ဂုဏ်ပြုသည့် စန္ဒရားတေးသွားကိုတီးပေးရန် သူ့မိတ်ဆွေ ရူဒီ ဆာကင်^{၅၀}အား မေမေမှာ ထားပြီးဖြစ်သည်။ ညစာစားပွဲတွင် ပြောကြားသော ဂုဏ်ပြုစကားအားလုံးမှာ

လည်း အားရကျေနပ်စရာတွေချည်းဖြစ်သည်။ ဖေဖေမှာ သတင်းစာတိုက် ပိုင်ဆိုင်ကြသော များစွာသောဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင် များအနက် ပထမဆုံးသတင်းစာဆရာစစ်စစ် ဖြစ်လာသူဖြစ်ကြောင်း ဂျိုးဇက် ပူလစ်ဇာ⁵¹က ချီးကျူးစကားဆိုသည်။ ဘားနားဒ် ဘရွတ်ရှ်⁵²၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိုမာ ဘရက်ဒ်လေ⁵³နှင့် စတိုင်ချင်တို့လည်း ဂုဏ်ပြုစကားများ ပြောခဲ့ကြ ပါသည်။

ဖေဖေနှင့်မေမေတို့မှာ ယင်းကဲ့သို့သော အထိမ်းအမှတ်ပွဲများကို မှတ်မှတ်ရရ တမြတ်တနိုး ကျင်းပတတ်ကြသောကြောင့် ကျွန်မတို့လည်း ယင်းနေ့ရက်များ အထူးသဖြင့် ဖေဖေနှင့်မေမေတို့၏ မွေးနေ့မွေးရက် များ၊ လက်ထပ်ပွဲနှစ်ပတ်လည်နေ့များ၊ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံ သတင်းစာ စတင် တည်ထောင်သည့်နေ့ သို့မဟုတ် ပို့စံ ကို ဖေဖေဝယ်ယူသည့်နေ့စသော အထိမ်းအမှတ်နေ့ရက်များ အခမ်းအနားပွဲများကို စီစဉ်ပြုလုပ်ပေးခဲ့ကြပါ သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကမ္ဘာတစ်ခြမ်းခရီးသွားရင်း ယင်းနေ့ရက်များ နီးကပ်လာသဖြင့် လမ်းခုလတ်မှ လှည့်ပြန်ရသည်များပင် ရှိခဲ့ပါသည်။

ထုံးတမ်းလေ့ဆိုသည်မှာ လူ၏ ဘဝတစ်သက်တာတွင် မကြာ ခဏဆိုသလို မမျှော်လင့်ဘဲ စတင်တွေ့ထိမိရာမှ ပုံမှန်အစဉ်အလာအဖြစ် အမြဲတမ်းစွဲလမ်းသွားတတ်ပါသည်။ ထိုနှစ်များအတွင်း၌ ပျော်ရွှင်စရာ ထုံးစံ အစဉ်အလာ ပွဲလမ်းအတော်များများကို ကျွန်မတို့ ဖော်ထုတ်ကျင်းပဖြစ်ခဲ့ ကြပါသည်။ ကလေးတွေနှင့်အတူ ကျွန်မတို့ ဟိုဟိုသည်သည် သွားလာ လည်ပတ်ကြပါသည်။ အပန်းဖြေခရီးတွင် သားငယ်ဒေါ်နီနှင့်ဖီးလ်တို့ ဘေ့စ် ဘောကို စွဲစွဲလမ်းလမ်း ကစားလာကြသဖြင့် ကျွန်မလည်း ဘေ့စ်ဘောကို အတော်လေး ကစားတတ်လာခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်မှာ တာဝန်ဝတ္တရား အလွန်များပြားလှသဖြင့် ခံနိုင်ရည်နှင့် ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်လာပါတော့သည်။ ရောဂါ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး

ဖြစ်လာသည်။ သူနှင့်ကျွန်မအကြားတွင်လည်း ဖိစီးမှုဒဏ်များ မကြာခဏပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် လွန်လွန်ကဲကဲ စားသောက်လာသောအခါများတွင် ကျွန်မနှင့် အပြင်းအထန် ကတောက်ကဆတ်ဖြစ်ရသည်။ အမူးပြေသောအခါ အနူးအညွတ်တောင်းပန်မှုများ၊ အရက်လျှော့သောက်မှုများ၊ ယာယီအားဖြင့် အရက်လုံးဝ မသောက်မှုများကို တွေ့လာရပြန်သည်။ ဖိလ် အရက်ပြန်သောက်လာသည်ကို တွေ့ရတိုင်း ဆိုင်းမပါဘဲမဆင့်ဘဲ ပေါ်လာတတ်သည့်ရန်ပွဲကြောင့် ကျွန်မမှာ စိုးရိမ်ပူပန်မှုပြင်းစွာ ဖြစ်ရပါသည်။ ဖိလ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မသာ စိတ်ကို ထိုထက်ပိုမိုတည်ငြိမ်စွာ ထိန်းထားနိုင်ပါက ဖိလ်၏အခြေအနေကို ပို၍ ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ပေမည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က ကျွန်မ စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင် ထိန်းထားနိုင်စွမ်း မရှိခဲ့ပါ။ ဖိလ်မှာ သူ့ကိုယ်သူ မလုံမလဲဖြစ်နေတတ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဘဝင်မကျစရာများနှင့် ကြုံရသည့်အခါများတွင် သူ့ကြောင့်လေလားဟု အစိုးရိမ်ကဲလွန်းနေတတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ဖိလ်အစိုးရိမ်လွန်မှုကြောင့် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဇွဲဦးပေါက်ရာသီတစ်ညနေတွင် ကျွန်မ ကသိကအောင်ဖြစ်ခဲ့ရုံတစ်ခုမှာ ခင်မင်သော အပေါင်းအသင်းတစ်စုက ဧည့်ခံသည်ဆိုသော်လည်း ကျွန်မတို့ပါ ပူးပေါင်းဧည့်ခံပေးရသည့် ပါတီပွဲတစ်ခုမှအပြန် ကျွန်မနှင့်အတူပါလာသော ဖိလ်က လမ်းခုလတ်၌ ကားကိုရပ်ရန် ကျွန်မအားပြောပါသည်။ ထုံးစံအတိုင်း အရက်အလွန်အကျွံသောက်ထားသည်။ ကျွန်မကားကို ရပ်ပေးလိုက်သောအခါ ဖိလ်သည် ကားထဲမှထွက်ပြီး ခေတ္တမျှလမ်းလျှောက်သည်။ သူ့နဘေးမှ ကားကို ဖြည်းဖြည်းမောင်းနေသော ကျွန်မကို ဖိလ်က ဒေါသတူရှူးရှူးထွက်နေပါသည်။ အရက်အလွန်အကျွံသောက်ထားသော ဖိလ်သည် နောက်ဆုံးတွင် ကားထဲသို့ ပြန်ဝင်လာသောအခါမှ ကျွန်မလည်း အိမ်ဘက်သို့ ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း မောင်းဖြစ်ပါသည်။

ဖီးလ်သည် ထိုညက သူ့အရက်သောက်ခဲ့သည့်အကြောင်းကို ကျွန်မနှင့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း မဆွေးနွေးခဲ့တော့ပေ။ သူ့အရက်သောက်နေသောအချိန်၌ အရက်အကြောင်းပြော၍ မဖြစ်တော့။ သူ့အရက်ဖြတ်ထားလျှင် နောင်ဆင်ခြင်ထိန်းသိမ်းဖို့ ကျွန်မ စဉ်းစားနေရပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူနှင့်ကျွန်မ ရန်ပွဲမှာ လူရှေ့သူရှေ့တွင် ဖြစ်လေ့မရှိဘဲ ထိုနေရာမှ ထွက်ခွာပြီးမှသာ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ဖြစ်ပြန်တော့လည်း အကြောင်းက မည်မည်ရရမရှိဘဲ ဖြစ်နေတတ်သည်။ ဖီးလ်သည် ဖိစီးမှုဒဏ်အားကြောင့် ခံစားနေရသည့်ဒေါသကို ထွက်ပေါက်ပေးသည့်အနေဖြင့် အကြောင်းရှာခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအဖြစ်များသည် နောင်အခါ ဖီးလ်၌ စွဲကပ်လာသည့် ရောဂါဝေဒနာ၏ ရှေးဦးလက္ခဏာများဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ ထိုစဉ်က မထင်မိခဲ့ပါ။ ဖီးလ်၌ ရောဂါတစ်ခုခု သို့မဟုတ် စိတ်ဓါတ်ကျဆင်းမှု တစ်စုံတစ်ရာရှိနေသည်ဟုပင် ကျွန်မ မထင်မိခဲ့။ ဖီးလ် အရက်တွေ့သောက်နေသည့်အကြောင်းမှာ စိတ်ဓါတ်ကျရောဂါကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပုံကို ကျွန်မ မရိပ်စားမိခဲ့ပါ။

ကျွန်မမှာ ဖီးလ်နှင့်ပတ်သက်၌ အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော်လည်း ကျွန်မအချိန်အားလုံးသည် ဖီးလ်၏ဘဝထဲမှာသာ ကုန်ဆုံးနေပါသည်။ ဖီးလ်သည် တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့် ဆက်သွယ်ရန် အမြဲစိတ်အားထက်သန်နေတတ်ပြီး တစ်ယောက်ထီးတည်း မနေလိုပေ။ ထို့ကြောင့် နေရာတိုင်းလိုလို၌ ကျွန်မ သူ့နားမှာ ရှိနေရတော့သည်။ အိမ်၌နေစဉ် ကျွန်မကို သူ့နားမှာ ထိုင်နေစေချင်သည်။ သူ့ကို စကားတွေ ပြောနေစေချင်သည်။ ရေချိုးနေစဉ်မှာပင် သူ့နားမှာ ရှိနေစေချင်သည်။ ဤသို့ဖြင့်ဖီးလ်၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ကျွန်မ အစစအရာရာ သိရတော့သည်။ တစ်နေ့တစ်နေ့ ဖီးလ် မည်သူတွေ့နဲ့ တွေးခဲ့သလဲသူဘာလုပ်ခဲ့သလဲ၊ လုပ်ငန်းအခြေအနေတွေ ဘယ်လိုလည်ပတ်နေသလဲစသည် မှတ်ချက်များပင် ဖြစ်သည်။ ညနေချိန်များတွင် အမျိုးသားတွေချည်း ချိန်း၍

စားသောက်တတ်သည် အတွေ့အကြုံများကိုမူခါတ်ပုံရိုက်ထားသလို ကွင်း
ကွင်းကွက်ကွက် ဖီးလ်မှတ်မိနေသည်။ ပြောခဲ့ဆိုခဲ့သည်များကို အသေးစိတ်
ပြန်ပြောင်းပြောပြနိုင်သည်။

ယခင်အချိန်များကဆိုလျှင် ဖီးလ်ကို ကျွန်မကိုယ်တိုင် ကားမောင်း
၍ ရုံးသို့ အကြိုအပို့လုပ်ပေးသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အကြိုသို့မဟုတ် အပို့
သာ လုပ်ပေးနိုင်သည်များလည်းရှိပါသည်။ ညနေအချိန်များတွင် သူ့ရုံးခန်း
ဆိုဖာခုံပေါ်တွင် ကျွန်မခြေဆန့်လက်ဆန့်အိပ်ရင်း သူ့အလုပ်လက်စ
အသိမ်းကို စောင့်နေရတတ်သည်။ ကျွန်မတို့ လူချင်ခွဲ၍နေရသည့်အခါမျိုး
ရှားလှပါသည်။ တစ်နေ့ လူးဝစ္စဗီးလ်ကူရီယာကုန်ပိုင်ရှင် ဘာရီဘင်းဟဲမ်
ဖိတ်ထားသည့် မြင်းပွဲသို့ ကျွန်မတို့နှစ်ဦးသား သွားမည်ဆဲဆဲတွင် ဖီးလ်
ဖျားချင်သလိုလို ဖြစ်လာသည်ဆို၍ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး စနေ၊
တနင်္ဂနွေနှစ်ရက် မြင်းပွဲနှင့် ဧည့်ခံပွဲ မတက်ဖြစ်တော့ကြောင်း အကြောင်း
ပြန်လိုက်ပါသည်။ နှစ်ယောက်စလုံး မလာနိုင်ပါက ကျွန်မတစ်ယောက်
တော့ လာရန် ဖိတ်နေပြန်သဖြင့် ဖီးလ်က ကျွန်မကို တစ်ယောက်တည်း
သွားခွင့်ပြုလိုက်ပါသည်။ ထိုပွဲမှ ကျွန်မ ပြန်လာသောအခါ ကျွန်မအပေါ်
စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြစ်နေသော ဖီးလ်ကို တွေ့ရတော့သည်။ သူက ကျွန်မအား
ဧည့်ခံပွဲ သွားခွင့်ပြုခဲ့သည်မှန်သော်လည်း တကယ်တမ်း မသွား
စေချင်ကြောင်း၊ ၎င်းအား အိပ်ရာပေါ်၌ ဖျားနာလျက် ပစ်သွားသည်
ကိုလည်းမလိုလားကြောင်း သူ့အတွင်းစိတ်သဘောကို ကျွန်မအား ဖွင့်ဟ
ပြောပြပါသည်။

ထိုအခါ ဖီးလ်အရက်သောက်ရသည့်အကြောင်းကို ကျွန်မပြန်၍
အစကောက်ရပြန်သည်။ ဖီးလ်၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ ချူချာလာပုံနှင့်
ပုံမှန်နာဖျားပုံများမှာ သူ့အပေါ် ကျရောက်နေသော ဖိစီးမှုများနှင့် ပိုစ်
ကုမ္ပဏီ၏ ရှုပ်ထွေးများပြားလှသော ယှဉ်ပြိုင်မှုအခြေအနေတွေကြောင့်
ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်မ အထင်ရှိခဲ့ပါသည်။ သူ့စိတ်အပြောင်းအလွဲမြန်ပြီး ဖျား

နာမူများနှင့် ဤပြောင်းလွဲမှု ဆက်စပ်နေသည်ကို နောင်မှ ကျွန်မ ပြန်တွေးမိသည်။ ကျွန်မနှင့် အခြားလူအားလုံးက ဖီးလ်၏ ထက်မြက်ပုံ၊ ဉာဏ်ကောင်းပုံ၊ အလုပ်အရမ်းလုပ်နေပုံနှင့် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ပုံတို့အပေါ် ယစ်မှူးနေကြရာ သူက ကျွန်မအား နှိမ်နေခြင်းကို သတိမထားမိကြပေ။ ဖီးလ်သည် ကျွန်မအား ကူညီဖေးမှု ပြုခဲ့သော်လည်း စိတ်မထင်ရင် မထင်သလို ကျွန်မကို ပုတ်ခတ်ပြောဆိုတတ်ရာ အဆုံး၌ ကျွန်မသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု လုံးဝပျက်သုန်းသွားသည်အထိ ဖြစ်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်မတို့ဘဝကို ဖီးလ်က လှုပ်ရှားပေးနေသည်။ ကျွန်မတို့ထမင်းခိုင်းနှင့် ကျေးလက်ဘဝကို စိုပြည်အောင် ဖီးလ်က ဖန်တီးပေးနေသည်။ ဖီးလ်၌ စိတ်ကူးတွေ၊ ဟာသတွေ၊ အပျင်းပြေကစားနည်းတွေရှိသည်။ သို့သော် ဖီးလ်က သူနှစ်သက်သည်ကစားနည်းကိုသာ ကလေးတွေကိုကစားခွင့်ပြုထားသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများမှာ အမဲလိုက်ခြင်း၊ ငါးဖျားခြင်း၊ လမ်းလျှောက်ခြင်းကို ဝါသနာထုံလာကြသည်။ ကျွန်မတို့ဘဝတွေကို ဖီးလ်၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းတွေက လွှမ်းမိုးကြီးစိုးထားသည်။ အရာရာသည် ဖီးလ်အား ပတ်ချာဝိုင်းရံထားရာ သူ့အလယ်ဗဟိုချက်နေရာ၌ ရှိနေအောင် ကျွန်မ အားတက်သရာ ပါဝင်လှုပ်ရှားပေးနေရသည်။ တကယ်တော့ ဖီးလ်၏ စိတ်ကူးအားလုံးနီးပါးကို ကျွန်မ လိုက်လျောပေးနေရပါသည်။

တစ်ခါက တင်းနစ်ကွင်းပေါ်တွင် တင်းနစ်ဘောလုံးကိုနင်းမိ၍ ကျွန်မ ခူးဆစ်ရိုးနာနေသည်ကိစ္စကို ကျွန်မ ညည်းညူနေပါသည်။ “ငါ့နယ်ဘောလုံးဘယ်ဘက်၊ ဒါမှမဟုတ် ညာဘက်တစ်လက်မလောက်မှာ ဘာလို့ ခြေမချမိခဲ့ပါလိမ့်” ဟူသော ညည်းသံကို ဖီးလ်ကြားသွားသောကြောင့် ကျွန်မကို ပြုံးပြုံးကြီးကြည့်ပြီး “မင်းမနင်းမိခဲ့တဲ့ ဘောလုံးတွေကို ထည့်တွက်ကြည့်ပါအုံး” ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ ဖီးလ်၏စကားမှာ ထိုအချိန်က

သူ့ထံမှ ကျွန်မကြားလိုသော စကားမဟုတ်ပေ။ သို့သော် သူ့စကားထဲမှ အမှန်တရားမှာ ကျွန်မတစ်သက်တာလုံး ကျွန်မနှင့်အတူ ထာဝရကပ်ပါ လာခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်သည် ပြဿနာတစ်ခု၏အညှာကို ကိုင်နိုင်သူဖြစ်ပါ သည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံသတင်းစာနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မတို့၏ ကြောင့် ကြစိုးရိမ်မှုများနှင့် ဖီးလ်၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများအားလုံးမှ ရလဒ်အကျိုး များ စတင်ခံစားနေရပြီဖြစ်သည်။ ပို.စံ၌ ပြဿနာများရှိနေသေးသည်။ အထူး သဖြင့် အလုပ်သမားပြဿနာများဖြစ်သည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်လွန်နှောင်းပိုင်း နှစ်များက သတင်းစာဝန်ထမ်းများ မကြာခဏ သပိတ်မှောက်ခြင်း၊ လုပ်ငန်း နှေးကွေးခြင်းများ ရှိခဲ့သော်လည်း သတင်းစာကို ကဏ္ဍစုံအောင် ဆက်လက် ထုတ်ဝေနိုင်သည့်အပြင် အီးဗန်း စတားထက် ပို၍သာအောင်ပင် ထုတ်နိုင် ခဲ့ပါသည်။ ပို.စံ၏အရည်အသွေးနှင့် အမြတ်အစွန်းပိုကောင်းရန်အတွက် အရေးကြီးသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ပြုလုပ်ပေးသည်။ ရုပ်/သံမဂ္ဂဇင်း ကဏ္ဍ တိုးချဲ့ထည့်သွင်းပြီး အမျိုးအစားကောင်းသောစက္ကူဖြင့် ရိုက်နှိပ် ပေးသည်။ အနက်ရောင်အပြင် အခြားအရောင်များကိုပါ စမ်းသပ်ထည့်သွင်း ရိုက်နှိပ်သောကြောင့် သတင်းစာအသွင်တစ်မျိုး ဆန်းသစ်လာခဲ့သည်။ အမြတ်များကို သတင်းစာတိုက်ဝန်ထမ်းများအား ပိုမိုခွဲဝေပေးသောကြောင့် ဝန်ထမ်းများ၌ လုပ်ငန်းအပေါ် သစ္စာရှိရှိပိုင်ဆိုင်မှုအသိ စိတ်ဓါတ် ကိန်း အောင်းလာကြပါသည်။ ပို.စံသတင်းစာမှာ မူလက ချွတ်ခြံကျသည့်ဘဝမှ အောင်မြင်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဂျန် ဆွီတာမဲန်း ရောက်ပြီး ချိန်မှစ၍ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း သိသိသာသာ အောင်မြင်ကြီးပွား လာခဲ့ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စံအပေါ် ရိုက်ခတ်လာသော မက်ကာသီပြဿနာ နှင့် ထိုခေတ်အထွေထွေအခြေအနေများကြောင့် ကျွန်မတို့ ယိုင်လဲပျက်စီး ရတော့မည့်ဆဲဆဲတွင် ပို.စံသမိုင်း၌ ကြော်ငြာရော သတင်းစာစောင်ရေပါ

မကြုံစဖူး အမြင့်မားဆုံး တိုးတက်လာခဲ့သည်။ သတင်းနှင့် အယ်ဒီတာကဏ္ဍ ၏ အောင်မြင်မှုကြောင့် ပုံ.စံ မှာလည်း သတင်းစာလောကတွင် ပိုမိုကျော်ကြားလှသိများလာခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၅၃ ခုနှစ်သည် ပုံ.စံအတွက် ကံကောင်းသောကာလတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

ကျွန်မတို့အား ကုသိုလ်ကံ ပိုကောင်းအောင် ဖန်တီးလိုက်သော စာတစ်စောင်မှာ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ နှစ်ဆန်းပိုင်း၌ ဖေဖေထံရောက်လာသော အေပီသတင်းဌာန⁵⁴ အထွေထွေမန်နေဂျာဟောင်း ကန့် ကူးပါး⁵⁵ ၏စာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာကို ရလျှင်ရချင်း ဖေဖေကိုယ်တိုင် ဖီးလ်ကို တွေ့ရန် ကျွန်မ တို့အိမ်သို့ ဝမ်းသာအားရရောက်လာသည်။ ဖီးလ်ဂျက်ခံဆင် ဖီးလ်သို့ သွားနေသောကြောင့် ဖေဖေက ထိုစာကို သတင်းစာတိုက်မှ ဖြန့် ဆွဲတာမဲန်းအား ပြလိုက်သည်။ စာမှာ ဖေဖေအတွက် အရေးကြီးသော စီးပွားရေးကိစ္စတစ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဖေဖေနှင့် အလွန်ဆွေးနွေးလိုသော ကြောင့် ၎င်းနေထိုင်ရာ ပမ်းဘီချ်⁵⁶သို့ အမြန်လာရန် ဖိတ်ခေါ်သည့် စာတို့ ကလေးပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖေမိတ်ဆွေဟောင်း ကူးပါးသည် ဗိုလ်မှူးကြီး မက်ကောမစ်၏ စိတ်ချယုံကြည်ရသော မိတ်ဆွေလည်းဖြစ်၊ အိမ်ချင်းလည်း နီးကပ်သဖြင့် ဖေဖေအားဖိတ်ခေါ်သည့်ကိစ္စမှာ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာကိစ္စ ဖြစ်ရမည်ဟု ဖေဖေနှင့် ဆွဲတာမဲန်းတို့ ယူဆထားကြသည်။ ဖေဖေကိုယ် တိုင် ကူးပါးထံသို့ တယ်လီဖုန်းဖြင့် မေးစမ်းသောအခါ သူတို့ယူဆချက် မှန်ကန်သွားကြောင်း သိရတော့သည်။ ယင်းအခြေအနေနှင့် ယင်းအချိန်အခါ သည် ကျွန်မတို့ ရယူပိုင်ဆိုင်လိုလှသောကြောင့် ၁၉၅၃ ခုနှစ်ကတည်းက အပတ်တကုတ် ကြံဆောင်ကြိုးပမ်းလာခဲ့သော အခြေအနေအချိန်အခါပင် ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းစာလုပ်ငန်းထဲသို့ မက်ကောမစ် ပြန်ဝင်ခဲ့သည့် ၁၉၄၉ ခုနှစ်က ကျွန်မတို့ စိတ်ပျက်ခဲ့ကြရပြီးနောက် ယခု ကူးပါး၏စာမှာ ကျွန်မတို့ လိုအင်ဆန္ဒကို ဖြည့်ဆည်းမည့်စာပင် ဖြစ်နေတော့သည်။

မက်ကောမစ်သည် ၎င်းတာဝန်ပေးခဲ့သည့် တိုင်းမိစ် - ဟဲရာလ်ဒ် ထုတ်ဝေသူ ဘေဇီ မစ်လာအား အလုပ်မှ ထုတ်ပစ်ခဲ့ပါသည်။ ဘေဇီမစ်လာသည် လက်ရှိခင်ပွန်းအား ကွာရှင်းပြီး မကြာမီမှာပင် တိုင်းမိစ်-ဟဲရာလ်ဒ်မှ အယ်ဒီတာ ဂါမင် တဲန်ကာစလေ⁵⁷နှင့် လက်ထပ်လိုက်သဖြင့် တူမပင်တော်သော်လည်း မနှစ်မြို့နိုင်သော မက်ကောမစ်က အပြစ်ပေးထုတ်ပယ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ တခြားအကြောင်းတစ်ခုမှာ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် သက်တမ်းတစ်ဝက်ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်လှုပ်ရှားမှုအတွက် ဘေဇီ မစ်လာက အမှတ်ထင်ထင်⁵⁸ဟူသော စာစောင်ကလေးကို မိမိသတင်းစာတိုက် ပုံနှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေရာတွင် မယ်ရီလဲန်းပြည်နယ် အထက်လွှတ်တော်အမတ်မေးလာဒ် တိုက်ဒင်⁵⁹နှင့် အားလံ ဘရောင်ဒါတို့ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်နေပုံ လုပ်ကြံရိုက်ကူးထားသည့် ဓါတ်ပုံတစ်ပုံကို ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သည်။ တိုင်းဒင်စ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်သွားရာ တိုင်းမိစ် - ဟဲရာလ်ဒ် မဟုတ်မဟတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်ဟု စွပ်စွဲလေသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီး မက်ကောမစ်သည် လူဖြောင့်ပြီး သိက္ခာထိန်းသူတစ်ဦးဖြစ်ခြင်းကြောင့် မက်ကောမစ်က ဘေဇီအား ထုတ်ပယ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက် လုပ်ကိုင်ကြသည့် တိုင်းမိစ် - ဟဲရာလ်ဒ် ထုတ်ဝေသူများမှာလည်း ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်၏ အခြေအနေကို မသိရှိထားကြသဖြင့် တိုင်းမိစ်-ဟဲရာလ်ဒ်၏ အခြေအနေမှာ ပိုမိုအားနည်းလာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် မက်ကောမစ်၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေကြောင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ လျော့ချရန် ဆရာဝန်က အကြံပြုလာကြသဖြင့် တိုင်းမိစ် - ဟဲရာလ်ဒ် ကို လက်လွှတ်ဖို့ ဖြစ်လာတော့သည်။ ကူးပါးမှာ တိုင်းမိစ်-ဟဲရာလ်ဒ် ကို ကျွန်မတို့အားရောင်းရန် မက်ကောမစ်အား အစဉ်တစိုက် တိုက်တွန်းခဲ့သူပင်ဖြစ်သည်။

ဖီးလ်၊ ဂျွန်နှင့် ကူးပါးတို့ ဆွေးနွေးကြသောအခါ မက်ကောမစ်က သတင်းစာလုပ်ငန်း၌ ၎င်းထည့်ဝင်မြှုပ်နှံထားသော ဒေါ်လာ ရှစ်သန်းခွဲကိုသာ ပြန်လို့ချင်ကြောင်းပြောသည်။ ဖေဖေတို့ဖက်က ဒေါ်လာရှစ်သန်းခွဲ

ကို ပေးပါမည်ဟု ကတိပြုလိုက်သည်။ သို့သော် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ရောင်းဖို့မှာ အစုရှယ်ယာဝင်များနှင့် ဆွေးနွေးပြီးမှ အတည်ဖြစ်မည်ဖြစ်ရာ ရက်သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်ခန့် စောင့်ရပေဦးမည်။

ရက်သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်မှာ တစ်သက်တောင်ကြာလေသလော ဟု ထင်ရသည်။ ဖီးလ်၊ ဂျွန် ဆွီတာမဲန်းနှင့် ဖေဖေတို့ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ ဂျမေကာကျွန်းသို့ ခရီးထွက်သွားကြသည်။ မတ်လ ၁၃ ရက် စနေနေ့တွင် ကူးပါးက ထရစ်ခဲမြွန်းကုမ္ပဏီနှင့် ပတ်သက်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်ထံမှ မကြာမီ သတင်းကောင်းကြားရတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဖီးလ်ထံသို့ တယ်လီဖုန်းဖြင့် ကြိုတင်အကြောင်းကြားသည်။ ထိုနေ့ည ခုနစ်နာရီတွင် ထရစ်ခဲမြွန်းကုမ္ပဏီ၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌချက်စ်ကဲမ်းဘဲလ်⁶⁰ထံမှ သတင်းကြားရပါတော့သည်။ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ကို ကျွန်မတို့အား ရောင်းချဖို့ အသင့်စောင့်ဆိုင်းနေပါသည်ဆိုသော ကဲမ်းဘဲလ်၏ စကားပင်ဖြစ်သည်။

ဖီးလ်က ဖုန်းဖြင့် လှမ်းခေါ်ထားသဖြင့် ထိုနေ့ည ခုနစ်နာရီတွင် ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်ရောက်လာကြသည်။ ခရက်ဆင့် ပလေ့စ်အိမ်တွင် ဖေဖေ၊ ဖီးလ်နှင့် ဆွီတာမဲန်းတို့ စီမံချက် ရေးဆွဲကြသည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် ဝယ်ယူရေးကိစ္စကို သိုသိုသိပ်သိပ်ဖြင့် အမြန်ဆုံး ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရတော့မည်ဖြစ်ရာ နောက်တစ်နေ့နံနက် ၁၀ နာရီတွင် ဖေဖေ၏ စီးပွားရေးအတိုင်ပင်ခံနှင့် ပို.စ် ဘဏ္ဍာရေးမှူး ဖလွိုက် ဟယ်ရစ်ဆင်⁶¹၊ ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီရှေ့နေကြီး ဖရစ်ဇ်(ဖရက်ဒရစ် ဘီးဘ်)⁶²တို့ကိုလည်း ခရက်ဆင့်ပလေ့စ်သို့ ခေါ်ထားလိုက်သည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူကမ်း လှမ်းချက်အရ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာအတွက် မက်ကောမစ်တောင်း သောငွေ ဒေါ်လာ ရှစ်သန်းခွဲကို ဖီးလ်က ပေးရန် သဘောတူသည့်အပြင် ပို.စ် လက်အောက်သို့ ကူးပြောင်း၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုသော ဝန်ထမ်းများအတွက် နှစ်နာကြေး ဒေါ်လာ

တစ်သန်း ဝန်းကျင်ကိုလည်း ဖီးလ်က ထပ်ဆောင်းပေးဦးမည်ဖြစ်သည်။

သဘောတူကမ်းလှမ်းချက်ကို ထရစ်ခဲဖြန့်ကုမ္ပဏီသို့ ပေးအပ်ခဲ့ပြီး နောက် ဖီးလ်နှင့် ဖေဖေတို့ အိမ်သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။ အိမ်တွင် ပို.စ်ကုမ္ပဏီ မှ အရာရှိကြီးများကိုခေါ်၍ အရောင်းအဝယ်ကိစ္စကို ရှင်းလင်းပြောပြသည်။ အရောင်းအဝယ်ဖြစ်ပါက ပို.စ်ကို သုံးရက်အတွင်း ညနေပိုင်း၌ ထုတ်ဝေဖို့ လျှာထားကြောင်း၊ ယင်းအစီအစဉ်အားလုံးကို မိမိတို့၏ ဇနီးများကိုပင် မပြောပြဘဲ လျှို့ဝှက်ထားကြရန် သတိပေးလိုက်သည်။

တစ်ဘက်တွင် ဘေဇီ တဲန်ကာစလေက ရှယ်ယာဝင်များ စည်းဝေး ထိုင်မှ သတင်းစာရောင်းတော့မည်အကြောင်း သိရှိရာ မိမိနာမည်ဖြင့် သတင်းစာကိုဝယ်ရန် ကြိုးစားလျှက်ရှိသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ထရစ်ခဲဖြန့်ကုမ္ပဏီ အဖွဲ့ ရှိကာဂိုမြို့တွင် အစည်းအဝေးပြုလုပ်မည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ အထိ နှစ်ရက် (၄၈ နာရီ) အတွင်း ဝယ်ယူမည့်ငွေကို စုဆောင်းကြရန် ဘေဇီအား အစည်းအဝေးက ခွင့်ပြုလိုက်သည်။ ဘေဇီသည် သတင်းစာဝယ်နိုင်ရန် အတွက် ငွေရှာကြောင်း မည်သူ့ကိုမှ အသိမပေးရဟုလည်း ဝန်ခံကတိ တောင်းသည်။ သို့သော် အင်္ဂါနေ့မှာပင် မက်ကောမစ်၊ ချက်စ် ကဲမ်းဘဲလ် တို့၏ ကူညီမှု၊ ဖီးလ်၏ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားမှုတို့ကြောင့် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် ဝယ်ယူရေးကိစ္စ ပထမပိုင်း ဆောင်ရွက်မှုများ အောင်မြင်စွာ ပြီးစီးသွားခဲ့ပါသည်။ ကနဦးပေးငွေအဖြစ် ဒေါ်လာ တစ်သန်းခွဲတန် ချက် လက်မှတ်ကိုလည်း အင်္ဂါနေ့မှာပင် ရှိကာဂိုသို့ လူလွှတ်၍ ပေးစေခဲ့သည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် အဓိကအကျဆုံး သတင်းစာလုပ်ငန်း ရောင်းဝယ်မှုတစ်ခု ကို ၂၄ နာရီအတွင်း အပြီးဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ ဖေဖေကိုယ်တိုင် လူအား ငွေအားဖြင့် အစအဆုံး ကူညီပေးခဲ့ခြင်းသည်လည်း အဓိကအကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

နောက်တစ်နေ့ (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့) တွင် ဖီးလ်၊ ဖေဖေနှင့်မေမေ၊ ညွန် ဆွီတာမဲန်း၊ ဖလွိုက် ဟယ်ရစ်ဆင်နှင့် ကျွန်မတို့အားလုံး ဖီးလ်၏ရုံးခန်းထဲ

သို့ ရောက်နေကြသည်။ ကြိုတင်ချက်လက်မှတ်ကို ပို့.စ်ကိုယ်စား ရှိကာဂို
သို့ ယူသွားသော ပို့.စ်ကုမ္ပဏီအရာရှိ ဂျွန် ဟေးစ်⁶³ထံမှ တယ်လီဖုန်းသတင်း
ကို နားထောင်လျက်ရှိကြသည်။ ထိုချက်လက်မှတ်ကို ထရစ်ခဲမြွန်းကုမ္ပဏီမှ
မက်ကောမစ်သဘောတူလက်ခံပါက အပြီးအပြတ် အောင်မြင်ပြီဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် ကျွန်မတို့မှာ တယ်လီဖုန်းလိုင်း ပြတ်သွားမည်စိုး၍ တစ်လှည့်
စီ အချိန်ပေးကာ ဂျွန် ဟေးစ်နှင့် အလျဉ်မပြတ် ပြောနေကြရသည်။ နောက်
ဆုံးတွင် အရောင်းစာချုပ်၌ မက်ကောမစ် သဘောတူလက်မှတ်ထိုးပြီး
ကြောင်း ဂျွန် ဟေးစ်ထံမှ ဖုန်းသတင်းကို ကျွန်မတို့ ကြားရပါတော့သည်။
အချိန်မှာ မွန်းလွဲ ၁၂ နာရီ ၄၄ မိနစ်၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ် စိန်.ပက်ထရစ်နေ့⁶⁴၊
ဝေါ်ရှင်တင်ပို့.စ်ကုမ္ပဏီ၏ အထွတ်အထိပ် နေ့ထူးတစ်နေ့ပင်ဖြစ်ပါသည်။
ဝေါ်ရှင်တင်ပို့.စ် နေ့စဉ်စောင်ရေ ၂၀၄,၀၀၀ မှ ၃၉၅,၀၀၀ သို့ ရုတ်တရက်
ထိုးတက်သွားပြီး တနင်္ဂနွေနေ့ထုတ်စောင်ရေမှာလည်း ၂၀၀,၀၀၀ မှ
၃၉၅,၀၀၀ သို့ တိုးသွားလေသည်။

တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာကို ဝယ်ယူလိုက်သောကြောင့်
ကျွန်မတို့၏ ပြဿနာများလည်း တက်လာပါသည်။ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်မှ
ဆောင်းပါးအားလုံးကို ဆက်လက်ဖော်ပြရသောကြောင့် သတင်းစာမျက်နှာ
ပြဿနာပေါ်လာခြင်း၊ ပို့.စ် က ဆက်လက်အသုံးမပြုသော တိုင်းမ်စ်-
ဟဲရာလ်ဒ်မှ ဝန်ထမ်းဟောင်းများက သမဂ္ဂဆန်ဆန် စုစည်းလာကြခြင်း၊
သတင်းစာတစ်စောင် ပျောက်သွားတိုင်း သတင်းစာဖတ် လူထုအတွင်း၌
ဖြစ်ပေါ်တတ်သည့် တင်းမာမှု၊ မကျေနပ်မှု၊ စိတ်အထိုင်မကျဖြစ်ခြင်းစသော
အခြေအနေများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ကို ဝေါ်ရှင်
တင် ပို့.စ်နှင့်ပေါင်း၍ တစ်စောင်တည်းထုတ်လျှင်ပင် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့၌
သတင်းစာသုံးစောင် ပုံမှန်ထွက်နေပေသေးသည်။

သတင်းစာနှစ်စောင်တွင် ဖော်ပြနေကျသတင်းများနှင့် အယ်ဒီတာ
အာဘော်များကို ပူးပေါင်းဖို့ ကိစ္စမှာ အခက်ကြီးတစ်ခုဖြစ်နေသည်။ စာဖတ်

ပရိသတ်ကို ချပြဖို့ သဘောတရားနှစ်ခုမှာ အလွန်ကွဲပြားခြားနားနေ၍ ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်သည် လူထုအများစုဖတ်သော သတင်းစာ ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် မှာ လူတန်းစားအဆင့် ပီပြင် သူများဖတ်သော သတင်းစာဖြစ်သည်။ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်၌ ဆောင်း ပါးများ ပြည်နေတတ်ပြီး ကာတွန်းရုပ်ပြောင်များ၊ ကော်နံဆားဗတစ် ယိမ်းသော ပင်ကိုင်ဆောင်းပါးရှင်များ၊ အားကစား၊ အညှီအဟောက်သတင်း နှင့် မူခင်းသတင်းများကို ဦးစားပေးဖော်ပြသည်။ ပို့စ်မှာ တိုင်းမ်စ်- ဟဲရာလ်ဒ်ထက် ပိုပြီး တည်ငြိမ်သောကြောင့် စိတ်ဖျော်ဖြေမှုသဘောပါသော သတင်း၊ ဆောင်းပါး၊ ကာတွန်းများကို ဦးစားမပေးပေ။ ထိုညမှာပင် သတင်းစာမျက်နှာဖုံးပေါ်မှ ထိပ်စီးနာမည်ကို ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်နှင့် တိုင်းမ်စ်- ဟဲရာလ်ဒ် ဟူ၍ စတင်ပြောင်းလဲ အသုံးပြုလိုက်ကြပါသည်။ သို့သော် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း၌ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ဟူသော စာလုံးအရွယ်အစားကို တဖြည်းဖြည်းသေးလိုက်ပြီး နောက်ဆုံးတွင် လုံးဝထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း မပြုခဲ့တော့ပေ။

သတင်းစာနှစ်စောင်ကို တစ်စောင်တည်းအဖြစ် ပူးပေါင်းထုတ်ဝေ လိုက်ခြင်းကြောင့် နှစ်စောင်စလုံးမှာ ဖတ်ရှုသူများမှအပ တစ်စောင်စီ၏ မူလစောင်ရေနှစ်ရပ်စလုံးကို ဆက်လက်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ပို့စ်ထုတ်ဝေသူ ညွန် ဆွီတာမဲန်း၏ မူဝါဒအတိုင်း တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် လပေးဖတ်ရှုခဲ့ကြသူများ က သူတို့ဘာသာ ရပ်ဆိုင်းလိုက်စေကာမူ ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် နှင့် တိုင်းမ်စ်- ဟဲရာလ်ဒ်ကို ၎င်းတို့ထံ ဆက်လက်ပေးပို့စေခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ၎င်းတို့အား အချိန်ပေးပြီး ၎င်းတို့အကြိုက် ဆောင်းပါးများ ဆက်လက်ဖော်ပြ ပေးနေမှန်း သိလာကြကာ သတင်းစာလစဉ်ကြေးများကို ပြန်လည်ပေးသွင်း လာကြပါသည်။

ကျွန်မတို့၏ မျှော်မှန်းချက်ကြီး မမျှော်လင့်ဘဲ အောင်မြင်သွား သည်။ ကျွန်မတို့ကလည်း ပေးဆပ်ခဲ့ရသည်များ ရှိပါသည်။ သတင်းစာ

နှစ်စောင် ပူးပေါင်း၍ ထုတ်ဝေသည့် ပထမနှစ်က ကြော်ငြာဈေးနှုန်းကို တိုးမြှင့်လိုက်သော်လည်း ဒေါ်လာ ၂၃၈,၀၀၀ အရုံးပေါ်ခဲ့သည်။ ယင်းမှာ အရေးပါသော ကိစ္စမဟုတ်သေးပေ။

တော်ရှင်တင် ပို့.စ် ကို ဖေဖေဝယ်ယူပြီး ၂၁ နှစ်ကျော်ကြာလာ သည့်အချိန်။ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာကို ဝယ်ရန် လက်လွတ်သွား ၍ ဖီးလ် စိတ်ဓါတ်ကျခဲ့သည်နောက် ငါးနှစ်ကြာသောအခါ ပို့.စ် က ပြိုင်ဘက်သတင်းစာကို ဝယ်ယူနိုင်ခဲ့သည်အပြင် သမိုင်းတွင်သည့် ပူးပေါင်း ထုတ်ဝေမှုကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် စောင်ရေလည်း နေ့ချင်းညချင်း နှစ်ဆတိုးကာ သတင်းစာ၏ နောင်ရေးအခြေအနေမှာ များစွာ အားရစရာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ်ကို ဝယ်ယူနိုင်ခဲ့ ခြင်းကြောင့် ပို့.စ်ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် ကျွန်မတို့မျှော်မှန်းသော အခြေခံ အုတ်မြစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့ ရှင်သန်တည်တံ့လာနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေကြိုးပမ်းမှုအစဉ်ကို ဖီးလ်က ပခုံးပြောင်း၍ ရှစ်နှစ်ကျော် ဆက်လက် ကြိုးပမ်းခဲ့သည့်နောက်ပိုင်းတွင် ပို့.စ် အိုင်အမ် တည်တံ့နေနိုင်ပါပြီဟု ကျွန်မတို့ စိတ်ချလက်ချပြောနိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။

Notes

1. Ben Bradlee
2. General Motors
3. automation
4. William Randolph Hearst, Jr.
5. Samuel Newhouse
6. Sam Kuffmann
7. Captain Joe Patterson
8. John Russell Young
9. Ben McKelway
10. Ruth Elizabeth (Bazy) McCarmick Miller
11. Maxwell (Peter) Miller, Jr.
12. Harry Goldstein
13. John Sweeterman
14. Dayton Journal-Herald
15. Harry Eybers
16. Jim Daly
17. "the gray lady"
18. WOIC (WTOP)
19. Jacksonville
20. WMBR (WJXT)

21. VHF
22. Herblock (Herbert Block)
23. Whittaker Chambers
24. Alger Hiss
25. "totalitarian"
26. Senator Joseph McCarthy
27. Alan Barth
28. Earl Browder
29. "Browder's Organ"
30. (Dwight) Eisenhower
31. Richard Nixon
32. Adlai Stevenson
33. McCarthyism - မက်ကာသီဝါဒ သို့မဟုတ် မက်ကာသီလမ်းစဉ်
 (မက်ကာသီယစ်ဇင်းမ်) ဆိုသည်မှာ - အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ကွန်မြူနစ်
 မပြန့်ပွားအောင် တိုက်ခိုက်ရာ၌ အထက်လွှတ်တော်အမတ် ဂျိုးဇက်
 မက်ကာသီ ကျင့်သုံးခဲ့သော ဝါဒလမ်းစဉ်ဖြစ်သည်။ ကွန်မြူနစ်များနှင့်
 ဆက်နွယ်သည်ဟုထင်ရသော နာမည်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်များအား ဖယ်ရှားသည့်
 နိုင်ငံရေး စီမံကိန်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကွန်မြူနစ်
 နွယ်ဝင်များအား ရှာဖွေဆက်သွယ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ရက်စက်ပြီး
 မလိုလားအပ်သော နည်းလမ်းများဖြစ်သည်။
34. Harold Himmel Velde
35. *Pravda*
36. Detroit
37. Somerset Maugham
38. Scotty Reston
39. Arthur Krock
40. Robert Estabrook
41. Al Friendly
42. Marshall
43. Glen Welby

44. Polly Wisner
45. Evangeline Bruce
46. "nine o'clock network"
47. *Sequoia*
48. Stephen
49. "usual little check"
50. Rudi Serkin
51. Joseph Pulitzer
52. Bernard Baruch
53. General Omar Bradley
54. Associated Press
55. Kent Cooper
56. Palm Beach
57. Garvin Tankersley
58. "From the Record"
59. Millard Tydings
60. Chess Campbell
61. Floyd Harrison
62. Fritz (Frederick Beebe)
63. John Hayes
64. St. Patrick's Day
65. *The Washington Post and Times-Herald*

အခန်း (၁၃)

ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မမှာ သက်လတ်ပိုင်းအရွယ်သို့ ဝင်လာကြပြီဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်အဖို့ ကိုယ်အားစိတ်အားသုံးရသော လုပ်ငန်းတာဝန်များ ပိုလာသလောက် ယခင်ကထက် ပိုမိုလွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်လာနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အီးဗန်းစတာမှာ ဝေါ်ရှင်တင် သတင်းစာလောကတွင် ထိပ်ဆုံးမှ ပြေးနေသည်။ သို့သော် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သည်လည်း ခိုင်မာမှု ရသင့်သလောက်ရကာ အနာဂတ်အခြေအနေကိုပင် ပြတ်သားစွာ မြင်နေရပေပြီ။ ဖီးလ်သည် အောင်မြင်သော စီးပွားရေးသမားတစ်ယောက် ဖြစ်နေပါပြီ။

ကျွန်မအဖို့လည်း အောင်မြင်သောနှစ်များဟုပင် ဆိုရပါမည်။ သို့သော် ဖီးလ်နှင့် မတူသော အောင်မြင်မှုမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ ကျွန်မ၏ဘဝကို ခင်တွယ်မြတ်နိုးသူဖြစ်ရာ မိသားစုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း၌

ပျော်ပိုက်နေတတ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ မိသားစုဆိုသည်မှာ ဖေဖေနှင့် မေမေ အပါအဝင် ကျွန်မ၏ သားသမီးအသိုင်းအဝိုင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ထိုမိသားစုအသိုင်းအဝိုင်းတွင်လည်း ကျွန်မ၏ ခင်ပွန်းက အလယ်ဗဟိုချက်နေရာမှာ ရှိနေပြီး ကျွန်မတို့အားလုံးက သူ့ကို ဝန်းရံလှုပ်ရှားနေကြသည်။ ကျွန်မတို့ ပိုင် ပျော်စရာကောင်းသော အိမ်ကြီးနှစ်လုံးအနက် တစ်လုံးမှာ အာရ်လမ်းတွင်ရှိပြီး ကျန်တစ်လုံးမှာ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်ဘက်ရှိ ကျေးလက်အိမ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့သည် အခွင့်ထူးခံလူတန်းစားများ ဖြစ်နေသော်လည်း အများကောင်းကျိုးအတွက်ဟူသော အသိတရားကို အမြဲလက်ကိုင်ထားလျက်ရှိပါသည်။

ထိုနှစ်များသည် ကျွန်မတို့ အလုပ်ကိစ္စ အလွန်များပြားသော ကာလဖြစ်ရာ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီ ကျေးလက်အိမ်ကြီးမှာလည်း ကျွန်မတို့ အတွက် နားအေးပါးအေး အပန်းဖြေနေရာ ဂေဟာကြီး ဖြစ်လာတော့သည်။ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီသည် ကျွန်မတို့အတွက် သာယာပျော်ရွှင်သော အချိန်ကို အတူတကွ အများဆုံး အသုံးချခွင့်ရသည့် နေရာကလေးလည်းဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်နီမှအပ ကလေးတွေအားလုံးမှာ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီ၌ ပျော်၍မဆုံး နိုင်အောင် ဖြစ်နေတတ်သည်။ ဒေါ်နီက ကျေးလက်ဘဝကို စိတ်မဝင်စား။ သူ့မိတ်ဆွေ နစ်ကလပ်စ် ဆီသို့ မကြာခဏ သွားနေတတ်သည်။

ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီအိမ်၌လည်း ကျွန်မတို့ ငြိမ်ငြိမ်ဆိမ်ဆိမ်နေကြသည်မဟုတ်။ ဟိုဟိုသည်သည် လှုပ်ရှားသွားလာနေကြသည်။ သို့သော် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ပေါ်က လှုပ်ရှားမှုထက် များစွာပို၍ နှေးကွေးလှသည်။ အိမ်ကြီးကို အိမ်ထောင်ပရိဘောဂပစ္စည်းများဖြင့် စနစ်တကျ ဖြည့်ဆည်းထားခြင်း မဟုတ်ပေ။ အစီအစဉ်မဲ့ မပြည့်မစုံ ခင်းကျင်းထားခြင်းဖြစ်ရာ အချို့မှာ လေလံပွဲမှ ဝယ်ယူထားသော ပစ္စည်းများဖြစ်ပြီး အချို့မှာ ယခင်ပိုင်ရှင်ထံမှတစ်ဆင့် လွှဲပြောင်းဝယ်ယူထားသော ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ အစိတ်အပိုင်း အနည်းငယ်လောက်ကိုသာ မွမ်းမံပြင်ဆင်သူ တစ်ယောက်၏

အကူအညီဖြင့် ပြုပြင်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျယ်ပြောသော မြက်ခင်းပြင်ကြီးကို မြင်းဆွဲသည့် ရှေးမြက်ရိတ်စက်ဖြင့် ရိတ်သိမ်းရှင်းလင်းရသည်။ ဤလုပ်ငန်းကိုတော့ ကျွန်မတို့ခြံနားတွင်နေသည့် ရော့ပဲ ဂရိန်ဆိုသူက အစအဆုံး ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးပါသည်။ ကျွန်မတို့ ဝယ်ယူလိုက်သည့် ယာမြေများကိုမူ မူလကတည်းက လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသည့် လယ်သမားကြီး ဘတ်စ်နောလ်စ်¹နှင့် သူ့သားနှစ်ယောက်တို့က ဆက်လက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိရာသူတို့ သားအဖသုံးယောက်မှာ ကျွန်မတို့အတွက် အားထားစရာဖြစ်နေပါသည်။

ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီကို ကျွန်မတို့အတွက် အသုံးတည့်သလို စီမံဖန်တီးဖို့မှာ ကျွန်မ၏အလုပ်ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်မကြီးတစ်ခုတည်းကိုပင် ပြုပြင်စရာတွေက များလှသည်။ မူလနေရာဟောင်းတစ်ခုတွင် တင်းနစ်ကစားကွင်းတစ်ခုကို ပြုလုပ်ပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရေကူးရန်နှင့် ငါးဖျားရန်အတွက် အိမ်နှင့်မျက်နှာချင်းဆိုင်ရှိ တောင်ကုန်းကလေး၏ တောင်ခြေတွင် ရေကန်တစ်ကန်တူးသည်။ စမ်းချောင်းတစ်ခုကို တမံတုပ်ပြီး တမံအောက်မှပိုက်လိုင်းချ၍ ရေကန်သို့ ရေပို့ပေးသည်။ ထိုအခါ တမံပေါ်တွင် နှစ်စဉ် ထရပ်ကားတစ်စီးစာခန့်အထိ သဲများစုပြီး သောင်ထွန်း၍လာရာ သဲသောင်စပ်ကလေးတစ်ခု ပေါ်လာပါသည်။ ထိုနေရာတွင် ရေထဲသို့ ဒိုင်ဗင်ထိုးချရန် ပျဉ်ချပ်တစ်ခုပါသော ဆိပ်ခတ်တားတစ်ခုကိုပါ ဆောက်ထားလိုက်ပြီး ရေကန်ထဲသို့ ရေချိုငါးအချို့ကို လွှတ်ထားလိုက်ပါသည်။ အနီးအနားဝန်းကျင်မှ အလားတူ ရေကန်များကို ပိုင်ရှင်၏ ဇနီးနာမည်များ ပေးထားလေ့ရှိကြသဖြင့် ကျွန်မတို့ခြံထဲမှ တစ်ဧကကျယ်သော ထိုရေကန်ကိုလည်း ကက်သရင်းကန်² ဟု ကင်ပွန်းတပ်လိုက်ပါတော့သည်။ နှစ်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ ထိုစမ်းချောင်းပေါ်မှာပင် ကက်သရင်းကန်၏ အောက်ဘက်တစ်နေရာ၌ ပိုကြီးသော ဒုတိယကန်တစ်ကန်ကို ဖီးလ်ကတူးပြန်သည်။ ထိုကန်ကို ဖီးလ်ကန်³ ဟု အမည်ပေးပါသည်။ ၁၉၅၇

ခုနှစ်၌ အက်ဒွပ် မားရီး⁴ဆိုသူက ၎င်းပိုင်မြေပေါ်တွင် ရေကန်တစ်ကန် တူးရာ ဖီးလ်က ထိုကန်ကို ဇနီးဖြစ်သူ၏နာမည်ဖြင့် နာမည်ပေးရန်နှင့် မကြာမီ ပိုကြီးသောကန်တစ်ကန် ထပ်တူးတော့မှ ထိုဒုတိယကန်ကို အက်ဒွပ်ကန်⁵ဟု အမည်ပေးရန် ခင်မင်ရင်းနှီးစွာပင် အကြံပြုစာတစ်စောင် အက်ဒွပ် မားရီးထံသို့ ရေးပို့ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့မှာ ဖီးလ်ကန် အလယ် ခေါင်တွင် ကျွန်းကလေးတစ်ကျွန်းကိုလည်း ဖန်တီးလိုက်ပြီး သမီးကြီးနာမည် ကိုယူ၍ အိုင်းလ် (ကျွန်း) စိန်. လာလီ⁶ ဟု အမည်ပေးလိုက်ပါသည်။

ဖီးလ်ကန်မှာ လှေလှော်ရွက်တိုက် ကစားနိုင်လောက်အောင် ကြီးမားသောကြောင့် ဖီးလ်က ကန်ထဲ၌ ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် လှေအမျိုးမျိုးကို ထားပေးသည်။ ထိုလှေများကိုထားရန် သီးသန့်အဆောက်အဦတစ်ခု ဆောက်လုပ်၍ ဖီးလ်ကန် ရွက်လှေကလပ်⁷ ဟု အမည်ပေးပြီး ဖွင့်ပွဲကို တခမ်းတနား ပြုလုပ်သည်။ ကလေးများ ကြီးပြင်းလာသောအခါ ရေပေါ် လျှောစီးကစားသူများအား ဆွဲနိုင်သည့် အားကောင်းသော စက်တပ်မော် တော်ဘုတ် အသေးစားတစ်စီးလည်း ထားရှိပေးထားသည်။

ကျွန်မတို့မိသားစုသည် ထိုရေကန်နှစ်ကန်တွင် ရေကူးခြင်း၊ ရေလှော်လှောစီးခြင်း၊ နွေဦးရာသီနှင့် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီများတွင် ကန် ထဲသို့ လာရောက်ကျက်စားတတ်သော ဝမ်းဘဲနှင့် ကနေဒါတောငန်းများ ကို စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ လမ်းလျှောက်ခြင်း၊ တင်းနစ်ကစားခြင်း၊ ဆော့ဖ် ဘောကစားခြင်း၊ ဂေါက်သီးကစားခြင်းများဖြင့် နှစ်ချင်းပေါက် အချိန်တွေ ကုန်လွန်လာခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်နှင့် ကလေးများသည် ကန်နှစ်ကန်စလုံးတွင် ငါးမျှားလေ့ရှိရာ အထူးသဖြင့် သားလတ် ဘီးလ် (ဝီလျံ ဂရေဟမ်)⁸ မှာ ဖခင်နှင့်တွဲ၍ ငါးကို စွဲစွဲလမ်းလမ်း မျှားတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ညလုံး ပေါက် ငါးမျှားသူမှာ ဖီးလ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ခြံထဲတွင် ဖီးလ်က လက်နက် ဂိုဒေါင်တစ်ခုပါ ထားရှိသောကြောင့် သားငယ်သမီးငယ်များ စောစောစီးစီး သေနတ်ပစ်တတ်နေကြပါသည်။ ဘီးလ်မှာ အလွန်လက်မြောင့်သူဖြစ်ရာ

အတော်ကလေး ငယ်ရွယ်စဉ်ကတည်းက ပွိုင့် ၂၂ သေနတ်ကို အပိုင်ယူ၍ ပစ်ခတ်နေသူဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မပင်လျှင် သေနတ်တိုကို ပစ်တတ်နေပါသည်။ သို့သော် သေနတ်၏ ကန်အားကို ကောင်းစွာ ထိန်းမထားနိုင်သဖြင့် ပခုံးပြင်ပေါ်တွင် ဒဏ်ရာရလေ့ရှိပါသည်။ တစ်နေ့ ညစာစားအပြီးတွင် ကျွန်မတို့ လက်ထပ်စဉ်က မင်္ဂလာလက်ဖွဲ့ပစ္စည်းအဖြစ် ရထားသည် သတ္တုသား ဖယောင်းတိုင်စိုက်တိုင်များပေါ်မှ ဖယောင်းတိုင်မီးများကို ငြိမ်းအောင် ဖီးလ်က သားများကို ပွိုင့် ၂၂ သေနတ်ဖြင့် အပစ်ခိုင်းရာ ကျည်မှန်၍ ပိန်ချိုင့်နေသော ထိုဖယောင်းစိုက်တိုင်များကို ကျွန်မ ယနေ့ထက်တိုင် သိမ်းထားပါသေးသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အသုံးပြုခဲ့သော စစ်သုံးဂျစ်ကား ဟောင်းတစ်စီးကို ခြံထဲ၌ထားရှိသဖြင့် ကလေးတွေစိတ်ကြိုက် နာရီပေါင်းများစွာ ကွင်းပြင်များကို မနားတမ်းကွေ့ပတ်မောင်းနှင်နေတတ်သည်။ တစ်နာရီ ကိုးမိုင်နှုန်းခန့် မောင်းလျှင် အလွန်စီး၍ကောင်းသည်ဟု ဖီးလ်က ပြောဖူးသည်။

ကျွန်မတို့ ထမင်းခိုင်းမှာ မိသားစု ထမင်းခိုင်းသာဖြစ်ပါသည်။ သဲသောင်ပြင်ပေါ်တွင်လည်း ကျွန်မတို့ မကြာခဏ ပျော်ပွဲစားထွက်လေ့ရှိရာ ကျွန်မက တတ်သလောက်၊ မှတ်သလောက် ကြော်ချက်ကျွေးမွေးလေ့ရှိပါသည်။ သူငယ်ချင်းအပေါင်းအသင်းများကလည်း ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီသို့ အမြဲလိုလိုလာ၍ ကျွန်မတို့နှင့်အတူ စားသောက်တတ်ကြပါသည်။

ငယ်စဉ်ကတည်းက မြင်းစီးဝါသနာပါသော သမီးကြီး လာလီမှာ မြင်းပြပွဲများတွင် အကြိမ်ကြိမ် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ပြသခဲ့ပါသည်။ လာလီအမဲပစ်တမ်း ကစားသောအခါ ကျွန်မမှာ နံနက် ငါးနာရီကတည်းက အိပ်ရာမှထ၍ သမီးကြီးကို စုရပ်သို့ ကားမောင်း၍ ပို့ရပြန်သည်။ သားကြီးဒေါ်နီကလွဲလျှင် ကလေးတွေအားလုံး မြင်းစီးတတ်ကြသည်။ ဒေါ်နီမှာ မြင်းစီးခြင်း၊ ရေကူးခြင်း၊ ရေပေါ်လျှောစီးခြင်းတို့ကို စိတ်မဝင်စားသော်လည်း အား

ကစားသမားကောင်းတစ်ယောက်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် တင်းနစ် စသော ဘောလုံးပါသည့် ကစားနည်းတိုင်းကို အလွန်စိတ်ဝင်စားသည်။

ဖီးလ်သည် သူ၏ စိတ်အာရုံအားလုံးကို ကျွန်မတို့ သားအမိအပေါ်တွင် နှစ်မြှုပ်ထားပါသည်။ ညစာထမင်းဝိုင်း၌ ကလေးတွေနှင့်အတူ အမျိုးမျိုး ကစားပြီး သမိုင်းနှင့်ပတ်သက်သောမေးခွန်းများ မေးမြန်းလေ့ရှိသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် အမေရိကန်ပြည်တွင်းစစ်အကြောင်း ပြောပြရင်း နိုင်ငံချစ်စိတ်ကိုပါ သွင်းပေးတတ်ပါသည်။ လက်နှိပ်ခါတ်မီးများ ယူဆောင်ပြီး ကလေးများနှင့်အတူ ရေကန်ဘက်သို့ သွား၍ ငါးဖမ်းထွက်သောညများတွင် ကျွန်မက ညစာစားဖို့ ခေါ်မှ သားအဖတစ်တွေ ပြန်လာတတ်ကြသည်။ ဖီးလ်သည် ဟာသပုံပြင်များပြော၍လည်း ကျွန်မတို့ကို ဟာဒယရွှင်ဆေး တိုက်ကျွေးတတ်ပါသည်။

ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီတွင် နေထိုင်ရသည့်ဘဝမှာ အစစအရာရာ အဆင်ပြေချောမွေ့ပုံပေါ်နေသော ထိုကာလ၏ ဘဝအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့မှာ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လှုပ်ရှားနေတတ်သေးသော်လည်း ဖေဖေမှာ ဇရာထောင်းစပြုနေပါပြီ။ မေမေကား ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတစ်လျှောက်လုံး ဆောင်းပါးများတွင်တွင်ရေးကာ ဟောပြောပွဲတွေကိုလည်း လုပ်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်သူ့သက်သာချောင်ချိရေးနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများစွာကို ကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်ခဲ့သဖြင့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များ ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။ မေမေ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အထူးဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် မေမေအသက် ၇၀ ပြည့်မွေးနေ့တွင် နက္ခတ္တပညာရှင် ဟာလို ရှက်ပလီ^၉ က ဂလက်ဇီကြယ်စုတစ်ခု^{၁၀} ကို မေမေ နာမည်ပေး၍ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

မေမေ၏ ဆောင်းပါးများနှင့် မေမေဟောပြောချက်များကြောင့် တန်ပြန်ရိုက်ခတ်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာလေ့ရှိပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့သော သတင်းစာဖြတ်ပိုင်းများကိုလည်း မေမေက ကျွန်မတို့ထံသို့ ပို့ပေးတတ်

သည်။ မေမေဟောပြောချက်များကို ဂျက်ဖာဆင်နှင့် သမ္မတလင်းကင်းတို့၏ ဟောပြောချက်များနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပြီး ချီးကျူးခဲ့ကြသည်များပင် ရှိခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်နှင့် မေမေတို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအလယ်ပိုင်းတွင် ခေတ္တမျှ တင်းမာသွားပြန်သည်။ ထိုစဉ်က ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တွင် ခန်းမဆောင်ကြီးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနအဆောက်အဦတည်ဆောက်မည့် နေရာရွေးချယ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောထားကွဲလွဲခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မေမေက ထိုခန်းမဆောင်နှင့် အဆောက်အဦကို ပတိုးမက် မြစ်ကမ်းနဖူးပေါ်တွင် တည်ဆောက်လိုသည်။ ဖီးလ်က ဝေါ်ရှင်တင်မြို့အနောက်တောင်ပိုင်းဒေသတွင် တည်ဆောက်လိုသည်။ မေမေသည် ၎င်း၏အဆိုကို မထောက်ခံသော ဖီးလ်နှင့် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များကို တပူပူတဆူဆူဖြစ်အောင် ပြစ်တင်ဝေဖန်ပြီး နောက်ဆုံးတွင် မြို့အနောက်တောင်ပိုင်းဒေသကို ခန်းမဆောင်ဆောက်ဖို့ ရွေးချယ်ပါက ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူထားသော မိမိနှင့်တကွ ကော်မရှင်တစ်ဖွဲ့လုံး နှုတ်ထွက်မည်ဟု မေမေက ကြေညာလိုက်သည်။ နေရာရွေးချယ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုယ်တိုင် သုံးသပ်ချက် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကိုလည်း ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စီ တနင်္ဂနွေနေ့ထုတ်တွင် ဖီးလ်အနေဖြင့် မဖော်ပြပေးနိုင်ပါက ယင်းဆောင်းပါးကို အီးဗန်းစတာသို့ ပို့မည်ဟု ဖီးလ်အား စာဖြင့် အသိပေးလာသည်။ မေမေကို ဖီးလ်က အလျှော့ပေးခဲ့ရပြန်ပါသည်။

ထိုကာလများ၌ ဖေဖေမှာ နိစ္စဂူဝ လုပ်ရသည့် သတင်းစာလုပ်ငန်းနှင့် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများကို တစ်စတစ်စ လက်လွှတ်လျက်ရှိသည်။ စိတ်ဝင်စားမှု လျော့နည်းလာသည်။ သို့သော် ဖီးလ်ကမူ ဖေဖေနှင့် တစ်မြို့တည်းအတူနေရသည့်အခါများ၌ အစည်းအဝေးများ၊ ဟောပြောပွဲများ၊ သတင်းစာလှုပ်ရှားမှု မှတ်တမ်းများကို ဖေဖေထံသို့ ပေးပို့ရင်း စာဖြင့် ဆက်သွယ်လျက်ရှိပါသည်။ ဖေဖေသည် အသက်ရလာသော်လည်း စိတ်

ခါတ်မှာ ထက်မြက်နေသေးသည်။ ဖေဖေအတွေးအခေါ်နှင့် အဆုံးအဖြတ် များကို ဖီးလ်တို့ လူသိုက် အလေးထားနေရဆဲဖြစ်သည်။ တိုင်းမိစ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာကို ဝယ်ယူပြီးနောက်တစ်နှစ်တွင် ဖေဖေအသက် ၈၀ ထဲသို့ ဝင်ခဲ့ပါသည်။ ဖေဖေသည် အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကြံစည် တွေးတောနေလေ့ရှိသည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် သတင်းစာ လောကမှ နာမည်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးဖြစ်သည့် ဂျိုးဇက် ပူလစ်ဇာနှင့် မာတီ မက်ကော မစ်တို့ ရက်သတ္တတစ်ပတ်ထဲ၌ ကွယ်လွန်ခဲ့ကြသည့်အကြောင်းကို စီမံ ခန့်ခွဲမှု အယ်ဒီတာ ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းထံသို့ စာတိုကလေးတစ်စောင်ရေး၍ အကြောင်းကြားခဲ့သည်။

ဖေဖေသည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာတိုက်ဝန်ထမ်းများအား ကုမ္ပဏီ၏ အစုရှယ်ယာဝယ်ယူခွင့်ပေးရေးကိစ္စကို အချိန်ယူ၍ စိတ်ကူးခဲ့ပါ သည်။ ဖီးလ်က ထိုစိတ်ကူးကို မကွယ်လွန်မီ စီမံဖန်တီးပေးသွားရန်နှင့် ဝန်ထမ်းများ ဝမ်းမြောက်သည်ကိုကြည့်ပြီး ကြည်နူးမှု ရယူစေချင်ကြောင်း အကြံပေးရာ ဖေဖေက လက်ခံလိုက်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ပို.စ် သတင်းစာဝန်ထမ်း ၇၁၁ ဦးတို့မှာ မဲပေးခွင့် မရှိသော ဒေါ်လာ သိန်း ၅၀ တန်ဖိုးရှိသည့် အစုရှယ်ယာများကို ဝယ်ယူခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်။ လုပ်သက် တစ်ဆက်တည်း ငါးနှစ်နှင့်အထက်ရှိသူ ဝန်ထမ်း များအား တစ်ဦးလျှင် ၅၉ ဒဿမ ၄၄ ဒေါ်လာတန် ရှယ်ယာလေးစုမှ အစ ၂၀ အထိ ရောင်းချပေးသည်။ ဖေဖေက အစုရှယ်ယာ၏ ရေရှည်တန်ဖိုး နှင့် ယင်းကဲ့သို့ အခွင့်အရေးပေးရသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ဝန်ထမ်းများ အား ရှင်းပြသော်လည်း ရှယ်ယာတန်ဖိုးကို နားလည်သော ဝန်ထမ်းများက နားမလည်သော ဝန်ထမ်းများထံမှ ရှယ်ယာများကိုပါ ဝယ်ယူစုဆောင်းကြ သည်။ ပို.စ် ဝန်ထမ်းများအား ရှယ်ယာများ ဝယ်ယူခွင့်ပြုသည့် အခမ်း အနားကို ပို.စ် ဝယ်ယူသည့် ၂၂ နှစ်မြောက် နှစ်ပတ်လည်ပွဲနှင့် ပေါင်း၍ ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် စတင်လာဟိုတယ်၌ ကျင်းပပါသည်။ ထိုအခမ်း

အနားတွင် အိမ်ဖြူတော်ဆိုင်ရာ ပို့.စံသတင်းထောက် အက်ဒီဖိုးလီယတ်¹¹ က အသစ်စက်စက် အစုရှယ်ယာပိုင် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဝန်ထမ်းများအား “အိမ်က ထွက်လာတုန်းက နေ့စားအလုပ်သမားဘဝပါပဲ။ အိမ်ပြန်တော့ အရင်းရှင်တွေ ဖြစ်သွားကြပါပြီ” ဟူ၍ ဝမ်းမြောက်စကားဆိုခဲ့သည်။

ကျွန်မ ဦးစီးလှုပ်ရှားခဲ့သော ထိုနှစ်ကာလအပိုင်းအခြားတွင် ကျေနပ်နှစ်သိမ့်မှု ရရှိခဲ့သော်လည်း ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ ဝန်မခံခဲ့သည့် ပြဿနာများ ကျွန်မတွင် ထိုစဉ်က ပေါ်ပေါက်နေသည်ကို ယခုမှ ကျွန်မ မြင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မသည် အသက်အရွယ်ကြီးလာသည်နှင့်အမျှ ပို၍ရှက်တတ်လာပြီး မိမိကိုယ်ကိုလည်း ယုံကြည်မှု ပိုမိုလျော့ပါးလာပါသည်။ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွင် မိမိကိုယ်ကို မည်ကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်းရမည်ကိုလည်း မသိရှိဘဲ ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ လူတွေက မိမိအပေါ် ငြီးငွေ့သွားကြလေမည်လားဟု စိုးရွံ့နေတတ်ပြီး ကျွန်မတို့နှင့် နီးနွယ်ဆက်သွယ်နေသူမှန်သမျှမှာ ဖီးလ်ကိုသာအကြောင်းပြု၍ ဆက်သွယ်နေကြသည်ဟု ကျွန်မ ထင်မှတ်နေတတ်ပါသည်။

ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အမတ်များ၏ ဇနီးများနှင့် သတင်းစာတိုက်ပိုင်ရှင်အချို့၏ ဇနီးများကို သီးခြားတည်ခင်းကျွေးမွေးသည့် သမ္မတဂျွန်ဆင်၏ ဇနီး လေဒီဘတ် ဂျွန်ဆင်¹²၏ နေ့လယ်စာစားပွဲတစ်ခုတွင် ကုန်လွန်ခဲ့သော နွေရာသီက မိမိ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို အမျိုးသမီးတစ်ဦးချင်း မတ်တတ်ရပ်၍ ပြောပြကြရာ ကျွန်မအလှည့်သို့ ရောက်သောအခါ ပရိုသတ်ရှေ့၌ စကားပြောရမည်ကို ကြောက်လန့်ပြီး လုံးဝမပြောနိုင်အောင် ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင်လည်း ပရိုသတ် ၆၀ ခန့်အား စကားပြောရာတွင် ကျွန်မကိုယ်တိုင် ဖီးလ်အကူအညီဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်ပြင်ဆင်ရေးသားထားသော စကားများကို အိုးနှင့်ခွက်နင်း ပြောမိခဲ့ပါသည်။ ထိုပွဲမှာ ကျွန်မအဖို့ ပရိုသတ်ရှေ့တွင် ပထမဆုံးစကားပြောခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မတွင် ကျွန်မ၌ မရှိသော အရည်အသွေးများကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် အလွန်စိတ်ကောင်းရှိသော အမျိုးသမီးမိတ်ဆွေများစွာ ရှိသည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းလောက်က ပေါ်လီ ဝစ္စနာ ဦးဆောင်သော အပေါင်းအသင်းတစ်စုက ကျွန်မအား ဂုဏ်ပြုသည်ပါတီပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်ကြသည်။ ပါတီပွဲ၌ ကျွန်မနာမည်ကိုဖော်၍ “ကက်သရင်း ဂရေဟမ် အား ဂုဏ်ပြုပါ၏”¹³ ဟူ၍ ဖော်ညွှန်းပြထားပြန်ပါသည်။ သူတို့အနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့ ဖော်ညွှန်းပြကြခြင်းမှာ ထိုကဲ့သို့ ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်မှုကို ကျွန်မဖက်က လိုအပ်နေသည်ဟု သူတို့ထင်မြင်မိသောကြောင့် ဖြစ်မည်မှာ သေချာသည်။ သို့သော် ကျွန်မအနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့ ဂရုတစိုက်ဂုဏ်ပြုခြင်းမျိုးကို လုံးဝ မလိုချင်သည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မ၏ စရိုက်နှင့် စိတ်သဘာဝများက ယင်းကဲ့သို့ ချည်နဲ့ ပျော့ညံ့နေခြင်း၌ မေမေနှင့် ဖီးလ်တို့ တာဝန်မကင်းဟု ကျွန်မဆိုချင်ပါသည်။ မေမေသည် ကျွန်မလုပ်သမျှကို လျှော့တွက်တတ်ပြီး ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော သူ့လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်နှိုင်းကာ ကျွန်မ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ အပေါ် အထင်အမြင်သေးလေ့ရှိပါသည်။

ဖီးလ်ကမူ ကျွန်မအား စိတ်ဓါတ်ဖွံ့ဖြိုးအောင် ကူညီပေးသလို ကျွန်မအား စိတ်ဓါတ်ပျော့ညံ့အောင်လည်း လုပ်တတ်သည်။ သတင်းစာလောကနှင့် နိုင်ငံရေးလောကတွင် ဖီးလ် အောင်မြင်မှုရလာချိန်၌ ကျွန်မမှာ သူ့လွှတ်ထားသော စွန့်၏နောက်မြီးပမာ အရေးပါလာသည်ဆိုသော်လည်း မိသားစုအတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ သူငယ်ချင်းအပေါင်းအသင်းများအတွင်း၌ ဖြစ်စေ အနိုင်ရမှ ကျေနပ်သော သူ့ညဉ်ဆိုးကို ကျွန်မ မနှစ်မြို့ပေ။ သူ့ကြောင့် မိသားစုထဲ၌ ကျွန်မမှာ ရယ်စရာအရုပ်တစ်ရုပ်လို ဖြစ်နေခိုက်၊ ကိုယ်ခန္ဓာက အနည်းငယ် ဝလာပြန်သောအခါ သူက မဘုတ်ဆုံဟု ကျွန်မကို နာမည်ပေးတော့သည်။ ကျွန်မကို ကျီစယ်လို၍ ကြွရုပ်ဝက်ခေါင်းပုံ တစ်ခုကို ပင် တစ်တန်တစ်ကန် ယူလာပြီး ကျွန်မအား ပေးဖူးရာ ကျွန်မက ရယ်စရာ

အသွင်ဆောင်နေသော ထိုဝက်ခေါင်းကို ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီခြံတွင် ချိတ်ဆွဲထားလိုက်ပါသည်။

ထိုကာလအတွင်း ဖီးလ်၌ စွဲကပ်လာသည်အကျင့်တစ်ခုမှာ အပေါင်းအသင်းများနှင့်အတူ စုပေါင်း စကားပြောတိုင်း ကျွန်မ စကားတွေ ရှည်လျားလွန်းနေသည်။ အပေါင်းအသင်းတွေ ငြီးငွေ့စရာဖြစ်နေပြီဟူသော အကြည့်မျိုးဖြင့် ကျွန်မကို ကြည့်တတ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မလည်း သူနှင့် နှစ်ယောက်တည်း အပြင်ထွက်ချိန်များ၌ပင် စကားကို များများ မပြောမိအောင် ဆင်ခြင်လိုက်ပါတော့သည်။

ဖီးလ်၌ စတင်စွဲကပ်နေသော အထက်စီးဟန်ပန်အမူအရာများကို ထိုအချိန်အထိ ကျွန်မ လုံးဝ သတိမထားမိသေးပေ။ သို့သော် ၁၉၅၅ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းလောက်တွင် သောမတိစ် မဲန်းနှင့် ပတ်သက်၍ မေမေ့ထံမှ ပို့လိုက်သော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်အပေါ် ရှည်လျားစွာ ဝေဖန်ရေးသားထားသော ဖီးလ်၏ ပြန်ကြားစာတစ်စောင်ကို ဖတ်ရတော့မှ သူ၏ ဘဝင်မြင်နေသောအတွင်းစိတ်တွေကို ကျွန်မ ရိပ်စားမိခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်အထိလည်း ဖီးလ်၏ အပြုအမူများမှာ ကျွန်မအတွက် မည်ကဲ့သို့ အန္တရာယ်ပြုနေပြီကို ကျွန်မ မတွေ့မိသေးပေ။ ကျွန်မမှာ ဖီးလ်ထံမှ ဘဝအသိပညာပေါင်းများစွာကို ရရှိခဲ့သူပီပီ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ ဖီးလ်က ဖန်ဆင်းထားသူအဖြစ် ယူဆထားပြီး အစစအရာရာ သူ့ကိုသာ လုံးဝ မှီခိုအားထားနေရသူပမာ ခံယူထားနေမိသည်။ ယခုအချိန်ထိတိုင် အောင် ယင်းခံယူချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ၏ ခံစားချက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ မရသေးပေ။ နောင်အခါမှ သိသာထင်ရှားလာသော ဖီးလ်၏ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ဝေဒနာဆိုး၏ အသွင်သဏ္ဍာန်နှင့် အရေးပါသော လက္ခဏာများကို ခွဲခြားစိစစ်ရန်လည်း ခဲယဉ်းလှပါသည်။ အမှန်မှာ ကျွန်မကိုယ်နှိုက်က ဖီးလ်ကို ချစ်လွန်းသောကြောင့် ဖီးလ်နှင့် ပတ်သက်သမျှ အမှုကိစ္စအဝဝကို အကောင်းဘက်ကချည်း ရှုမြင်သုံးသပ်နေခဲ့မိခြင်းမှာ

လည်း အကြောင်းရင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

နောင်အခါ ဖီးလ်ခံစားလာရမည့် စိတ်ရောဂါဝေဒနာ၏ ရှေ့ပြေး အရိပ်လက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်နေပုံမှာ အလွန်ညင်သာလှသဖြင့် ကျွန်မ လုံးဝမရိပ်စားမိခဲ့။ ဖီးလ် အမြဲလိုလို ပုံမှန်ခံစားနေရသည် နာဖျားမှုများမှာ ဖီးလ်၌ရှိသော ရောဂါပျက်စီးမှု၏ ရှေ့ပြေးလက္ခဏာ ဖြစ်သည်ကို ကျွန်မ ပြန်တွေးကြည့်မှ မြင်လာပါသည်။ ထိုရောဂါပျက်စီးမှုမှာ ဖီးလ် နောင်အခါ ခံစားလာရမည့် စိတ်ရောဂါဝေဒနာပင် ဖြစ်ပါသည်။

များစွာတိုးချဲ့လိုက်သည့် ပို.စ် နှင့် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာလုပ်ငန်းကို စီမံခန့်ခွဲပေးနေသော ဖီးလ်၏လက်အောက်တွင် ဂျွန် ဆွီတာမင်းက လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အဆုံးအဖြတ်ပေးမှုကအစ အဓိကတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ပေးနေရသည်။ ဖီးလ်မှာ မဟာဗျူဟာမှူးကြီးတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၍ အယ်ဒီတာပြဿနာများကို ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ်နှင့် တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပြီး သတင်းစာအယ်ဒီတာအဘော် ကိစ္စများကို အီစတာဘရွတ်၏ အကူအညီဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ဂျွန် ဆွီတာမင်းနှင့် ရပ်စ်ဝစ်ဂင်းစ်တို့မှာ ကြီးမားသော ပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖီးလ်ကို အစအဆုံး ပံ့ပိုးကူညီပေးကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုကာလများတွင် ဖီးလ်အနေဖြင့် သတင်းစာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် ပြင်ပလုပ်ငန်းကို သတင်းစာလုပ်ငန်းကဲ့သို့ အချိန်ပေး၍ အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် ပို.စ်ကုမ္ပဏီ၏ ဒဗလျူတီအိုပီ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အသံလွှင့်လုပ်ငန်း၌ ရှိနေသေးသော စီဘီအက်စ်၏ လက်ကျန်အတိုး ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းကို ဒေါ်လာ သုံးသန်းခွဲဖြင့် အပိုင်ဝယ်ယူလိုက်သဖြင့် ဒဗလျူတီအိုပီ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အသံလွှင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး ကျွန်မတို့လက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာကို ဝယ်ယူခဲ့ပြီးနောက် ဒဗလျူတီအိုပီလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး ဝယ်ယူရေး ကျွန်မတို့ ရည်ရွယ်ချက်ကြီးတစ်ခု

သည် ခြောက်လအတွင်း အောင်မြင်သွားခဲ့ပါသည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် အီးဗနင်းစတာ သတင်းစာလုပ်ငန်းများ ကျဆင်းလာသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်တွင် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာတိုင်တိုင် ထိပ်တန်းသတင်းစာအဖြစ် ရပ်တည်လာခဲ့သော အီးဗနင်းစတာ သတင်းစာဖတ်ပရိသတ်သည်ပင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ်၏ ပရိသတ်ထက် ၁၂၅,၀၀၀ လျော့နည်းလာပါသည်။ တိုင်းမ်စ်-ဟဲရာလ်ဒ် သတင်းစာမှ ဖရင့်ဂိတ်^{၁၄} ပို့.စ် သို့ ရောက်လာပြီး ကြော်ငြာကိစ္စတစ်ခုကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သောကြောင့် သုံးနှစ်အတွင်း ကြော်ငြာ ၂၈ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိကို ပို့.စ်က ရရှိခဲ့သည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို့.စ် ၏ အမြတ်ငွေလည်း ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှစ၍ အီးဗနင်းစတာထက် ပိုမိုရရှိလာသည်။ ကုန်ကျစရိတ်များကို အထူးထိန်းချုပ်ထားသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ပို့.စ်၏ ပထမဆုံး နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်အဖြစ် မားရေး မာဒါ^{၁၅}ကို လန်ဒန်မြို့ သို့ ပို့.နိုင်ခဲ့ပြီး ငါးနှစ်အတွင်း၌ နောက်ထပ် နိုင်ငံခြားသတင်းထောက် ၂၂ ဦးကို ခန့်ထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖီးလ် ဖွိုင်ဆီ^{၁၆}က နိုင်ငံခြားသတင်းများကို တည်းဖြတ်ရသည့် ပထမဆုံး နိုင်ငံခြား သတင်းအယ်ဒီတာဖြစ်လာသည်။ ဖီးလ် ဖွိုင်ဆီ၏ လက်အောက်တွင် နောင်အခါ၌ နိုင်ငံခြားအခြေစိုက်သတင်းဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ် ၂၃ ဦးအပြင် ဒေသခံ အချိန်ပိုင်းသတင်းပေးသူများစွာ တိုးပွားလာခဲ့သည်။

ဖီးလ်မှာ နိုင်ငံသားများကိစ္စနှင့် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု များပြားလာသဖြင့် ပို့.စ်တွင် အချိန်ပေးမှု ပိုမိုနည်းပါးလာသည်။ ဖီးလ်သည် ကိုယ်တိုင် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုရှိမှု ပါဝင်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်တတ်သောကြောင့် သူ၏ လှုပ်ရှားမှုများမှာ ဒေသတွင်း၌လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတွင်း၌လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း၌

လည်းကောင်း သူ့ကို ပိုမိုထင်ပေါ်ကျော်ကြားစေခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်သည် ၁၉၅၅ ခုနှစ်က အိုင်စင်ဟောင်းဝါး သမ္မတအဖြစ် အရွေးချယ်ခံရေးကိစ္စကို စိတ်ဝင်တစား ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနေရာမှ အထက်လွှတ်တော်အမတ် လင်ဒင် ဘိန်း ဂျွန်ဆင်ဘက်သို့ ရုတ်တရက် ယိမ်းလာခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုစဉ်က ဂျွန်ဆင်ဘက်သို့ ဖီးလ်သဘောထား ပြောင်းခဲ့သည့်အကြောင်းကို ကျွန်မ မသိခဲ့ပါ။ ဂျွန်ဆင်သည် သတင်းစာ လုပ်ငန်းကို အားတက်သရော အားပေးချီးမြှင့်ခဲ့သူဖြစ်ပြီး ဖီးလ်ကိုယ်တိုင် နိုင်ငံရေးတွင် စိတ်အားထက်သန်နေချိန်ဖြစ်သည်။ နှစ်ဦးစလုံးက အာဏာ ၏ အသုံးဝင်ပုံကို သိရှိပြီး အာဏာကိုနှစ်ခြိုက်ကြသည်။ နှစ်ဦးစလုံး အမေ ရိကန်တောင်ပိုင်းသားများဖြစ်ကြပြီး ဟာသဉာဏ်ရှင်ကြသည်။ သူတို့ ဟာသဉ္စ အတို့အထောင်များလည်း ပါတတ်သောကြောင့် တစ်ယောက် အပေါ်တစ်ယောက် သံယောဇဉ်ရှိကြသည်မှာ မဆန်းဟု ဆိုရပါမည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ဂျွန်ဆင်ခေါင်းဆောင်သော ဒီမိုကရက်တစ် ဦးစီးကော်မတီလုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးကူညီရင်း ဖီးလ်နှင့် ဂျွန်ဆင် အလွန် ခင်မင်ရင်းနှီးလာခဲ့ပါသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ် သမ္မတသက်တမ်းတစ်ဝက် မဲဆွယ်လှုပ်ရှားမှုတွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် ၏ ပင်တိုင်ကာတွန်းဆရာ ဟားဘလော့ခ်က နှစ်ဆင်ကို နိုင်ငံရေးကာတွန်းများနှင့် ထိထိမိမိ သရော်ခဲ့သည်။ ဒုတိယသမ္မတနှစ်ဆင် က ပို၍ အပြောကြမ်းလာခဲ့သည်။ နှစ်ဆင်ကြိုးပမ်းသော်လည်း အောက် လွှတ်တော်နှင့် အထက်လွှတ်တော်တွင် ဒီမိုကရက်တစ်အမတ်များ အင်အား ပြန်လည်ရရှိလာသောကြောင့် လင်ဒင် ဂျွန်ဆင် အထက်လွှတ်တော်လူများစု ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာပါသည်။ ဖီးလ်နှင့် ဂျွန်ဆင်သည်လည်း ပိုမိုရင်းနှီး သည်ထက် ရင်းနှီးသွားကြပြန်သည်။

ဖီးလ်အလွန်စိတ်ဝင်စားသည့် အချက်တစ်ချက်တော့ ရှိနေသည်။

သန့်ရှင်းသော ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် မဲဆွယ်ပွဲ ရန်ပုံငွေကိစ္စပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ၁၉၅၅ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းမှစ၍ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ငွေကြေးသုံးစွဲပုံကို လေ့လာလျက် အဓိကပါတီကြီးနှစ်ရပ်၏ အမျိုးသား ကော်မတီများ အမှန်တကယ်သုံးစွဲသည့် ငွေပမာဏနှင့် အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြသည့် သုံးစွဲငွေပမာဏတို့ များစွာကွာဟနေမှုကို ဖီးလ်က ထောက်ပြခဲ့သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံရေးသမားများ အကျင့်စာရိတ္တ မပျက်စီးအောင် သို့မဟုတ် တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်ထားများ မကပ်ငြိအောင် ၎င်းတို့အား ရိုးသားသောစိတ်ထားနှင့် သမာသမတ်ကျသော ငွေကြေးဖြင့် မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးကူညီပေးကြမည်နည်း။ ယင်းသို့ကူညီပံ့ပိုးပေးရာတွင် အနာဂတ်ကာလ၌ အမေရိကန်နိုင်ငံ နိုင်ငံရေး၏ အရေးပါအရာရောက်မှုအပေါ် နိုင်ငံသားများ အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့် ခံယူတတ်အောင် မည်ကဲ့သို့ ပြုပြင်ဖန်တီးကြမည်နည်းဟု မိမိ၏ မိန့်ခွန်းတစ်ရပ်တွင် ဖီးလ်က ပုစ္ဆာထုတ်ထားခဲ့သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ် ဇွန်လထဲတွင် သားအိမ်ကင်ဆာရောဂါကြောင့် မေမေ ခွဲစိတ်ကုသမှု ခံယူခဲ့ရပါသည်။ ခွဲစိတ်မည်နေ့မတိုင်မီ တစ်ညနေ၌ မေမေထံ ကျွန်မရောက်သွားသောအခါ မေမေက ဖီးလ်အား ၎င်းထံခေါ်ခဲ့ပါရန် ကျွန်မကို မှာပါသည်။ ထိုနေ့ညနေက မေမေသည် ဖီးလ်အား အချက်သုံးချက်ကို မဆိုင်းမတွ အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးရန် မှာကြားပါတော့သည်။ မိမိ၏ ရွှေ၊ ငွေ လက်ဝတ်လက်စားများကို မြေးမိန်းကလေးများအား ပေးရန်နှင့် မြေးမိန်းကလေးများ အရွယ်မရောက်သေးပါက ၎င်းတို့အရွယ်ရောက်သည်အထိ အဆိုပါ လက်ဝတ်ရတနာများကို သက်ဆိုင်ရာ မိခင်တို့က ဝတ်ဆင်အသုံးပြုရန်၊ မိမိပိုင်ငွေကြေးအနည်းငယ်ကို မိတ်ဆွေဖြစ်သူ ရုသ် တေလာအား ပေးရန်၊ လောလောဆယ်၌ မိမိပိုင်ငွေဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀ ကို မဲဆွယ်ပွဲအတွက် ငွေကြေးပြတ်လပ်နေသော အက်ဒ်လိုင် စတီဗင်ဆင်အား ချက်ချင်းပေးရန်တို့ ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်လည်း

မေမေ စိတ်ချမ်းသာအောင် မေမေမှာကြားချက်အတိုင်း အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးလိုက်ပါသည်။ သို့သော် ရွေးကောက်ပွဲပြုလုပ်သည့်အခါ ဖိလ်ထင်သည်အတိုင်း အက်ဒ်လိုင် စတီဗင်ဆင် ရုံးနိမ့်ပြီး သမ္မတအိုက်ဆင်ဟောင်းဝါပြန်လည်အရွေးခံခဲ့ရသည်။

လင်ဒင် ဂျွန်ဆင်တို့ ဇနီးမောင်နှံက တက္ကဆတ်စ်ပြည်နယ်ရှိ ငှင်းတို.၏ မွေးမြူရေးယာတောခြံကြီးဆီသို့ အလည်အပတ်လာရောက်ရန်နှင့် တက္ကဆတ်စ်ပြည်နယ် အေအဲန်အမ်တက္ကသိုလ်¹⁷တွင် မိန့်ခွန်းပြောကြားရန် ထိုနှစ် နွေရာသီနှင့် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီကာလ၌ ဖိလ်နှင့် ကျွန်မကို စာဖြင့် အတန်တန်အထပ်ထပ် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ ဖိတ်ကြားချက်ကို ဖိလ်က လက်ခံလိုက်သဖြင့် ဖိလ်နှင့်အတူ ကျွန်မလည်း ဂျွန်ဆင်၏ အစီအစဉ်ဖြင့် သူ့ခြံကြီးအတွင်း၌ စိတ်တိုင်းကျ လည်ပတ်အပန်းဖြေနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့သည် ဂျွန်ဆင်၏ မိသားစုများ အစဉ်အဆက် မြှုပ်နှံသဂြိုဟ်သည့် မိသားစုသချိုင်းနေရာကိုပင် ကြည့်ရှုကြပြီး ဂျွန်ဆင်၏ ကိုယ်ပိုင်အမဲလိုက်တောထဲ၌ ငှက်နှင့် ဒရယ်များကို ဖိလ်က အပျော်တမ်း ပစ်ခတ်ခဲ့ပါသည်။ ဖိလ်မှာ ငှက်ကိုပင် မှန်အောင် ပစ်ချင်သူမဟုတ်သဖြင့် ပစ်တိုင်းလွဲချော်လျက်ရှိနေရာ ဂျွန်ဆင်ကိုယ်တိုင် အချိန်မှတ်ပစ်ခိုင်းတော့မှ ဒရယ် တစ်ကောင်ကို မှန်သွားတော့သည်။

ဂျွန်ဆင်တို့ ဇနီးမောင်နှံသည် တက္ကဆတ်စ်လေ့ထုံးစံအတိုင်း လိုလေသေးမရှိအောင် ကျွန်မတို့အား ဧည့်ခံပြုစုကြသော်လည်း ကျွန်မအပေါ်ထားရှိသော ဂျွန်ဆင်၏ သဘောထားကိုမူ ကျွန်မ မနှစ်မြို့ခဲ့ပါ။ ဂျွန်ဆင်သည် ဖိလ်နှင့် အလွမ်းသင့်သလောက် ကျွန်မတစ်ယောက်တည်းကို သူတို့နှင့် ခွဲခြားထားလိုသည့် အမူအရာမျိုးဖြင့် ပြောဆိုတတ်ပါသည်။ ကျွန်မကို စကားပြောသည်အခါတိုင်း “ခင်ဗျားတို့ မြောက်ပိုင်းက လစ်ဘရာလ်ဂိုဏ်းသားတွေ...” ဟူသော ထေလုံးဖြင့် အစချီလေ့ရှိသည်။ သူ၏ ဂျွန်ဆင်စီးတီးမြို့ကလေးအကြောင်းကိုလည်း ကျွန်မတို့ကို ကြွားဝါ၍

အသားယူပြောပြတတ်ပါသည်။ ရိုးသားစွာ ဝန်ခံရလျှင် သူ့အပေါ် ထိုစဉ် ကတည်းက ကျွန်မ အမြင်မကြည်ခဲ့။ ဖီးလ်ကို သူ့ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးချနေသည်ဟုပင် ကျွန်မ ထင်နေခဲ့၍ သူ့ကို ကျွန်မအနေဖြင့် ယနေ့အထိ လိုလိုလားလား လက်ခံလိုစိတ် မရှိခဲ့ပေ။ ဖီးလ်ကမူ ဂျွန်ဆင် မှ ဂျွန်ဆင်ဖြစ်နေသည်။ ညနက်ပိုင်း ကျွန်မတို့ စကားဝိုင်းတစ်ခုတွင် ဂျွန်ဆင်က သတင်းစာသမားတွေကို အရက်ပုလင်းပေးပြီး ခါးပိုက်ထဲ ထည့်ထား နိုင်သည်ဟုပင် ရှုတ်ချဝေဖန်ခဲ့ပါသည်။ စကားဝိုင်းထဲ၌ ကျွန်မ ဆိတ်ဆိတ် နေခဲ့သော်လည်း ထိုနေ့ည ကျွန်မ ဖီးလ်နှင့်အတူ အိမ်အပေါ်ထပ်သို့ တက်သွားစဉ် ဂျွန်ဆင်အား ပြန်လည်မချေပခဲ့ခြင်းအတွက် ဖီးလ်အား ကျွန်မ ပြစ်တင်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်မှာ ဂျွန်ဆင်အား တစ်စုံတစ်ရာ ဆန်ကျင်ပြောဆိုခြင်း မရှိရုံမက နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် ဂျွန်ဆင်တို့ ဇနီးမောင်နှံက တစ်ရက်ထပ်တိုးနေရန် ဆွဲထားသည်ကိုပင် လက်ခံလိုက် ပါသည်။

ကျွန်မတို့ပြန်သည့်နေ့ နေ့လယ်စာစားပွဲ၌ ဆယ်ဂါလန်ဆန် အောင် ကြီးမားသည့် အနောက်ပိုင်းဦးထုပ်ကြီးတစ်လုံးကို ဖီးလ်အားလည်း ကောင်း၊ တက္ကဆတ်စ်ပြည်နယ် မြေပုံငယ်တစ်ခု၊ မိုက်ကရိုဖုန်းတစ်ခု၊ ဂျွန်ဆင်ကမ္ဘာ၏ အထိမ်းအမှတ်ပစ္စည်းများ ချိတ်ဆွဲထားသည့် လက်ကောက် တစ်ကွင်းကို ကျွန်မအားလည်းကောင်း လက်ဆောင်ပေးပါသည်။ လက် ကောက်ကို ဝတ်ကြည့်သောအခါ အလွန်လေးနေ၍ ရွှေလက်ကောက်ဖြစ် မှန်း ကျွန်မသိလိုက်ပါသည်။ သတင်းစာသမားတွေအနေဖြင့် တံစိုးလက် ဆောင်လက်ခံကြရသည်မဟုတ်။ ကျွန်မ စနိုးစနောင်းဖြစ်နေသည်။ အထူး သဖြင့် ညနက်စကားဝိုင်းမှ ဂျွန်ဆင်စကားကြောင့် ကျွန်မရင်ထဲမှ တစ်မိမိမဲ့ နာကြည်းမှုများ မပြေပျောက်သေး။ ဖီးလ်က လက်ကောက်နှင့် ဦးထုပ်ကြီး ကို လက်ခံရန်နှင့် ထိုတန်ဖိုးနှင့် ညီမျှသော လက်ဆောင်များကို ဂျွန်ဆင် ဇနီးမောင်နှံအား ပြန်ပေးကြမည်ဟု တိုက်တွန်းပြောဆိုလာ၍သာ လက်

ကောက်ကို ကျွန်မ လက်ခံဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့လည်း ဂျွန်ဆင်တို့ လိုအပ်နေသော ရေစစ်ကိရိယာတစ်ခုကို လက်ဆောင်ပြန်လည်ပေးပို့ခဲ့သည်။

ကျွန်မတို့နှင့်အတူ ထည့်ပေးလိုက်သော လက်ဆောင်ပစ္စည်းများ ထဲတွင် ဂျပ်ထူပြားသေတ္တာကြီးဖြင့်ထည့်ထားသည့် သမင်သားများနှင့် သမင်သား ဝက်အူချောင်းများလည်း ပါဝင်သည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့ အပြန်ခရီး၌ အရှေ့ဘက်ကမ်းရိုးတန်းဒေသတစ်လျှောက်လုံး မြူနှင့်မိုးရေများ ပြည့်ဖုံးကာ ရာသီဥတုဆိုးဝါးနေသောကြောင့် ထိုသေတ္တာကြီးကို ပစ္စဘတ်ဂ်မြို့ ဘူတာရုံပလက်ဖောင်းပေါ်၌ ချန်ထားခဲ့ပြီး ကျွန်မတို့ ခြေနိုင်လက်နိုင် အထုပ်အပိုးကလေးများဖြင့်သာ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ မီးရထားစီး၍ ပြန်ခဲ့ကြပါသည်။ ဖီးလ်ပစ်ခဲ့သော သမင်ဦးခေါင်းရိုးကိုမူ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ နောက်မှ သီးခြားပေးပို့လိုက်သောကြောင့် ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီအိမ်စာကြည့် ခန်းတွင် ယနေ့အထိ ကျွန်မတို့ ချိတ်ဆွဲထားလျက်ရှိပါသည်။

ကျွန်မတို့ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်ပြီး ရက်အနည်းငယ် အကြာတွင် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဂျွန်ဆင်အား အကြံပေးတင်ပြထားသော စာရှည်ကြီးတစ်စောင်ကို ဂျွန်ဆင်ထံသို့ ပေးပို့ခဲ့ရာ ဖီးလ်ကိုယ်တိုင် လက်ရေးဖြင့် ရေးထားသော ထိုစာရှည်ကြီးကို ထိုစဉ်က ဂျွန်ဆင်၏လက်ထောက် ဂျော့ ရီးဒီ¹⁸၏ အကြံပြုစာနှင့်တွဲ၍ ဂျွန်ဆင် သမ္မတရေးရာစာကြည့်တိုက်¹⁹တွင် သိမ်းဆည်းထားလျက်ရှိသည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ် အစဦးပိုင်းကာလများသည် ဖီးလ်အဖို့ ကိစ္စအမျိုးမျိုးဖြင့် ဘက်စုံလှုပ်ရှားနေသေးသော ကာလတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ အရေးကြီးသောအရေးကိစ္စနှစ်ခုမှ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံကုမ္ပဏီ၏ အစုရှယ်ယာအားလုံး ကျွန်မတို့လက်ဝယ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိရေးနှင့် တီးမံစတားအလုပ်သမား သမဂ္ဂ²⁰က ကျွန်မတို့သတင်းစာ၏ ဖြန့်ချိရေးဌာနဝန်ထမ်းများကို စည်းရုံး

လာသည့်ကိစ္စအား ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံးတွင် တီးမိစတာအလုပ်သမားသမဂ္ဂသည် ရိုးဖြောင့် သည့်အဖွဲ့မဟုတ်၍ ယင်းနှင့် မဆက်ဆံနိုင်ကြောင်း ဖီးလ်က တင်းတင်း မာမာ ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်မတို့၏ သတင်းစာဖြန့်ချိမှုစနစ်မှာ အခြား သတင်းစာတိုက်များကပါ နည်းယူအသုံးပြုကြသည့် စနစ်တစ်ရပ် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။

ထိုနှစ် နွေရာသီတွင် ဖီးလ် အလွန်ပင်ပန်းနေပါပြီ။ သို့ဖြင့် ကျွန်မတို့မိသားစုမှာ ထုံးစံအတိုင်း ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီသို့ သွားရောက်ကာ အနားယူကြပြန်ပါသည်။ သားသမီးများနှင့် လှုပ်ရှားကစားရင်း လုံးဝ အနား ယူ အပန်းဖြေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဩဂုတ်လကုန်ပိုင်းတွင် ယင်း၏ဖခင်ထံသို့ ရေးသော စာတစ်စောင်၌ မိမိမှာ အလုပ်မှ လုံးဝအနားယူနေရသော လူ တစ်ယောက်ဖြစ်နေကြောင်း၊ မိမိသည် ကျွန်မအဖို့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတစ်ခု ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်နေမိကြောင်း၊ သို့သော် ယင်းမှာ လင်ယောက်ျားတစ် ယောက်၏ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် အခြေအနေတစ်ခုဟုပင် ယူဆကြောင်း စသည် ဖြင့် ဖီးလ်က ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဖီးလ်၏ စိတ်ဓါတ်အခြေ အနေမှာ မီးရှူးမီးပန်းများ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ထွက်နေသည့် ပေါက်ကွဲတော့ မည့် ခုံးပုံတစ်ခုနှင့် တူနေပုံကို နောင်အခါကျမှ ကျွန်မ ပြန်လည်တွေးမြင် သိရှိလာမိခဲ့ပါသည်။

ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီတွင် အေးအေးလူလူ အနားယူခိုက် ဩဂုတ်လ အစပိုင်းတွင် ကျွန်မတို့၏ဘဝကို လှုပ်နှိုးလိုက်သည့်အရာမှာ ၁၉၅၇ ခုနှစ် ပြည်သူ့အခွင့်အရေးအက်ဥပဒေ²¹ဖြစ်လာမည့် ဥပဒေကြမ်း အောင်မြင်စွာ တင်သွင်းနိုင်ရေးအတွက် မိမိအားကူညီရန် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်လာဖို့ ဂျွန်ဆင်ထံမှ ဖီးလ်ထံသို့ အခေါ်လွှတ်သည့်ကိစ္စပင်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးတွင် ဖီးလ်၏အကူအညီဖြင့် ပြည်သူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းလိုက်ပါသည်။ ဂျွန်ဆင်

သည် ဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုမီကတည်းကပင် တစ်နေ့ ကြိုတင်၍ ဖီးလ်၏ စွမ်းစွမ်းတစ်ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဖော်ညွှန်းလျက် ဂုဏ်ပြုချီးကျူးစာ ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။

ပြည်သူ့အခွင့်အရေးဥပဒေကြမ်း အတည်ပြုရေးကိစ္စတွင် ညွှန်ဆင်အား အဘက်ဘက်မှ ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သော ဖီးလ်မှာ လူရောစိတ်ပါ နွမ်းလျှပ်ပင်ပန်းသွားပြန်သည်။ သို့သော် အာကင်ဆောပြည်နယ်²²၊ လစ်တေးလ်ရော့ခ်မြို့²³ရှိ လူဖြူကျောင်းသားများ တက်ရောက်ခွင့်ရသော ဗဟိုအထက်တန်းကျောင်းသို့ နီးဂရိုကျောင်းသား ကိုးဦးအား တက်ရောက် ပညာသင်ယူခွင့်မပြုသည်ကိစ္စကြောင့် မငြိမ်မသက်ဖြစ်လာသဖြင့် ဖီးလ်လည်း ဝင်ရောက်ကူညီခဲ့ရပြန်သည်။ ဂလ်န့် ဝယ်လ်ဘီခြံသို့ ပြန်၍ အပန်းဖြေချိန် မရဘဲ ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။

ထိုအခါ ဖီးလ်ခမျာ လူရောစိတ်ပါ ထိခိုက်လာတော့သည်။ အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်နေ့ည သန်းခေါင်အချိန်တွင် ဖီးလ်စ၍ ဖောက်လာပါသည်။ ဖီးလ်သည် ရုတ်တရက်ဆိုသလို ဝေဒနာကို ပြင်းစွာ ခံစားရပြီး စိတ်ဓါတ်ပါကျလာသည်။ ရပ်တန့်၍ မရအောင် ရှိုက်၍ရှိုက်၍ငိုသည်။ အရာရာမှာ အမှောင်ရိပ်ဖုံးနေ၍ မိမိအနေဖြင့် ရှေ့ဆက်မလှုပ်ရှားနိုင်တော့။ အကျဉ်းအကျပ်ကျနေသလို ခံစားနေရသည်ဟုလည်း ဆိုသည်။ ကျွန်မတို့လည်း တစ်ညလုံး ဖီးလ်ကိုဖျောင့်ဖျရင်း အားလုံးအဆင်ပြေသွားမည်ဟုသာ ပြောပေးနိုင်ကြသည်။ ကျွန်မမှာ ဖီးလ်အနားတွင် ကပ်ပြီးနေရုံမှ တစ်ပါး ထွေထွေထူးထူး မပြုစုတတ်။ ရေနွေးဖြင့် ရေချိုးပေးလျှင် မျက်ရည်တွေကိုထိန်းပြီး စိတ်ကျမှုကိုလည်း သက်သာစေသဖြင့် ထိုညက ဖီးလ်အား ရေနွေးဖြင့် ရေအကြိမ်ကြိမ်ချိုးပေးခဲ့ပါသည်။

နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် ညွှန်စံဟော့ပံကင်းစံဆေးရုံ၌ စိတ်ကုဆရာဝန်အဖြစ် အမှုထမ်းနေသော အစ်ကိုကြီးဘီးလ်အား ကျွန်မခေါ်ပြီး အကူအညီ တောင်းပါသည်။ ဘီးလ်က အမျိုးသားစိတ်ကျန်းမာရေးဌာနမှ

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးထံသို့ သွားရန် အကြံပေးသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်က ဖီးလ်၏ရောဂါကို စစ်ဆေးပြီးနောက် အခြားစိတ်ကုဆရာဝန်တစ်ဦးထံသို့ ထပ်၍ ညွှန်းပြန်သည်။ ကျွန်မတို့မှာ ရောဂါအတွက် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်စရာများ တွေ့လာ၍ များစွာ စိတ်သက်သာရာ ရရှိသွားကြပါသည်။ ဖီးလ်သည် ထိုဆရာဝန်နှင့်ပင် နှစ်ကြိမ်ခန့် တွေ့ပြီးနောက် ၎င်းညွှန်းသည့် ဒေါက်တာလက်စလီ ဖာဘာ²⁴ ထံတွင် ရေရှည်ကုသမှု ခံယူပြန်ရာ ဖီးလ်၏ဝေဒနာမှာ ပို၍ ဆိုးဝါးလာပါသည်။

ဖီးလ် ခံစားရသည့်ဝေဒနာကို ကျွန်မ မဖော်ပြတတ်။ နာမည်လည်း ကျွန်မ မပေးခဲ့ပါ။ ကျွန်မ သိနေသည့် အချက်တစ်ချက်မှာ ဖီးလ်၌ ထက်သန်ပြင်းပြနေသော စိတ်အားများ ရုတ်တရက် ကုန်ခန်းသွားခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရသည်အကြောင်းမှာလည်း လစ်တေးလ်ရော့ခ် အရေးအခင်းတွင် ဖီးလ်အနေဖြင့် နေ့ရောညပါ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ရသောကြောင့်ဟု ကျွန်မ နားလည်မိပါသည်။ သို့သော် ဖီးလ်၏ ပင်ကိုအရည်အသွေးနှင့် အမြော်အမြင်ကြီးမားမှုတို့ကြောင့် လတ်တလောခံစားနေရသော ဝေဒနာများမှ လွတ်ကင်းသွားလိမ့်မည်ဟုကား ကျွန်မ မျှော်လင့်ယုံကြည်ထားပါသည်။ မကြာခင် ပျောက်ကင်းမည့် ဝေဒနာဖြစ်သဖြင့် အပြင်လူ မသိစေရန် ဖုံးဖိထားရမည်ဟုလည်း ကျွန်မ ယုံကြည်ထားပါသည်။

Notes

1. Buck Nalls
2. Lake Katharine
3. Lake Philip
4. Ed Murrow
5. Lake Edward
6. Ile Sainte-Lally
7. Lake Philip Yacht Club
8. Bill (William Graham)
9. Harlow Shapley
10. galaxy
11. Eddie Folliard
12. Lady Bird Johnson
13. "Salute to Katharine Graham"
14. Frank Gatewood
15. Murrey Marder
16. Phil Foisie
17. Texas A & M University
18. George Reedy
19. John Presidential Library

20. Teamsters Union
21. Civil Rights Act of 1957
22. Arkansas
23. Little Rock
24. Dr. Leslie Farber

အခန်း (၁၄)

ဖီးလ် စိတ်ကျရောဂါ ခံစားရပြီးနောက် တစ်နှစ်လုံးလိုလိုမှာ ဝေဒနာမှ တဖြည်းဖြည်း ပြန်လည်သက်သာလာသည့် ကာလပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်သည် မိမိ၏ စွမ်းရည်သတ္တိများနှင့် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်စိတ်ချမှု ကင်းမဲ့ခြင်း၊ လူသူကင်းဝေးသည့် အရပ်တွင် တစ်ယောက်တည်းနေလိုခြင်း၊ မိမိစီးမည့် ဖိနပ်ကိုပင် မည်သည့်ဖိနပ်စီးရမည်ဟု မဝေခွဲနိုင်ခြင်း၊ မိမိ လုပ်ခဲ့သမျှအပေါ် သံသယဝင်ကာ နောင်တရခြင်း၊ မကြာခဏ သေကြောင်း ကြံစည်ခြင်းစသော အပြင်းစားစိတ်ကျရောဂါလက္ခဏာများကို ခံစားခဲ့ရသူ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မလည်း အခွင့်သာတိုင်း ကလေးတွေကို မခေါ်ဘဲ ဖီးလ်နှင့် နှစ်ယောက်ထဲ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီသို့ သွား၍ အပန်းဖြေပါသည်။ ကျွန်မမှာ ဖီးလ်ကို ဖေးမပြုစုမည့် တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နေ၍ ယင်းသို့ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီအိမ်သို့ နှစ်ယောက်တည်း မကြာခဏ သွားရောက်

ရသည်မှာ ကျွန်မအဖို့ မသက်သာလှပေ။ ဝေဒနာပြင်းထန်စဉ်က ဖီးလ်ခမ္ဘာ
ခြောက်လ ခန့်ကြာအောင် တစ်ယောက်တည်း မနေဝံ့ဘဲ ဖြစ်နေခဲ့ရာ
ကျွန်မတို့ အိမ်ပြင်ပသို့ မထွက်ဖြစ်ခဲ့ကြ။ စိတ်ကုဆရာဝန်ထံ သွားသည်
အခါမှသာ ကျွန်မလည်း ဖီးလ်နှင့်အတူ အိမ်ပြင်သို့ ရောက်ရသည်။
ထိုစဉ်က ဖီးလ်မှာ ကလေးတစ်ယောက်ပမာ ကျွန်မအပေါ် လုံးဝ အားကိုး
နေရှာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မလည်း ပင်ပန်းလှသည်ကြားကပင် ဖီးလ်လက်ခံ
မည်ထင်သော အကြောင်းအရာများကို စိတ်ကူးရသလို ပြောပေးပါသည်။
တဖြည်းဖြည်းဖြင့် စိတ်ကျဝေဒနာရှင် ဖီးလ်နှင့် မည်သို့မည်ပုံ စကား
ပြောရမည်ကို ကျွန်မ နားလည်သဘောပေါက်သွားပါတော့သည်။

ဒေါက်တာ ဖါဘာ၏ ကုနည်းတွင် ဆေးလုံးဝမပေး၊ ရှေ့လည်း
မရှိက်ပါ (လျှပ်စစ်ရှေ့)။ ရောဂါအမည်ကိုလည်း ဘယ်တော့မှ မတပ်ပါ။
စိတ်ရွံစိတ်ကျရောဂါ (manic depression) ဆိုသည် အခေါ်အဝေါ်ကို
နှစ်မြောက်မြားစွာကြာမှ ကျွန်မကြားဖူးပါသည်။ ဒီအချိန်ကာလမှာတော့
ဘာဖြစ်လို့ဖြစ်မှန်းမသိဘဲ ကျွန်မသည် ဖီးလ်၏ ဝေဒနာကို နားလည်
ခဲ့ခြင်းလည်း မရှိပါ။

ဒေါက်တာဖါဘာသည် စိတ်ခိုင်မာသူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါ။
ဖီးလ်က သူ၏ ဆေးခန်းထဲ ဝင်သွားကတည်းက ဦးဆောင်ဦးစီးလုပ်သွားပါ
သည်။ ဖါဘာတောင်းသည့် ဆေးကုခသည် နည်းလွန်းသည်ဟု ဖီးလ်က
ပြောဆိုပြီး ငွေပိုပေးပြန်တော့လည်း ဖါဘာက လက်ခံပြန်သည်။ ဆရာ
ဝန်၊ လူနာဆက်ဆံရေးမှာ လူနာက အပေါ်ကျောနှင့် ဆက်ဆံနေခြင်းဖြစ်
သည်။

ဒေါက်တာ လက်စလီ ဖါဘာလည်း ကျွန်မတို့နှင့် အလွန်ရင်းနှီး
ခင်မင်သွားကာ ဖီးလ်ထံသို့ စာများရေးလာတတ်ပါသည်။ အာရ်လမ်းရှိ
အိမ်နှင့် ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီအိမ်သို့ပင် အလည်အပတ်ရောက်လာတတ်ပြီး
၎င်း၏ သုတေသနစာတမ်းများနှင့် အခြားရေးသားချက်များကို တည်းဖြတ်

ဝေဖန်ရန် ဖီးလ်အား ပေးသွားလေ့ရှိပါသည်။ အီတလီနိုင်ငံရှိ ၎င်း၏ နေအိမ်သို့ အလည်အပတ်လာရောက်၍ အရက်အတူသောက်ရန်အထိ ကျွန်မတို့ကို တရင်းတနှီးဖိတ်ကြားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မက သွားဖို့ အားမပေးပါ။

ကျွန်မမှာ ကလေးများကို ပုံမှန်အခြေအနေအတိုင်းဖြစ်အောင် ဖန်တီးထားရပြီး တစ်ဘက်တွင် ဖီးလ်၏ စိတ်ရောဂါအခြေအနေ ဆိုးဝါးနေမှုကို တတ်နိုင်သလောက် ဖုံးဖိသို့သိပ်ထားနေရပါသည်။ ထိုအခါ ဝေဒနာတစ်ခုက ကျွန်မကို နှိပ်စက်လာပါတော့သည်။ ဖီးလ် စိတ်ရောဂါစတင်ခံစားရချိန်မှ သုံးလကျော်လာသည့် ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလကုန်ပိုင်းသို့ နီးကပ်လာသောအခါ ကျွန်မ၏ ခန္ဓာကိုယ်မှာ မသယ်နိုင်လောက်အောင်ပင် လေးလံလာတော့ရာ တစ်နေ့နံနက်တွင် သွက်ချာပါဒ်ကိုင်တော့မည်ကဲ့သို့ ဆိုးဝါးစွာ ခံစားလိုက်ရပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ အကူအညီလိုအပ်နေပြီကို မည်သူ့ကိုမျှ ထုတ်မပြောခဲ့ပါ။

ကျွန်မ၏ အဖြစ်သနစ်ကို ဖီးလ်က ဒေါက်တာဖါဘာအား ပြောပြလိုက်သဖြင့် ဒေါက်တာဖါဘာနှင့် တွေ့၍ စမ်းသပ်စစ်ဆေးခံဖို့ ဖြစ်လာပါသည်။ ဆရာဝန်တစ်ယောက်တည်းထံတွင် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး ဆေးဝါးကုသမှု ခံယူနေရခြင်းမှာ သိပ်တော့ မကောင်းလှ။ သို့သော် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ကျွန်မက ဒေါက်တာဖါဘာထံသို့ မကြာခဏ သွားနေရပြီး ဖီးလ်မှာ ဖါဘာထံသို့ လုံးဝ မသွားရတော့ပေ။

စိတ်ဝေဒနာခံစားရပြီး တစ်နှစ်နီးပါးကာလအတွင်း၌မူ ဖီးလ်ခမျာ လုပ်ငန်းခွင်သို့ လုံးဝ မသွားနိုင်သလောက်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အစည်းအဝေးပွဲတစ်ခုနှင့်တစ်ခု နေ့လယ်စာစားပွဲအချို့ကိုသာ တစ်ခါတစ်ရံ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ကျန်အစည်းအဝေးများနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာ ကိစ္စလှုပ်ရှားမှုများတွင် မပါဝင်တော့။ မိန့်ခွန်းလည်း မပြောကြားနိုင်ခဲ့ပေ။ ရက်သတ္တတစ်ပတ်အတွင်း ကြုံရာလူနှင့် ဂေါက်သီးအကြိမ်ကြိမ် ကစားတတ်လာသည်။ သို့သော် စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်းနှင့် တစ်ခါတစ်ရံ ကြားရက်များ၌ ဂလ်န်း

ဝယ်လ်ဘီအိမ်၌ ဖီးလ်ကိုတွေ့ရတတ်သည်။ လေယာဉ်စီးလျှင် သူ့စိတ်ကျ
ဝေဒနာအခြေအနေ ဆိုးဝါးလာတတ်သဖြင့် ခရီးသွားလျှင် မီးရထားဖြင့်
အသွားများပါသည်။ ညစာစားပွဲများသို့လည်း စဉ်းစဉ်းစားစား သွားတတ်
လာသည်။ တက်ရောက်သူများပြီး လူမှုရေးသဘောပိုဆန်သော ညစာစား
ပွဲများသို့ ဖီးလ် တစ်ခါတစ်ရံမှ သွားသော်လည်း သွားဖြစ်မှီခဲယဉ်းလှသည်။
ဖီးလ် အိမ်ပြင်ထွက်လျှင် ကျွန်မ ရင်ခုန်ရစေမြဲ။ အရက်ကိုရုံဖန်ရုံခါ အလွန်
အကျွံသောက်ပြီး မလျော်ကန်သော စကားတွေကို ပြောတတ်သောကြောင့်
ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဖီးလ်နေထိုင်တတ်သည့် ပုံစံကို သတင်းစာတိုက်နှင့် ကုမ္ပဏီဝန်
ထမ်းများက သိနေကြသည်။ ဖီးလ်တစ်ယောက် အလွန်အလုပ်များပြီး
အနားယူနေသည်ဟုသာ ပို့စ်အဖွဲ့သားတွေ သိထားကြသည်။ ဖီးလ်ခံစား
နေရသည့် ဝေဒနာအမှန်ကို မသိရှိကြ။ ယင်းမှာလည်း ဖီးလ်ကိုယ်တိုင်
ဟန်မပျက် နေထိုင်တတ်၍တစ်ကြောင်း၊ ဖီးလ်၏ ပျက်ကွက်မှုများနှင့်
ပတ်သက်၍ ကျွန်မ၏ အကြောင်းပြချက်များ ကောင်းခဲ့၍တစ်ကြောင်း
ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်မှာ မှတ်ဉာဏ်ချွတ်ယွင်းသွားသဖြင့် သူ၏
လှုပ်ရှားမှုများအပေါ် သူကိုယ်တိုင် မသေမချာဖြစ်နေရှာသည်။ ဝေဒနာ
စတင်ခံစားရပြီး နောက်ပိုင်းလများတွင် ရေးသည့်သူ၏ပေးစာများတွင်
သူ့ဝေဒနာအခြေအနေကို ထည့်သွင်းဖော်ပြလေ့ရှိခဲ့သည်။

ဖီးလ် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သော ကာလမှာ သတင်းစာ၏ အဓိက
လုပ်ငန်းများ အနားသတ်ပြီးစီးချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်နေ၍ ကံကောင်းသည်ဟုပင်
ဆိုရ ပါမည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် သတင်းစာအနေဖြင့်
စံချိန်တင် အမြတ်ငွေဒေါ်လာ နှစ်သန်းအထိ ရရှိခဲ့သည့်အပြင် ၁၉၅၈ ခုနှစ်
တွင် ဝေါ်ရှင်တင်၌ ကြော်ငြာအများဆုံး ရရှိသော သတင်းစာကြီးဖြစ်လာ
ခဲ့ပြန်သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ခံစားရသော ဖီးလ်၏ စိတ်ကျရောဂါအခြေအနေမှာ နောင်အခါ ခံစားရမည့် စိတ်ရောဂါအခြေအနေလောက် ကြီးမားပြင်းထန်မှု မရှိသေးပေ။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်က ဖီးလ်သည် တုပ်ကွေးရောဂါ မကြာခဏဖြစ်ပြီး အားအင်ကုန်ခန်းနွမ်းနယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းများကို လုပ်လိုက လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အခြေအနေရှိပါသေးသည်။ ထိုစဉ်က ဖီးလ်သည် ဆရာဝန်ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း နေထိုင်ရင်း စာရွက်စာတမ်းများနှင့် တယ်လီဖုန်းမှတစ်ဆင့် လုပ်ငန်းအတော်များများကို လုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ လင်ဒင် ဂျွန်ဆင်နှင့် မကြာခဏတွေ့ဆုံပြီး အကြံပြုစာများ၊ မိန့်ခွန်းများကို ရေးပေးနိုင်ခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က ဖီးလ်သည် စာပေရေးသားသည့် ဘဝလမ်းကြောင်းတစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းသွားလိုသည့် ဟန်မျိုးဖြင့် ပြဇာတ်များ၊ ကဗျာတိုများ၊ ဖီးလ်စ် ရွက်လှေကလပ်အတွက် စာစောင်များအပြင် စာအုပ်ဝေဖန်ချက် စာသားများကိုပင် ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုအချိန်ကတည်းက ဖီးလ်သည် တတိယကမ္ဘာ၏ ပြဿနာနှင့် ယင်း၏ဖွံ့ဖြိုးမှုအရေးကြီးပုံကို နားလည်နေပြီးဖြစ်သည်။ လင်ဒင် ဂျွန်ဆင်နှင့် ဂျက် ကနေဒီတို့အားလည်း ဤကိစ္စကို အလေးထားရန် သတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် ဖေဖေမေမေတို့နှင့် အဆက်အသွယ် အလွန်နည်းပါးသွားခဲ့သော်လည်း ပို့စ်ကို ဖေဖေတို့ဝယ်ယူသည့် ၂၅ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်စည်းခွဲပွဲကိုမူ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီ အိမ်တွင် ၁၉၅၈ ခုနှစ် နွေရာသီက ကျွန်မတို့ ကျင်းပဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအတောအတွင်း ရက်စ်တင်တို့၊ ဇနီးမောင်နှံနှင့် ကျွန်မတို့ အများဆုံးတွေ့ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ဖီးလ်ကလည်း စကော့တီနှင့် စကားတွေ အမျှင်မပြတ်ပြော၍ ပို့စ် သို့လာရောက်လုပ်ကိုင်ရန် စကော့တီကို စည်းရုံးခဲ့သည်။ စကော့တီက ငြင်းခုံပြန်သည်။ စကော့တီမှာ ဖီးလ်နှင့် ရင်းနှီးခင်မင်သူဖြစ်သော်လည်း မိမိ၏ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက် ပေါက်မြောက်အောင်မြင်

ရေးအတွက် သတင်းစာကို အသုံးပြုနေသော ဖီးလ်၏ လုပ်ရပ်နှင့် သတင်းစာက ဖော်ပြပေးသော ပြဿနာများတွင် ဖီးလ် တက်ကြွစွာ ပါဝင်နေမှုကို လက်မခံပေ။

ထိုကာလအတွင်းမှာပင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဆိုင်ရာ နာမည်ကြီးရှေ့နေ အပ်ဒွပ် ဘင်းနက် ဝီလျံစ်¹ နှင့် ဖီးလ် စတင်သိကျွမ်းခဲ့သည်။ ဖီးလ်သည် အက်ဒွပ်လိုက်နေသော လာဘ်ပေးမှုတစ်ခုကို စိတ်ဝင်စားမိရာမှ အက်ဒွပ်ကို တွေ့တွေ့ချင်း ခင်မင်သွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နောင်အခါမှ အက်ဒွပ်ပြော၍ ကျွန်မသိရသည်မှာ ဖီးလ်၌ ကျွန်မနှင့်သာ လက်ထပ်မိပါက ယခုလို အောင်မြင်ကျော်ကြား မြင့်မားသည့်အဆင့်တစ်ခုသို့ ၎င်းအနေဖြင့် ရောက်မှရောက်ပါမလားဟူသော သံသယအတွေးတစ်ခု ဝင်ရောက်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အက်ဒွပ်နှင့် ပထမဆုံး တွေ့ဆုံခဲ့ပုံကို ဖီးလ်က ကျွန်မအား ပြောပြခဲ့ပါသည်။ အက်ဒွပ်၏ ပထမဇနီး ဒေါ်ရော်သိဉ် မွေးရာပါ ပုံသဏ္ဍာန် မမှန်သော လက်တစ်ဖက်ပါရှိနေသည်ကို ဖီးလ်က “ဟေး.... ကလေးမ၊ မင့်လက်တစ်ဖက်က ဘယ်လိုဖြစ်ရရှာတာလဲကွယ်” ဟု သူ့ထုံးစံအတိုင်း တိုက်ရိုက်မေးလိုက်သည်။ ယင်းကဲ့သို့ မိမိအား ရိုးရိုးစင်းစင်းနှင့် ကရုဏာသံပါပါ ပွင့်လင်းစွာမေးစမ်းလာသည်ကို ဒေါ်ရော်သိဉ် နှစ်ခြိုက်သွားခဲ့သည်။ ဒေါ်ရော်သိဉ်ကို ယင်းနယ် ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ဖြင့် မေးမြန်းကြသူတွေ မရှိလှ။ မွေးကတည်းက ချွတ်ယွင်းနေရာသော သူ့လက်ကို လူတွေက မသိကျိုးကျွံပြုကာ လျစ်လျူရှုထားတတ်ကြသည်။ သို့မဟုတ် အခြားကိစ္စတစ်ခုခုကို လှီးလှဲပြောဆိုတတ်ကြသည်။

ဖီးလ်၌ တွေဝေထိုင်းမှိုင်းမှုများ လတ်တလောရှိနေသော်လည်း ယင်းကဲ့သို့ တိုက်ရိုက်တုံ့တိုးပြောဆိုတတ်မှုကြောင့် ကိစ္စအသေးအဖွဲ့များကို ဖီးလ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်သည် ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်ထဲ တစ်စတစ်စ ဝင်ရောက်လာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် ဖီးလ်အကြောင်းနှင့် ဖီးလ်၏ စိတ်ရောဂါဝေဒနာ အကြောင်းကို ဒေါက်တာ ဖါဘာမှတစ်ပါး မည်သူ့ကိုမျှ မပြောပြခဲ့။ ဖီးလ် သည် ဒေါက်တာဖါဘာထံမှ အိမ်ပြန်ရောက်ချိန်များတွင် အိမ်၌ ကျွန်မကို ရှိနေစေချင်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုအချိန်များတွင် အိမ်၌ရှိအောင် ကျွန်မ နေပေးရပါသည်။ တစ်ဘက်တွင် သူ၏ ဖြစ်ရပ်မှန်များကို ဖုံးကွယ် သည့် လုပ်ရပ်တစ်ခုအဖြစ် ကျွန်မပါဝင်ထားသော လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ အသင်းအဖွဲ့အားလုံး၏ လှုပ်ရှားမှုများတွင် မပျက်မကွက် ဆက်လက်ပါဝင် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်မမှာ ဖီးလ်အား ဂရုတစိုက် အလိုလိုက်ပြုစုခဲ့သော် လည်း ဖီးလ်ကို ကျွန်မ နားမလည်ခဲ့ဟုပင် ဝန်ခံရပါမည်။ တစ်နည်းအား ဖြင့် ဖီးလ်လိုအပ်သည်များကို ကျွန်မ ထိရောက်စွာ မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခဲ့ ပေ။ ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာလုပ်ငန်းတွင် ပိုင်ရှင်၏ သမက်တစ် ယောက်ဖြစ်နေခြင်းတည်းဟူသော စိတ်ဖိစီးမှုက ဖီးလ်အား မည်မျှအထိ ဒုက္ခပေးနေခဲ့သည်ကို ယခုအချိန်အထိ ကျွန်မ မသိသေးပေ။ ဖီးလ်သည် ကျွန်မနှင့် ခွဲခွာပြီး နေထိုင်လိုဟန်ရှိသော်လည်း ပို.စ် သတင်းစာလုပ်ငန်းကြီး ကြောင့် ကျွန်မတို့ကို မခွဲနိုင်အောင် ဖြစ်နေရသည်။ သို့သော် ထိုအချိန်၌ ဖီးလ်၏ စိတ်ရောဂါအခြေအနေကို တွန်းအားပေးနေသော အချက်များနှင့် ဖီးလ်၏ စိတ်တွင်းခံစားမှုများ ပေါ်လွင်လာပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဖီးလ်စိတ်ရောဂါ ခံစားရသည့် ပထမနှစ်၌ ဖီးလ်မှာ ကျွန်မ တို့မိသားစုအတွင်း လွမ်းမိုးသူတစ်ယောက် ဖြစ်နေသော်လည်း အခြေတကျ အခိုင်အမာ ထိန်းသိမ်းထားသူမှာ ကျွန်မသာလျှင်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ် အစပိုင်းလောက်ကဟု ထင်ပါသည်။ ပစ္စည်းပစ္စယတွေကို ကောက်ပြီး ကလေးတွေကို ကျောင်းကထုတ်၍ နိုင်ငံခြား၌ ခေတ္တခဏသွားရောက် နေထိုင်ရန် ကျွန်မကို ဖီးလ်က တိုက်တွန်းခဲ့ဖူးပါသည်။ အလွန်ထူးဆန်းသော စိတ်ကူးဖြစ်မှန်း ကျွန်မသိခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်က သူ့လုပ်ငန်းတာဝန်တွေကို

စွန့်၊ ကလေးတွေကို ကျောင်းမှနှုတ်၊ ပြင်သစ်ကျောင်းမှာထားဖို့ဆိုတာ တွေကို ကျွန်မ အကောင်အထည်မဖော်နိုင်ပါ။ ဖီးလ်အနေဖြင့် သူလွတ် မြောက်လိုသော ဖိစီးမှုများမှ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း ကြံစည်ရာမှ ထွက်လာ သော စိတ်ကူးများပင် ဖြစ်ပါသည်။ သူ၏ စဉ်းစားပုံ မှန်ချင်မှမှန်ပေမည်။ သူလည်း ဖိစီးမှုများမှ လွတ်မြောက်နိုင်ပြီး ကျွန်မတို့အတွက်လည်း ကောင်းမွန်သည် ရလဒ်များ ရနိုင်လိမ့်မည်။ သို့သော်ငြားလည်း ထိုအချိန် တုန်းက ကျွန်မ ဒီအကြံကို ဘယ်လိုမှ လက်မခံနိုင်ခဲ့ပါ။

၁၉၅၈ ခုနှစ် နွေရာသီနှင့် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် လုပ်ငန်း များကို ဖီးလ်အနည်းငယ် ပိုမို၍ ဆောင်ရွက်လာနိုင်ပါပြီ။ အနည်းငယ်သာ ပိုမိုလုပ်ကိုင်လာနိုင်သေးသော်လည်း သူ၏ စီးပွားရေးအမြင်က ရှေ့က ပြေးနေသည်။ မြောက်ကယ်ရိုလိုင်းနားပြည်နယ်၊ ဂရင်းဘိုရိုမြို့^၂၏ တစ်ခု တည်းသော သတင်းစာ နယူးစ်အိတ်ရှင်ကော့^၃နှင့် တစ်ခုတည်းသော တီဗီ ထုတ်လွှင့်စက်ရုံတို့ကို ဒေါ်လာ ခုနစ်သန်းဖြင့် ဝယ်ယူရန် ဖီးလ်လုံးပန်းခဲ့ သော်လည်း ချက်ချင်းမအောင်မြင်ခဲ့ပါ။ ဖီးလ်က လက်မလျှော့။ ဂျက်ခဲဆင် ဖီးလ်မြို့ရှိ မူလ တီဗီထုတ်လွှင့်စက်ရုံနေရာတွင် အဆောက်အဦသစ်တစ်ခု ထပ်မံဆောက်လုပ်ရန်နှင့် ပို.စ် အဆောက်အဦအတွက် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် အတွင်း အပြီးသတ်ဆောက်လုပ်ရန်ရှိသည်များအတွက် နောက်ထပ် ဒေါ်လာ ငါးသန်း ဆက်လက်အသုံးပြုရန် စီမံလေတော့သည်။

ကျွန်မ၏ဘဝမှာ ပြောင်းလဲလာသည့် ဖီးလ်၏ စိတ်ဓါတ်အခြေ အနေကို ထိန်းပေးရင်း ကလေးတွေ၏ ပြောင်းလဲလာသည့် လိုအင်ဆန္ဒများ ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနေရပါသည်။ မေမေသည် သူ့ကို ကျွန်မတို့က ဂရ မစိုက်ဟုထင်လျှင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကျွန်မတို့ကို သတိပေးတတ်သည်။ ဥပမာ ညီမလေး ရူသီက သူ့ကို နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ဖုန်းဖြင့် စကားပြောဖော် ရ၍ အလွန်လိမ္မာသည်ဟူ၍ တစ်မျိုး၊ အစ်မလေးဘဇွက မည်သို့မည်ပုံ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ကောင်းမွန်သည်ဟူ၍ တစ်ဖုံ အရိပ်အမြွက် ပြောလာ

လေ့ရှိပါသည်။ မေမေထံ ကျွန်မ သွားရောက်လည်ပတ်သည့်အခါများ၌ လည်း မေမေသည် ကျွန်မအပေါ် မျက်နှာသာသိပ်မပေးလှ။ ကျွန်မ ပြောစကားတွေကိုပင် စိတ်ရှည်လက်ရှည် နားထောင်လေ့ မရှိတတ်ပေ။ တစ်ခုကောင်းသည်မှာ ဖီးလ်၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကိုလည်း ပြောပြရန် အခွင့်အရေး မရှိခဲ့ပေ။ မေမေမှာ ဖီးလ်ကဲ့သို့ မကြာခဏ အအေးပတ် လေ့ရှိပြီး တုပ်ကွေးရောဂါ ရတတ်သည်။ အဆုတ်ရောင်ရောဂါလည်း ရ တတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆောင်းရာသီတစ်ချိန်လုံးလိုလို အိပ်ရာထဲ၌ မေမေ အနေများလေ့ရှိသည်။ မေမေခံစားရသော ရောဂါဝေဒနာတွေအပြင် အရက်ပါ ဆက်သောက်လာ၍ မေမေ၌ စိတ်ကျရောဂါပါ ချဉ်းကပ်ဝင် ရောက်နေပြီလားဟု ကျွန်မ သံသယ ဝင်လာခဲ့မိပါသည်။

ဖီးလ်၏ စိတ်ရောဂါအခြေအနေ စတင်၍ အနည်းငယ်ကောင်း လာချိန်၌ ဖေဖေကျန်းမာရေး စ၍ချို့တဲ့လာသည်။ ကျွန်မ အလွန်စိတ်ပူ ရပြန်ပါသည်။ ဖေဖေသည် အသက် ၈၀ ကျော်သည်နှင့် ကျန်းမာရေး ရုတ်တရက် ချို့တဲ့လာခြင်းဖြစ်၍ ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မကို အားကိုးရှာသော မေမေ အတွက်လည်း ဖေဖေကို ပြုစုဖို့ တာဝန်တစ်ရပ်တိုးလာပါသည်။ လူမှုရေး လုပ်ငန်းများကိုမူ မေမေက ကြီးစား၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

နောင် နှစ်နှစ်အတွင်း၌ အားအင်ပိုမိုကုန်ခန်းလာသော ဖေဖေ ဝေယျာဝစ္စဖြင့် မေမေပင်ပန်းလာသဖြင့် ၎င်းခရီးထွက်ခိုက် ကျွန်မတို့ကို ဖေဖေနှင့်အတူထားရစ်ခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် ယခုလိုအချိန်မျိုးတွင် ကျွန်မ အပေါ် ခါတိုင်းထက်ပို၍ အားကိုးလာသည်။

မေမေသည် သူ့လုပ်ငန်းတွင် ပိုမိုအားသန်နေသဖြင့် ကျွန်မတို့ မှာ ဖေဖေအတွက် အဓိကအားထားစရာဖြစ်လာပါသည်။ ဖေဖေကလည်း ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မအပေါ် ပို၍ အားထားလာပါသည်။ ကုမ္ပဏီကိစ္စများကို ပြောပြရင်း မေမေအရက်သောက်သည်ကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချလေ့ရှိသည်။ ဖေဖေအစ်မကြီး ရှိစလီ စတန်း⁴ကွယ်လွန်သည့်သတင်းကို ဖေဖေကို ကျွန်မ

တို့ ပြောပြစဉ်က ဖေဖေ အလွန်စိတ်ထိခိုက်သွားပြီး ချုံးပွဲချ၍ ငိုရှာသည်။
ဖီးလ်ကျွန်းမာရေးကောင်းလာပြီးနောက် ဖေဖေနှင့်အတူ အမြဲတမ်း နေထိုင်
ရသည့်အလုပ်မှာ ကျွန်မအဖို့ ပို၍ပင် ပင်ပန်းစရာဖြစ်လာပါသည်။ ဖီးလ်
ကျွန်းမာရေးချို့တဲ့သည့်အကြောင်းကို ဖေဖေကိုလည်း ကျွန်မ အသိမပေး
တော့။ ယင်းအတွက် ကျွန်မစိတ်မှာ စနိုးစနောင့်လုံးဝ မဖြစ်မိ။ ယင်းကိစ္စ
မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကိစ္စသာဖြစ်ရာ ကျွန်မတို့ ကျော်လွှားနိုင်မည်ဟုလည်း တွက်
ထားသည်။ စိတ်ဝေဒနာစွဲကပ်မှုကြောင့် နာမည်ပျက်တတ်သည်။ ယုံကြည်
လေးစားမှု လျော့နည်းသွားတတ်သည်။

ဖေဖေအနေဖြင့် ဖီးလ်၏ ကျွန်းမာရေးအခြေအနေကို တကြောင့်
ကြကြဖြင့် စိုးရိမ်နေမည်မှာ သေချာသည်။ ကံအားလျော်စွာပင် ဖီးလ်၏
စိတ်ရောဂါ အဆိုးဝါးဆုံးအခြေအနေသို့ မရောက်မီ ဖေဖေကွယ်လွန်သွား
ရှာသည်။ ဖေဖေသည် ဖီးလ်အပေါ် အလွန်စိတ်ချယုံကြည်သူဖြစ်သဖြင့်
ဖီးလ်၏အဖြစ်မှန်ကို သိရှိသွားပါက ရင်ဆိုင်သွားနိုင်သည်။ ဖေဖေ၏
တလေးတစား မြတ်နိုးချစ်ခင်သူ သုံးယောက်ရှိခဲ့သည်ဟု ကျွန်မ ယုံကြည်
ပါသည်။ သူတို့သုံးယောက်မှာ ဖေဖေအစ်ကို အက်ဒ်ဂါ^၁၊ ဖေဖေသူငယ်
ချင်း ဂျယ်ရာလ်ဒ် ဟင်ဒါဆင်^၂ (နှစ်ယောက်စလုံး ငယ်ရွယ်စဉ်မှာပင် ကွယ်
လွန်ခဲ့ကြသည်) နှင့် ဖီးလ်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေသည် ကျွန်မအပေါ်
သံယောဇဉ် အလွန်ကြီးမားပါသော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်၏နေရာ
တွင် ကျွန်မ မဝင်နိုင်ခဲ့ပါ။ ဖီးလ်မှာ မိမိအပေါ် အစစအရာရာ ယုံကြည်
အားထားသော ဖေဖေအား နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ ဖီးလ်သည်
စိတ်ရောဂါ စတင်ခံစားရပြီး ရက်ပိုင်းအကြာမှာပင် ဖေဖေကိုသာ ၎င်း
အနေဖြင့် အရင်းနှီးအခင်မင်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း စာရေးအသိပေးခဲ့ပါသေးသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ထိုနှစ်နေ့ရာသီ၌ ကလေးတွေနှင့်
အတူ ဥရောပသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ရန် ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မတို့ ဆုံးဖြတ်

လိုက်ပါသည်။ သမီးကြီးလာလီမှာ အသက် ၁၆ နှစ်နှင့် သားကြီးဒေါ်နီက အသက် ၁၄ နှစ်ရှိကြပြီဖြစ်၍ သူတို့တစ်တွေနှင့် အပန်းဖြေခရီး အတူတကွ နောက်ဆုံးထွက်ရခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်ဟုလည်း ကျွန်မ တွေးမိပါသည်။ ထို နှစ်နေ့ဦးပေါက်ရာသီတွင် ဖေဖေချောင်းဆိုးရင်း သွေးတွေပါလာပါသည်။ သွေးတွေကို ထွေးထုတ်ပစ်လိုက်ပြီးနောက် “မဟန်တော့ဘူး” ဟု ခေါင်း တယမ်းယမ်းနှင့် ပြောနေပြန်သည်။ ဖေဖေသည် ထိုစဉ်က သူ့ အဆုတ် မှအနာကို ညွှန်း၍ပြောနေသော်လည်း ကျွန်မမှာ ဖေဖေဘာကို ဆိုလိုမှန်း အသေအချာမသိခဲ့။ ဖေဖေကိုကြည့်ပြီး ကျွန်မ စိတ်အလွန်ထိခိုက် သွားပါသည်။ တဖြည်းဖြည်းချင်း ဖေဖေလုံးပါးပါးတော့မည်ကို ကျွန်မ သိ နေပါပြီ။ ကျွန်မသည် ဆောက်တည်ရာ မရအောင် စိတ်နှလုံး ညှိုးချိုးမှုကို ပြင်းပြစွာ ခံစားရပါတော့သည်။ ဖေဖေနှင့်ခွဲ၍ ဥရောပသို့ ခရီးထွက်ရမည် ကို အသည်းကြွလှမတတ် ကျွန်မ ခံစားရပါသည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် ကျွန်မဘာကြောင့် ခရီးထွက်သွားရသည်ကိုလည်း ကျွန်မ မသိနိုင်ခဲ့ပါ။ အစီ အစဉ်အရ ကျွန်မတို့ခရီးမှာ ကောင်းမွန်လှသော်လည်း ကျွန်မဆန္ဒမှာ သိပ် မပါလှတော့ပါ။ ဖေဖေအခြေအနေမှာ မည်မျှကြာအောင် ဆိုးဝါးနေမည်ကို မှန်းဖို့ မလွယ်ကူသော်လည်း ကြာရှည်ခံစားသွားရမည်ဟု ဆရာဝန်က ဆို သည်။ သို့သော် မမျှော်လင့်သော ဖောက်ပြန်မှုကိုတော့ မေ့ထား၍မရ။ ထိုအခိုက် မေမေက ဖေဖေအတွက် စိတ်ချပြီးသွားရန် စာရေးတိုက်တွန်း လာသောကြောင့် ဖီးလ်ကို ဖေဖေအား ပြုစုရန် မေမေနှင့်အတူ ထားခဲ့ပြီး ကျွန်မသာ ကလေးတွေနှင့်ဥရောပသို့ ခရီးထွက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။

ဖီးလ်က ကျွန်မနှင့် ကလေးလေးယောက်ကို နယူးယောက်မြို့ အထိ လိုက်ပို့ပြီး ထိုနှစ် ဇွန်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ကျွန်မတို့သားအမိ ငါးယောက် နယူးယောက်မြို့မှ ပါရီမြို့သို့ ထွက်ခွာခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မ သည် တစ်ချိန်လုံး ဖေဖေအကြောင်းကိုသာ တွေးနေမိခဲ့ရာမှ မေမေထံမှ စာတစ်စောင်ရောက်လာသောအခါ ဖေဖေအား ပို၍ လွမ်းနေရပါတော့သည်။

စာထဲတွင် အစ်ကိုကြီးဘီးလ်၏ သား သူ့မြေးကလေးတစ်ယောက် ပြင်သစ်
၌ စက်ဘီးပင် စီးနေတော့မည်ထင်ကြောင်း၊ တတိယမျိုးဆက်ဖြစ်သော
ယင်းကလေးငယ်များ၏ ဘဝလုံခြုံရေးကို စီစဉ်ပေးအပ်ခဲ့ပြီးသည့် လူကြီး
တွေက သူတို့မသိအောင် တောင်ပံများကို ထာဝရရုပ်သိမ်းဖို့ ပြင်ဆင်
ချိန်မှာပင် တတိယမျိုးဆက်လူငယ်လေးများမှာ သူတို့၏ တောင်ပံကလေး
များကို ဆန့်၍ တဖျပ်ဖျပ် ရိုက်ခတ်နေကြပြီဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့်
ဆင်ခြင်တွေးဆဖွယ်ရာများ ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ ဥရောပတွင် ကလေးတွေနှင့် လည်ပတ်နေစဉ် ဖီးလ်မှာ
အိမ်၌ ဖေဖေနှင့်မေမေတို့ကို ပြုစုစောင့်ရှောက်လျက်ရှိသည်။ ဖီးလ်ကြောင့်
ပင် မေမေလည်း ဆေးရုံ၌ ဆေးကုသမှုခံယူနေသော ဖေဖေထံသို့ သွား
ရောက်ရသည့်ဒုက္ခမှ သက်သာရာရခဲ့ပါသည်။

ထိုအတောအတွင်း ကျွန်မရှိရာ ဥရောပသို့ လိုက်မလာမီ ကျွန်မ
ထံသို့ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီအိမ်မှ ဖီးလ်ရေးပို့ခဲ့သော စာတစ်စောင်မှာ
ကျွန်မအား ယနေ့တိုင်အောင် စိတ်ချမ်းသာပျော်ရွှင်မှုကို ပေးလျက်ရှိပါ
သည်။ ထိုစာမှာ စိတ်ရောဂါဝေဒနာများ သက်သာ၍ စိတ်ကို ပြန်လည်
ထိန်းသိမ်းနိုင်တော့မည်အချိန်၌ သို့မဟုတ် ကျွန်မ ချစ်ကြင်မြတ်နိုးသည့်
မူလဖီးလ်အဖြစ် ပြန်လည်ရောက်ရှိစေချိန်၌ ကျွန်မထံ ရေးလိုက်သော
စာရှည်ကြီးပင်ဖြစ်ပါသည်။

ကလေးတွေက အားလပ်ရက်ကို အစမှအဆုံးတိုင် ကျပ်ပြည့်
တင်းပြည့်ပျော်ကြသည်။ ပါရီတွင် ကျွန်မ မပါဘဲ သူတို့ချည်း မကြာခဏ
လည်ပတ်ကြသည်။ သားကြီးဒေါ်နီမှာ စိန်ကလောက်မြင်းပွဲမှ အနိုင်ရ
သည့် လောင်းကြေးငွေများစွာဖြင့် အိမ်ပြန်လာခဲ့သည်။

ပါရီသို့ ဖီးလ်ရောက်သောအခါမှ ဖေဖေကို ဆေးရုံပြန်ပို့ခဲ့ရ
ကြောင်း သိရသည်။ မေမေက ခရက်ဆင့်ပလေ့စ်အိမ်ကြီးကို ဖေဖေအတွက်
ဆေးရုံကြီးကဲ့သို့ ထားရှိပြုစုသော်လည်း ဖေဖေအနေဖြင့် ဆေးရုံ၌ နေရ

သည်က ပို၍နေသာနေသည်။ တော်ပေသေးသည်။ ဖေဖေကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မူလပုံစံအတိုင်း တဖြည်းဖြည်း ချည်နဲ့ကျဆင်းနေရုံမှတစ်ပါး ရင်ထိတ်စရာ မကြားရ၍ ကျွန်မ အသက်ရှူချောင်သွားပါသည်။ ယခုအခြေ အနေအတိုင်းဆိုလျှင် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းကို ဖေဖေလုပ်နိုင်မည်မဟုတ်တော့။ အစ်မလေး ဘစ္စ၊ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်နှင့် ညီမလေးရသ်တို့၊ မေမေနှင့်အတူ ရှိနေကြသည်။ ယနေ့အချိန်၌ ကျွန်မ ပြန်တွေးကြည့်သောအခါ ထိုစဉ်က နွေရာသီမှာ ကလေးတွေအတွက် ပျော်စရာဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မအတွက် အနားမယူသင့်သော နွေရာသီဖြစ်မှန်း ကျွန်မ မြင်လာရပါသည်။ ထိုစဉ်က ဖေဖေထံပါးမှ ခွဲခွာခဲ့ရသည့် ကျွန်မအဖြစ်ကို ကျွန်မ မတွေ့ဝံ့အောင် ယူကြား မရ ဖြစ်ရပါသည်။

အပြန်ခရီးတွင် ဖေဖေနှင့် ပတ်သက်၍ လွမ်းမောဆွတ်ပျံ့ဖွယ် စာတစ်စောင်ကို ဗင်းနစ်မြို့မှ မေမေထံသို့ ဖီးလ် ရေးပို့ခဲ့သည်။ ကျွန်မ တို့ ဗင်းနစ်မှထွက်ပြီး ဖိုဒိုင်မာမီ⁷ အပန်းဖြေဆိပ်ကမ်းရှိ ဟိုတယ်ကလေး တွင် တည်းခိုနေစဉ်မှာပင် ဖေဖေအသည်းအသန်ဖြစ်၍ ချက်ချင်းပြန်လာ ရန် အရေးကြီးသတင်းရောက်လာသည်။ ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မလည်း ကလေးတွေ ကို ကျွန်မတို့နှင့် အတူလည်ပတ်နေသော ကောလိပ်ကျောင်းသူနှင့်အတူ ထားရစ်ခဲ့ပြီး နယူးယောက်သို့ ၎င်းမှ ဝေါရှင်တင်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ပြန် ခဲ့ကြရာ ၁၆ နာရီအတွင်း ဝေါရှင်တင်သို့ ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ ပြန်ရောက်ပြီး နှစ်ရက်အကြာတွင် ဖေဖေဆုံးပါတော့သည်။ သို့သော် ကျွန်မ သူ့နားမှာ ရှိနေသည်ကို ဖေဖေသိသွားခဲ့ပါသည်။

ဖေဖေ၏ ဇရာဒုက္ခဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဒဏ်ကို မေမေသည် စိတ်မရှည် နိုင်စရာ ခံခဲ့ရသော်လည်း ဖေဖေကွယ်လွန်သွားသောအခါ မေမေခမျာ ပြင်းထန်သော စိတ်ကျဝေဒနာ ခံစားလာရပါတော့သည်။ မေမေအဖြစ်မှာ မှီနေသော တံခါးကြီး ရုတ်တရက် ပွင့်ထွက်သွားသည်နှင့် တူနေလေသည်။

ဖေဖေအတွက် သီးသန့်ဆုတောင်းပွဲကို ခရက်ဆင့် ပလေ့စ်အိမ်

၌ ပြုလုပ်ပြီးမှ သမားရိုးကျ ဆုတောင်းပွဲကို အနီးအနား၌ရှိသည့် အော်လ်ဆိုရ် ယူနီတေးရီးယန်း ဘုရားရှိခိုးကျောင်း^၈ ၌ ပြုလုပ်ကြသည်။ ယင်းဘုရားရှိခိုး ကျောင်းမှာ ဖေဖေအသက်ရှင်စဉ်က တက်ရောက်ခဲ့ဖူးသော ဘုရားကျောင်း မဟုတ်ပါ။ ဖေဖေမေမေတို့၏ မိတ်ဆွေတရားသူကြီးချုပ် အားလ် ဝေါရင်^၉ အထူးချီးကျူးစကားပြောပြီးနောက် ရှုဒေါ့ ဆာကင်^{၁၀}က သူ့အဖော် သုံးယောက်နှင့် တေးသွားကို တီးပေးပါသည်။ ဖေဖေအသုဘအခမ်း အနားတစ်ခုလုံးမှာ ရိုးစင်းသလောက် စိတ်ထိခိုက်စရာကောင်းနေပါတော့ သည်။

ဖေဖေအသုဘကိစ္စပြီး၍ ရက်သတ္တတစ်ပတ်အကြာတွင် ရောမ မြို့ရှိ ကလေးများကို ခေါ်ယူရန် ကျွန်မတို့ဝေါ်ရှင်တင်မှ ထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့မရှိခိုက် ကလေးများသည် အီတလီနိုင်ငံတွင် လည်ချင်တိုင်းလည် ကာ အကြိုက်တွေ့နေကြသည်။ ကလေးသဘာဝ ခရီးသွားခြင်းကို နှစ်ခြိုက် ကြသော်လည်း အသက် ခုနစ်သာရှိသေးသည့် သားအထွေးဆုံး စတီးဖ်^{၁၁}ကို လည်း ဝိုင်းကြည့်ဖော်ရခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မတို့မိသားစု လန်ဒန်တွင် ရက် သတ္တပတ် သုံးပတ်အထိ အချိန်ယူလည်ပတ်ကြပြီးမှ မောရီတန်းနီးယား သင်္ဘောဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ ပြန်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုခရီးမှာ ကျွန်မအဖို့ ဖေဖေနှင့် ပတ်သက်၍ အပြစ်မကင်းသော ခရီးအဖြစ် ယနေ့အထိ စွဲမှတ် ယုံကြည်နေမိဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်အဖို့မူ ထိုခရီးသည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး တစ်ဆင့်တိုး ကျန်းမာစေသည့်ခရီးပင် ဖြစ်သည်။ အမှန်ပင် ထိုနှစ်ဆောင်း ဦးပေါက်ရာသီ၌ ဖီးလ်မှာ သိသိသာသာ ပိုမိုသွက်လက်လှုပ်ရှားလာပါ သည်။

ဖီးလ်၏ သွက်လက်သော လှုပ်ရှားမှုများမှာ နိုင်ငံရေးနှင့်သာ ဆက်နွယ်ပတ်သက်နေသည်က များလာသည်။ ဖီးလ်သည် လင်ဒင် ဂျွန်ဆင် နှင့် ဆက်သွယ်၍ အစုအဖွဲ့များအတွင်း စည်းရုံးဟောပြောရန် တာဝန်ယူ

လိုက်သည်။ ယင်းမှာ သူ၏ စိတ်ရောဂါအခြေအနေ ပုံမှန်သို့ ပြန်
ရောက်လာသည့် လက္ခဏာပင်ဖြစ်ပါသည်။ လူထုရှေ့မှောက်တွင် စကား
မပြောရသည့် ရက်တွေကြာခဲ့သော်လည်း ၁၉၅၉ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းနှင့်
၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ပြောသည့် ဖီးလ်၏ ဟောပြောချက်များသည်
စံချိန်မီ ဟောပြောချက်များ ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် တစ်နှစ်လုံး နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများမှာ အလွန်
စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ ကျွန်မတို့နှင့် တစ်ခေတ်တည်း ပေါက်
ဖွားကြီးပြင်းလာသူတွေထဲက ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည့်သူ တစ်ယောက်ယောက်
နှင့် သိကျွမ်းခွင့်ရပါက အထူးသဖြင့် သမ္မတဖြစ်လာမည့်သူတစ်ယောက်
ယောက်နှင့် ရင်းနှီးခွင့်ရပါက ရင်ခုန်စရာတွေများစွာ ကြုံတွေ့တတ်ပါသည်။
၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှောင်းပိုင်းတွင် အထက်လွှတ်တော်အမတ် ဂျက်
ကနေဒီနှင့် ကျွန်မတို့ စတင်တွေ့သိခဲ့ပါသည်။ ဂျက် ကနေဒီ¹²မှာ ၁၉၅၆
ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းက ပို.စ်မှ ကမကထပြုလုပ်ကျင်းပသည့် စာအုပ်နှင့် စာရေး
ဆရာမိတ်ဆက် နေ့လည်စားပွဲတွင် တက်ရောက်သည့် ခေါင်းဆောင်နှင့်
သတ္တိ¹³စာအုပ်ရေးသားသူအဖြစ် မိတ်ဆက်စကား ပြောခဲ့ဖူးသည်။ ထိုစဉ်
က ပို.စ် တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ယင်းမိတ်ဆက်ပွဲနှင့် နေ့လယ်စာစားပွဲ
အကြောင်း ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်အရ အသက်ငယ်လှသေးသော ဂျက် ကနေဒီ
သည် အမျိုးသမီးအသိုင်းအဝိုင်းကောင်းသော ထိုပွဲ၌ “ဂေါ်ရှင်တင်က
အမျိုးသမီးတွေ နေ့ခင်းမှာ ဘာတွေလုပ်နေကြသလဲလို့ ကျွန်တော် အမြဲ
တွေးနေမိတယ်” ဟု အသောဖောက်ကာ နောက်ပြောင်သည်ဟု ဆို
သည်။

ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ ကနေဒီမိသားစုကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည့်
ဧည့်ခံပွဲများ၌ မြင်တွေ့ဖူးရုံသာ ရှိခဲ့ပါသည်။ သူတို့မိသားစုကျောတောင်း
ဒေသ အဲန်လမ်းထဲ ပြောင်းရွှေ့လာကြပြီးနောက် ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဆောင်းဦး
ပေါက်ရာသီ ကုန်ဆုံးချိန် သို့မဟုတ် ၁၉၅၉ ခုနှစ် ဆောင်းရာသီအစဦးပိုင်း

လောက်တွင် ဂျိုး အယ်လ်စော့ပဲက ကနေဒီမီသားစုနှင့်အတူ ကျွန်မတို့ကိုပါ သူ့အိမ်သို့ ညစာဖိတ်ကျွေးတော့မှ ဂျိုးကိုအကြောင်းပြု၍ ကနေဒီနှင့် ခင်မင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဖန် ကနေဒီမီသားစု ပန်းချီဆရာ မိတ်ဆွေ ကြီး ဘီးလ် ဝေါ်တင်¹⁴ကို အကြောင်းပြု၍ ပိုမိုရင်းနှီးသွားခဲ့ကြပြန်သည်။ ဘီးလ် ဝေါ်တင်မှာ ကျွန်မတို့၏ မိတ်ဆွေလည်းဖြစ်နေသောကြောင့် ဘီးလ် ၏ အိမ်တွင် ပြုလုပ်သည့် ညစာစားပွဲတစ်ခု၌ ကျွန်မတို့ ဆုံခဲ့ကြပြန်ပါသည်။ ထိုညက မဒီရဲရာကျောင်းတက်ခဲ့စဉ်က ကျွန်မ၏ ရောင်းရင်းဟောင်း ဖရန်းစစ် အဲန်း ဟာဆေး¹⁵လည်း ညစာစားပွဲသို့ ရောက်လာသည်။ သို့သော် ခင်ပွန်းဟောင်း ပြင်သစ်စာရေးဆရာ ဂျန် ဟာဆေးနှင့် ကွာရှင်း ပြတ်စဲထားပြီးဖြစ်၍ တောင်ပိုင်းမှ ချည်ထည်လုပ်ငန်းပိုင်ရှင် သူဌေးတစ်ဦး ၏ သမီး ဖရန်းစစ် အဲန်း ကဲန်နှင့်အဖြစ် ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ကောလိပ်ကျောင်းတက်စဉ်က ကနေဒီနှင့် ချစ်ကြိုက်ခဲ့ဖူးသော်လည်း ကနေဒီထံမှ လက်ထပ်ခွင့်ကို ဖရန်းစစ်က ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။ ကနေဒီထံမှ မေတ္တာစာများကိုပါ ဖရန်းစစ်က ပြန်ပေးခဲ့သောကြောင့် ကနေဒီ ဇနီး ဂျက်ကီပင် ဖတ်ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဘီးလ် ဝေါ်တင်က ဂျက်ကီအား ညစာစားပွဲဖိတ်လာသောအခါ ဂျက်ကီက “ဟောတော့ ... တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ပါပဲလား။ တခြားအမျိုးသမီးတွေထက် ဒီမိန်းကလေးကို ကျွန်မ အတွေ့ချင်ဆုံးပဲ” ဟု ပြောခဲ့ပါလေသည်။ ဖရန်းစစ်က အင်္ကျီမည်းမည်း တိုတိုဝတ်လာပြီး ကနေဒီအား ဆွဲဆောင်ရန် ကြံသော်လည်း ကနေဒီက ကောင်းမွန်စွာ နှုတ်ဆက်ပြီး နောက်ထပ်စကားမပြောတော့ချေ။ ဂျက်ကီ အနေနှင့် သူ့ခင်ပွန်းက ရည်းစားဟောင်းကို အရေးတယူ မပြောဆိုခြင်း အတွက် အလွန်အားရကျေနပ်သွားသည်ဟု ဘီးလ်က ပြန်ပြောပြပါသည်။

မိမိအနေဖြင့် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲသို့ ဝင်ရောက်အရွေးခံမည် ဖြစ်ကြောင်း ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂ ရက်နေ့တွင် ကနေဒီက တရားဝင် ကြေညာလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ ပို.စံ သတင်းစာကလည်း ကနေဒီ၏ ထူး

ခြားသော စွမ်းရည်သတ္တိများကို အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍမှနေ၍ ဖော်ထုတ်
ရေးသားလိုက်သည်။

ဖီးလ်၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ များစွာကောင်းမွန်လာသော်
လည်း ထိုနှစ်က စိတ်ဓါတ်ကျဆင်းလာပြန်သဖြင့် နှစ်ကြိမ်အနားယူခဲ့ရပြန်
သည်။ ယခုတစ်ဖန် ဖီးလ်၏ စိတ်အခြေအနေမှန်ကန်ပြီဆိုသည်တိုင် ရေရာ
လှသည်တော့ မဟုတ်သေး။ သူပါဝင်ရတော့မည့် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများက
အသင့်စောင့်ကြိုနေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင် လက်ရှိ
ဒုတိယသမ္မတ နှစ်ဆင်ကလည်း သမ္မတရွေးကောက်ပွဲဝင်ဖို့ ကြိုးပမ်းလာ
သည်။ ဥျန်ဆင်ကပါ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲဝင်ရန် ကြေညာထားသဖြင့်
ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ ကိုယ်စားပြု အရွေးခံမည်သူ နှစ်ဦးဖြစ်နေတော့သည်။
ဖီးလ်မှာ ကနေဒါကို လေးစားသော်လည်း ဥျန်ဆင်အပေါ် နောက်ဆုံးအချိန်
အထိ သစ္စာစောင့်သိခဲ့သည်။ သို့သော် အခြေခံရွေးကောက်ပွဲ၌ နှစ်ကဆင်
ကို မဲအပြတ်အသတ်ဖြင့် ကနေဒါ အနိုင်ရခဲ့သည်။ သမ္မတအဖြစ်သာ
ရည်မှန်းချက်ထားခဲ့သော ဥျန်ဆင်မှာ ဒုတိယသမ္မတ မလုပ်လိုသော်လည်း
ဖီးလ်နှင့် ဂျိုး အယ်လ်စော့ပဲတို့ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ဒုတိယသမ္မတအဖြစ်
ဆောင် ရွက်ရန် သဘောတူခဲ့သည်။

ပါတီညီလာခံများ ဆက်တိုက်ကျင်းပခဲ့စဉ်ကတည်းက ဝေါ်ရှင်တင်
သို့ ရက်ပေါင်းအတော်ကြာ ပြန်မရောက်ခဲ့ကြသော ကျွန်မတို့မှာ ညီလာခံ
များ ပြီးတော့မှ ဝေါ်ရှင်တင်၌ မိသားစုပြန်လည်တွေ့ဆုံပွဲကြီးကို ဆင်နွှဲရ
ပါတော့သည်။ ကလေးတွေ မျက်နှာစုံညီရှိကြရုံမက ဖီးလ်၊ အစ်မကြီးဖလိုး
နှင့် ကျွန်မတို့မှာ လူကြီးများအဖြစ် ပြန်လည်ဆုံစည်းကြခြင်းအတွက် ပီတိ
ဖြစ်ကြရပါသည်။ ဖလိုးမှာ အလွန်ဝလာသော်လည်း ငယ်မူငယ်ကျင့်များ
တော့ မပျောက်တတ်သေး။ ယခုတစ်ကြိမ် ကျွန်မထံ ဖလိုးအလည်ရောက်
ခြင်းမှာ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံးအတွက် ကောင်းသောလက္ခဏာတစ်ခု
ဟုပင် ဆိုရပါမည်။

နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများ ဆောင်ရွက်၍ အရှိန်ကောင်းတုန်းအချိန်၊ ထိုနှစ်ဖွဲ့လဲလဲ၌ ကျော့ချီတောင်းရှိ ကျွန်မတို့အိမ်ကို အကြီးစားမွမ်းမံပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်ရှိ၍ ခရက်ဆင့်ပလေ့စ်ရှိ မေမေအိမ်သို့ ကျွန်မတို့ ခေတ္တပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြရပါသည်။ မေမေမှာ ဖေဖေကွယ်လွန်ပြီး တစ်နှစ်ကြာကတည်းက စိတ်ကျဝေဒနာမှာ ပြန်လည်သက်သာလာပြီဖြစ်သည်။ ကနေဒါကို မည်သည့်အခါမှ မထောက်ခံဟု ဆိုခဲ့သော်လည်း နယူးယောက်ပြည်နယ်အတွင်း မဲဆွယ်လှုပ်ရှားမှုများ၌ ဘာသာရေးပြဿနာများကို မိမိအနေဖြင့် ပါဝင်ကူညီဖြေရှင်းပေးလိုကြောင်းဖြင့် ကနေဒါထံသို့ မေမေက စာရေး၍ အကြောင်းကြားလိုက်သည်။ ကျွန်မသည် ကနေဒါဘက် တော်သား လုံးလုံးလျားလျားဖြစ်နေလေရာ သူ့အား ငွေကြေးထောက်ပံ့မည် စိတ်ကူးတိုင်း အခက်ကြုံနေရသည်။ ကျွန်မတို့မှာ သတင်းစာထုတ်ဝေသူများဖြစ်၍ ထုတ်ဝေသူအနေဖြင့် မဲဆွယ်ပွဲများကို မထောက်ပံ့ရန် ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်ဝေသူသည် နိုင်ငံရေးပါတီဝင်လည်း မဟုတ်ရပေ။ နောက်ဆုံးတွင် ဖီးလ်၏ အကြံအစည်အတိုင်း ကျွန်မတို့၏ ဒီစတြိတ်နယ်မြေနှင့် နယ်မြေပြဿနာများအပေါ် တုံ့ပြန်အာရုံစိုက်ပေးပါရန် ကနေဒါအား ကျွန်မကိုယ်တိုင် မေတ္တာရပ်ခံရင်း ၎င်းအား ချက်လက်မှတ်တစ်စောင်ကို ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကနေဒါမှာ ကျွန်မအား ကျေးဇူးတင်စကားပြောပြီး ကျွန်မပေးသော ချက်လက်မှတ်ကို လက်ခံသွားလေသည်။

ဖီးလ်သည် ကနေဒါအား စိတ်အားထက်သန်စွာ ထောက်ခံအားပေးနေသော်လည်း မည်သူ့ကိုမျှ မထောက်ခံရေးဟူသော သတင်းစာမူဝါဒကို ဆက်လက်ကိုင်စွဲထားပါသည်။ ပို.စ် အနေဖြင့် မဲဆွယ်ပွဲကာလတစ်လျှောက်လုံး၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ပြဿနာများအပေါ် ဝေဖန်ဆွေးနွေးခဲ့ရာတွင် ပို.စ်သည် ဘက်မလိုက်ဘဲ လွတ်လပ်စွာ သုံးသပ်ရေးသားခဲ့ပါသည်ဟု ဖီးလ်ကဆိုသည်။ ကိုယ်ပိုင်သီးခြားအချိန်များတွင် ဖီးလ်က ပြည်သူ

များ ရှေ့အက်ဖ်ကေနောက်မှ ရပ်တည်ရေးအတွက် နှိုးဆော်စည်းရုံးရေး မိန့်ခွန်းကို ဂြိုဟ်ဆင်အတွက် ရေးပေးသည်။ ကနေဒီအား မဲဆန္ဒပေးရန် တက္ကဆတ်စံပြည်နယ်သားများကို တိုက်တွန်းသည့် ဂြိုဟ်ဆင်အတွက် ဟောပြောချက်ကိုလည်း ဖီးလ်ကပင် ရေးပေးခဲ့ပါသည်။

သမ္မတရွေးကောက်ပွဲညတွင် ဂျိုး အယ်လ်စော့ပ့်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့့စ် သတင်းစာတိုက်ရှိ ဖီးလ်၏ ရုံးခန်း၌ ရောက်နေကြပြီး ဖီးလ်မှာ အယ်ဒီတာများ အလုပ်လုပ်သည့်အထပ်နှင့် သူ့ရုံးခန်းကို ကူးချီသန်းချီ လုပ်နေသည်။ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ထွက်ရန် အချိန်အလွန်နီးကပ်နေ၍ ကနေဒီ အောင်ပွဲခံရန် နီးပြီဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ထွက်လာသည့် နောက်ဆုံးထုတ် ပို့့စ် ဖောင်ပိတ်ချိန်အထိ ကျွန်မတို့ စောင့်နေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နောက်တစ်နေ့နံနက် ကျွန်မတို့ ခရက်ဆင့် ပလေ့စ်အိမ်သို့ ပြန်ရောက်ကြသောအခါ မျှော်လင့်ထားသည့်အတိုင်း ကနေဒီ အနိုင်ရသည့်သတင်းကို ကြားရပါတော့သည်။

ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ ရွေးကောက်ပွဲကာလ ပင်ပန်းခဲ့သမျှကို ဖီးနစ္စမြို့၌ ရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်အနားယူ၍ ဖြေဖျောက်ပစ်လိုက်ပြီးမှ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီအိမ်သို့ ပြန်သွားကြပါသည်။ ဖီးလ်မှာ ကနေဒီအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးအချို့ရွေးချယ်ခန့်အပ်ရေးတွင် ဂျိုး အယ်လ်စော့ပ့်နှင့် ပူးတွဲ၍ သမ္မတသစ် ကနေဒီအား အကြံပေးရင်း နိုင်ငံရေးတွင် ဆက်လက်ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့ သည်။

အစိုးရအဖွဲ့သစ်တစ်ခု၏ သက်တမ်းအစဦးပိုင်းကာလမှာ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ အလွန်ရှုပ်ထွေးများပြားလှပါသည်။ ကနေဒီအစိုးရအဖွဲ့သစ် သက်တမ်းစတင်သည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဧည့်ခံပွဲကြီးတစ်ခုကို အာရ်လမ်းရှိ ကျွန်မတို့မူလအိမ်၌ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့ညက ကျင်းပရာ အရွေးခံထားရသော သမ္မတကနေဒီနှင့် ဒုတိယသမ္မတဂြိုဟ်ဆင်တို့ တက်ရောက်ဖို့ ကတိပေးကြသည်။ သမ္မတကတော် ဂျက်ကီမှာ

ဒုတိယ သားဂျွန်ကို မျက်နှာမြင်ပြီးဖြစ်၍ မတက်ရောက်နိုင်ပါဟု စော
စောကတည်းက ပြောပါသည်။ မှတ်မှတ်ရရပင် ထိုညမှာ နှင်းမုန်တိုင်း
တိုက်ပြီး နှင်းများထူထဲစွာ ကျရောက်နေသဖြင့် ဖိတ်ထားသော ပရိသတ်
များ ခဲယဉ်းစွာ လာရောက်ခဲ့ကြရပါသည်။ လူခြောက်ရာဝင်လိုက်ထွက်လိုက်
လာမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသော်လည်း လူနှစ်ရာသာ လာရောက်နိုင်ပြီး
မပြန်တော့ချေ။ ကနေဒီနှင့် ဂျွန်ဆင်တို့နှစ်ယောက်မူ ရာသီဥတု ဆိုးဝါး
လွန်း၍ မပေါ်လာတော့ချေ။

Notes

1. Edward Bennett Williams
2. Greensboro
3. *News and Record*
4. Rosalie Stern
5. Edgar
6. Gerald Henderson
7. Forte dei Marmi
8. All Souls Unitarian Church
9. Earl Warren
10. Rudolf Serkin
11. Steve
12. Jack Kennedy
13. *Profiles in Courage*
14. Bill Walton
15. Frances Ann Hersey
16. Frances Ann Cannon

အခန်း (၁၅)

တို့တောင်းလှသော သမ္မတသက်တမ်းအတွင်း၌ သမ္မတ ဂျက် ကနေဒီမည်မျှအထိ ကောင်းမွန်စွာနေထိုင်အုပ်ချုပ်ခဲ့ပုံကို ကျွန်မအနေဖြင့် အကဲဖြတ်ရန် ခဲယဉ်းလျက်ပင် ရှိနေပါသေးသည်။ သို့သော် ငယ်ငယ် ရွယ်ရွယ် ခွန်အားအပြည့်ဖြင့် အပြောအဆိုသွက်လက်ပြီး ပြဿနာဟောင်း များကို နည်းလမ်းသစ်သုံး၍ ဖြေရှင်းပေးနိုင်သော သမ္မတကြောင့် ဖြစ်ပေါ် ခံစားခဲ့ရသည့် ရင်ခုန်မှုနှင့် မျှော်လင့်ချက်များကို ပြန်လည်တွေးတောဖို့ မှာ မခဲယဉ်းလှပေ။ အထူးသဖြင့် အစပထမက ကနေဒီအစိုးရ၏ ရှေ့ပြေး အခြေအနေတွေကြောင့် ကျွန်မတို့ အံ့ဩဝမ်းသာခဲ့ကြရသည်။ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ ကနေဒီထက် ဂျွန်ဆင်နှင့် ပိုမိုရင်းနှီးပြီး ဖြစ်သော်လည်း နောင်အခါ၌ အထူးသဖြင့် ဖီးလ်က ကနေဒီနှင့် အကျွမ်းဝင် ခင်မင်လာ ခဲ့ကြပါသည်။ ဂျိုး အယ်လ်စော့ပဲအိမ်၌ တစ်ညနေခင်း ညစာ စားကြစဉ် ကနေဒီအား ဖီးလ်က နိုင်ငံရေးကိစ္စများ ဆွေးနွေးရန် အကြံပေးရာ

ကနေဒါက "ဟေ့ ဖီးလ် ခွေးလေခွေးလွင့်ဖမ်းသူအဖြစ် မင်းအရွေးခံရတဲ့ အခါကျမှ မင်းဆီက နိုင်ငံရေးအကြံဉာဏ်တွေ ငါယူမယ်ကွာ" ဟု ပြော၍ နောက်ပြောင်ခဲ့သည်။

ကနေဒါ သမ္မတဖြစ်ပြီးနောက် ရာထူးခန့်အပ်ခြင်းခံရသူအများ အပြားမှာ ကျွန်မတို့၏ သူငယ်ချင်းရောင်းရင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ အချို့မှာ ကျွန်မတို့၏ မိတ်ရင်းများ ဖြစ်လာကြပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် ဖီးလ်နှင့် ဂျိုး အယ်လ်စော့ပဲတို့ အကြံပြုချက်ဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာခဲ့သော ဒပ်ဂလပ်စ် ဒစ်လ်လင်^၁နှင့် သမ္မတ၏ အထူးလက်ထောက်နှင့် လက်တင်အမေရိကနှင့် ယဉ်ကျေးမှုရေးရာ အကြံပေးအပြင် သမ္မတအိမ်တော်ပညာရှိ အာသာ ရှယ်ဆင်းကျား^၂တို့ပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့၏ ရောင်းရင်းဟောင်းကြီး ကန် ဂေါလ်ဘရိတ်^၃မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန် သံအမတ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူထားရသော်လည်း စီးပွားရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ သမ္မတထံသို့ မကြာခဏ လာရောက်ဆွေးနွေး အကြံပေးခဲ့ရသူ ဖြစ်ပါသည်။ ကာကွယ်ရေးဌာနဝန်ကြီးအဖြစ် ရောက်လာသော ကျွန်မတို့ မသိကျွမ်းသည့် ရောဘတ် မက်နားမားရား^၄မှာလည်း ကျွန်မ၏ ဝမ်းကွဲအစ်ကို ဝေါ်လ်တာ ဟက်စ်^၅ နှင့် ကယ်လီဖိုးနီးယားတက္ကသိုလ်တွင် သင်တန်းအတူတက်ခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။

ကနေဒါသမ္မတသက်တမ်းကာလအတွင်း ကျွန်မတို့အား စိတ်လှုပ်ရှားစေခဲ့ခြင်းမှာ သမ္မတအား ဝိုင်းရံနေခဲ့ကြသူများနှင့် သမ္မတကြီးကိုယ်တိုင်က ကျွန်မတို့၏ ရောင်းရင်းများ၊ အထူးသဖြင့် ကျွန်မတို့နှင့် တစ်ခေတ်တည်း ကြီးပြင်းလာကြသော အပေါင်းအသင်းများ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ဟာ အစိုးရအဖွဲ့ထဲမှ သက်ကြီးပိုင်းမျိုးဆက်၏ ငယ်ရွယ်သော ရောင်းရင်းသူငယ်ချင်းများ မဟုတ်ကြတော့။ ဖီးလ်သည်ပင် အသက် ၃၁ နှစ် မပြည့်မီကတည်းက ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာသောကြောင့် ကျွန်မတို့မှာ ထိုခေတ် စီးပွားရေး

နယ်ပယ်၌ အသက်အငယ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ တစ်ချိန် တည်းတွင် ကျွန်မတို့မျိုးဆက်သည် နိုင်ငံကိုပင် အုပ်ချုပ်နေပြီဖြစ်ပါသည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လရောက်သည်နှင့် ဖီးလ်သည် သူ၏ သမား ရိုးကျပုံစံအတိုင်း နိုင်ငံရေးကိစ္စ၊ ပို.စ် ကုမ္ပဏီရေးရာကိစ္စစသည် ကိစ္စပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်ဖြင့် လုံးချာလိုက်နေပြန်သည်။ သူ့ကိုကြည့်ရသည် မှာ ယင်းသို့ ပတ်ချာလည်အောင် လုပ်ကိုင်နေရသည်ကိုပင် ကျေနပ် နှစ်သိမ့်နေသည်ဟန် ပေါ်လွင်နေပါသည်။ ဖီးလ်၏ လှုပ်ရှားမှုများမှာ ပို၍ သွက်လက်သည်ထက် သွက်လက်လာရာ နောက်ဆုံးတွင် နယူးစ်ဝိတ်စ်^၆ မဂ္ဂဇင်းကိုပင် ဝယ်ယူလိုက်ပါသည်။ နယူးစ်ဝိတ်စ် မဂ္ဂဇင်းကို ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် စတင်ထုတ်ဝေစဉ်က နယူးစ်-ဝိတ်စ်^၇ဟု အမည်ပေးခဲ့ပြီး ၁၉၃၇ ခုနှစ်ရောက်မှ ဗင်းဆင့်အက်စ်တာ^၈နှင့် အက်ဗရယ် ဟယ်ရီမန်တို့က ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်စုနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဝယ်ယူခဲ့ပြီး နာမည်ကိုလည်း နယူးစ် ဝိတ်စ်အဖြစ် ပြောင်းလဲသုံးစွဲခဲ့ပါသည်။ ဗင်းဆင့်ကွယ်လွန်သောအခါ ဇနီးဖြစ် သူ ဘရွတ်^၉ ချုပ်ကိုင်ထားသော အက်စတာဖောင်ဒေးရှင်းက မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်း ကို ဆက်လက်ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဖောင်ဒေးရှင်းအဖွဲ့ဝင်လူကြီး များက ဖီးလ်နှင့်ဆက်သွယ်ပြီး မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ရောင်းချခဲ့ ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်စိတ်ကျရောဂါ ခံစားရသည့် ကာလတစ်လျှောက် လုံး ဖီးလ်အား အနီးကပ် ပြုစုခဲ့ရသော ကျွန်မအဖို့မူ နယူးစ်ဝိတ်စ် မဂ္ဂဇင်းကို ဝယ်လိုက်ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းများ အဆမတန် တိုးချဲ့ထားသော ဖီးလ် အပေါ် လုပ်ငန်းဝန် ပိုပီလာမည့်အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်နေမိပါသည်။ တစ် ကြောင်းမှာလည်း နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းက သူနှင့်ကျွန်မ စကားတွေ ခပ် များများ ပြောခဲ့ကြရာမှ ကျွန်မ သိထားရသည့် အချက်တစ်ချက်အရ ဖီးလ် သည် မိမိကိုယ်မိမိ သမက်တစ်ယောက် ဖြစ်လာခြင်းအတွက် ဘဝင်မကျ ဖြစ်နေသည်။ ဖေဖေက ၎င်းအား သတင်းစာတိုက်နှင့် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းတွေ

ကို လွှဲပြောင်းပေးအပ်ထားခြင်းအပေါ် မကျေမနပ်ဖြစ်နေသည်။ ဖီးလ်သည် မိမိအား သမက်တစ်ယောက်အဖြစ် လုပ်ငန်းတာဝန်တွေ ပုံအပ်ပေးထားခြင်းကြောင့် မိမိအောင်မြင်ထင်ရှားနေခြင်းလော။ မိမိရရှိထားသည့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုနှင့် အောင်မြင်မှုများကို မိမိဘာသာမိမိ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စဖြင့် မရယူနိုင်သလောဟူ၍လည်း စောကြောခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဖီးလ်သည် ယင်းမေးခွန်းများကို ပို၍ ရှေ့တန်းတင်မေးမြန်းတွေးဆလာဟန်တူပါသည်။ ကြာတော့ ယင်းမေးခွန်းမှာ ကျွန်မရင်ထဲ၌ ပြဿနာတစ်ခုလို ဖြစ်တည်လာခဲ့ရာ နယူးစိဝိမ်မဂ္ဂဇင်း ဝယ်ယူသည့်ကိစ္စပေါ်လာသောအခါ ဖီးလ်ကိုယ်တိုင် လိုလိုချင်ချင်ဖြင့် စီစဉ်သည်ကိစ္စတစ်ခုအဖြစ် ကျွန်မ လိုက်လျောခဲ့ပါသည်။

နယူးစိဝိမ် မဂ္ဂဇင်းကို ဒေါ်လာ ၈,၉၈၅,၀၀၀ ဖြင့် ဝယ်ယူပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ မီးရထားဖြင့် ပြန်ခဲ့ကြပါသည်။ ခရီးတစ်ဝက်ခန့် အရောက်တွင် ကျွန်မ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေနှင့် ဆရာဝန်၏ ထင်မြင်ချက်ကို ဖီးလ်အား ကျွန်မ ပြောပြလိုက်ရာ ဖီးလ်မှာ အကြီးအကျယ် တုန်လှုပ်သွားပြီး တုန်ပြန်မှုမှာ မူမမှန်ပေ။ သူသည် ကျွန်မမှာ အဆုတ်တီဘီရောဂါ ရှိနိုင်သည်ဆိုသည့်စကားမှာ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ဆရာဝန်က မှားယွင်း တွက်ဆပြောတာဖြစ်ကြောင်း၊ သူကိုယ်တိုင် ကျွန်မကို စောင့်ရှောက်ပြုစုမည် ဖြစ်ကြောင်း တွင်တွင်ကြီး ငြင်းဆန်ပယ်ချလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း နောက်နေ့မှာပင် ဆေးရုံသို့ ရက်သတ္တပတ် တစ်ပတ်ကြာအောင် သွားရောက်နေထိုင်တော့မှ ကျွန်မ၌ တီဘီရောဂါရှိနေကြောင်း အခိုင်အမာ သိရှိရပါတော့သည်။ ကျွန်မ ခံစားခဲ့ရသည့် နာမကျန်းဖြစ်မှုနှင့် စိတ်ဖိစီးမှုဒဏ်တို့ကို ကျွန်မပြန်၍ တွေးကြည့်ရပါသည်။ ထိုခေတ်ထိုအချိန်က ဝင်ငွေ များများစားစားရသူများ တီဘီရောဂါစွဲကပ်ဖို့ အလွန်ခဲယဉ်းလှပါသည်။ ဖီးလ်၏ စိတ်ရောဂါ အခြေအနေကြောင့် ကျွန်မအပေါ် ကျရောက်ခဲ့သော ဖိစီးမှုတွေကလည်း ကျွန်မ ထင်မှတ်သည်ထက်ပိုဆိုးသော အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

နယူးစိတိမ် မဂ္ဂဇင်း ဝယ်ယူမှုအပေါ် အာရုံစိုက်စားလွန်းမှုနှင့် ကျွန်မ၏ ကျန်းမာရေးအတွက် စိုးရိမ်စိတ်တို့က ပူးပေါင်း၍ ဖီးလ်ကို နှိပ်စက်ကြဟန်တူပါသည်။ ဖီးလ်တစ်ယောက် အရက်တွေ အလွန်အကျွံပြန်သောက်ကာ ပုံမှန်မဟုတ်သော အပြုအမူများဖြင့် တရားရှူးတရားရှူးဖြစ်လာပြန်သည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ကျွန်မ၏ရောဂါနှင့်ပတ်သက်၍ ဖီးလ်နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန် ဆရာဝန်နှင့်ကျွန်မ ဆေးရုံ၌ ဖီးလ်ကို စောင့်ဆိုင်းနေခိုက် ဖီးလ်သည် အသက်ပင် မရှူအားသည်ဟန်ဖြင့် အခန်းထဲသို့ ကသုတ်ကရက်ဝင်လာပြီး စကားတွေအမျှင်မပြတ်ပြောတော့သည်။ ကျွန်မတို့မှာလည်း တစ်ဝါးဝါးရယ်နေရသည်။ သို့သော် ဖီးလ်၏စကားတွေက အရေးကြီးသောကိစ္စ လုံးဝမပါပေ။ အရေးကြီးစကားလည်း တစ်လုံးတစ်ပါးမှ မပါ။

ဖီးလ်၌ မကုန်ခန်းနိုင်သည့် စွမ်းရည်သတ္တိတွေ ရှိသည်ဟု လူအတော်များများက ယုံကြည်ကြသည်။ သို့သော် နယူးစိတိမ် ဝယ်ပြီးနောက် ဖီးလ်ထံသို့ ရောက်လာသော ဂုဏ်ပြုစာ ရာပေါင်းများစွာထဲက အနည်းငယ်မှာ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကို သတိပေးထားသော စာများဖြစ်ပါသည်။ ထိုပေးစာများအနက် ငယ်သူငယ်ချင်း တော်မီ တော်မ်းစ်¹⁰ ထံမှစာကို အကောင်းဆုံး စာတစ်စောင်အဖြစ် ဖီးလ်ယူဆခဲ့သည်။ တော်မီက ဖီးလ်၏အဖေသည် စီးပွားရေး အင်ပါယာတစ်ခု တည်ဆောက်ရင်း ကျန်းမာရေး ထိခိုက်သွားသည်ကို ထောက်ပြပါသည်။ အဖေလို နေ့တိုင်း ၂၄ နာရီ အလုပ်မလုပ်ရန်နှင့် လောကတွင် ကျန်းမာရေးသည် အကောင်းဆုံး လာဘ်တစ်ပါးဆိုသည်ကို မမေ့ရန် တော်မီက ရေးလာသည့်စာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဖီးလ်က “ဒါပေမယ့် ငါဟာ မင်းလို၊ ငါ့အဖေလိုလူစားတော့ မဟုတ်ဘူး။ ငါသန်းခေါင်ကျော်မှ အိပ်တယ်ဆိုတာကိုတော့ သတိရပါသူငယ်ချင်း” ဟူ၍ ပြန်စာရေးကာ တော်မီကို အနိုင်ယူခဲ့ပါသည်။

နယူးစိတိမ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဖီးလ်ကမိမိစိတ်လှုပ်ရှားပုံအကြောင်းကို မေမေ ထံရေးသောစာ၌ ဖော်ပြထားပုံမှာ သနားစရာပင် ကောင်းနေပြန်

သည်။ လုပ်ငန်းများ ဖြေးဖြေးလုပ်ရမှာဖြစ်ကြောင်း၊ ပြဿနာအချို့ရှိသော်လည်း အခွင့်အလမ်းများလည်း ရှိနေကြောင်း၊ သို့သော် လုပ်ငန်းတဖြည်းဖြည်းလုပ်ရမည်ဟု ကြွေးကြော်နေသော်လည်း တကယ်တော့ ဖီးလ်က လျင်မြန်သွက်လက်နေပါသည်။ သူ့မိတ်ဆွေ ဟယ်ရာလ်ဒ် (အင်ဒီ) အဲန်ဒါဆင်¹¹ထံသို့ နယူးစီဝိတ်လုပ်ငန်းမှာ တစ်မိုင်ကို လေးမိနစ်နှုန်းပြေးရသည် နှင့်တူ၍ လျင်မြန်ပင်ပန်းသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်သည်ဟု ရေးခဲ့သည်။ ဖီးလ်သည် မဂ္ဂဇင်းအတွက် အသုံးမကျသူများကို တာဝန်မှ ရပ်ဆိုင်းပစ်ရန် ချက်ချင်းစတင်လှုပ်ရှားတော့သည်။ အော့စ် အဲလီးယက်¹²ကို မန်းနေးဂျင်း ဒါရိုက်တာမှ ထိပ်တန်းအယ်ဒီတာအဖြစ် ရာထူးတိုးမြှင့်ခန့်ထားလိုက်သည်။

ရှေ့နေအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးနေသော သူငယ်ချင်း ဖရစ်ဇ်အား ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ်ကုမ္ပဏီတွင် မိမိနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ရန် ခေါ်ယူလိုက်ခြင်းမှာ နယူးစီဝိတ် ဝယ်ယူပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဖီးလ်၏ အရေးအပါဆုံး လုပ်ဆောင်မှုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဖရစ်ဇ်မှာ နယူးယောက်တွင် နေထိုင်ပြီး နယူးစီဝိတ် မဂ္ဂဇင်းကို ကြီးကြပ်ရမည့်အပြင် ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းအားလုံးတွင်လည်း အရေးကြီးနေရာမှ ပါဝင်လှုပ်ရှားရမည်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို စွမ်းအားပြည့်ထုတ်၍လုပ်ကိုင်ရပြီး တာဝန်တွေ အလွန်များပြားလာပြီဆိုပါက မိမိနှင့်ယုံကြည်ကြည် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ယောက်ကို ရှာဖွေအသုံးချဖို့ လိုအပ်ပုံနှင့် ထိုမိမိ၏ အပေါင်းပါလုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်ကို မိမိ၏ဝန်ထမ်းအဖြစ် သဘောမထားရန်၊ မိမိ၏ အုပ်ချုပ်မှုအရာရှိ ဖြစ်သော်လည်း မိမိ၏ စိတ်ချရသော တကယ်လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်အဖြစ် သဘောပိုက်ထားရန် လိုအပ်ပုံတို့ကို တစ်ချိန်က ဖီးလ်ကို ဖေဖေ ပြောပြခဲ့ဖူးသည်။ မိမိနှင့် ဒိုးတူပေါင်ဖက် စိတ်တူကိုယ်တူ လက်တွဲလုပ်နိုင်သူဟူ၍ ဖရစ်ဇ်ကို ဖီးလ်တွေ့ခဲ့သည်။ ဖရစ်ဇ်ကလည်း သူ့အတွက် တက်လမ်းရှိသည့် လုပ်ငန်းနှင့် သူ့လုပ်ဖော်ဥပဒေလောကမှ အပေါင်းအသင်းများကို စွန့်ခွာရသည်ကြောင့် အချိန်ယူစဉ်းစားပြီးမှ ဖီးလ်ထံ လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ် ကုမ္ပဏီဘုတ်အဖွဲ့၏ သဘာပတိနှင့် နယူးစ်
ဝိမ်မဂ္ဂဇင်း၏ ဒုတိယသဘာပတိနေရာကို ဖရစ်ဇ်ရယူလိုက်ခြင်းကြောင့်
ကုမ္ပဏီ၏ဂုဏ်သတင်း လောလောလတ်လတ် တက်လာခဲ့သည်။ ဝေါ်ရှင်
တင် ပို.စ် ကုမ္ပဏီကို ကျွန်မ စတင်တာဝန်ယူအုပ်ချုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း ၁၀
နှစ် အထိ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများ ရှင်သန်စွာလည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက်လည်း
ဖရစ်ဇ်မှာ သော့ချက်နေရာမှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဖရစ်ဇ်၌ ပင်ကိုယ်အရည်အချင်း
တွေ ထူးထူးခြားခြား စုစည်းနေကြသည်။ အတွေးကောင်းပြီး ထက်မြက်
သည့်အလျောက် ဥပဒေဘောင်ကိုကျော်၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လေ့ မရှိပေ။
ကြိုတင်ချင်ချိန်စဉ်းစားပြီးမှ ဆောင်ရွက်တတ်သည်။ ကျွန်မတို့ မိသားစုနှင့်
ကုမ္ပဏီအပေါ်သစ္စာရှိသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဖရစ်ဇ်သည် အယ်ဒီတာကိစ္စတွင်
လည်း တာဝန်ရှိသူဖြစ်၍ ပို.စ်နှင့် နယူးစ်ဝိမ်မှ အယ်ဒီတာတို့က သူ့အပေါ်
သံယောဇဉ်ရှိကြသည်။ ဖီးလ်ကား ဖရစ်ဇ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ရထားသည့်အတွက်
အထူးပင် ကျေနပ်နေပါသည်။ ပို.စ် သို့ ဖရစ်ဇ်ရောက်လာခြင်းကို ဂုဏ်ပြုစာ
ရေးပို့ခဲ့သော ဖရန်နို စတန်တင်ထံသို့ “အခုမှ ငါတာဝန်တွေ လုံးဝ လွတ်
ကင်းသွားတယ်။ ငါလူတော်လူကောင်းရထားပြီကွ” ဟု ဝမ်းပန်းတသာ
ပြန်စာရေးပို့ခဲ့သည်။

အမှန်မှာ ဖီးလ်ခမာ အနားရသည်ဟု မဆိုသာ။ နယူးစ်ဝိမ်ကို
ပုံစံသစ်နှင့် ပြန်လည်ထုတ်ဝေစဉ်မှာပင် ပို.စ် ကိုလည်း စိတ်အားလူအား
အသစ်ဖြင့် အာရုံစိုက်ထားရသည်။ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းတွေကိုလည်း ယင်း
နည်းအတိုင်း ဂရုစိုက်နေရသည်။ အထူးသဖြင့် မဂ္ဂဇင်းနှင့် သတင်းစာ
အယ်ဒီတာ့အဘော်များ အဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးအတွက် အနီးကပ်ပါဝင်
ကြီးကြပ်သည်။ ဖီးလ်သည် ပို.စ် သို့ ရောက်သည်နှင့် သူ့အလုပ်ခန်းတံခါး
ကို အစဉ်ဖွင့်ပေးထားပြီး သတင်းထောက်များ၊ အဆောက်အဦအတွင်းမှ
ဝန်ထမ်းများနှင့် မည်သည့်ကိစ္စမဆို ဆွေးနွေးရန် အသင့်ဖြစ်နေတတ်ပါသည်။
အချေအတင် ငြင်းခုံပြောဆိုခြင်းများကို ဖီးလ် နှစ်ခြိုက်သည်။ ဖီးလ်၏

ဟာသပါသော စကားများကို လူတွေအကြိုက်တွေ့သကဲ့သို့ သူ၏ ဟိတ်ဟန်မပါသော ပကတိဆက်ဆံမှုကို နှစ်သက်ကြသည်။ ဖီးလ်သည် သတင်းဆောင်းပါးများအတွက် အချက်အလက်များစွာ ပံ့ပိုးပေးလေ့ရှိပြီး သတင်းဆောင်းပါး ရေးသားခြင်းများကိုပါ ကူညီတတ်သည်။

ဖီးလ်သည် ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ်ကို အမှုဆောင်အယ်ဒီတာမှ အယ်ဒီတာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဂျွန် ဆိုတာမဲန်းကို အထွေထွေမန်နေဂျာမှ ထုတ်ဝေသူအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိုးမြှင့်ခန်းထားပြီး သူ့ကိုယ်တိုင်မူ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ဖီးလ်သည် လုပ်ငန်းခွင်သို့ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေသော်လည်း လုပ်ငန်းများ အသေးစိတ်လာသောအခါ စိတ်မရှည်နိုင်အောင် ဖြစ်လာပြန်သည်။

သို့သော် အသစ်ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းထားသော အယ်ဒီတာအဖွဲ့မှ အော့စ် အဲလီးယက်၊ ကားမစ် လင်စနာ¹³၊ ဂေါ်ဒင် မဲန်းနင်း¹⁴နှင့် ဘဲနဲဘရက်ဒ်လီ¹⁵တို့ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် နယူးစိဝိခံမှာ ထိုစဉ်က အပတ်စဉ်ထုတ်သတင်းမဂ္ဂဇင်းများတွင် ထိပ်ဆုံးမှပြေးနေသော တိုင်းမ်¹⁶မဂ္ဂဇင်းနှင့် ကပ်၍ လိုက်လာနိုင်လာခဲ့သည်။ နယူးစိဝိခံထုတ်ဝေသူ ဂျစ်ပီ မက္ကာဘီ¹⁷ကလည်း သူ့အယ်ဒီတာတွေဘက်ကရပ်တည်၍ အကာအကွယ်ပေးသည်။ တစ်ခါတရံ ကြော်ငြာသူများက မဂ္ဂဇင်းတွင် ပါသွားသည့် သတင်းဆောင်းပါးကို မကျေနပ်၍ ဆက်၍ ကြော်ငြာမထည့်တော့ပါဟု ခြိမ်းခြောက်ပင်ငြားလည်း အယ်ဒီတာတို့ကို ရေးပိုင်ခွင့် လွတ်လပ်မှု အပြည့်အဝ ပေးထားသည်။ သတင်းဆောင်းပါးများ ညံ့ဖျင်းပါက ထွက်လာသောမဂ္ဂဇင်း ရောင်းမရဖြစ်မည်ကို ဖရစ်ဇ်ရော၊ ဂျစ်ပီပါ သိနေကြသည်။

ကျွန်မ၏ တီဘီရောဂါမှာ ကြွနေသော ရောဂါအမျိုးအစားပင်ဖြစ်သည်။ အဆုတ်ကို ဒုက္ခပေးမီ စောစီးစွာတွေ့၍ တော်ပေသေးသည်။ ကူးစက်နိုင်သောအဆင့်သို့ မရောက်သေးဟုလည်း ဆိုသည်။ ကျွန်မသည်

အလွန်အကြူး ကြောင့်ကြပူပင်ခြင်း၊ အလွန်အမင်း ဖျားနာခြင်းမျိုး မရှိပူပေါ့လျက် အိပ်ရာထဲ၌ အနည်းဆုံး ရက်သတ္တပတ်ခြောက်ပတ် အနားယူရန်၊ တစ်နေ့၊ ဆေးပြားနှစ်ပြား တစ်နှစ်စားသွားရန်၊ တစ်နှစ်ပြည့်သောအခါ တစ်နေ့၊ ဆေးပြားတစ်ပြား တစ်နှစ်ဆက်၍စားသွားရန် ဆရာဝန်က ညွှန်ကြားပါသည်။ ထိုဆေးပြားများကို တီထွင်ဖော်စပ်ခဲ့သည်မှာ မကြာလှသေး။ တီထွင်ဖော်စပ်ပြီးမှ ရောဂါရလာ၍ ကျွန်မ အလွန်ကဲကောင်းသလိုဖြစ်နေသည်။ သို့မဟုတ်ပါက ကျန်းမာရေးရိပ်သာသို့ သွားပြီးကုသရဖို့ အကြောင်းရှိသည်။ မည်သည့်အရက်မျှ မသောက်ရန်လည်း ကျွန်မကို သတိပေးထားသည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် ရက်သတ္တပတ်သုံးကြိမ် သောက်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်သည် ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်မှ အတိုင်ပင်ခံဆရာဝန် နှစ်ယောက်ကိုလည်း ကျွန်မထံသို့ ခေါ်လာပြီး ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ သူတို့ကလည်း ဒေသန္တရဆရာဝန်များ၏ ရောဂါရှာဖွေစစ်ဆေးချက်နှင့် ဆေးညွှန်းကို လက်ခံခဲ့ကြသည်။

အိပ်ခန်းထဲ၌ အနားယူခဲ့ရသည့် ရက်သတ္တပတ်တွေမှာ ကျွန်မအတွက် မရေရာသောအချိန်များသာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ တစ်နေ့လုံးနေ၍မှ အိပ်ရာနှင့် ကင်းချိန်ဆို၍ လေးနာရီသာရသည်။ သမီးကြီးလာလီမှာ ညနေခင်းကျောင်းဆင်းတိုင်း ကျောင်းဝတ် အစိမ်းရောင်ကလေးဖြင့် ကျွန်မအခန်းတွင်းသို့ ဝင်လာတတ်သည်။ ကျွန်မ အခန်းအောင်းအနားယူစတစ်နေ့တွင် လျှို့ဝှက်စုံထောက် ဝတ္ထုစာအုပ်တစ်အုပ်ကို ကျွန်မ ဖတ်နေပါသည်။ ထိုအခိုက် သမီးကြီးလာလီဝင်လာသည်။ ဝတ္ထုစာအုပ်ကို ယူလိုက်ပြီး *Swann's Way* ဟူသော စာအုပ်ကို လှမ်းပေးပါသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ ပြင်သစ်စာရေးဆရာ မာဆဲ ပရောက်စ်¹⁸၏ *Remembrance of Things Past* ဟူသောအခန်းဆက် အုပ်တွဲကြီးထဲမှ ပထမအုပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သမီးကြီးစဉ်းစားပုံ မှန်လှပါသည်။ အိပ်ရာပေါ်မှ တန်ဖိုးရှိသော အချိန်တွေကို ပေါ့တန်သောစာအုပ်တွေဖတ်ပြီး မဖြုန်းတီးသင့်ပါ။ ကျွန်မ

လည်း ထိုစာအုပ် ၇ အုပ်တွဲကို အဆုံးတိုင် ဖတ်လိုက်ပါတော့သည်။

ထိုရက်သတ္တပတ်ကာလများသည် နယူးစိတ်စ် လုပ်ငန်းကို ဝယ်
လိုက်သကဲ့သို့ အပြောင်းအလဲကြီးများဖြစ်ခဲ့သလို ကျွန်မအတွက်လည်း
ဘဝအချိုးအကွေ့တစ်ခုပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ကျွန်မပါဝင်
လှုပ်ရှားနေသော လူမှုရေး လုပ်ငန်းအားလုံးမှ အနားယူလိုက်ရပြီး ဝေါ်ရှင်
တင်ရှီ အခြားပြင်ပလုပ်ငန်းတွေကို လည်း စွန့်လွှတ်လိုက်ပါသည်။ နယူးစိတ်စ်
စိတ်မဂ္ဂဇင်းကို ပိုင်ဆိုင်ခြင်းမှာ နယူးယောက်သို့ ဥဒဟိုသွားရခြင်းပင်ဖြစ်
သည်။ ဖီးလ်မာ မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်းလက် ဝယ်ရောက်စဉ်ကတည်းက နယူး
ယောက်သို့ ချောင်းပေါက်အောင် သွားနေပေရာ ကျွန်မလည်း ကျန်းမာ
ရေးကောင်းစဉ်က သွားခဲ့ရပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်မှ သတင်းစာလုပ်ငန်း
ကိုလုပ်ရင်း နယူးယောက်တွင်နေထိုင်ဖို့ အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးထား
ရတော့သည်။ ကျွန်မမှာ နယူးယောက်တွင် မကြာခဏနေထိုင်သည့်
ရက်များ၌ ပန်းချီပြခန်းများကို သွားရောက်ကြည့်ရှုပြီး ပန်းချီကားအချို့ကို
ဝယ်ယူရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

ဖိစီးမှုဒဏ်များအပေါ် စုပုံကျရောက်နေပြန်ပါပြီ။ ကျွန်မ နာ
မကျန်းဖြစ်နေချိန်၌ ဖီးလ်မာ ကိစ္စပေါင်းသောင်းခြောက်ထောင်ကို တစ်
ချိန်တည်း တစ်ပြိုင်တည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရရှာသည်။ ကလေးတွေတာဝန်က
လည်း ရှိသေးသည်။ နွေဦးပေါက်ရာသီ ကျောင်းပိတ်ရက်တွင် ကလေး
တွေကို ထိန်းထားနိုင်သည်။ သားကြီးဒေါ်နီကိုခေါ်၍ သားအဖနှစ်ယောက်
ဂေါက်သီးကစားထွက်တတ်သည်။ သားလတ် ဘီးလ်အတွက် စက်ဘီးအသစ်
တစ်စီးပင် ဝယ်ပေးလိုက်သေးသည်။ သားထွေးစတီးဖ်၏ ကျောင်းနေဖက်
သူငယ်ချင်းများနှင့်လည်း ရောရောနှောနှော ပေါင်းသင်းနေထိုင်တတ်ပါ
သည်။ ဖီးလ်သည် ထိုနှစ် သမီးကြီးလာလီ ပွဲထုတ်ဧည့်ခံပွဲတွင် သမီးကြီး
ဝတ်ဖို့ ဝတ်စုံများဝယ်ရန် သမီးကို နယူးယောက်သို့ ကိုယ်တိုင်ခေါ်သွား
ပြီး ဟားပါးစ် ဘား¹⁹ စာစောင်တွင် အယ်ဒီတာလုပ်နေသော ကျွန်မ

ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်းဟောင်း နန်စီ ဝိုက်²⁰နှင့် တွေ့ဆုံပေးပါသည်။ သမီးကြီးအလွန်တွေ့ချင်နေသော ဂျက်ကီ ကနေဒါထံသို့ ခေါ်သွားသောအခါ သမီးကြီးမှာ အလွန်အမင်းပျော်မြူးနေသည်။ ဖီးလ်မှာ အလီလီသော ဝေယျာဝစ္စများကြောင့် အလွန်ပင်ပန်းနေပေရာ ပိန်ချုံးသွားတော့သည်။ အရက်ကို ခပ်များများသောက်လာပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် မကြာခဏ အမှားအယွင်းတွေ ဖြစ်လာပါသည်။

နေရာအတော်များများတွင် မိမိနှင့် သဘောအယူအဆချင်း မတိုက်ဆိုင်ခဲ့သော ပို.စ်အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍအယ်ဒီတာ ဘော့ပ်အက် စတာ ဘရွတ်²¹အား ဖီးလ်က အလုပ်မှ ဖြုတ်ပစ်မည့်ဆဲဆဲတွင် ပို.စ်အယ်ဒီတာ ရပ်စ်ဝစ်ဂင်းစ်၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ဘော့ပ်အား ပို.စ် ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်အဖြစ် လန်ဒန်သို့ ပို့ပြီး အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍအယ်ဒီတာတာဝန်ကို ရပ်စ်က ပူးတွဲယူထားလိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှာပင် ပို.စ် သတင်းစာပိုင်းတာဝန်ခံအဖြစ် အယ်လ် ဖရဲန်းလီး စတင်ဝင်ရောက်လာသည်။ တစ်ချိန်တည်းလောက်မှာပင် အစိုးရလုပ်ငန်းမှ ထွက်လာသော ဘီးရော်ဂျားစ်²²အား ဖီးလ်က ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စီကုမ္ပဏီ အထွေထွေအတိုင်ပင်ခံအဖြစ် တာဝန်ပေးလိုက်သည်။ ဘီးလ်မှာ နောင်အခါ ဖရစ်စ်၊ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အနီးကပ်လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ထိုနှစ်များအတွင်း၌ ဖီးလ်သည် ထုံးစံအတိုင်း နိုင်ငံရေးကို အာရုံစိုက်မိနေသောကြောင့် ဘော်ဘီကနေဒါ၊ သမ္မတကနေဒါနှင့် ဒုတိယ သမ္မတ လင်ဒင် ဂျွန်ဆင်တို့အတွက် မိန့်ခွန်းများ ရေးသားတည်းဖြတ်ပေးလျက် ရှိသည်။ ဖီးလ်သည် လင်ဒင် ဂျွန်ဆင်တို့နေထိုင်ရန် အိမ်ကိုပင် ရှာဖွေပေးခဲ့ပါသည်။

မေလအလယ်လောက်တွင် ကျွန်ုပ်မမှာ နေ့စဉ် ငါးနာရီကျ အိပ်ရာမှထ၍ လမ်းလျှောက်ခွင့်ရလာပါသည်။ ထိုအချိန်တွေကို ဖီးလ်နှင့်အတူသာ အနီးအနားပတ်ဝန်းကျင်သို့ ကျွန်ုပ် လှည့်ပတ်လျှောက်ခဲ့ပါသည်။

နေရာသီရောက်ချိန်နီးလာသောအခါ ကျွန်မအခြေအနေ ပိုကောင်းလာပြီး သမီးကြီးလာလီလည်း ဇွန်လ သုံးရက်နေ့တွင် မဒီရဲရာမှ အထက်တန်း စာမေးပွဲ အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ငယ်သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ထံ ရေးသည့် ပေးစာထဲတွင် ဖီးလ်က သမီးအတွက် ဂုဏ်တက်နေသော ဖခင်တစ်ယောက်၏ မေတ္တာခါတ်ကို ဖော်ကျူးလျက် သမီးအကြောင်း ရွန်းရွန်းဝေအောင် ပြောပြခဲ့သည်။ ရဲဒ် ကလစ်ဖ် တက္ကသိုလ် တက်ခွင့်ရသည် ကိုလည်း လွန်စွာ ဂုဏ်ယူလေသည်။

သမီးကြီးလာလီ ပွဲထုတ်သည်နှစ်အတွင်း ပြုလုပ်သည့် ဧည့်ခံပွဲ အချို့နှင့် လာလီ စာမေးပွဲအောင်မြင်သည့် အထိမ်းအမှတ် ဧည့်ခံပွဲ ပြုလုပ် ရန် စီစဉ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ ကျွန်မသူငယ်ချင်း ဘန်နီ မယ်လင်²³က သူ့သမီး လီဇာ လျှိုက်အတွက် အပ်ပါးဗီးလ်²⁴ ရှိ အုပ်စပရင်း²⁵ခြံထဲ၌ ကပွဲကျင်းပရန် စီစဉ်ထားသဖြင့် ထိုကပွဲည ညဦးပိုင်း၌ ကျွန်မအနေဖြင့် သမီးကြီးလာလီ နှင့် သမီးနှင့်ရင်းနီးသော သူငယ်ချင်း ဘာဘရာ လောရင့်တို့အတွက် ကျွန်မက ညစာစားပွဲကျင်းပပေးရန်၊ ပြီးလျှင်ကျွန်မတို့ ဧည့်သည် အားလုံးကိုလည်း အုပ်စပရင်းသို့ ထိုညတွင်ခေါ်သွားရန် ကျွန်မ သဘော တူလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မဆရာဝန်က မိသားစု ညစာစားပွဲဟု သတ်မှတ်၍ ပြုလုပ်ခွင့်ပေးပါသည်။ သို့သော် ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့ညက မိသားစုသဘော ညစာစားပွဲနှင့် ကပွဲလေးမဟုတ်တော့ဘဲ လာလီသူငယ်ချင်း လူငယ်မိတ် ဆွေ ၈၀ ကျော်၊ ကျွန်မတို့လူကြီးပိုင်းမှ လူပေါင်း ၄၀ လောက်နှင့် ကျင်းပဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အုပ်စပရင်း၌ တီးဝိုင်းနှစ်ဝိုင်းနှင့်အတူ မိုးလင်း သည်အထိ ကခုန်ကြပါသည်။ ကျွန်မ လည်း အိပ်ရာပေါ် ရက်သတ္တပတ် ပေါင်းများစွာ လှဲနေရသောအဖြစ်မှ ပထမဆုံးအကြိမ် ညပိုင်းအပြင်ထွက်ရ သည့် အခွင့်အရေးပင် ဖြစ်ပါ တော့သည်။

မဒီရဲရာမှ သင်တန်းပြီးဆုံး၍ လာလီကျောင်းထွက်လာသည့် ရက်

သတ္တပတ် စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့များမှာ သမ္မတကနေဒီနှင့် ရုရှားဝန်ကြီးချုပ် ခရူးရှက်တို့ ဗီယင်နာမြို့၌ တွေ့ဆုံသည့် ထိပ်သီးအစည်းအဝေးပွဲရက်နှင့် တိုက်ဆိုင်နေသဖြင့် သမ္မတ အမေရိကသို့ ပြန်ရောက်သည်နှင့် ထိပ်သီး ဆွေးနွေးပွဲ အတွေ့အကြုံများကို သမ္မတထံမှ ကျွန်မတို့ ဦးဦးဖျားဖျား ကြားသိခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

ကနေဒီမှာ ခရူးရှက်နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးနောက် အလွန်အမင်း တုန်လှုပ်အားလျော့သွားပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဘာလင်ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ပျက်ခဲ့ပြီး ခရူးရှက်၏ တင်းမာသောသဘောထားနှင့် ခက်ထန်သော စရိုက်ကို ရွံ့မုန်းသွားခဲ့သည်။ ထိုဂယက်သည် ဖီးလ်အား ချက်ချင်း ကူးစက်ကာ အချိန်အတန်ကြာ စွဲကပ်နေပါတော့သည်။ ဖီးလ်သည် ကနေဒီနှင့်တွေ့ပြီး မကြာမီမှာပင် ပို့စ်နှင့် နယူးစ်ဝိတ်မှ အယ်ဒီတာနှင့် သတင်းထောက်တွေကိုခေါ်၍ ဗီယင်နာ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးတင်းမာမှုနှင့် ကနေဒီခံစားရပုံတို့ကို ပြန်လည်ရှင်းလင်းပြောကြားလိုက်သည်။ စီဘီအက်စ် အသံလွှင့်ဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဆိုဗီယက်ရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပြောကြားလိုက်ပါသည်။

နိုင်ငံရေးကိစ္စနှင့် ကနေဒီကိစ္စတွင် အလွန်အကျွံ စိတ်အားထက် သန်လာသော ဖီးလ်ကို အနားပေးရန်နှင့် ကျွန်မအတွက်လည်း အာရုံအပြောင်းအလဲသဘောဖြစ်ရန်အတွက် ထိုနှစ်နှေ့ရာသီ၌ ဘာလုပ်ရမှန်း မဝေခွဲနိုင်သေးမီ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်၏ တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် ကိပ်ကော့ဒ်²⁶ကမ်းခြေသို့ သွားဖို့ ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။

ကျွန်မတို့ ကိပ်ကော့ဒ်ကမ်းခြေသို့ အပန်းဖြေခရီးထွက်ချိန်မှာပင် ဖီးလ်၏ စိတ်ကျရာဂါ ပြန်လည်ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ခါးနာရာဂါလည်း ဆိုးလာပါသည်။ ရောဂါအခြေအနေကြောင့် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား သွားသွား လာလာ မနေလိုက်ကြရ။ ဖီးလ်လည်း လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် လူမှုရေး

ကိစ္စများကို လျှော့လိုက်ရသည်။ သို့သော် ကလေးတွေနှင့် မြူးတူးပျော်ပါးသည့် အချိန်ကိုတော့ ပေးထားသည်။ သမီးကြီးလာလီ၏ ရည်းစားကို အကြောင်းပြုပြီး သမီးကြီးကိုလည်း နောက်ပြောင်ကျီစယ်တတ်ပါသည်။ ကိပ်ကော့ဒ်တွင်ရှိစဉ် ကနေဒီ မိသားစုနှင့်အတူ ကမ်းခြေတွင် အပန်းဖြေရင်း နေ့လယ်စာ စားဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က အိမ်ဖြူတော်တွင် သတင်းယူရန် တာဝန်ချထားသော ပို.စ်သတင်းထောက် အက်ဒီ ဖူးလိယတ်နှင့် ကယ်ရာလ် ကတ်ခ် ပက်ထရစ်²⁷ တို့ အကြောင်းကို ကနေဒီက ချီးကျူးပြောသွားခဲ့ပါသည်။ ၎င်း၏ ရုံးခန်း အပြင်ဘက်မှ နေရာတစ်ခုကို နှင်းဆီဥယျာဉ်²⁸ ဟု ခေါ်နေကြသော်လည်း နှင်းဆီပန်း တစ်ပွင့်မှ မမြင်ရပုံကိုလည်း အိမ်ဖြူတော်ဝင်းအတွင်း ရှုခင်းစီမံ ဖန်တီးသူ ဘန်နီ မယ်လင်အား အကြံပေးရန် မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။

ရောဂါခံစားလျက်ပင် ထိုနေ့ရာသီတွင် ဖီးလ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ အစိုးရမူဝါဒရေးရာ အထူးသဖြင့် အမျိုးသားလုံခြုံရေးကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ လေတပ်သို့ အကြံပေးရန်အတွက် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် သီးခြားသုတေသနအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော ရိုင်းကော်ပိုရေးရှင်း²⁹ ဘုတ်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတစ်လျှောက်လုံးတွင် ဖီးလ်၏ ရောဂါအခြေအနေတိုးသည့် အချိန်များနေတတ်သဖြင့် ကျွန်မကို သူ့အနီးအပါး၌သာ အမြဲရှိနေစေချင်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ရုံးသို့ သွားသော်လည်း နာရီပိုင်းလောက်သာနေပြီး အိမ်ပြန်လာတတ်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ တီဘီရောဂါမှ လုံးဝသက်သာပျောက်ကင်းသွားပြီဖြစ်၍ ဖီးလ်နှင့်အတူ နယူးယောက်သို့ လိုက်သွားပြီး ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးပါသည်။ နယူးယောက်ကာလိုင်းလ်ဟိုတယ်တွင် လှပသောအခန်းတစ်ခန်းကို ကျွန်မတို့ ငှားထားသည်။ ကျွန်မမှာ နယူးယောက်ချက်မြှုပ်ဖြစ်သော်လည်း နယူးယောက်၌ သွားလာလှုပ်ရှားသည့်အခါတိုင်း ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ တောသူကဲ့သို့ ထင်မြင်ခံစားနေမိတတ်

ပါသည်။

နယူးယောက်တွင် ကျွန်မနှင့်အတူ နေ့လယ်စာစားလေ့ရှိသော ဘေ့ဘ် ပေလီ³⁰က တစ်နေ့တွင် ထရူးမင်း ကပို.ထ်³¹ဆိုသူနှင့် ကျွန်မကို မိတ်ဆက်ပေးလို၍ နေ့လယ်စာစားပွဲတစ်ခုသို့ ကျွန်မကို ဖိတ်လိုက်ပါသည်။ နေ့လယ်စာစားပွဲတွင် *To Kill a Mocking Bird* ဝတ္ထုရေးသူ ဟာပါလီး³²လည်း ပါလာသည်။ ထရူးမင်းမှာ ဘေ့ဘ်နှင့် အလွန်ရင်းနှီးသူဖြစ်ပြီး အစ်မကြီး ဖလိုးနှင့်လည်း ခင်မင်သူဖြစ်ပါသည်။ ထရူးမင်းကို ပထမအကြိမ် တွေ့ဖူးရုံဖြင့် သူ့အကြောင်းပြန်ပြောပြဖို့ မလွယ်ကူလှပေ။ သူ၏ ထူးခြားသော အသံကြောင့် သူ့ကို လူသိများသည်။ အရပ်အလွန်ပူသော်လည်း ဟန်ကျပန်ကျ ဖီးလိမ်းဝတ်ဆင်တတ်သည်။ စကားတွေ ရှုန်းရှုန်းဝေအောင် ပြောတတ်သူဖြစ်၍ သူ့စကားလုံးတွေမှာ ဇာတ်လမ်းတွေနှင့် တူနေလေသည်။ ဟာပါလီးက တစ်မျိုးတစ်ဘာသာဖြစ်သည်။ စကားနည်းပြီး ပကတိ အေးဆေးတည်ငြိမ်သူပင်။ သူမကို ထရူးမင်းနှင့်အတူ နောက်ထပ် တစ်ကြိမ်သာ တွေ့ရပြီး မမြင်ရတော့ပေ။

ကနေဒါ သမ္မတဖြစ်စ ပထမပိုင်းတွင် အိမ်ဖြူတော်၌ ကျင်းပသော ညစာစားပွဲနှင့် ကပွဲအချို့ကို ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ တက်ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုစဉ်ခံပွဲများတွင် နယူးယောက်နှင့် ဥရောပမှ မိန်းမချောများကို တွေ့ရတတ်သည်။ ထိုစဉ်က တွစ်³³ခေါ် လိမ်ဖည်လိမ်ဖည်ဖြင့် ကရသော ကကွက်တစ်မျိုးကို သမ္မတအပါအဝင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးပါမကျန် ကျွန်မတို့တစ်တွေ အားလုံးလိုလို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ကခဲ့ကြရာ တစ်ကြိမ်တွင် တွစ်အကကောင်းတုန်း ဖီးလ်၏ ဘောင်းဘီနောက်ပိုင်းမှာ ဒေါင်လိုက် ဟက်တက်ပြဲသွားခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က သမ္မတအိမ်တော်အတွင်း စည်ခံပွဲများ၌ တွစ်အက ကကြသည့် သတင်းမှာ ဟိုးလေးတကျော်ဖြစ်သွားခဲ့တော့သည်။

၁၉၆၁ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် ခရစ္စမတ်ကျောင်းပိတ်

ရက်အတွင်း သမီးကြီးလာလီ အိမ်ပြန်ရောက်ခိုက် မေမေအိမ်၌ ကျင်းပမည် လာလီပွဲထုတ်ဧည့်ခံပွဲအတွက် စီမံလုပ်ကိုင်ရင်း အချိန်တွေ အတော်များများ ကုန်သွားခဲ့ပါသည်။ မေမေသည် သူ့သမီးလေးယောက်စလုံး အရွယ်ရောက်၍ ပွဲထုတ်ဧည့်ခံပွဲ ကျင်းပတိုင်း ဒီဇင်ဘာ ၂၆ ရက်ညကိုသာ ရွေးခဲ့ပါသည်။ ဒီဇင်ဘာ ၂၆ ရက်ညသည် ဖေဖေနှင့်မေမေ နှစ်စဉ်ကျင်းပမြဲဖြစ်သော နှစ်ပတ်လည် ပျော်ပွဲရှင်ပွဲကြီးပြုလုပ်သည့်ညလည်း ဖြစ်လာခဲ့သောကြောင့် ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက်မှာ ကျွန်မစိတ်အာရုံတွင် စွဲထင်၍နေသည်။ လူတကာအပေါ် ခပ်ကြမ်းကြမ်း ဝေဖန်အကဲဖြတ်တတ်သော မေမေသည် ထိုညကကျွန်မကို ပထမဆုံးအကြိမ် ရက်ရက်ရောရော နှုတ်ဆက်ချီးမွမ်းစကားများ ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအဖို့ မေမေထံမှ ပထမဆုံးခံယူလိုက်ရသည့်ရက်ရောမူပင် ဖြစ်ပါသည်။

လာလီ ပွဲထုတ်ဧည့်ခံပွဲမှာ မေမေအပေါင်းအသင်းတွေ၊ လာလီ၏ များပြားလှသောသူငယ်ချင်းတွေ၊ ကျွန်မ၏ မိတ်ဆွေများပါ စုံလင်လှပါသည်။ လူကြီးတွေက အဖြူရောင်လည်စီး၊ လူငယ်တွေက အနက်ရောင်လည်စီးကို စည်းထားကြသည်။ သားကြီးဒေါ်နီ၊ သားလတ်ဘီးလ်နှင့် သားထွေးစတီးဖ်တို့လည်း အကောင်းဆုံးဝတ်စုံကိုယ်စီဖြင့်။ စတီးဖ်က အသွက်ဆုံး။ ကြိုဆိုဧည့်ခံရေးအဖွဲ့တွင် စတီးဖ်ကို အကြိမ်ကြိမ်တွေ့ရသည်။ ဖခင်ဖြစ်သူ ဖီးလ်နှင့် သမီးလာလီတို့ ကပွဲခန်းမတစ်ဖက်မှ အခြားတစ်ဖက်စွန်းသို့ ရောက်သည်အထိ တွဲ၍ကနေကြသော ကြည်နူးဖွယ်မြင်ကွင်းမှာ ဧည့်ခံပွဲတွင် ဧည့်ပရိသတ်၏အာရုံကို ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းညနေချမ်းကလေးသည် ကျွန်မတို့၏ အထူးကောင်းမြတ်သော ပျော်ရွှင်ဖွယ် နောက်ဆုံးမင်္ဂလာအခါသမယတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

Notes

1. Douglas Dillon
2. Arthur Schlesinger
3. Ken Galbraith
4. Robert Mc Namara
5. Walter Haas
6. *Newsweek*
7. *News-Week*
8. Vincent Astor
9. Brooke
10. Tommy Toms
11. Harold (Andy) Anderson
12. OzElliot
13. Kermit Lansner
14. Gordon Manning
15. Ben Bradlee
16. *Time*
17. Gib McCabe
18. Marcel Proust (1871-1922)

19. *Harper's Bazaar*
20. Nancy White
21. Bob Estabrook
22. Bill Rogers
23. Bunny Mellon
24. Upperville
25. Oak Spring
26. Cape Cod
27. Carroll Kilpatrick
28. Rose Garden
29. RAND Corporation
30. Babe Paley
31. Truman Capote
32. Harper Lee
33. twist

အခန်း(၁၆)

၁၉၆၂ ခုနှစ် ပထမခြောက်လပိုင်းကာလ။ ဖီးလ်သည် သူ့ကိုယ်သူ စိတ်မချသေး။ သူ့အသိစိတ်တွေကိုလည်း ကောင်းစွာ မယုံကြည်သေးပေ။ တစ်နေ့တွင် သမားရိုးကျထုတ်ဝေနေသော လော့စ်အဲန်ဂျလိစ် တိုင်းမ်စ်^၁ သတင်းစာကို လွတ်လပ်သော အဆင့်အတန်းမီ သတင်းစာကြီးအဖြစ် ပြုပြင်ထုတ်လုပ်သွားမည့်သတင်းကို ကျွန်မအား ပြောပြရင်း ထိုသတင်းစာနှင့် ပူးပေါင်း၍ သတင်းဌာနတစ်ခု ဖွင့်လှစ်ပါက အကျိုးရှိနိုင်ကြောင်း ဖီးလ်က ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။ ထိုစဉ်က လော့စ်အဲန်ဂျလိစ် တိုင်းမ်စ် ထုတ်ဝေသူ အောတစ္စ ချွန်ဒလာ^၂ ကလည်း ကျွန်မတို့နှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ရန် ဆန္ဒရှိသဖြင့် နှစ်မကုန်မီမှာပင် လော့စ်အဲန်ဂျလိစ် တိုင်းမ်စ်-ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ် သတင်းဌာန^၃ကို အောင်မြင်စွာ စတင်ဖွင့်လှစ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖွင့်လှစ်စက သတင်းမှာယူအသုံးပြုသူ ၃၂ ဦးသာ ရှိသော်လည်း ယခုအခါ အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ သတင်းစာတိုက်၊

အသံလွှင့်ဌာနနှင့် မဂ္ဂဇင်းတိုက် စုစုပေါင်း ၆၀ ကျော်တို့က သတင်းများ မှာယူအသုံးပြုလျက် ရှိနေပေပြီ။

ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ချစ်ပဲ ဘိုလင်^၄တို့ မောင်နှံနှင့်အတူ ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မတို့ ကနေဒါနိုင်ငံ နော်ဗာစကိုရှားပြည်နယ်^၅ ရှိ ဘိုးဝေါတာ မာဆေး^၆၏ တည်းခိုစခန်းသို့ ရက်သတ္တတစ်ပတ်ကြာ အပန်းဖြေခရီး ထွက်သွားကြပါသည်။ ဘိုးဝေါတာမာဆေးမှာ ပို.စံ သို့ သတင်းစာစက္ကူ တင်သွင်းနေသူ ဖြစ်သည်။ ထိုခရီးတွင် ဖီးလ်စိတ်တွေ ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်လာပုံ ကို ကျွန်မ အကဲခတ်မိပါသည်။ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက်လုံး တစ်ကြိမ်သာလျှင် သူ့စိတ်တွေ ဟန်မကျသလိုဖြစ်နေ၍ သူနှင့်အတူ လမ်းလျှောက်ထွက်ပြီး သူ့ကို စကားပြောပေးရန် ကျွန်မကို အကူအညီတောင်းပူးပါသည်။ သူ့မှာ အကူအညီလိုနေသေးသည်ဆိုသော်လည်း ကျွန်မအမြင်မှာတော့ ဒေါင်ဒေါင် မြည်အောင် ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာပြီဟု စွဲမှတ်ယုံကြည်ထား နေမိပါ သည်။

ကျွန်မတို့ ကနေဒါမှ ပြန်ရောက်သည်နှင့် ချစ်ပဲ ဘိုလင်အား ပြင်သစ်နိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန်သံအမတ်ကြီးအဖြစ် ခန့်ထားသည့် အမိန့် ကြော်ငြာစာထွက်လာပါသည်။ မကြာမီမှာပင် ဘိုလင်တို့ဇနီးမောင်နှံအား ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲသို့ ကျွန်မ တက်ရောက်ခဲ့ပြန်သည်။ ညစာစားပွဲကို သမ္မတကနေဒီ၏ သဘောပေါ်တွင် ပြုလုပ်ရာ စုံလင်များပြားလှသော အပေါင်းအသင်းတွေ ခေါက်ကုလားထိုင်တွေနှင့် ထိုင်ကြရသည်။ ကံအား လျော်စွာပင် ကနေဒီက ကျွန်မဘေးက လွတ်နေသောထိုင်ခုံမှာ လာထိုင် သည်။ ကျွန်မမှာ သမ္မတကြီးနှင့် အနီးကပ်ဆုံးဖြစ်နေ၍ စိတ်တွေပူလာ သည်။ မလုံမလဲဖြစ်လာသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် ရှိနေသော ဖီးလ်ကို မျက်နှာရိပ်ပြ၍ ကျွန်မထံသို့လာရန် အကူအညီတောင်းမိသည်။ ဖီးလ်က ကျွန်မ၏ အခြေအနေကို သိလျက်နှင့်ပင် ထိုနေရာမှ ကျွန်မကိုပြုံးပြီး ကြင်နာစွာ ကြည့်နေပါသည်။ ကနေဒီက ဘိုလင်၏အကြီးဆုံးသမီး

အေးဗစ္စ⁷အကြောင်း ကျွန်မကိုမေးလာ၍ ကျွန်မသိသမျှ အေးဗစ္စ၏ ထူးချွန် ထက်မြက်ပုံများကို ပြောပြလိုက်ပါသည်။ ကနေဒါက “ဟုတ်ပြီ... ကျွန်တော် တို့ တော်တဲ့မိန်းကလေးတွေ လိုချင်ပါတယ်” ဟုဆိုသည်။ အေးဗစ္စသည် ယခုအခါ ဘူလ် ဂေးရီးယားနိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန်သံအမတ် ဖြစ်နေ ပေပြီ။

နောက်တစ်နေ့တွင် ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မ သားထွေး စတီးဖ်နှင့်အတူ ဖလော်ရီဒါသို့ ထွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဖလော်ရီဒါရောက်လျှင် ကျွန်မစိတ်တွေ ထူးထူးခြားခြားခံစားရပါသည်။ ငါးနှစ်ကျော်လွန်လာပြီးနောက် ဖီးလ်၏ အခြေအနေ ကောင်းမွန်နေပေပြီ။ စိတ်အခြေအနေ မှန်ကန်သွားသဖြင့် ဖီးလ်သည် လုပ်ငန်းတွင် ပို၍ စိတ်ဝင်စားလာနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်မ ထင်မိပါသည်။ ကျွန်မ ကို နောင်နေသေးသည့် အရာမှာ ကျွန်မ၏ စိတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ ရက်သတ္တတစ်ပတ်နှင့် တစ်ပတ် စိတ်လှုပ် ရှားနေရပုံချင်းမတူခဲ့။ ဘိုလင် ဇနီးမောင်နှံနှင့် သွားလာလှုပ်ရှားခဲ့သည့် ကနေဒါတွင် ကျွန်မပျော်ခဲ့သော်လည်း ဖလော်ရီဒါ၌ ကျွန်မမှာ ငိုရ သည့်အချိန်က များနေပါသည်။ ဘာကြောင့်ဟူ၍လည်း ကျွန်မ မသိခဲ့။ ဖီးလ်၏စိတ်အခြေအနေ ရုတ်တရက် ပြောင်းလဲသွားသောကြောင့် ကျွန်မ စိတ်တွေ ထိခိုက်သွားသည်အဖြစ်ကို နောင်အခါကျမှ ကျွန်မ သိခဲ့ရပါသည်။ ကနေဒါ၌ရှိစဉ် ဖီးလ်၏ စိတ်ကျမှု တည်ငြိမ်သွားစေဖို့ သူနှင့်အတူ ကျွန်မ လမ်းလျှောက်ခဲ့စဉ်က သူ့စိတ်တွေ မှန်ကန်တည်ငြိမ်သွားသည်အဖြစ်မှာ နောက်ဆုံးအကြိမ် တည်ငြိမ်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်၏စိတ် လုံးဝ မှန်ကန်လှနီးနီးအချိန်ကလေးမှာ ကုန်လွန်သွားခဲ့ပြီကို ကျွန်မ ယခု ကောင်း စွာသိပါပြီ။ ကုန်လွန်သွားသည်နှင့် အလွန် အကျွတ်လှုပ်ရှားလာသည့် အခြေ အနေကစလာပြန်သည်။ ကျွန်မသည် စိတ်ကျ ဝေဒနာသည်တစ်ယောက်၏ စိတ်ကျချည်ရွချည်ဖြစ်နေသည့် စိတ်ကျ- စိတ်ရွ သံသရာစက်ဝိုင်းများ⁸ကို ယခု နားလည်ပါပြီ။ ယင်းစိတ်အခြေအနေများကို မပြုစု မကုစားဘဲထားပါက

ပိုမိုပြင်းထန်လာပြီး ဖြစ်ပေါ်ခံစားရသည့်အကြိမ်များလည်း တစ်ကြိမ်နှင့် တစ်ကြိမ် ပို၍နီးကပ်လာပါတော့သည်။ ကျွန်မတွေ့နေရသည့် ဖီးလ်၏ အဖြစ်မှာ ယင်းစိတ်ကျ - စိတ်ရွံ့သံသရာစက်ဝိုင်းများ ပိုမိုလျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေပြီး ပို၍ပို၍လည်း ပြင်းထန်လာနေခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဖီးလ်၏ လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုမှာ ပစ္စည်းများကို လိုက်လံဝယ်ယူလာခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ အသုံးဝင်သည့် ပစ္စည်းတွေပါသလို အရာမထင်သည့် ပစ္စည်းတွေလည်း ပါလာသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မဝါသနာနှင့် လိုက်ဖက်မည့် လစဉ်ထုတ် အတ်နယူးစ်^၉ အနုပညာမဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်မကိုယ်တိုင် ပါဝင်လှုပ်ရှားနိုင်ဖို့အတွက် ထိုမဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကိုလည်း ကျွန်မအတွက် တစ်တန်တစ်ကန် ဝယ်ယူခဲ့ပါသည်။ ယင်းမဂ္ဂဇင်းမှာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဆက်တိုက်ထုတ်ဝေမှု သက်တမ်းအရှည်ကြာဆုံး အနုပညာမဂ္ဂဇင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဖီးလ်အတွက် ပို၍လိုအပ်လာသောကြောင့် ဥရောပသို့ ကလေးတွေနှင့်အတူ နွေရာသီ အပန်းဖြေခရီးထွက်ရန် အလောသုံးဆယ် ပြင်ဆင်ရပြန်သည်။ သို့သော် အပြန်တွင်လည်း သားကြီးဒေါ်နီအား ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်သို့ ပို့ရန်ရှိနေ၍ အချိန်မီပြန်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်က ဒေါ်နီသည် စိန်အယ်လ်ဘန်းနယူးစ်^{၁၀} စာစောင်ကို တည်းဖြတ်ခဲ့သည့် စာပေအတွေ့အကြုံရှိနေပြီဖြစ်၍ အခြားဗဟုသုတအတွေ့အကြုံများကိုသာ ဆက်လက် လေ့လာဆည်းပူးရန် ဖီးလ်က ဒေါ်နီအားမှာကြားခဲ့သည်။

ဥရောပမှ ပြန်ရောက်လျှင် ပုံမှန်လုပ်ငန်းများကို စပြန်သည်။ ထူးခြားသည်မှာ ကျွန်မတို့မှာ ခရီးထွက်ချိန် ပိုများနေပြီး ဖီးလ်က လုပ်ငန်းတွင် ပိုမိုအားစိုက်လုပ်ကိုင်လာခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်မှာပင် ဝေါလ်တာ လစ်မဲန်းအား နယူးစ်ဝိဒ်နှင့် ပို့စ်အတွက် ၁၄ ရက်တစ်ကြိမ် ပုံမှန်ဆောင်းပါးများရေးပေးရန် ဖီးလ် အောင်မြင်စွာစည်းရုံးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဝေါလံတာ လစ်ပဲမဲန်းမှာ ဟယ်ရာလ်ဒ် ထရစ်ဖဲဖြန်းသတင်းစာတွင် ၁၉၃၁ ခုနှစ် ကတည်းက ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်ဖြစ်နေခဲ့ရာ ကျွန်မတို့ ဝေါလံ တာကို ရလိုက်ခြင်းအတွက် အကျိုးများစွာ ဖြစ်ထွန်းခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် နယူးစ်ဝိခ်မဂ္ဂဇင်းအတွက် အလွန်ခရီးရောက်ခဲ့သည်။ ဖီးလ်သည် အမ်းမက် ဟျူးစ်¹¹ကိုလည်း နယူးစ်ဝိခ် မဂ္ဂဇင်းတွင် အပတ်စဉ်ပုံမှန် ဆောင်းပါးများ ရေး ပေးရန် ချဉ်းကပ်နိုင်ခဲ့သည်။ အော့စ် အဲလီးယက်ကမူ ယင်းကိစ္စကို ၎င်းအား အသိပေးတိုင်ပင်ခြင်း မရှိသည့်အတွက် ဖီးလ်အပေါ် ဘဝင် မကျလှ။

ထို့နောက် ဖီးလ်သည် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဒင်းန့် ရပ်စ်¹²အား ဖယ်ရှား ရေး၊ အခွန်နှုန်းလျှော့ချရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ သမ္မတထံသို့ ကျိုးကြောင်းပြ အစီရင်ခံ အကြံပြုစာရှည်ကြီးကို ပြုစုတင်ပြခဲ့သည်။ ဖီးလ်၏ စိတ်အခြေ အနေများထက်မြက်စွာ အလုပ်လုပ်နေကြသည့်သဘောပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဖီးလ်သည် အောက်တိုဘာလမှစ၍ အလုပ်များကို ပိုမိုလုပ်ကိုင် လာပါသည်။ လော့စ်အိန်ဂျလိစ်တိုင်းမ်စ်-ဝေါရှင်တင်ပိုစ် သတင်းဌာန လုပ်ငန်းကို တစ်ဖက်က တိုးတက်အောင် ပုံမှန်လုပ်ကိုင်ရင်း အခြားတစ်ဖက် ရှိ ရဲင်းကော်ပိုရေးရှင်း၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီနှင့် ဂျော့ချ် ဝေါရှင်တင် တက္ကသိုလ်တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ပိုစ်နှင့် နယူးစ်ဝိခ်ကို လည်း အာရုံဖြန့်ထားသည်။

အောက်တိုဘာလတွင် ကျွန်မတို့ဘဝကို ပြောင်းလဲလိုက်ရုံသာ မက ပိုမိုသွက်လက်စွာ လှုပ်ရှားအောင် အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့်ပေးလိုက်သော လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဖီးလ်လက်ခံလိုက်ပါသည်။ လုပ်ကိုင်ရန် သမ္မတကနေဒီ ကိုယ်တိုင် တိုက်တွန်းလာသည့်အလုပ်ဖြစ်ရာ ဖီးလ်လည်း အောက်တိုဘာ လလယ်မှာပင် ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေးကော်ပိုရေးရှင်း¹³၏ သဘာပတိ လူကြီး ဖြစ်လာပါသည်။

ထိုနှစ် အောက်တိုဘာလထဲမှာပင် ကျူးဘားနိုင်ငံတွင် ဆိုဗီယက်
ဒုံးပျံလက်နက်များတပ်ဆင်ထားပုံ ဓါတ်ပုံများ သမ္မတကနေဒီထံ ရောက်လာ
ရာမှ ကျူးဘားဒုံးလက်နက်အရေးအခင်း¹⁴ ပေါ်ပေါက်လာရာတွင်လည်း
ဖီးလ် အနေဖြင့် အထူးပိုင်နိုင်စွာ အနီးကပ်ကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထိုအတောအတွင်း၌ ဖီးလ်ဝယ်ယူဖို. ဆုံးဖြတ်ထားသည့် ကိစ္စ
နှစ်ခုလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ တစ်ခုမှာ ကျွန်မတို့ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီခြံ
နှင့် ငါးမိုင်ခန့်.ဝေးသည့် နေရာမှ ၃၆၅ ဧက ကျယ်သော ခြံကြီးနှင့် အိမ်
တစ်အိမ်ကို ရက်သတ္တ နှစ်ပတ်အတွင်း ဒေါ်လာ ၅၂,၀၀၀ ဖြင့် အပြီးဝယ်
ရန်။ အခြားတစ်ခုမှာ ကြီးမားပြီး တန်ဖိုးများလှသည့် ဂါမ် စထရင်းမ်
အမှတ် - ၁¹⁵ လေယာဉ်တစ်စင်း ဝယ်ယူရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့မှာ
ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီရှိနေပြီဖြစ်၍ နောက်ထပ်ခြံဝယ်ရန် မလိုအပ်ပါ။ လေ
ယာဉ်ပျံသန်းသည်ကိစ္စကို မေမေက ဖီးလ်ထံစာရေး၍ ဖျောင်းဖျသတိပေး
ခဲ့သည်။ ကျွန်မသည် နောင်အခါကျမှပင် ပစ္စည်းများဟိုစပ်စပ် သည်စပ်စပ်
ဝယ်ယူတတ်ခြင်းမှာ စိတ်ကျ-စိတ်ရွှေရာဂါ၏ ထင်ရှားသောလက္ခဏာတစ်ခု
ဖြစ်ကြောင်း သိသွားရပါတော့သည်။

အောက်တိုဘာလကုန်ပိုင်းတွင် လုပ်ငန်းသစ် ဖြစ်နေသေးသော
ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေးကော်ပိုရေးရှင်းလုပ်ငန်းများ လျင်မြန်သွက်လက်စွာ
လုပ်ကိုင်သွားရန် လိုအပ်လာ၍ ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးရန် ဖီးလ်
လူရှာပြန်သည်။ ထိုအခိုက် ပါရီမြို့ရှိ နယူးစီဝီဒ် မဂ္ဂဇင်းရုံးခွဲမှ သတင်း
ထောက် ရော်ဘင် ဝက်ဘ်¹⁶ဟူသော အမျိုးသမီးသတင်းထောက် နယူး
ယောက်သို့ ရောက်လာပြီး ဖီးလ်နှင့် ငြိစွန်းသည်ဇာတ်လမ်းတစ်ခုလည်း
ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ အမေရိကတွင် ရော်ဘင်မည်မျှကြာအောင် နေသွား
ကြောင်း ကျွန်မ မသိရသော်လည်း ပါရီ နယူးစီဝီဒ် ရုံးခွဲမှ အကြီးအကဲ
လယ်ရီ ကောလင်း¹⁷၏ ပြောပြချက်အရ ရော်ဘင် ပါရီပြန်ရောက်ချိန်က
သူနှင့် ဖီးလ်တို့အကြောင်းကို ဖုံးဖိသိဂုဏ်ထားသော်လည်း အူမြူး၍

နေကြောင်း ကျွန်မ ကြားသိရပါသည်။ ကျွန်မမှတ်မိသလောက် ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့ ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီသို့ သွားရောက် အပန်းဖြေကြပြီးနောက် ဖီးလ် ကျွန်မထံ ပြန်ရောက်သည်။ ထိုနိမိတ်ဘာလ ၉ ရက်၊ သောကြာနေ့၌ ဖီးလ် သည် ရင်းကော်ပိုရေးရှင်းကိစ္စအချို့ကို ဘေးချပြီး ပို.စ် အစည်းအဝေးသို့ တက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့ည အိမ်ဖြူတော် ညစာစားပွဲသို့ ကျွန်မတို့အတူ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး နောက်တစ်နေ့၌ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့ပင် မေမေကို ဦးဆောင်၍ အယ်လီနာ ရုစဗဲလ်ထံ^{၁၈} အသုဘသို့ ဂျိမ်းစထရင်းမိလေယာဉ် ကြီးဖြင့် သွားရောက်ခဲ့ပါသည်။ မေမေနှင့် အယ်လီနာ ရုစဗဲလ်ထံမှာ စိတ်တူကိုယ်တူ ဝါသနာတူသည့် ရင်းနှီးသော ငယ်ပေါင်းများပင်ဖြစ်သည်။ မေမေသည် အယ်လီနာကဲ့သို့ စိတ်ဓါတ်ခိုင်မာသည် ဆိုသော်လည်း တစ် ယောက်က ထာဝရခွဲခွာသွားသောအခါ ပြင်းထန်စွာ ခံစားရပြီး စိတ်နှလုံး ညှိုးချိုးနွမ်းလျသွားရှာပါသည်။

ဖီးလ်၏ အမူအကျင့်တွေ တဖြည်းဖြည်း ဖောက်ပြန်လွဲမှားလာကြ ပြီဖြစ်ပါသည်။ အခြေအနေများလည်း အလွန်ဆိုးရွားလာသည့်အပြင် ဆိုး သတင်းများမှာ ပို၍ ပျံ့သွားတော့သည်။ ဖီးလ်ကား လုပ်ငန်းကို စိတ်အား ကိုယ်အားစိုက်၍ လုပ်ကိုင်ဆဲ။

ဖီးလ်လုပ်ခဲ့သမျှတွေမှာလည်း ယနေ့အချိန်အထိ အကျိုးတရား များစွာ ဖြစ်ထွန်းတိုးပွားလျက်ပင် ရှိပါသည်။ သို့သော် တစ်ချိန်တည်းမှာ ပင် ဖီးလ်သည် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မြင်သမျှလူတွေကို ဒေါသဖြင့် ဆဲဆို ဟိန်းဟောက်တတ်လာသည်။ အထူးသဖြင့် ရပ်စံ ဝစ်ဂင်စံနှင့် အယ်လ် ဖရဲန်းလီးတို့ကို အများဆုံး ဆူပူကြိမ်းမောင်းတတ်သည်။ သို့သော် သူတို့ ခမာ အခြားအကြိမ်းမောင်းခံရသော ပို.စ် ဝန်ထမ်းများ ပိုက်လာမည်စိုး၍ ဖီးလ်၏ ဆိုးကွက်များကို ဖုံးဖိထားခဲ့ကြသည်။

ဖီးလ်သည် ပို၍ အထိမခံဖြစ်လာပြီး ရုန်.ရင်းကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆို

၍ တိုက်ခိုက်ရန်စလာချိန် ၁၉၆၂ ခုနှစ် နွေရာသီ၌ ကျွန်မအား စတင်၍
ဒေါသပွားပါတော့သည်။ ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေးကော်ပိုရေးရှင်း အစည်း
အဝေးတစ်ခုတွင် ဘုတ်အဖွဲ့ဝင် ဘန်းလစွဂျီ^{၁၉}အား လက်ရောက်ကျူးလွန်
မည်ကဲ့သို့ ဒေါသဖြင့် ကမူးရှူးထိုးပြောဆိုပြုမူသည်ကိစ္စမှာ အဆိုးတကာ
အဆိုးဝါးဆုံးပေါက်ကွဲမှုပင် ဖြစ်သည်။

ထိုနေ့က ဖီးလ်အိမ်ပြန်ရောက်တော့ ဖြစ်ပျက်ပုံကို ကျွန်မအား
ပြောပြပါသည်။ ဘန်းလစွဂျီက မိမိအား သည်းမခံနိုင်တော့လောက်အောင်
ပြောဆိုခဲ့ပုံများကို ကျွန်မအား ပြောပြီး စိတ်လက် ပြန်လည်အနည်ထိုင်အေး
ချမ်းသွားဖို့အတွက် ခရီးထွက် အနားယူမည်ဟု ဆိုလာသဖြင့် နောက်တစ်
နေ့မှာပင် ပမ်းစပရင်းစ် အပန်းဖြေစခန်းသို့ ကသုတ်ကရက် ထွက်ခဲ့ကြပါ
သည်။ ပမ်းစပရင်းစ်သို့ ရောက်သည်နှင့် ဖီးလ်က ကယ်လီဖိုးနီးယားကို
မကြိုက်ဟု ဆိုပြန်သဖြင့် ဖီးနစွမြို့ရှိ အာရီဇိုးနားဘေလ်မိုး^{၂၀}စခန်းသို့
ခရီးဆက်ကြပြန်သည်။ ထိုခရီးတွင် ကျွန်မတို့နှင့်အတူ ခေါ်သွားသော
ငွေစာရင်းဌာနမှ လစ်ဇ်ဟီလ်တင်မှာ ငွေစာရင်းလုပ်ငန်းတွင် မပျော်ပိုက်
သဖြင့် ကျွန်မနှင့်အတူ ယနေ့အထိ နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ ကျွန်မ
အတွက် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အဖော်ကောင်းတစ်ယောက်ပါပေ။

ဖီးနစွတွင် နေထိုင်ကြစဉ် လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အထူးသဖြင့်
ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ စာအဆက်အသွယ်
အချို့သာရှိ၍ ဖီးလ်အဖို့ ဂေါက်သီးရိုက်ချိန်၊ နားနေချိန်များဖြင့် အေးချမ်း
တည်ငြိမ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ ဂျီဖ်စထရင်းမ်လေယာဉ်မှာ လေယာဉ်ကုမ္ပဏီ
၏ ပြခန်းထဲမှ သရုပ်ပြပွဲအတွက် ပြသထားသော ယာဉ်ကြီးဖြစ်နေ၍ ထိုနှစ်
ဒီဇင်ဘာလ စောစောပိုင်းတွင် ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ် ဘားဘင်ခ်မြို့
လော့ခ်ဟီလေဆိပ်၌ ပြန်လည်မွမ်းမံတပ်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်ရှိနေရာ ဖီးလ်
က လေယာဉ်နှင့်တစ်ပါတည်း လော့ခ်ဟီလ်သို့ လိုက်သွားရန် ကျွန်မကိုပြော
သည်။ ကယ်လီဖိုးနီးယားသို့ ရောက်ပါက အစ်မကြီးဖလိုးကိုခေါ်ပြီး နေ့

လယ်စာစားရင်း ညီအစ်မနှစ်ယောက် တွေ့နိုင်သေးကြောင်းဖြင့်လည်း ပြောလာပြန်သဖြင့် ကျွန်မသွားရန် သဘောတူလိုက်ပါသည်။

ညီအစ်မနှစ်ယောက် ပြန်တွေ့ကြတော့လည်း နေ့လယ်စာစားပွဲ မှာ အမှတ်ရစရာ၊ စိတ်ထိခိုက်စရာ၊ ပြောစရာတွေ မကုန်ခန်းနိုင်သော ပွဲကြီးဖြစ်သွားပါသည်။ ဖေဖေနှင့်မေမေတို့အကြောင်းကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ဖလိုက မေမေအပေါ် မကျေနပ်ချက်တွေကို ဖွင့်ချ သည်။ မေမေသည် ဖလိုဘဝတွင် အရေးကြီးလှသည့် ချစ်ရေးချစ်ရာကိစ္စ ကို ဟန့်တားခဲ့၍ ဖလိုခမျာ အချစ်ဦးနှစ်ယောက်စလုံးနှင့် လွဲခဲ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် ဒုတိယချစ်သူ ဒဂူး ပယ်ယာဆင်နှင့် သူ့ကို မသင့်တော်ဟု ခွဲခဲ့ပြီးမှ နောင်အခါ ဒဂူးနှင့် မေမေ အလွမ်းသင့်နေသည့်အဖြစ်ကို ဖလို ရင်နာ၍ မဆုံးခဲ့။

ဖလိုခမျာ ဝေးလံသော အတိတ်တွင် ကျန်ခဲ့ပြီဖြစ်သော ယင်း အဖြစ်သနစ်များကြောင့် မရွှင်သောနုလုံးဖြင့် တနဲ့နဲ့ခံစားနေရသေးသည့် အဖြစ်ကို ကျွန်မမြင်ရသောအခါ “ဖြစ်ခဲ့တာတွေ ထားပစ်ခဲ့ပါတော့လား မမရယ်။ ဒါမှ မမပိုပြီး စိတ်ချမ်းသာလာမှာ။ မမက အသက် ၅၀၊ မေမေ လည်း ၇၅ နှစ်တောင် ရှိနေပါကြပါပြီ။ မေ့လိုက်ဖို့အချိန်တန်ပြီ မဟုတ် လားဟင်မမ” ဟု ကျွန်မ ဖျောင်းဖျမေးမြန်းလိုက်မိပါသည်။ ကျွန်မ၏ ဖျောင်းဖျမှုမှာ အချည်းနှီးပင်။ ဖလိုကမူ မေမေအပေါ် တင်းမာနေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ဖလိုတို့၏တွေ့ဆုံခြင်းမှာ ရင်းနှီးကြင်နာသော တွေ့ဆုံခြင်းပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ အတိတ်မှ အကြောင်းရပ်တွေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိတ်ထိခိုက်ရသည်ကလွဲလျှင် ဖလို ပကတိကျန်းမာနေပုံရပါသည်။ လူချင်း ခွဲချိန်၌ လော့စ်အိန်ဂျလိစ်၌ ရက်သတ္တတစ်ပတ်နှစ်ပတ်အတွင်း ပြန်ဆုံ ကြဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း ညီအစ်မနှစ်ယောက်စလုံး ဆန္ဒပြုခဲ့ကြပါသည်။

လေးရက်ကြာသည်တစ်နေ့ ကျွန်မ ဂေါက်သီးကစားနေခိုက် ကျွန်မထံသို့ သတင်းပို့သမားတစ်ယောက် ချဉ်းကပ်လာပြီး ဖလိုရုတ်

တရက်သေဆုံးသွားကြောင်း ပြောပါတော့သည်။ ဖလိုးသေဆုံးမည့် အတိတ် နိမိတ်လက္ခဏာအကြောင်းရပ်တွေ ဘာတစ်ခုမှ မသိခဲ့မကြားခဲ့ရပါ။ ကျွန်မ သည် ရင်ထဲက ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုအပြည့်နှင့်ပင် ထိုနေ့နေ့လယ်စာကို ဖလိုးနှင့်အတူစားရန် ပြောဖော်ရခဲ့သည်။ ဖီးလ်အား ကျေးဇူးတွေ အထပ်ထပ် တင်နေမိပါသည်။

ကျွန်မတို့ လော့စ်အဲန်ဂျလိစ်သို့ ချက်ချင်းပြန်သွားပြီး အသုဘ ကိစ္စတွင် လိုအပ်သမျှ အစစအရာရာ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးကြပါသည်။ ဖီးလ် လည်း ဖလိုး၏ ဗင်းဆင့်²³နှင့် လယ်ရီ²⁴ သားနှစ်ယောက်အပြင် ကျွန်မကိုပါ အမျိုးမျိုး အားပေးနှစ်သိမ့်ရှာသည်။ အစ်မကြီးဖလိုးကို ကျွန်မ နှစ်နှစ်ကာကာ ချစ်လှပါသည်။ ဖလိုးသည် အလွန်လှသလောက် စာပေဗဟုသုတလည်း ရှိသည်။ ဖလိုး၏မျက်နှာမှာ စိတ်မကောင်းသည့်အသွင်များ သန်းနေ သည်ကတော့ အမှန်ပင်။ ဖလိုးသည် သားနှစ်ယောက်စလုံးကို အလွန် ချစ်ရှာသည့်အလျောက် ဂရုတစိုက် အနီးကပ်စောင့်ရှောက်ထားခဲ့သည်။ အော့တိုနှင့် မာရီယာ ဟော်လ်ပန်²⁵တို့ လင်မယားနှင့် ဖလိုးတို့ဆက်ဆံရေး ကို ကျွန်မ မည်သို့မျှ အကဲမဖြတ်နိုင်အောင် ဖြစ်ရပါသည်။ ဖလိုးသေဆုံး ပြီးနောက် ဖလိုး၏လက်မှတ်ဖြင့် ၎င်းတို့ထံပေးထားသော စာတစ်စောင်ကို ဟော်လ်ပန်တို့လင်မယား ကျွန်မထံ ယူလာပြီးပြပါသည်။ ဖလိုး၏စာထဲတွင် အကယ်၍ မိမိ တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်သွားပါက သားနှစ်ယောက်ကို ဟော်လ် ပန်တို့လင်မယားက ခေါ်ယူစောင့်ရှောက်ထားရန် ဖလိုးကရေးထားသည်။ ထိုလင်မယားလည်း ဖလိုးအသုဘကိစ္စပြီး၍ မကြာမီ ဗင်းဆင့်နှင့် လယ်ရီ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် စလုံးကို ခေါ်၍ မည်သူ့ကိုမျှ မပြောဘဲ ဥရောပသို့ ပြန်သွားကြတော့သည်။

သတင်းဌာန တိုးချဲ့ခြင်း၊ အတ်နယူးစ် မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်း ဝယ်ယူ ခြင်း၊ ဝေါ်လ်တာ လစ်ပဲမဲန်းနှင့် ဂျိုးအော်လ်စော့ပဲတို့ထံမှ ပင်တိုင်ဆောင်းပါး

များ ပုံမှန်ရရှိအောင် စီစဉ်ခြင်း၊ ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေးကော်ပိုရေးရှင်း၊ နယူးစီဝီခ် နှင့် ပို.စီ တို့မှ အယ်ဒီတာပိုင်းနှင့် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အဆုံးအဖြတ်များရယူခြင်း၊ လေယာဉ်နှင့် ဒုတိယခြံကြီးကို ဝယ်ယူခြင်းစသော လုပ်ရပ်များသည် ဖီးလ်၏လှုပ်ရှားမှုများထဲမှ အပေါ်ယံအကျိုးဆက်များသာဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလသည် ဖီးလ်၏ လှုပ်ရှားမှုများ ပြန်လည်ရှင်သန်လျင်မြန်လာသည့်ကာလပင်ဖြစ်သည်။ ထိုကာလအတွင်း၌ ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် ဦးဆောင်မှုပေးနိုင်မည့် လူများကို စုစည်းလျက်ရှိသည်။ နယူးယောက်နှင့် အကူးအသန်းများပြီး ဒုတိယသဘာပတိ ဆမ် ဟဲရစ္စ²⁶ နှင့် အပြန်အလှန် မေးမြန်းပြောဆို ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ရှင်းကော်ပိုရေးရှင်း၏ အရေးကြီးအစည်းအဝေးများကို ပို.စီသတင်းစာတိုက်၌ ကျင်းပသည်။ ကျွန်မမှာ ဖီးလ်တစ်ယောက် အမောတကော လှုပ်ရှားသွားလာနေပုံကိုသာ မြင်ရပြီး ဘာတွေလုပ်နေသည်ကို ရေရေရာရာ မသိခဲ့။ ဖီးလ်တော့ နဂိုလူလုပ်ရည်ကိုင်းရည်တွေကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းပြီး အရေးကြီးကိစ္စများကို အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သေးသည်ဟုသာ ကျွန်မ ယူဆထားပါသည်။

ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် အာကာသဆက်သွယ်ရေးပြဿနာများနှင့် အခြားကိစ္စများ သမ္မတကနေဒီအား အစီရင်ခံရန်အတွက် အိမ်ဖြူတော်သို့ ဖီးလ်ရောက်ခဲ့သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေးကိစ္စဖြင့် ဥရောပသို့ လေယာဉ်ဖြင့်သွားရပြန်သည်။ ယင်းသည် ရက်သတ္တပတ် ငါးပတ်အတွင်း ဥရောပသို့ ဒုတိယအကြိမ်သွားခြင်းဖြစ်ပြီး ရော်ဘင် ဝက်ဘ်နှင့် ဖီးလ် ပြန်လည်ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ရော်ဘင် ဝက်ဘ်နှင့်ပတ်သက်၍ တရားဝင်စာရင်းတွင် “နယူးစီဝီခ်သတင်းထောက်နှင့်ယာယီကိုယ်ရေးအဝယ်တော်၊ ခရီးလမ်းညွှန်၊ ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့၏ အိပ်ခန်းအစေခံမ” ဟူ၍ ဖီးလ်က ဖော်ပြခဲ့သည်။ ပါရီမြို့တွင် ဘာတွေဖြစ်နေသည်ကို ကျွန်မမသိ။ ဖီးလ်တစ်ယောက် အလွန်အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် ငြိနေ

ပြီဟုတော့ ကျွန်မ အတွေးပေါက်ထားပါသည်။ ဖီးလ်အိမ်သို့ ပြန်ရောက်
သည်နှင့် ခရစ္စမတ်အားလပ်ရက်တွေမှာ ကျွန်မတို့အာရ်လမ်းအိမ်တွင်ပင်
အနားယူလိုက်ကြပါသည်။ ဖီးလ်မှာ ခရစ္စမတ်ကို မနှစ်မြို့ဘဲဖြစ်လာသဖြင့်
ခရစ္စမတ်နှင့် ပတ်သက်သည့် ပြင်ဆင်မွမ်းမံခြင်း၊ လက်ဆောင်ပေးခြင်း၊
ဧည့်ခံပွဲပြုလုပ်ခြင်းစသော ကြိုတင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်စရာအားလုံးကို ကျွန်မ
သာ တာဝန်ယူထားလိုက်ရပါတော့သည်။ ထိုခရစ္စမတ်အကြိုညနေခင်းသည်
ကျွန်မသိခဲ့သော ကမ္ဘာနှင့် ကျွန်မချစ်ခဲ့ရသော ကမ္ဘာလောကကြီးတစ်ခုလုံး
ကျွန်မအတွက် နိဂုံးချုပ်အဆုံးသတ်ခဲ့သည့် ညနေခင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။
တယ်လီဖုန်းမြည်သံကြား၍ တံခါးပိတ်ထားသော သူ့အဝတ်လဲခန်းမှ ဖုန်းကို
ဖီးလ်ကောက်ကိုင်မှန်း သတိမထားမိဘဲ ကျွန်မအနီးမှဖုန်းကို ကျွန်မ ကောက်
ကိုင်လိုက်မိပါသည်။ ဖီးလ်နှင့်ရော်ဘင်တို့ သိသာထင်ရှားသည့် စကားများ
ဖြင့် အပြန်အလှန် ပြောနေကြသံကို ကျွန်မ ကြားလိုက်ရသည်။ ဖီးလ်
ဖုန်းပြောပြီးသည်အထိ စောင့်ပြီးမှ အခန်းထဲသို့ဝင်သွားပြီး ကျွန်မ၏ အထင်
မှန်မမှန် ဖီးလ်ကိုမေးရာ ဖီးလ်က မှန်ကြောင်း အဖြေပေးလိုက်ပါသည်။

ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့၏ဇာတ်လမ်းကို တွေ့သိရပြီးနောက်
ကျွန်မရရှိလိုက်သည့် အလုံးစုံ ဆုံးရှုံးနာကျည်းမှုကို ဖော်ပြဖို့ပင် မစွမ်းသာ
တော့ပါ။ အလားတူအဖြစ်မျိုးမှာ မရေမတွက်နိုင်သော လူသားဖိုမတို့
ကြုံတွေ့ခဲ့ကြပြီးဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မဘဝ၌ ထိုအဖြစ်မျိုးနှင့် ကြုံတွေ့
ရလိမ့်မည်ဟု စိတ်ပင်မကူးမိခဲ့။ အိမ်ထောင်သည်ဘဝတွင် အခိုက်
အတန့်အားဖြင့် သစ္စာပျက်မှုများကို တင်းခံနိုင်ကြမည်ဟု ကျွန်မနားလည်
သော်လည်း ကျွန်မကိစ္စက တစ်မျိုးတစ်ဘာသာဖြစ်နေသည်။ ပြီးခဲ့သည့်
နှစ်တွေက ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မ အနီးကပ်နေထိုင်ခဲ့မှု၊ ဖီးလ်နှင့် အတူတကွ
သွားလာလှုပ်ရှားခဲ့မှုတို့ကြောင့် ဖီးလ်၌ ယင်းဇာတ်လမ်းမျိုးရှိနေလိမ့်မည်ဟု
ကျွန်မ လုံးဝမထင်မိခဲ့။ အကြောင်းတွေ ပြန်တွေ့ကြည့်တိုင်း နားလည်ဖို့
ပင် အလွန်ခက်နေတော့သည်။

ယင်းသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ထူးဆန်းသော ဖီးလ်၏ အမူအကျင့်တွေ အပေါ် ကျွန်မ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ထင်မြင်ယူဆမှုကြောင့်လည်း တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းပါနေပါသည်။ စိတ်ကျ-စိတ်ရှောင်နှင့် ဆက်နွယ်သော စရိုက် လက္ခဏာများကိုပင် ကျွန်မ စောစီးစွာ ခွဲခြားသိရှိထားမှုမရှိခြင်းမှာလည်း ကျွန်မ၏ ပျော့ညံ့ချက်ပင်။ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့မှာ အချိန်ကာလ၊ ရွေး ချယ်မှု၊ ဝေမျှခံစားရရှိထားသည့် အတွေ့အကြုံများ၊ ကျွန်မတို့မိသားစု၊ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံးအတွက် ပိုမိုအရေးကြီးသော ကုမ္ပဏီ၏ သက် တမ်းကာလတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတုတ်နှောင်ထားခြင်း ခံနေကြရသည်ဟု ကျွန်မ အမှန်တကယ် ယုံမှတ်ခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်လည်း အမှန်ပင်စိတ်ထိခိုက်သည်။ ကျွန်မတို့အိမ်ထောင် ရေးဘဝနှင့် ကျွန်မတို့မိသားစုကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားလိုပါသည် ဟု ဖီးလ်ကျွန်မကို ပြောခဲ့သည်။ ရော်ဘင်ကို သူချစ်ကြောင်း၊ သို့သော် သူတို့ဇာတ်လမ်းမှာ ပြီးဆုံးသွားပြီဖြစ်၍ သူ့အနေဖြင့် ကျွန်မတို့ မိသားစုနှင့်အတူ ပြန်နေမည့်အကြောင်းကို ရော်ဘင်အား ပြောမည်ဖြစ် ကြောင်းလည်း ကျွန်မကို ဖီးလ်ကဖွင့်ပြောခဲ့ပါသည်။

မမေနိုင်စရာ ခရစ္စမတ် အားလပ်ရက်တစ်ရက်ပင်ဖြစ်သည်။ ဇာတ်လမ်းတစ်ခုလုံးပေါ်လွင်လာ၍ ကျွန်မမှာ တစ်စစ ဆွဲဆန်လိမ်ချိုးခံ ထားရသူပမာ နာကြည်းစွာ ခံစားရပြီး ဖီးလ်မှာ သူ့ဇာတ်လမ်းကို အဆုံး သတ်ဖို့ဆုံးဖြတ်ထား၍ ငေးငိုင်းနေသည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် သူနှင့်ရော်ဘင် အဆက်အသွယ်ဖြတ်ဖို့မှာ ရော်ဘင်အဖို့ အလွန်အလွန် ခက်ခဲနေမည် ကို သိနေသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ်ပြေလက်ပျောက်သဘော ရော်ဘင်ကို အားလပ်ရက်ပေး၍ ခရီးထွက်ခိုင်းမည်။ ရော်ဘင်နှင့်အတူ မိန်းကလေး ခရီးဖော်တစ်ယောက်လည်း ထည့်ပေးမည်ဟု ဖီးလ်က စိတ်ကူးထားသည်။ သို့သော် ထိုခရီးဖော်ဆိုသူမှာ ဖီးလ်အတိတ်က မိန်းကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေပြန်သည်။ ယင်းမိန်းကလေးကိုမူ ကျွန်မ လုံးဝမသိခဲ့ဖူးပါ။

ဖီးလ်ဘဝတွင် ရော်ဘင်ပါဝင်လာသည့် ဇာတ်လမ်းကို ကျွန်မ သိရှိရပြီးသည့်နောက် ပထမရက်ပိုင်းများတွင် ဖီးလ်မှာ သူနှင့် ဆက်သွယ် ပတ်သက်ခဲ့သည့် မိန်းကလေးများအကြောင်းကို ကျွန်မသိချင်သည် အတိုင်း အတာထက်ပိုက်၍ပင် ကျွန်မအားပြောပြလိုစိတ် ပြင်းပြနေခဲ့ကြောင်း ကျွန်မ သတိပြုမိခဲ့ပါသည်။ အတိတ်က ဖီးလ်နှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံခဲ့သော အမျိုး သမီးများစွာကိုလည်း ကျွန်မ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးပင် မေ့ပစ်ထားခဲ့ပါသည်။ တကယ်တော့ ကျွန်မ၏ သူငယ်ချင်းများအပါအဝင် အခြားအမျိုးသမီးများ အပေါ် ဖီးလ်တစ်ယောက် စိတ်ဝင်စားခဲ့ကြောင်း ကျွန်မ သိရကတည်းက ကျွန်မ အံ့ဩခြင်းမကအံ့ဩကာ အသည်းနှလုံးတွဲ ကြေမ့ပျက်ပြုန်းသွား မတတ် ခံစားခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မသူငယ်ချင်းတွေထဲက အချို့ကို ဖီးလ်က ချဉ်းကပ်ခဲ့ဖူးသလို ရော်ဘင်နှင့်အတူ ပါသွားသည့် အမျိုးသမီးနှင့် သာမန် ထက် ပိုက်ပြီး ကြာရှည်ဆက်ဆံခဲ့ဖူးပါသည်ဟုပင် ဖီးလ်က ကျွန်မကို ဖွင့်ပြောပြသည်။

သည်ကိစ္စကို ကလေးတွေ မသိကြသော်လည်း သမီးကြီးလာလီ က ပြဿနာတစ်ခုခုပေါ်နေပြီဟူ၍ ရိပ်စားမိခဲ့သည်။ သို့သော် သူငယ်ချင်း တွေနှင့် နှင်းလျှောစီးကစားထွက်ရန် စီစဉ်ထားသော သမီးအား ဖီးလ်က အကြောင်းစုံပြောပြလိုက်ပြီး မိသားစုဘဝခရီးတစ်ခုကို တည်မတ်ချိန်ညှိနေ ချိန်၌ ခရီးမထွက်ဘဲ အိမ်၌နေထိုင်ရန်လည်း သတိပေးသည်။ သတ္တိခဲ သမီးကြီးကလည်း အဖေစကားကို မြေဝယ်မကျ နားထောင်ခဲ့သည်။

ရော်ဘင်ကိစ္စကို ကျွန်မသိပြီး ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်အတွင်း ၌ ဖီးလ်အရက်တွေ တိုးသောက်လာပြန်သည်။ ပြဿနာတွေလည်း တစ်ပုံ တစ်ပင်ကြီးဖြစ်လာသည်။ အရာရာကို အတူတကွ ထိန်းသိမ်းပြီး ဘဝကို လျှောက်မြဲအတိုင်း ဆက်လျှောက်ဖို့အတွက် ကျွန်မတို့ ကြိုးစားရမှာတွေက ထပ်ဆင့်တိုးလာသည်။ ကောလိပ်ကျောင်းပိတ်ရက်များ မကုန်သေး၍ လာလီနှင့်ဒေါ်နီတို့ အိမ်မှာရှိကြသည့် တစ်ညတွင် ကျွန်မ ဖီးလ်နှင့်

ကတောက်ကဆဖြစ်သည်။ အရက်တွေသောက်ပြီး သောင်စဉ်ရေမရ ပေါက်ကရ ပြောဆိုနေသော ဖီးလ်ကို ကျွန်မ အိပ်ခန်းထဲသို့ ပို့လိုက်ရသည်။ နံနက် နာရီပြန် နှစ်ချက်လောက် ရှိနေပါပြီ။ မီးတွေပိတ်ဖို့ ကျွန်မအိပ်ခန်းတွင်းမှ ထွက်လာသောအခါ ကျွန်မထိုင်ခုံပေါ်တွင် ငေးကြောင်ကြောင်ဖြင့် ထိုင်နေသော သားကြီးဒေါ်နီကို တွေ့ရပါသည်။ “ဖေဖေဒီလိုဖြစ်နေတာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ” ဟု ကျွန်မကိုမေးသည်။ ဒေါ်နီက ဖီးလ် အရက် အလွန်အကျွံသောက်ပြီး ဆူညံဆူညံလုပ်နေခြင်းကိုညွှန်း၍ မေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မက အတော်ကြာကြာကတည်းက ဖြစ်နေကြောင်း ပြောပြသောအခါ ဒေါ်နီက “ဒီအကြောင်း မေမေ ကျွန်တော်ကို ဘာကြောင့် မပြောပြတာလဲ” ဟု မေးလာသည်။ သည်အကြောင်း သားကြီးကို ကျွန်မ ပြော၍ သင့်ပါမည်လား။ ကျွန်မတို့မှာ ကျွန်မတို့ကလေးတွေကို စောင့်ရှောက်ကာကွယ် ပေးထားကြရပါသည်။ ထို့ကြောင့် သည်အကြောင်းကို သားသမီးတွေ မသိအောင် ကျွန်မ ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ကြိုးစားမှု မှန်ကန်သည်ဟု ကျွန်မ မပြောလိုပါ။ ကလေးတွေ ကြီးပြင်းလာချိန်၌ ပြဿနာတွေကို သူတို့နှင့် ဝေမျှဖြေရှင်းခြင်းက ပို၍ကောင်းချင်လည်း ကောင်းနိုင်ပါသည်။

မင်္ဂလာမဲ့သော ထိုအားလပ်ရက်ရာသီကို စိတ်လက်မသာမယာ ဖြင့်ပင် ကျွန်မတို့ ကျော်လွှားခဲ့ကြရသည်။ ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မမှာ အစစအရာရာ အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် ကြိုးစားကြပြန်သည်။ ကျွန်မတို့ဘဝတစ်ခုလုံး ပြုကွဲလုမတတ် ဖြစ်သွားသည့် အခြေအနေကို ပုံမှန်အသွင်သို့ ပြန်ရောက်အောင် ကျွန်မနှင့်ဖီးလ် ပြန်၍ကြိုးစားကြပါသည်။ ညစာစားပွဲများကို ကျွန်မတို့အတူသွားကြပြီး တစ်ခါတစ်ရံ နှစ်ယောက်တည်းထွက်၍ လည်ပတ်ကြသည်။

ဇန်နဝါရီလဆန်းပိုင်းတွင် ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေးအစည်းအဝေး ကိစ္စဖြင့် ဖီးလ် နယူးယောက်သို့ ရောက်သွားစဉ် ရော်ဘင်အား မိမိအလွန်

ချစ်နေမိကြောင်း၊ သို့သော် မိမိအနေဖြင့် မူလမိသားစုဖြင့်ပင် တစ်စည်း တစ်ရုံးတည်းနေထိုင်သွားဖို့ ဦးစားပေးချင်ကြောင်း လယ်ရီ ကောလင်းအား ပြောပြခဲ့သေးသည်။

ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မသည် ခံစားမှုကင်းမဲ့နေသူများပမာ မထုံတက် သေးဘဝဖြင့် ရက်တွေ့ကုန်လွန်ခဲ့ကြပါသည်။ ဖီးလ်က သမီးကြီးလာလီထံ ပုံမှန်ပို့နေကျအတိုင်း ကြေးနန်းစာပို့သည်။ သို့သော် ကြေးနန်းစာအဆုံး တွင် “ဒီကအခြေအနေအားလုံး သိပ်ကောင်းတယ်။ ဖေဖေသမီးကို သိပ် ချစ်ပါတယ်။ ဖေဖေ” ဟူ၍တော့ ရေးလိုက်သည်။ မကြာလှပါ။ ခရစ္စမတ် အကြိုနေ့နောက်ပိုင်း ရက်သတ္တပတ် သုံးပတ်မတိုင်မီမှာပင် ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့ တယ်လီဖုန်းဖြင့် ဆက်သွယ်နေကြပြန်သည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့ ညစာစားပြီးစ၌ ဖီးလ် နှင့်ကျွန်မ အချေအတင်စကားများကြသည်။ မည်ကဲ့သို့ ပြီးငြိမ်းသွားသည် ကို ကျွန်မ မမှတ်မိတော့ပါ။ ထိုညနေက ဖီးလ်သည် ခြုံစောင်တစ်ထည် ကိုယူ၍ အိမ်မှ ကသုတ်ကရက်ဆင်း၍ ကားမောင်းထွက်သွားတော့သည်။ သူဘယ်ဆီသို့ သွားခဲ့သည်ကို ကျွန်မ မသိ။ ထိုစဉ်က ကျွန်မသာ သူ့နောက် လိုက်လာပါက သူ အိမ်သို့ပြန်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း နောက်မှသူပြန်ပြော ပြ၍ ကျွန်မသိရပါသည်။ ကျွန်မကတော့ ဖီးလ် ဘယ်ဆီသို့သွားမှန်း ကျွန်မ မသိရကြောင်း၊ နောင်အခါများအထိ မသိခဲ့ကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါသည်။ “ကိုယ်ဘယ်ကို သွားရမှာလဲ၊ ရုံးကိုပဲပေါ့” ဟု ဖီးလ်က ဖြေသည်။

အမှန်မှာ ထိုအချိန်က ရော်ဘင် ပါရီသို့ ပြန်သွားပြီဖြစ်သည်။ ဖီးလ်က ရော်ဘင်ထံ တယ်လီဖုန်းဆက်ပြီး နယူးယောက်သို့ အမြန်ဆုံး ပြန် လာရန် ခေါ်သည်။ မလာပါက သူ့ကိုယ်တိုင် သွားခေါ်မည်ဟုလည်း အကျပ် ကိုင်သည်။ ထိုစဉ်က အဆက်ဖြတ်၍ နေတတ်ခါစမို့ ပြန်မလာလိုတော့ ကြောင်း ရော်ဘင် ငြင်းဆန်ခဲ့ကြောင်း ကျွန်မ သိရပါသည်။ သူမနှင့် အဆက်အသွယ်ဖြတ်သည် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ကြောင်း ဖီးလ်ကို

ရော်ဘင်က ပြောပြပါသည်။ သို့သော် ရော်ဘင်အနေဖြင့် ဖီးလ်အခြေ အနေမှာ တကယ်ဆိုဝါးနေပြီး ယင်းအခြေအနေ၌ ၎င်းကသာ ဖီးလ်အား ဖျောင်းဖျားချနိုင်မည်သူဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်သောကြောင့် နယူး ယောက်သို့ ပြန်လာဖို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကိုလည်း လယ်ရီ ကောလင်းထံမှ တစ်ဆင့် ကျွန်မကြားသိခဲ့ရပါသည်။

ရော်ဘင် ဝက်ဘ်၏ လုပ်ဆောင်ချက်သည် အပြစ်မဆိုသာဟု ဆိုရပါမည်။ သို့သော် ကြေကွဲမှုဖြင့် အဆုံးသတ်မည့် ဇာတ်လမ်းထဲတွင် သူလည်း ပါသင့်သလောက် ပါဝင်ကပြမိလျက်သာ ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်မ တို့ကဲ့သို့ပင် သူလည်း သားကောင်တစ်ကောင်ပင်။ သူ့ခမျာ ဖီးလ်၏ ညှို့ဖမ်းမှုကို ခံနေရ၍ အရူးအမူးဖြစ်နေခဲ့ရှာသည်။ ဖီးလ်၏ နောက်ခံ အခြေအနေကို နားမလည်နိုင်ခဲ့။

ဖီးလ်သည် စောင်တစ်ထည်ဖြင့် အိမ်မှထွက်သွားခဲ့သည့် နောက် တစ်နေ့မှာပင် နယူးယောက်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်သွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ၏ စိတ်ပျက်မှုဝေဒနာအချို့ကို ထင်ဟပ်သည့် ကြေးနန်းစာတစ်စောင် သူ ထံသို့ လှမ်းပို့လိုက်သည်။ သူကလည်း သူနှင့် ကျွန်မတို့ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ညွှန်း၍ ကျွန်မအတွက် သူ့နှလုံးသားထဲမှာ နေရာအမြဲပေးထားပုံကို ထူးထူး ခြားခြားပင် ပြန်စာရေးပို့ခဲ့ပါသည်။

သမီးကြီးလာလီကလည်း ဖီးလ် နယူးယောက်သို့ သွားသည့် သတင်းကို ပါရီမှ လယ်ရီကောလင်းထံ ဖုန်းဖြင့် အသိပေးပြီး ရော်ဘင်ရောက် နေသည့်နေရာကို မေးသည်။ ရော်ဘင်မှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ လေယာဉ်ဖြင့်သွားနေကြောင်း သိရသည်။ ဇာတ်လမ်းပြန်စနေပေပြီ။

ရော်ဘင်ကို ဖီးလ်က ပန်းစည်းတွေ ကားတစ်စီးတိုက်အပြည့်ဖြင့် ကြိုဆိုပြီး သူနှင့် ကျွန်မလုပ်ငန်းကိစ္စသွားရန် စီစဉ်ထားသည့် တောင်ဒါ ကိုတာပြည်နယ်ရှိ စူးဖောလ်စ်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ခေါ်သွားတော့သည်။ ထိုစဉ်က တောင်ဒါကိုတာပြည်နယ်မှ အထက်လွတ်တော်အမတ် ဂျော့

မက်ဂါဗင်²⁷၏ လေယာဉ်ခရီးဖြင့် ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင် လိုက်ပါသွားကြောင်း နောင်မှ မက်ဂါဗင် ပြောပြ၍ ကျွန်မသိရပါသည်။ လေယာဉ်ပေါ်၌ တစ်ယောက်တစ်နေရာစီ ခွဲထိုင်ကြပြီး ဖီးလ် တော်တော် ငိုကြွေးကြောင်း၊ ကျွန်မကို ချစ်ကြောင်းလည်း ပြောကြောင်း ပြန်ကြားရပါသည်။

ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့ နယူးယောက်မှ ထွက်သွားသည့် သတင်းကို ကျွန်မ မည်သူ့ကိုမျှပြောမပြခဲ့ပါ။ မေမေကိုပင် အသိမပေးခဲ့။ ဖီးလ်တို့ ထွက်သွားပြီး ရက်သတ္တ နှစ်ပတ်ကျော်လာသည့်အချိန်တွင် ကျွန်မရင်ထဲမှာ အောင့်မထားနိုင်တော့။ တစ်ဦးဦးထံမှ ဖြေသိမ့်မှုကိုလည်း ကျွန်မ လိုချင်လာသဖြင့် သူငယ်ချင်းလော်ရိန်း ကူးပါး²⁸ထံသို့ ခြေကျင်ထွက်ခဲ့ပါသည်။ လော်ရိန်းအား ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်ဇာတ်လမ်းကို ပြောပြလိုက်သည်တွင်မှ ကျွန်မ မျှော်လင့်သည့် ကိုယ်ချင်းစာကရုဏာစကား မကြားရဘဲ “ကောင်းတာပေါ့” ဟူသောစကားကို ကြားလိုက်ရသဖြင့် ကျွန်မမှာ ထိတ်ထိတ်ပျာပျာပင် ဖြစ်သွားရပါသည်။

“ကောင်းတာပေါ့ဆိုတာက ဘာကိုဆိုလိုတာလဲသူငယ်ချင်း၊ ကိုယ့်အဖြစ်က ကြောက်စရာပါကွာ”

“မဟုတ်သေးဘူးသူငယ်ချင်း၊ သူမရှိတဲ့ဘဝမှာ မင်းပိုစိတ်ချမ်းသာလာမှာကို ပြောတာ”

လော်ရိန်းက ကျွန်မအမေးကို တည်ငြိမ်စွာ ပြန်ဖြေသည်။

ကျွန်မက လော်ရိန်း ဘာကိုဆိုလိုမှန်း မသိသေး၍ ပြန်မေးသည်။

“သူငယ်ချင်း ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ”

“သူမင်းအပေါ် ပြုမူခဲ့တာတွေကို မင်းသိတယ်မဟုတ်လား။ မိသားစုထဲမှာ ပြောစမှတ်ဖြစ်အောင် သိက္ခာကျသွားတဲ့အထိ မင်းကို သူအမြဲတမ်း လုပ်ခဲ့တယ်မဟုတ်လား”

လော်ရိန်းသည် ဖီးလ်မကောင်းကြောင်း အခြားဖြစ်ရပ်များကိုပါ

ကျွန်မကို ပြောပြခဲ့သော်လည်း ကျွန်မအပေါ် ဖီးလ် ရက်စက်သွားပြီဟူ၍ တော့ ကျွန်မ မယုံကြည်သေး။ လော်ရိန်းပြောလိုချက်ကို ကျွန်မ သိလိုက် ပါပြီ။ ကျွန်မဘက်က ရပ်တည်၍ လော်ရိန်းပြောနေခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်ဘက်မှ အခြေအနေကို လော်ရိန်းနားမလည်။ ဖီးလ်သည် ကျွန်မကို လည်း တတ်သိလိမ္မာအောင် လေ့ကျင့်ပေးခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ သူက ကျွန်မ ဘဝကို ဖန်တီးပေးခဲ့သူဟု ကျွန်မ တစ်ထစ်ချယုံကြည်သည်။ ယခုပင် သူ့အပေါ်သာ ကျွန်မ လုံးဝမှီခိုအားထားနေရဆဲ။ ဖီးလ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မ မကောင်းသည့်ဘက်ကို မတွေးလို၊ မပြောလိုပါ။

ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်သည် စူးဖောလ်စ်မှ ဖီးနစ္စမြို့သို့ လေယာဉ် ဖြင့်သွား၍ တစ်နိုင်ငံလုံးမှ နာမည်ကြီးသတင်းစာထုတ်ဝေသူများတက်ရောက် သည့် အေပီသတင်းဌာန အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ လော့စ် အန်ဂျလိစ်တိုင်းမ်စ် ထုတ်ဝေသူ အော့တစ္စ ချွန်ဒနာနှင့် ဇနီး မစ်စီတို့က ဖီးလ်ကို လေဆိပ်မှ ကြိုဆိုကြသည်။ ထိုစဉ်က ဖီးလ်ကိုကြည့်ရသည်မှာ ခါတိုင်းနှင့်မတူ ကပိုကရိုနိုင်လှပြီး စိတ်ကူးများလည်း အများအပြားထွက် လာကြောင်း၊ သို့သော် တချို့အယူအဆများမှာ နားမလည်စရာဖြစ်နေ ကြောင်း၊ ဖီးလ် ပုံစံပျက်နေပြီကို အကဲခတ်မိမိချင်း မိမိအနေဖြင့် ထိုနေ့ ညစာစားပွဲတွင် ချောချောမောမောဖြစ်ရန် ဖီးလ်အား မည်ကဲ့သို့ ဖေးမကူညီ ပေးရမည်ကို စဉ်းစားပြီး စိုးရိမ်ခဲ့ရကြောင်း နောင်အတော်လေးကြာမှ အော့တစ္စက ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဖီးလ်ပုံစံပျက်နေခြင်းမှာ ဖီးလ်၏ စိတ်အခြေအနေ ကြောင့်လော၊ အရက်တွေ အမြဲတမ်းသောက်ထားသောကြောင့်လော၊ သို့ တည်းမဟုတ် ယင်းအကြောင်းနှစ်ရပ်စလုံးကြောင့်လောဟူသည်ကိုတော့ အော့တစ္စ မခွဲခြားနိုင်ခဲ့သော်လည်း ဖီးလ်တစ်ယောက် ပုံပျက်ပန်းပျက် ဖြစ် တော့မည်ကို တွက်ထားပြီးဖြစ်သည်။ ဖီးလ်သည် ဘော်လ်တီမော့ဟိုတယ် တွင် တည်းခိုစဉ်က သူနှင့်ရော်ဘင်တို့အခန်းနှင့်ကပ်လျက် အခန်းတွင်

မတည်း ရပါမည်လားဟူ၍ အောတစ္ဆတို့၊ လင်မယားအပေါ် မကျေမနပ် ဖြစ်နေ သေးရာ ရန်၊ ရင်းကြမ်းတမ်းစွာ ကြိမ်းမောင်းပြောဆိုခဲ့ပြန်သည်။

ထိုနေ့ညစာစားပွဲတွင် စတားသတင်းစာအယ်ဒီတာနှင့် အေပီ သတင်းဌာနသဘာပတိ ဘဲန် မက်ကဲလ်ဝေး²⁹ မတ်တပ်ရပ်လိုက်သည့် အချိန်မှာပင် ဖီးလ်သည် စကားပြောစင်ဆီသို့ သွား၍ စကားပြောတော့ သည်။ စတား၏ ကောင်းသတင်းများကို ပြောနေစဉ် ဖီးလ်၏ အပြော အဆိုများရုတ်တရက် ပြောင်းလဲသွားပြီး မရေရာသော အကြောင်းအရာ များ၊ မဖွယ်ရာသည့် အသုံးအနှုန်းများကို ပြောပါတော့သည်။ ထိုညစာ စားပွဲတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံနှင့် ဖီးလ် ဘာတွေပြောခဲ့သည်ကို ထိုညကပါဝင်ခဲ့ သူ မည်သူကမျှ ကျွန်မကို အတိအကျ ပြောမပြခဲ့ကြ။ ထိုညက ဖီးလ် ပြောခဲ့သော ညစ်ညမ်းသောစကားများကို စာအုပ်များတွင် ပြန်လည်ဖော်ပြ ၍ တွေ့သိရသော်လည်း ထိုဖြစ်ရပ်တွင် ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသူတွေက သူတို့အချင်းချင်းသာ ပြန်လည်ပြောဆိုခဲ့ကြဟန်တူပါသည်။ ထိုစဉ်က ထင်ရှားသော သို့မဟုတ် လူသိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ရိုင်းပြခက်ထန်သော စရိုက်များကို ဖုံးဖိသိပ်ထားခဲ့ကြသည်။ သတင်းပေးဖော်ပြခြင်း မရှိခဲ့ကြ။ ထိုညက ဖီးလ်၏ခက်ထန်သော အပြောအဆိုများက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းနှင့် သတင်းစာများကို တိုက်ခိုက်စော်ကားခဲ့သည်ကတော့ သေချာပါသည်။

ထိုညက ဖီးလ်ကို ဖျောင်းဖျထိန်းကိုင်ပေးမည့်သူမရှိဘဲဖြစ်နေရာ နောက်ဆုံးတွင် ဘဲန် မက်ကဲလ်ဝေး၏ ဇနီးက ဖီးလ်အား စင်မြင့်မှခေါ်ချလာ ပြီး မူလနေရာတွင် ထိုင်စေလိုက်ပါသည်။ ပြီးမှ အောတစ္ဆတို့အဖွဲ့က ဖီးလ် အား သူ့အခန်းဆီသို့ ပြန်ပို့လိုက်ကြသည်။ ထိုနောက် အောတစ္ဆက ဖီးနစ္စသို့ ရောက်နေသော ကုမ္ပဏီအသံလွှင့်ဌာနအကြီးအကဲ ဂျွန် ဟေးစ်³⁰ အား အကြောင်းကြားပြီး ဖီးလ်ကို ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပို့ရန်စီစဉ်ကြသည်။ ထိုအခိုက် ကျွန်မ ယခုအထိ အသေအချာမသိရသေးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ် ယောက်က သမ္မတကနေဒီထံ သတင်းပို့လိုက်သည်။ သမ္မတ၏ ခွင့်ပြု

ချက်ဖြင့် ဆရာ ဝန်များနှင့်တကွ အစိုးရလေယာဉ်ကို အသုံးပြုပြီး ဖိလ်အား သယ်ယူခဲ့ကြပါသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများထံ သို့ ဖိလ် တယ်လီဖုန်းဖြင့် စကားပြောပြန်သည်။ ကျွန်မထံသို့လည်း ဖိလ် တစ်ကြိမ်ဆက်လာဖူးသည်။ ထိုအကြိမ်မှာ ကျွန်မတစ်ကြိမ်မျှ စကားမပြော ဖူးသေးသော ရော်ဘင် ဝက်ဘ်နှင့် ပြောမိခဲ့သောအကြိမ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရော်ဘင်က “ကျွန်မသူ့ကို တကယ်ချစ်ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မမကတော့ ပထမချစ်သူပါ” ဟူ၍ ကျွန်မကိုပြောသည်။

ဖိလ်အတွက် အရေးအကြီးဆုံး ဖုန်းဆက်ရသူများထဲတွင် သမီး ကြီး လာလီလည်း ပါသည်။ လာလီသည် ကမ္ဘာလောကထဲမှာ သည်အဖေ သာ အချစ်ရဆုံးဟု ထင်နေသည်။ ဖိလ်ကို တမြတ်တနိုး ချစ်ခင်တွယ်တာ နေရှာသည်။ သို့သော် လာလီမှာ ကျွန်မ၏ ဘဝရပ်တည်မှုနှင့် ပင်မအင် အားတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ လာလီကတော့ ဖိလ်ရော ကျွန်မကိုပါ စွဲစွဲမြဲမြဲ ခင်တွယ်နေဆဲပင်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လာလီက ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်ကြားတွင်ဝင်၍ ဖိလ်နှင့် နားလည်မှုရအောင် ကြိုးစားနေရှာ သည်။ ထိုအချိန်၌ ကင်းဘရစ်ချ်မှ လာလီက ကျွန်မထံ ဖုန်းလှမ်းဆက်သည်။ ဖိလ်က သမီးကိုတွေ့ချင်နေသည်ဟုဆိုနေ၍ သမီးက ဖိလ်ထံ လိုက်သွားဖို့ စိတ်ကူးနေသည်။

ဖိလ်ကိုမူ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်ပို့ရန် ဒေါက်တာဖာဘာနှင့်စကော့ လူမျိုး စိတ်ကုဆရာဝန် ဒေါက်တာ အီယန် ကမ်မရွန်³¹တို့ကို လွှဲအပ်ထားရ သည်။ သမီးကြီးကိုတော့ ဖိလ်ထံ မသွားစေချင်လှပါ။ သမီး၏ ဆန္ဒကို သိသော်လည်း ဖခင်အပါးတွင် သမီးရှိနေခြင်းအတွက် ပေါ်ပေါက်လာမည့် အရပ်ဆိုသော အဖြစ်တွေကို ကျွန်မ မကြားချင်ပါ။ သမီးကတော့ နည်း နည်းမှ မလျှော့။ “သမီးဟာ ဖေဖေသမီးပါ။ အခုဖေဖေ သမီးကို တွေ့ချင် နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမီးသွားကိုသွားရမယ်မေမေ” ဟု ပြောနေသဖြင့်

သမီးဆန္ဒကို လိုက်လျောလိုက်ပါသည်။

သို့ဖြင့် သားကြီးဒေါ်နဲက သမီးကြီးကို ဘော့စ်တင်လေဆိပ်သို့ ကားဖြင့်လိုက်ပို့ပြီး လေယာဉ်ဖြင့် အတူလိုက်သွားခဲ့ရသည်။ ဆရာဝန်တွေက ဖီးလ်ကို ဝေါ်ရှင်တင်သို့ အသာတကြည် ခေါ်သွားကြည့်မည်။ မရပါက အကျပ်ကိုင်၍ ခေါ်သွားဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ကျွန်မသိရသလောက် ဒေါက်တာ ဖာဘာက ဖီးလ်အား မာတင် ဘူဘာ³²၏ ဒဿနဆိုင်ရာ ကောက်နုတ်ချက်များကို ဖတ်ပြခဲ့သေးသည်။ ထိုနည်းဖြင့် မရတော့မှ ဖီးလ်အား စိတ်ငြိမ်ဆေး အတင်းအဓမ္မထိုးပြီး လေယာဉ်ပေါ်တင်ခဲ့ကြရပါသည်။ ရော်ဘင်ကိုမူ မည်သူကမျှ ဂရုတစိုက်အရေးတယူမလုပ်ဘဲ ထွက်ခွာသွားစေသည်။

ဝေါ်ရှင်တင်သို့ လေယာဉ်ဆင်းသည်နှင့် လူနာတင်ကားတစ်စီး အသင့်စောင့်ကြိုနေသည်။ ဖီးလ်က သီးသန့်စကြို လမ်းကလေးအတိုင်း လျှောက်ထွက်သွားသဖြင့် ကလေးတွေက စကားပြောဆိုပြီး မှန်လုံကားထဲသို့ ခေါ်ဝင်သွားကြပြီး ဆရာဝန်တွေက လူနာမပါဘဲ လူနာတင်ကားဖြင့် ထွက်သွားကြသည်။ ဖီးလ်အား ဂျော့ချ်ဝေါ်ရှင်တင်တက္ကသိုလ်ဆေးရုံသို့ ခေါ်သွားပြီးမှ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ပြင်ရှိ ချက်စ်နတ်လော့ဂျ်³³ သီးသန့်စိတ်ရောဂါကုဆေးရုံသို့ ခေါ်သွားသည်။ ဒေါက်တာဖာဘာ စိတ်ကြိုက်ရွေးထားသော ဆေးရုံတစ်ရုံဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအား ယင်းကဲ့သို့ ခေါ်ဆောင်လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ယင်းမှာ ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အရေးနှင့် ပြည်သူ့လွတ်လပ်မှုကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲခဲ့သည်။ ဂျော့ချ်ဝေါ်ရှင်တင်တက္ကသိုလ်ဆေးရုံမှ သူ့ကို ခေါ်ထုတ်လာစဉ်ကတည်းကပင် သူ့အား ထိုကဲ့သို့ အကျဉ်းသားတစ်ယောက်ပမာ ပြုမူဆက်ဆံကြရလောက်အောင် သူ့ဘယ်သူဖြစ်ကြောင်း၊ သူ့ကို ဘာတွေလုပ်နေပါတယ်ဟူ၍ ကျယ်လောင်စွာ အော်ဟစ်ခဲ့သေးသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ချက်စ်နတ်လော့ဂျ်ဆေးရုံသို့ ဖီးလ်ရောက်

သွား၍ ဖီးလ်အတွက် လုံခြုံစိတ်ချသွားရပြီဟု ကျွန်မ ယူဆလိုက်ပါသည်။
ဖီးလ်အား အစအဆုံး တစ်မှဟုတ်ချင်းပြီးစီးအောင် ကူညီပေးခြင်းအတွက်
ကျေးဇူးအထူးတင်သည် စာတစ်စောင်ကို သမ္မတကနေဒီထံ ရေးပို့ခဲ့ပြီး
နောက် မကြာမီမှာပင် ကနေဒီ၏ အကြံပြုချက်ဖြင့် ဖီးလ်လည်း ဂြိုဟ်တု
ဆက်သွယ်ရေးကော်ပိုရေးရှင်းလုပ်ငန်း သဘာပတိတာဝန်မှ နုတ်ထွက်ခွင့်
တောင်းစာကို ဒေါက်တာဖာဘာမှတစ်ဆင့် တင်ပြလိုက်သည်။ ကနေဒီက
ဖီးလ်ထံ ဂုဏ်ပြုချီးကျူးစာတစ်စောင် ပြန်လည်ပေးပို့ပြီး နေကောင်းသွားပါ
က လုပ်ငန်းခွင်သို့ ပြန်ဝင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့မှာပင် ကျွန်မ
၏ ကျေးဇူးတင်စာအပေါ် ပြန်ကြားအားပေးသည့် သမ္မတထံမှ စာတစ်စောင်
လည်း ကျွန်မထံသို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်မှာ ဒေါက်တာ ဖာဘာနှင့် နေ့စဉ်တွေ့နေရပြီး ဒေါက်တာ
ကမ်မရွန်းနှင့်မူ ဒေါက်တာဖာဘာမြို့ပြင်ထွက်သည့်အခါတွင်မှ တွေ့ပါသည်။
ကျွန်မနှင့် စိတ်ကုဆရာဝန် နှစ်ဦးအပါအဝင် ပို.စ်မှ အရာရှိများ တွေ့ဆုံ၍
ဖီးလ်အကြောင်း ရှည်ရှည်ဝေးဝေး တွေးတောပူပင် ပြောဆိုကြသည့်အခါတိုင်း
ဒေါက်တာ ကမ်မရွန်းက ဖီးလ်အတွက် တကြောင့်ကြကြဖြစ်နေကြသည့်
ကျွန်မတို့အား စိတ်ပြေရာပြေကြောင်း အတွေးကြောပြတ်သွားအောင် လုပ်
တတ်သည်။ ထိုအခါများတွင် ၎င်းက “ဒီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အပေါ်မှာမှ
ခင်ဗျားတို့ဘာကြောင့် ခုလောက် ဂရုစိုက်နေကြတာကို ကျုပ်ဖြင့် နားမလည်
ဘူးဗျာ” ဟု ပြောတတ်သည်။ ဖီးလ်အကြောင်းမသိသော အပြင်လူတစ်
ယောက်အနေဖြင့် ဖီးလ်၏ အပြုအမူများနှင့် ပတ်သက်၍ သူကြားသိသမျှ
အပေါ် တုန်ပြန်နေခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ သူ့အပြောက ကျွန်မတို့ကို
ဆွဲလှုပ်လိုက်သလိုဖြစ်သွားသည်ကတော့ အမှန်ပင်။ နောက်နေ့များတွင်
ကျွန်မနှင့် တွေ့ကြသည့်အခါများ၌လည်း ဖာဘာနှင့် ကမ်မရွန်းတို့က ကျွန်မ
ရင်ထဲတွင် တင်းကြပ်နေသော စိတ်အခြေအနေများ ပြေရာပြေကြောင်း
သတိပေးလမ်းညွှန်ပြောကြားကြပါသည်။

ဖီးလ်၏အစ်ကို ဘီးလ်လည်း ဖီးလ်နှင့်အတူနေရင်း ဖီးလ်ကိုယ်
စား ရပ်တည်ပေးရန် ဖလော်ရီဒါမှ ရောက်လာသည်။ ဘီးလ်သည် ကျွန်မ
တို့နှင့်အတူ နေထိုင်သည့် ရက်အနည်းငယ်အတွင်း၌ အရေးကြီးသော
စကားများကို ရော်ဘင်ထံ ဖုန်းဆက်ပြောသည်။ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မကိုလည်း
လိုလေသေးမရှိအောင် ကူညီစောင့်ရှောက်ပေးသွားခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်သည် ချက်စ်နတ်လော့ဂျ် စိတ်ရောဂါကုဆေးရုံသို့ ရောက်
ပြီး ရက်အနည်းငယ်အကြာမှာပင် ဒေါက်တာဖာဘာရုံးခန်းနှင့် ဆေးရုံကို
အကူးအသန်းလုပ်၍နေလေသည်။ ဒေါက်တာဖာဘာရုံးခန်းတွင် ဖီးလ်ကို
ကျွန်မ ပထမဆုံးအကြိမ်တွေ့သည့်နေ့က သူ့ကို ဆေးရုံသို့ ကျွန်မကား
ဖြင့် ပြန်ပို့ပေးခဲ့ပါသေးသည်။ နောက်တစ်နေ့ ကျွန်မ ဖီးလ်ထံသွားပြီး
စကားတွေ အကြာကြီးပြောဖြစ်ကြသည်။ ဖီးလ်က ကျော့ချ် ဝေါ်ရှင်တင်ဆေးရုံ
က သူ့အဖြစ်တွေ ကြောက်စရာကောင်းလှပုံကို ခရေစတီတွင်းကျ ပြောပြ
ရင်း သူ့စိတ် ထိုအဆင့်အထိပြန်ရောက်အောင် ငြိမ်ဆိမ်အေးချမ်းသွား
သည်အထိ သူ့ကိုစကားပြောပေးဖော်ရခဲ့ကြသည့် ချက်စ်နတ်လော့ဂျ် ဆေးရုံ
မှဝန်ထမ်းများ စိတ်ကောင်းစေတနာနှင့် စဉ်းစားဉာဏ်ကောင်းလှပုံကိုလည်း
အမွန်းတင်သည်။

သူနှင့်ကျွန်မ ပြောခဲ့ကြသည့် စကားခိုင်းတွေအကြောင်းကို
သူ့အစ်ကို ဘီးလ် ဂရေဟဲမ်ထံသို့ ဇန်နဝါရီ ၂၇ ရက်နေ့စွဲဖြင့်
ရေးပြခဲ့သည်စာ ထဲတွင် ဖီးလ်က -

“ကေးနဲ့ ကျွန်တော်တို့ စကားကောင်းကောင်းတွေပဲ ပြော
ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်။ နှစ်အတော်ကြာကြာအတွင်းမှာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့က
ဘာမှသား၊ ဘာလှည့်စားမှုမှ မပါတဲ့စကားတွေကို သူနဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ်
ပြောခြင်းပဲလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ ကေးကတော့ သားသိတဲ့အတိုင်း အလွန်
နွမ်းနယ်နေရှာတုန်းပါပဲ။ သူ့ရင်ထဲက ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်တွေကလည်း
ထင်တာထက်တောင် ပိုပြီးနက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းကြီးကို စူးဝင်နေကြတယ်” ဟူ၍

သူ့နဂိုစိတ်ထားနှင့် ကျွန်မစိတ်အသွင်ကို ထင်ဟပ် ဖော်ပြခဲ့သည်။

ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် ဇာတ်လမ်းတွေကို ကျွန်မတို့ အတော်လေးပြော ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မမှာ ယင်းဇာတ်လမ်းတွေကြောင့် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားခဲ့ရ သော်လည်း ကြံကြံခံနိုင်ဖို့ မလွယ်သည့် ယင်းဖြစ်ရပ် ဇာတ်လမ်းတွေကို တော့ ကျွန်မ ခံနိုင်ရည် ရှိရမည်ဟု ကျွန်မနားလည်ထားပါသည်။ ပြီးတော့ ကျွန်မတို့အနေဖြင့် ကျွန်မတို့ဆက်ဆံရေးကို ပြန်လည်အဖတ်ဆည်၍ ဖီးလ်လည်း မူလအတိုင်း မိသားစုနှင့်အတူ ပြန်လည်နေထိုင်ဖြစ်ကြမည်ဟု လည်း ကျွန်မ မျှော်လင့်ယုံကြည်ထားဆဲဖြစ်ပါသည်။ စိတ်ကျရောဂါ အကြိမ် ကြိမ် ခံစားရပြီးသည့်အချိန်တိုင်း ဖီးလ်၏ ၁၀ပြန်စပုံကို ကျွန်မ ထပ်တလဲ လဲ မြင်တွေ့ခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံများကြောင့်သာ ဖီးလ်အပေါ် ယင်းကဲ့သို့ ကျွန်မ မျှော်လင့်ယုံကြည်နေရတာပါဟုပင် ဆိုချင်ပါသည်။ တစ်ကြောင်း မှာလည်း ယခုတစ်ကြိမ် ပြန်လည်ကျန်းမာလာချိန်၌ ဖီးလ်သည် ဒဿန ဆရာကြီး မာတင် ဘူဘာရေးသည့် ဆောင်းပါးထဲမှ ရှက်စိတ်³⁴အကြောင်းကို ဖတ်ရင်းတွေး၊ တွေးပြီးပြန်၍ဖတ်နေသောကြောင့်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ချက်စံနတ်လော့ဂျ်ဆေးရုံတွင် ၁၀ ရက်ခန့် ကျော်လာသော အခါ ဖီးလ်မှာ ဒေါက်တာဖာဘာထံသို့ သုံးရက်ဆက်တိုက်သွားကာ ဆူညံ ဆူညံဖြင့် နားပူနားဆာလုပ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုမြင်ကွင်းကြောင့် ဖီးလ် ပြန်လည်ကျန်းမာလာပြီဟု ကျွန်မ တစ်ထစ်ချ မှတ်ယူလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မတို့အပေါ်ကောင်းရှာသည့် မိတ်ဆွေကြီး ဆိုင်း စူးလ်ဘာဂျာ³⁵ ထံသို့ လည်း အစစအရာရာ ချောမွေ့သွားပြီဖြစ်၍ ဖီးလ်ထံသို့အချိန်မရွေး စာရေးနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ မကြာမီ ဆေးရုံမှဆင်းတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း သတင်းပေးလိုက်ပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဒေါက်တာ ဖာဘာ၏ ခွင့်ပြုချက် ဖြင့် ဖီးလ်ဆေးရုံမှ ဆင်းခွင့်ရခဲ့သည်။ နောက်တစ်နေ့ (စနေနေ့) တွင် သားကြီးဒေါ်နီ၊ အယ်လ်ဖရန်းလီးတို့နှင့်အတူ ဖီးလ် ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီခြံသို့

ထွက်သွားသည်။ ဖေဖော်ဝါရီ ၄ ရက်နေ့၌ အက်ဒွပ် ဘင်းနက် ဝီလျံစ်³⁶နှင့် ချာလီ ပရာဒိုက်စ်³⁷တို့ကိုခေါ်၍ နယူးယောက်သို့ ထွက်ပြေးနောက် အိုင်ဒဲလ်ပိုင်းလိမ်³⁸လေဆိပ်တွင် ရော်ဘင်နှင့် တစ်ကြိမ်ထပ်တွေ့ပြန်သည်။ သည်တစ်ကြိမ်တွင်တော့ ဖီးလ်က ကျွန်မထံမှ နောက်ဆုံးထွက်ခွာခြင်းဟု သဘောပိုက်ထားဟန်တူပါသည်။ ကြိုတင်စီမံထားဘိသကဲ့သို့ ကလပ်စ် ကလစ်ဖော့ဒ်³⁹နှင့် ဖရန်န့် စတင်တင်⁴⁰တို့ထံသို့ ရော်ဘင်အား ခေတ္တကူညီ စောင့်ရှောက်ပေးထားခဲ့ခြင်းအတွက် ကျေးဇူးတင်စာများ ရေးပို့ခဲ့ပြီးနောက် ကလေးတွေကိစ္စ၊ ကျွန်မနှင့် ကွာရှင်းပြတ်စဲပြီး ရော်ဘင်နှင့် လက်ထပ်မည့် ကိစ္စများကိုလည်း သူ့ရှေ့နေ အက်ဒွပ် ဝီလျံစ်နှင့် တိုင်ပင်သည်။ ထိုအစီအစဉ်များကို ဖီးလ်က သူ့မိတ်ဆွေများထံ ရေးသည့်စာများ၌လည်း ထည့်သွင်းအသိပေးခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်သည် ဖေဖေက ၎င်းအား ကကြီးအဆင့် အစုရှယ်ယာအများစုကို ပေးထားသောကြောင့် ပို.စံ ကို ၎င်းက ထိန်းကိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ကို သိရှိသည်။ ပို.စံ လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး အောင်မြင်တိုးတက်အောင် ၎င်းက ၁၇ နှစ်တိုင်တိုင် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့သောကြောင့် ၎င်းပင် ပို.စံ လုပ်ငန်းကို ပိုင်ဆိုင်သည်ဟုလည်း ယူဆထားသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့အယူအဆအရ ပို.စံ သတင်းစာမှာ သူ့သတင်းစာဖြစ်နေသည်။ ကျွန်မ အလျင်အမြန် သိလိုက်ရသော စီမံကိန်းတစ်ခုကိုလည်း ဖီးလ်က ရေးဆွဲထားသည်။ ယင်းမှာ ကျွန်မ၏ ပို.စံ အစုရှယ်ယာများကို ပို.စံ မှ ငွေများဖြင့် ဝယ်ယူပြီး နောက် ၎င်းနှင့် ရော်ဘင်တို့က ပို.စံ ကို တာဝန်ယူ၍ လုပ်ကိုင်သွားရေး ပင်ဖြစ်သည်။

ယင်းအချိန်မှာ ကျွန်မအတွက် အလွန်ရှုပ်ထွေးခက်ခဲပြီး အလွန် တရာ ခံပြင်းစရာကောင်းသော အချိန်အခါပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မမှာ ခင်ပွန်း တစ်ယောက် ဆုံးရှုံးရမည့်အပြင် ပို.စံ ကိုလည်း လက်လွှတ်ရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ စင်စစ် ယင်းအစီအမံမှာ ဖီးလ်၏ ကျန်းမာရေးချွတ်ယွင်းမှု

ရလဒ်သာဖြစ်သည်ကို ကျွန်မ မြင်နေရပါသည်။ သူ့ခမျာ တကယ်လည်း မကျန်းမမာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ယခုရလဒ်က အမှန်တကယ်ဖြစ်နေ၍ ကျွန်မ စိုးရိမ်သွားပါသည်။ ဖီးလ်၏ ရှေ့နေအဖြစ် ပါဝင်လာသည့် အက်ဒွပ် ဝီလျံ၏ ကဏ္ဍအသစ်ကြောင့်လည်း ကျွန်မ ရင်ထိတ်သွားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က အက်ဒွပ်ကို ကျွန်မ ကောင်းစွာမသိခဲ့။ သို့သော် အောင်မြင်သော ပြစ်မှုဆိုင်ရာရှေ့နေနှင့် တရားစွဲသူအဖြစ် သတင်းကြီးနေသည်ကို ကျွန်မ သတိထားမိသည်။ ကျွန်မသည် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ တရားခွင်မြင်ကွင်းများနှင့် အချေအတင် ချေပတိုက်ခိုက်မှုများကို စိတ်ကူးဖြင့် ပုံဖော်ကြည့်နေမိပါသည်။

ကျွန်မအဖို့ ခိုင်မာသည့် အချက်များကို ရင်ဆိုင်တော့မည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မထံမှ ဖီးလ် တကယ်ထွက်ခွာသွားခြင်းသည် ခိုင်မာသည့် အချက်ဖြစ်သည်။ ဆုံးရှုံးပျက်စီးရသည့် ယင်းပကတိအခြေအနေနှင့် ကျွန်မ ကြုံတွေ့ရပေတော့မည်။ ကျွန်မ ခံနိုင်ရည်စွမ်းအားထက် ပိုလွန်သော အခြေအနေပင်ဖြစ်ပါသည်။ ပို့စ် နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မသဘောထားမှာ အလွန်ရှင်းလှပါသည်။ ပို့စ်၏ အစုရှယ်ယာအများစုကို ဖေဖေက ဖီးလ်ကို တကယ်ပင်ပေးခဲ့ပြီး ဖီးလ်ကလည်း ကုမ္ပဏီကို ကောင်းစွာထိန်းသိမ်းလုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ပို့စ် အဆောက်အဦးသစ် တိုးချဲ့ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တိုင်းမ်စ် ဟယ်ရာလ်ဒ်သတင်းစာကို ဝယ်ခြင်းနှင့် နောက်ပိုင်းလုပ်ငန်းများ အခြေခိုင်အောင် အားဖြည့်လုပ်ကိုင်ခြင်းများကို ဖေဖေ၏ ငွေကြေးပံ့ပိုးမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပို့စ် သတင်းစာ အရှုံးပေါ်ခဲ့သည့် နှစ်များတွင်လည်း လုပ်ငန်းဆက်လက်လည်ပတ်ပြီး အခြေမပျက် တည်မြဲအောင် ဖေဖေကပင် ငွေသန်းပေါင်းများစွာ စိုက်ထုတ် မြှုပ်နှံပေးခဲ့သည်။ ပို့စ် လုပ်ငန်းမှရသည့် ဖီးလ်၏ ဝင်ငွေကလေးဖြင့် သူ့အတွက် အစုရှယ်ယာများ ဝယ်ယူနိုင်ဖို့အတွက် ကျွန်မတို့အိမ်ထောင်စု အသုံးစရိတ်အားလုံးကို ကျွန်မက စိုက်ထုတ်ကျခံခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဖီးလ်၏ အစီအမံတွေကို

သိရသောအခါ ကျွန်မ၏ နာကြည်းမှုတွေ ပိုမိုပြင်းထန်လာကြတော့သည်။ ရင်ဆိုင်ရှင်းလင်းဖို့လည်း ပြတ်သားလာပါသည်။ သတင်းစာကိစ္စကို မရင်ဆိုင်ဘဲ မတိုက်ခိုက်ဘဲ အလျော့မပေးနိုင်။

ကျွန်မဘက်က ရှေ့နေတစ်ယောက် လိုအပ်လာသည်။ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့၏ မိတ်ဆွေကြီး ဖရစ်ဇ် ဘီးဘ်မှာ ကုမ္ပဏီအကြီးအကဲအဖြစ်ဖြင့် ယခုကိစ္စတွင် သမာသမတ်ကျဖို့လိုပေမည်။ ကျွန်မကို ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီ ရှေ့နေများက ကျွမ်းကျင်လိမ္မာပြီး သိက္ခာရှိသော ဝှစ်နီ နော့သ် ဆေးမား⁴¹ ထံသို့ ပို့ပေးခဲ့ကြသည်။ ရင်ဆိုင်ရမည့် ပြဿနာများအတွက် ကျွန်မက ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားသော်လည်း လအနည်းငယ်ကြာသည်အထိ အခြေအနေ ဘာမျှ ထူးမလာ။ သူ့သူငယ်ချင်း အသိုင်းအဝိုင်းထဲ၌ ဖီးလ်ကြေညာထားသည့် ကျွန်မနှင့် ကွာရှင်းဖို့ကိစ္စလည်း ပေါ်မလာခဲ့ပေ။

ကျွန်မသည် ဖီးလ်နှင့် တိုက်ရိုက်စကားမပြောဖြစ်သော်လည်း သူနှင့် ရော်ဘင်တို့ ဘယ်နေရာမှာရှိတယ်ဆိုတာ ကျွန်မ အမြဲ သိနေပါသည်။ တစ်ယောက်ယောက်ထံမှဖြစ်စေ၊ တစ်နေရာရာသို့ ထွက်သွားပြီး မကြာမီကလေးတွေထံ ဆက်လာတတ်သည့် သူ့တယ်လီဖုန်းသံမှဖြစ်စေ သူတို့ သတင်းကို ရတတ်ပါသည်။ ဖီးလ်သည် ရော်ဘင်အား ဖလော်ရီဒါမှ သူ့ဖခင်ထံသို့လည်း ခေါ်သွားပြီး သူနှင့်ရော်ဘင် လက်ထပ်မည့် အကြောင်း ပြောပြလိုက်သည်။ ဖလော်ရီဒါမှ ပီယာဆင်ခြံ⁴²သို့ ဆက်သွားပြီး ထိုခြံ၌ပင် ရော်ဘင်နှင့် အတူ အခြေချနေထိုင်သည်။ ထိုခြံမှာ ကျွန်မ အကူအညီဖြင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဆောင်းဦးရာသီက ဖီးလ်ဝယ်ထားသော ခြံပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဖီးလ်သည် ပယ်ယာဆင်ခြံထဲတွင် ရေကန်များ စတင်တူးဖော်စေပြီး သူနှင့် ကျွန်မ ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီခြံ၌ နေထိုင်ခဲ့သော ဘဝအရိပ် သဏ္ဍာန်များအတိုင်း ပေါ်လွင်အောင် ဖန်တီးတော့သည်။ သူဝယ်ထားသည့် ထိုကဲ့သို့သော ကချော်ကချော်နေရာကို ကောင်းမွန်သပ်ရပ်အောင် ပြုပြင်ဖန်တီးလိုသည့် ဆန္ဒမှာ သဘာဝတော့ကျပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မအဖို့မူ သူပြန်လည်

ဖန်တီးတည်ဆောက်နေသောဘဝသည် သူနှင့်ကျွန်မ အတူတကွ နေထိုင် သွားလာလှုပ်ရှားခဲ့သည့် အသွင်သဏ္ဍာန်ပုံရိပ်များနှင့်ဆင်တူ ဖြစ်နေခြင်းအတွက် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားစရာဖြစ်နေသည်။

ကျွန်မသည် ဖီးလ်၏အစ်ကို ဘီးလ် ဂရေဟမ်၏ အကြံဉာဏ် ယူရန် ဖလော်ရီဒါသို့ ထွက်ခဲ့ပြီး ယင်းနှင့်အတူ ကျွန်မတို့၏ သူငယ်ချင်းကောင်း ဒပ်ဂလပ်စ် ဒစ်လင်⁴³နှင့် ဇနီး ဖီးလစ် ဒစ်လင်တို့ထံသို့ လေယာဉ်ဖြင့် သွားကြပြန်သည်။ ကျွန်မသည် ဖီးလစ် ဒစ်လင်ထံ၌ရှိစဉ် အိမ်သို့ ဖုန်းဆက်လို၍ ပို့စ် သတင်းစာတိုက်တယ်လီဖုန်း စက်ခလုတ်ခုံကို တောင်းလိုက်ရာ အော်ပရေတာက မှားယွင်းပြီး ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့ရှိနေသည့် ခြံနှင့် ဆက်ပေးလိုက်ပါသည်။ ရော်ဘင်က ဖုန်းကိုကိုင်သည်။ ကျွန်မဖုန်းပြန်ချလိုက်ပါသည်။ သို့သော် ထိုအမှားကြောင့်ပင် ကျွန်မဝေါ်ရှင်တင်တွင် မရှိကြောင်း ဖီးလ်သိသွားသဖြင့် အိမ်၌ ကလေးတွေနှင့် သူ့ကို သီးခြားတွေ့ခွင့်ပြုဖို့ ကြေးနန်းစာ ကျွန်မထံရောက်လာတော့သည်။ ကျွန်မမှာ ဘာကိုမှ သည်းမခံနိုင်လောက်အောင် တင်းမာလာသဖြင့် ဖီးလ်အား ဟန့်တားရန် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ အမြန်ဆုံးပြန်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဖီးလ်ကို ဘီးလ်နှင့် စတီးဖ်တို့နှင့် တွေ့ခွင့်မပြုခဲ့သည့်အဖြစ်မှာ ကျွန်မဘက်က တင်းမာလွန်းရာ ကျကောင်းကျနေမည်ဟု ယခု ကျွန်မ တွေးမိပါပြီ။ သားနှစ်ယောက်စလုံးက ဖီးလ်ကို လွမ်းခဲ့ကြသည်။ ဖီးလ်နှင့် တွေ့ချင်ရှာခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ကျွန်မက ကြိုတင်တွက်ဆ၍မရသော ဖီးလ်၏ အပြုအမူကို ကြောက်သည်။ ဖီးလ်ကို ကျွန်မစိတ်မချ။ မယုံကြည်တော့။ သူ့အခြေအနေကို ကျွန်မ အလွန်ကြည်လင်ပြတ်သားစွာ မမြင်ရ။ ကျွန်မစိတ်တွင်း ရိုက်ခတ်လာသလိုသာလျှင် ကျွန်မ တုံ့ပြန်လှုပ်ရှားနေရပါသည်။

ကျွန်မတို့အားလုံးအတွက် ဘဝသည် တင်းကျပ်ပြီး အဆုံးမထင်သော နာကြည်းမှုအသွင် ပေါ်လွင်နေပေပြီ။ ကျွန်မမှာ ကျွန်မနှင့် ကလေး

တွေဘက်မှ အခြေအနေတွေကို အတတ်နိုင်ဆုံး ထိန်းသိမ်း၍နေသည်။ ကျေးရွာအငယ်စားတစ်ရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဝေါ်ရှင်တင်တွင် ခေတ်မီ အနုပညာပြတိုက်တစ်ခု တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းတွင်လည်း ပါဝင်လှုပ်ရှားနေသည်။ သို့သော် ဖီးလ်က ကျွန်မတို့ဘဝတွေကို စိုးမိုးထားဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဖီးလ်က ကလေးတွေကို တွေ့ချင်သည်။ ကလေးတွေနဲ့ ရော်ဘင်ကို ဆုံတွေ့ပေးချင်သည်။ အထူးသဖြင့် သမီးကြီးလာလီကို ရော်ဘင်နှင့် တွေ့စေချင်နေသည်။ ရော်ဘင်ကို သူတို့၏ မိထွေးလောင်းအဖြစ်ဖြင့်ပင် ကလေးတွေနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးပါက ကမ္ဘာပျက်မည့် ကိန်းတော့ မဆိုက်နိုင်သေး။ သို့သော် ထိုကိန်းဆီသို့ ဦးတည်မည်ဟုတော့ ဟိုတစ်ချိန်က ကျွန်မ တွက်ထားသည်။ ဖီးလ် တယ်လီဖုန်းဆက်လာသောအခါ သားတွေ က အခန်းထဲဝင်၍ အခန်းတံခါးကို ပိတ်ထားလိုက်ကြသည်။ ကျွန်မရှေ့ မှောက်တွင် သူတို့ကမ္ဘာမှာ အဆိုးဝါးဆုံးဖြစ်နေရှာသည်။ မိဘနှစ်ယောက် အနက် တစ်ယောက်၏အကြောင်းကို ကျန်တစ်ယောက်ရှေ့မှာ မပြောဝံ့သည့်ဘဝ။ ကလေးတွေမှာ တစ်မျိုးစီ ကြီးမားစွာ ခံစားနေကြရရှာသည်။ သမီးကြီးလာလီ ခံစားရသည်က ပို၍ ကြီးမားပြင်းထန်သည်။ သမီးက ဖခင်အပေါ် ထားရှိသော သူ၏ ကြီးမားသော အသိဉာဏ်ခွန်အားနှင့် အချစ်ကို ပြခဲ့ရှာသည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က ဖီးလ်၏လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖီးလ် ပတ်ဝန်းကျင်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုတော့ သမီး မည်သည့်အရိပ်လက္ခဏာမျှ မပြခဲ့။ ဖခင်နှင့် နယူးယောက်မှာ တွေ့ဖို့ ချိန်းသည်။ နယူးယောက်မှာ ရော်ဘင်အပါအဝင် လူစုလူဝေးကြီးထဲ၌ ဖခင်ကို တွေ့ရသောအခါ ထိုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် မပတ်သက်ချင်တော့ပါဟု ခါးသီးစွာ ဆိုသည်။ သားကြီး ဒေါ်နီသည်လည်း အကာအကွယ်မဲ့လွန်းနေပြီး မိဘနှစ်ယောက်စလုံးအတွက် ကူညီပံ့ပိုးတတ်သူဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဖီးလ်အနေဖြင့် ဘီးလ်နှင့် စတီးဖ် တို့ကို ကျောင်းမှ ခေါ်ယူတွေ့ဆုံနိုင်သည့် အစီအစဉ်တစ်ခုကို ကျွန်မ ချထားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထိုအတောအတွင်း၌ ဖီးလ်သွားသည့်ဒေသနှင့် ဖီးလ်၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသတင်းကို မိတ်ဆွေများထံမှတစ်ဆင့် ကျွန်မ ဆက်လက် ရရှိနေခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်၏ လုပ်ရပ်အချို့မှာ အလွန်ထင်ရှားပြီး လူသိများလေ့ရှိသောကြောင့် သူ့လှုပ်ရှားမှုသတင်းအချို့ကို ကျွန်မ တိုက်ရိုက်ရသည့်အခါများလည်းရှိပါသည်။ ကျွန်အချိန်များတွင် အခြေအနေ ပိုမိုငြိမ်သက်နေတတ်သည်။ သို့သော် ကျွန်မ တာဝန်ရှိသည့် နယ်မြေအတွင်းသို့ ဝင်လာတတ်သော အကြွေးစာရင်းနှင့် အခြားကိစ္စများ ရှိနေသောကြောင့် ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့၏ သွားလာလှုပ်ရှားမှုကို ကျွန်မ သတိဖြင့် စောင့်ကြည့်နေရပါသည်။ ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့ အခြေချနေထိုင်နေကြပြီဟု ထင်ရသည်။ ရော်ဘင်အတွက် အကြွေးဝယ်ကတ်ပြားများကို ပြုလုပ်ပေးထားကြောင်း ကျွန်မ ကြားရသဖြင့် ဖီးလ်အနေဖြင့် ကျွန်မနှင့်သူ၏ အကြွေးဝယ်စနစ်ကို ခွဲခြားလိုက်ကြောင်း ကျွန်မ နားလည်လိုက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီခြံနှင့် ပတ်သက်သမျှသည် ကျွန်မနာမည်ဖြင့် ရှိပြီး ပီယာဆင်ခြံနှင့် ပတ်သက်သမျှမှာ ဖီးလ်နာမည်ဖြင့် ရှိကြတော့သည်။ ဖီးလ်၏အတွင်းရေးမှူး ချာလီ ပါရာဒိုက်စ်က တယ်လီဖုန်းစာအုပ်ထဲက ကျွန်မနာမည်ကို မစွစ်ဖီးလစ် ဂရေဟ်မိတ်အစား မစွစ် ကက်သရင်းဂရေဟ်မိတ်ဟု ပြောင်းလဲဖော်ပြစေချင်ပါသလားဟု မေးမြန်းလာပုံမှာ အသေးအဖွဲ့ပင်ဖြစ်သော်လည်း အနာပေါ်တုတ်ကျသလို ခံရခက်သည့် ပြင်းထန်သော ထိုးနှက်ချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မက ဟင့်အင်း တစ်ခွန်းသာ ပြောလိုက်သည်။

ဖီးလ်ကျွန်မနှင့်ခွဲ၍ တစ်သီးတစ်ခြားနေထိုင်သည် လများအတွင်း၌ပင် ဖီးလ်၏ ရေရာသောလှုပ်ရှားမှုများနှင့် မရေရာသော လှုပ်ရှားမှုများကို သွယ်ဝိုက်သည့်နည်းဖြင့် ကျွန်မ ခွဲခွဲခြားခြား မြင်နေရပါသည်။ တင်းမာရှုပ်ထွေးနေသည့် ထိုကာလအတွင်း၌ ဖီးလ်သည် ထုတ်ဝေသူများ၏ ဆန္ဒမပါဘဲ နယူးယောက်သတင်းစာသပိတ်ထဲသို့ မိမိသဘောဖြင့် ပါဝင်၍ သပိတ်ပြဿနာကို ဖျန်ဖြေဖို့ ကြိုးစားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က “ဖီးလ်

မှာ အကျိုးအကြောင်း ဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်နဲ့ အကျိုးအကြောင်း မဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်အကြားက ကြားခံမျဉ်းကလေးဟာ အလွန်အလွန် ကျဉ်းမြောင်းသွားပါပြီ” ဟု သမ္မတကနေဒီက ထုတ်ပြောခဲ့သည်။

မတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ဖီးလ်သည် ရော်ဘင်နှင့်အတူ ပွာတိုရီးကိုးနိုင်ငံသို့ ခရီးထွက်ခဲ့ပြီး လမ်းခရီး၌ ပစ္စည်းပစ္စယများကို ဖီးလ်စတင်ဝယ်ယူပြန်ပါသည်။ သူတို့၏ အခြေစိုက်နေထိုင်မည့် ဒေသကိုလည်း ပီယာဆင်ခြံမဟုတ်ဘဲ ပွာတိုရီးကိုးကို သတ်မှတ်တော့မည်ဟု ဖီးလ်က မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ထံ စာလှမ်းရေးသည်။

ထိုရက်မတိုင်မီ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်ကမူ သမ္မတဒီဂေါ⁴⁴ အကြောင်း အယ်ဒီတာ့အဘော်ဆောင်းပါးကို သတင်းစာ၌ ဖော်ပြလိုမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ရပ်စ်ဝစ်ဂင်းစ်နှင့် စကားများပြီး ဖီးလ်က ရပ်စ်အား အလုပ်မှ ထုတ်ပစ်ဖို့ ကြိုးစားသည်။ သို့သော် အယ်လ်ဖရန်းလီးက ရပ်စ်အလုပ်မှ ထွက်ရပါက ၎င်းပါ အလုပ်မှထွက်မည်ဟု ပြောသဖြင့် ထိပ်တန်းအယ်ဒီတာနှင့်ဦးစလုံး လက်လွှတ်သွားမည်စိုး၍ ဖီးလ် လက်လျှော့ခဲ့ရသည်။ တစ်ကြိမ်တွင်လည်း သူ့ကိုယ်တိုင်ရေးသည့် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကို သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ရပ်စ်က ငြင်းဆန်ပြန်သဖြင့် ရပ်စ်အား အလုပ်မှထုတ်ရန် လုပ်ပြန်ရာ အယ်လ်ဖရန်းလီးကြောင့် ဖီးလ် ငြိမ်ခံလိုက်ရပြန်သည်။

ဖီးလ်ကား အခြားဆောင်းပါးများကိုလည်း ဆက်လက်ရေးသားသေးရာ ကျူးဘားအရေးအခင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သမ္မတကနေဒီအပါအဝင် စာဖတ်သူများထံမှ ချီးကျူးစာများစွာ ရရှိခဲ့သေးသည်။ သို့သော် ကနေဒီနှင့် တယ်လီဖုန်းဖြင့်ပြောရင်း ဖီးလ်က “ခင်ဗျား ဘယ်သူနဲ့ ပြောနေတယ်ဆိုတာကော သိရဲ့လား” ဟု ထေ့လိုက်ရာ ကနေဒီက “သိတာပေါ့ကွ ငါသိပလေးစားတဲ့ ဖီးလ် ကရေဟဲမ်နဲ့ ပြောနေတာ မဟုတ်မှန်း ငါသိတယ်လေ” ဟူ၍ ပြန်ဖြေခဲ့ပါသည်။

အခက်အခဲဆိုသည်ကတော့ ကျွန်မအတွက်၊ ဖီးလ်အတွက်၊ ကုမ္ပဏီအတွက်၊ အခြေအနေကို ထိန်းသိမ်းပေးကြသူတွေအတွက်၊ အားလုံးအတွက် အစဉ်ရှိနေပါသည်။ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံးသည် ဒေးဗစ် ဘရူစ္စ⁴⁵၏ ဒိုင်ယာရီမှတ်တမ်းမှတ်တမ်းစာအုပ်တစ်အုပ်ထဲမှာ ရေးထားသလိုပင် မဖော်ပြနိုင်စွမ်းလောက်အောင် ကြေကွဲဝမ်းနည်းစရာဖြစ်နေချေသည်။

Notes

1. *Los Angeles Times*
2. Otis Chandler
3. Los Angeles Times-Washington Post News Service
4. Chip Bohlen
5. Nova Scotia
6. Bowater Mersey
7. Avis
8. manic - depressive cycles
9. *ARTnews*
10. "St. Albans News"
11. Emmet Hughes
12. Dean Rusk
13. Communications Satellite Corporation (COMSAT)
14. Cuban Missile Crisis
15. Gulfstream I
16. Robin Webb
17. Larry Collins
18. Eleanor Roosevelt
19. Byrne Litschgi
20. Arizona Biltmore

21. Liz Hylton
22. Drew Pearson
23. Vincent
24. Larry
25. Otto and Maria Halpern
26. Sam Harris
27. George Mc Govern
28. Lorraine Cooper
29. Ben McKelway
30. John Hayes
31. Ian Cameron
32. Martin Buber (1878-1965)
33. Chestnut Lodge
34. "guilt"
35. Cy Sulzberger
36. Edward Bennett Williams
37. Charlie Paradise
38. Idlewild Airport
39. Clark Clifford
40. Frank Stanton
41. Whitney North Seymour
42. Pearson farm
43. Douglas and Phyllis Dillon
44. de Gaulle
45. David Bruce

အခန်း (၁၇)

သီးခြားကမ္ဘာတစ်ခုတွင် နေရခြင်းနှင့် တူနေသည်။ ဖီးလ်နှင့် တွေ့ခဲ့ဆုံခဲ့ကြသူတွေက ဖီးလ်တစ်ယောက် အေးဆေးတည်ငြိမ်ပြီး ပကတိ ကျန်းမာကြောင်း ကျွန်မကို ပြန်ပြောပြသည့်အခါများသည် ကျွန်မ အပြင်းထန်ဆုံး ခံစားရသော အချိန်အခါများဖြစ်ပါသည်။ ဖရစ်ဇ် ဘီးဘ် သည် ပင်လျှင် ဖီးလ် ကျန်းမာနေပုံပေါ်ကြောင်း ကျွန်မကို ပြန်ပြောဖူးသည်။ ကျွန်မ ဒေါက်တာကမ်မရွန်းထံသွား၍ အခြေအနေကို မေးရပြန်သည်။ စိတ်ရောဂါသမားများ ထိုအချိန်မျိုး၌ လူကောင်းပကတိကဲ့သို့ ဖြစ်နေတတ်ကြကြောင်း၊ တကယ်မှာ ဖီးလ် စိတ်မမှန်သေး၊ ကျန်းမာသည်ဟု မဆိုနိုင်သေးကြောင်း၊ ဒေါက်တာက ကျွန်မကိုရှင်းပြသည်။ ထိုအခါမှပင် ဖီးလ်အား ပကတိ လူကောင်းပမာ တွေ့ဆုံခဲ့သူများ၏ ပြောပြချက်တွေက ကျွန်မကို လှုပ်ဆွကြပြန်သည်။ ဖီးလ်၏ လက်ရှိစိတ်အခြေအနေသည် ဖီးလ်၏ တကယ် မူလစိတ်လော။ သို့မဟုတ် ယင်းသည် ဖီးလ်တကယ် ရယူထားလိုသည့် စိတ်အသွင်သဏ္ဍာန်တစ်ခုပေလော၊ လက်ရှိစိတ် အခြေ

အနေသည် ဖီးလ်၏ မူလ စိတ်အသွင်သဏ္ဍာန် အမှန်ဟုဆိုလျှင် ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မ ၂၂ နှစ် အတူပေါင်းသင်းနေထိုင်ခဲ့ကြသည့် ကျွန်မတို့၏ ဆက်ဆံရေးကို မည်သို့ နားလည်ရမည်လဲ။ ဖီးလ်အနေနှင့် သူ့၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပြဿနာတိုင်း ကျွန်မကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယခု သူ၏ စိတ်ကူး၌ အခြားအမျိုးသမီးတစ်ယောက် ရှိနေပြီ။ ကျွန်မနှင့်ကွာရှင်းပြီး ထိုအမျိုးသမီး နှင့် ပုံ.စ်ကို အပိုင်ရယူလိုသည်ဟု ပြောလိုဟန်တူသည်ဟု ကျွန်မယူဆရမှာလား။

ကျွန်မဘက်က စိတ်အချရဆုံး မဟာမိတ်များထဲတွင် ရက်စတင်တို့ ဇနီးမောင်နှံလည်း ရှိပါသည်။ တစ်နေ့ ဖီးလ် အပြင်သွားခိုက် စကော့တီနှင့် ဆယ်လီတို့အိမ်သို့ ကျွန်မ အလွန်စိတ်ပျက်အားငယ်စွာဖြင့် ရောက်သွားသည်။ ကျွန်မ အားလုံးကို အရှုံးပေးဖို့ စဉ်းစားနေချိန်တွင် စကော့တီက ကျွန်မအား ပုံ.စ်ကို အရယူထားဖို့ လိုကြောင်း၊ ပုံ.စ်ကို ဖီးလ်ကမပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ ဖေဖေက ပုံ.စ်ကို တည်ထောင်ထားကြောင်း၊ ဝေါ်ရှင်တင်၌ ဂရေဟ်မ်မိသားစု နှစ်ခုမရှိကြောင်း ကျွန်မကို သတိပေးသည်။ ဖီးလ်ကို သူ့ရော ကျွန်မပါ ဘာမှ မတတ်နိုင်သော်လည်း သားကြီးဒေါ်နီအား စတင်လေ့ကျင့်ပေးနိုင်ကြောင်းပြောပြီး ထိုနှစ် နွေရာသီမှာပင် ဒေါ်နီကို သူ့ရုံး၌ စာရေးဝန်ထမ်းအဖြစ် ခန့်ထားလိုက်ပါသည်။

အားအင်ကုန်ခန်းနေသော ကျွန်မကို ထူးထူးခြားခြား အားဆေးတိုက်ကျွေးခဲ့သည့် လူဗီ ပီယာဆင်¹မှာ ထိုလပိုင်းများအတွင်း၌ ကျွန်မနှင့် အနီးကပ်နေထိုင်ပြီး အခါမလပ် အကူအညီအများဆုံး ပေးခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မက သတင်းစာလုပ်ငန်းကို ကျွန်မကိုယ်တိုင် ဝင်ရောက်ကြီးကြပ် လုပ်ကိုင်နိုင်မည်မဟုတ်တော့၍ ကလေးတွေ အသက်ပြည့်လာမှ လုပ်ကိုင်စေဖို့ စောင့်ရှဉ်းမည့်အကြောင်း ပြောပြသောအခါ လူဗီက ကျွန်မတွင် လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်သည်စွမ်းအား၊ မျိုးရိုးအလိုက်ပါလာ၍ လုပ်ကိုင်နိုင်ကြောင်း၊ ဆစ်ဆီ ပက်တာဆင်ကလုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး ကျွန်မ မလုပ်နိုင်ဆိုလျှင် ရယ်စရာဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်မမှာ မိမိကိုယ်စွမ်းကိုယ်စကိုပင် မဖော်နိုင်လောက်အောင်

နှိမ်ချခံခဲ့ရသဖြင့် မိမိကိုယ်ကို လျှော့တွက်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း အမျိုးမျိုး အားပေးသည်။ လူဗီမှာ ကုမ္ပဏီကို ကျွန်မကိုယ်တိုင် ဆက်လက်ကြီးကြပ် လုပ်ကိုင်သွားရန် ကျွန်မအား ပထမဆုံး အကြံပေးသူပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းခွင်သို့ သွားရန် နောက်ထပ် မစဉ်း စားတော့သော်လည်း နှစ်အနည်းငယ်ခန့်က ကျွန်မအပေါ် ထားရှိခဲ့သည့် ဖိလ်၏ သဘောထားများနှင့်ပတ်သက်၍ လူဗီပြောခဲ့သည်များ၊ ဒီအရင်က လော်ရိန်းပြောခဲ့သည်များကို ကျွန်မ စုစည်း၍ ပြန်လည်တွေးတောနေမိပါ သည်။ ထိုအခါ ဂျိုးနီ ဖရန်းလီး ပြောပြခဲ့ပုံကိုပါ ကျွန်မ မြင်လာသည်။ ဖိလ် ၏ စိတ်အခြေအနေ အလွန်ထူးခြားနေသည့်ကာလ သူနှင့်ကျွန်မ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီတွင်နေစဉ်က ကလေးတွေအပေါ် အချစ်ပြသလောက် ကျွန်မ အပေါ် မမှန်မကန် နှိမ်ထားသည့် သူ့သဘောထားပင် ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မ မှာ ဖိလ်အပေါ် ချစ်လွန်းသည်စိတ်ဖြင့် လျစ်လျူရှုထားနိုင်ခဲ့သဖြင့် ကျွန်မ အားနှိမ်သည့် သူ့အပြုအမူတွေကို မမြင်နိုင်ခဲ့။ ယခုလည်း ထို အကြောင်း ပြောလာဝေဖန်သမျှတွေကို ကျွန်မ အလေးမထားနိုင်သေးပေ။

ပွာတိုရီးကိုးမှ ဝေါရှင်တင်သို့ ဖိလ်ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ကျွန်မ နှင့် ကွာရှင်းပြတ်စဲရေးကိစ္စ ဆွေးနွေးရန်နှင့် သူ့ပစ္စည်းအချို့ ယူဖို့အတွက် အာရ်လမ်းအိမ်တွင် ကျွန်မနှင့် တွေ့လိုကြောင်း ကျွန်မထံသို့ ဖိလ် ဖုန်း ဆက်လာပါသည်။ ကျွန်မ လူဗီကိုခေါ်ပြီး အကြောင်းကိုပြောပြလိုက်ရာ ကျွန်မအနေဖြင့် ဖိလ်ကို တွေ့ဖို့မလို၍ မတွေ့ဘဲနေရန်၊ ၎င်းကိုယ်တိုင် ကားဖြင့် ချက်ချင်းလာခေါ်မည်ဖြစ်၍ ၎င်းနှင့်အတူ ၎င်း၏ ခြံထဲသို့ လိုက် ခဲ့ရန် လူဗီ ချက်ချင်းစီစဉ်သည်။ ကျွန်မမှာ ဖိလ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရမည့် အရေးကို ကြောက်ရွံ့နေ၍ ဘာလုပ်၍ ဘာကိုင်ရမှန်း မသိအောင်ဖြစ်နေ လေရာ လူဗီအကြံကို လက်ခံလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ လူဗီခြံတွင် တစ် နေ့ကုန်နေပြီးမှ အိမ်သို့ပြန်လာရာ ကျွန်မ မရှိခိုက် ဖိလ်ရောက်လာပြီး သူ့ ပစ္စည်းအချို့နှင့် အဝတ်အစားအတော်များများ ယူသွားကြောင်း၊ ကျွန်မ

မရှိ၍ ဒေါသလည်းထွက်နေကြောင်း သိလိုက်ရပါသည်။

ထိုနှစ် နွေဦးပေါက်ရာသီတွင် ပေါ်လီ ဝစ္စနာနှင့် အခြား မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်က နယူးယောက်သို့ ၎င်းတို့နှင့်အတူလိုက်၍ စိတ်ပြေလက် ပျောက် ပြဇာတ်ကြည့်ပါရန် အကြံပြုဖိတ်ခေါ်လာကြသည်။ ကျွန်မမှာ အိမ်၌ နေကျင့်ရသူဖြစ်၍ ကလေးတွေနှင့်အတူ အိမ်မှာနေခြင်းက ဘာမျှ မပြုကွဲ၊ မပျက်စီးတော့သလို စိတ်ချလုံခြုံသလို ခံစားရသည်။ အထူးသဖြင့် ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့ အဝင်အထွက်များသည် နယူးယောက်နှင့်ဝေးရာမှာ ကျွန်မ နေခဲ့ပါသည်။ ကာလိုင်းလ်ဟိုတယ်က ကျွန်မတို့အခန်းမှာ သူတို့ရှိနေသည့်အဖြစ်၊ နယူးစံဝိမ်မဂ္ဂဇင်းတိုက်အပါအဝင် သူနှင့်ကျွန်မ မကြာခဏ အရောက်အပေါက်ရှိခဲ့သည့် နေရာများ၌ သူတို့ရောက်နေသည့်အဖြစ်တွေကို ကျွန်မတွေ့မိတိုင်း အလွန်မုန်းတီးရွံ့ရှာလာပါသည်။ သို့သော် ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ဖြင့် ကျွန်မအတွက် အပြောင်းအလဲအဖြစ် စိတ်သက်သာရာ သက်သာကြောင်း စေတနာကောင်းဖြင့် ခေါ်ဆောင်သူများနှင့် ကျွန်မ လိုက်သွားခဲ့ပါသည်။ ကောင်းသော ကြံရွယ်ချက်တိုင်း အကောင်းမဖြစ်တတ်ဘဲ ကျွန်မအတွက် ကြမ္မာငင်သည့် ဖြစ်ရပ်နှင့် ကြုံရတော့သည်။ ပြဇာတ်မကြည့်မီ ကျွန်မတို့ ညစာစားနေကြစဉ် စပ်မိစပ်ရာ သောင်းပြောင်းထွေလာ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် လဲနတ် လိုင်ယင်းစ်² ကျွန်မထံ ရောက်လာပြီး ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မကွာရှင်းသည့်သတင်းနှင့် ဖီးလ်တစ်ယောက် အခြားအမျိုးသမီးနှင့် တွဲခုတ်နေသည့်သတင်းကြားရ၍ ဟုတ်မဟုတ် မေးတော့သည်။ ကျွန်မစားနေသော အစာများ ဝမ်းထဲရောက်အောင် မျို၍မရတော့ပါ။ ဇာတ်ရုံသို့ ရောက်ပြန်တော့လည်း ကျွန်မတို့ဝယ်ထားသော လက်မှတ်များမှာ နောက်တစ်နေ့ ညပွဲအတွက်ဖြစ်နေမှန်း သိရပြန်သည်။ သို့သော် ထိုညပွဲအတွက် လက်ကျန်နောက်ဆုံး ထိုင်ခုံများကိုပင် ဝယ်ပြီး ကြည့်လိုက်ကြပါသည်။

ယင်းကြမ္မာငင်ဖြစ်စဉ်မှာ မည်သူမျှ ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားခြင်း မဟုတ်ဘဲ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်ပင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်မအဖို့ လုံးဝ အပယ်ခံရသူပမာ ခံစားလိုက်ရပါသည်။ သည်အဖြစ်ကို မည်သူမျှ သတိထားခံစားမိကြမည်မဟုတ်။ ဖီးလ်အတွက် အသာဖက်က ချည်းဖြစ်နေချိန်၌ ကျွန်မအဖို့ ကံဆိုးမသွားရာ မိုးလိုက်ရွာသည်ကိန်းဆိုက် နေချေသည်။ ကျွန်မကို စိတ်အားဖြည့်ပေးမည့် ခရီးသည် ကျွန်မအား ပိုမို နဲ့.နဲ့. နွမ်းနယ်သွားစေသည့် ခရီးဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်မတို့၏ အပေါင်းအသင်း အတော်များများမှာ မလူးသား၊ မလွန်.သာသည် အခက်အခဲကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြသည်။ သူတို့ကို ဖီးလ်က ရော်ဘင်အား လက်ခံရန် မကြာခဏ ဖိအားပေးတတ်သည်။ သို့.သော် သူတို့အားလုံး လိုလိုက ကျွန်မနှင့် ဖီးလ်ကိစ္စ မပြတ်သားသေးသမျှ လက်မခံ ခဲ့ကြချေ။ အထူးသဖြင့် ဖရဲန်းလီးတို့.လင်မယားက ဖီးလ်အပေါ် ခင်မင်မှုကို ဖော်ညွှန်းပြီး ရော်ဘင်ကိုမူ တရားဝင်မဟုတ်သမျှ လက်မခံဟု ပြတ်သားစွာ ကြေညာထားကြသည်။ ဒေးဗစ် ဘရုစ္စကလည်း အချိန်မတိုင်သေးဟု အကြောင်းပြပြီး ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့၏ နေ.လယ်စာစားပွဲကို မသွားဘဲ နေခဲ့သည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဖီးလ်က မကျေမချမ်းဖြစ်ပြီး စာ အသွားအပြန် ရေးကြသည်။

ထိုလပိုင်းအချိန်များ၌ စိတ်လက်သာယာချိန်ဟူ၍ မရှိသလောက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အင်္ဂလန်မှ လန်ဒန် ဒေလီတယ်လီဂရပ်စ်^၃ သတင်းစာပိုင်ရှင် မိုက်ကယ် ဘယ်ရီ^၄ (လော့ဒ် ဟတ်ဝဲလ်)^၅ ၏ဇနီး ပဲမ်မလာ ဘယ်ရီ^၆ ကျွန်မ ထံ လာရောက်အားပေးပြီး ကျွန်မနှင့်အတူ ခေတ္တ နေထိုင်ခဲ့စဉ်က ကျွန်မ မှတ်မှတ်ရရ နေသာထိုင်သာသလို ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ စိတ်ဓါတ်ခိုင်မာသလောက် သွက်လက်ချက်ချာလှသော ပဲမ်မလာ ဘယ်ရီမှာ လန်ဒန်အမျိုးသမီးအင် အားစုကို ဦးဆောင်နေရုံမျှမက အင်္ဂလန်နိုင်ငံရေးလောကမှ အားထားရသူ တစ်ယောက်လည်းဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့အားလုံးမှာ သူငယ်ချင်းများဖြစ်ကြ သော်လည်း ပဲမ်မလာက အမျိုးသားများနှင့် ပိုမိုအလွမ်းသင့်သူဖြစ်၍ ကျွန်မ

ထက် ဖီးလ်ကို ပိုခင်လိမ့်မည်ဟု အစက ကျွန်မထင်ခဲ့မိပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မ စိတ်ဆင်းရဲကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်နေသည့်ကာလတစ်လျှောက်လုံး ပါမယ် လာက ကျွန်မနှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ယခုတစ်ဖန် ကျွန်မ စိတ်ဓါတ် ပိုမို ကြံ့ခိုင်စေဖို့ ကျွန်မထံ ရောက်လာပြန်ချေပြီ။

ထိုအတောအတွင်း၌ မေမေမှာ ကျွန်မကို အစစအရာရာ အကူ အညီပေးလျက်ရှိပါသည်။ တစ်ဖက်တွင်မူ ဖီးလ်နှင့် ဆက်သွယ်မည်တက်ကဲ လုပ်နေ၍ တားထားရသည်။ မေမေသီအိုရီက သူနှင့်ဖီးလ်တို့ သီးသန့် ဆက်သွယ်မှုရှိနေသည်ကို ပြချင်သည်။ ယင်းမှာ တစ်နည်းအားဖြင့် မှန်သော်လည်း တစ်နည်းအားဖြင့် မမှန်ကန်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ တစ် ကြိမ်တွင် ပိုင်ဆိုင်သည့်ပစ္စည်းများ အမွေဆက်ခံသည့် စာချုပ်တစ်ခု၌ လက် မှတ်ထိုးရာတွင် ကျွန်မ၏ အစ်ကိုကြီး၊ ဖရစ်ဇ် ဘီးဘ်၊ ဘဏ်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးတို့နှင့်အတူ မေမေပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဖီးလ်ကို အမွေခံသူ စာရင်းမှ ချန်လှပ်ထားခဲ့ကြသည်။

ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့ ပွာတိုရီးကိုးသို့ မဟုတ် ခြံကြီးထဲ၌ မရှိသည့် အခါ နယူးယောက်မှာ ဖီးလ် အခြေစိုက်နေထိုင်ရာဒေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ သို့သော် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖီးလ်ရောက်လာတတ်ပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ဝေါ်ရှင်တင်၌ ဘော့ပဲ မက်နားမရားနှင့်အတူ ညစာစားပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် သမ္မတနှင့်တွေ့ရန် အိမ်ဖြူတော်သို့ ရောက်သွားခဲ့ သည်။ သမ္မတထံ ဖီးလ်ကြိုတင်တွေ့ခွင့်တောင်းခဲ့သည့်စာထဲ၌ ဖီးလ်က “အဲဒီညနေမှာ ခင်ဗျားနဲ့ တွေ့ခွင့်ရမယ်ဆိုရင်တော့ ကျုပ်အပြုအမူတွေကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ထိန်းထားပါ့မယ်လို့ ကတိပေးပါတယ်ဗျာ” ဟူ၍ ကတိစကားပင် ပေးထားခဲ့သည်။

ယင်းမှာ မိမိအပြုအမူနှင့်ပတ်သက်၍ ပြဿနာရှိနေကြောင်းကို ဖီးလ်ကိုယ်တိုင် ရှားရှားပါးပါးဝန်ခံလိုက်သည့် သာဓကတစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ အများအားဖြင့် သူ့စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့တဲ့သည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ စာရေး

မေးမြန်းကြသည့် မိတ်ဆွေများထံသို့ သူ့အလွန်နေကောင်းကြောင်း၊ ကျွန်မနှင့် ကွာရှင်းပြီး သြစတြေးလျနိုင်ငံ ဆစ်ဒနီမြို့မှ ရော်ဘင် ဝက်ဘ်နှင့်ပင် လက်ထပ်ဖို့ စီစဉ်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်ကြားလေ့ရှိခဲ့သည်။ လန်ဒန်နှင့် ပါရီရှိ ကျွန်မတို့မိတ်ဆွေများအားလုံးဆီသို့မူ သူ့အနေဖြင့် ဥရောပသို့ တစ်လကြာ ခရီးထွက်ပြီးနောက် သူ့လက်ထပ်တော့မည့် ရော်ဘင်နှင့်အတူ လာဖို့ စီစဉ်ထားကြောင်း စာရေးအသိပေးခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဥရောပမှ မိတ်ဆွေတွေက ဖီးလ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရမည်ကို ဝန်လေးနေကြတော့သည်။ ဖီးလ်နှင့်မဆုံအောင် ကြံဖန်၍ ရှောင်ကွင်းလှုပ်ရှားလာကြသည်။ ဖီးလ်က မိတ်ဆွေတွေကို သူနှင့်အတူနေလည်စာစားဖို့ ဖိတ်ပြီမှ ရော်ဘင်ကို ပွဲထုတ်မည်ကိုစိုးရိမ်နေကြသည်။ အိုင်စားရား ဘာလင်⁷ ဆိုလျှင် အူကျရောဂါ ခွဲစိတ်ချိန်နှင့် နာလန်ထကာလကို ဖီးလ် လန်ဒန်တွင် ရှိမည်ရက်များနှင့် အချိန်ကိုက် စီမံဖန်တီးထားခဲ့သည်။ အီဗန်ဂျလင်း ဘရစ္စ⁸ကလည်း ဖီးလ်အနေဖြင့် ရော်ဘင်ကို နေရာတကာသို့ ခေါ်ဆောင်သွားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ “ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တွေ့ဆုံရာသို့ သူ့မိန်းကလေးကိုပါ တိတ်တဆိတ်ခေါ်သွားဖို့” အကြံအောင်မြင်ပါမလားဟူ၍ မိမိတို့ တွေးဆနေကြကြောင်းဖြင့် ကျွန်မထံ စာဖြင့်သတင်းပေးခဲ့သည်။ ပဲမံမလာ ဘယ်ရီထံမှလည်း ဖီးလ် လန်ဒန်ရောက်လာမည်ကို အားလုံးက စိုးရိမ်နေကြကြောင်း၊ ဖီးလ်တို့ လန်ဒန်ခရီးစဉ် ချောမွေ့ဖို့ မမြင်ကြောင်း၊ အကြောင်းစုံသိသမျှ ရေးပြဦးမည့်အကြောင်း ရေးထားသည့် စာတစ်စောင် ကျွန်မထံ ရောက်လာ ပါသည်။

ဖီးလ်သည် အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန်အတွက် ကယ်လီဖိုးနီးယားသို့ ရော်ဘင်နှင့်အတူသွားခဲ့ပြီးမှ ဧပြီလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ကယ်လီဖိုးနီးယားတွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ညစာစားပွဲများ၌ ရော်ဘင်ကို ခေါ်သွားသောကြောင့် ကသိကအောင် များစွာ ဖြစ်ခဲ့ပုံပေါ်သည်။ လန်ဒန်တွင် ဖီးလ်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပုံအသေးစိတ်ကို အီဗန်

ကျလင်း ကျွန်မအား ပြောပြချက်အရ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရော်ဘင်အား မတွေ့လို သေးကြောင်း ဖီးလ်အား အတိအလင်းပြောလိုက်သည့်အပြင် ဖီးလ်၏ စကား အတော်များများ မုသားဖြစ်နေပုံကို ကျွန်မ သိခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ်ကို ရော်ဘင်နှင့်အတူ မတွေ့လို၍ ဖီးလ် လန်ဒန်ရောက်မှ ခွဲစိတ်ခံရန် ရက်ရွှေ့ထားသော အိုင်စားရားထံမှ စာအရ ဖီးလ်မှာ လူကောင်း ကဲ့သို့ ပြောဆိုနေသော်လည်း နဂိုမူလစိတ်ရင်းအမှန်အကန်မဟုတ်သေး ကြောင်း၊ လောလောဆယ်၌ စိတ်ဖောက်ပြန်နေသည်ဟု ပြောဖို့လည်း မလွယ်ကူကြောင်း ဖီးလ်ပြောသည့် စကားတွေထဲက အမှားအမှန် ခွဲခြား သိဖို့ပင် ခက်လှကြောင်း၊ ကျွန်မနှင့် ကွာရှင်းရေးကိစ္စ ဆွေးနွေးဖို့ ဖီးလ် က ကျွန်မကို တွေ့ချင်နေကြောင်း၊ သို့သော် မိမိမှာ ရော်ဘင်နှင့်ပတ် သက်၍ ရှိသည်ဟုပင် မထင်သည့်အမူအရာမျိုး ပြထား၍ ဖီးလ်က မိမိ အား ရော်ဘင်အကြောင်း အရိပ်အမြှောက်ပင် မဟတော့ကြောင်း၊ ကျွန်မ အပေါ် မည်သည့် အာဇာတမျှ မထားရန်လည်း ၎င်းအား ဖီးလ်ကပြော သေးကြောင်း ကျွန်မ သိရှိရပါသည်။

ဖီးလ်သည် ဥရောပခရီးစဉ်၏ ရှေ့ပြေးအဖြစ် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ နယူးစီလန်သတင်းထောက်များကို လန်ဒန်မြို့၌ စုစည်းစေပြီး မိန့်ခွန်းပြော ခဲ့သည်။ နေမကောင်းစဉ်မှာပင် အဆင့်မြင့်တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သေး သည့် သူ့စွမ်းရည်ကို ပြသလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုအစည်း အဝေးတွင် ပိုမိုကုမ္ပဏီအကြောင်းပြောရာ၌ ဖေဖေအကြောင်းနှင့် ကုမ္ပဏီ ဖြစ်တည်ခဲ့ပုံအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီအစုရှယ်ယာ အနည်းစု ပိုင်ဆိုင်သူ ကျွန်မအကြောင်းကိုလည်းကောင်း ချန်လှပ်၍ ကုမ္ပဏီကိစ္စများ တွင် ၎င်းအနေဖြင့် ၁၇ နှစ်တိုင်တိုင် တာဝန်ယူခဲ့ရပုံ၊ ကုမ္ပဏီမှ ကော်ပို ရေးရှင်းဖြစ်လာသည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ် (လွန်ခဲ့သော ၁၅ နှစ်) ကတည်းက ကော်ပိုရေးရှင်း၏ မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော အစုရှယ်ယာများကို ဦးစီးဦးဆောင် ပြုခဲ့ရသည့် ပိုင်ရှင်ဖြစ်ခဲ့ပုံများကိုသာ ပြောကြားခဲ့သည်။ မိန့်ခွန်းနိဂုံးတွင်

သတင်းစာပညာကို လူ့သမိုင်းကြောင်း၏ ပထမစာမူကြမ်းအဖြစ် ဖီးလ် တင်စား ပြောခဲ့သည့် အတွေးအခေါ်ပိုင်းဆိုင်ရာစာပိုဒ်မှာ ယနေ့တိုင် ရည် ညွှန်းကိုးကားနေကြရသည့် အဆိုအမိန့်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

ဖီးလ် လန်ဒန်၌ရှိစဉ် ကျွန်မ၏ ဘဝခြေလှမ်းတွေကို တိုး၍လှမ်း ကြည့်သည်။ မေမေနှင့် ကျွန်မတိုင်ပင်၍ မေလ ၇ ရက်နေ့၌ မေမေအိမ် မှာပင် ဧည့်ခံပွဲကြီးတစ်ခု ကျင်းပပါသည်။ ပရိသတ်ကိုလည်း ရာချီ၍ ဖိတ် ခဲ့သည်။ ဖီးလ်က လုပ်ငန်းတွေကိုအပိုင်စီးဖို့ ကြိုးစားနေသော်လည်း ကျွန်မ တို့က မဖြူ၊ မူလအတိုင်းရှိနေသည်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို လူအများအား သိမြင်စေလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်ခဲ့ ပါသည်။

မေလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် လန်ဒန်မှ ပါရီသို့၊ ၊ ၎င်းမှ ရာဗဲလို့^၁သို့၊ ငါးရက် သွားရောက် အပန်းဖြေပြီးနောက် ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့ အမေရိကန် သို့ ပြန်ရောက်လာကြသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်တွင် လုပ်ငန်းအချို့ကို ကြည့်ရှု စစ်ဆေးပြီး နှစ်ယောက်စလုံး ပွားတိုရီးကိုးသို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာသွားကြသည်။

ကျွန်မလည်း ခင်မင်ရင်းနှီးသူများနှင့် ဆက်လက်တွေ့ဆုံရင်းည ပြင်ပသို့ ခါတိုင်းထက်ပို၍ ထွက်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတွေ့ခဲ့သော ဒေးဗစ် ဘရစ္စအား ကျွန်မ၏ စီမံကိန်းများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြောပြ လိုက်ပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံမှ အကျိုးအမြတ် အများစုရနိုင်လောက်သည့် ဦးစီးဦးဆောင် အစုရှယ်ယာများကိုမရမချင်း ဖီးလ်အား ကျွန်မ ကွာရှင်း ပေးမည်မဟုတ်ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကျွန်မ မည်ကဲ့သို့ ချခဲ့မိသည်ကို ကျွန်မ မသိတော့သော်လည်း ကျွန်မစိတ် ထဲက ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ တိကျပြတ်သားခဲ့ကြောင်း ကျွန်မ ကောင်းစွာသိခဲ့ သည်။ ကျွန်မမှာ ခင်ပွန်းသည်ရော၊ သတင်းစာပါ အဆုံးရှုံးမခံနိုင်။ ကျွန်မ ခင်ပွန်းက ကျွန်မကို ကွာရှင်းဖို့ သေချာပါက သတင်းစာလုပ်ငန်း ပိုင်ဆိုင် ရေးအတွက် ကျွန်မရင်ဆိုင်တောင်းဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

ပွာတိုရီးကိုးတွင် ဖီးလ်တို. ငြိမ်ချက်သားကောင်းနေသဖြင့် သူတို့၏ ဖြစ်စဉ်များနှင့် လှုပ်ရှားမှုသတင်းများ ထွက်ပေါ်မလာပေ။ ကျွန်မထင်သည့်အတိုင်းပင် သူတို့သတင်း များများစားစားမကြားရခြင်းမှာ ဖီးလ် စိတ်ကျရောဂါ ပြန်လည်ခံစားနေရသောကြောင့်ဖြစ်တော့သည်။ ပွာတိုရီးကိုးတွင် နေထိုင်ခြင်းဖြင့် ဖီးလ်၏ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုကို မကုစားနိုင်သည့်အပြင် ငြိမ်သက်အေးချမ်းမှုနှင့် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား မရှိမှုတို့ကြောင့် ဖီးလ် ရောဂါတိုးပွားလာဟန်တူပါသည်။

ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဖီးလ်နှင့် ရော်ဘင်တို့ နယူးယောက်သို့ ပြန်လာသောအခါ အက်ဒွပ် ဝီလျံစ် လေဆိပ်မှ ကြိုသည်။ အက်ဒွပ်၏ အဆိုအရ လေဆိပ်တွင် မြင်ရသော ဖီးလ်၏ အသွင်မှာ ၎င်းတစ်ကြိမ် တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူးသေးသော အဆိုးဝါးဆုံး အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်နေသည်။ ထိုစဉ်က ဖီးလ်ခမျာ လေဖြတ်ထားသူပမာ လမ်းကိုပင် အနိုင် နိုင်လျှောက်နေရသည်အထိ စိတ်ကျရောဂါဒဏ်ကို အပြင်းအထန်ခံစားနေရရှာသည်။ ရော်ဘင်နှင့်အတူနေဖို့ ပြန်လာခြင်းလား၊ ရော်ဘင်နှင့် လမ်းခွဲဖို့ ပြန်လာခြင်းလားဟူ၍ ခွဲခြားအကဲဖြတ်ဖို့ပင် ခဲယဉ်းနေပါသည်။ သို့သော် သူတို့ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ရောက်လာပြီး ဖျော်စဟော လမ်းရှိ အိမ်ကြီးဆီသို့ ဦးတည်သွားကြတော့သည်။

ရက်အနည်းငယ် ကြာလာပြီးနောက် ဇွန်လ ၁၇ ရက်၊ တနင်္လာနေ့တွင် ဒေါက်တာ ဖာဘာနှင့် အက်ဒွပ် ဝီလျံစ်တို့ကိုတွေ့ပြီး တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရာ ဖီးလ်က သူနှင့် ရော်ဘင်ဇာတ်လမ်း ပြီးဆုံးပြီဟုဆိုသည်။ ဖီးလ်က သူနှင့် ရော်ဘင်ဇာတ်လမ်းကို အဆုံးသတ်ချင်နေသည်။ ဖာဘာက ထုံးစံအတိုင်း ဖီးလ်အား မေးခွန်းတွေပြန်မေးပြီး အဆုံးအဖြတ် မပေးသေး။ ဖီးလ်ကိုသာ သေချာမှုရှိမရှိ မေးနေပြန်သည်။ ထိုအခိုက် အက်ဒွပ် ဝင်ပြီး ဖီးလ်အား မေးခွန်းသုံးခုမေးသည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် ရော်ဘင်အား ထွက်ခွာသွားစေချင်ပါသလား။ ထွက်သွားရန် ရော်ဘင်ကို အက်ဒွပ်က ပြောပေးဖို့

ဖီးလ် လိုလားပါသလား။ ကျွန်မ သူ့ ကိုလက်ခံလျှင် အိမ်ကို ပြန်ချင်ပါ သလားဟူသော မေးခွန်းများပင်ဖြစ်သည်။ မေးခွန်းသုံးခုစလုံးကို ဖီးလ်က စိတ်ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာဖြင့် “ဟုတ်ကဲ့” ဟု ဖြေခဲ့သည်။ ရော်ဘင်ခမ္ဘာမှာ လည်း ယောင်ချာချာဖြင့် နယူးယောက်သို့ ပြန်သွားတော့သည်။ ထိုညတွင် အယ်လ် ဖရဲန်းလီးက ဖေါ့စ်ဟောလမ်းအိမ်၌ ဖီးလ်နှင့်အတူနေပေးပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် ဖီးလ်၏အိမ်ကို ဘီးလ် ဖလော်ရီဒါမှ ရောက်လာသည်။ ဖရဲစ်စ် ဘီးဘ်လည်း ရောက်လာသည်။

ထိုနေ့ (တနင်္လာနေ့) မှာပင် ကျွန်မက သဘောတူလက်ခံပါက ဖီးလ် အိမ်ပြန်လာလိုသည်ဆန္ဒရှိနေကြောင်း အယ်လ် ဖရဲန်းလီးက ကျွန်မကို ဖုန်းဆက်သည်။ ကျွန်မလက်ခံကြောင်း ချက်ချင်းပြန်ကြားလိုက်ပါသည်။ ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့ညနေတွင် ကျွန်မရှိရာ အာရ်လမ်းအိမ်သို့ ဖီးလ်ပြန် လာပြီး ညအိပ်ပါတော့သည်။

ဖီးလ် အိမ်ပြန်ရောက်လာခြင်းကား ကျွန်မအဖို့ အလွန်ထူးခြား ဆန်းကြယ်သော၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အလွန်ဆန်းကြယ်ရှုပ်ထွေးသည့် သက် သာရာဂုဏ်တစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအတွက် လက်ငင်းပြဿနာတစ်ခုမှာ ကျွန်မအနေဖြင့် နောက်ထပ်ဝင်လာဦးမည့် ဖီးလ်၏ စိတ်ကျဝေဒနာဆိုးကို ခံနိုင်ရည် ရှိပါဦးမည်လောဟူသော ပြဿနာဖြစ်သည်။ ကျွန်မအဖြစ်မှာ ဆရာဝန်နှင့်တွေ့ဖို့ ဖီးလ် အပြင်ထွက်ချိန်မှလွဲလျှင် အိမ်အပြင် မထွက်နိုင် သည်ဘဝ၊ ကျွန်မ ကြားချင်၊ သိချင်သောစကား ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် ကြားနေသိနေရသည်ဘဝ၊ ယင်းဘဝများနှင့်ရင်းနှီး၍ ဖီးလ်အား စိတ်ကျ ဝေဒနာမှ ကျွန်မတို့ ကယ်ဆယ်ခဲ့ရသည့် နှစ်များအဆုံးတွင် ကျွန်မကို ပစ် ခွာခဲ့သည့် ရလဒ်သာ အရာထင်ခဲ့သည်။ ကျွန်မ၏ ကြိုးပမ်းချက်များ ပျော် ရွှင်စွာ အဆုံးသတ်ခဲ့သည်ဟူ၍ ဘာတစ်ခုမျှမရှိခဲ့။ ဖီးလ်အတွက် တစ် ယောက်တည်းသော အထောက်အကူပြုပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ကြီးလေးသော ဝန် ထုပ်ဝန်ပိုးနှင့် တာဝန်တွေကို ယခုတစ်ဖန် ကျွန်မ မယူနိုင်တော့ပြီဟု ကျွန်မ

အာရုံတွင် တွေးထင်နေမိပါသည်။

ကျွန်မတို့မှာ ပြင်ပမှ အရေးကြီးအကူအညီ လိုအပ်နေသည်က တော့ သေချာသည်။ ဖီးလ်က အိမ်တွင် နေခွင့်ပေးပါမည်အကြောင်းနှင့် ချက်စ်နတ်လော့ဂျ်သို့ ပြန်မသွားလိုတော့ကြောင်း ကျွန်မကို သနားစရာ ပြောလာနေလေပြီ။ အိမ်မှာ မနေလျှင်လည်း ဖီးလ်အတွက် နေစရာ၊ ချက်စ်နတ်လော့ဂျ်သာရှိသည်ဟု ကျွန်မထင်သည်။ ထိုအချိန်က ဖီးလ်အတွက် ချက်စ်နတ်လော့ဂျ်အပြင် အခြားသင့်လျော်သည့်နေရာများကို ကျွန်မတို့ ထဲက မည် သူမျှ တွေးမိကြသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် အက်ဒွပ် ဝီလျံစ်နှင့် ဘီးလ် ဂရေဟ်မ်တို့ တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် ဖီးလ်လည်း မသွားချင် သွားချင်ဖြင့် ချက်စ်နတ်လော့ဂျ် စိတ်ရောဂါကုဆေးရုံသို့ သွားရောက်နေထိုင်ဖြစ်ခဲ့ သည်။ ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့ညနေတွင် ကျွန်မတို့၏ သစ္စာရှိသော ဒရိုင်ဘာ တိုနီက ဖီးလ်အား ဆေးရုံသို့ ကားဖြင့်ခေါ်သွား ခဲ့ပါသည်။

ထိုနေ့ညနေတွင် ကျွန်မတို့လူစု ဖီးလ်နှင့်အတူ ဆေးရုံ၌ ရှိနေကြစဉ် အက်ဒွပ် ဝီလျံစ်နှင့် ကျွန်မဆုံပါသည်။ ဖီးလ်နောက်ဆုံးအကြိမ် ရောဂါပြန်ဝင်ချိန်မှစ၍ အက်ဒွပ်နှင့် ပထမဆုံး တွေ့ရခြင်းပင်။ တစ်ခန်းလုံး လူနာကြည့်သူတွေနှင့် ပြည်နေသည်။ ကျွန်မလည်း သူ့ထံချဉ်းကပ်၍ ဖီးလ် အား အကောင်းဆုံး ကြည့်ရှုကုသပေးခြင်းအတွက် ကျေးဇူးတင်စကား ပြောလိုက်ပါသည်။ ဖီးလ်နှင့်ပတ်သက်၍ သူ့ဆန္ဒတစ်ခုမှာ ဖီးလ်ကို လွှတ်မထားဘဲ စောင့်ကြည့်နေရန်ဖြစ်ပါသည်။ အက်ဒွပ်သည် ဖီးလ် အပေါ်တွင်ရော၊ ကျွန်မတို့မိသားစုအပေါ်မှာပါ မပြယ်သောမေတ္တာဖြင့် တကယ်တမ်း စောင့်ရှောက်ကူညီနေသူဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ကျွန်မသိသွားခဲ့ပါသည်။

အယ်လ် ဖရန်းလီးကလည်း ဖီးလ်ဆေးရုံရောက်ပြီးနောက် တစ်နေ့တွင် ဖီးလ်ထံသို့ အားပေးစာတစ်စောင် ရေးပို့ခဲ့သည်။ ဝေါ်ရှင်တင်ရှိ နယူးစိတ်စ် ရုံးခွဲတွင် အလုပ်လုပ်နေသော သမီးကြီး လာလီက မေမေထံသို့

ဇွန်လလယ်ရွက်လှေပြိုင်ပွဲများသတင်း စာရေးအကြောင်းကြားရင်း ဖီးလ်
ရောဂါအခြေအနေ၊ ဆရာဝန်များ၏ သဘောထား၊ ကုထုံးနည်းစနစ်များ
အကြောင်း တစေ့တစောင်း ရေးပြခဲ့သည်။ လာလီစာအရ ဖီးလ်က ဒေါက်
တာ ဖာဘာအား ၎င်း၏ ဆရာဝန်အဖြစ် အသိအမှတ် မပြုတော့သော်လည်း
ဖာဘာအပေါ် အဆိုးတော့ မမြင်သေးပေ။ ဖာဘာက ဖီးလ်ကို ဆေးရုံ
မတက်ဘဲနှင့် စိတ်ကျရောဂါကို ကျော်လွန်နိုင်ကြောင်း အားပေးခဲ့ပြီး ဖီးလ်
အလိုလိုက်၍ စိတ်ရောဂါနှင့် ပတ်သက်၍ ပေါ့ပေါ့သာသာ ပြောခဲ့သည်။
မိမိ စိတ်ကျရောဂါ ပြန်ပေါ်လာတတ်သည့်သဘောကို ဖီးလ် လက်ခံပုံကို
ကြည့်ခြင်းဖြင့် ဖီးလ်၏ ရောဂါ အခြေအနေ အလွန်ဆိုးဝါးနေကြောင်း
သိနိုင်ပါသည်။ ဖီးလ်၏ စိတ်ရောဂါကိုလည်း နာမည်ပေးလိုက်ကြပြီဟု
ဆိုသည်။ ကျွန်မအမြင်မှာ ဖီးလ်သည် ခါတိုင်းကဲ့သို့ သတ္တိတကယ်ရှိသူ၊
စိတ်ရောဂါရှိနေသူ၊ ရောဂါသက်သာဖို့ မျှော်လင့်ချက်ရှိသူအဖြစ် မြင်နေရ
ပါသည်။ မေမေထံရေးသော သူ့စာတစ်စောင်၌ သူ့ဘဝမှာ အဆုံးသတ်
တော့မလိုနှင့် ပြန်၍စနေကြောင်း၊ ကျွန်မနှင့် ကလေးများ၏ ထူးခြားသော
ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ မေမေနှင့် ကျွန်မအစ်ကို၊ သူငယ်ချင်းများ၏ မေတ္တာ
အကြင်နာတို့ကြောင့် သူ့ကျန်းမာလာပြီဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် အားတက်
နေဟန် ဖော်ပြခဲ့သည်။

ချက်စံနက်လောချံသို့ ဖီးလ်ပြန်ရောက်သည့်နေ့နှင့် ကျွန်မ သူ့
ထံသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုသည့်နေ့အကြားတွင် ရက်အနည်းငယ် ခြား
သွားခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက်တွင်တော့ သူ့ထံသို့ ကျွန်မ နေ့တိုင်းသွား၍
နာရီပေါင်းများစွာ သူ့နဲ့အတူ နေခဲ့ပါသည်။ မကြာခဏ ပျော်ပွဲစားသဏ္ဍာန်
ကျွန်မတို့ဆေးရုံအပြင်ဘက်တွင် အတူထိုင်ရင်း တစ်ခုခုစားတတ်ကြသည်။
တင်းနစ်၊ စစ်တုရင်လည်း ကစားကြသည်။ ဖီးလ်ထံသို့ မိတ်ဆွေများ
တဖြည်းဖြည်း လာရောက်မေးမြန်းကြည့်ရှုကြသည်။ အများအားဖြင့် မိသားစု
အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ကုမ္ပဏီမှ အသိမိတ်ဆွေများသာဖြစ်ပါသည်။ ဘီလီနှင့်

စတီးဖ်တို့၊ စခန်းချခရီးထွက်သွားကြပြီဖြစ်ပါသည်။ လာလီမှာ အေသင်မြို့တွင် ကျင်းပသည့် မေမေ၏ ရွက်လှေမိတ်ဆုံစားပွဲသို့ မသွားမီ အင်္ဂလန်ရှိ ဘယ်ရီမီသားစုထံသို့ အလည်အပတ် သွားနှင့်လေပြီ။ သားကြီးဒေါ်နနှင့် ကျွန်မသာ အာရ်လမ်းအိမ်၌ ကျန်နေရစ်သည်။ ဒေါ်နက စတော့တီ ရက်စတင်ထံ၌ တစ်နေ့ကုန် အလုပ်လုပ်သည်။ ဒေါ်န လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ကို အားလုံးက ကျေနပ်ကြသည်။

တစ်ညနေတွင် ထိုစဉ်က ကာကွယ်ရေးဌာနဝန်ကြီး ဘော့ပ် မက်နားမားရားက ဖီးလ်ထံသို့ သွားရောက်သတင်းမေးရင်း ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ လာရောက်ကူညီရန် ဖီးလ်အား ဖိတ်ခေါ်ပြန်ရာ ဖီးလ်က မည်သူမျှ ၎င်းအား လက်ခံကြတော့မည်မဟုတ်၍ မသွားလိုတော့ကြောင်း ငြင်းပယ်လိုက်သည်။

ကျွန်မသည် လူရောစိတ်ပါ ပင်ပန်းလှသော်လည်း ဖီးလ်ပြန်ရောက်လာခြင်းအတွက် ပီတိတော့ ဖြစ်နေပါသည်။ စီစဉ်ထားသော ဥရောပခရီးစဉ် အပါအဝင် ကျွန်မ၏ လှုပ်ရှားမှုအားလုံးနီးပါးလောက်ကို ဖျက်လိုက်တော့သည်။ စိတ်ကျရောဂါ အလွန်ပြင်းထန်သော အခြေအနေ၌ရှိနေသော ဖီးလ်မှာ ကျွန်မအမြင်တွင် ဆေးရုံ၌ ရက်သတ္တတစ်ပတ်ကျော်သည်နှင့် သိသိသာသာ ကောင်းမွန်လာသည်ဟုပင် ထင်နေမိပါသည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် နာမည်ဖော်နိုင်သည့် ရောဂါကို ကုသနေသော ဆရာဝန်တွေနဲ့ တွေ့ခဲ့ပြီဟုလည်း ကျွန်မယုံထားမိပါသည်။ ကျွန်မတို့ နှစ်ချီ၍ ခါးစည်းခံခဲ့ရသော အခက်အခဲများကို မကြာမီ ကျော်လွှားလွတ်မြောက်နိုင်ပေတော့မည်။ ကျွန်မသည် မကြာမီ ဖီးလ်ကျန်းမာလာတော့မည်ဟု ရိုးအစွာ ယုံကြည်နေမိသော်လည်း ယင်းတို့မှာ ကျွန်မလိုရာဆွဲ၍ တွေးတောထင်မြင်နေခြင်းမျှသာဖြစ်သည်ဟုလည်း ကျွန်မ သတိပြုမိလာပါသည်။

ကျွန်မမှာ ဖီးလ်၌ စိတ်ကျရောဂါ ဘယ်တုန်းက စတင်ခံစားရသည်၊ သူနှင့် ဘာတွေပြောရမည်ကို မသိနိုင်အောင် ဖြစ်နေရသည်။ ဖီးလ်

သည် နောင်တကြီးစွာရနေပြီး အပြစ်ရှိသူတစ်ယောက်ကဲ့သို့ စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေသည်။ တစ်ဦးတစ်ယောက် ထိခိုက်နစ်နာအောင်ပြုမှုမို့ မုန်းတီးခဲ့ သော ဖီးလ်သည် ကျွန်မနှင့် ကလေးတွေကိုလည်းကောင်း၊ ရော်ဘင်ကို လည်းကောင်း၊ သူ့ကိုယ်သူလည်းကောင်း ပြုမူခဲ့သမျှ အပြုအမူအားလုံး၏ နာကြည်းမှုတွေကို ဖီးလ် ယခုမှ လှလှကြီး ခံစားနေရပေပြီ။ အိမ်နှင့်ကလေး တွေကို ထားရစ်၍ ထွက်ခွာသွားသည့်အဖြစ်ကို သိလျက်နှင့် ရော်ဘင်ကို တစ်ကြိမ်ထက်မနည်း ခေါ်တွေ့ခဲ့သော ဖီးလ်၊ ရော်ဘင်အား ဇာတ်လမ်းပြီး သွားပြီဟုပြောပြီး ကျွန်မထံ ပြန်လာသော ဖီးလ်၏ စိတ်အသွင်သဏ္ဍာန်ကို ဖမ်းဖို့ခက်လှသည်။ ဖီးလ်ကား သူ့ဘာသာသူလုပ်ခဲ့သည်များ၊ သူ့ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်ခဲ့သည်များ၊ ကျွန်မတို့အားလုံးအပေါ် မှားယွင်းစွာ ပြုမူ ခဲ့သည်များအတွက် စိုးရိမ်ပူပင်နေရသည့်ဒဏ်က ရင်ထဲမှာ အကြီးမား အပြင်းထန်ဆုံး ခံစားနေရသည်။ ထို့အပြင် ယင်းအဖြစ်ဆိုးမျိုး နောက်တစ် ဖန်ကြံ့တွေ့နိုင်သေးသည်ဟူသော အတွေးကလည်း သူ့ကို ခြောက်လှန့် ၍ နေသည်။

ဖီးလ်ခံစားနေရသောစိတ်ရောဂါမှာ စိတ်ရွံ့၊ စိတ်ကျရောဂါဖြစ် ကြောင်း နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မ သိရသော်လည်း ယင်းရောဂါအကြောင်းနှင့် ကုသနည်းစနစ်များကိုမူ ကျွန်မ မသိသေးပါ။ ရောဂါကို အမည်တပ်ထား လင့်ကစား ဆေးဝါးများ၊ စိတ်ကုနည်းပညာများဖြင့် ကောင်းစွာ မကုသပါက ဖြစ်ပေါ်ဆိုးဝါးလာနိုင်သည့် အလားအလာများကို ကျွန်မ မသိပါ။ နောင် အခါကျမှ ယင်းရောဂါမှာ မကုသပါက သို့မဟုတ် ကုနည်းမှားယွင်းပါက သေဆုံးစေနိုင်သည့်ရောဂါဖြစ်ကြောင်း မအေးချမ်းသောစိတ်¹⁰ စာအုပ် ရေးသားသူ ဒေါက်တာ ကေး ဂျေမီဆင်¹¹ထံမှ သိရှိခဲ့ရပါသည်။ စာရေး ဆရာမ ကိုယ်တိုင် ဤရောဂါကို ခံစားခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က စိတ်ရွံ့၊ စိတ်ကျရောဂါအကြောင်း မသိရသလောက်ပင်ရှိခဲ့သည်။ လစ်သီယမ်ဆေး¹² မှာ ဥရောပတွင် စမ်းသပ်အဆင့်အဖြစ်သာ သုံးစွဲလျက်ပင်ရှိသေးသည်။

အမေ ရိုကန်နိုင်ငံဆေးရုံဆေးခန်းများ၌ မသုံးစွဲသေးပါ။

စိတ်ရွံ့စိတ်ကျရောဂါဝေဒနာရှင်များကို လျှပ်စစ်လှန်. ကုထုံး¹³ဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကုသခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းကုသနည်းကို ၁၉၅၀ ပြည့် လွန်နှစ်များကတည်းက အတော်အတန် အဆင့်မြင့်ပေးခဲ့သော်လည်း ကြမ်း တမ်းသော ကုနည်းတစ်ခုအဖြစ်သာ ရှိနေပါသေးသည်။ လျှပ်စစ်ကုသနည်း ကြောင့် ဝေဒနာရှင်ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး သိမ်သိမ်တုန်သွားရာမှ နံရိုးများ အက်ကွဲခြင်းနှင့် ကျောရိုးကျိုးခြင်းများအထိ ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။ လျှပ်စစ် လှန်. ကုသနည်းသည် ထိုအချိန်အထိ လူကြိုက်များသော ကုသနည်းတစ် ရပ်အဖြစ် ရှိနေနိုင်ပေသေးသည်။ သို့.သော် စိတ်အဟုန်ကုထုံး¹⁴ သို့.မဟုတ် စိတ်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကုထုံး¹⁵ ဦးစားပေးအသုံးပြုလျက်ရှိသော ချက်စံနက် လော့ဂျ်ကဲ့သို့.သော နေရာမျိုး၌ သုံးစွဲမည်မဟုတ်သည်မှာ သေချာသည်။ ဖီးလ်သည် ဆေးဝါးနှင့် လျှပ်စစ်လှန်.ကုထုံးတို့.မှ လုံးဝလွတ်ကင်းခဲ့ပြီး ဒေါက်တာ ဖာဘာ၏ ထူးခြားသော စိတ်ကုထုံးတစ်ခုတွင် အစမ်းသပ်ခံ တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့မည်ဟု ယူဆရပါသည်။ ဖာဘာ၏ ကုထုံးဖြစ်သည့် စိတ်ရွံ့စိတ်ကျရောဂါသည်ကို ဆေးလုံးဝ မကျွေးဘဲ စကားပြော၍ ကုသသည့် စိတ်ပညာနယ်ပယ်တစ်ရပ် ရှိမရှိ ယခုအချိန်၌ ကျွန်မ မသိပါ။ မရှိဟု ကျွန်မထင်သည်။ စိတ်အကြီးအကျယ် အတက်အကျရှိနေသော စိတ်ဝေဒနာ သည်တစ်ဦးကို စကားချည်းသက်သက် ပြောပြီး ကုသရုံမျှဖြင့် တော့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည်မဟုတ်ဟု ကျွန်မယုံသည်။

ဖီးလ်သည် ဆေးရုံမှ ခေတ္တဆင်းပြီး ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီတွင် အနား ယူ နေထိုင်ချင်သည့် ဆန္ဒအလွန်ပြင်းပြနေ၍ ဆရာဝန်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ရ ဖို့. ကြိုးစားသည်။ ထိုအခါ ချက်စံနက်လော့ဂျ်ဆေးရုံမှ စိတ်ကုဆရာဝန်များ အတွင်း၌ ဖီးလ်အား ဆေးရုံပြင်ပ၌ အနားယူခွင့် ပြုသင့်၊ မပြုသင့် သဘော ထားနှစ်ခု ပေါ်ထွက်လာသည်။ ကျွန်မကိုမူ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီခြံထဲ၌ အရက် သို့.မဟုတ် အိပ်ဆေးများရှိမရှိ မည်သူမျှမမေး၊ ကျွန်မကိုယ်တိုင်လည်း

ထိုခြံထဲ၌ သေနတ်တွေ ထားသိုထားသည့် အဖြစ်ကို ထုတ်ဖော်သတိပေးဖို့ စိတ်မကူးမိခဲ့။ ဖီးလ်၌ သိသာထင်ရှားသော စိတ်ကျလက္ခဏာများမရှိဘဲ အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်ပုံပေါ်နေခြင်း၊ ပျောက်ကင်းစေချင်လွန်းသော ကျွန်မ၏စေတနာဆန္ဒ ပိုက်နေခြင်းတို့ကြောင့် ထိုသေနတ်ကိစ္စကို လုံးဝ သတိမရခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဖီးလ်၏ ဆန္ဒအပေါ် ကျွန်မ အကောင်းမြင်နေမိခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဆေးရုံမှ လူမမာများ၏ ဆန္ဒဖြင့် မဲခွဲဆုံးဖြတ်၍ ဖီးလ် ဆေးရုံမှထွက်ခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။ နောင်တွင် လော့ဂျ်မှ ဆရာဝန်တစ်ယောက် ပြောဆိုချက်အရ ထိုအချိန်၌ ဖီးလ်သည် သူဖြစ်ချင်သလို လူအများအား ကိုင်တွယ်နိုင်သည့် အတတ်မှာ အံ့မခန်းဟူ၍ပင်။ သူစိတ်ရချိန်တွင် လူတိုင်းက သူ့စိတ်ကြိုက် လုပ်ဆောင်ကြသူ များသာဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့အားလုံး ဖီးလ်အား နောက်ဆုံး၌ ကူညီပေးနေသူများ မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မ ၏ဆရာဝန် ဒေါက်တာကမ်မရွန်းကမူ ဖီးလ်အား ဆေးရုံမှ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ ထွက်၍ အနားယူခွင့်ပြုခြင်းကို သဘောမတူခဲ့ပေ။ အင်္ဂုပီဝီလျံစ်ကလည်း ဖီးလ်အား ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီသို့ သွားရောက်အနားယူခွင့်ကို ထောက်ခံမဲ ပေးခဲ့ပြီးမှ စိတ်လေးနေခဲ့ကြောင်း ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဖီးလ် ဆေးရုံမှခေတ္တထွက်၍ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီမှာ အနားယူခွင့် ရသွားခြင်းအတွက် ကျွန်မ ပျော်မိပါသည်။ အခုတစ်ကြိမ် ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီ ပြန်ရောက်ပါက ဖီးလ်ဘယ်လောက် စိတ်ချမ်းသာ လိုက်လေမလဲဟု ကျွန်မ စိတ်ကူးယဉ်နေမိသည်။ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီကို ဖီးလ် သံယောဇဉ်ရှိသည်။ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီမှာ ဖီးလ်အမြဲပျော်ရွှင် လန်းဆန်း နေတတ်သည်။

ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီသို့ မထွက်ခွာမီတစ်နေ့က အိမ်နီးပါးချင်းတစ်ဦးဖြစ်သည့် ကေး ဟောလ်¹⁶နှင့် ကျွန်မတို့ ညစာအတူစားကြပါသည်။ ကေး၏အစ်ကို ဒေါက်တာ ဂျော့ချ် ခရိုင်လ် ဂျူနီယာ¹⁷ ကျွန်မကို

လမ်းလျှောက်၍ အိမ်ပြန်ပို့စဉ် ယင်းက ဖီးလ်အား ဆေးဝါးများဖြင့် ကုသမှု ရှိမရှိမေးရာ ကျွန်မက ဆေးဝါး လုံးဝ အသုံးမပြုကြောင်း ပြောပြလိုက်သည်။ ကျွန်မစကားကြောင့် အံ့ဩသွားသော ဆရာဝန်က သူ့သိရသလောက် ဆေးဝါး များသည် ဖီးလ်၏ အနာဂတ်အတွက် လုံးဝလိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ဆေးသောက်ဖို့ အပြင်းအထန် ဆန့်ကျင်သည့် ဖီးလ်အနေ ဖြင့် စိတ်ကျရောဂါဆေးများကိုကော လက်ခံပါမလားဟု ကျွန်မ သံသယ ဝင်လာမိသည်။ သို့သော် ဆေးရုံ ပြန်ရောက်လျှင် ဖီးလ်အား ဆေးဝါးကုသ ပေးဖို့ ပြောမည်ဟု ကျွန်မ စိတ်ကူးထားလိုက်ပါသည်။

ဩဂုတ်လ ၃ ရက် စနေနေ့၌ ဖီးလ်၏ ဒရိုင်ဘာက ဖီးလ်အား ချက်စ်နတ်လော့ဂျီမှ ခေါ်ယူခဲ့ပြီး အာရ်လမ်းသို့ ဝင်၍ ကျွန်မကိုခေါ်သည်။ ဖီးလ်လုပ်ချင်သည်များကို ကြိုတင်စိတ်ကူးပြီး ပြောဆိုနေသည်များထဲက တစ်ခုမှာ ခြံထဲ၌ရှိစဉ် ခြံကိစ္စများကို လုပ်မည်ဟူသော အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း ထိုနေ့ နေ့ခင်းပိုင်း၌ အိမ်သို့လာခဲ့ရန် ဘတ် နောလ်စ်အား မှာထား လိုက်ပါသည်။ ဘတ် နောလ်စ်အား ကျွန်မ ကြိုတင်မှာထားခဲ့ခြင်း အတွက် ဖီးလ် အံ့ဩ၍ပင်နေသည်။ ခြံထဲရောက်လျှင် ခြံကိစ္စဆောင်ရွက် မည့်အကြောင်း သူပြောခဲ့သည်ကိုပင် သူမေ့နေချေပြီ။

ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီအနောက်ဘက် ဆင်ဝင်တွင် ဖီးလ်နှင့်ကျွန်မ နေ့ လယ်စာကို လင်ပန်းတွင် တင်၍စားရင်း ဂန္ဓ ဝင်ခါတ်ပြားသီချင်းများ နားထောင်ကြသည်။ ပြီးမှ ခေတ္တအိပ်စက်ရန် အပေါ်ထပ်အိပ်ခန်းသို့ တက် ကြသည်။ ခေတ္တမျှအကြာတွင် သူတစ်ခါတစ်ရံ အိပ်လေ့ရှိသည့် သီးခြား အိပ်ခန်းထဲမှာ လဲလျောင်းလိုသည်ဟုပြောပြီး ဖီးလ် အိပ်ရာမှထသည်။ မိနစ်အနည်းငယ်သာ ကြာမည် ထင်ပါသည်။ အိမ်ထဲမှ နားကွဲလှမတတ် ထွက်ပေါ်လာသော သေနတ်သံ တစ်ချက်ကို ကျွန်မ ကြားရပါတော့သည်။ ကျွန်မ အခန်းအပြင်သို့ ကသောကမျောထွက်သွားပြီး ဖီးလ်ကို အပြေး အလွှားလိုက်ရှာသည်။ အောက်ထပ် ရေချိုးခန်းသို့ ဆင်းသည့်တံခါးကို

ဖွင့်လိုက်သည်တွင်မှ ဖီးလ်ကို ကျွန်မ တွေ့ရပါတော့သည်။

မကြည့်ရက်စရာ ဒဏ်ရာဖြင့် သေနေသော ဖီးလ်ကို တွေ့လိုက်ရ၍ ကျွန်မတစ်ကိုယ်လုံးမှ သွေးတွေ ရပ်တန့်သွားသလို တုန်လှုပ်သွားပါသည်။ ကျွန်မသည် မျက်နှာကို လက်နှစ်ဘက်ဖြင့်အုပ်ကာ ကပ်လျက် အခန်းထဲသို့ ပြေးဝင်သွားပြီး လွင့်ပါးနေသော သတိကို မိမိဘာသာ ပြန်လည်စုစည်းလိုက်ပါသည်။ သို့သော် ဖီးလ် သေနတ်ဒဏ်ရာဖြင့် လဲနေသော အခန်းထဲသို့ ပြန်ဝင်ရန် ခွန်အားမရှိတော့သဖြင့် ဘတ်နောလ်စ်နှင့် ခြံစောင့် ဝီလျံ စမစ်တို့ကိုခေါ်ဖို့ ပြေးထွက်သွားပါသည်။ သူတို့လည်း သေနတ်သံကြားကြားချင်း ရောက်လာကြပါသည်။

နောက်ဆုံးတွင် အပေါ်ထပ် ကျွန်မအိပ်ခန်းသို့ ပြန်တက်ပြီး သတင်းစာတိုက်သို့ တိုက်ရိုက်ဆက်ထားသောဖုန်းကို ဆက်ပါသည်။ တိုက်တွင် ချစ်စရာကောင်းသော အော်ပရေတာ မော်လီပတ်ကား အသင့်ရှိနေ၍ သူ့ကိုသတင်းပေးပြီး ကျွန်မ အကူအညီလိုနေကြောင်း ပြောထားလိုက်ပါသည်။ ဒေါက်တာ ကမ်မရွန်းထံသို့လည်း ဖုန်းဖြင့် အကြောင်းကြားပြီး နောက် ကျွန်မထိုင်ချ၍ စောင့်ဆိုင်းနေပါတော့သည်။ ကျွန်မ မှတ်မိနေသေးသည့် နောက်တစ်ချက်မှာ ဘတ်နှင့် ဝီလျံတို့ ခေါ်လိုက်ဟန်တူသော ဒေသခံရဲများ ရောက်လာကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အယ်လ်နှင့် ဂျင်း ဖရဲန်းလီးတို့ သားကြီးဒေါ်နီနှင့်အတူ ရောက်လာကြသည်။

ကျွန်မသည် အိပ်ခန်းထဲမှ ဖီးလ်ကို တစ်ယောက်တည်း အပြင်ထွက်စေလိုက်သည်အဖြစ်ကိုတွေးပြီး တဖြည်းဖြည်းဆွေးနေရပါပြီ။ ဖီးလ်က အလွန်နေကောင်းနေဟန်ပြနေသည်ကို ကျွန်မက မသိချက်ဆိုးဝါးစွာဖြင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုမရှိခဲ့။ ဆရာဝန်များနှင့် လူတိုင်းစောင့်ကြည့်နေရသည့်ဘဝမှ အမြဲတမ်းလွတ်မြောက်ဖို့အတွက် ဖီးလ်အဖို့ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီတွင် သေနတ်လက်ထဲရယူဖို့ တစ်နေကုန် အချိန်ယူကြံစည်နေသည့်အဖြစ်ကို ကျွန်မ လုံးဝ မတွေးမိခဲ့။ ဖီးလ်သည် မည်သည့် မှာတမ်းစာလွှာကလေး

ကိုမျှပင် ရေးမထားခဲ့ပေ။ ဖီးလ်သည် သူ့စိတ်တွေ မူလပုံမှန်ဘဝအခြေ အနေသို့ ပြန်ရောက်နိုင်မည် မဟုတ်တော့ဟု တွက်ထားပြီး ဖြစ်ပေမည်။ သူ၏ စိတ်ရွံစိတ်ကျဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာဦးမည်ဟုလည်း ဖီးလ် ကြိုသိ နေပေမည်။ ဤကဲ့သို့သော စိတ်ဝေဒနာရှင်များတွင် ထူးခြားသည့် နာကြည်းမှု၊ စိတ် ခါတ်တက်ကြွမှု၊ အထီးကျန်ခံစားရမှု၊ ကြောက်စိတ်များ ရောထွေးနှောင့်ယှက် နေတတ်ကြသည်ဟု ဒေါက်တာ ကေး ဂျေမီဆင်က ရေးသားဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။ ဖီးလ်ကား သူ့ရောဂါဝေဒနာကြောင့် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သူ့အပေါ် ကျ ရောက်သည့် ဆိုးကျိုးများကို ကောင်းစွာ သတိပြုမိသည့်အလျောက် သူ့ ရောဂါဝေဒနာကို သူ့ကိုယ်တိုင် အဓိပ္ပာယ် ဖော်ဆောင်ပြသသွားခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သူ့အနေနှင့် နောင်တွင် ဖြစ် ပေါ်လာမည့် စိတ်ဆင်းရဲမှုများကို မပြုလုပ်ဘဲလည်း မနေနိုင်မှန်း နားလည် နေပုံရသည်။ ဤကဲ့သို့ ကျွန်မ တွေးတောဆင်ခြင်ခြင်းသည် ကာလ အတန်ကြာမှသာ ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ လောလောဆယ်တွင် ကျွန်မ သည် ခြေမကိုင်မီ၊ လက်မကိုင်မီနှင့် ဘာလုပ်ရမှန်းပင် မသိခဲ့ပေ။

အနှစ်ချုပ်ဆိုရလျှင် ဖီးလ်ကို ကျွန်မ နှစ်ကြိမ်နှစ်ခါတိတိ လက် လွှတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ပထမအကြိမ် သူ့အိမ်မှ ထွက်သွားခဲ့ သဖြင့် ခရစ္စမတ်ရာသီမှစ၍ ကျွန်မ ရင်နှင့်အပြည့် နာကြည်းစွာ ခံစားခဲ့ရ သည်။ ဒုတိယတစ်ကြိမ်တွင် နှလုံးသွေးပျက်လှခမန်း ယင်းကြောက်စရာ အဖြစ်ဆိုးများမှ ကျော်လွန်လွတ်မြောက်လိုသည့် ဆန္ဒဖြင့် ဖီးလ်ကို ကျွန်မ ပြန်လည်အရယူဖို့အတွက် မဖြစ်နိုင်သောစိတ်ကူးကို ကျွန်မ အကောင် အထည်ဖော်ခဲ့ရာ ထိုစိတ်ကူးသည်လည်း ယခု အဆုံးသတ်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မမှာ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီမှ မထွက်ခွာမီ ထိုနေ့ညနေပိုင်းတွင် အတွေးပေါင်းစုံဖြင့် ပူလောင်သော ရင်ထဲမှ သောကမီးကို ထိန်းထားခဲ့ ပါသည်။ ထိုညနေက လက်ငင်းပြုဖွယ်ကိစ္စအားလုံးကို အယ်လ် ဖရဲန်းလီးက တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးသွားခဲ့သည်။ သေမှုသေခင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသူဟု

ယူဆရသည့် ဒေသခံလူတစ်ယောက် ရောက်လာပြီး ဖီးလ်၏အလောင်းကို သယ်ယူသွားသည်။ ကျွန်မစိတ်ထဲတွင် ထူးထူးခြားခြား အထင်တရှား ပေါ်လွင်နေသေးသည့်အဖြစ်တစ်ခုမှာ ထိုစဉ်က ဒေါ်နီ၊ အယ်လ်တို့ လင်မယား၊ ကျွန်မတို့၊ နေထိုင်သည့် စာကြည့်ခန်းထဲသို့ လူစိမ်းတစ်ယောက် ဝင်လာပြီး “ကျွန်တော် ဝေါ်ရှင်တင် အီးဗနင်း စတားသတင်းစာကပါ။ မစ္စတာ ဂရေဟ်မ် သေတယ်ဆိုတဲ့သတင်း မှန်မမှန် သတင်းယူဖို့ တိုက်က လွှတ်လိုက်တာပါ” ဟု ပြောခဲ့သည်ကိုစွဲဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ ခေါင်းညိတ်၍ အဖြေပေးလိုက်ပြီး နောက် အယ်လ်က ထိုလူစိမ်းကို အခန်းထဲမှ ခေါ်ထုတ်သွားပါတော့သည်။

ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီခြံမှ အာရ်လမ်းအိမ်သို့ အယ်လ်၏ ကားဖြင့် ကျွန်မတို့ ပြန်လာကြသောအခါ ကားနောက်ပိုင်းတွင် ဒေါ်နီက ကျွန်မနှင့် အတူ လာထိုင်ပါသည်။ ခရီးတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် “မေမေတို့၊ ရှေ့ရှောက် ဘယ်လို စခန်းသွားကြဦးမလဲ” ဟူ၍ ကျွန်မ အတွေးထဲမှ မေးခွန်းတစ်ခု ကျွန်မ နှုတ်မှ ရုတ်တရက် ထွက်သွားပါသည်။ အယ်လ်က ကျွန်မ ဘက်လှည့်ပြီး စကားမပြောရန်နှင့် ကျွန်မကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဦးဆောင်ရမှာ ဖြစ်ကြောင်း မျက်နှာရိပ်အမှုအရာဖြင့် ပြလိုက်ပါသည်။

ကျွန်မတို့ အိမ်ပြန်ရောက်တော့ အိမ်တွင် မိတ်ဆွေအချို့ ရောက်နေကြပေပြီ။ သတင်းမေးလာကြသူတွေ များလွန်းနေသည်။ လော်ရိန်း ကူးပါးတစ်ယောက်မှလွဲ၍ မည်သူမည်ဝါမှန်း ကျွန်မ မမှတ်မိနိုင်တော့ပါ။ ဧည့်သည်တွေ ပြန်ကုန်မှ အိပ်ဖြစ်တော့သည်။ နှစ်တွေ ကြာလာခဲ့ပြီးနောက် အက်ဒွပ် ဝီလျံစ်နှင့် တွေ့သည့်တစ်နေ့တွင် ၎င်းက ထိုနေ့ညက အာရ်လမ်းအိမ်သို့ ကျွန်မနှင့်တွေ့ရန် သူလာရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ အချိန်ကို မမှတ်မိသော်လည်း ပွင့်နေသော နောက်ဖေးတံခါးမှ အိမ်ထဲကို ဝင်ခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းမှာ အရက်အလွန်မူးနေ၍ မှောင်နေသော မြေညီထပ်ထဲတွင် လှည့်ပတ်ရှာဖွေပြီးမှ မည်သူ့ကိုမျှမတွေ့၍ စိတ်ထိခိုက်စွာဖြင့် ပြန်သွားခဲ့ကြောင်း ကျွန်မကို ပြန်ပြောင်းပြောပြခဲ့ပါသည်။

ဖီးလ် ကွယ်လွန်သွားခြင်းသည် ကလေးတွေအဖို့ အထူးသဖြင့် သားငယ်တွေအဖို့ မယုံကြည်နိုင်စရာ ထူးခြားသော တုန်လှုပ်ဖွယ် ဖြစ်ရပ် တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လာလီနှင့် ဒေါ်နီတို့သာ ဖီးလ်၏ ရောဂါနှင့် ရောဂါ အခြေအနေများကို သတိပြုမိခဲ့ကြပြီး အငယ်ဆုံးနှစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ဘီးလ် နှင့် စတီးဖ်မှာ ဖခင်ဆုံးပါးမှုနှင့် ရုတ်တရက် ကြုံခဲ့ရရှာသည်။ အသက် ၁၅ နှစ်သာရှိသေးသော ဘီးလ်မှာ ဖခင်သတင်းကြားကြားချင်း စခန်းထွက် နေရာမှ အိမ်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ သားထွေး စတီးဖ်ကို အိမ်ဖော် လူး အက်စထရင်က သွားရောက်ခေါ်ယူလာခဲ့ရသည်။ ဒေါ်နီမှာ မေမေနှင့် အတူ ခရီးထွက်သွားကြသည့် သမီးကြီးလာလီနှင့် လူဗီပယ်ယာ ဆင် တို့ကိုတွေ့ရန် နယူးယောက် အိုင်ဒယ်ဝိုင်းလ်ဒ်လေဆိပ်သို့ ချာလီ ပရာဒိုက်စ်နှင့်အတူ လိုက်ပါသွားသည်။ လူဗီက လာလီကို ဝေါ်ရှင်တင် အရောက် အတူတကွ ပြန်ခေါ်လာခဲ့ပါသည်။ မေမေမှာ သူ့ရွက်လှေကြီး ပေါ်တွင် နေရစ်ခဲ့ပြီး ကျွန်မထံသို့ ဝမ်းနည်းကြောင်း ကြေးနန်းစာ ပို့လိုက်ပါသည်။ ၎င်းထံသို့ လာလီ၊ လူဗီတို့နှင့်အတူ လိုက်လာပြီး အနား ယူရန်လည်း ခေါ်ပါသည်။ ဥရောပမှ နယူးယောက်သို့ ပြန်ရောက်လာ သော စကော့တီ ရက်စတင်နှင့် ဆယ်လီ ရက်စတင်တို့မှာ ဒေါ်နီနှင့်အတူ ကုမ္ပဏီလေယာဉ်ပျံဖြင့် ချက်ချင်း ခေါ်လာသည်။

ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ရက်အနည်းငယ်ကြာသည်ကာလသည် သေခြင်းတရားနှင့် ပုံမှန်တွေ့ကြုံခံစားရသည့် အိမ်တစ်အိမ်ထက် ကိုယ် ကိုယ်ကို သတ်သေသည့် လူသိများသော သူတစ်ဦး ဆုံးပါးသွားခြင်းကို ထူး ခြားစွာ ခံစားရသည့် အချိန်အခါဖြစ်သည်။ ဝမ်းနည်းကြောင်းပေးစာနှင့် ကြေးနန်းစာများ အဆက်မပြတ် ရောက်လာကြသည်။ ရောက်လာသမျှ စာတွေထဲက ထိုစဉ်က ကျွန်မ အနည်းအကျဉ်းသာ ဖတ်ခဲ့သော်လည်း နောင် အခါ၌ အားလုံးကို အသေ အချာဖတ်ခဲ့ပါသည်။ အပေါင်းအသင်းများစွာက

အကူအညီတွေပေးခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် အကြီးဆုံးကလေးနှစ်ယောက် (လာလီနှင့်ဒေါ်နီ) ၏ လုပ်ကိုင်စရာကိစ္စများ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှစ်သိမ့်မှု များပါ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ကြသည်။ ဖီးလ်၏ ဖခင်မှာ လေအကြိမ်ကြိမ်ဖြတ်ထား၍ ဖီးလ်ကွယ်လွန်သည့်သတင်းကိုပင် သိချင်မှ သိပေမည်။ လအနည်းငယ် အကြာတွင် ကွယ်လွန်သွားရှာသည်။

ဖီးလ်ကွယ်လွန်သွားသောကြောင့် ဖီးလ်၏ မိသားစု၊ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများ၊ လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်နွယ်နေသူများနှင့် မြို့လူထုပါ စိတ်ထိခိုက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မ သတိမပြုမိခဲ့သည့် အကြောင်းအချက်တစ်ခုမှာ ချက်စ်နတ်လော့ဂျ်စိတ်ကု ဆေးရုံတွင်လည်း အကြီးအကျယ် တုန်လှုပ်သွားခဲ့ကြကြောင်း နောက်မှ ကျွန်မသိခဲ့ရပါသည်။ ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဖီးလ်နှင့်ပတ်သက်၍ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ကြသည်များမှာ များပြားလွန်းလှသည်။ ဖီးလ်ပြောဟောခဲ့သည်များထဲမှ ကောက်နုတ်ချက်များကို ပို.စ် တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပြီး အယ်ဒီတာ့အဘော်အခန်းမှလည်း ဂုဏ်ပြု မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။ ပို.စ် ၏ ပင်တိုင်ကာတွန်းဆရာ ဟားဘတ် ဘလော့ခ်၊ အယ်လ် ဖရဲန်းလီးတို့၏ လွမ်းဆွတ်ဖွယ်စာများအပြင် သတင်းစာဝန်ထမ်းများသို့ ရေးခဲ့သည့် ရုပ်စံ ဝစ်ဂင်းစ်၏ မှာတမ်းကလေးမှာလည်း မှတ်သားနည်းယူဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။

ဖရစ်စ် ဘီးဘ်ကား ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက်ပိုင်းရက်များတွင် ကျွန်မ အတွက် အစစအရာရာ အားထားရသော သူရဲကောင်းကြီးပင် ဖြစ်နေတော့သည်။ ကျွန်မ ခပ်ဝါးဝါးသာသတိထားမိခဲ့သည့် အခက်အခဲပေါင်းများစွာကို သူရှင်းလင်းပေးခဲ့သည်။ ကုမ္ပဏီတည်တံ့ရေးနှင့် တည်ငြိမ်စွာ ဆက်လက်လည်ပတ်သွားရေးကို ထိန်းသိမ်းရင်း ကျွန်မ၏မိတ်ဆွေအဖြစ်နှင့်ရော အကြံပေးအဖြစ်နှင့်ပါ ကူညီပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ဖီးလ်လုပ်ခဲ့သမျှ သေတမ်းစာများကိစ္စကိုလည်း တာဝန်ယူရှင်းလင်းပေးခဲ့သည်။ ထိုသေတမ်းစာများမှာ ဖီးလ်နောက်ဆုံးအကြိမ်

ရောဂါဆိုးဝါးချိန်က ရှေ့နေ အက်ဒွပ် ဝီလျံစ်နှင့် အသစ်ရေးခဲ့သော သေတမ်း စာများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းပိုင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း သုံးပုံနှစ်ပုံ ကို ရော်ဘင်အားလည်းကောင်း၊ ကျွန်သုံးပုံတစ်ပုံကို ကလေးများအတွက် လည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံး ပြင်ဆင်ခဲ့သော သေတမ်းစာကိုလည်း ဖီးလ် ကိုယ်တိုင်ပင် ရော်ဘင်နှင့် လမ်းခွဲပြီး ကျွန်မထံ နောက်ဆုံးပြန်လာရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးချိန်က သက်သေများရှေ့မှောက်၌ တရားဝင် ဆုတ်ဖြဲသိမ်းဆည်း ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသိရသလောက် နောက်ဆုံးတွင် ရော်ဘင်ဘာတစ်ခုမှ ရမသွားခဲ့ပေ။ ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ရော်ဘင်ထံမှ မည်သို့မျှ မေးမြန်း လာခြင်း မရှိပေ။ သူ့ခမျာ ဖီးလ်ခေါ်ရာသို့ လိုက်ပါသွားခဲ့ရင်း ဖီးလ်၏ စိတ်ရောဂါကို တဖြည်းဖြည်း သိရှိနားလည်လာဟန်တူပါသည်။ သူ့အတွက် ဖီးလ်စာများ ရေးထားရစ်လေမလားဟူသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ရော်ဘင် စုံစမ်းမေးမြန်းခဲ့မည်ဟု ကျွန်မယုံကြည်သည်။ ကျွန်မ၏ မိသားစုဘဝတွင် ရော်ဘင်ပြန်မပေါ်လာတော့ပါ။ သူနှင့်ဖီးလ်တို့ ဆက်ဆံရေးနှင့် ပတ်သက် ၍ လူတွေ့မေးမြန်းဖြေကြားခြင်းလည်း မရှိခဲ့ပါ။ အလွန်ရည်မှန်ပြီး သည်း ခံတတ်သော မိန်းကလေးတစ်ယောက်ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်မ ကောက်ချက်ချ မိသည်။ သြစတြေးလျ သံအရာရှိတစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ကျသွားပြီး အေးအေး ဆေးဆေး နေသွားဟန်တူသည်။ ကျွန်မအနေနှင့် ရော်ဘင်သည်လည်း တစ်နေ့နေ့တွင် ဤအဖြစ်ဆိုးကို မေ့နိုင်ပါစေဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ဖီးလ်၏ ဈာပနရက်မတိုင်မီ တစ်ရက်တွင် ပို.စ်ကုမ္ပဏီ ဒါရိုက်တာ များ ဘုတ်အဖွဲ့အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရာ ဖြစ်နိုင်ပါက ကျွန်မအနေဖြင့် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ပြီး စကားအနည်းငယ်ပြောကြားပေးရန်၊ ကုမ္ပဏီကို ရောင်းချခြင်းမပြုဘဲ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားမည်အကြောင်း ပြောပေးရန် ဖရစ်ဇ်ဘီးဘ်က ကျွန်မကို အကြံပြုလာပါသည်။ ကျွန်မ သဘော တူလိုက်သော်လည်း ဘာပြောရမည်မသိ။ ကြောက်သလိုလို ဖြစ်နေသည်။

သို့သော် အစည်းအဝေးနေ့ရောက်သောအခါ သမီးကြီးလာလီ ကိုယ်တိုင် အသင့်တေးမှတ်ရေးပေးထားသော အချက်အလက်များကြောင့် အဆင်ပြေ သွားခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာလူကြီးများအား ကတိပေးပြော ကြားခဲ့သည်အတိုင်း ပို.စ်ကုမ္ပဏီကြီးကို လုံးဝ ရောင်းချခြင်း မပြုလုပ်ဘဲ မိသားစုလုပ်ငန်းကြီးအဖြစ် မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များဖြင့် ဆက်လက်လုပ် ကိုင်သွားရန်အတွက် လုပ်ငန်းခွင်သို့ ဝင်ရောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတော့ သည်။

ဖီးလ်၏ စာပဒအခမ်းအနားကို သြဂုတ်လ ၆ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့ တွင် ဝေါရှင်တင်မြို့ အမျိုးသားဝတ်ကျောင်းတော်ကြီးတွင် ပြုလုပ်ရာ အလွန် စည်ကားသောကြောင့် ထိုနေ့က ဘာတွေဖြစ်ခဲ့သည်ကို ကျွန်မ မသိနိုင် အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပြန်သည်။ ဝတ်ပြုရန် အားလုံးထိုင်ပြီးသည့်အချိန်၌ သမ္မတ ကနေဒါ ထိုင်ခုံများဘေးလမ်းအတိုင်း လာရောက်နေရာယူ ထိုင်ချလိုက် သည်ကိုတော့ မှတ်မိသည်။

ဝတ်ကျောင်းတော်တွင် ဆုတောင်းကြပြီးနောက် အလောင်းမြေ မြှုပ်သင်္ဂြိုဟ်မည့် အုတ်ဟေးလ်သချိုင်း¹⁸ ဆီသို့ လျှောက်သွားကြရသည်။ အုတ်ဟေးလ်သို့ ရောက်သည်တွင် ဖီးလ် မကြာခဏ ကျွန်မကို နောက် ပြောင်လေ့ရှိသော ပြက်လုံးများကို သတိရလာပါသည်။ အုတ်ဟေးလ်လို သချိုင်းမြေနေရာ၌ မြေမြှုပ်သင်္ဂြိုဟ်ခွင့်ရဖို့ အလွန်အလွန် ခဲယဉ်းသည်။ တစ်ည စိန်အယ်လ်ဘန်းကျောင်း ဘုတ်အဖွဲ့အစည်းအဝေးမှ ပြန်လာ သော ဖီးလ်က အုတ်ဟေးလ်တွင် သြဇာညောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ကျောင်း ဘုတ်အဖွဲ့၌ပါလာ၍ သူ့အတွက် မြေနေရာတစ်ကွက်ရဖို့တော့ သေချာ ကြောင်း၊ ကျွန်မအနေဖြင့် သူ့အလောင်းကို လှည်းပေါ်တင်ပြီး အိမ်မှ လမ်းဖြတ်ကူးတွန်းသွားပေးရုံသာလှီကြောင်း နောက်ပြောင်ပြောဆိုခဲ့ဖူးသည်။

ကျွန်မတို့ ဖီးလ်အလောင်း မြေချမည်နေရာသို့ တစ်ရွေ့ရွေ့ လျှောက်သွား
တော့မှ သူပြောခဲ့သည်မှာ မှန်နေကြောင်း သိရတော့သည်။ ဖီးလ်၏ အုတ်ဂူ
မှာ ကျွန်မတို့အိမ်ရှေ့လမ်းတစ်ဖက်ရှိ ဝတ်ပြုဇရပ်ကလေးနှင့် မျက်နှာချင်း
ဆိုင်တည်တည်နေရာတွင် ရှိနေ၍ ကျွန်မအိမ်မှ နေ့စဉ် မြင်တွေ့နေရပါ
သည်။ ကျွန်မစိတ်တွေ ဖြေမဆည်နိုင်သေးသည့်အချိန်က ဤမြင်ကွင်း
ကြောင့် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း ယခုတော့ ဤမြင်ကွင်းကို
ပင် ကျွန်မကြိုက်နေမိပါပြီ။

ဖီးလ်ဈာပနနေ့က သမ္မတကနေဒီထံမှ ဝမ်းနည်းသဝဏ်လွှာ
တစ်စောင်နှင့် ဂျက်ကီ ကနေဒီထံမှ ကျွန်မအား ဖြေသိမ့်သည့် ရှစ်မျက်နှာ
အပြည့် စာရှည်ကြီးတစ်စောင် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဂျက်ကီမှာ ဖီးလ်၏ ဈာပန
ပြီးစီး၍ ရက်အနည်းငယ်မှာပင် သားယောက်ျားကလေး ဖွားမြင်သော်လည်း
ကလေးမှာ သက်ဆိုးမရှည်ရှာခဲ့ပါ။

ဖီးလ်ကွယ်လွန်ချိန်မှ ဈာပနကိစ္စများ ပြီးစီးချိန်အထိ ကျွန်မ ထိ
တွေ့ခံစားခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများမှာ ထိုစဉ်ကကဲ့သို့ ယခုလည်း မှန်
တိမှန်ပါပင် ရှိနေပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်မရင်ထဲမှာ ကြွတက်လာသည့်
နောင်တစိတ်တစ်ခု ရှိခဲ့သည်ဟုဆိုလျှင် ထိုနောင်တမှာ ကျွန်မအနေဖြင့်
ကလေးတွေအတွက် ကြံဆစီစဉ်ထားမှုမရှိခြင်း သို့မဟုတ် ကလေးတွေ
အတွက် ပေးသင့်သည့်ထောက်ပံ့ကူညီမှုမျိုး မပေးခဲ့ခြင်းဟူသော ကျွန်မ
၏ ကြီးမားသောလစ်ဟင်းမှုကြီးသာ ဖြစ်ပေမည်။ ယင်းလစ်ဟင်းမှုကြီး
ကြောင့် ခံစားရမည့်ရလဒ်မှာ ကျွန်မထက် ကလေးတွေအပေါ် ပိုမိုကြီးမား
ပြင်းထန်ခဲ့ပေသည်။ ဖီးလ်သည် သူတို့ဘဝ၌ ထွန်းလင်းတောက်ပနေသော
အလင်းရောင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ လေးယောက်လုံး လပေါင်းများစွာ ဖခင်နှင့်
ကင်းကွာနေခဲ့ကြသည်။ ဖခင်ပြန်လာနိးနှင့် မျှော်ကိုးခဲ့ကြသည်။ သည့်
နောက် သူတို့မျှော်လင့်သော ဖခင်ကြီးကို တစ်ဖန် လက်လွှတ်အဆုံးရှုံးခံ
လိုက်ကြရသည်။

သမီးကြီးလာလီနှင့် မိတ်ဆွေလူဗီတို့က စိတ်ညစ်စရာတွေကို စွန့်ပြီး သူတို့နှင့် ဥရောပသို့ တစ်ပါတည်းလိုက်ရန် ကျွန်မကိုခေါ်သည်။ မေမေကလည်း ကြေးနန်းဖြင့် ကျွန်မကိုခေါ်ပြန်သည်။ ကျွန်မမှာ ကလေးကိစ္စတွေကို အသာထားဦး။ သေတမ်းစာကိစ္စ၊ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကိစ္စ၊ ကုမ္ပဏီကိစ္စစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်စရာတွေ များစွာရှိနေ၍ သူတို့နှင့် လိုက်၍မဖြစ်။ သို့သော် သူတို့က ကျွန်မလိုက်ဖြစ်အောင် အစအဆုံး စီစဉ်ထားကြပြီးဖြစ်၍ လိုက်သွားခဲ့ရပါသည်။ ဘီးလ်နှင့် စတီးဖ်တို့ စခန်းချခရီးဖြင့် ဆက်လက်လိုက်ပါသွားခဲ့ကြပြီး ဒေါ်နီမှာ စကော့တီ၏ ရုံး၌ အလုပ်ဆက်လုပ်သည်။ ဒေါ်နီသည် အိမ်၌ ကျွန်မနှင့်အတူနေသော်လည်း အယ်လ် ဖရဲန်းလီးတို့ထံတွင် အချိန်ဖြုန်းတတ်သည်။ ကျွန်မလည်း ဈာပနပြီးသည့်နောက်တစ်နေ့တွင် အစ္စတန်ဘူလ်မြို့¹⁹ ၌ ဆိုက်ကပ်ထားသော မေမေရွက်လှေကြီးဆီသို့ လူဗီ၊ လာလီတို့နှင့်အတူ ထွက်လာခဲ့ပါသည်။

ယင်းသို့ ကျွန်မ သွားရောက်ခဲ့ခြင်းသည် ကျွန်မအတွက် သင့်လျော်မှန်ကန်သလိုရှိသော်လည်း ဘီးလ်၊ စတီးဖ်နှင့် ဒေါ်နီတို့အတွက်မူ အလွန်မသင့်လျော်ပေ။ ကျွန်မ အဘယ်ကဲ့သို့ ဥရောပသို့လိုက်ရန် မှားယွင်းစွာ သဘောတူဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကို မသိပါ။ ကျွန်မ၏ သားငယ်ကလေးတွေကိုပါ ခေါ်သွားလျှင် ပို၍မကောင်းပေဘူးလား။ သူတို့ကလေးတွေအတွက် ကျွန်မ အိမ်မှာ ချန်နေရစ်လျှင် ပို၍ မကောင်းပေဘူးလား။ ကျွန်မအဖို့ ပြန်လည် စဉ်းစားဖို့မှာ အခက်ဆုံးကိစ္စဖြစ်နေသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်ဖို့ ခက်လှသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်မဟုတ်သည့် ကိစ္စများကို စဉ်းစားဖို့ ပို၍ပင်ခက်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် မဟုတ်ဘဲ ရှေ့သို့ ရွှေ့လျားနေရတတ်သည်။ ကျွန်မသည် ဤနည်းဖြင့် လှုပ်ရှားနေသူဖြစ် သည်။ လမ်းမမြင်၊ ကမ်းမမြင် စဉ်းစားဉာဏ်ကင်းမဲ့စွာဖြင့် မသိသေးသော ဘဝသစ်ဆီသို့ သွားနေပါသည်။

Notes

1. Louvie Pearson
2. Leonard Lyons
3. *London Daily Telegraph*
4. Michael Berry
5. Lord Hartwell
6. Pamela Berry
7. Isaiah Berlin
8. Evangeline Bruce
9. Ravello
10. *An Unquiet Mind*
11. Dr. Kay Jamison
12. Lithium
13. electric-shock treatment
14. psychodynamic treatment
15. psychoanalytic treatment
16. Kay Halle
17. Dr. George Crile, Jr.
18. Oak Hill
19. Istanbul

အခန်း (၁၈)

အထီးကျန်ဘဝရောက်ပြီဆိုလျှင် အသက်အရွယ်ကိုလည်း
ကောင်း၊ အခြေအနေတွေကိုလည်းကောင်း အမှုထားစရာမလို။ ကိုယ့်ဘဝ
ကိုယ် ပြန်လည်ထူထောင်ရပေမည်။ ကျွန်မသည် ၁၉၆၃ ခုနှစ် စက်တင်
ဘာလတွင် ဘဝကို ပြန်စဖို့အတွက် ပင်လယ်နက်ဒေသနှင့် အေဂျင်ပင်
လယ်ဒေသခရီးမှ ပြန်ရောက်လာချိန်၌ အလွန်ခံရခက်သော အထီးကျန်
ဝေဒနာဆိုးကို ကျွန်မ ခံစားရပြန်ပါသည်။ ထိုသဘောခရီးသည် ကျွန်မအား
စိတ်သက်သာမှုရစေခဲ့ပြီး အခြားကမ္ဘာဆီသို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်မှန်သော်
လည်း ကျွန်မအဖို့ စိတ်တွင်းခံစားမှုတွေ ရောထွေးနေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ
ရင်ထဲတွင် သောကလှိုင်းတံပိုးတွေ ပြင်းထန်မြဲ ပြင်းထန်နေခဲ့ပါသည်။
ဘယ်သူနှင့်မျှလည်း ရင်းရင်းနှီးနှီး စကားမပြောဖြစ်ခဲ့ပေ။ ဖီးလ်ရောဂါ
အဆိုးဝါးဆုံးအချိန်က ကျွန်မ သိုသိုသိပ်သိပ် ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခဲ့ရပုံများ၊
သူ့ကိုယ်သူ သတ်သေစဉ်က ရင်တုန်ခဲ့ရပုံများ၊ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးရမှုနှင့်
ဘုကြောင့် ဘာတွေဖြစ်လာမည်လဲဟူသော အတိတ်မှ အရိပ်ဆိုး အတွေး

များက ကျွန်မစိတ်အာရုံတွင် အမြဲနေရာယူထားကြသည်။ သေနတ်သံကြီး ပေါ်ထွက်လာချိန်မှ ဖီးလ်အလောင်းကို ဘွားကနဲတွေ့လိုက်ရသည် အထိ ကျွန်မတစ်ယောက်တည်း ပြေးလွှားခဲ့ရသည် ပုံရိပ်များ၊ ကျွန်မအတွေးထဲမှာ တဖျပ်ဖျပ်တလုပ်လုပ် ပေါ်လာတတ်သဖြင့် ကျွန်မ ရူးများရူးသွားလေ မလားဟုပင် စိုးရိမ်လာမိသည်။ ယနေ့ထက်တိုင်အောင် သေနတ်သံ သို့မဟုတ် ကျယ်လောင်သော မြည်ဟိန်းသံတစ်ခုခုကြားတိုင်း ကျွန်မ ရင်တုန်နေရပါသေးသည်။

တစ်ဘက်မှကြည့်သောအခါ ထိုခရီးကပင် ကျွန်မကို အာရုံပြောင်း ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထိုခရီးတွင် မေမေကိစ္စကို ကျွန်မ ဆောင် ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ကလေးတွေကို ထားပစ်ခဲ့ရ၍ မကောင်းလှသော် လည်း ထိုခရီးမှာ ကျွန်မအဖို့ လည်ပတ်ကြည့်ရှုလေ့လာရုံ ခရီးအမျိုးအစား ပထမဆုံးအတွေ့အကြုံပင်ဖြစ်ပါသည်။

အိမ်အပြန်ခရီးတွင် စပက်ဇော့စ်ကျွန်း^၁မှ မိတ်ဆွေများထံဝင်ပြီး ညအိပ် ရပ်နားပါသည်။ ပြန်အထွက်တွင် မိတ်ဆွေကြီး ချစ်ပဲ ဘိုလင်က “မင်းအလုပ်မလုပ်သေးဘူးမဟုတ်လား။ မလုပ်ပါနဲ့ဦးသူငယ်ချင်း၊ မင်းက ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ ချစ်စရာကောင်းတုန်းမို့ ပြန်လက်ထပ်ရလိမ့်မယ် သိလား” ဟူ၍ တိုက်တွန်းမှာကြားသည်။ ကျွန်မက အလုပ်လုပ်မည် အကြောင်း အဖြေပေးလိုက်ပါသည်။ မိန်းမတစ်ယောက်အဖို့ လက်ထပ် ခြင်းသည် ဘဝပန်းတိုင်တစ်ခုဖြစ်ရာ ထိုအချိန်က အလိုအပ်ဆုံးကိစ္စ တစ်ခုလည်း ဖြစ်နေပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မမှာ ထိုအချိန်က ဒုတိယ အကြိမ် လက်ထပ်ဖို့ မစဉ်းစားခဲ့ပေ။

အီတလီမှ ပြန်ရောက်ပြီး နောက်တစ်နေ့ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင်ပင် ကျွန်မ ကုမ္ပဏီရုံးသို့သွားပါသည်။ စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများဘုတ်အဖွဲ့အစည်းအဝေးမှ ကျွန်မကို ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက်

ကုမ္ပဏီကြီးကို တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်ဖို့ အစွမ်းသတ္တိတွေကို ကျွန်မ ဘယ်ကဲ့
သို့ ရရှိခဲ့ပါသလဲဟူ၍ ကျွန်မကို မကြာခဏမေးမြန်းလာကြပါတော့သည်။
စင်စစ် ကျွန်မ အစားဖြည့်ယူထားလိုက်ရသည်ရာထူးဖြင့် တကယ်တမ်း
ဦးစီးဆောင်ရွက်ဖို့ ကျွန်မ မရည်ရွယ်သေး။ ကျွန်မ အမွေဆက်ခံလိုက်ရ
သော ကုမ္ပဏီတာဝန်နှင့် လုပ်ငန်းကို ဘေးမှ လေ့လာသည့် လုပ်ဖော်ကိုင်
ဖက် တစ်ယောက်အဖြစ်သာ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ ခံယူထားမိသည်။
ကလေးတွေကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်း မရှိသေးမီက ကျွန်မက
ပေါင်းကူးပေးသည့်သဘောမျှသာ ခံယူထားမိသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုကာလ
အတွင်း လုပ်ငန်းအသီးသီး၌ လုပ်ရည်ကိုင်ရည် အပြည့်ရှိကြသော ပညာ
ရှင်များဖြစ်သည့် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းပိုင်းအားလုံးမှ ဖရစ်ဇ် ဘီးဘ်၊ နယူးစ်ဝိခ်မှ
အော့ဇ် အဲလီးယက်၊ ပို.စ် မှ ဂျွန် ဆွီတာမဲန်း၊ ရပ်စ် ဝစ်ဂင်စ်နှင့် အယ်လ်
ဖရဲန်းလီး၊ အသံလွှင့်ဌာနမှ ဂျွန် ဟေးစ်တို.အား ကျွန်မအနေဖြင့် ကူညီ
ထောက်ပံ့ပေးသည့် အနေအထားအဖြစ်သာ သဘောပိုက်ထားမိခဲ့ပါသည်။
မေးမြန်းလာသူများအား ကျွန်မ၏ ခံယူချက်ကို သည်အတိုင်းပင် ရှင်းပြ
ခဲ့သည်။ အမှန်တော့လည်း ကျွန်မရှေ့၌ ရှိနေသော လုပ်ငန်းပမာဏ၊
ကျွန်မကြောက်ရမည့် အတိုင်းအတာ၊ ရင်ဆိုင်ရမည့် အခက်အခဲ၊ ကုန်လွန်
ရမည့် အချိန်ကာလများကို ကျွန်မ နားမလည်သေးပါ။

ဖေဖေနှင့်တွဲ၍လည်းကောင်း၊ နောက်ပိုင်းတွင် ဖီးလ်နှင့် တွဲဖက်
၍လည်းကောင်း လှုပ်ရှားခဲ့စဉ်က ၎င်းတို့ထံမှ နည်းယူမှတ်သားခြင်းမျှသာ
ရှိခဲ့ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူတို့နှင့် အတူတူ မှတ်သားနာယူခဲ့ရသည်။
ကျွန်မအတွက် ကံကောင်းချင်တော့ ဖေဖေရော ဖီးလ်ကပါ သမီးများ၊ ဇနီး
များအား သူတို့လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြန်လည်မျှဝေအသိပေး
ပြောကြားခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်း
အပေါ် ကျွန်မ၏ အကြားအမြင် ဗဟုသုတအချို့နှင့် တန်ဖိုးထားမှုကို
ကျွန်မအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီသို့ ယူဆောင်လာနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ပို.စ် မှ အဓိက

သတင်းစာဆရာကြီးများကို ကျွန်မ ကောင်းကောင်းသိနေသည်။ ရပ်စ် ဝစ်
ဂင်းစ်၊ အယ်လ် ဖရန်းလီး၊ ချယ်လ် ရောဘတ်စ်နှင့် အက်ဒီး ဖူးလီးယပ်တို့
ကို မိတ်ဆွေဟောင်းများအဖြစ် သိရှိနေ၍ သတင်းများကိစ္စ၊ ကုမ္ပဏီများ
အကြောင်း ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုများကို နားထောင်ခဲ့ရသည်။ မည်သူ့စကား
နားထောင်ရမည်ကို ချင့်ချိန်နိုင်သည်။ သူတို့လုပ်ရပ်တွေကို မှန်သည်
ဖြစ်စေ၊ မှားသည်ဖြစ်စေ ကျွန်မသုံးသပ်နိုင်မည်ဟုလည်း ထင်ပါသည်။
လုပ်ငန်းခွင်သို့ ဝင်ရောက်ခါစက ကျွန်မမှာ စိမ်းနေ၍ လုပ်ငန်းပမာဏ
အလွန်ကြီးမားသည်ဟု ထင်နေခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ရေကူးနေသော
လူတစ်ယောက်ကို ဘေးမှရပ်ကြည့်ရသည့်အလုပ်နှင့် တကယ့်ရေကူးရ
သည့်အလုပ် ကွဲပြားသကဲ့သို့ပင် ကျွန်မ ကြုံနေရပါသည်။

ဖီးလ်မရှိသည့်ဘဝတွင် ကျွန်မ ကြောက်စိတ်တွေ ဝင်လာပါသည်။
သူ၏ နည်းပေးလမ်းညွှန်မှုတွေကို အလွန်တောင့်တနေမိသည်။ ကျွန်မမှာ
သူ့ထံမှ အများအပြား မှတ်သားနာယူခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ယခု ကိုယ်ပိုင်
ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပေးရမည့်အချိန်၌ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် စိတ်ချလုံခြုံမှု မရှိ
သလို ဖြစ်နေသေးသည်။ ကြာလာတော့ ဖြစ်စဉ်များကို ကျွန်မ ခြုံငုံသုံးသပ်
တတ်လာပါသည်။ ဖီးလ်အပေါ် အလွန်ချစ်နေရသောကြောင့်သာ ဖီးလ်၏
အရည်အသွေးနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို ကျွန်မ ပုံကြီးချဲ့၍ မြင်နေခဲ့မိ
ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တကယ်တော့ ဖီးလ်သည် ကျွန်မထင်သလောက် ခြောက်
ပစ်ကင်းသလဲစင် တော်နေစွမ်းနေခြင်းမဟုတ်ပါ။ သို့သော် ကျွန်မအနေ
ဖြင့် ပို.စ်နှင့် နယူးစ်ကို ကိုင်တွယ်ရာ၌ ဖီးလ်ကဲ့သို့ အစွမ်းမထက်နိုင်၊
ဖီးလ်နှင့်လည်း တူမည်မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မ၏ စိတ်ဝင်စားမှုနယ်ပယ်သည်
ဖီးလ်ကဲ့သို့ မကျယ်ပြန့်။ အကြားအမြင်မဟုတ်လည်း ဖီးလ်ကဲ့သို့
မနက်နဲ။ လေ့ကျင့်မှုလည်း သူ့လို မပြည့်စုံ။ သူ့လိုစွမ်းအင် မပြည့်သော
ကျွန်မက သူ့လို မည်ကဲ့သို့ တော်လာ၊ ထက်လာ၊ စွမ်းလာနိုင်ပါမည်နည်း။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဖရစ်စ် ဘီးဘ်၏ အကူအညီကြောင့်လည်း

ကောင်း၊ ဖီးလ်အား ကူညီခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကျွန်မ၏ အစပထမခြေလှမ်းများ အခြေအနေကောင်းခဲ့ပါသည်။

ဖရစ်ဇ်သည် ကျွန်မအတွက်ရော၊ ကုမ္ပဏီအတွက်ပါ အသက်သခင် ကျေးဇူးရှင်ပင်ဖြစ်သည်။ ကုမ္ပဏီသို့ အလုပ်ဝင်သည်မှာ နှစ်နှစ်ခွဲသာရှိသေး၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် မီဒီယာလုပ်ငန်း၌ လူသစ်ဟုပင် ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း ဖီးလ်စိတ်ဝေဒနာ ခံစားရသည့်ကာလတစ်လျှောက်လုံး ဖီးလ်လုပ်ခဲ့သမျှ အမှားများ၊ လုပ်မည့်အမှားအယွင်းများကို ဖရစ်ဇ်က ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းပေးခဲ့သည်။ ကျွန်မနှင့်ဖီးလ် ပြေလည်ဖို့အတွက် နောက်ဆုံးလပိုင်းများအထိ ကြားဝင်ထိန်းမတ်ပေးခဲ့ပြီး ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက်၌လည်း ဖီးလ်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် တရားဥပဒေဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ရှင်းလင်းဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအပေါ် သဘောထားကြီးစွာ ဆက်ဆံခဲ့သဖြင့် သူ့ကို ကျွန်မ အလွန်လေးစားခင်မင်နေမိပါသည်။ အလိုက်သိခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်တတ်ခြင်းစသည် နှစ်မြို့ဖွယ်သဘာဝများကြောင့် သူနှင့် အလွယ်တကူတွဲ၍ အလုပ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ကျွန်မ ဥရောပသို့ ခရီးမထွက်မီ ဖရစ်ဇ်နှင့် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မတို့၏ ရာထူးများကို သတ်မှတ်ဖို့အတွက် လုပ်ရမည့်ကဏ္ဍများကို ညှိနှိုင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဖရစ်ဇ်က ၎င်းအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီ၏ သဘာပတိအဖြစ် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ပြီး ကျွန်မအနေဖြင့် ဖီးလ်၏နေရာ၌ ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားရန် အကြံပြုသည်။ ရာထူးနေရာကို ကျွန်မ စိတ်မဝင်စားသော်လည်း ဖရစ်ဇ်၏ အကြံအတိုင်းဆိုလျှင် သူက ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်ကြီးဖြစ်နေပြီး ကျွန်မမှာ သူ့အောက် နံပါတ်နှစ်နေရာသို့ ရောက်သွားပေမည်။ ကျွန်မက ယခုကတည်းက ရှင်းထားလိုသည်။ သို့သော် ရာထူးအဆင့်တွေ ဘယ်လိုပဲ ခွဲခြားထားသော်လည်း ကျွန်မနှင့်သူမှာ သူနှင့်ဖီးလ်တို့ကဲ့သို့ပင် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ ဖြစ်နေကြမှာပဲဟုသာ သူ့ကို ကျွန်မပြောခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် ယုံကြည်မှုမရှိသေး၍ သူနှင့်တန်းတူညီမျှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်သေး။ ကျွန်မက ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်ဖြစ်နေသည့် တိုင်အောင် ကျွန်မယူရမည့်နေရာကို သူရယူထားသည့် အကြောင်းရင်းကိုလည်း ကျွန်မမသိသေးပါ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သည်အကြောင်းကို ဖရစ်စ်ကတော့ သိနေပေမည်။ ကျွန်မအနေဖြင့်လည်း သူ့ကို ရှင်းလင်းမေးမြန်းခဲ့ဖူးကောင်းသည်။ ဤသို့ဖြင့် ပို.စ် ကို လက်လွှတ်သွားလေမလားဟူသော စိုးရိမ်စိတ်ဖြင့် ထိုလပိုင်းအချိန်များ ကုန်လွန်ခဲ့သည်။ ကျွန်မတို့ရာထူးတွေ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်မတို့ဆက်ဆံရေးမှာ ပြောင်းလဲလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ကျွန်မ ယုံကြည်ထားပါသည်။

ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌသစ်အဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ဖို့ ကျွန်မ၏ ကုသိုလ်ကံလည်း အတော်ကောင်းခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ကုမ္ပဏီမှာ သေးငယ်ပြီး ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းသန့်သန့်ဖြစ်နေခဲ့၍ ကျွန်မ၏တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့် ပထမပိုင်းကာလများ အဆင်ပြေခဲ့ပါသည်။ ပို.စ်တည်မြဲရေးအတွက် အခြေခံလုပ်ငန်းများကိုလည်း တိုင်းမိစ်-ဟယ်ရာလ်ဒ်သတင်းစာ ဝယ်ယူ ခဲ့သည့် လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်ကတည်းက ချမှတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ပို.စ် နှင့် နယူးစပိတ်နှင့် တယ်လီဗေးရှင်းလုပ်ငန်းများမှ အမြတ်အစွန်းများစွာ ရသလို အခွန်အတုပ်များလည်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။ လုပ်ငန်းတိုင်း၏ စီမံခန့်ခွဲမှု အခြေအနေများ ပုံမှန်လည်ပတ်လျက်ရှိသည်။ ပို.စ်နှင့် နယူးစပိတ်တို့မှတစ်ဆင့် ကျွန်မတို့ကိုလည်း အယ်ဒီတာပိုင်းအမြင်ဖြင့် မြင်သိနေကြပြီဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရကြည့်ပါက ကျွန်မ၏ လတ်တလော ဟာနေသော ကွက်လပ်ကို အစားထိုးပေးသည့်အလုပ်မှာ လိုအပ်ပြီး ခက်ခဲသော စိတ်ဝင်စားစရာအလုပ်မျိုးဖြစ်နေ၍ ကျွန်မကံကောင်းလှပါသည်။ ကျွန်မမှာ စီးပွားရေးအရ အမှီအခိုကင်းသူဖြစ်သည်။ အထီးကျန်ခံစားရသည်ဆိုသော်လည်း တကယ်တော့ ကျွန်မ အထီးတည်းကျန်နေရစဉ်ကတည်းက ကျွန်မတို့မှာ

အတူနေ ဘီးလ်နှင့် စတီးဖ်၊ ကောလိပ်ရောက်နေသော လာလီနှင့် ဒေါ်နီ၊ အနီး ဝန်းကျင်၌နေသော မေမေတို့ပါဝင်သည့် မိသားစုတစ်စုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ အစ်ကိုကြီးတစ်ယောက်နှင့် အစ်မကြီးနှစ်ယောက်အပြင် အမာခံ သူငယ်ချင်းအသိုင်းအဝိုင်းကလည်း အကူအညီပေးနေကြသည်။

လုပ်ငန်းခွင်ဝင်စ အခက်တွေ့ရသည့် ထိုကာလများတွင် သမီးထံမှ ရောက်လာသော စာကိုလည်း ကျွန်မ တသသ အမှတ်ရနေပါသည်။ သမီးက သူ့အဖေကဲ့သို့ စဉ်းစားဉာဏ်ကောင်းကောင်းနှင့် ထက်မြက်စွာ မည်သူမျှ လုပ်နိုင်မည်မဟုတ်၍ ကျွန်မနည်းကျွန်မဟန်ဖြင့်သာ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားရန် ကျွန်မ၏ အရည်အသွေးများကို ဖော်ထုတ်တိုက်တွန်းအားပေးခဲ့ပါသည်။

ထိုအပြင် ကုမ္ပဏီနှင့် သတင်းစာအပေါ်တွင် ကျွန်မ၏ သံယောဇဉ်ကြီးမားမှုကလည်း အရေးပါသည့် အင်အားတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သတင်းစာကို မိသားစုအတွင်း၌ ထားရှိရန် ကျွန်မ အထူးပင် သတိဖြင့်စောင့်ကြည့်ခဲ့သည်။ ကျွန်မ၏ သတင်းစာဗဟုသုတနှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်စိတ်ချမှု မရှိသေးသော်လည်း သတင်းစာကိုတော့ ဖြစ်အောင်လုပ်ကိုင်သွားဖို့ ကျွန်မ စိတ်ကူးထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်ထဲသို့ ကျွန်မ ဝင်ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ဘာတွေလုပ်မည်ဟူ၍ ရေရာသော စိတ်ကူးများ ကျွန်မ၌ မရှိလှ။ ထို့ကြောင့် ပုံ့စံသတင်းစာ၊ နယူးစိတ်စ်မဂ္ဂဇင်းနှင့် တယ်လီဗီးရှင်းလုပ်ငန်းသဘာဝများအကြောင်းကို ကျွန်မ စတင်လေ့လာရပါတော့သည်။ ပထမပိုင်း ရက်သတ္တပတ်များအတွင်း၌ အခြေခံအကြောင်းအချက်များကိုသိအောင် ကြိုးစားလေ့လာသည်။ မြူနှင်းထဲသွားနေရသလို ဝိုးတိုးဝါးတားသာ မြင်ရသည်။ ကျွန်မ၏ ဗဟုသုတခေါင်းပါးပုံကို ပြောပြဖို့ပင် ခက်လှသည်။ ကျွန်မမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ ယေဘုယျသဘောကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်မလှုပ်ရှားနေသည့် သတင်းစာလောက၏ အချုပ်သဘောမျှကိုလည်းကောင်း၊

သတင်းလောကကြီး လှုပ်ရှားနေပုံကိုလည်းကောင်း မသိနားမလည်ဘဲဖြစ်နေပါသည်။ ဖေဖေ၌ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံတွေ များခဲ့သလောက် ကျွန်မမှာ နန့်.နဲ့.ခေါင်းပါးလွန်းလှသည်။ ငွေစာရင်းဆိုလျှင်လည်း ဘာဆိုဘာမျှ လုံးဝဥသုံးနားမလည်။ လက်ကျန်ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းကို ကျွန်မ မဖတ်တတ်။ ထိုစဉ်က ငွေကြေးပိုင်းဆိုင်ရာကိစ္စများ ဆွေးနွေးကြစဉ် ကျွန်မ မူးနောက်ပြီး ဘာမျှ မလုပ်နိုင်အောင် ဖြစ်သွားခဲ့ပုံကို ကျွန်မ မှတ်မိနေပါသေးသည်။ “စာရင်းရှင်းလင်းဖျက်သိမ်းခြင်း” ကဲ့သို့သော ဝေါဟာရများကို ကျွန်မ ကြောင်စီစီဖြင့် ကြည့်နေမိခဲ့သည်။

လုပ်ငန်းခွင်အသီးသီးအကြောင်း အခြေခံသိအပ်ဖွယ်ရာများကိုလည်း ကျွန်မ မသိ၊ နားမလည်သေးပေ။ လုပ်ငန်းသဘောအရ လူတွေနဲ့ ဆက်ဆံနည်း၊ လူတွေမကြားလိုသည့် အကြောင်းကိစ္စများကို ထိုလူများအား ပြောဟောနည်း၊ ဝေဖန်မှုသဘောပါသော ချီးကျူးနည်းများ၊ အချိန်ကို အကျိုးအရှိဆုံး အသုံးချနည်းစသည် အချက်များပင်ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းခွင်သို့ မဟုတ် ကျောင်း၌ အလိုအလျောက် တတ်သိသွားကြသည့် အရာများကို ကျွန်မ မသိသေး။ ဥပမာ ကုမ္ပဏီမှ ထွက်ရန်အကြောင်းပေါ်ပါက ကုမ္ပဏီအတွက် ခေါင်းဆောင်များ ရှာဖွေပေးသည့် အသင်းအဖွဲ့များရှိနေခြင်း၊ ကျွန်မမှအပ အားလုံးက ကောင်းစွာသိနေသော ဆုနှင့် မက်လုံးပေးစနစ်များ ရှိနေခြင်းစသည်တို့ကို ကျွန်မ မသိသေးပါ။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်မသည် ပို၍ အဆောက်အဦးအတွင်း ဝန်ထမ်းများနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံရာတွင် ပထမဆုံးတွေ့သူနှင့် စကားစတင်ပြောဆိုမိသဖြင့် ကတိမ်းကပါးဖြစ်ခဲ့ရသည်။ အမှန်မှာ ပထမဆုံးတွေ့သူနှင့် စကားစမပြောသင့်ပါ။ ထိုသူမှာ အလုပ်သမားသမဂ္ဂခေါင်းဆောင် ဖြစ်နေတတ်သဖြင့် ထိုသူက သူတို့ကိစ္စအတွက် ကျွန်မကို အသုံးချသွားနိုင်ပါသည်။ ကျွန်မအား လက်ကမ်းကြိုဆို၍ ကျွန်မသိဖို့ လိုအပ်သည်များ၊ ယင်းလိုအပ်ချက်များကို မည်ကဲ့သို့ လေ့လာရမည် စသည်တို့ကို ကျွန်မအား ရှင်းလင်းပြောကြားပေးမည်

သူ တကယ်တော့ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိပေ။ ကျွန်မမှာ စိတ်ကူးအသိ မဲ့သည် ပုံမှန်အချိန်ဇယားခွက်ထဲ ရောက်နေရသူပမာ ပေါ်လာသည့် ပြဿနာများကို ကြိုးစား၍ မှတ်သားလေ့လာနေရပါသည်။

ထုံးစံအတိုင်းပင် တွေ့သည့်လူများထံမှ အကြံဉာဏ်များ တောင်းရတော့သည်။ ကျွန်မအတွက် အထောက်အကူပြုသည့် အကြံဉာဏ်များကို တိတိပပပေးခဲ့ကြသူနှစ်ဦးမှာ ကလဲ ဘုသ် လှ.စံ^၂နှင့် ဝေါလိတာ လစ်ပဲမဲန်းတို့ပင်ဖြစ်သည်။ ကလဲက လုပ်ငန်းခွင်၌ မိမိကိုယ်မိမိ ထိန်းသိမ်းနေထိုင်နည်းနှင့် ယောက်ျားကြီးစိုးသော လုပ်ငန်းထဲမှ မိန်းမတစ်ယောက်အကြောင်းတို့ကို ကျွန်မအား လမ်းညွှန်ပြောကြားပေးပါသည်။ အမျိုးသား အတွင်းရေးမှူးတစ်ယောက်ထားရန်နှင့် မိမိ၏ ပေးစာများနှင့် မပြတ်ထိတွေ့လေ့လာနေရန်လည်း သတိပေးပါသည်။

ဝေါလိတာ လစ်ပဲမဲန်းက ပို.စံနှင့် နယူးစိတ်တို့မှ သတင်းခေါင်းစဉ်းလေ့လာနည်း၊ မိမိသိလိုသောသတင်းများကို အချိန်တိုအတွင်းသိအောင် လုပ်နည်း၊ စာဖတ်နေသည့် ကျွန်မ၏ အားနည်းချက်ကို ကျော်လွှားနည်းများ အကြံပေးပြောကြားခဲ့သည်။

ခင်ပွန်းသည်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဟျူစတင်ပို.စံကုမ္ပဏီ^၃၏ ထုတ်ဝေသူအဖြစ် အမွေဆက်ခံလုပ်ကိုင်ခဲ့သော အော့ဗီတာ ဟော်ဘီ^၄သည် ကျွန်မ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ပြီး မကြာမီမှာပင် ကျွန်မထံသို့ ရောက်လာသည်။ သူမမှာ ဖီးလ်နှင့် ကျွန်မတို့၏ ရင်းနှီးသော အပေါင်းအသင်းဖြစ်ပြီး ဖေဖေမေမေ တို့နှင့်လည်း ယခင်ကတည်းက သိကျွမ်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ သတင်းတာဝန်ခံ တစ်ယောက်၏ တာဝန်များအကြောင်း ကျွန်မတို့ဆွေးနွေးကြသောအခါ မိန့်ခွန်းရေးနည်းလည်း ပါလာပါသည်။ ကျွန်မက ကျွန်မအနေဖြင့် မိန့်ခွန်းရေးနိုင်စွမ်း မရှိ၍ မိန့်ခွန်းရေးသည်အလုပ်မှာ ကျွန်မကျွမ်းကျင်သည် နယ်ပယ်၌ မပါဝင်ကြောင်း ကျွန်မကိုယ်တိုင်လည်း မိန့်ခွန်းပြောကြားမည် မဟုတ်ကြောင်း ပြောလိုက်ပါသည်။ အော့ဗီတာက

ကျွန်မအတွက် မိန့်ခွန်းရေးသည့် အလုပ်မှာ အမှန်တကယ်လုပ်ရမည့် အလုပ်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း၊ သူကိုယ်တိုင် သည်ပင်လျှင် များများစားစား မသိရှိနားမလည်ခဲ့ပါဘဲလျက် ယင်းကဲ့သို့ မဖြစ်မနေ လေ့လာလုပ်ကိုင် ခဲ့ရကြောင်း ကျွန်မကို အားပေးပြောကြားသည်။ အော့ဗီတော့ အယူအဆ မှန်ဖို့ များပါသည်။ မိန့်ခွန်းရေးသားပြုစုခြင်းမှာ ကျွန်မ၏ အနာဂတ်လုပ်ငန်း တစ်ခုဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

ကျွန်မသည် ဖီးလ်၏ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်အချို့ကို ဆက်လက် လုပ်ကိုင်သွားလိုသဖြင့် နယူးယောက်မြို့ နယူးစိတ်တို.သို့ အပတ်စဉ် နှစ်ရက် သွားရောက်ရန် အစီအစဉ်လုပ်ထားလိုက်ပါသည်။ ထိုအစီအစဉ်မှာ မလိုအပ်သော်လည်း ကျွန်မ၏ စိတ်ကူးထဲမှ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ ကောင်း လှသည်။ ကျွန်မအဖို့ လုပ်ငန်းလေ့လာရန်၊ ထိုရုံးမှ ဝန်ထမ်းများနှင့် ၎င်း တို့၏ လုပ်ငန်းအပေါ် ကျွန်မ ဂရုစိုက်ကြောင်း ပြသရန်ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ပြန်စဉ်းစားကြည့်သည့်အခါတွင် ကျွန်မသည် အချိန်နှင့်အင်အားကို လိမ္မာ စွာ အသုံးပြုခြင်းမှ ဟုတ်ပါသလားဆိုသည့် သံသယဝင်လာပါသည်။ အကြောင်းမှာ သားငယ်နှစ်ယောက် ဘီးလ်နှင့် စတီးမ်ကို နှစ်ယောက်ချင်း ထားထားခဲ့ခြင်းကြောင့်ပင်တည်း။

အထူးသဖြင့် နယူးစိတ်ခံလုပ်ငန်းများမှာ ကျွန်မအဖို့ အခက်အခဲ ဖြစ်နေပါသည်။ ကျွန်မကိုယ်တိုင်ကလည်း နယူးစိတ်ခံ လုပ်ငန်းခွင်အပြင် ဘက် ရောက်နေခဲ့သောကြောင့်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ နယူးစိတ်ခံ ဝန်ထမ်း အား လုံးက နယူးစိတ်ခံတိုက်ကို ကုမ္ပဏီပြင်ပရှိ သီးခြားအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ရသော လုပ်ငန်းတစ်ခုကဲ့သို့ ယူဆထားကြပြီး ဝေါ်ရှင်တင်နှင့် ခွဲနေရသည်ကိုပင် ကျေနပ်နေကြသည်။

ဖရစ်ဖီမှအပ နယူးစိတ်ခံ ဝန်ထမ်းအားလုံးသည် ဝေါ်ရှင်တင် ပို့စ် ကုမ္ပဏီ၏ ထောက်ခံအားပေးမှုကိုသာ လိုချင်ကြပြီး လမ်းညွှန်ချက်ကို မလို ချင်ကြ။ ကျွန်မမှာ နယူးစိတ်ခံ ကိစ္စကို အမြဲလိုလို မရေမရာ တွေးတောပူ

ပင်လာမိသည်။ ကြောက်အားပိုလာမိသည်။ ကျွန်မအဖို့ နယူးစိတ်စ်သည် ကုမ္ပဏီ၏ အသစ်လွင်ဆုံးနှင့် အထူးဆန်းဆုံး လုပ်ငန်းခွင်တစ်ခုဖြစ်နေပါသည်။ သတင်းစာပညာကို ကိုယ်ပိုင်သီးခြားဟန်ဖြင့် ဖော်ဆောင်သော မဂ္ဂဇင်းဟု ကျွန်မ ဆိုချင်ပါသည်။ နယူးယောက်-နယူးစိတ်စ်တိုက်မှ ဝန်ထမ်းအများစုကို ကျွန်မ မသိသလို သူတို့ထဲက ဝန်ထမ်းအများစုကလည်း ကျွန်မကို မသိကြ။ ထို့ပြင် ရော်ဘင်မှာ နယူးစိတ်စ်နှင့် ဆက်နွယ်မှုရှိနေသဖြင့် နယူးစိတ်စ်အသိုင်းအဝိုင်း၌ ကျွန်မ မည်သို့မျှ သက်သောင့်သက်သာ မရှိနိုင်တော့ပါ။

ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ကျွန်မ ဥရောပသို့ ခရီးသွားနေစဉ်မှာ ပင် ကျွန်မအပေါ် ဖော်ရွေခြင်း မရှိဟုထင်ရသည့် ဘန် ဘရက်ဒ်လီနှင့် အာနီးဒီ ဘော့ဂျ်ဂရပ်မ်^၁တို့ထံသို့ စာလှမ်းရေးခဲ့ပါသေးသည်။ နှစ်ယောက်စလုံးမှာ သူတို့ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် ဖီးလ်ဘက်က ပြတ်သားစွာရပ်တည်ခဲ့ကြသူများဖြစ်ကြသည်။ ဘန်က နယူးစိတ်စ်ကို ဖီးလ်ဝယ်ယူခဲ့ခြင်းအတွက် ဖီးလ်အား ၎င်းအနေဖြင့် ကျေးဇူးတင်နေရပါသည်ဟုဆိုသည်။ သို့သော် သူအပါအဝင် နယူးစိတ်စ်မှ ဝန်ထမ်းအများစုမှာ ဖီးလ်တစ်ယောက်မှလွဲ၍ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံကုမ္ပဏီကို မသိကြ။ ကုမ္ပဏီအပေါ် သစ္စာစောင့်သိရကောင်းမှန်းပင် သိကြဟန် မတူပါ။ အခြေအနေများ ယိမ်းယိုင်ပြိုကွဲလာသော အခါ သူတို့မှာ လုပ်ငန်းသဘောဆန်ဆန် ပြတ်သားစွာပင်ဖီးလ်ကို ကျွန်မနှင့် ခွဲကြတော့သည်။ ဖီးလ်ဘက် ပါသွားကြတော့သည်။

အာနီးမှာ နယူးစိတ်စ် မဂ္ဂဇင်း ပါရီရုံးခွဲမှ ရော်ဘင်၏ မိတ်ဆွေဖြစ်ပါသည်။ ထိုအတွက် ကျွန်မ ပို၍သတိကြီးစွာထား၍ တောက်လျှောက်စောင့်ကြည့်လာခဲ့ရသူလည်းဖြစ်ပါသည်။ ဖျတ်လတ်သော သတင်းထောက်တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များမှ နိုင်ငံအကြီးအကဲများစွာကို သိသဖြင့် နယူးစိတ်စ် အတွက် အကျိုးများစွာပြုခဲ့ပါသည်။ အတိတ်မှာ ပြီးခဲ့သည်များ ပြီးခဲ့ပြီဖြစ်၍ ကျွန်မတို့ အတူတကွ ဆက်လက်တွဲလုပ်ကိုင်

သွားနိုင်ကြောင်း ဘန်နှင့်အာနီးအား ကျွန်မပြောခဲ့သည်။ နောင်အခါ ကျွန်မနှင့် ဘန်တို့ ဆက်ဆံရေးမှာ ကျွန်မဘဝတွင် အမြတ်နိုးဆုံးထား ရှိခဲ့ရသော လုပ်ငန်းသဘောနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးသဘော ဆက်ဆံမှုဖြစ်ခဲ့ပါ သည်။ အကျိုးအရှိဆုံး ဆက်ဆံမှုတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အာနီးမှာ ကျွန်မနှင့် ခပ်ခွာခွာပင် နေခဲ့သည်။ ကျွန်မက သူ့ကို အလုပ်မှ ထုတ်ပစ် မည်ဟုလည်း ထင်နေခဲ့ဟန်တူပါသည်။ သူ့အထင်သာမှန်ပါက နယူးစိတ်စ် တွင် ၁၇ နှစ်ကြာအောင် သူ့ရှိနေခဲ့မည် မဟုတ်ပေ။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်ရောက်မှ အယ်ဒီတာအဘော်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အယ်ဒီတာများက သူ့ကိုထုတ် ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် အပတ်စဉ် အင်္ဂါနေ့ မနက်စောစော နယူးယောက် သို့ ထွက်ပြီး ထိုနေ့ည နယူးယောက်တွင် ညအိပ်သည်။ နောက်တစ်နေ့ ဗုဒ္ဓဟူးတစ်နေ့လုံး နယူးစိတ်စ်ရုံး၌ အလုပ်လုပ်ပြီး ညပိုင်းတွင် ဝေါရှင်တင် သို့ ပြန်ပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ထိုသီတင်းပတ်အတွက် မျက်နှာဖုံးသတင်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးနှင့် အယ်ဒီတာအစည်းအဝေးများကို ကျွန်မ တက် ရောက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မလည်း မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးအား လည်ပတ် နေစေသည့် အရာများကို ကြိုးစားလေ့လာစဉ် လူအမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ခဲ့ရ၍ မကြာခဏ စိတ်အားလျော့ကျခဲ့ရပါသည်။

ကျွန်မအဖို့မှာ ပို.စံ၌သာ များစွာပို၍ နေသာထိုင်သာရှိနေပါ သည်။ ပို.စံသည် ကျွန်မနေထိုင်ရာမြို့၊ ကျွန်မ သွားလမ်းလာလမ်းပေါ်၌ ရှိနေရုံမျှ မက ပို.စံ၌ ကျွန်မကို သိသောသူများနှင့် ကျွန်မက သိနေသူများ၊ အထူးသဖြင့် ကျွန်မမိတ်ဆွေကြီး ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ်နှင့် အယ်လ် ဖရန်းလီးတို့ ရှိနေကြသည်။ သတင်းစာအလုပ်၌ ကျွန်မပို၍ သက်သောင့်သက်သာ ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းမှာ ကျွန်မ၌ ယခင်သတင်းစာအတွေ့အကြုံအနည်း အကျဉ်းရှိခဲ့ပြီး နှစ်ပေါင်း ၃၀ တိုင်တိုင် မိသားစုပိုင်သတင်းစာနှင့် တွေ့ထိ ခဲ့သည့်အတွေ့အကြုံများပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ပို.စံ၌ပင်လျှင် ကျွန်မ

ဖြတ်သန်းရသည်လမ်းမှာ ချောမွေ့သည်မဟုတ်။ ချိုင့်ဝှမ်းတွေ များလှသည်။ ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းခွင်ဘဝတစ်လျှောက်လုံးသည် အနားသားတွေကို တတိတိ ကိုက်ဖြတ်ဝါးမျိုနေရသည်နှင့်တူနေသည်။ အယ်ဒီတာ့အဘော်နှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍတို့ သဟဇာတဖြစ်မှုတို့ကို ကျွန်မ တစ်စပြီးတစ် ဆွဲယူလေ့လာခဲ့ရသည်။ ခက်ခဲပြီး ပျင်းစရာကောင်းသော အလုပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မမှားသင့်သော အမှားပေါင်းများစွာကို ပြုလုပ်ခဲ့မိသည်။ ဘာမျှမတတ်နိုင်။ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်သာ မီးစင်ကြည့်ပြီး ဆက်လျှောက်ရသည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် လုပ်ငန်းကိစ္စအဝဝကို စနစ်တကျ ကိုင်တွယ်စီစဉ်တတ်လာပါသည်။ အတွင်းရေးမှူးများကို ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းပြီး တာဝန်ပေးတတ်လာပါသည်။ ကျွန်မကိုယ်တိုင် လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဝင်ဆံ့အောင် နေထိုင်ဖို့ကြိုးစားရင်း လူ့သဘာဝအမူအကျင့်တွေကိုပါ သိမြင်လာပါတော့သည်။

အချို့မှာ သူတို့လုပ်ငန်းခွင်ထဲသို့ ကျွန်မရောက်လာသည်ကို မနှစ်မြို့။ အချို့က ကျွန်မကို ကြိုဆိုကြသည်။ အချို့လုပ်ငန်းပိုင်း တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် အမျိုးသမီးများ၊ အထူးသဖြင့် ကုမ္ပဏီကို ထိန်းကိုင်သော အမျိုးသမီးများနှင့် မဆက်ဆံ မပြောဆိုတတ်ကြပေ။ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ဆက်စပ်တွေးခေါ်မှုပါသော ခေါင်းဆောင်မှုကို လူတွေက လိုချင်ကြသည်။ ကျွန်မမှာ ဆုံးဖြတ်ချက်မချမီ လူတိုင်းကို မေးမြန်းအကြံဉာဏ်တောင်းတတ်ရာ အရင်းနှီးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များက မကြိုက်ချင်ကြ။ ကျွန်မအနေဖြင့် သူတို့အဆုံးအဖြတ်၊ သူတို့သုံးသပ်ချက်တွေကို ယုံကြည်ရမည်ဟု တစ်ဖက်သတ် ယူဆထားလေသလား မပြောတတ်ပါ။

ဂျွန် ဆွီတာမဲန်းသည် နည်းဗျူဟာစီမံကိန်းများ၊ ကုမ္ပဏီ၏ ဘတ်ဂျက်ငွေ ချွေတာရေးအစီအစဉ်များဖြင့် ပို၍စိတ်ဝင်စား အောင်မြင်အောင် အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူပင်ဖြစ်သည်။ နေရာတိုင်းလိုလို၌ သူ့စွမ်းဆောင်ချက်တွေ ပါဝင်နေတတ်သည်။ နောက်မှ ကျွန်မသိရသည်မှာ ဂျွန် သတင်းစာသို့ ရောက်လာသည့် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် လောက်ကတည်းက

ဖီးလ်က ၎င်းအား အာဏာကုန်ပေးထားခဲ့ပြီး လိုအပ်သည့် ပံ့ပိုးမှုတွေကို လည်း ဖီးလ်ကပင် အပြည့်အစုံပေးလာခဲ့သည်။ ဖီးလ်အနေဖြင့် သတင်းစာ လုပ်ငန်းကို နေ့စဉ် မဝင်နိုင်သောအခါ၊ နောက်ဆုံး ရောဂါဆိုးဝါးလာ သောအခါ ဂျွန်၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ကျယ်ပြန့် လာသည်။ မည်သူ့ကိုမျှ မတိုင်ပင်ဘဲ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်လုပ်ကိုင်လာသည်။ ကျွန်မလုပ်ငန်း ခွင်ဝင်၍ မေးခွန်းပေါင်းများစွာ မေးလာသောအခါ ဂျွန်စိတ်ထဲမှာ မကြည် နိုင်တော့။ ကျွန်မအနေဖြင့် လေ့လာသိရှိလို၍ သဘောရိုးဖြင့် မေးမြန်း ခြင်းကို ဂျွန်သာ အမှန်အတိုင်းနားလည်မည်ဆိုလျှင် ကျွန်မကို အသာ တကြည် ရှင်းလင်းပြောပြမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ ဆက်ဆံ ရေးလည်း ပိုမိုပြေလည်သွားနိုင်ဖွယ်ရာရှိပါသည်။ ဂျွန်မှာ လုပ်ငန်းခွင်တွင်း အမျိုးသမီး လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များနှင့် တွေ့လေ့တွေ့ထမရှိသေး။ အထူးသဖြင့် ကျွန်မလို မသိချက်ဆိုးဝါးသော မိန်းမမျိုးနှင့် မကြုံဖူးသေးပေ။

ကျွန်မနှင့်ဂျွန်တို့ ဆက်ဆံရေးတင်းမာနေခဲ့ကြသော်လည်း ပို.စံ သတင်းစာနှင့် ကုမ္ပဏီမှာ ကြီးပွားတိုးတက်လျက်ရှိပါသည်။ တိုင်းမ်စ်- ဟယ်ရာလ်ဒ်သတင်းစာ ဝယ်ယူသည့် နှစ်မှစ၍ ပို.စံ၏ သတင်းအရေအတွက် ရော၊ အရည်အသွေးများပါ တိုးတက်မြင့်မားလာခဲ့သည်။ ကျွန်မ လုပ်ငန်း ခွင်ထဲ စဝင်ချိန်၌ ပို.စံ နေ့စဉ်စောင်ရေ လေးသိန်းကျော်ရှိပြီး တနင်္ဂနွေ နေ့တွင် ငါးသိန်းကျော်အထိ ထုတ်နေပေပြီ။ ကြော်ငြာအရေအတွက်တွင် လည်း စတာ့သတင်းစာထက် သာနေပေရာ ကျွန်မတို့၏ ပို.စံသည် ဝေါ် ရှင်တင်တွင် ထိပ်တန်းသတင်းစာကြီးဖြစ်နေပါသည်။ တယ်လီဗီးရှင်း ထုတ် လွှင့်စက်ရုံနှစ်ရုံစလုံး၏ အခြေအနေမှာလည်း ကောင်းမွန်စပြုနေပြီဖြစ်ပါ သည်။ ဖီးလ်က ဂျွန် ဆွီတာမဲန်းအား သတင်းစာလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့် အပြည့်အဝပေးထားသည့်နည်းအတိုင်း ဂျွန် ဟေးစ်လည်း တီဗွီထုတ်လွှင့်လုပ် ငန်း၌ လုပ်ပိုင်ခွင့် အပြည့်အဝရရှိထားသူဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဟေးစ် က ကျွန်မအပေါ် ပို၍ ပွင့်လင်းသည်။ တယ်လီဗီးရှင်းမှာ ကျွန်မအတွက်

ပို၍စိမ်းနေသဖြင့် ယခင်ကအတိုင်း ကျွန်မ ခပ်ဝေးဝေးပင်နေခဲ့ပါသည်။ သူ့ကို မလိုအပ်တဲ့ မေးခွန်းများလည်း မမေးမိပေ။ တစ်ကြောင်းမှာလည်း တိမိထုတ်လွှင့်လုပ်ငန်းမှာ သတင်းစာထက် ပိုကောင်းသည့်အပြင် ပို.စံ ကဲ့ သို့ စီးပွားရေးယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့် အလုပ်သမားပြဿနာများလည်း မရှိပေ။

ကျွန်မ လုပ်ငန်းခွင်ထဲဝင်သည်ဆိုလျှင်ပင် သတင်းစာလုပ်ငန်းကြီးကို ကျွန်မ ရောင်းချချင်နေသည်ဟူသော ကောလာဟလသတင်းကြီးကလည်း ကျွန်မကို ဒုက္ခပေးလာသည်။ ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီးသည်နှင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုလုံးကို ဝယ်ယူဖို့ကမ်းလှမ်းလာသူများစွာ ပေါ်လာခဲ့သည်မှာလည်း သဘာဝကျပါသည်။ အများက ကျွန်မ ဆက်လုပ်ဖို့ထက် ရောင်းပစ်လိမ့်မည်ဟု တွက်ထားခဲ့ကြသည်။ ကြေးမဆပ်နိုင်အောင် မွဲခဲ့သည့် မက္ကလိန်းလက်ထက်မှစ၍ သတင်းစာကို ပြန်လည်ထူထောင်ခဲ့သည်။ ကာလတစ်လျှောက်လုံး ဖေဖေနှင့် ဖီးလ်တို့ ယုံကြည်ချက်ခိုင်ခိုင်၊ ဇွဲအားကောင်းကောင်းဖြင့် သတင်းစာကို တည်ထောင်ခဲ့ကြစဉ် ဖေဖေတို့နှင့်အတူ ကျွန်မ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်လာခဲ့ပုံများကို သူတို့ကောင်းစွာ မသိခဲ့ကြ။ သတင်းစာကို ရောင်းဖို့ ကျွန်မ စိတ်ပင်မကူးခဲ့ပါ။ ကျွန်မကို ဝယ်ဖို့ ကြီးစားသည့်သူအများအပြားနှင့် ရင်ဆိုင်ရပါသည်။ ကျွန်မ ဥရောပတွင် ရှိစဉ်ပင် ဖရစ်ဖ်ထံ အချို့ကမ်းလှမ်းချက်များ ရောက်လာကြပါသည်။ သူတို့ကို စီးပွားပျက်တော့မည် မုဆိုးမဦးခေါင်းပေါ်၌ ဝဲလာသော ငွင်းဒများအဖြစ်သာ ကျွန်မ ထင်မှတ်ထားခဲ့သည်။ ထိုငွင်းဒများထဲတွင် ကနေဒါနိုင်ငံ သတင်းစာအသင်းကြီး၏ အကြီးအကဲ ရွှင်းသော်မဆင်^၆က စီအိုင်အေအကြီးအကဲ ဂျန် မက်ကုန်း^၇မှတစ်ဆင့် ကျွန်မအား တံခါးခေါက်လာသည်။ ဆမ်နယူးဟောက်စ်^၈နှင့် သမ္မတအိမ်ဖြူမှ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ တက်ဆော်ရင်ဆင်^၉တို့ ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့အနက် ဆမ်နယူးဟောက်စ်မှတစ်ဆင့် ကျွန်မကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်ပြီး သတင်းစာကို ၎င်းတို့အား ရောင်းချပါမည့်အကြောင်း ဆွယ်ခဲ့ကြသည်။ ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀ ပေးမည်ဟု

ကမ်းလှမ်းကြသည်။ ကျွန်မ ငြင်းခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မဦးခေါင်းပေါ် ဝဲလာသည့် နောက်ဆုံး ငွင်းဒတစ်ကောင်မှာ တိုင်းမိန်ကုမ္ပဏီမှ အကြီးအကဲဖြစ်သူ အဲန်ဒရူး ဟစ္စကဲ¹⁰ ဖြစ်သည်။ သူက နယူးစိတီမ် ကို မျက်စိကျသူများထဲက တစ်ယောက်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ မိတ်ဆွေဟောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်းအကြောင်း တစ်လုံးတစ်ပါးမျှ နားမလည်သော ကျွန်မအနေဖြင့် နယူးယောက်တွင် မနေသင့်ကြောင်း ကျွန်မအား ဖျောင့်ဖျပြီး မဂ္ဂဇင်းကို ၎င်းအား ရောင်းရန် ပြောသည်။ သို့သော် ကျွန်မ သဘောထားမပြောင်းခဲ့ပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် စိတ်မချ အားငယ်နေရသော်လည်း ဖရစ်ဇ်ကို ကျွန်မအားကိုးသည်။ မဂ္ဂဇင်း လုပ်ငန်းသည်လည်း လုံးဝ မချောမွေ့သည့်တိုင်အောင် ကောင်းသည့် လမ်း ကြောင်းဆီသို့ ဦးတည်နေကြောင်း ကျွန်မ တွေ့နေရပါသည်။ စင်စစ် နယူးစိတီမ် ကို မရောင်းရသည့်အကြောင်းမှာ စီးပွားရေးအခြေခံအကြောင်း တော့ မဟုတ်ပေ။ ဝန်ထမ်းများစွာရှိသော လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုကို ဝယ်ယူပြီး မကြာခင် ပြန်ရောင်းလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဝန်ထမ်းများ ကသိကအောင်ဖြစ် မည်စိုးသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဝန်ထမ်းတွေနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်း အပေါ်တွင် ကျွန်မတို့ ကရုဏာထားတတ်ကြဖို့ လိုပါသည်။

ကျွန်မ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်သည့် ပထမပိုင်းလများတွင် ကျွန်မအဖို့ ပွဲဦးထွက် အတွေ့အကြုံ သို့မဟုတ် ပထမအတွေ့အကြုံများ များလှသည်။ ဘိုးဝေါတား မာဆေးကုမ္ပဏီတွင် ကျွန်မ ပထမဆုံး အမျိုးသမီးဒါရိုက်တာ လူကြီးဖြစ်လာပါသည်။ ယင်းကုမ္ပဏီသည် ပို.စ် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းပြင်ပတွင် ကျွန်မ ပထမဆုံးပါဝင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပင်ဖြစ်သည်။ နောင်အခါ အခြားလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများစွာ၌လည်း ကျွန်မပါဝင်လာခဲ့ရာ ဂျော့ချ် ဝေါရှင်တင်တက္ကသိုလ် ဘုတ်အဖွဲ့တွင် ဖီးလ်၏နေရာ၌ ကျွန်မ အစားထိုး ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါသည်။

လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးမှ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများနှင့် စတင်၍ ကျွန်မ နေ့လယ်စာအတူစားခဲ့ရာတွင် ကျွန်မအနေဖြင့် ပထမဆုံး ဧည့်ခံ ကျွေးမွေးခဲ့ရသော လုပ်ငန်းမိတ်ဆွေမှာ အောတစ္ဆ ချိန်ဒလာဖြစ်ပါသည်။ သတင်းဌာနတစ်ခုနှင့် ကျွန်မတို့ ဆက်လက် ဆက်သွယ်လျက်ရှိကြောင်း အများသိအောင် ပြသခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တီဗီထုတ်လွှင့်စက်ရုံ နှစ်ရုံသို့ ကျွန်မ လှည့်လည်လေ့လာခဲ့ရာ တွင် ဂျက္ကဆင်ဗီးလ်မြို့၌ ဒဗလျူဂျေအိပ်စ်တီ စက်ရုံကို တာဝန်ယူနေသော ဂလဲန်း မာရယ်လ်နှင့် ကြိုးသွယ်တီဗီ¹¹အကြောင်း အချိန်ယူဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ သည်။ ကြိုးသွယ်တီဗီ၏ အလားအလာကောင်းလှသော်လည်း ထိုစဉ်က ကျွန်မ အနေဖြင့် ယင်းကိစ္စကို ထိရောက်စွာ ပါဝင်ဆွေးနွေးရန် အခြေခံ မရှိ သေး၍ ကြိုးသွယ်တီဗီ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ရန် မစဉ်းစားခဲ့ပေ။

ကျွန်မသည် ပုံမှန်ကျင်းပသော ပို.စ်အယ်ဒီတာအစည်းအဝေးများ နှင့် နေ့လယ်စာစားပွဲများကိုလည်း မပျက်မကွက် စတင်တက်ရောက်ခဲ့ပါ သည်။ ယင်းအစည်းအဝေးနှင့် နေ့လယ်စာစားပွဲများကြောင့် ပြင်ပလောက တွင် ဖြစ်ပျက်သမျှကို ကျွန်မ နားလည်သဘောပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ သတင်း စာလောကနှင့် နိုင်ငံရေးလောကသုံး ဘာသာစကားများကိုလည်း စတင်သိ ရှိလာပါသည်။ အယ်ဒီတာများ နေ့လယ်စာစားပွဲတစ်ခု၌ ထိုစဉ်က ဧည့် သည်အဖြစ် တက်ရောက်လာသော မဒမ်နု¹²(တောင်ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသမ္မတ ဝိုဒင်ဒီယမ်¹³၏ ခယ်မ)အား ကျွန်မ ပထမဆုံးမေးခွန်းတစ်ခု မေးဖြစ်ဖို့ အားတင်းခဲ့ရပုံကို ကျွန်မ မမေ့နိုင်သေးပါ။

လုပ်ငန်းခွင်တာဝန်အသစ်ဖြင့် ကျွန်မ ပထမဆုံး တက်ရောက်ခဲ့ သော အိမ်ဖြူတော်နေ့လယ်စာစားပွဲမှာ ယူဂိုစလားဗီးယားနိုင်ငံသမ္မတ တီးတိုး¹⁴အား ဂုဏ်ပြုကျွေးမွေးသည့် နေ့လည်စာစားပွဲဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် သတင်းစာတိုက်ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူတစ်ဦးအဖြစ်ဖြင့်လည်း ပို.စ် သို့မဟုတ် နယူးစ်ဝိခံ အယ်ဒီ

တာများကတစ်ဘက်၊ ကန့်ကွက်ဝေဖန်သူ၊ တိုင်ကြားသူများကတစ်ဖက် ပေါ်ပေါက်လာသည့် ပြဿနာများကို ကြားဝင်ဖျန်ဖြေပေးခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံကိုလည်း ဦးဦးဖျားဖျား ဆော်လျင်စွာ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ၏ ပထမအတွေ့အကြုံများအနက် ကျွန်မ ကြောင်တက် တက်ဖြစ်ရပြီး အနေခက်ရသည့် အတွေ့အကြုံတစ်ခုမှာ မီဒီယာလောက၌ စိတ်ဝင်စားစရာပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအဖြစ် ဗျူးကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ကျွန်မက ယောကျ်ားများသာ လွှမ်းမိုးလုပ်ကိုင်နေသော လုပ်ငန်းထဲ၌ မိန်းမ အရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်နေခြင်းအတွက် အနေမခက်ပါ။ မကြာမီ ကျွန်မအား မိန်းမတစ်ယောက်အဖြစ်ပင် မမြင်ကြတော့ပါဟု ကျွန်မ ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က အမျိုးသမီးများပြဿနာ ထင်ထင်ရှားရှား မပေါ်ပေါက်သေး၍ ကျွန်မအပေါ် အများက မည်ကဲ့သို့ ရှုမြင်သုံးသပ်ကြသည်ကို ကျွန်မ စိတ်မဝင်စားလှ။ ကျွန်မအပေါ် နှိမ်ချဆက်ဆံကြသော အမျိုးသား လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကိုလည်း အပြစ်ပြောစရာမရှိပါ။ သူတို့ကမ္ဘာ၌ တစ်ဦးတည်းသော အမျိုးသမီး ကျွန်မမှာ သူတို့အတွက် အသစ်အဆန်းဖြစ်နေမည်သာ။

အလုပ်သမားသပိတ်နှင့် ကျွန်မ ပထမဆုံးကြုံရာတွင် အခြေအနေကို ကျွန်မ ကောင်းစွာမညှိနိုင်နိုင်ခဲ့ပါ။ ထိုစဉ်က စတားသတင်းစာမှ ပုံနှိပ်ပိုင်းအလုပ်သမားများ သပိတ်မှောက်နေခြင်းကိစ္စတွင် ကျွန်မ အမှတ်တမဲ့ပြောလိုက်သည်စကားကြောင့် မထင်မှတ်ဘဲ အခြေအနေတစ်ခု ပြောင်းသွားသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်မ စကားပြော သတိထားရတော့မည်။ ကျွန်မစကားသည် မည်မျှတာသွားကြောင်း နားလည်စပြုလာပါသည်။

သတင်းရေးသားမှုလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းထောက်များနှင့် နိုင်ငံအကြီးအကဲများ ပြဿနာဖြစ်လေ့ရှိသော ကိစ္စကိုလည်း ကျွန်မ ပထမဆုံးကြုံတွေ့ရပါသည်။ ထိုစဉ်က ဟောင်ကောင်မှ နယူးစီစီသတင်းထောက် ဘော့ပ် မက္ကပ်ဘ်¹⁵ မှာ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၌ ထောင်ဒဏ်ကျခံရသဖြင့်

ကျွန်မမှာ အမေရိကန်ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဂျော့ချ် ဘော¹⁶နှင့် ထို ကိစ္စကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပေးခဲ့ပါသည်။ ယင်းကိစ္စမျိုးသည် ယနေ့တိုင် တွေ့ကြုံနေရသောကိစ္စဖြစ်ရာ သတင်းအဖွဲ့အစည်းများအနေနှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ရေးအရ မိမိ၏ သတင်းထောက်များ၏ နောက်၌အမြဲရှိနေသည်ဟူသည့် အချက်ကို နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ အစဉ်အမြဲအသိပေးဖို့ လိုအပ်ပါ သည်။

နယူးစိတီမ်မဂ္ဂဇင်းတွင် ကြော်ငြာထည့်သွင်းရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက် ၍ ကျွန်မကိုယ်တိုင် ဖရစ်နှင့်အတူ ပထမဆုံး သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီမှာ ခရိုင်စလာကော်ပိုရေးရှင်း¹⁷ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ကုမ္ပဏီကြီး များမှ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံရသဖြင့် ပေါ် ထွက်လာမည့် အကျိုးအမြတ်ကို မှန်းဆတွက်ချက်ဖို့ ခက်လှသည်။ အနည်း ဆုံး လူပုဂ္ဂိုလ်ချင်းခင်မင်မှုတော့ ရရှိသွားတတ်ပါသည်။

ပွာတိုရီးကိုးတွင်ပြုလုပ်သည့် နယူးစိတီမ်မဂ္ဂဇင်း အရောင်းကြော်ငြာ ကိစ္စအစည်းအဝေးကား ကျွန်မအား အကြီးမားဆုံးစမ်းသပ်လိုက်သည့် ပထမ အတွေ့အကြုံပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အစည်းအဝေးတွင် ကျွန်မပြောရ မည့် မိန့်ခွန်းကို ရေးဖို့လိုလာပါသည်။ ဖေဖေ၊ မေမေနှင့် ဖီးလ်တိုလည်း သူတို့ပြောသည့် မိန့်ခွန်းတွေကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ရေးခဲ့ကြပြီဖြစ်၍ ကျွန်မ လည်း ကိုယ့်မိန့်ခွန်းကို ကိုယ်တိုင်ရေးပါသည်။ သို့သော် နယူးစိတီမ် အကြောင်းပြောရမည့်အပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ လုံးဝ မရေးတတ်တော့ သဖြင့် ဖရစ်နှင့် တိုင်ပင်ရတော့သည်။ ဖရစ်က သမ္မတ အိုင်ဆင်ဟောင်း ဝါ၏ မိန့်ခွန်းများရေးခဲ့သူ အဲမ်းမက် ဟျူးစ်ကို ညွှန်းပြန်သည်။ အဲမ်းမက်မှာ နယူးစိတီမ်ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်အဖြစ် ဖီးလ်ခေါ်ယူထားသူဖြစ်သဖြင့် ကျွန်မ ကို ကူညီရေးသားပေးခဲ့ပါသည်။ ဖတ်ပြီးပြောရသည့်အခါ၌မူ ကျွန်မ၏ ခူးများ တုန်နေပါတော့သည်။

မိန့်ခွန်းရေးခြင်း၊ ပြောခြင်းအလုပ်မှာ ကျွန်မအတွက် အချိန်ကြာ

မြင့်စွာ ဦးနှောက်ခြောက်ရသော အလုပ်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မနှင့် အလုပ်လုပ်ရသည်မှာ အလွန်လက်ဝင်လှသဖြင့် အဲမ်းမက်လည်း ကျွန်မအား တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်သာ ရေးပေးပြီးနောက် ဆက်လက်ကူညီခြင်း မရှိတော့။ ပို.စ် သို့. ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် နယူးစိတ်စ် မှ ရောက်လာသော မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်¹⁸ မှာ ကျွန်မ၏ မိန့်.ခွန်းကိစ္စကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ထိရောက်စွာ ကူညီနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့.သော် ၁၈ နှစ်ခန့်.ကြာသောအခါ ပို.စ်ကုမ္ပဏီသို့. ဂူယံ (ချစ်) နိုက်¹⁹ ရောက်လာသည်အခါတွင်မှ ကျွန်မ၏ မိန့်.ခွန်းရေးမှု၊ ပြောမှု အခက်အခဲများ ပြေလည်သွားကြတော့သည်။

လုပ်ငန်းခွင် ပထမနှစ်အတွင်း ကျွန်မ ဆက်တိုက်ကြုံတွေ့.ခဲ့ရသည့် ဘဝ၏ ပထမဆုံးအတွေ့.အကြုံများကြောင့်ပင် ကျွန်မသည် ခြေတစ်လှမ်း၏ရှေ့.တွင် ခြေတစ်ဘက်ကို ချလိုက်ရုံမျှဖြင့် ရှေ့.သို့. ရွေ့.လျားသွား.သည့်အဖြစ်ကို သတိပြုမိလာခဲ့ပါသည်။ ရင်ထဲ၌ မည်မျှပင် လှိုင်းထန်ရှုပ်ထွေး.နေလင့်ကစား၊ ဖီးလ်မရှိသော ဘဝလမ်းကို တကယ်ဖြတ်သန်း.လျှောက်သွား.နိုင်ပါမည်လောဟူသော သံသယတွေ ဝင်နေလင့်ကစား ကျွန်မ၏ တကယ်ဘဝမှာ ပို၍ပို၍ ခံနိုင်ရည်ရှိလာကာ တစ်ခါတစ်ရံ၌ ဘဝသည် ပြန်လည်၍ စိတ်ဝင်စား.ဖွယ်ပင် ကောင်း.လာပြန်ပါသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့.တွင် နယူးစိတ်စ်အယ်ဒီတာများနှင့်အတူ နေ့.လယ်စာစား.ရင်း မဂ္ဂဇင်းမှ Back of the Book ကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ ထင်မြင်ချက်များ ညှိနှိုင်း.ဖလှယ်ရန်အတွက် ကျွန်မ၏ မိတ်ဆွေဟောင်းကြီး အာသာ ရှယ်လ်ဆင်းဂျားနှင့် ကဲန်း.ဂေါ့ဘရိတ်သ်တို့.ကို ဖိတ်ကြား.လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မသည် ထိုစဉ်က အာသာအား သူ့တာဝန် ကျနေသည့် အိမ်ဖြူတော်တွင် ဝင်ခေါ်ပြီး နယူး.ယောက်သို့. လေယာဉ်ဖြင့် လာခဲ့ကြသည်။ နယူး.ယောက်တွင် ကဲန်း၊ ဖရစ်ဇ်နှင့် ထိပ်တန်း.အယ်ဒီတာများ၊ အခြားတာဝန်ရှိသူများနှင့် နေ့.လယ်စာစား.ရန် စုစည်း.မိကြသည်။

နေ့လယ်စာမစားမီ အဖျော်ယမကာများ သောက်နေချိန်၌ ခန်းမဆောင် ထဲသို့ တစ်စုံတစ်ယောက် ခေါင်းပြုကြည့်လျက် “သမ္မတကြီး သေနတ်ပစ် ခံရပြီ” ဟု ပြောသွားသည်။

ကျွန်မတို့က ထိုသူ့စကားကို မယုံကြ။ မှားယွင်းစွာပြောသွားတာ ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ် မှန်ချင်လည်း မှန်နိုင်သည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့မှာ တုန်လှုပ်နေကြပြီဖြစ်သည်။ တီဗီစက်ဆီသို့ ကသောကမျောသွား၍ သတင်း နားထောင်ကြသည်။ အခြေအနေ အလွန်စိုးရိမ်ရသည်ဟုဆိုသည်။ သမ္မတ ၏ ကိုယ်ရေးလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင် ကလင့် ဟေးလ်က သမ္မတမှာ သေနိုင် လောက်သော သေနတ်ဒဏ်ရာ ရရှိသွားကြောင်းပြောသည်ဟုလည်း သတင်း ကဆိုသည်။ ကလင့် ဟေးလ်ထံမှ သတင်းဆိုလျှင် အရေးကြီးပြီဟု ကဲန်က ထင်မြင်ချက်ပေးပြန်သည်။ သမ္မတကွယ်လွန်ပြီဟူသောသတင်းကို ကြားရ သည်နှင့် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်ရန် လေဆိပ်ဆီသို့ ကျွန်မတို့ အမြန်ထွက် ခဲ့ကြပါတော့သည်။

ကျွန်မတို့ ဝေါ်ရှင်တင်ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း အိမ်ဖြူတော်သို့ အတူတကွ သွားရောက်ကြပါသည်။ ကျွန်မမှာ ကဲန်၊ အာသာတို့လောက် ကနေဒါမိသားစုနှင့် မရင်းနှီးလှသဖြင့် မသွားလိုလှသော်လည်း ထိုနှစ် ယောက်စလုံးက သူတို့နှင့်အတူ တစ်ပါတည်း လိုက်ခဲ့ရန်ခေါ်သဖြင့် လိုက် သွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လူအပြည့်ရှိနေသော အိမ်ဖြူတော်အခန်း တစ်ခု ထဲသို့ ရောက်သွားစဉ် တက် ဆော်ရင်ဆင်ကို ထိုအခန်းထဲ၌ တွေ့ရ သည်။ တာဝန်အတိအကျ မရှိသူများအား အခန်းထဲမှ ဖယ်ရှားပေးရန် တက်က မေတ္တာရပ်ခံလျက်ရှိသည်။ ကျွန်မလည်း လူအုပ်ကြီးနှင့်အတူ ထိုအခန်းထဲမှ ထွက်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့ခံစားရသည့် ဆုံးရှုံးမှုဝေဒနာမှာ အလွန်အလွန် ကြီး မားလှပေစွာ နိုင်ငံအတွက် ဆုံးရှုံးမှု၊ ကျွန်မတို့မိတ်ဆွေတွေအဖြစ် ပုဂ္ဂိုလ် ရေး ဆုံးရှုံးမှု၊ ဘီး ဝေါ်လ်တင်က သမ္မတ၏ ဈာပနအခမ်းအနားအတွက်

ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်ပြီး အိမ်ပြန်ရောက်စဉ် ၎င်းထံသို့ ကျွန်မ၏မေမေ တယ်လီဖုန်းဖြင့် ပြောသည်ကို ကျွန်မအား ပြောပြသည်။ “တို.နိုင်ငံဟာ အသုံးမကျတော့ဘူး၊ ဥပဒေမစိုးမိုးတဲ့နိုင်ငံဖြစ်နေပြီ” ဟုပြောပြီး မေမေ ဖုန်းကို ချလိုက်သည်ဟု ဆိုသည်။

သမ္မတကနေဒီ လုပ်ကြံခံရပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် အိမ်ဖြူတော် အရှေ့ဆောင်သို့ ကျွန်မ ရောက်သွားပြန်ပါသည်။ ထိုခန်းမဆောင်တွင် ကနေဒီ၏အခေါင်းကို နိုင်ငံတော်အဆောင်အယောင်ဖြင့် ပြင်ဆင်ထားသည်။ ဒုတိယသမ္မတကတော် လေဒီဘတ်က ၎င်းထံသို့ လက်ဖက်ရည်သောက် ဖိတ်ထား၍ ကျွန်မသွားရောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က သည်းလှိုက် အူလှိုက် ခံစားနေကြရပုံကို လေဒီဘတ်က သူတို့တစ်တွေ “ကျွန်ရစ်သူကို ကြည့်ပြီး သွားလေသူကို တမ်းတနေကြပါတယ်” ဟု ပြောပြခဲ့သည်။

ခေတ်သစ်တစ်ခုကို စတင်ဖွင့်လှစ်လိုက်ပြီဖြစ်ပါသည်။ ဂျွန် ကနေဒီကို ဆက်ခံအုပ်ချုပ်သူသည် ခေတ်ကျပ်နှင့် ကြုံတွေ့ရဖို့ရှိသည်။ လုပ်ကြံမှုပြီးသည့် ရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်မပြည့်မီ ဂျွန်ဆင်မိသားစု အိမ် ဖြူသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခြင်းမပြုမီ ဒီဇင်ဘာလ သုံးရက်နေ့၌ ဂျိုး၊ ဆူဆန် မေရီနှင့် ကျွန်မတို့ကို သမ္မတဂျွန်ဆင်နှင့် သမ္မတကတော်တို့က ညစာဖိတ်ပြန်သည်။ ထိုညက ဂျွန်ဆင်အိမ်ထဲသို့ ကျွန်မတို့ဝင်သည်နှင့် ဆဲမ် ရေးဘန်း²¹၏ ဓါတ်ပုံကို တွေ့မိရာ သမ္မတက ၎င်းအနေဖြင့် ရေးဘန်း နှင့် မီးလံတို့၏ အကြံဉာဏ်များကို အလွန်လိုအပ်နေချိန်၌ နှစ်ယောက် စလုံး မရှိတော့၍ အလွန်စိတ်ထိခိုက်ကြောင်း ပြောရှာသည်။ ကနေဒီကို လိုလားကြသော ကနေဒီဘက်တော်သားများ ကနေဒီကွယ်လွန်ပြီးနောက် တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် နုတ်ထွက်စာတင်ကုန်ကြသော်လည်း ဂျွန်ဆင် သည် ပျူပျူငှာငှာနှင့် ပျော့ပြောင်းစွာ ဧည့်သည်များနှင့် ဆက်ဆံသည်ကို ဆူဆန် မေရီက အံ့သြနေကြောင်းလည်း ထိုညက ကျွန်မ သိရှိခဲ့ရပါသည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ် နှစ်စပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းခွင် အစဦးပိုင်းမှာ အရှိန်ရစပြုနေပါပြီ။ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာသဘောအရမူ ကျွန်မ မဖြေသာသေး။ အထီးတည်းကျန်သလို ခံစားနေရပါသေးသည်။ အိမ်ထောင်သက် ၂၅ နှစ်နေခဲ့ပြီးမှ ဘဝကို တစ်ယောက်တည်း ပြန်စမိုးဆိုသည်မှာ ခက်ခဲပါဘိတောင်း။ ကျွန်မသည် တစ်ချိန်က ဖီးလ်နှင့် အတူတကွ လုပ်ဖူးသော လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းများကို ပြန်လုပ်ရသည်အခါတိုင်း သို့တည်းမဟုတ် အတိတ်အကြောင်းရပ်ကလေးများကို သတိရစေသည့် နေရာဒေသတစ်ခွင်သို့ ရောက်သွားသည့်အခါတိုင်း ဖီးလ်ကို အလွန် တမ်းတသတိရမိပါသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းကပင် ဖီးလ်၏လက်ရာများ၊ အထူးသဖြင့် လက်ရေးစာများ၊ ဖီးလ်သုံးစွဲနေကျပစ္စည်းများကို ကျွန်မ မကြည့်ရှုနိုင်ခဲ့ပါ။ ယခုမူ ကျွန်မမှာ အချိန်ရသည်နှင့် အာရုံလမ်းအိမ်မှ ဖီးလ်အခန်းရော၊ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီခြံထဲမှ ဖီးလ်အခန်းဆီသို့ပါ အမြန်ဆုံးရှင်းလင်းလိုက်သည်။ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီနှင့် ဆက်နွယ်ခဲ့သည့် အဖြစ်အပျက်မှာ မတွေ့ရက်စရာ၊ ထိတ်လန့်ဖွယ်ဖြစ်နေ၍ ထိုခြံထဲမှ ကိုယ်လွတ်ထွက် ပြေးချင်စိတ်များလည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကလေးတွေအဖို့ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီသည် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားစရာ မဟုတ်သည့်အပြင် ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီနှင့် ပတ်သက်သမျှသူတို့ အတွက် နှစ်သက်ပျော်ရွှင်စရာတွေချည်းဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီသို့ ကလေးတွေနှင့်အတူ ကျွန်မ သွားမြဲသွားနေရပါသည်။ အောက်ထပ်မှ ထိုရေချိုးခန်းကို ယခင်နှင့် အသွင်မတူအောင် ပြန်လည်ဆောက်လုပ်စေပြီး ပတ်ဝန်းကျင်မှ အသွင်အပြင် အနေအထားများကိုလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မ ထိုနေရာသို့ ဝင်ထွက်သည့်အခါတိုင်း အတိတ်ကဖြစ်ရပ်မြင်ကွင်းများဖြင့် စိတ်ထဲမှာ ထင်ဟပ်ခြောက်လှန့်မနေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအဖို့ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီသည် ဖီးလ်၏ ထာဝရအမှတ်အသားပင်ဖြစ်နေတော့သည်။ သူ့ရေကန်တွေ၊ သူ့အားကစားကွင်းတွေ၊ သူ့ငါးများစခန်းတွေ၊ သူ့ခွေးတွေ

စသည်ဖြင့် အရာရာကို သူကစီမံဖန်တီးခဲ့သည်။ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီသည် သူနှင့် ကျွန်မ အချိန်တွေများစွာ ကုန်လွန်စေခဲ့သည့် နေရာလည်းဖြစ်သည်။ သူ့ ကိုယ်သူ့ သေနတ်ဖြင့်ပစ်၍ သေကြောင်းကြံစည်ခဲ့သည့် မြင်ကွင်းက လွဲလျှင် ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီသည် သူ့အသက်ထင်ရှားရှိခဲ့ပုံကို ထပ်ဟပ် နေသည့် နေရာပင် ဖြစ်ပါသည်။

နေရာတိုင်းလိုလိုသည် ကျွန်မအတွက် ပျင်းခြောက်ခြောက်နိုင်လှ သည်။ နယူးယောက်မှာ ကျွန်မအတွက် အဆိုးဆုံးဖြစ်နေသည်။ နယူး ယောက်မှ မိတ်ဆွေတွေက ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်ကြသော်လည်း ဟိုတယ်တွင် ကျွန်မတစ်ယောက်တည်း မတည်းလို။ ထိုအခါ ပြင်ပတွင် ကျွန်မ အချိန် တွေကို ပို၍ဖြုန်းပစ်သည်။ မိတ်ဆွေများနှင့် ပို၍တွေ့နိုင်အောင် ဖန်တီးသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်တွင်လည်း အလွှာစုံမှ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးနှင့် ပို၍ တွေ့ဆုံဖြစ်လာသည်။ ကျွန်မဘဝကို ပြန်ပြောင်းကြည့်လျှင် ပြင်ပသို့ အစဉ်အမြဲခရီးထွက်သော မိဘများနှင့် အတူကြီးပြင်းခဲ့ရသောကြောင့် ကျွန်မအနေဖြင့် မိဘခြေရာနင်းဖို့ သိပ်မခဲယဉ်းတော့ပါ။ ကလေးတွေ မပါဘဲလည်း ခရီးတွေထွက်ခဲ့ဖူးပြီ။ ဖီးလ်နှင့်အတူ ပထမထွက်ခဲ့သည်။ နောင်အခါ တစ်ယောက်တည်း ထွက်ခဲ့သည်။ ဖီးလ် ကွယ်လွန်ပြီးသည့် နောက် ကျွန်မ၏ ခရီးထွက်သည်မလေ့ကို ပြုပြင်ရကောင်းမှန်း ကျွန်မ မသိခဲ့။ ကလေးတွေအတွက် အချိန်ပိုပေးနိုင်ဖို့ အတွက် ကျွန်မ ပိုကြိုးစား ရမည်ဟု ကျွန်မ မတွေးမိခဲ့ပါချေ။

လုပ်ငန်းခွင်ဝင်လိုက်ခြင်းကြောင့် ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက် ပိုင်း ကျွန်မအတွက် ဘဝကိုပြန်စဖို့ ပိုမိုလွယ်ကူစေခဲ့သော်လည်း သားလတ် ဘီးလ်နှင့် သားထွေးစတီးဖ်တို့၏ ဘဝအတွက် ပို၍ခက်ခဲသွားစေခဲ့ပါသည်။ သူတို့အဖို့ မိဘနှစ်ယောက်စလုံးတစ်ချိန်တည်း ဆုံးရှုံးသွားခဲ့သည်ဟု ဆို နိုင်ပါသည်။ ထိုအချိန်အထိတော့ ကလေးတွေ၏ ကျောင်းပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ အခမ်းအနားများသို့ တက်ရောက်အားပေးခြင်း၊ အားကစားပွဲများသို့

ကားဖြင့်အကြိုအပို လုပ်ခြင်း၊ ကလေးများ ကျောင်းလွှတ်ချိန် ညနေပိုင်းတွင် အိမ်၌ ကြိုးစား၍ နေပေးခြင်းစသည်ဖြင့် ကလေးတွေနှင့်အတူ ကျွန်မ အတန်အသင့် ရှိနေခဲ့ပါသည်။ ယခုမူ ကျွန်မ နေရာအတော်များများတွင် သူတို့နှင့်အတူ ကျွန်မ ရှိမနေနိုင်တော့။ ကျောင်းကိစ္စအချို့၌သာ ကျွန်မ ပါဝင်နိုင်တော့သည်။ ဘီးလ်နှင့် စတီးဖ်တို့၏ ဘောလုံးပွဲများဆီသို့ မူ သွားဖြစ်အောင် အတတ်နိုင်ဆုံးကြိုးစား၍ အတူသွားခြင်း၊ အားပေးကြည့်ရှု ခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသေးသည်။ သူတို့ဘဝတွင် ကျွန်မ၏ ပါဝင်မှု မလုံ လောက်သေးသည်ကတော့ သေချာသည်။ သူတို့၏ အချိန်များ အစဉ် မချော့ရှာပါ။ ဘီးလ်သည် စိန်အယ်လ်ဘန်းကျောင်းမှ ဆယ်ကျော်သက် ရွယ်ကျောင်းသားလေးဖြစ်သော်လည်း အိမ်တွင် သူ့အခန်းထဲ၌ တံခါး ပိတ်၍ နေတတ်သည်များသည်။ ကသိကအောင်အဖြစ်ရဆုံးမှာ စတီးဖ် ပင်ဖြစ်သည်။ အိမ်တွင် ကလေးထိန်းနှင့် ထားပစ်ခဲ့ရအောင်ကလည်း အသက်က မငယ်။ တစ်ယောက်တည်းနေရအောင်ကလည်း အသက်က မကြီးလှသေး။ စကောစက အရွယ်ဖြစ်နေရှာသည်။ ထူးချွန်သော်လည်း သူ့အစ်ကိုကြီးများလို အားကစား ဝါသနာမပါ။ အစ်ကိုကြီးဒေါ်နဲကဲ့သို့ ပင် အတန်းကျော်တက်ခွင့်ရခဲ့သူလေး ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် ဖီးလ် မကျန်းမာခဲ့သည့် အခြေအနေနှင့် ကွယ်လွန် ခဲ့ပုံကို ရင်နှင့်အောင် ကြုံတွေ့ခံစားခဲ့ရသူဖြစ်၍ ယင်းအကြောင်းတွေကို ကလေးများအား ပြောပြပါက သူတို့၌ စိတ်ပျက်စရာ ဝန်ထုပ်ကြီး တိုးလာ သလိုသာ ဖြစ်မည်စိုး၍ ဖီးလ်အကြောင်း ဘီးလ်နှင့် စတီးဖ်တို့ကို ကျွန်မ ပြောမပြခဲ့။ ယင်းသို့ နေခဲ့ခြင်းက ကျွန်မ၏အမှားဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သမီးကြီး လာလီမှာ သားငယ်များအပေါ် ကျွန်မ၏ လုပ်ရပ်အမှားအပေါ် စိတ်ပြေ ရာပြေကြောင်း ကျွန်မအား စာဖြင့်လှမ်း၍ ဖျောင်းဖျပြောကြား ဖော်ရခဲ့ ပါသည်။

ထိုကာလအတွင်း ကျွန်မအား စိတ်ဝင်စားသူအချို့က ကျွန်မကို

ချိန်း၍ ချိတ်လာကြသည့် ဇာတ်လမ်းကလေးများလည်း ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ ကျွန်မအား အဓိကပိုးပန်းလာသူမှာ အက်ဒ်လိုင် စတီဗင်ဆင်ပင်ဖြစ်သည်။ သူစိတ်ဝင်စားသော မိန်းကလေးများစာရင်း၌ ကျွန်မ မည်သည့်နေရာ၌ ရှိသည်ကို မှန်းဆဖို့ခက်လှသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့်မူ သူ့ကို အမြဲတမ်း ခင်မင်လျက် ကြည်ညိုလေးစားခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သူ့ အပေါ် ကျွန်မ စွဲမက်သည်အခြေအနေသို့ မရောက်ခဲ့ပါ(ကျွန်မအမေနှင့် သမီးကတော့ စတီဗင်ဆင်ကို အလွန်သဘောကျကြသည်။)။ သူ၏ မပြတ်သားမှုကြောင့် ကျွန်မ မကြာခဏ စိတ်မရှည်နိုင်အောင်ဖြစ်ရသည်။ ကျွန်မ၏ သူငယ်ချင်း ဗြိတိသျှစီးပွားရေးပညာရှင် ဘာဘရာ ဝေါ့ဒ်²²က အက်ဒ်လိုင်အပေါ် စိတ်ရှည်ရှည်ထားပြီး နားလည်ပေးရန် ကျွန်မအားနားချသည်။ သို့သော် ကျွန်မအနေဖြင့် ထိုသို့နားလည်ပေးဖို့ ခက်နေခဲ့သည်။ သူ၏ ကောင်းကွက်ဆိုးကွက်များကို ခွဲခြားရှုမြင်ခဲ့သော ဖီးလ်၏ ဒွိစွဲသဘောထားကြောင့် သူ့အပေါ် ကျွန်မ စိတ်မရှည်နေခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့တိုင်အောင် သူ့ကို ကျွန်မ များစွာအရေးပေးခဲ့ပါသည်။ သူ့ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ရောက်လာသောအခါ ကျွန်မထံသို့ မကြာခဏ လာရောက်နေထိုင်တတ်ပါသည်။ နယူးယောက်တွင်လည်း ကျွန်မတို့ အတူတကွ အပြင်ထွက်လည်ပတ်လေ့ရှိ သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ခင်မင်မှုမျိုးမှာ သူ့အနေဖြင့် အမျိုးသမီးအပေါင်းအသင်းများထံမှ ရှားရှားပါးပါးရရှိလိုက်သော ခင်မင်မှုဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ ထင်မိပါသည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ် နွေရာသီ၌ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်နှင့်ပတ်သက်သည့် ကောလာဟလသတင်းများကို သတင်းတစ်ပုဒ်နှင့်ပေါင်း၍ နေရှင်နယ် အဲန်ကျိုင်းရှားမဂ္ဂဇင်း²³က အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြလိုက်တော့သည်။

“ကုလသမဂ္ဂ သံအမတ်ကြီး အက်ဒ်လိုင် စတီဗင်ဆင်သည် အချစ်ဇာတ်လမ်းတစ်ခုတွင် ငြိလျက်ရှိရာ ထိုဇာတ်လမ်းမှာ သခုနှစ်၏ လူကြိုက် အများဆုံး နိုင်ငံရေးဇာတ်လမ်း ဖြစ်ဖွယ်ရာရှိသည်။

စတီဗင်ဆင်သည် ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံ သတင်းစာနှင့် နယူးစံဝိမ် မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေသူ၊ တီဗီထုတ်လွှင့်စက်ရုံများပိုင်ရှင်ကွယ်လွန်သူ ဖီးလစ် ဂရေဟမ်၏ ဇနီးဟောင်း မစ္စစ် ဖီးလစ် ဂရေဟမ်အား ချစ်ရေးဆိုလျက်ရှိသည်။

ဩဂုတ်လတွင် ကျင်းပမည့် ဒီမိုကရက်ပါတီ အမျိုးသားညီလာခံ ကြီးမတိုင်မီ လက်ထပ်ရန် မစ္စစ်ဂရေဟမ် သဘောတူပါက ဒီမို ကရက်တစ်ပါတီ၏ ဒုတိယသမ္မတနေရာအတွက် စတီဗင်ဆင်အား အမည်စာရင်း တင်သွင်းထောက်ခံမည့် အလားအလာပိုကောင်း လာနိုင်ဖွယ်ရာရှိကြောင်းဖြင့်လည်း စတီဗင်ဆင်၏ မိတ်ဆွေများ က သတင်းပေးသည်။

စတီဗင်ဆင်သည် ချစ်စရာကောင်းသော ဇနီးချောကလေးတစ် ယောက်အပြင် ထိုဇနီးချောနှင့်အတူ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ဩဇာအကြီးဆုံး လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ခုဖြစ်သော တီဗီ မဂ္ဂဇင်း၊ သတင်းစာလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီကြီးကိုပါ ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ် ခွင့် ရရှိတော့မည်ဖြစ်သည်။”

ကျွန်မလည်း “ရှင်အခွင့်အရေးအများ တစ်စုတစ်စည်းတည်း ရနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ရှင်သိမယ် မထင်ဘူး။ တီဗီ၊ မဂ္ဂဇင်း သတင်းစာလုပ်ငန်း ပိုင်ရှင်ကို လက်ထပ်တာ ရှင်ရဲ့ ဒုတိယသမ္မတဖြစ်ဖို့ အခွင့်အရေးတွေ ပိုပြီးကောင်းလာနိုင်တယ်လေ။ ကျွန်မ အသင့်ပြင်ဆင်ပြီး စောင့်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မတို့ အတ္တလန်တစ်စီးတီး²⁴ ကျမှ ကြေညာလိုက် ကြရအောင်” ဟူသော ပြောင်လှောင်စကားနှင့်အတူ အထက်ပါ သတင်းစာ ဖြတ်ပိုင်းကို အက်ဒ်လိုင်ထံ ပေးပို့လိုက်ပါသည်။

ထိုနှစ်နွေရာသီတွင် နိုင်ငံရေးမဲဆွယ်ပွဲအချို့နှင့် လိုက်ပါရန် အတွက် ပဲမ်ဘယ်ရီ²⁵ လန်ဒန်မှ ကျွန်မထံသို့ ရောက်လာသည်။ ကျွန်မတို့

လည်း ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့ ရိပတ်ဘလီကင် ပါတီညီလာခံသို့ ဂျိုး အယ်လ်စော့ပံနှင့်အတူ သွားရောက်ခဲ့ကြသည်။ အပြောင်းအလဲ မလိုလားသည့် ဘယ်ရီ ဂိုးလ်ဒ်ဝေါတားသည် ရိပတ်ဘလီ ကင်၏ သမ္မတလောင်းဖြစ်မည့် အလားအလာကြောင့် ကျွန်မတို့ အလွန် အမင်း စိုးရိမ်ပူပန်နေကြသည်။ နျူးကလီးယားလက်နက်ကိစ္စနှင့် ပြည်သူ့ အခွင့်အရေးကိစ္စအပေါ် ဂိုးလ်ဒ်ဝေါတား၏ အမြင်များသည်လည်း ကျွန်မ တို့ကို ထိတ်လန့်စေခဲ့ပါသည်။ ယခု ပြန်ပြောင်းစဉ်းစားမိသည့်အခါ တွင်တော့ ဂိုးလ်ဒ်ဝေါတားသည် ကျွန်မတို့ ထင်သလောက် မဆိုးဝါးပါ။ ကျွန်မသည် ဂျွန်ဆင်အား အပြတ်ထောက်ခံသူဖြစ်သော်လည်း သီးခြား လွတ်လပ်သော သတင်းစာဖြစ်ရေးလမ်းစဉ်နှင့် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက် ကိုမျှ ထောက်ခံရေးသားမှု မပြုရေးဟူသော ပို.စ် ၏ အခြေခံမူဝါဒကို အခိုင်အမာ ကိုင်စွဲထားပါသည်။ ဇူလိုင်လကုန်ပိုင်း စနေ၊ တနင်္ဂနွေ အားရက်တွင် မက် ဘန်ဒီ²⁷ နှင့် မာရီ ဘန်ဒီတို့ဇနီးမောင်နှံ ကျွန်မရှိရာ ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီမြို့သို့ ရောက်လာကြပါသည်။ ထိုစဉ်က ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီ အိမ်တွင် ကျွန်မတို့ဆွေးနွေးချက်များကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကြာသောအခါ ဂျွန်ဆင်အထိမ်းအမှတ် စာကြည့်တိုက်တွင် ကျွန်မ ပြန်လည်တွေ့ရှိရသည် တွင်မှ မက်တို့ ကျွန်မထံလာသည့်အကြောင်းရင်းကို သိရပါတော့သည်။ ပို.စ်က ၎င်းအားထောက်ခံရေးသားလာအောင် ဂျွန်ဆင်က လူလွတ်စည်းရုံး ခိုင်းခြင်းဖြစ်ရာ ဂျွန်ဆင် အထိမ်းအမှတ်စာကြည့်တိုက်မှ မှတ်တမ်းမှာ ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီမှ ကျွန်မတို့ဆွေးနွေးချက်များကို မက်က ဂျွန်ဆင်ထံ တင်ပြ ခဲ့သော မှတ်တမ်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုမှတ်တမ်း သမ္မတဆီရောက်ပြီး နှစ်ရက် အကြာမှာပင် ကျွန်မတို့ စာနယ်ဇင်းသမားများ၌ ထားအပ်သည့် တရား မှုတရေးနှင့် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို အထက်လွှတ်တော်အမတ် ဂိုးလ်ဒ်ဝေါတားအား စာဖြင့် ရှင်းလင်း ပြောပြပြီး ပို.စ် သတင်းစာတိုက် သို့မဟုတ် နယူးစီပီစ် မဂ္ဂဇင်းတိုက်သို့ အဆင်ပြေသည့်နေ့တစ်နေ့တွင်

နေ့လယ်စာစားကြွရန်လည်း ကျွန်မ ဖိတ်ခေါ်လိုက်ပါသည်။

ပြည်စုံတို့ကျသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဘက်မလိုက်ဘဲ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းရေးသားရာ၌ မိဒီယာသမားများ စွမ်းရည်အပြည့်ရှိပါမှ ရေးသောသတင်းများ ထက်ထက်မြက်မြက်ရှိပေမည်။ သတင်းများသည် တရားမျှတပြီး အစွဲအလမ်း ကင်းရှင်းရမည်ဟူသည်ကို ကျွန်မ မူလကတည်းက စွဲမှတ်ယုံကြည်ထားခဲ့ပါသည်။ သတင်းဟုတ်၏မဟုတ်၏ ဆုံးဖြတ်ရာမှာပင် ဝေဖန်ပိုင်းခြားမှု လိုအပ်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် သတင်းကဏ္ဍ တရားမျှတမှန်ကန်ရေးအတွက် အယ်ဒီတာများအနေဖြင့် ဘက်လိုက်မှုကင်းသော ဝေဖန်ပိုင်းခြားမှုကို အသုံးပြုကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လကုန်ပိုင်းတွင် အတ္တလန်တစ်စီးတီး၌ ဒီမိုကရက်တစ်အမျိုးသားညီလာခံကြီး စတင်ကျင်းပရာသို့ သားကြီးဒေါ်နိုကိုပါ ကျွန်မနှင့်အတူ ခေါ်သွားခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်မ၏ အတွင်းရေးမှူး ချာလီပါရာဒိုက်စ်၊ လူဗီ ပီယာဆင်၊ သမီးကြီး လာလီအပါအဝင် ပို့စ် သတင်းထောက်၊ ဓါတ်ပုံဆရာအချို့နှင့်အတူ ကုမ္ပဏီလေယာဉ်ဖြင့်ပြန်ရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ သို့သော် လေဆိပ်တွင် သမ္မတဂျွန်ဆင်နှင့် ဆုံသဖြင့် ၎င်းနှင့်အတူ အဲဖိုစ်ဝမ်း²⁸ ဂျက်လေယာဉ်ဖြင့် တက္ကဆတ်စ်ပြည်နယ်၊ အော်စတင်မြို့သို့ လိုက်ပါလာခဲ့ပါသည်။ ဂျွန်ဆင်သည် လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ပင် ကျွန်မ လက်မောင်းအိုးတစ်ဖက်ကို ဖမ်းကိုင်ပြီး သူ့လေယာဉ်ပျံ လှေကားထစ်ပေါ်သို့ တင်ပေးသည်။ လေယာဉ်ပေါ်တွင် သမ္မတက အတ္တလန်တစ်စီးတီး၌ ၎င်းအနေအထိုင် ဆင်းရဲခဲ့ရပုံအကြောင်း၊ စာနယ်ဇင်းလောကမှ ဘဲန် ဘရက်လီ၊ ဂျက် စတီးလ်²⁹ (တိုင်းမဂ္ဂဇင်း) တို့အကြောင်း၊ ၎င်းအား ထောက်ခံရေးသားမည့် သတင်းစာများအကြောင်းတို့ကို ကျွန်မတို့နှင့်ပြောဆိုဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ပို့စ်မှ အက်ဒီ ဖူးလီးယက်³⁰ မှာ ဂျွန်ဆင်အကြိုက်ဆုံး သတင်းထောက်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မ သိလိုက်ရသည်။ ပို့စ်မှ ၎င်းအား ထောက်ခံရေးသားစေလိုသည့်ဆန္ဒ ဂျွန်ဆင်၌ အမှန်ရှိနေကြောင်း

ကိုလည်း ကျွန်မ သိလိုက်ရပါသည်။ သို့သော် ဖီးလ်နှင့် ဖေဖေ လက်ထက်မှ အမွေဆက်ခံလာခဲ့သော မူဝါဒကိုတော့ ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ ကျွန်မ မစဉ်းစားပါ။ ကျွန်မတို့သည် အော်စတင်လေဆိပ်တွင် အဲဖို.စ်ဝမ်း ကျက်လေယာဉ်မှ ဆင်းပြီး ရဟတ်ယာဉ်သို့ ပြောင်းစီးကာ ဂျွန်ဆင်၏ ခြံကြီးဆီသို့ ထွက်ခဲ့ကြပြန်သည်။

ရဟတ်ယာဉ်ပေါ်တွင်လည်း အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ရာထူးခန့်အပ်ရေးကိစ္စများ၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စများ ပြောခဲ့ကြသည်။ စကားပြောနေကြဆဲမှာပင် ဂျွန်ဆင်ငိုက်ပြီး ဦးခေါင်းရုတ်တရက် စိုက်ကျသွားသည်ကို မြင်လိုက်ရ၍ ကျွန်မ ထိတ်ခနဲဖြစ်သွားမိပါသည်။ သို့သော် ရဟတ်ယာဉ်မဆင်းမီကလေးတွင် ဖျတ်ခနဲနိုးလာပြီး သူ့ခြံဝင်းနှင့် ရေကန်ကို ကျွန်မတို့အား လက်ညှိုးညွှန်၍ ပြပါသည်။ ဖုန်တောထဲတွင် တဖြည်းဖြည်းဆင်းလာသော ရဟတ်ယာဉ်ကို အနီးဝန်းကျင်ကွင်းပြင်ထဲမှ နွားများက လည်တဆန့်ဆန့်ဖြင့် မော်ကြည့်နေကြသည်။ ဂျွန်ဆင်က ဂေါက်ကွင်းသုံးလျှပ်စစ်ကားအရှေ့ပိုင်း ၎င်း၏နံဘေး၌ထိုင်ရန် ကျွန်မကိုခေါ်သည်။ လေဒီဘတ်က ကျွန်မ၏ တစ်ဘက်တွင်ထိုင်လျက် ဒုသမ္မတလောင်း ဟျူးဘတ် ဟဲမ်ဖရေနှင့် သူ့ဇနီး မြူရီယယ်တို့က နောက်ခုံတွင် ဝင်ထိုင်ကြသည်။ ဂျွန်ဆင်က ကျွန်မတို့ကို ခြံထဲကအိမ်ဆီသို့ တိုက်ရိုက်မသွားဘဲ ကားလမ်းမဘက်ဆီသို့ ခေါ်သွားသည်။ ဖြတ်သန်းသွားသောကားများ အရှိန်လျှော့၍ ဂျွန်ဆင်အား နှုတ်ဆက်ကြရာ ဂျွန်ဆင်က ပြန်လည်၍ လက်ငှေ့ယမ်းနှုတ်ဆက်သည်။ ကားများရပ်ပြီး လူတွေထွက်လာကာ ဂျွန်ဆင်အား လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ကြသဖြင့် ကားတန်းပိတ်ဆို သွားပါသည်။ ကျွန်မတို့အိမ်ရောက်ကြသောအခါ ဂျွန်ဆင်က လှေစီးရန် ပြင်ဆင်သော်လည်း လေဒီဘတ်က ဂျွန်ဆင်အား အိပ်ရာပေါ်၌ အနားယူခိုင်းလိုက်ရပါသည်။ ဟဲမ်ဖရေမိသားစုနှင့် ကျွန်မတို့လည်း ရေကူးရန် ထွက်သွားကြသည်။

ထိုနေ့က လှေစီးကြရာတွင်လည်း ဂျွန်ဆင်သည် ကျွန်မကို အထူး

အရေးပေးကာ သူ့ကိုယ်တိုင်မောင်းသည် အမြန်မော်တော်လှေကလေးတွင် သူနှင့်အတူစီးရန် ခေါ်ပါသည်။ ကျန်အဖွဲ့ဝင်များက လှေခပ်ကြီးကြီးဖြင့် လိုက်ကြသည်။ ဂျွန်ဆင်သည် မော်တော်လှေကလေးကို လျင်မြန်စွာ မောင်းနှင်သောကြောင့် လျှို့ဝှက်လှုံ့ခြုံရေးအဖွဲ့သားများ သီးခြားလှေတစ်စင်းဖြင့် အနိုင်နိုင် လမ်းရှင်းပေးခဲ့ကြရသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မတို့သည် ဂျွန်ဆင်ခေါ်ဆောင်ရာသို့ လိုက်ပါရင်း ဂျွန်ဆင်မွေးနေ့ကို ဂုဏ်ပြုကျင်းပသည့် တက္ကဆတ်စ်ရိုးရာ ဘာဘီကျူး³¹ ပွဲတော်၊ မက္ကဆီကင်ထမင်းဝိုင်း၊ ညနက်သန်းခေါင် ညစာစားပွဲများကို တပျော်တပါး တက်ရောက်စားသောက်ခဲ့ကြပါသည်။ နောက်ဆုံး အသက်ထင်ရှားရှိသေးသည့် ဂျွန်ဆင်မျိုးနွယ်ဆက်နစ်ယောက်ကို တွေ့ဆုံခဲ့ရသည့် အပြင် ဂျွန်ဆင်၏ မွေးရပ်ဒေသသို့ပင် ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

ဂျွန်ဆင်သည် သူ့ဘက်မှ ကျွန်မ ထောက်ခံရေးသားလိမ့်မည် ဟူသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ကျွန်မအား ၎င်းနှင့် တစ်ပါတည်း ခေါ်ပြီး ကျွေးမွေးပြုစုခဲ့ပေရာ ကျွန်မ အားပင်နာနေရပေပြီ။ ထို့ကြောင့် ခြံမှ ကျွန်မတို့ ပြန်မထွက်မီကလေးတွင် ၎င်းနှင့် နှစ်ယောက်တည်း နှစ်မိနစ်ခန့် တွေ့ခွင့် ပြုရန် ဂျွန်ဆင်အား ကျွန်မ ခွင့်တောင်းပါသည်။ သူက ကျွန်မကို သူ့အိပ်ခန်းထဲသို့ ခေါ်သွားပြီး ကျွန်မကို ကုလားထိုင်တစ်လုံး၌ ထိုင်ခိုင်းပြီး သူက သူ့အိပ်ရာပေါ်၌ လှဲအိပ်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မက မဲဆွယ်ပွဲအတွက် အလှူငွေ ထည့်ဝင်ခြင်းမပြုရန် ပုံစံ၌ မူဝါဒရှိခဲ့သော်လည်း လျော့ရိလျော့ရဲဖြစ်ခဲ့ကြောင်း၊ ဖီးလ်အနေဖြင့် မဲဆွယ်ပွဲများကို ငွေမလှူခဲ့သော်လည်း ကျွန်မ အနေဖြင့် လှူခဲ့ကြောင်း၊ ကျွန်မအနေဖြင့် ၎င်းအား ထောက်ခံအားပေးမည် သာဖြစ်ကြောင်း၊ မေမေလည်း ၎င်း၏ မဲဆွယ်ပွဲများသို့ လှူဒါန်းချင်ပါကြောင်း၊ နောင်အခါ၌ ကျွန်မမှာ သတင်းစာဟူသည် လုံးဝ ဘက်မလိုက်ရ၊ ကြားနေဖြစ်ရမည်ဟူသည့်သဘောကို နားလည်လာသောကြောင့် သမ္မတ မဲဆွယ်ပွဲသို့ နောက်ထပ် ငွေလှူဒါန်းမှု မပြုရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း

ပြောပြပါသည်။ ဂျွန်ဆင်က ယခင်က ကျွန်မတို့ကူညီခဲ့တာတွေကို တန်ဖိုးထားပါကြောင်း၊ ကျွန်မတို့အချင်းချင်း တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ဖေးမကြည့်ရှုသွားကြရမည်သာဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ထောက်ခံရေးသားစေချင်သည့်သဘော မဆိုလိုကြောင်း၊ ကျွန်မအနေဖြင့် လွတ်လပ်သော ဘက်မလိုက်သတင်းစာကိုသာ ထုတ်ဝေသွားရမှာဖြစ်ကြောင်းကို မိမိသဘောပေါက်ကြောင်း ပြောခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်မသည် လူထုထဲတွင် လွတ်လပ်သော ဘက်မလိုက် သတင်းစာ သမားတစ်ယောက် ဖြစ်နေပြီး နောက်ကွယ်၌ ဂျွန်ဆင်ဘက်တော်သားတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ သူ့ကို ကျွန်မ ထောက်ခံခဲ့သောကြောင့် ကျွန်မနှင့် ရပ်စ် ဝစ်ဂင်စ်တို့ အဆင်မပြေဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်စ်က ကျွန်မအနေဖြင့် လေ့လာစရာတွေ အများအပြားရှိနေသေးသည်ဟု ဆိုသည်။ ရပ်စ်၏စကား တစ်ဝက်တစ်ပျက် မှန်ပါသည်။ ကျွန်မသည် ၎င်းအား ထောက်ခံရေးသားမည် မဟုတ်ဟု ဂျွန်ဆင်ကို အစပထမကတည်းက ရှင်းပြထားခဲ့သော်လည်း ဂျွန်ဆင်အနေဖြင့် သူ့အပေါ်သို့ ကျွန်မတို့လိုလားသည်ဟူသော အသိစိတ်ဖြင့် လိုရာအဓိပ္ပာယ်ဆွဲ၍ သတင်းစာကို ဖတ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်မထင်သည်။ တစ်ဖန် ကျွန်မတို့ဟာ ဂျွန်ဆင်ဘက်တော်သားတွေဟု ကျွန်မက ပြောလာပြန်သဖြင့် ရပ်စ် စိတ်ပျက်သွားမည် ဆိုလျှင်လည်း ပျက်လောက်ပါပေသည်။

ဂျွန်ဆင်က ကျွန်မကို မည်သို့ပင် ပြောခဲ့လင့်ကစား ကျွန်မတို့၏ ထောက်ခံရေးသားမှု မပြုရေးမူဝါဒကြောင့် ဂျွန်ဆင် အထိနာသွားသည်ကတော့ အမှန်ပင်။ ရီပတ်ဘလီကင်သတင်းစာများနှင့် လက်ယာ သတင်းစာများကိုပင် ဂျွန်ဆင် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။ လစ်ဘရာလ်သတင်းစာ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ် ၏ ထောက်ခံရေးသားမှုကိုလည်း မရခဲ့ပေ။ သူ့ဘက်ကမူ ဖီးလ်၏သတင်းစာ၊ သူ့မွေးဇာတိမြေက သတင်းစာ၊ သူ့အလိုလိုက် အကြိုက်ဆောင်ခဲ့သော သတင်းစာဖြစ်၍ သူ့ကို ထောက်ခံရေးသားရမည်ဟု

အသေအချာ တွက်ထားမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မအပေါ်ပြခဲ့သည့် ခင်မင်ကြင်နာမှုများ၊ ကျွန်မအား အထူးတလည် အရေးပေးပြုစုခဲ့သည်များကြောင့် ကျွန်မစိတ်ပြောင်းပြီး သတင်းစာလည်း မူဝါဒပြောင်းလာလိမ့်မည်ဟု တွက်ထားမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မဆိုသောကျွန်မကလည်း ဘက်လိုက်ထောက်ခံရေးသားမှု မပြုရေးမူဝါဒကို အမွေဆက်ခံထားရုံမျှ မဟုတ်ဘဲ ယင်းမူဝါဒ၌ နှစ်နှစ်ကာကာယုံကြည်သူတစ်ယောက် ဖြစ်နေပါသည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်က အိုက်စင်ဟောင်ဝါအား ထောက်ခံခဲ့၍ ယင်းမူဝါဒကို ဖိလ်ဖျက်ခဲ့သည်မှန်သော်လည်း ယင်းမှာ ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဘက်မှ အရွေးချယ်ခံပုဂ္ဂိုလ် စာရင်းတင်သွင်းသောကိစ္စအတွက် ဖြစ်ပါသည်။ သမ္မတရွေးချယ်ပွဲအတွက် ထောက်ခံရေးသားခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မအနေဖြင့် ဝါဒဆိုင်ရာကို ထောက်ခံရေးသားလိုက်ခြင်းဖြင့် ယင်းမူဝါဒကို ပြောင်းလဲပစ်လိုက်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ရပ်စ်က သဘောတူမည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မလည်း မလုပ်လိုသေး။ ယင်းကဲ့သို့ ကြီးမားသော ပြဿနာမျိုး၌ ရပ်စ်နှင့် ကျွန်မ သဘောထား မကွဲလွဲချင်ပါပေ။

ထိုနှစ်ဆောင်းဦးရာသီ မဲဆွယ်လှုပ်ရှားမှုများ အရှိန်ကောင်းနေစဉ် ကျွန်မအနေဖြင့် ရက်အနည်းငယ် အချိန်ယူ၍ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း တစ်ဦးချင်း၏ သတင်းအဖွဲ့ လေ့လာမှုများဖြင့် နှစ်ရက်စီမျှ လိုက်သွားသင့်ကြောင်း စကော့တီရက်စတင်က အကြံပေးလာသည်။ သို့ဖြင့် မဲဆွယ်ဟောပြောပွဲများ၏အခြေအနေကို လေ့လာရန်အတွက် ချဲလ် ရောဘတ်စ်³²နှင့် ကျွန်မတို့ သမ္မတ၏ သတင်းအဖွဲ့နှင့်အတူ အင်ဒီရဲနားပလစ္စသို့ လိုက်ပါခဲ့ကြပါသည်။ အင်ဒီရဲနားပလစ္စမြို့၌ ကျွန်မကို တွေ့သောအခါ ဝါဒဆိုင်ရာ သူ့လေ့လာမှုနှင့် အတူလိုက်မည်လားဟု မေးပြန်သည်။ မကြာလှသေးသော စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့ကပင် သူ့ခြံထဲမှာ နေခဲ့ပြီးပြီ။ သတင်းစာအကျိုးအတွက် ဝါဒဆိုင်ရာနှင့် သိပ်နီးကပ်စွာ မနေလိုသေး၍ ကျွန်မက သူ့ကမ်းလှမ်းချက်

ကို ငြင်းလိုက်ပါသည်။ သူက ကလိင်လဲန်းမြို့³³ သို့ရောက်လျှင် ဟိုတယ်၌ သူ့ကိုလာတွေ့ရန် မှာပြန်သည်။

ထိုစဉ်က မဲဆွယ်ပွဲခရီးစဉ်နှင့်အတူ လိုက်ရသော စာနယ်ဇင်း သမားများစီးရသည့် သီးသန့်လေယာဉ်မှစ၍ သမ္မတယာဉ်တန်းကို လိုက်ရသော ဘတ်စ်ကားကြီးများပေါ်တွင်လည်း အလွန်ပျော်စရာကောင်းလှသည်။ တစ်နေ့ ရာမှတစ်နေ့ရာသို့ မဲဆွယ်ပွဲခရီးစဉ် အစအဆုံးသာ ဆက်ပြီး လိုက်ရပါက မကြာမီ နံးချည်သွားနိုင်သည်။ ကျွန်မမှာ အတွေ့အကြုံသစ် ဖြစ်နေ၍ မြင်မြင်သမျှ စိတ်လှုပ်ရှားစရာတွေချည်း ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ထိုခေတ်က သတင်းစာသမား၏ လေယာဉ်မှာ ယနေ့ခေတ် သတင်းသမားများ၏ လေယာဉ်နှင့် အလွန်ကွာခြားလှသည်။ ယနေ့သတင်းသမားများ၏ လေယာဉ်ပေါ်တွင် သတင်းထောက်များသည် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၊ ၎င်းတို့၏ မန်နေဂျာများနှင့် တွေ့ဆုံခွင့် အလွန်နည်းပါးနေချေသည်။

ကျွန်မသည် ကြေညာထားသည့် ဘက်မလိုက် မျှတသော သဘောအဓိပ္ပာယ် ပေါ်လွင်ရန်အတွက် ဂျွန်ဆင် မဲဆွယ်ခရီးစဉ် ပြီးသော အခါ ဂိုးလ်ဒ်ဝေးတား၏ သတင်းစာသမားများ လေယာဉ်ဖြင့်လည်း လိုက်ပါသွားခဲ့ပါသည်။ ဂိုးလ်ဒ်ဝေးတား၏ သဘောထားအမြင်များကို ကျွန်မ မကြိုက်သော်လည်း ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသောနေရာများတွင် ခေတ္တမျှ ရပ်လျက် ပြောဟောသွားသည်များကို နားထောင်ရသည်မှာ ပျော်စရာကောင်းလှပါသည်။

ဖီးလ်ကွယ်လွန်၍ တစ်နှစ်ပြည့်ပြီးနောက် တစ်လကြာသောအခါ ကျွန်မထံသို့ လာလီ အလွန်ကြည်နူးရွှင်မြူးစွာ ပြန်လာပါသည်။ သမီးနှင့် အတူ ယန်းဝေးမောက်³⁴ ဆိုသူ လူငယ်လေးတစ်ယောက်လည်း ပါလာပါသည်။ သူတို့စေ့စပ်ထားပြီးဖြစ်၍ လပိုင်းအတွင်း လက်ထပ်လိုကြောင်း ကျွန်မကို အသိပေးရန် လာကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယန်းသည် အမ်အိုင်တီ³⁵

(မက်ဆာချူးဆက်စက်မှုတက္ကသိုလ်) မှ ပိသုကာကျောင်းသားဖြစ်ပြီး လာလီမှာ ရက်ကလစ်မ်³⁶ ကောလိပ်တွင် စီနီယာသင်တန်း(နောက်ဆုံးနှစ်) ကို တက်ရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မအမြင်တွင် သူတို့နှစ်ယောက်စလုံး လက်ထပ်ရန် အလွန်ငယ်ရွယ်သေးသူများ ဖြစ်နေကြပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မအမြင်ကို ကျွန်မရင်ထဲ၌သာ သိမ်းဆည်းထား လိုက်ပါသည်။ တစ်စုံတစ်ရာ ပြောနေ၍လည်း အကျိုးထူးမည် မဟုတ်သည့်အပြင် ကျွန်မနှင့် သမီးတို့အကြား ဆက်ဆံရေးပင် ပျက်ပြားသွားနိုင်သောကြောင့် မေမေ့ထံ သို့သာ စာရေးအကြောင်းကြားလိုက်ပါသည်။

ထိုနှစ်တွင် ကျွန်မအတွက် ကြီးမားသော နောက်ဆုံးဖြစ်စဉ်မှာ သမီး၏ လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ သမီးလာလီနှင့် ယန်းတို့သည် ဝေါ်ရှင်တင်နေဗီ ဘုရားကျောင်းတွင် လက်ထပ်ပြီး ဧည့်ခံကျွေးမွေးပွဲကို အိမ်တွင် ပြုလုပ်ပါသည်။ ဤအိမ်ထောင်သည် နှစ်အနည်းငယ်ခံသော်လည်း အလွန်ချစ်စရာ ကောင်းသော ကက်သရင်း ဝေးမောက်နှင့် ပဲမ်လာ ဝေးမောက် မြေးမလေး နှစ်ယောက်ကို ကျွန်မ ရခဲ့ပါတော့သည်။ ကျွန်မ၏ အကြီးဆုံး မြေးဦးနှစ်ယောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

Notes

1. Spezos
2. Clare Booth Luce
3. Houston Post Company
4. Oveta Hobby
5. Arnaud de Borchgrave
6. Roy Thomson
7. John McCone
8. Sam Newhouse
9. Ted Sorensen
10. Andrew Heiskell
11. cable television
12. Madame Nhu
13. Ngo Dinh Diem
14. Tito
15. Bob McCabe
16. George Ball
17. Chrysler Corporation

18. Meg Greenfield
19. Guyon (Chip) Knight
20. Clint Hill
21. Sam Rayburn
22. Barbara Ward
23. *National Enquirer*
24. Atlantic City
25. Pam Berry
26. Barry Goldwater
27. Mac and Mary Bundy
28. "Air Force One"
29. Jack Steele
30. Eddie Folliard
31. barbecue
32. Chal Roberts
33. Cleveland
34. Yann Weymouth
35. M.I.T.
36. Radcliffe
37. Katharine Weymouth
38. Pamela Weymouth

အခန်း (၁၉)

ကြင်ဖက်သက်နှံ့ဇနီး သို့မဟုတ် ခင်ပွန်းသည်တို့နှင့် သေကွဲ ကွဲကြသူများအဖို့ ပထမတစ်နှစ်တာမှာ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ခံစားရသော ကာလ ပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မလည်း ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီး ပြင်းထန်စွာ ခံစားခဲ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်ကျော်လွန်လာသောအခါ ပူဆွေးမှုဒဏ်ကို ပိုမိုခံနိုင်လာသည်အလား ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အလိုက်သင့်အလျားသင့် ပိုမိုနေထိုင်တတ်လာပါသည်။

ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းခွင် အခက်အခဲများ တစ်ပုံတစ်ပင်ကြီး ရှိနေ ဆဲပင်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သူများနှင့် ဆက်ဆံပုံဆက်ဆံနည်း ကို ကျွန်မ ကောင်းစွာ နားမလည်သေး။ လူတိုင်းက ကျွန်မအား မည်မျှ အထိ အနီးကပ် စောင့်ကြည့်အကဲခတ်နေကြသည်ကိုလည်း ကျွန်မ သတိ မထားမိသေး။ ကုမ္ပဏီထဲတွင် ကျွန်မ ပြောဆိုသမျှမှာ ကျွန်မထင်သည် ထက်ပင် ပို၍တွင်ကျယ်ပျံ့နှံ့နေပါသည်။ ကျွန်မသည် တဖြည်းဖြည်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဓိကကျပုံကို သိရှိလာပြီး တစ်ခါတစ်ရံ လုပ်ငန်း

ဆောင်ရွက်မှု တိုးတက်လာအောင် ပံ့ပိုးကူညီပေးရပုံကိုလည်း သဘောပေါက် လာသည်။ အမှန်တကယ်ပင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ကောင်းစွာ လည်ပတ် သွားဖို့အတွက် အဘက်ဘက်မှ ပံ့ပိုးပေးမှုအမျိုးမျိုး လူအမျိုးမျိုး အလွန် လိုအပ်လှပါ သည်။

ကျွန်မသည် အမှားမှားအယွင်းယွင်း လုပ်မိကိုင်မိခဲ့သည်များ အတွက်လည်း စိတ်ဒုက္ခကြီးစွာ ရောက်ခဲ့ရသည်။ အလုပ်ကို ကြိုးကြိုးစား စားလုပ်ပါက အမှားမလုပ်နိုင်တော့ဟူသော ကျွန်မ၏ ယုံကြည်ချက်သည် ကျွန်မမှားရသည့် အကြောင်းရင်းတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မလိုနေရာ မျိုးမှပုဂ္ဂိုလ်များ အမှားအယွင်းမလုပ်ခဲ့ကြဟု ကျွန်မ ယုံကြည်နေခဲ့သည်။ အတွေ့အကြုံများသော ပုဂ္ဂိုလ်များအပါအဝင် လူတိုင်း အမှားလုပ်တတ် သည့် သဘောကို ကျွန်မ သတိမထားမိခဲ့။ ကျွန်မနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်နေ သော အမျိုးသားများ မလုပ်သည့် အလုပ်တစ်ခုကိုလည်း ကျွန်မလုပ်နေ မိသည်။ ထိုအလုပ်မှာ ညဘက်၌ အိပ်ရာပေါ်လှဲလျက် ထိုနေ့က အဖြစ် အပျက်များနှင့် မြင်ကွင်းများကို အပြန်ပြန်အထပ်ထပ် ပြန်လည်မြင် ယောင်၍လည်းကောင်း၊ အခြားတစ်နည်းတစ်လမ်း သုံးသင့်သလောဟူ၍ သို့လောသို့လော စဉ်းစားတတ်သည့်အလုပ်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို စိတ်ချယုံကြည်မှု မရှိဘဲ စိတ်ထင် နေရသော်လည်း ကျွန်မဘာသာကျွန်မ နေတတ်၍လာပါသည်။ နောက်ဆုံး တွင် ကျွန်မသည် အလုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သတင်းစာကိုလည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီတစ်ခုလုံးကိုလည်းကောင်း ချစ်တတ်လာပါတော့သည်။ ထိုအခါ “သတင်းစာဟာ သက်ရှိပစ္စည်းပဲ” ဟူသော ဗိုလ်မှူးကြီး မက်ကော်မစ် ပြောဖူးသောစကားကို ကျွန်မ အမှတ်ရလာပါသည်။

ကျွန်မသည် တစ်ဖြည်းဖြည်း လုပ်ကိုင်တတ်လာပါသည်။ မွန် တက်စ်ဆိုရီနည်းအတိုင်း¹ အလုပ်လုပ်ရင်း သင်ယူမှတ်သားနည်း² ပင်ဖြစ် သည်။ ထိုနှစ်များအတွင်း ကျွန်မ၏သင်ယူမှု အထောက်အကူပြုကိရိယာ

များမှာ ပို၊ စံနှင့် နယူးစီဝီဒီမှ အယ်ဒီတာများနှင့်အတူ သွားခဲ့သော ခရီးများ ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းခရီးများ၏ အရေအတွက်သည် ယခု နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ကြာလာသောအချိန်၌ ယင်းနှစ် အရေအတွက်နီးပါးမျှပင် ရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းခရီးများသည် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အကြီးအကဲတစ်ယောက်အဖြစ် ကျွန်မရရှိလိုက်သည့် ဗဟုသုတအကြွယ်ဝ ဆုံးနှင့် ကျေနပ်နှစ်သိမ့်ဖွယ်အကောင်းဆုံး အခွင့်အရေးကြီးများပင်ဖြစ်ပါ သည်။

ဖီးလ်နှင့်အတူ ကျွန်မ ဥရောပသို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ရောက်ဖူးခဲ့ သည်မှန်သော်လည်း ဇနီးသည်တစ်ယောက်အဖြစ် မဟုတ်မူဘဲ ကုမ္ပဏီ အရာရှိတစ်ယောက်အဖြစ် ပထမဆုံးသွားရသောအခါ ထူးထူးခြားခြား တစ် မျိုးတစ်ဖုံ တွေ့ကြုံခဲစားလာရသည်။ ထိုခရီးမှာ အော့ဒ် အဲလီးယက်တို့ ဇနီး မောင်နှံနှင့်အတူ ကျွန်မသွားခဲ့သော ကမ္ဘာတစ်ဝန်းခရီးစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းရက်သတ္တပတ် ခြောက်ပတ်ကြာမျှ ရှည်လျားသောခရီး၌ ဘီးလ်နှင့် စတီးဖ် တို့ကို အိမ်မှာချန်ခဲ့ရသဖြင့် ကျွန်မ စိတ်တော့မကောင်းလှပါ။

ကျွန်မသည် သဘာပတိဖြစ်သည်မှာ မှန်သော်လည်း ကျွန်မမှာ မိန်းမသားဖြစ်နေချေသည်။ ဟောင်ကောင် နယူးစီဝီဒီ သတင်းထောက် ဘော့ပ် မက္ကကေးဘ်ထံမှ စာကိုရသောအခါ စိတ်များပင်ပျက်လာသည်။ သူက ခရီးစဉ်၌ အမျိုးသားများချည်း တက်ရောက်လေ့ရှိသော ဧည့်ခံပွဲများ သို့ တကယ်တက်ရောက်ရန်နှင့် များပြားလှသော အစီရင်ခံချက်များကို နားထောင်ရန် ဆန္ဒရှိမရှိ ကျွန်မကိုမေးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မက ကျွန်မအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်ကတည်းက ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယောက်ျားတွေနဲ့ အတူလုပ်သလော၊ မိန်းမ တွေနဲ့ အတူလုပ်သလော ကျွန်မ သတိမမူခဲ့။ ကျွန်မတတ်နိုင်သလောက် လုပ်ငန်းသဘောတွေကို သင်ယူလေ့လာ လိုစိတ်သာ ရှိနေကြောင်း ဘော့ပ် မက္ကကေးဘ်အား ပြန်ကြားခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့ ပထမဆုံး ရပ်နားသည့် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ရောက်သော

အခါ နေ့စဉ် စောင့်ရှောက်ပေးပေးထားရမည့် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံးသတင်းစာ အဆာဟိ³ သတင်းစာတိုက်ကို ပထမဆုံးလေ့လာကြသည်။ ဧရာမကြော်ငြာကုမ္ပဏီဖြစ်သည့် ဒင်ဆူးအေဂျင်စီ⁴တွင် မစွမ်းစီးလစ် ဂရေဟဲမ်အား ကြိုဆိုပါ၏ဟူသော ဆိုင်းဘုတ်ကြီးနှင့်အတူ ဂျပန်အမျိုးသမီး ငယ် ၈၀ ခန့်တို့၏ ဂျပန်မူရာလက်ခုပ်တီးကြိုဆိုနေကြသည်ကို တွေ့ရ၍ ကျွန်မ အံ့အားသင့်သွားခဲ့ပါသည်။ ဝန်ကြီးချုပ် ဆာတို⁵၊ နောက်ဝန်ကြီး ချုပ်များ ဖြစ်လာမည့် ကီအိချို မိယာဇာဝါ⁶၊ ရာစုဟိရို၊ နာကာ ဆိုနို⁷တို့အပြင် ဂျပန် ဘုရင်မင်းမြတ်တို့ကိုလည်း သွားရောက်တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မနှင့် အော့စ် အဲလီးယက်၏ဇနီး ဒီး အဲလီးယက်⁸ တို့သည် ညှို့ ဓါတ်ကောင်းသော အမျိုးသားများစာရင်းကိုလည်း ပြုစုလျက်ရှိရာ နာကာ ဆိုနိုကို ထိုစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။

ကျွန်မတို့ရောက်ခဲ့သည့် အာရှဒေသတစ်ခွင်၌ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ ကိစ္စကိုသာ အဓိကထား ပြောဆိုဆွေးနွေးလျက်ရှိကြသည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလဆန်းအချိန်တွင် အမေရိကန်တပ်သားများ တောင်ဗီယက်နမ် ၌ အနည်းငယ်သာ ရှိသေးသည်။ သို့ငြားလည်း နယူးစီစီစ် က သတင်း ထောက် သုံးယောက်၊ ပို.စ် က တစ်ယောက် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသို့ ပို့ထားပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ဆိုင်ဂွန်မြို့⁹ကို ဗီယက်ကောင်းပြောက်ကျားများ ဝိုင်းရံထားချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ ဆိုင်ဂွန်လေဆိပ်သို့ မဆင်းမီ ရက် သတ္တပတ်အနည်းငယ်ကပင် ဗီယက်ကောင်းတို့၏ ဗုံးတစ်လုံး ကာရာဗဲလ် ဟိုတယ်¹⁰ ပဉ္စမထပ်တွင် ပေါက်ကွဲခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုဟိုတယ်မှာ အမေရိကန်သတင်းစာဆရာ အများအပြားတည်းခိုသည့်နေရာဖြစ်ရာ ကျွန်မ တို့လည်း ဟိုတယ်စတုတ္ထထပ်တွင် တည်းခိုကြသည်။ ကျွန်မတို့ရောက် ပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝက်စ် မောလဲန်း¹¹နှင့် ဇနီးတို့ တည်ခင်းကျွေးမွေးသည့် နေ့လယ်စာစားပွဲကို တက်ရောက်ကြပြီးနောက် အမေရိကန်တို့၏ ရေဒီယိုဆက်သွယ်ရေးစခန်းရှိရာ ဘလက်လေဒီတောင်

တန်း¹²သို့ ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့်သွားရောက်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မအမြင်အရ မိုလ်ချုပ် ဝက်စ် မောလဲန်းသည် စကားအလွန်နည်းသည်။ ကျွန်မတွေ့ခဲ့ စဉ်အခါက သူသည် စိတ်ဖိစီးနေပုံရသည်။

ကျွန်မအနေနှင့် ဗီယက်နမ်တွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာက လိုက်ပြသမှု ကို ကြည့်ခဲ့သော်လည်း မည်ကဲ့သို့တုန့်ပြန်ရမည်ကို မသေချာခဲ့ပေ။ ဗီယက်နမ်စစ်သမိုင်းကို အနည်းငယ်သာ လေ့လာထားခဲ့သဖြင့် ကျွန်မ သည် ရပ်စဲဝစ်ကင်း၏ အယူအဆများကိုသာ အလွယ်တကူ လက်ခံခဲ့ သည်။ ရပ်စဲက ဗီယက်နမ်၌ အမေရိကန်တို့ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းကို ထောက်ခံသူဖြစ်သည်။ စစ်ပွဲနှင့်ပတ်သက်၍ သမ္မတဂျွန်ဆင် သမ္မတ သက်တမ်းတစ်လျှောက် ကျွန်မသည် တစ်သက်လုံး ယောက်ျားသားတွေ ရဲ့အဟောအမိန့်တွေကို အမှန်ချည်းဟု နားထောင်လက်ခံခဲ့သည့်အတိုင်း ဗီယက်နမ်မှ ပြန်ထွက်ခွာလာချိန်၌ အလာတွင် သယ်ယူလာခဲ့သည့်အတွေး အခေါ် အယူအဆများအတိုင်း မပြောင်းလဲခဲ့ပေ။ အမေရိကန် စစ်သားများ အနေနှင့် ဗီယက်နမ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းကို အရှိအတိုင်း ကျွန်မ လက်ခံလိုက်သည်။ အနာဂတ်တွင် ကျွန်မ၏သား ဗီယက်နမ်တွင် တိုက် ခိုက်ရန် တာဝန်ကျသည့် အချိန်တွင်မှ တဖြည်းဖြည်း စစ်ပွဲအပေါ် အမြင် ပြောင်းလဲလာပါသည်။ ဖီးလ် ဂေရလင်¹³က အယ်ဒီတာ့အဘော် စာမျက် နှာကို တာဝန်ယူရေးသားသည့်အချိန်တွင်တော့ ပို့စ်၏ မူဝါဒသည်လည်း တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲလာပါတော့သည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ကျွန်မတို့ ဗီယက်နမ်မှ ထွက် ခွာပြီး ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် ထိုင်းတွင် ခေတ္တရပ်နားကြပါသည်။ ယင်းမှ အိန္ဒိယ နိုင်ငံသို့ ဝင်၍ ရက်အနည်းငယ်နားကြပြန်သည်။ ထိုအချိန်က အိန္ဒိယနိုင်ငံ တွင် လူဦးရေကန့်သတ်ရေးစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်နေချိန်ဖြစ်ပါ သည်။ လူဦးရေဆိုင်ရာဝန်ကြီးနှင့် ကျွန်မတို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းစဉ် “အမျိုး သမီးတွေက သူတို့မှာ (သန္ဓေတား)အိုင်ယူဒီကီရိယာ¹⁴ကို သုံးတဲ့အခါ

ခေါင်းကိုက်လာ တယ်လို့ ပြောကြတယ်ဗျာ။ အိုင်ယူဒီကြောင့် ခေါင်းကိုက် တယ်လို့ ကျုပ်တော့ မထင်ဘူး။ သူတို့ခေါင်းကိုက်တာ သူတို့ရဲ့ ယောက္ခမ တွေ ကြောင့်ပဲဖြစ်မှာဗျာ” ဟူသော ဝန်ကြီး၏စကားကို ကျွန်မဘယ် တော့မှ မေ့မည်မဟုတ်ပါ။ အိန္ဒိယမှ လက်ဘနွန်နိုင်ငံ၊ အီဂျစ်နိုင်ငံတို့သို့ ဝင် ရောက်ခဲ့ပြီး ရောမမြို့နှင့် လန်ဒန်မြို့မှတစ်ဆင့် အမေရိကန်သို့ ပြန်လာ ခဲ့ကြပါသည်။

ရောမနှင့် လန်ဒန်မှာ ကျွန်မတို့ လွတ်လပ်စွာ အနားယူပြီး ဧည့် ခံပွဲအများဆုံး တက်ခဲ့သော နေရာများပင်ဖြစ်သည်။ ရောမ၌ရှိစဉ် ခင်မင် နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းသော အိတလီလူမျိုး သတင်းထောက်တစ်ယောက်နှင့် ကျွန်မ အတူတွဲပြီး သွားလာလည်ပတ်ခဲ့သည်ကိုညွှန်း၍ တစ်နေ့တွင် ပဲမ် ဘယ်ရီက “မိန်းမသားတွေလည်း တစ်ခါတစ်ရံ လွတ်လပ်စွာ ပျော်ပါး မြူးတူးကြရမှာပါပဲ။ မင်းအတွက် အခုလို လှုပ်ရှားနေလိုက်တာ သိပ်ကို ကောင်းသွားတယ်သူငယ်ချင်း၊ ကိုယ်က မင်းအလုပ်ထဲမှာပဲ နှစ်မြုပ်နေမှာ ကို စိုးရိမ်နေခဲ့တာ။ ဒါပေမယ့် ပြီးခဲ့တဲ့ ကြာသာပတေးနေ့က ကောင် လီလမ်းထဲ မင်းဝင်သွားတာ ကိုယ်မြင်ရတော့ ဘာကြောင့်ရယ်မှန်း မသိ ပေမယ့် မင်းအင်မတန် ပြောင်းလဲနေတာ တွေ့လိုက်ရတယ်” ဟူ၍ ကျွန်မ ထံ အားပေးစာတစ်စောင် ရေးလာခဲ့ပါသည်။

ထိုခရီးတွင် တစ်ခါမျှ မစိုက်ထုတ်ခဲ့ဖူးသော လုံ့လဝီရိယဖြင့် ကြိုးစားလေ့လာခဲ့သော်လည်း ကျွန်မမှာ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ဖို့စေ့စွာ ခရီးစဉ် တစ်လျှောက် အတွေ့အကြုံများက ကျွန်မအတွက် ခွန်အားတိုးစေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် လုပ်ငန်းခွင်အတွက် မရစဖူးရရှိလာသည့် စွမ်းအားများ၊ ဇွဲ လုံ့လဝီရိယများဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်လာခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုနှစ်နွေရာသီတွင် ကျွန်မထွက်ခဲ့သော ခရီးတစ်ခုမှာ အပျော် သက်သက်သာဖြစ်ပါသည်။ ဖီးယက်¹⁵ မော်တော်ကားကုမ္ပဏီ အကြီးအကဲ

ဂျီယန်နီ အက်နယ်လီ¹⁶၏နေ့: မာရယ်လာ အက်နယ်လီ¹⁷၏ ဖိတ်ကြား ချက်ဖြင့် ၎င်းပိုင်ရွက်သဘောကြီးဖြင့် အေဒရိယပ်တစ်¹⁸ ပင်လယ်ခရီးနှင့် ဂရိကျွန်းစုများကို ဖြတ်သန်းလည်ပတ်သည့် ခရီးဖြစ်ရာ ကျွန်မအတွက် အတွေ့အကြုံသစ်တစ်ခု ဖြစ်ရပြန်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ယင်းခရီးသည် ကျွန်မဘဝသစ် ပုံရိပ်၏ ထင်ဟပ်ချက်တစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထရူးမင်း ကာပိုနှင့် ကျွန်မသည် မာရယ်လာနှင့်အတူ ချိန်းဆိုထားသောနေရာသို့ သွားကြမည်။ ဘရစ္စတို.လင်မယားနှင့် ပဲမ် ဘယ်ရီတို့ကို ဝင်တွေ့မည်ဟု စီစဉ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နွေရာသီတွင် ဆွစ်ဇာလန်သို့ အလည် သွားမည့် အက်ဒ်လိုင် စတီဗင်ဆင်၏ ဖိတ်ခေါ်ချက်ကို ကျွန်မ ငြင်းထားခဲ့ပါ သည်။ ကျွန်မတို့ လန်ဒန်ရောက်သောအခါ အက်ဒ်လိုင် လန်ဒန်၌ ရှိနေ ကြောင်း၊ အမေရိကန်သံရုံးရိပ်သာရှိ ဘရစ္စတို.လင်မယားထံတွင် တည်းခို နေကြောင်းသိရ၍ ကျွန်မ စိတ်ပျက်သွားမိပါသည်။ ထိုစဉ်က ဧည့်သည် အဝင်အထွက်များသော်လည်း သံရုံးရိပ်သာတွင် လွယ်ကူအဆင်ပြေလျက် ရှိနေ၍ တော်ပေသေးသည်။ အက်ဒ်လိုင်၏ မိတ်ဆွေကြီး မာရီ ယက်တာ ထရူး¹⁹လည်း လန်ဒန်သို့ ရောက်နေသည်။ လန်ဒန်တွင် တတိယည၊ ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်နေ့ညတွင် ညစာစားပြီး ကျွန်မပြန်လာချိန်၌ အပေါ်ထပ် စာကြည့်ဆောင်တွင် လူတစ်ယောက်နှင့် အက်ဒ်လိုင် စကားပြောနေသံကို ကြားလိုက်ရပါသည်။ ညနက်ပြီဖြစ်သည့်အပြင် သူတို့ကို အနှောင့်အယှက် မပေးလို၍ အဆောင်ကြီး၏ တစ်ဘက်အစွန်ရှိ ကျွန်မ၏ အိပ်ခန်းဆီသို့ ခြေဖော့၍ ဝင်သွားလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မ စာဖတ်နေဆဲမှာပင် အိပ်ခန်း တံခါးကို ရုတ်တရက်ဖွင့်ပြီးဝင်လာသော အက်ဒ်လိုင်ကို တွေ့လိုက်ရသည်။ သူနှင့် အဲရစ် ဆီဗာရီတ်²⁰တို့ စကားဝိုင်းသို့ မလာရကောင်းလားဟုလည်း ကျွန်မကို အပြစ်ဆိုတော့သည်။

အက်ဒ်လိုင် ကျွန်မအခန်းတွင် တစ်နာရီသာနေပြီးမှ ပြန်သွား ပါသည်။ သူ့လည်စည်းနှင့် မျက်မှန်ကျန်ခဲ့၍ သူ့အိပ်ခန်းဆီသို့ တိတ်

တဆိတ်သွားပြီး တံခါးပေါက်ရှေ့တွင် ချထားလိုက်ပါသည်။ နောက်တစ်နေ့ ညနေပိုင်းတွင် သံရုံးသို့ ကျွန်မရောက်သွားသောအခါ စားပွဲထိုးက အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အက်ဒ်လိုင် စတီဗင်ဆင်အကြောင်း ကြားပြီးပြီလားဟု မျက်နှာထားမရွှင်မပျဖြင့် မေးလာသည်။

“ဟင့်အင်း၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ”

“သူ့သေသွားရှာပြီဗျာ”

ကျွန်မနားထဲမှာ မယုံနိုင်အောင် ဖြစ်သွားပါသည်။ တစ်ကိုယ်လုံး ကျင်စက်နှင့်တို့သလို ခံစားလိုက်ရသည်။ ကျွန်မ မတ်တတ်ရပ်နေစဉ်မှာပင် အဲရစ် ဆီဗာရိတ် ရောက်လာသည်။ အက်ဒ်လိုင်အား ဆေးရုံလိုက်ပို့ကြသည့် မာရီယက်တာနှင့် သံရုံးအရာရှိ ဖီးလ် ကိုင်ဇာ²¹ တို့လည်း ပြန်ရောက်လာကြသည်။ ထိုနေ့ညနေပိုင်းက လန်ဒန်၏ ကြုံကြိုက်ခဲသော ညနေပိုင်းနေရောင်ခြည်အောက်မှာ မာရီယက်တာနှင့်လမ်းလျှောက်ရင်း လဲကျသွားရာမှ အက်ဒ်လိုင် နှလုံးရပ်သွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အက်ဒ်လိုင်မကွယ်လွန်မီ တစ်ညကပင် မိမိနှင့် စကားပြောရင်း အက်ဒ်လိုင်မှာ နောက်သို့မှီပြီး မျက်လုံးများမှိတ်ထားသည်ကို တွေ့ခဲ့ရကြောင်း အဲရစ်က ပြောပြသည်။ ကျွန်မဆီမကြာခင် လာတွေ့ချိန်၌မူ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မနှင့် တွေ့စဉ်တုန်းက ကုလသမဂ္ဂတာဝန်မှ အနားယူပြီး ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းဖြင့် ပြန်လည်နေထိုင်သွားလိုကြောင်း ပြောခဲ့ဖူးသော်လည်း သူမည်မျှ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေမှန်း ကျွန်မတို့ မတွေးမိခဲ့ကြ။ ကျွန်မသည် အပြစ်ရှိသူတစ်ယောက်ပမာ အက်ဒ်လိုင်၏ အိပ်ခန်းတံခါးပေါက်မှ မျက်မှန်နှင့် လည်စည်းတို့ကို တွေ့မြင်နေမိပါတော့သည်။ ကျွန်မတို့ လန်ဒန်၌ရှိနေစဉ် မာရယ်လာအက်နယ်လီ၏ ဖခင် အီတလီ၌ ကွယ်လွန်ပြန်သည်။ အီတလီတွင် မာရယ်လာရက်သတ္တတစ်ပတ်နေရမည်ဖြစ်၍ ကျွန်မတို့ ခရီးစဉ်အနည်းငယ်ပြောင်းပြီးမှ မာရယ်လာနှင့် ပြန်ဆုံကာ မူလခရီးကို ပြန်ဆက်ခဲ့ကြပါသည်။

ပို.စ်လုပ်ငန်းခွင်သို့ ကျွန်မ စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီးနောက် မထင်မှတ်ဘဲ အံ့ဩဖွယ်ရာ ဆုတ်ယုတ်ကျဆင်းသွားသည့်ကဏ္ဍမှာ အယ်ဒီတာ့အဘော်အရည်အသွေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ပို.စ်အယ်ဒီတာ့အဘော်၏ အရည်အသွေး ထိုမျှလောက်ကျဆင်းသွားလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ လုံးဝမမျှော်လင့်ခဲ့ပါ။ ကျွန်မသည် အုပ်ချုပ်မှုအယ်ဒီတာ အယ်လ်ဖရဲန်းလီးနှင့် အယ်ဒီတာ့ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ်တို့အပေါ် အလွန်ယုံကြည်ထားရာတွင် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍကို အထိုက်အလျောက် ကောင်းနေမည်ဟုသာ မူလက မျှော်မှန်းထားခဲ့ပါသည်။

စကော့တီ ရက်စတင် ဂလဲန်း ဝယ်လ်ဘီခြံသို့ အလည်ရောက်စဉ်က မေးခဲ့သော မေးခွန်းတစ်ခုကို ကျွန်မ အစဉ်အမြဲ သတိရနေပါသည်။ “သတင်းစာကို ခင်ဗျားအမွေဆက်ခံထားတဲ့ အခြေအနေထက် ပိုကောင်းတဲ့ သတင်းစာအဖြစ်နဲ့ နောင်မျိုးနွယ်ဆက်အတွက် မထားခဲ့ချင်ဘူးလား” ဟု သော မေးခွန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် အမေးမျိုး မဟုတ်ဟု ထင်ရသော်လည်း ကျွန်မ စိတ်လှုပ်ရှားသွားခဲ့ရပါသည်။

သတင်းစာအနေဖြင့် ဦးတည်ထုတ်ဝေသွားရမည့် လမ်းကြောင်း၊ သတင်းစာ၏ အနာဂတ်ရေးရာနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေါ်လ်တာ လစ်ပဲမဲန်းနှင့် စကော့တီတို့ကို ကျွန်မ သီးခြား တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ဖူးပါသည်။ မိတ်ရင်းဆွေရင်းဖြစ်သည့် စကော့တီလို ပုဂ္ဂိုလ်ကို သတင်းစာ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း အကူအညီပေးစေချင်သည်ကတော့ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၆၄ ခုနှစ် နွေရာသီတွင် စကော့တီနှင့် အကြိမ်ကြိမ် တွေ့ဆုံပြီး ပို.စ် တွင် အလုပ်ဝင်လုပ်ဖို့ ဆွေးနွေးကြည့်ပါသည်။ စကော့တီမှာ ထုတ်ဝေသူတစ်ယောက်အဖြစ်ဖြင့် ဘောင်ကျော်၍ လုပ်ခဲ့သော ဖီးလ်၏ လုပ်ရပ်များကြောင့် ပို.စ် တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ ကျွန်မ၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကို အတော်ပင် စဉ်းစားနေဟန်တူသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့် သတင်းစာ၏ အရည်အသွေးနှင့်ပတ်သက်၍ ခေတ်နှင့်အညီ သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်မှု

မပေးနိုင်သေးဘဲ ရှိနေပါသည်။ သို့သော် အရာရှိများအတွင်း၌ မပိုင်နိုင်၊ မပြတ်သားမှုများကို များစွာတွေ့နေရသည်။ အထူးသဖြင့် လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပတ်သက်သောဆုံးဖြတ်ချက်များ ကြောင့်နေတတ်ပါသည်။

အယ်လ် ဖရဲန်းလီမှာ ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ပို.စ်၌ အုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာသက်တမ်း ဆယ်နှစ်ပြည့်ပြီဖြစ်သည်။ ခွင့်နှစ်လယူ၍ ခရီးထွက်မည်ဟုဆိုလာသောအခါ သတင်းစာတစ်စောင် နေ့စဉ် ပုံမှန်ထွက်ရှိရေး၌ သော့ချက်နေရာဖြစ်သည့် သူ့နေရာအတွက် ကျွန်မ ရတက်မအေးဖြစ်ရသည်။ အယ်လ် ဖရဲန်းလီတို့ လင်မယားနှစ်ယောက်စလုံးမှာ ကျွန်မ၏ ရင်းနှီးခင်မင်သော မိတ်ဆွေများပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် သူ့နားမှာ အကြားအာရုံ ချွတ်ယွင်းလာပြီး လုပ်ငန်း၌ အခက်တွေ့လာနေသည်။ ပင်ပန်းနေဟန်လည်းပေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့နေရာ၌ အစားထိုးခန့်ထားရန် ကျွန်မ စဉ်းစားပါသည်။ ဝေါလ်တာ လစ်ပဲမန်းကို အယ်လ် ဖရဲန်းလီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးစေမည် ဟုလည်း ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဘန် ဘရက်လီမှာ နယူးစီဝီဒ်၌ ရာထူးနှစ်ကြိမ် တိတိ တိုးပေးသော်လည်း ထိုရာထူးဖြင့် နယူးယောက်သို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်မယူလို၍ ရာထူးတိုးခြင်းကို ငြင်းပယ်နေကြောင်း ကျွန်မ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ကျွန်မမှာ သူနှင့်အတူ နယူးယောက်သို့ အကူးအသန်း အတော်လေးလုပ်ဖူးပြီး နေ့လယ်စာအတူစားဖူးခဲ့သော်လည်း သူ့အကြောင်း ဂဃနဏ မသိလှပေ။ သူ့တွင် လက်အောက်ငယ်သားများဖြင့် ဌာနကို ကြပ်ကြပ်မတ်မတ်လုပ်ကိုင်နေကြောင်း၊ သူ့ကို လူကြိုက်များကြောင်းသာ ကျွန်မသိထားပါသည်။ လူပုံချောချော၊ ဥပမိရုပ်ကောင်းကောင်းဖြစ်နေပြန်၍ တီဗီထုတ်လွှင့်ရေးကုမ္ပဏီများသို့ ရောက်သွားပါက ကျွန်မတို့ လက်လွှတ်လိုက်ရမည့်အရေးကို ကျွန်မ တွေးပူမိပါသည်။

သို့ဖြင့် သူ့ဆန္ဒကို သိလို၍ ကျွန်မနှင့် နေ့လယ်စာစားရန် ဖိတ်လိုက်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ နေ့လယ်စာဖိတ်ကျွေးခြင်းမျိုး ကျွန်မ ယခင်

က မလုပ်ခဲ့ဖူးပါ။ ထိုခေတ်ထိုအချိန်က အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က အမျိုးသားတစ်ယောက်ကို နေ့လယ်စာစားဖို့ ခေါ်သွားပြီး ကျသင့်ငွေကို ရှင်းခြင်းမှာ အမ်းတမ်းတမ်းဖြစ်စရာတော့ကောင်းပါသည်။ ကျွန်မလည်း ဘဲနံ့ကို ကျွန်မအကြွေးစားသောက်နိုင်သည့် အက်ဖ်စထရိုကလပ်²²သို့ ခေါ်သွားခဲ့ပါသည်။

ဘဲနံ့၌ ဇနီးတိုနီနှင့်အတူ ကလေးခြောက်ယောက်ရှိသည်ကို ကျွန်မ သိသော်လည်း နယူးယောက် နယူးစီဝီဒ်ရုံးခွဲသို့ ဘာကြောင့်မပြောင်းသေးတာလဲဟု သူ့ကို ကျွန်မမေးပါသည်။ သူက သူ့ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင်၌သာ နေလိုသေးကြောင်း ပြောပါသည်။

“ဒါဖြင့် ရေရှည်မှာ ရှင်ဘာလုပ်ချင်သလဲ”

“ခင်ဗျားမေးလာမှတော့ ကျုပ်ဖြေရတော့မယ်။ ပို့စ်မှာ အုပ်ချုပ်မှုအယ်ဒီတာအဖြစ် လုပ်သွားချင်ပါတယ်ဗျာ”

ဘဲနံ့ထံမှ ထိုစကားကို ကြားရ၍ ကျွန်မ အလွန်အံ့ဩသွားပါသည်။ စင်စစ် သူမမျှော်လင့်သော အမေးမျိုးကို ကျွန်မ မေးမိသကဲ့သို့ ကျွန်မ မမျှော်လင့်သော အဖြေကိုလည်း သူက ပေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မလည်း ထိုကိစ္စကို မကြာမီတစ်ချိန်ချိန်၌ ပြန်ဆွေးနွေးနိုင်ကြမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်ပြောခဲ့သည်။ “ကျုပ်တို့ ဘယ်တော့ထပ်ဆွေးနွေးကြမှာလဲ၊ ကျုပ်တို့ နောက်တစ်ဆင့် ဘာတွေလုပ်ကြမှာလဲ” ဟု ဘဲနံ့က မေးလာပြန်သေးသည်။ သူ၏ ခိုင်မာသောဇွဲကို ကျွန်မ ကြိုက်သွားပါပြီ။ ကျွန်မလည်း ဘဲနံ့အား ပို့စ်တွင် တာဝန်ပေးရေးအတွက် စကော့တီနှင့် ဝေါ်လ်တာ လစ်ပဲမဲန်းတို့၏ သဘောထားကို တီးခေါက်ကြည့်သည်။ နှစ်ယောက်စလုံးက အလွန်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ထောက်ခံကြသဖြင့် ဖရစ်ဖ်၊ အော့ဇ်တို့နှင့် ဆွေးနွေးပြန်ရာ သူတို့နှစ်ယောက်စလုံးကလည်း ဘဲနံ့ကို အလေးအနက် ထောက်ခံလိုက်ကြသည်။

သို့သော် ဘဲနံ့က အယ်လ် ဖရဲန်းလီး အနားယူချိန်အထိ နှစ်နှစ်၊

သုံးနှစ်ကြာအောင် မစောင့်လို။ တစ်နှစ်သာစောင့်လိုသည်ဟု ပြောလာသဖြင့် လူတော်တစ်ယောက် လက်မလွှတ်ရေးအတွက် ပို.စံ ခွဲ ပြည်တွင်းပြည်ပ သတင်းဆိုင်ရာ တွဲဖက်အုပ်ချုပ်မှုအယ်ဒီတာအဖြစ် ဘန် ဘရက်လီက ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ကျွန်မတို့ ကြေညာချက်ကို အချိန်မီထုတ်လိုက်ပါတော့သည်။ ဘန် ဘရက်လီသည် အသက် ၄၃ နှစ်သာ ရှိသေးပြီး ဝေါရှင်တင် နယူးစိတ်စ် ရုံး အကြီးအကဲအဖြစ် လေးနှစ် လုပ်သက်ရှိသူဖြစ်သည်။ ဘန်၏ နေရာတွင် မဲလ် အယ်လ်ဖင်²³ ကို နယူးစိတ်စ် ဝေါရှင်တင်ရုံး အကြီးအကဲသစ်အဖြစ် တာဝန်ပေးခဲ့ရာ နောင်အနှစ် ၂၀ တိုင်တိုင် သစ္စာရှိစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပို.စံတွင် အတော်ဆုံး လူဟောင်းထဲမှ ဘန် ဂေးလ်ဘတ်²⁴ ကို ပြည်တွင်းသတင်းနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ တွဲဖက်အုပ်ချုပ်မှုအယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ပေးလိုက်ပါသည်။

ဘန်အနေဖြင့် ပို.စံ မှ တာဝန်အသစ်ကို စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သော်လည်း ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့ကတည်းက ပို.စံ သို့ ရောက်နှင့်နေသည်။ လုပ်ငန်းအကူးအပြောင်းကာလတွင် ရက်အားမယူ။ နယူးစိတ်စ် မှ စနေနေ့တာဝန်စွန့်ပြီး ပို.စံတွင် တနင်္လာနေ့ တာဝန်စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဘန်သည် ညဘက်နှင့် စနေနေ့တွင်ပါ အလုပ်လုပ်သူဖြစ်ရာ အယ်လ်နှင့် ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းစ် တို့ကိုလည်း လေ့လာပြီးဖြစ်သွားလေသည်။ ရပ်စ်မှာ အယ်ဒီတာအဘော်ကဏ္ဍကို အာရုံစိုက်လုပ်ကိုင်နေပြီး အယ်လ်မှာ သတင်းစာ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ခွန်အားချည့်နဲ့ နေပြီဟုဆိုသည်။ အယ်လ်၏ သတင်းစာအခြေခံအချက်အလက်များကို မသိမူကြောင့် ပို.စံ အတွက် ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုများ ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟုလည်းဆိုသည်။ ဘန် ဂေးလ်ဘတ်ကား ဝက်အူများရော၊ ဝက်အူလက်တံများကိုပါ ထိန်းချုပ်ပြီး သတင်းစာကို တကယ်ကြိုးပမ်း ထုတ်လုပ်နေသူဖြစ်သည်ဟု ဘန်ကဝေဖန်သုံးသပ်သည်။ အယ်ဒီတာကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်ဖို့အတွက် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ပေါင်းစပ်

ဖွဲ့စည်းပုံကို သိထားဖို့ အရေးကြီးလိုအပ်ကြောင်းကို ဘန်စောစီးစွာ မြင်ထားပြီးဖြစ်သည်။

နားရက်မှ ပြန်လာသော အယ်လ် လုပ်ငန်းခွင်မှ အနားယူ ရေးအတွက် ကာယကံရှင်နှင့် ဆွေးနွေးရန် ဝေါ်လ်တာ လစ်ပမ်န်းအား ကျွန်မ မေတ္တာရပ်ခံထားပြီး ဖြစ်သည်အတိုင်း ဝေါ်လ်တာက အယ်လ်ကို နေ့လယ်စာဖိတ်ကျွေးရင်း သတင်းစာညံ့ဖျင်းနေပုံနှင့် ရှေ့ဆက် တိုး တက်အောင် လုပ်ဆောင်ရန် နည်းလမ်းများအကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ရာ ပြေ လည်သွားခဲ့သည်။ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးအလုပ်သည် လူများအား ပင်ပန်း နွမ်းနယ်စေသဖြင့် အယ်လ်အနေနှင့် စာပြန်ရေးရန် စဉ်းစားသင့်ကြောင်း လစ်ပမ်န်းက ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အယ်လ်အလုပ်မှအနားယူဖို့ ပြေလည်ပြီဆိုသောအခါ ကျွန်မများစွာစိတ်မကောင်းဖြစ်နေပြန်ပါသည်။ အမှန်မှာ အယ်လ်ကို ထိုမျှလောက် မြန်မြန်ဆန်ဆန်ကြီး အနားယူဖြစ်စေဖို့ ကျွန်မ မရည်ရွယ်ခဲ့ပါ။ ဘန်ရောက်လာသည်မှာ သုံးလသာရှိသေးသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် ဘန်ကိုယ်တိုင်လည်း ကျွန်မ မသိအောင် အယ်လ်နှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်၍ ပြောကောင်းပြောခဲ့ပေမည်။ အယ်လ်လည်း ကျွန်မရုံးသို့ စိတ်ထိခိုက်စွာဖြင့် ကိုယ်တိုင်လာရောက်ပြီး ၎င်းအား အနား ယူစေချင်သည့် စကားလုံးကို ကျွန်မထံမှ တိုက်ရိုက်ကြားရပါက ပိုကောင်း မည်ဖြစ်ကြောင်း ဝမ်းပမ်းတနည်း ပြောလာသည်။ ကျွန်မအစီအစဉ်ကို သူသိသွားပေပြီ။ ထိုစဉ်က အယ်လ်ကို ကျွန်မ ရှင်းပြဖြစ်သည် မဖြစ်သည် ကို ကျွန်မ မမှတ်မိတော့။ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်စလုံး၏ရင်ထဲ၌ ကြေကွဲစွာ ခံစားခဲ့ကြရသည်ကိုသာ ကျွန်မ အမှတ်ရနေပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဘန် ဘရက်လီသည် ပို့စ်၏ အုပ်ချုပ်မှုအယ်ဒီတာဖြစ်လာပြီး အယ်လ် ဖရဲန်းလီးမှာ အုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာတာဝန်မှ အနားယူပြီးဖြစ်ကာ တစ်ချိန်တည်းတွင် ပြည်တွင်း နှင့်ပြည်ပသတင်းများ ရေးသားပေးပို့သည့် ယခင်တာဝန်ကို ပြန်လည်

ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် အယ်လ် ဖရဲန်းလီးသည် ပို.စ်၏ တွဲဖက်အယ် ဒီတာဖြစ်လာပြီး ကုမ္ပဏီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီ ဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့ဝင် လူကြီးတစ်ယောက်အဖြစ်လည်းကောင်း ဆက်လက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

အယ်လ် ဖရဲန်းလီးတို့ ဇနီးမောင်နှံသည် အယ်လ် အနားယူလိုက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မအပေါ် စိတ်ချလျက်ရှိသော်လည်း အတတ်နိုင်ဆုံး မျှိုသိပ်ထားနိုင်ခဲ့ကြရှာသည်။ ကျွန်မရှိရာ ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီခြံသို့ ပင် စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် လာရောက်လည်ပတ်ခဲ့ကြသည်။ အံ့စရာကောင်းပုံမှာ အယ်လ်သည် နောက်ဆုံး၌ အကောင်းဆုံး သတင်းထောက်တစ်ယောက်အဖြစ် သူ့ဘဝကို ပြန်လည်တည်ဆောက် လှုပ်ရှားသွားနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ပို.စ် တွင် အစုရှယ်ယာများစွာ ရှိနေပြီးဖြစ်၍ အလွန်ချမ်းသာလျက်ရှိသည်။ လန်ဒန်မြို့တွင် အိမ်ခန်းတစ်ခန်း၊ တူရကီနိုင်ငံတွင် အိမ်တစ်လုံးနှင့် ဝေါ်ရှင်တင် ဂျော့ချ်တောင်း ဒေသ၌ အိမ်ကြီးတစ်လုံးရှိနေပြီဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတွင်း၌ နေသာထိုင်သာ မရှိပါက နိုင်ငံခြားသို့ ထွက်၍ စာရေးခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ခြင်းများ ပြုလုပ်သည်။ ဤသို့ ဖြင့် အယ်လ် ဖရဲန်းလီးမှာ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသမှ ခြောက်ရက်စစ်ပွဲ²⁵ သတင်းကို အကောင်းဆုံးရေးနိုင်ခဲ့ခြင်းအတွက် ပုလစ်ဇာဆု ရရှိခဲ့ပါသည်။

အယ်လ်နှင့် ဇနီးတို့၏ စိတ်သဘောထားကြီးမူကြောင့် နောင်တွင် ကျွန်မနှင့် ပြန်လည်ရင်းနှီးလာကြပါသည်။ အယ်လ်က သူ့တွင် နောင်တနှစ်ခုပဲရှိကြောင်း၊ တစ်ခုမှ သူ့ကိုယ်တိုင် ထွက်စာတင်သင့်ကြောင်း၊ နောက်တစ်ခုကတော့ အလုပ်ပြုတ်ပြီးပြီးချင်း ဘာလုပ်လို့ ဘာကိုင်ရမှန်း မသိအောင် ယောင်ချာချာဖြစ်နေခြင်းပေတည်း။

Notes

1. Montessori
2. learning by doing
3. *Asahi*
4. Dentsu
5. Sato
6. Miyazawa
7. Nakasone
8. Dee Elliott
9. Saigon
10. Caravelle Hotel
11. General Westmoreland
12. Black Lady Mountain
13. Phil Geyelin
14. IUD (အမျိုးသမီးများ သန္ဓေတားကိရိယာ)
15. Fiat
16. Gianni Agnelli
17. Marella Agnelli
18. Adriatic

19. Marietta Tree
20. Eric Sevareid
21. Phil Kaiser
22. F Street Club
23. Mel Elfin
24. Ben Gillert
25. Six-Day War

အခန်း (၂၀)

ဘန် ဘရက်လီသည် ပို.စံ သတင်းစာကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း လုပ်ဆောင်ရန် ချက်ချင်းပင် စီစဉ်သည်။ ပို.စံ၏ အရေးအသားများ သာမန်အဆင့်သာ ရှိနေခြင်းနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုအပိုင်း လျော့လျဲနေခြင်းကို သူသိထားပြီးဖြစ်သည်။ စတင်လီ ကာနော^၁၊ ဂျိုး ခရတ်ဖ်^၂၊ ဝေါ့ဒ် ဂျပ်စ်^၃၊ ဒစ်ဟားဝုဒ်^၄ စသော နာမည်ကြီးကော်လံစားသတင်းထောက်များကို ငှားရမ်းသည်။ နယူးစီဝီခ် မှ ဘဏ္ဍာ ရေးဆိုင်ရာ အယ်ဒီတာ ဘတ် ရိုဝင်^၅၊ နယူးယောက်တိုင်းမ်စ် သတင်းစာမှ နိုင်ငံရေးသတင်းထောက် ဒေးဗစ် ဘရီဒါ^၆ တို့ ပို.စံ သို့ ရောက်လာကြသည်။ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့ မူးယစ်ဆေးဝါးလောကကို ပထမဆုံး ထောက်လှမ်းဖော် ထုတ်တင်ပြခဲ့သော နစ်ကလပ်စ် ဗွန် ဟော့ဖ်မဲန်း^၇ကိုလည်း ငှားရမ်းလိုက်သည်။

ထိုအချိန်က အလုပ်သမားပြဿနာကြောင့် နယူးယောက်မှ သတင်းစာ သုံးစောင်ထက်မနည်း ရပ်ဆိုင်းသွားသဖြင့် ပို.စံ အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းခဲ့သည်။ နယူးယောက် ဟယ်ရာလ်ဒ် ထရစ်ဗ်မြန်းသတင်းစာမှ

ဟယ်ရီ ရှိဆင်ဖဲလ်ဒ်^၈နှင့် ဒေဖ် လာဗင်သော်လ်^၉တို့လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ပို့.စ်သို့ ဝင်ရောက်လာကြသဖြင့် ပို့.စ်အယ်ဒီတာပိုင်း၌ အင်အားတောင့်တင်း လာခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှ ၆၉ ခုနှစ်အတွင်း ပို့.စ် သတင်းကဏ္ဍ ရာထူးနေရာ ၅၀ ခန့်ထားလိုက်သဖြင့် အယ်ဒီတာပိုင်း အသုံး စရိတ်လည်း ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၂၅ သန်းမှ ဒေါ်လာ ၇ သန်းကျော်အထိ တိုးလာခဲ့သည်။

ထိုကာလအတွင်း၌ အနားယူသွားသူများလည်းရှိခဲ့ပါသည်။ ညပိုင်းအယ်ဒီတာဟောင်းကြီး ဂျွန် ရှိဆယ်လင်း¹⁰၊ တာဝန်ခံ ဓါတ်ပုံဆရာ ဟျူး မေလာ၊ နိုင်ငံရေးရာနှင့် အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ သတင်းထောက်ကြီး အက်ဒီ ဂူးလီယက်တို့ တစ်ချိန်တည်းလိုလိုပင် ပို့.စ်မှ အနားယူသွားခဲ့ကြပါ သည်။ နောက်ပိုင်း၌လည်း အလားတူ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိပြီးသော လူတော် လူကောင်းများ ထွက်သွားကြသဖြင့် ကျွန်မ စိတ်အတော်လေး ပျက်သွားခဲ့မိ ပါသည်။ သူတို့ထွက်သွားကြခြင်းမှာ ကျွန်မ၏ လုပ်ဆောင်ချက် တစ်စုံ တစ်ရာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကျွန်မအနေဖြင့် လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာ တစ်ခုခုကို ကျွန်မ လျစ်လျူရှုခဲ့၍သော်လည်းကောင်းဟု ထင်မိသည်။ အမှန် ပို့.စ် မှာထက် ပိုကောင်းသော အခွင့်အလမ်းများ သူတို့မှာ ရှိနိုင်သည်ကို ကျွန်မ မတွေ့မိခဲ့ပါ။

ဘန်ကား မန်နေဂျာလုပ်ငန်းထက် လူတော်လူကောင်းများ ရှာ ဖွေစည်းရုံးသည့်လုပ်ငန်း၌ ပို၍ကျွမ်းကျင်နေသည်ဟု ထင်ရသည်။ လူတွေ ၏အထာကို လျင်မြန်စွာ လေ့လာတတ်သည်။ ဘန်သည် သတင်းစာကို ပိုကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်သူဖြစ်ရာ သတင်း စာအကျိုး သယ်ပိုးသူများအား လေးစားတတ်သော ဂျွန် ဆွီတာမဲန်းနှင့်ပို၍ သဟဇာတဖြစ်သွားလေတော့သည်။

ပို့.စ်သို့ ဘန်ရောက်လာသောကြောင့် ကျွန်မဘဝလည်း မမျှော် လင့်ဘဲ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ရသည်။ ဘန်သည် ပို့.စ်၏ အဓိကရာထူးနေရာ

များတွင် ကျွန်မ ပထမဆုံး ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခဲ့သူဖြစ်သည်။ ကျွန်မသည် ကြီးကြပ်သူပိုင်ရှင်ဖြစ်နေသော်လည်း လူဟောင်းများထဲတွင် ကျွန်မက လူသစ်ဖြစ်နေသည်။ သူတို့အားလုံးမှာ မိတ်ဆွေပီပီ ကျွန်မအပေါ် သဘောထားကြီးမားကြလင့်ကစား ကျွန်မ၏ ဆရာသမားများ၊ ဦးဆောင်လမ်းပြများဖြစ်နေပြီး ကျွန်မမှာ နောက်လိုက်ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ ဘန်နှင့် ကျွန်မ ဆက်ဆံရေးမှာ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်အသွင်ရှိပြီး ရည်ရွယ်ချက်ချင်းတူနေ၍ ပြေလည်လျက်ရှိပါသည်။

ဘန်ထံမှ စိတ်ကူးနှင့် အမြင်တွေ ထွက်လာကြပါသည်။ မယ်ရီလဲန်းပြည်နယ် အစွန်အဖျားဒေသ၌ ဘာကြောင့် ပုံနှိပ်စက်တည်ပြီး လုပ်ငန်းမစတာလဲ။ သတင်းစာကြီးတစ်စောင်က ဘာကြောင့် ရပ်တည်ရာမရ ဖြစ်ရမှာလဲ ... စသည်ဖြင့် “ဘာကြောင့်” အမေးများ မေးမြန်းလေ့ရှိသည်။ ပို.စ်အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကိစ္စများကို စာရင်းပြုစုပြီး ကျွန်မထံ ပို့လာသည်။ သူ့ထင်မြင်ချက်များ မှန်တာရှိသလို မှားတာတွေလည်းရှိပါသည်။ အားလုံးလိုလိုမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှသည်။ ဘန်သည် စိတ်ဓါတ်ခိုင်မာသလောက် သဘောထားလည်း ရိုးဖြောင့်သူဖြစ်ရာ ကျွန်မက သူမှန်သည်ထင်သည့် ကိစ္စများကို လုပ်စေခဲ့ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများကို ကျွန်မက သူနှင့်ညှိနှိုင်းပြီး သဘောတူခွင့်ပြုခဲ့သည်က များပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူနှင့်ကျွန်မ တစ်ယောက်အကြောင်းတစ်ယောက်သိကာ ချောမွေ့စွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံတတ်လာကြပါသည်။ ထိုအခါ ပို.စ်အခြေအနေလည်း တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နယူးစ်ဝိဒ် လုပ်ငန်း ထူထောင်ဖွဲ့စည်းမှုသည်လည်း ပို.စ်ကဲ့သို့ပင် နေ့ချင်းညချင်း ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ အော့စ် အဲလီးယက်၏ စိတ်ကူးဉာဏ် ထက်မြက်မှုကြောင့် ၁၉၆၀ ပြည့်လွန် နှစ်များတွင် နယူးစ်ဝိဒ်သည် လူအများ အကြိုက်တွေ့သော မဂ္ဂဇင်းဖြစ်လာခဲ့သည်။ အရေးကြီးသော အကြောင်းရပ်များ၊ လူမျိုးရေးပြဿနာများ၊ လိင်မှုဆိုင်ရာ ထုံးစံလေ့

အသစ်များ စသည်တို့ကို ကဏ္ဍစုံ ရေးသားတင်ပြခဲ့သောကြောင့် လူကြိုက်များလာခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က အယ်ဒီတာ အော့စ် အဲလီးယက်နှင့် ထုတ်ဝေသူ ဂျစ် မကေးဘ်တို့ကြောင့် မဂ္ဂဇင်းမှာ အယ်ဒီတာအဘော်ပိုင်း ရော ကြော်ငြာကဏ္ဍပါ အရည်အသွေး တိုးတက်လာခဲ့သော်လည်း အော့စ်ကဲ့သို့သော အရည်အချင်းရှိသည့် အယ်ဒီတာကောင်းများ လုပ်ငန်းခွင် မတည်ငြိမ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းမှ ထွက်သွားခြင်းတို့ကြောင့် မဂ္ဂဇင်းတိုးတက်မှု အရှိန်အဟုန် ထိခိုက်ခဲ့သည်။

မဂ္ဂဇင်းက အမှားတစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်မိတိုင်း ကျွန်မပါ ခါးစာခံအဖြစ် မကြာခဏ ပါဝင်ရတတ်သည်။ အယ်ဒီတာများ မကြေလည်ကြသောအခါများ၌လည်း ကျွန်မမှာ ပုဏ္ဏားတိုင်ဖြစ်ရတတ်သည်။ ယင်းအခြေအနေများကြောင့်ပင် နယူးစပီပီ မဂ္ဂဇင်းတိုက်ကို ရောင်းတော့မည်ဟူသော ကောလာဟလများ ထွက်ပေါ်လာပြန်သည်။ အမြတ်နည်းပါးသည့် မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်းကို ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ရန်အကြောင်းကို ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စ ဆွေးနွေးသူများက မတွေးတတ်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရာမှ ယင်းကောလာဟလ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဟန်တူပါသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့် မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်း အရေးကြီးကြောင်းကို ထိုစဉ်ကတည်းက ယုံကြည်လျက်ရှိပါသည်။ ယနေ့တိုင် စွဲစွဲမြဲမြဲ ယုံကြည်ထားဆဲပင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်မ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ချိန်က ကုမ္ပဏီ၏ တတိယလုပ်ငန်းစုဖြစ်သည့် အသံလွှင့်လုပ်ငန်းစုတွင် တီဗီထုတ်လွှင့်စက်ရုံကြီး နှစ်ရုံသာရှိခဲ့သည်။ ယခုအခါ ၆ ရုံရှိနေပေပြီ။ ဝေါရှင်တင် ဒီစီတွင် ဒဗလျူတီအိုပီ ရေဒီယို အသံလွှင့်စက်ရုံနှင့် တီဗီထုတ်လွှင့်စက်ရုံ၊ ဂျက္ကဆင်ဗီးလ်တွင် ဒဗလျူ ဂျေအိပ်စ်တီ တီဗီထုတ်လွှင့်စက်ရုံအပြင် မိုင်ယာမီတွင် ၁၉၆၈ ခုနှစ်၌ တီဗီထုတ်လွှင့်ရေးစက်ရုံတစ်ရုံ (နောင်အခါ ဒဗလျူ ပီအယ်လ်ဂျီ ဟု ဖီးလ်အားဂုဏ်ပြုအမည်ပေးခဲ့သည်။) နှင့် ဟတ်ဖိုးဒ်တွင် ၁၉၇၃ ခုနှစ်၌ တီဗီထုတ်လွှင့်စက်ရုံတစ်ရုံ ထပ်မံဝယ်ယူခဲ့ပါသည်။ ဝေါရှင်တင် ဒီစီနှင့် ဂျက္ကဆင်ဗီးလ်

စက်ရုံများကို တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်နေသော လယ်ရီ အစ္စရေး¹¹၏ အကြံပြုချက်ဖြင့် ကျွန်မတို့ ထုတ်လွှင့်စက်ရုံများ၌ စီးကရက်ကြော်ငြာများ ထုတ်လွှင့်ခြင်းကို ပထမဆုံး ရပ်ဆိုင်းခဲ့ပါသည်။ ဟောင်းဝါဒတက္ကသိုလ်¹²သို့လည်း အက်ဖ်အမ် ရေဒီယိုထုတ်လွှင့်ရေးစက်ရုံ¹³တစ်ခုကို ကျွန်မ ပေးလှူခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် လူမည်းတစ်ဦးချင်း အနေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လူမည်းအစုအဖွဲ့အနေဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပိုင်ဆိုင်သည့် ရေဒီယိုထုတ်လွှင့်စက်ရုံဟူ၍ မရှိသေးပေ။ ကျွန်မတို့ပေးလှူသောစက်ရုံသည် လူမည်းပိုင် ပထမဆုံး ရေဒီယိုထုတ်လွှင့်စက်ရုံဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ စက်ရုံကို နောင်အခါ၌ ဟောင်းဝါဒတက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့က ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်ပြီး ဝေါ်ရှင်တင်တွင် ပထမတန်းထုတ်လွှင့်စက်ရုံဖြစ်လာခဲ့သည်။

ကျွန်မသည် ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ်ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လုပ်ငန်းစုသုံးခုစလုံးကို ကြီးကြပ်ခဲ့ရာတွင် ဖရစ်ဇ်ကို အားကိုးအားထားပြုခဲ့ရပါသည်။ ဖရစ်ဇ်သည်လည်း နယူးယောက်တွင် အနေများပြီး နယူးစိတ်စ်ကို ထိန်းကိုင်ထားရသူဖြစ်ရာ လုပ်ငန်းစုသုံးခုစလုံးမှ ဝန်ထမ်းအမျိုးမျိုးနှင့် ထိတွေ့နေခဲ့ရသည်။ ဖရစ်ဇ်နှင့် ကျွန်မတို့ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် တူနေသည့် အချက်တစ်ခုမှာ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်စလုံး၌ မန်နေဂျာအရည်အချင်းများ မရှိကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာများ မပြီးပြတ်ဘဲ လိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်နေတတ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် လုပ်ငန်းအတွင်းအပြင် နှစ်ဌာနစလုံး၌ ထိရောက်သော စီမံခန့်ခွဲမှုကိစ္စကို အစဉ်အမြဲ စိတ်ဝင်စားလျက်ရှိပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲမှုပညာကို ကျွန်မ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် လေ့လာသင်ယူနေရင်းပင် ပို၍ သိချင်စိတ် ပြင်းပြလာပါသည်။ မြို့အတော်များများသို့ သွား၍ သတင်းစာထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများကိုလည်း လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ကွန်ပျူတာသင်တန်းတစ်ခု၌ ကျွန်မထက် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတ များစွာပိုလွန်ကြွယ်ဝသော

ဌာနအကြီးအကဲများနှင့် ဆုံတွေ့သောအခါ ကျွန်မ စိတ်အားငယ်ရာမှ ကြောက်စိတ်များ ဝင်လာပါသည်။ သို့သော် မကြာမီမှာပင် တစ်လှေတည်း စီး၊ တစ်ခရီးတည်းသွားသူများပမာ မိသားစုစိတ်ဓါတ်ဖြင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသွား ခဲ့ကြပါသည်။

စီမံခန့်ခွဲမှုပညာကို ကျွန်မ ကြိုးစားသင်ယူနေချိန်မှာပင် ပါရီ ဟယ်ရာလ်ဒ်-ထရစ်ဗ်ဖြန့်¹⁴ သတင်းစာ၏ အစုရှယ်ယာ သုံးပုံတစ်ပုံကို ရရှိ လိုက်သဖြင့် ကျွန်မတို့ပို့စ်သတင်းထောက်များအတွက် များစွာအဆင်ပြေ သွားပါသည်။ နောင်အခါ အင်တာနေရှင်နယ် ဟယ်ရာလ်ဒ် ထရစ်ဗ်ဖြန့်¹⁵ ဟူ၍ လူသိများလာသော ထိုသတင်းစာမှာ စောင်ရေ နှစ်သိန်းခန့်သာ ထုတ်သော်လည်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်း အစိုးရအဖွဲ့အကြီးအကဲများနှင့် အဆုံး အဖြတ် ပေးနိုင်သူများ ဖတ်ရှုကြသောကြောင့် ကျွန်မတို့ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ် ကုမ္ပဏီ အတွက် ရှေ့တစ်လှမ်းတိုးသွားခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။

ကျွန်မသည် လုပ်ငန်းခွင်သို့ ပုံမှန်ဝင်နေရသကဲ့သို့ လူမှုရေး ကိစ္စများလည်း ထွေပြားလာပါသည်။ လန်ဒန်မှ ပဲမ် ဘယ်ရီနှင့် ကျွန်မ အတွဲများလာသည်။ ကျွန်မထံလာပြီး နိုင်ငံရေးညီလာခံများသို့ ကျွန်မနှင့် အတူ လိုက်ပါလေ့ရှိသလို ကျွန်မလည်း အင်္ဂလန်သို့လိုက်၍ သူမနှင့်အတူ နိုင်ငံ ရေးပါတီသတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲများသို့ တက်ရောက်လေ့လာတတ် ပါသည်။ အက်ဒွပ် ဟိသ်¹⁶ မဲဆွယ်ခရီးနှင့်အတူ လန်ဒန်မြို့ပြင် ဘက်စလေ ဒေသ¹⁷ သို့လည်း လိုက်ပါသွားခဲ့ဖူးသည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ကော်နိဆားဗတစ် ပါတီ အနိုင်ရသဖြင့် အက်ဒွပ် ဟိသ်ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာသည်။ ဗြိတိသျှတို့ ထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း ဝန်ကြီးချုပ်အဆက်ဆက် နေထိုင်သည့် အိမ်နံပါတ် ၁၀၊ ဒေါင်းနင်းလမ်း¹⁸ မှ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဟယ်ရာလ်ဒ် ဝီလ်ဆင်¹⁹ ပြောင်း ထွက်ပြီး ၂၄ နာရီအတွင်း၌ ထိုအဆောက်အဦသို့ အက်ဒွပ် ဟိသ် ပြောင်း ရွှေ့နေထိုင်ပါသည်။

အက်ဒွပ် ဟိသ်နှင့် ကျွန်မ ခင်မင်ရင်းနှီးသွားခြင်းကို အကြောင်း ပြု၍ ကျွန်မနှင့်အက်ဒွပ် တပူးပူးတတွဲတွဲ ဖြစ်နေပုံကို နယူးယောက်ဒေလီ နယူးစ်²⁰ သတင်းစာမှ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် စူဇီ²¹က ချဲ့ကားပြီး သတင်း စာမှ ဖော်ပြလိုက်ရာ လန်ဒန်တွင် ဟိုးလေးတကျော်ဖြစ်သွားတော့သည်။ အက်ဒွပ်နှင့် ကျွန်မတို့က ညင်သာစွာ ငြင်းပယ်ခဲ့ကြရပါသည်။

ထိုနှစ်များအတွင်း ကျွန်မ အချစ်ရဆုံးနှင့် အစွဲမြဲဆုံးသူငယ်ချင်း ပေါ်လီ ဝစ္စနာမှာ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဆုံးပါးသွားရှာသည်။ သူ့ခင်ပွန်း ဖရဲန့်သည် လည်း ဖီးလ်ကဲ့သို့ပင် သူတို့မိသားစုပိုင်ခြံကြီးထဲ၌ သူ့ကိုယ်သူသတ်သေ သွားခဲ့သည်။ သူ့ဘဝမှာ ကျွန်မဘဝနှင့် များစွာတူနေသဖြင့် ကျွန်မ စိုးရွံ့ တုန်လှုပ်ရပြန်ပါသည်။ ပေါ်လီနှင့်ကျွန်မ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ရေခဲပြင်ပေါ်၌ လမ်းလျှောက်သွားကြစဉ် အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းကို လှပတင့်တယ်စွာ ရင်ဆိုင် ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ နည်းလမ်းရှာဖွေထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းမှာ စာများများဖတ်ရန်နှင့် အရက်မသောက်ရန်ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လီအား ပြော ပြလိုက်ပါသည်။ အတော်လေးကြာမှ ပေါ်လီထံမှ စကားပြန်ကြားဖော် ရသည်။

“ကိုယ်တို့ ဘယ်တော့စပြီး ရင်ဆိုင်ကြမလဲသူငယ်ချင်း။”

၁၉၆၆ ခုနှစ်က ကျွန်မနှင့် ပေါ်လီတို့ မေမေစိတ်ကြိုက် ရေပူ စမ်းတစ်ခုသို့ ရောက်ရှိနေစဉ် ထရူးမင်း ကာပိုထ် ကျွန်မထံ ဖုန်းဆက်လာ သည်။ ကျွန်မအား ပျော်ပိုက်စေလိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကျွန်မကို ဂုဏ် ပြုသည့် ကပွဲကြီးတစ်ခုကျင်းပဖို့ စီစဉ်ထားကြောင်း၊ ကပွဲ၌ လူတိုင်း အနက် ရောင်နှင့် အဖြူရောင်ကိုသာ ဝတ်ဆင်ရန်၊ မျက်နှာပုံးများကိုလည်း တပ် ဆင်ထားကြရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုမျက်နှာပုံးများမှာ သန်းခေါင်ချိန်ရောက်မှ ချွတ် ရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းပါတီပွဲမှာ ကျွန်မ မတက်ရောက်ဖူးသေးသော အကောင်းဆုံး ပါတီပွဲဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မကို ပြောပါသည်။ ကျွန်မကတော့ ကျွန်မကို အကြောင်းပြု၍လုပ်သည့် ပွဲဟုမထင်။ ထရူးမင်းသည် သွေးအေး

အေးဖြင့်²² ဝတ္ထုကိုရေးနေရာမှ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုကို ဖြေဖျောက်ရင်း သူ့ဘာသာသူ စိတ်အားပြန်ဖြည့်သည့်ပွဲ၊ သူ့အစီအစဉ်တွင် ကျွန်မက ဒေါက်ထောက် ကျားကန်ပေးရသည့်သဘောဟူသာ မှတ်ယူထားလိုက်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ပလာဇာဂရင်း ကပွဲခန်းမကြီး၌ ကျင်းပမည့် ထရူးမင်း၏ အနက်နဲ့အဖြူရောင်ကပွဲ²³ ကြီး၏ ဂယက်မှာ နယူးယောက်မြို့တော်တစ်ခွင်လုံးတွင် စတင်ရိုက်ခတ်နေပေပြီ။ ကပွဲသို့လာရောက်မည့် နယူးယောက်နှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ အလှပဂေးများ၏ အမည်နှင့် ၎င်းတို့၏ဝတ်စုံ၊ ဆံကေသာပုံစံ၊ မျက်နှာပုံးစသည်တို့ကို ကပွဲရက်မတိုင်မီ ရက်သတ္တပတ်တွေကတည်းက မဂ္ဂဇင်းနှင့် သတင်းစာများတွင် စာမျက်နှာပြည့် အသားပေးဖော်ပြကြသည်။ နယူးယောက်၊ ကဲန်းဆတ်စ်၊ ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်များ၊ ဥရောပ၊ အာရှ၊ တောင်အမေရိကဒေသများမှ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၊ ရုပ်ရှင်ပြဇာတ်စာပေနယ်၊ အနုပညာနယ်၊ စီးပွားရေးလောကနှင့် မီဒီယာလောကမှ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ တက်ရောက်ကြသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့်လည်း ဝေါ်ရှင်တင်မှ ကျွန်မမိတ်ကြိုက် စုံတွဲပေါင်း ၂၀ ဖိတ်ကြားခွင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။

ည ၁၀ နာရီမှစ၍ ထရူးမင်းနှင့် ကျွန်မတို့က ရောက်လာသော ဧည့်သည်များကို ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်ကြပို့ဖြစ်ပါသည်။ ထရူးမင်းက သူနှင့် ယှဉ်၍ရပ်နေသော ကျွန်မကို ရောက်လာသူတိုင်းနှင့် မိတ်ဆက်ပေးသည်။ လင်ဒါ ဂျွန်ဆင်²⁴၊ မာဂရက် ထရူးမင်း ဒန်နီယယ်²⁵၊ အဲလစ္စ ရုစဗဲလ်ထ်လောင်းဝယ်²⁶ စသော သမ္မတကြီး၏ သမီးများလည်း တက်ရောက်လာကြရာ ကပွဲမှာ ပီတာ ဒူချင်၏ သွက်လက်ငြိမ် ငြောင်းသော တီးလုံးများဖြင့် နွေးထွေးပျော်ရွှင်ဖွယ် ဖြစ်နေတော့သည်။

ကပွဲတွင် ကျွန်မ ဘာကြောင့် ဂုဏ်ပြုခံဧည့်သည်ဖြစ်နေရပါသနည်း။ ထရူးမင်းနှင့် ကျွန်မသည် မိတ်ရင်းများဖြစ်ကြသော်လည်း ကျွန်မမှာ ကမ္ဘာ့အချောဆုံးအလှဆုံးနှစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ဘော့ဘ်နှင့် မာရဲလာ

တို့လောက် သူနှင့် မရင်းနှီးလှ။ ထရူးမင်း၌ ကျွန်မကို အကာအကွယ်ပေး လိုသောဆန္ဒရှိဟန်တူသည်။ သူ့မိတ်ဆွေတွေလို ကျွန်မမှာ ယင်းကဲ့သို့ ခမ်းနားကြီးကျယ်သောပွဲမျိုး၌ ဦးဆောင်ပါဝင်ဆင်နွှဲခွင့် မရခဲ့သည်ကို သူ သိနေသည်။ ကျွန်မအား ထိုပွဲလမ်းမျိုး တစ်ကြိမ်တစ်ခါလောက် တွေ့ကြုံ ခံစားစေလိုသော အရင်းခံစေတနာဖြင့် ကျင်းပပေးခြင်းပင်ဖြစ်ပေမည်။

ထိုကပွဲကြီး၏ သတင်းကို ပြည်တွင်းပြည်ပ စာနယ်ဇင်းများက ရက်သတ္တပတ်နှင့်ချီ၍ အသားပေးဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ပို.စ်မှာ ဒွိဟဖြစ်စရာ ကောင်းသောအခြေအနေ၌ရှိသဖြင့် အမျိုးသမီးကဏ္ဍ ရှေ့စာမျက်နှာတွင် ဖော်ပြပေးခဲ့ပါသည်။ ကပွဲပြီးသည့် နောက်တစ်နေ့တွင် အယ်ဒီတာ ဒိုင်ယာနာ ဗရီးလင်²⁷က ကပွဲညက အဝတ်အစား အဆင်အပြင်များအားလုံး ပြန်လည်ဝတ်ဆင်ပြီး ဓါတ်ပုံဆရာကြီး စက်စာလ် ဘီတင်²⁸ဖြင့် ဓါတ်ပုံ အရိုက်ခံဖို့ ကျွန်မထံ ဖုန်းဆက်လာပါသည်။ ကျွန်မ၏ ဆံပင်ပုံစံကို နယူးယောက်မှ နာမည်ကျော် အလှပြင်သမား ကဲနက်ကိုယ်တိုင် ထုံးဖွဲ့ ပြင်ဆင်ထားသည်ဖြစ်ရာ ထိုစဉ်က ရိုက်သော ကျွန်မ၏ ဓါတ်ပုံကို ဇန်နဝါရီ လထုတ် ဝို.ခဲ ဖက်ရှင်မဂ္ဂဇင်း²⁹ က ဖော်ပြပေးခဲ့ပါသည်။

ထရူးမင်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာရေးဆရာ ဂျဲရာလ်ဒ်ကလပ်ခ်က “သူမ (ကျွန်မကို ရည်ညွှန်းသည်) သည် အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် အာဏာအရှိဆုံး အမျိုးသမီးဟု ဆိုကောင်းဆိုနိုင်သည်။ ဒါပေမယ့် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော် အပြင်၌တော့ သူမကို သိသူ သိပ်မရှိသေးပေ။ ဤကပွဲသည် သူမအား သေဆုံးသွားသူ ခင်ပွန်း၏ အရိပ်မှ ခေါ်ထုတ်လာပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံးရှေ့ တွင် ကိုယ်ခြေပေါ် ကိုယ်ရပ်နေသည့် အမျိုးသမီးဖြစ်ကြောင်း ပြသလိုက် ခြင်းဖြစ်သည်” ဟု ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ကပွဲနှင့်ပတ်သက်သည့်လှုပ်ရှားမှုအားလုံးအပေါ် ကျွန်မ၏တုံ့ပြန် ချက်များမှာ ရောထွေးလျက်ရှိခဲ့ပါသည်။ လူသိများ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာ ခြင်းနှင့် အထက်တန်းလွှာများ၏ ပုံရိပ်များက ကျွန်မကို အနည်းအကျဉ်း

တော့ ခြောက်လှန့်နေကြပါသေးသည်။ ထိုအချိန်က ငွေကုန်ကြေးကျခံ၍ ထိုကပွဲမျိုး ပြုလုပ်ခြင်းကို ဝေဖန်ရှုတ်ချခြင်း မပြုခဲ့ကြသည်က တော်သေးသည်ဟုလည်း ဆိုကြသည်။ ကျွန်မအဖို့မှာ အလွန်ပျော်ရွှင်စရာ ပွဲလမ်းတစ်ခုအဖြစ်သာ ယူဆထားလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ တကယ်ဘဝနှင့် အလွန်ကွာခြားနေသော အတွေ့အကြုံတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ ကျွန်မကို နေရာပေး မြှောက်စားကြသည်။ ယင်းသည် ကျွန်မ၏ ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခု မဟုတ်သော်လည်း ထိုတစ်ညအတွက်တော့ ကျွန်မဘဝသဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲသွားသည်ကတော့ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် သားကြီး ဒေါ်နီ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်မှ ဂုဏ်ထူးများစွာဖြင့် ဘွဲ့ရအောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ဒေါ်နီသည် စစ်မှုထမ်းရန်ဆင့်ဆိုသည့် စာကိုပင် မစောင့်တော့ဘဲ သူ့ဆန္ဒအလျောက် စစ်တပ်ထဲဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီဟုဆို၍ ကျွန်မ အံ့ဩသွားပါသည်။ စစ်မှုထမ်းခွင့်မှ လွတ်ကင်းနိုင်အောင် ဒေါ်နီရှေ့ဆက်ပညာသင်လိမ့်ဦးမည်ဟု ကျွန်မ မျှော်လင့်ထားမိသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်နီ သူငယ်ချင်းအများစုမှာ စစ်ကိုဆန် ကျင်ကြသည်။ စစ်မတိုက်လိုကြ။ ကျွန်မက သားအား အဘယ့်ကြောင့် စစ်ထဲဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်သနည်းဟု မေးရာ “သူဌေးသားတွေ ကျောင်းဆက်နေကြပြီး ဆင်းရဲသားတွေ စစ်ထဲဝင်ရတာကို ကျွန်တော် သဘောမတူနိုင်ပါဘူး” ဟု ပြောပြပါသည်။ သားစစ်တပ်ထဲဝင်လျှင် ဗီယက်နမ်စစ်မြေပြင်သို့ ရောက်မည်အရေးကို ကျွန်မ တွေးကြောက်နေရုံကလွဲ၍ သားကို မတားမြစ်နိုင်တော့ပါ။

၁၉၆၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၂ ရက်နေ့ နံနက်စောစော မြောက်ကယ်ရာလ်လိုင်နားပြည်နယ် ဖော့ဒ်ဘရက်သို့ ထွက်ခွာမည့် မီးရထားဖြင့် လိုက်ပါရန် ဝေါ်ရှင်တင် ယူနီယံဘူတာရုံသို့ ဒေါ်နီကို ကျွန်မ ကားဖြင့် မောင်းပို့ပေးခဲ့ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ၂၄ နှစ်က စစ်ထဲဝင်ဖို့ ယင်းဘူတာ

မှပင် ဖီးလ် ထွက်ခွာသွားသည်ကို ကျွန်မ ကြေကွဲစွာဖြင့် မြင်ယောင်နေမိပါသည်။ စစ်တပ်အပေါ် ဒေါ်နီ၏ တုံ့ပြန်ချက်မှာလည်း ဖီးလ်၏ တုံ့ပြန်ချက်နှင့် တူနေလေသည်။

ဒေါ်နီသည် ကောလိပ်၌ ပညာသင်စဉ်ကတည်းက ခရုင်းဆင်းမ် (ကြက်သွေးရောင်)³⁰ စာစောင်တွင် အယ်ဒီတာအဖြစ် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိရာ ထိုစာစောင်မှ အယ်ဒီတာ မာရီ ဝစ္စလာ³¹နှင့် မေတ္တာမျှပြီး လက်ထပ်ဖို့ပင် လူငယ်ချင်း ဆုံးဖြတ်ထားကြပြီးဖြစ်သည်။ နှစ်ယောက်စလုံး ၂၁ နှစ်စီသာ ရှိသေး၍ အသက်ငယ်လှသေးကြောင်း၊ စစ်မှုထမ်းရန်လည်း ရှိနေ၍ လက်ထပ်ဖို့ အလောမကြီးရန် ကျွန်မ ပြောကြည့်ပါသည်။ သို့သော် သားကြီးက အခိုင်အမာ ဆုံးဖြတ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ရှိကာဂိုမြို့၌ မင်္ဂလာပွဲကို ကျွန်မတို့မိသားစုအားလုံးနှင့် သတို့သား၊ သတို့သမီးတို့၏ မိတ်ဆွေစုံစုံလင်လင်ဖြင့် တက်ရောက်ကြသည်။

သားကြီးဒေါ်နီ စစ်တပ်ထဲရောက်ပြီး ခြောက်လအကြာမှာပင် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသို့ သွားရပါတော့သည်။ ဗီယက်နမ်စစ်မီးကြီးမှာ စတင်တောက် လောင်နေပြီဖြစ်သည်။ ဒေါ်နီ ဗီယက်နမ်သို့ ရောက်ချိန်မှစ၍ ဗီယက်နမ်စစ် မီးလည်း ကျွန်မဘဝထဲသို့ ဝင်ရောက်လာတော့သည်။ ဗီယက်နမ်မှ ရေးခဲ့သော ဒေါ်နီ၏ ပေးစာများကြောင့် ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲ၏ မြင်ကွင်းများကို ကျွန်မ ပကတိအတိုင်း မြင်သိခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဗီယက်နမ်ရောက်ပြီး ရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်အတွင်း ကျွန်မထံရေးလာသော သား၏စာတစ်စောင်၌ ဗီယက် နမ်စစ်အပေါ် သံသယအမြင်တချို့ကို ကျွန်မတွေ့လိုက်ရပါသည်။

“ဒီမှာ စစ်မှုလာထမ်းသူတွေကိုတော့ ကျွန်တော် ချီးကျူးပါတယ်။ သူတို့ဟာ သူတို့မယုံကြည်တဲ့စစ်ကို တိုက်နေကြရပြီး သူတို့ရဲ့လုပ်ရပ်ကိုလည်း သူတို့ကိုယ်တိုင် ရွံ့မှန်းနေကြလို့ပဲ။ ဒီနိုင်ငံရဲ့ လူမျိုးတွေအပေါ်

ဆက်ဆံနေပုံကိုတော့ ရှက်ကြောက်မိပါရဲ့။” ဟု ရေးလာပါသည်။

ဒေါ်နီသည် ဗီယက်နမ်သို့ ရောက်နေသော ပို.စီ၏ တစ်ဦးတည်းသော သတင်းထောက် ဝေါဒ် ဂျပ်စ်၏ ရေးသားချက်ကို ထောက်ခံလာသည့် အပြင် အပြစ်မဲ့ပြည်သူ့အများအပြား သေဆုံးနေသော ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကြောင့် အမေရိကန်အစိုးရအတွက် အလားအလာမကောင်းနိုင်ပုံကို ကျွန်မအား စာရေး၍ ပြောခဲ့သည်။ အစိုးရအနေနှင့် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပုံများကြောင်း ဝန်ခံလို့လည်း မဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ဗီယက်နမ်တွင် ရောက်ရှိနေသော အမေရိကန်တပ်မတော်သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို လိမ်ညာနေကြောင်း၊ အရပ်သားများ ထိခိုက်မှုမှာ ကြောက်ခမန်းလိလိဖြစ်နေကြောင်း၊ သူတို့အတွက် အမေရိကန်တို့ လာတိုက်ပေးဖို့ မဖိတ်ခေါ်ခဲ့တဲ့ ဗီယက်နမ်အရပ်သားများ ဒုက္ခကို ရေးသားလာသည်။

ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲ၏ အနိဋ္ဌာရုံမြင်ကွင်းများကို တီဗီမှတစ်ဆင့် ပြည်သူလူထုနေအိမ်စဉ်ခန်းများဆီသို့ ရောက်လာပြန်သောအခါ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကို ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြင့်လည်း နိုင်ငံအကျိုးသယံပိုးရာရောက်သည်။ နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးကို ချစ်ရာရောက်သည်ဟု သဘောပေါက်ကာ စစ်ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ရပ်များကို ဖန်တီးလာကြတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ၁၉၆၇ ခုနှစ်ဆောင်းဦးရာသီတွင် အစိုးရ၏ စစ်ထဲမဝင်မနေရ အမိန့်ကို ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြမှုဖြင့် သားလတ်ဘီးလ် အဖမ်းခံရပါသည်။ ကုမ္ပဏီရှေ့နေ ဘီးလ်ရော်ဂျားစ် ဆောင်ရွက်ပေး၍ ထောင်ဒဏ်အကျမခံခဲ့ရပေ။ ဒုတိယအကြိမ် အဖမ်းခံရသောအခါ ဆန္ဒပြသူများ စုပေါင်းရှေ့နေငှားရမ်းကြပြီး ကျွန်မကို ဒီတစ်ကြိမ် ဝင်ရောက်စွပ်ဖက်ခွင့် မပေးပါ။

သားတစ်ယောက်မှာ ဗီယက်နမ်တွင် စစ်တိုက်နေရပြီး သားတစ်ယောက်ကျတော့ ကိုယ့်နိုင်ငံထဲ၌ ထိုစစ်ပွဲကို ဆန့်ကျင်နေလေသည်။ ကျွန်မ သည် သားနှစ်ယောက်အတွက် တင်းကျပ်သော ခံစားမှုတစ်မျိုးကို မခံစားရစေဖူး ခံစားနေရသည်။ သားနှစ်ယောက်မှာ အသက် သုံးနှစ်ကွာ၍

သူတို့၏ အထင်နှင့် အမြင်များလည်း ကွာခြားသွားနိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့ ထင်မြင်ချက်များ မတူသော်လည်း သူတို့အချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးကို လည်းကောင်း၊ သူတို့နှင့်ကျွန်မ ဆက်ဆံရေးကိုလည်းကောင်း မည်သို့မျှ ထိခိုက်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ သို့သော် သူတို့၏ မတူသော တုံ့ပြန်ချက်များကြောင့် စစ်နှင့် ပတ်သက်သော ကျွန်မ၏ သံသယစိတ်များ ပိုမိုကြီးထွားလာပြီး ယင်းစစ်ပွဲကို ပို၍စိတ်မချမ်းသာမည်ပုံ ရှုမြင်သုံးသပ်မည်နည်း ဟူသော အဆင့်အထိ ကျွန်မ ခံစားတွေးမြင်နေမိပါသည်။

ထိုအချိန်၌ ပို.စံ သတင်းစာပါ သတင်းကဏ္ဍနှင့် အယ်ဒီတာ့ အာဘော်ကဏ္ဍတို့ ဗီယက်နမ်စစ်အပေါ် အမြင်များ ကွဲလွဲလာကြသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှောင်းပိုင်းကာလနှင့် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအစောပိုင်းကာလသည် ပို.စံအနေဖြင့် ဗီယက်နမ်ကိစ္စ သတင်းဆောင်းပါးအများဆုံး ရေးသားဖော်ပြခဲ့သောကာလပင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ ဗီယက်နမ်ဆိုင်ရာ ခေါင်းကြီးပိုင်းအများစုကို ရပ်စ် ဝစ်ဂင်စ်က ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ဝစ်ဂင်စ်က အစိုးရအာဘော်ကို ထောက်ခံဆဲဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့.ပို.စံ တွင် သတင်းများက အာဘော်တစ်ခု၊ ခေါင်းကြီးပိုင်းက အာဘော်တစ်ခု ကွဲပြားခြားနားလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပို.စံ ခေါင်းကြီးတစ်ခုက “ကျွန်ုပ်တို့သည် တိုင်းပြည်ငယ်တစ်ခုအား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်နိုင်ရန်အတွက် လွတ်လပ်ရေးကို ကာကွယ်ရန် တိုက်ပွဲဝင်ပေးနေခြင်း ဖြစ်သည်” ဟု ရေးသားနေချိန်တွင် ဝေါ့ဒ် ဂျပ်စ်က ဗီယက်နမ်မှ နောက်တစ်လအကြာတွင် သတင်းရေးသားပေးပို့ရာ၌ “ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ နားလည်သည့် လွတ်လပ်ရေးကို အကာအကွယ်ပေးနေသော်လည်း ဤတိုင်းပြည်က ပြည်သူပြည်သားများကတော့ ဤလွတ်လပ်ရေးဆိုသည်ကို နားမလည်နိုင်ကြပါ” ဟု ပြောဆိုပါသည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်အကုန်တွင် အသက် ၆၅ နှစ်ပြည့်မည့် ရပ်စ် ဝစ်ဂင်စ် အနားယူဖို့ ပြင်ဆင်နေပြီဖြစ်၍ ကျွန်မသည် ဘန်နှင့်တိုင်ပင်ပြီး

ဘဲန် အကြံပြုချက်အတိုင်း သည်ဝေါ်စထရိုဂျာနယ်မှ လိမ္မာပါးနပ်သော သတင်းထောက် ဖီးလ် ဂေရလင်³²ကို ရပ်စဲနေရာ၌ အစားထိုးခန့်ထားရန် သဘောတူလိုက်ပါသည်။ ဖီးလ်မှာ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ကျွန်မခင်ပွန်း ဖီးလ်ရှိစဉ်ကတည်းက ပုံ.စံသို့ ပြောင်းရွှေ့ အမှုထမ်းရန် ကိုယ်တိုင် ကမ်းလှမ်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က ဖီးလ် ဂေရလင် ဂျာနယ်၌ပင် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နေခဲ့သည်။ သူ့သူငယ်ချင်း ဘဲန် ဘရက်လီ ပုံ.စံသို့ ရောက်လာချိန်တွင်မှ လိုလိုချင်ချင် ပုံ.စံသို့ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင် လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မလည်း သတင်းစာကိစ္စ သောင်းပြောင်းထွေလာ အပြင် အထူးသဖြင့် နိုင်ငံမြို့တော်မှ သတင်းစာအယ်ဒီတာ့ အာဘော်ကဏ္ဍ၊ ပြည်တွင်းရေးပြဿနာဆိုင်ရာ ဗဟုသုတရှင်း၌ကင်းမဲ့ပုံ၊ ကျွန်မနှင့်သူ၏ ဆက်ဆံရေးစသည့် အကြောင်းရပ်များကို ဖီးလ် ဂေရလင် နှင့် ဆွေးနွေးပြီးမှ ဝေါ်လ်တာ လစ်မဲန်းနှင့်လည်း ထပ်မံတွေ့ဆုံရန် ကျွန်မ လမ်းညွှန်လိုက်ပါသည်။

ဖီးလ် ဂေရလင်သည် ဝေါ်စထရိုဂျာနယ်တာဝန်ဖြင့် ဗီယက်နမ်သို့ နှစ်ခေါက် ရောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ ကျွန်မတို့နှင့် ဗီယက်နမ်ကိစ္စ ဆွေးနွေးကြသော အခါ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကို မအောင်မြင်နိုင်သော စစ်ပွဲအဖြစ် သုံးသပ်ဝေဖန်ခဲ့သည်။ ဗီယက်နမ်စစ်ကို ထောက်ခံရေးသားနေသော လက်ရှိ အယ်ဒီတာ့ အာဘော်ကဏ္ဍ အမြင်ကိုလည်း တဖြည်းဖြည်းပြောင်းလဲသွားရန် ကျွန်မတို့ သဘောတူလိုက်ကြသည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ပုံ.စံသတင်းစာ ခေါင်းကြီးပိုင်းရေးသူအဖြစ် ဖီးလ် ဂေရလင် ဝင်လာချိန်မှစ၍ အယ်ဒီတာ့ အာဘော်ကဏ္ဍမှ အယ်ဒီတာများအတွင်း၌ သဘောထားတင်းမာမှု ပိုမိုကြီးထွားလာပါတော့သည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ဖီးလ် ဂေရလင်က မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်အား ခေါင်းကြီးပိုင်းရေးရန် ပုံ.စံသို့ ခေါ်ယူလိုက်သောအခါ ရပ်စဲ က မက်အားညွှန်း၍ “ကိုယ့်လူ လူပေါင်းမှားပြီ။ မိန်းကလေးက ကိုယ့်ဘက်က ထောက်ခံမယ့်လူပါကွ” ဟု ဖီးလ် ဂေရလင်ကို ထွေခဲ့သေးသည်။

ထိုအချိန်တွင် ထုံးစံအတိုင်း ရပ်စဲမှအပ ကျွန်မနှင့် ပို့.စံပိုင်းတော်သားများ မှာ သမ္မတ ဂျွန်ဆင်နှင့် သဟဇာတ မဖြစ်တော့ပေ။ အထူးသဖြင့် ဂျွန်ဆင် သည် ၁၉၆၆ ခုနှစ်လောက်တွင် ကျွန်မအပေါ် ခပ်တန်းတန်းဖြစ်သွား လေသည်။

သမ္မတ ဂျွန်ဆင်က ကျွန်မကို အိမ်ဖြူတော်သို့ ခေါ်၍ ဩဇာ လွှမ်းမိုးရန် ကြိုးပမ်းနေသည်ဆိုသည်အချက်ကို ကျွန်မ၏ အယ်ဒီတာ များအား ကျွန်မက ခေါ်၍ပြောထားသည်။ ထို့ပြင် အိမ်ဖြူတော်အားလည်း ဂရုစိုက်စရာ မလိုဟု ကျွန်မက ပြောပါသည်ဟူသော လုပ်ကြံဖန်တီး ထားသည့် သတင်းတစ်ခု ဂျွန်ဆင်ထံ ရောက်သွားရာမှ ဂျွန်ဆင် ကျွန်မ အပေါ် ဆက်ဆံရေး ပြောင်းသွားမှန်း နောင်မှ ကျွန်မသိရပါသည်။ ကျွန်မ သည် မဟုတ်မတရား ဖန်တီးထားသည့် ထိုသတင်းမှာ လုံးဝ မဟုတ်မမှန် ကြောင်း၊ ကျွန်မအနေဖြင့် ၎င်းအပေါ် အခင်အမင်မပျက်၊ နိုင်ငံ့ခေါင်း ဆောင်ကြီး တစ်ယောက်အဖြစ်လည်း တန်ဖိုးထား လေးစားကြည့်ညိုလျက် ရှိကြောင်း၊ ကျွန်မသည် ၎င်းအပေါ် သဘောထားနှင့် ခံယူချက်မှာ ယခင် ၎င်း၏ခြံထဲသို့ ရောက်စဉ်က ပြောပြထားခဲ့သည့်အတိုင်း မပြောင်းလဲ ပါကြောင်း ဂျွန်ဆင်ထံသို့ ၁၉၆၆ ခုနှစ် မေလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် စာရေး၍ ပြောပြလိုက်ပါသည်။

ဂျွန်ဆင်သည် ဖီးလ် မရှိသည့်နောက်ပိုင်း ပို့.စံသတင်းစာ၌ ပေါ် ပေါက်နေသည့် အခက်အခဲကို တွေ့နေရပေပြီ။ သူသည် ကျွန်မတို့ ရေး သားချက်၊ အထူးသဖြင့် ဗီယက်နမ်ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မတို့၏ ရေးသားချက်များကြောင့် စိတ်အနှောင့်အယှက် အဖြစ်ကြီးဖြစ်လျက်ရှိပေ သည်။ သူဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ပို့.စံက ကြိုတင်ခန့်မှန်း ရေး သားနေခြင်းကို ဂျွန်ဆင် များစွာ ရွံ့မှန်းနေသည်။ ဤအကြောင်းကို ကျွန်မ ထံ ပြန်ကြားသော သူ့စာထဲတွင် တစ်စွန်းတစ်စ ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ဂျွန်ဆင် အနေဖြင့် မည်သည့်အခါမျှ လက်မခံသော သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းစွာ နား

မလည် သဘောမပေါက်သောအရာမှာ သတင်းစာကောင်းတစ်စောင် ထုတ်လုပ်ရာတွင် အယ်ဒီတာများ၌ရှိသော၊ ရှိလည်းရှိရမည်ဖြစ်သော ကိုယ် ပိုင်လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ခွင့်³⁴ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကို ကျွန်မက လွတ် လပ် ခွင့် ဟု ခေါ်ပါသည်။ ရေးသားခွင့်³⁵ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်မအနေဖြင့် ယခင်က တည်းကရော၊ ယခုအချိန်၌ပါ ခံယူထားသည့်အတိုင်း ညွှန်ဆင်အား မည်သည့် အခါမျှ အကျိုးပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း မလုပ်ပါ။ ကျွန်မသည် ကျွန်မ၏ အလုပ်ကိုလုပ်ပြီး သူကလည်း သူ့အလုပ်သူ လုပ်နေခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ် နွေရာသီတွင် ချားလ် ရိုက်စ်မဲန်း³⁶နှင့် ဇနီး ဂျိန်းစ် ရိုက်စ်မဲန်း³⁷တို့ ငှားရမ်းထားသည့် ရွက်သင်္ဘောကြီးဖြင့် ဂရိကျွန်းစုများကို ဖြတ်၍ ဥရောပသို့ သွားရောက်လည်ပတ်သည့်ခရီးတွင် ကျွန်မ လိုက်ပါ သွားပြန်သည်။ ကျွန်မမေမေ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ထိုစဉ်ကသမ္မတတီးတိုးမှာ မည်သူနှင့်မျှ မတွေ့ဘဲ နှစ်နှစ် ကြာနေခဲ့ပြီးနောက် ကျွန်မနှင့်တွေ့ရန် လက်ခံလိုက်သဖြင့် ကျွန်မရောမမြို့သို့ ဝင်ပြီး ရောမမြို့ နယူးစိတ်စ် ရုံးခွဲမှ အကြီးအကဲ ဘီးလ် ပက်ပါးနှင့်အတူ တီးတိုး၏ နွေရာသီအပန်းဖြေ ကျွန်း ကလေး ဘရီယွန်နီဆီသို့ သွားကြသည်။ တီးတိုးသည် စကားကို လျင်မြန် သွက်လက်စွာ ပြောတတ်သူဖြစ်ရာ အသံသွင်းတိတ်ခွေများကို ထိုအချိန်က တွင်ကျယ်စွာမသုံးကြသေး၍ ကျွန်မမှာ နှစ်နာရီကြာအောင် တီးတိုးပြော သည်များကို ကလောင်ဖြင့်လိုက်၍ ရေးမှတ်ထားလိုက်ရပါသည်။ ကျွန်မနှင့် တီးတိုး တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့်သတင်းကို ပို.စ် ရှေ့ မျက်နှာဖုံးတွင် ကျွန်မ နာမည်နှင့်တကွ ဖော်ပြပေးခဲ့ကြပါသည်။ (အခြားသတင်းစာများနှင့် မတူဘဲ ပို.စ်အယ်ဒီတာများသည် သတင်းစာပိုင်ရှင်၏ ဆောင်းပါးများကို ပယ်ခွင့် ရှိသည်။ ပယ်လည်းပယ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ခရီးသွားဆောင်းပါး အများကို နေရာသီတိမ်ပေးခဲ့သည်က များပါသည်။)

အိမ်နှင့် ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ် ကင်းဝေးသွားပြန်သောကြောင့် ကျွန်မပြန်ရောက်သောအခါ ပြဿနာတွေက ကြုံဆိုနေကြသည်။ ယင်းပြဿနာနှင့် လုပ်ငန်းများကို ရက်သတ္တတစ်ပတ်လုံးလုံး အချိန်ယူရှင်းလင်းပြီးနောက် စနေ၊ တနင်္ဂနွေနားရက်တွင် ဘီးလ်၊ စတီးဖ်၊ လာလီနှင့် ယန်းတို့ကိုခေါ်၍ ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီ၌ အပန်းဖြေကြပါသည်။ တင်းနစ်ဘောလုံးကို ကျွန်မကစပေးရန် အပေါ်သို့ မြှောက်လိုက်စဉ်မှာပင် မိုက်ခနဲဖြစ်ပြီး ကျွန်မ တက်ပြီး သတိလစ်သွားပါတော့သည်။ သားနှင့် သားမက်တို့က ဆရာဝန်ကို ခေါ်ပြီး လူနာတင်ကားဖြင့် ကျွန်မကို ဂျော့ချ်ဝေါ့ရှင်တင်ဆေးရုံသို့ ခေါ်သွားကြပါသည်။ ဆေးရုံတွင် ခြောက်ရက်နေပြီး အစစ်ဆေးခံလိုက်သဖြင့် မွေးရာပါ ဒဏ်ရာတစ်ခုခု သို့မဟုတ် ယခင်တီဘီရောဂါ၏ ဒဏ်ချက်ကြောင့်ဟု ယူဆရသည်။ ချွတ်ယွင်းချက်တစ်ခု ကျွန်မ၏ ဦးနှောက်၌ တွေ့ရသည်ဟု ဆရာဝန်ကဆိုသည်။ တက်သည်ဝေဒနာ ရုတ်တရက် ဝင်မလာမီ အတွက် ဒိုင်လဲန်တင်⁴⁰ဆေးပြား အပြင်းစားတစ်မျိုးကိုလည်း စားစေပါသည်။ (ကျွန်မကို ဆေးကို အာနိသင် မည်သူမျှ မရှင်းပြခဲ့ပါ။) ထိုဆေးဒဏ်ကြောင့်ပင်ထင်သည်။ ကျွန်မမှာ တစ်နှစ်အတွင်း ယခင်ကကဲ့သို့ ပုံမှန်အခြေအနေသို့ ပြန်မရောက်နိုင်အောင် ကျန်းမာရေး အခြေအနေ ကျဆင်းသွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် မကြာခဏ မူးသလိုလို၊ နှလုံးတုန်သလိုလို ဝေဒနာမျိုးကို ခံစားတတ်လာ၍ နောင်အခါ ခရီးထွက်နိုင်ပါတော့မည်လားဟု စိုးရိမ်မိပါသည်။ အားကစားနှင့် အခြား ကြမ်းတမ်းသည့် လှုပ်ရှားမှုများ၌ ပြန်လည်ပါဝင်လှုပ်ရှားနိုင်အောင် ပြန်လည်ကျန်းမာလာရေးကိုလည်း စိတ်မအေးဖြစ်ရပါသည်။

သို့သော် ပြင်းထန်သော ဝေဒနာများ မခံစားရတော့သဖြင့် ထိုဆေးကိုဖြတ်ရန် ဦးနှောက်နှင့် အာရုံကြော အထူးကုဆရာဝန်နှင့် ပြန်လည်အစစ်ဆေးခံကြည့်ပါသည်။ ထိုဆရာဝန်က ကျွန်မ၏ ဦးနှောက်ကို ဓါတ်မှန်ရိုက်ကြည့်ပြီးနောက် ကျွန်မ၌ အခြေအနေဆိုးကလေး ရှိနေသေးသဖြင့်

မူလဆေးပြားများကို ဆက်လက်မှီဝဲရန် ညွှန်ကြားပါသည်။ တစ်ဆယ့်ငါးနှစ် ကြာသောအခါ အလွန်တော်သော ဦးနှောက်နှင့် အာရုံကြောအထူးကု ဆရာဝန်တစ်ယောက်နှင့်တွေ့တော့မှ ကျွန်မလည်း ဆေးပြတ်သွားပါတော့ သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်မမှာ ကျန်းမာရေး ပိုမိုကောင်းမွန်လာပြီး မူးမေ့သွားခြင်း မျိုးလည်း ပြန်မဖြစ်တော့ပေ။ သို့သော် ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်အကြာတွင် ဧည့်ခံပွဲတစ်ခု၌တွေ့သော အထက်လွှတ်တော် အမတ် ဘော်ဘီ ကနေဒီက ဗီယက်နမ်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ပို.စ်၏ ရပ် တည်ချက်အကြောင်း မေးမြန်းလာရာ ကျွန်မမှာ ရုတ်တရက်စိတ်လှုပ်ရှား ကာ မူးမေ့လဲကျသွားတော့မလို ဖြစ်သွားပါသည်။ ကျွန်မသည် သတိဖြင့် စိတ်ကိုထိန်းကာ ဘော်ဘီအား တောင်းပန်ပြီး ထိုဧည့်ခံပွဲမှ အမြန်ဆုံး ထွက်လာခဲ့ရပါတော့သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ်သည် အမေရိကန်နိုင်ငံအတွက်ရော၊ ကျွန်မအတွက် ပါ အရေးကြီးသောနှစ်ဖြစ်ပါသည်။ ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲတွင် အမေရိကန် ပါဝင်ဆင်နွှဲနေခြင်းကို ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြသူများ ပိုမိုပြင်းထန်လာကြသည်။ သမ္မတ ဂျွန်ဆင်ကမူ ဗီယက်နမ်ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ သူ့မူဝါဒကို အမှန်အဖြစ် ကိုင်စွဲထားဆဲပင်။ မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဘော်ဘီကနေဒီ က ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ ထောက်ခံချက်ဖြင့် မိမိသမ္မတအဖြစ် အရွေးချယ် ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာလိုက်ပါသည်။ ရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်အကြာ တွင် သမ္မတဂျွန်ဆင်က လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲတွင် မိမိအနေဖြင့် ပြန်လည် အရွေးမခံတော့ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာပြန်သည်။

နိုင်ငံရေးမဲဆွယ်လှုပ်ရှားမှုများ စတင်ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ ကျွန်မတို့မိသားစုအတွင်း၌လည်း နိုင်ငံရေးကိစ္စများကို ဆွေးနွေးဖြစ်ကြ သည်။ ထိုအချိန်က သမီးကြီးလာလီမှာ ဒုတိယသမီးကို ဆေးရုံ၌ မျက်နှာ မြင်ပြီးခါစဖြစ်သည်။ မေမေလည်း ရင်သားကင်ဆာ ခွဲစိတ်ကုသရန် ဆေးရုံ

သို့ ရောက်နေသည်။ မေမေမှာ အသက် ၈၁ နှစ်ရှိပြီဖြစ်သည်အပြင် ရိုးဆက် ရောင်ယမ်းနေ၍ ဘီးတပ်ကုလားထိုင်ဖြင့် သွားလာနေရသည်။ ကျွန်မသည် မေမေအတွက် အလွန်စိုးရိမ်လှသော်လည်း မေမေ စိတ်အပြောင်းအလဲ ဖြစ်စေမည့် အကြောင်းအရာများကို မခွဲစိတ်မိတစ်နေ့ ညနေပိုင်း တစ်ချိန်လုံး မေမေနှင့်အတူထိုင်ရင်း ပြောပေးခဲ့ပါသည်။ မေမေ့၌စိတ်အားတွေ အတော်အတန်ပြည့်နေသေးသည်ကို တွေ့ရ၍ ကျွန်မအားတက်မိပါသည်။ နောက်တစ်နေ့ မနက် မေ့ဆေးအရှိန်ပြယ်စပြုသည်ဆိုလျှင်ပင် မျက်လုံးတစ်ဖက်ပွင့်လျက် “ကေးက ဘာဖြစ်လို့ ဘော်ဘီ ကနေဒါကို ဒီလောက် ထောက်ခံနေရတာလဲ” ဟုမေးသည်။ မေမေက ဘော်ဘီ ကနေဒါကို အပြင်းအထန် ဆန့်ကျင်သူဖြစ်ပါသည်။

ထိုနှစ်နေ့ဦးပေါက်ရာသီတွင် အမေရိကန်လူထုအတွင်း၌ ရုတ်ရုတ်သဲသဲဖြစ်မှုများ၊ အံ့ကြွလှုပ်ရှားမှုများ အများအပြား ပေါ်ပေါက်နေပြီဖြစ်သည်။ ဧပြီလတွင် မာတင် လူသာကင်း ဂျူနီယာ လုပ်ကြံခံရပြီးနောက် တစ်နိုင်ငံလုံး မီးဟုန်းဟုန်းတောက်တော့သည်။ မာတင် လူသာကင်း လုပ်ကြံခံရသည်မှာပင် ဝေါရှင်တင်မြို့တော်၏ အခြေအနေမှာ ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ အဆိုးဝါးဆုံးအခြေအနေသို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ထိုညက ကျွန်မသတင်းစာတိုက်တွင် နေခဲ့ရသည်။ တိုက်မှ ဝန်ထမ်းအချို့ အဆောက်အဦအမိုးပေါ်သို့ တက်၍ မြို့ထဲတွင် နေရာအနှံ့လောင်နေသော မီးများကို ကြည့်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်မတို့ သတင်းစာတိုက်အနီးရှိ ၁၄ လမ်းထဲမှမီးကို သတိထားကြည့်နေကြရသည်။ မြို့တွင်းနေရာအနှံ့အပြား၌ အဓိကရုဏ်းနှင့် လူယက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိနေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အမျိုးသားလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင် အင်အား ၁၄,၀၀၀ ကျော်နှင့် ဒီစတြိတ်ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် အင်အား ၃၀,၀၀၀ ခန့်တို့ ပူးပေါင်း၍ အဓိကရုဏ်းနှင့် ဆူပူလှယက်မှုများကို ရှင်းလင်းဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့သည်။

ဇွန် ၅ ရက်နေ့နံနက် အလွန်စောစီးစွာပင် ကျွန်မအိပ်ခန်းမှ တယ်လီဖုန်းမြည်လာပါသည်။ အထက်လွှတ်တော်အမတ် ဘော့ဗ် ကနေဒီ ပစ်သတ်ခံရ၍ ကွယ်လွန်သည့်အကြောင်း ဘဲနဲက ဖုန်းဆက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းက ပုံနှိပ်စက်ကိုရုပ်၍ နောက်ဆုံးသတင်းဖြင့် ဖြည့်စွက်ရန်ဖြစ်သော်လည်း အထွေထွေမန်နေဂျာ ဂျင်း ဒေလီ⁴¹က သတင်းစာအထွက်နောက်ကျပါက စာဖတ်သူများ မကျေမနပ်ဖြစ်မည်စိုး၍ စက်ကိုမရပ်လို။ ကျွန်မအနေဖြင့် သတင်းစာတိုက်သို့ လာရောက်ရန် ပြောပါသည်။ ကျွန်မတို့တိုက်သို့ ရောက်သောအခါ ဖြန့်ချိရေးညွှန်ကြားရေးမှူး ဟယ်ရီ ဂလက်စတိန်း⁴²အား ဘာလုပ်ကြရင်ကောင်းမလဲဟု ကျွန်မမေးလိုက်ပါသည်။ အချိန်မှာ နံနက် ၄ နာရီထိုးပြီဖြစ်၍ သတင်းစာထုတ်နေကျအချိန်ပင် ကျော်လွန်နေသောကြောင့် ရိုက်ပြီးသမျှကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွားမည်။ ပြီးမှ နောက်ဆုံးအရေးကြီးသတင်းကို စုစည်း၍ အထူးထုတ်အဖြစ် ထပ်မံထုတ်ဝေမည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။ အထူးထုတ်မှာ အကုန်အကျများလှသော်လည်း သတင်းစာဖတ်ပရိသတ်ကို ယင်းသတင်းမျိုး ကြားသိစေလိုပါက ယင်းကဲ့သို့ပင် လုပ်ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်သည် ငွေကို စေ့စပ်သေချာစွာ သုံးစွဲတတ်သော ဂျွန် ဆွီတာမဲန်းနှင့် ထိပ်တိုက်တွေ့ဦးမည်လားဟု ကျွန်မ စိုးရိမ်မိပြန်သည်။ သို့သော် ဂျွန်ကလည်း ယင်းကဲ့သို့ အရေးတကြီးလိုအပ်သည့်ကိစ္စမျိုး၌ ငွေကိုသုံးဖို့ဝန်မလေးပါပေ။

ဘော့ဗ် ကနေဒီ သေနတ်ပစ်ခံရခြင်းကြောင့် ပို.စံသတင်းစာဝန်ထမ်းများအတွင်း တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်ရိုက်ခတ်လာသည့် ကိစ္စတစ်ခုလည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ပို.စံ၏ ပင်တိုင်ကာတွန်းဆရာကြီး ဟားဗ်ဗလော့ခ်က ဘော့ဗ် ကနေဒီ လုပ်ကြံခံရသည်နေ့ထုတ် ပို.စံ၌ ဖော်ပြရန် နိုင်ငံရေးကာတွန်းတစ်ခု ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ပုံတွင် သေနတ်ထိန်းချုပ်မှုဥပဒေကို ဆန့်ကျင်သည့် အမေရိကန်အထက်လွှတ်တော်အမတ်အားလုံး၏ပုံကို ဖော်ပြပြီး ပုံစာမှာ လူသတ်မှုဟူ၍ဖြစ်သည်။ ထိုပုံကို ဘော်ဘီလုပ်ကြံခံရ

သည့်နေ့ထုတ် သတင်းစာ၌ ဖော်ပြပါက အလွန်ရက်စက်လွန်းရာကျမည်ဟု ယူဆ ၍ ဖီးလ် ဂေရလင်က ထိုပုံကို မသုံးဘဲထားလိုက်သည်။ ယင်းအတွက် ဟားဗ် ဘလော့ခ်အလွန်စိတ်ဆိုးပြီး အယ်ဒီတာအဖွဲ့၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်မှ ထွက်ကာ သတင်းဌာနဘက်သို့ ကူးပြောင်းသွားသည်။ ဖီးလ်နှင့်လည်း ခြောက်လခန့်အထိ စကားမပြောခဲ့ပေ။

၁၉၆၈ ခုနှစ် နွေရာသီကာလတစ်လျှောက်လုံးလိုလိုမှာ နိုင်ငံရေး ကိစ္စတစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကာလပင်ဖြစ်သည်။ သမ္မတအဖြစ် အရွေးချယ်ခံမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များစာရင်းတွင် ဂျွန်ဆင်နှင့် ဘော့ဗ် ကနေဒီတို့ ပုံလွှာများကို မမြင်ရတော့၍ သမ္မတရွေးချယ်ပွဲ မဲဆွယ်လှုပ်ရှားမှုများမှာ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာဖြစ်နေသည်။ ဟျူးဘတ် ဟမ်ဖရေ၊ ယူဂျင်း မက္ကာသီ၊ ရစ်ချတ် နစ်ဆင်၊ ရော်နာလ်ဒ် ရေဂင်၊ နယ်လ်ဆင် ရော့ကဖဲလားနှင့် ဂျော့ချ် ဝေါလေ့စ်တို့ ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က နစ်ဆင် သည် လူကြိုက်များခဲ့သည့် ဟောပြောပွဲတစ်ခုဖြင့် နိုင်ငံရေးလောကထဲသို့ တစ် ကျော့ပြန် ဝင်ရောက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဇူလိုင်လလယ်တွင် ပို.စ် မှ အယ်ဒီတာများ၊ သတင်းထောက်များနှင့်အတူ နေ့လယ်စာစားရန် နစ်ဆင် ပို.စ် သတင်းစာတိုက်သို့ ရောက်လာသည်။ ဗီယက်နမ်မှ ဘေးရန်ကင်းရှင်း စွာ ပြန်ရောက်လာသည့် သားကြီး ဒေါ်နီ ဂရေဟမ်လည်း ထိုနေ့လယ်စာစားပွဲ သို့ တက်ရောက်သည်။ ကျွန်မက နစ်ဆင်အား သူနဲ့ ကျွန်မတို့မေမေ တို့အိမ်တွင် ၁၉၄၆ ခုနှစ်က ပထမဆုံး တွေ့ခဲ့ကြဖူးကြောင်း အစဖော် ပြောမိသောအခါ သူက ၁၉၄၇ ခုနှစ်က ကျွန်မနှင့် ပထမဆုံး တွေ့ခဲ့တာ ဖြစ်ကြောင်း အတိအကျ ပြန်လည်ပြောပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်ကပင် နစ်ဆင်မှာ အထက်လွှတ်တော် အမတ် ဖြစ်နေပါပြီ။ နစ်ဆင်သည် စားပွဲတွင်ထိုင်နေသော်လည်း ဘာမှမစား။ ကိုယ်အလေးချိန်လျော့အောင် လုပ်နေသည်ဟုဆိုကာ ကော်ဖီအေးကိုပင် မသောက်ခဲ့ပေ။ နစ်ဆင်က

ဗိယက်နမ်စစ်ရပ်ဆိုင်းရေး လူထုသဘောကို ထောက်ခံသည်။ သမ္မတအနေ ဖြင့် သိက္ခာရှိသော ဖျန်ဖြေမှုတစ်ခုလည်း ပြုလုပ်ပေးဖို့ လိုအပ်မည်ဟုဆို သည်။

ဗျူးဘတ် ဟမ်ဖရေလည်း ကျွန်မနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်လာပါသည်။ သူ့အနေဖြင့်လည်း စံပြုသမ္မတတစ်ယောက် ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ ယုံကြည်ထားသည်။ ဂျွန်ဆင်ကမူ ဟမ်ဖရေမှာ အာဝဇ္ဇန်းရွှင်လွန်းသည် ဟုဆိုကာ မကြိုက်ချင်လှ။ ကျွန်မက ဟမ်ဖရေ၏ ကောင်းသောအရည် အသွေးတွေကြောင့် မိတ်ကောင်းတစ်ယောက်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။

ကျွန်မတို့နှင့် အနီးဆုံး ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုတွင် နှစ်ဆင် အနိုင်ရသောအခါ ဖီးလ် ဂေရလင်က အယ်ဒီတာ့အဘော်အခန်းမှနေ၍ နှစ်ဆင် ၏ ဂုဏ်ပုဒ်များကို ချီးကျူးရေးသားခဲ့ပါသည်။ ကာတွန်းဆရာ ဟားဗ် ဘလော့ခ်ကလည်း သရုပ်ဖော်ရေးသားခဲ့သည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ကျရောက်မည့် ၎င်း၏ အသက် ၆၅ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့မှစ၍ သတင်းစာလုပ်ငန်းမှ အနားယူမည်ဟု ရပ်စဲ ဝစ်ဂင်းစ်က ကျွန်မအား ကြိုတင်အသိပေးထားသည်။ သို့သော် သမ္မတ ဂျွန်ဆင်က ၎င်းအား ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အမေရိကန်သံအမတ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ပေးလာသောကြောင့် မွေးနေ့မတိုင်မီမှာပင် ပို့စ်မှ အပြီးအပိုင် အနားယူသွားပါသည်။

ရပ်စဲ အနားယူသွားသောကြောင့် သတင်းစာဝန်ထမ်းပိုင်း ဖွဲ့စည်း မှုနှင့် သတင်းနှင့် အယ်ဒီတာပိုင်းစီမံခန့်ခွဲမှုအပိုင်းများ၌ အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ရပ်စဲမရှိသည့်နောက် ဖီးလ် ဂေရလင်ထံမှ တက်လာ သော အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍကို ကျွန်မထံသို့ တင်ပြရန် အမှုဆောင် အယ်ဒီတာဖြစ်လာသော ဘဲန်ဘရက်လီနှင့် ကျွန်မ နှစ်ဦးသဘောတူ ညှိနှိုင်း ထားလိုက်ကြပါသည်။ ထိုအချိန်က မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်ကို ကျွန်မ ကောင်းစွာ မသိသေး။ ဖီးလ်က မက်ကို သွားလေရာသို့ သူနှင့် အမြဲတမ်းခေါ်သွား

တတ်သည်။ တစ်နှစ်ခန့်အကြာမှာပင် မက်၏အရည်အသွေးကို သိလာရ၍ ဖီးလ်နှင့်တိုင်ပင်ပြီး အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍ တွဲဖက်အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်တိုးမြှင့်ပေးလိုက်ပါသည်။ မက်မှာ ကောင်းမြတ်သော စိတ်သဘောထားရှိခြင်း၊ ရေးသားမှု၊ တည်းဖြတ်မှုအပိုင်း၌ ထူးခြားသော စွမ်းရည်ရှိမှု၊ ကြီးမားသော ဇွဲလုံ့လရှိမှုတို့ကြောင့် ဖီးလ်က ၎င်းနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ဖို့ ရွေးချယ်ခြင်းမှာ အလွန်သင့်မြတ်လှပေစွ။

ထိုအခိုက် ဘန်နှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ရန် ပြောင်းရွှေ့လာသော တွဲဖက်အုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာ ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစ်⁴³ မှာ သိပ္ပံရေးရာ၊ ဆေးပညာ၊ ပညာရေး၊ ဘာသာရေးစသည်တို့၌ စိတ်ဝင်စားသူဖြစ်ရာ ယင်းကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုပြည့်စုံစွာ ရေးသားနိုင်သည့် သတင်းထောက်များကို စုဆောင်းမွေးမြူပါသည်။ သူကိုယ်တိုင်လည်း ဦးဆောင်ရေးသားသည်။ ကျွန်မမှာ ပို.စ်နှင့် နယူးစ်ဝိစ်တွင် ဖော်ပြမည့် သတင်းဆောင်းပါးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ချက်များ ရေးသားပေးပို့နိုင်သည့် အဆင့်အထိ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်လာပြီဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ သုံးသပ်ထင်မြင်ချက်များကို ပုံနှိပ်စာလုံးအသွင်ဖြင့် ပြန်လည်တွေ့မြင်ရသောအခါ အထူးပင် ကြည်နူးနှစ်သိမ့်ရပြန်ပါသည်။ ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစ်၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင် ပို.စ်သတင်းစာ တိုးတက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆင်ခြင်တွေးဆဖွယ်ရာ အကြောင်းချင်းရာများ ကျွန်မစိတ်ကူးထဲတွင် မပြတ်ရှိနေခဲ့ကြသည်။ သောကြာနေ့ထုတ် သတင်းစာတွင် "Weekend" အမည်ဖြင့် ပုံနှိပ်ပါဝင်လာသော မဂ္ဂဇင်းကဏ္ဍသစ်မှာလည်း ဆိုင်မင်းစ်၏ တီထွင်ဆန်းသစ်ချက်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ဟောင်းဝပ် နှင့် ဘန်တို့က ကျွန်မထံ စာတိုစာရှည်ရေးကြသည်အခါ ကျွန်မကို မေမေ⁴⁴ ဟု ခေါ်လေ့ရှိကြပါသည်။ ဘန်ကမူ ကျွန်မကို အများဆွတ်၍ မေ⁴⁵ ဟူ၍ အခေါ်များသည်။ ကျွန်မအပေါ် မိခင်ကဲ့သို့ မြတ်နိုးတွယ်တာသည့်စိတ်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြသည်ကို ကျွန်မ ကြိုက်ပါသည်။

၁၉၆၈ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီ၌ ရပ်စ်ဝစ်ဂင်းစ် ပို့.စ်မှထွက် သွား၍ ကျွန်မအဖို့ အရေးပါသော မိတ်ဆွေဟောင်းကြီးတစ်ယောက် ဆုံးရှုံး နေရခိုက် ထိုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်း၌ ဂျွန် ဆွီတာမဲန်းက ပို့.စ်မှ အနားယူလို ကြောင်း ကျွန်မကို ပြောလာပြန်ပါသည်။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ပီနေသော ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေရေးတာဝန်များမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ရလိုပါသည်ဟု ဆိုသည်။ ဂျွန်သည်လည်း ပို့.စ်ကို အရှုံးခံထုတ်ဝေရသည့် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်ကတည်းက အဓိကတာဝန်များကို သစ္စာရှိစွာ ထမ်းဆောင်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ဖရစ်ဇ်နှင့် ကျွန်မတို့ သူ့ကို နှစ်သိမ့်စည်းရုံးကြပါသေးသည်။ မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။

ကျွန်မသည် အသစ်တီထွင်ထားသော ကုမ္ပဏီဘုတ်အဖွဲ့ ဒုတိယ သဘာပတိ (ကုမ္ပဏီ အနာဂတ်လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း) နေရာ၌ ဂျွန် နာမည်ကို ထည့်သွင်းထားလိုက်ပြီး ၎င်း၏နေရာ၌ အစားထိုး တာဝန်ယူ နိုင်မည့် လူသစ်တစ်ယောက် ဝိုင်းဝန်းရှာဖွေပေးရန် ဂျွန်အား မေတ္တာရပ်ခံ သည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်မမှာ ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်သာ ယူထားပြီး သတင်းစာ၌ မည်သည်ရာထူးမှ ယူထားခြင်း မရှိဘဲဖြစ်နေရာ ဂျွန်က ကျွန်မ ထုတ်ဝေသူဖြစ်သင့်သည်၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကျွန်မက ကျွန်မအနေဖြင့် ထုတ်ဝေသူ မဖြစ်နိုင်ကြောင်းပြောသော်လည်း ဂျွန်က ဖြစ်ရမည်ဟုသာ အခိုင်အမာ တိုက်တွန်းအားပေးနေရာ နောက်ဆုံးတွင် စိတ်ထဲက ခပ်ထင်ထင်နှင့်ပင် ထိုရာထူးကို ယူရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ဖေဖေနှင့် ဖီးလ်တို့သည်လည်း သတင်းစာတွင် ဤရာထူးတာဝန်ကိုပင် ယူခဲ့ ကြပြီ မဟုတ်ပါလား။ သတင်းစာလုပ်ငန်း၌ ဦးစီးဦးဆောင်လုပ်မည့် လုပ် ငန်းအကြီးအကဲသစ်တစ်ယောက် ရှာဖွေဦးမည့် စိတ်ကူးတော့ ကျွန်မတွင် ရှိနေပါသည်။ လုပ်ငန်းအကြီးအကဲ ရှာဖွေမည်ဟုသာဆိုသည်။ တကယ် တော့ ကျွန်မသည် လူမှန်နေရာမှန်ရဖို့အတွက် အကဲဖြတ်နည်းကို မသိ သေး။ ထိုရာထူးအတွက် လိုအပ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုကိုပင် ကျွန်မ ဂဃနဏ မသိပေးပါချေ။ သတင်းစာလုပ်ငန်းခွင်ထဲမှ ကျွန်မသိသူတစ်ယောက်၊ နှစ်

ယောက်အကြောင်း စုံစမ်းကြည့်ပြီးနောက် မိတ်ဆွေကြီး ဘော့ မက်နာမား ရားကို ပြောပြလိုက်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် မက်နာမားရား၏ အကြံပြုချက်ဖြင့် ပေါလ် အစ်နေ့ရှပ်စ်⁴⁶အား သတင်းစာဘုတ်အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ် ကုမ္ပဏီ၏ အမှုဆောင်ဒုတိယသဘာပတိအဖြစ် ၁၉၆၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှစတင် တာဝန်ပေးလိုက်တော့သည်။

ဂျွန် ဆွီတာမဲန်း မရှိသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်မအဖို့ အလွန်ခက်ခဲကျပ်တည်းသောကာလသို့ စတင်ဝင်ရောက်လာပြီဖြစ်သည်။ နေရာတိုင်း၌ ပြဿနာတွေ တာစုနေကြသည်။ ကုမ္ပဏီကို စီမံအုပ်ချုပ်ရန် မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ပြဿနာများ ရှုပ်ထွေးလာသည်။ ပို့စ်ထုတ်လုပ်မှု အဆိုဝါးဆုံးအခြေအနေသို့ ရောက်သွားသည်။ အလုပ်သမားအခက်အခဲကြီးထွားလာသောကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ နယူးစီဝီဒ်၌ အယ်ဒီတာပိုင်းရော လုပ်ငန်းပိုင်းပါ မပြေမလည်ဖြစ်နေသည်။ တီဗီစက်ရုံလုပ်ငန်း၌လည်း အမြတ်အစွန်း နည်းပါးလာမည့် အလားအလာကို တွေ့နေရသည်။ ကုမ္ပဏီ ပျက်သွားလေမည်လားဟုပင် ကျွန်မ စိုးရိမ်လာမိပါသည်။ ယင်းပြဿနာ အရှုပ်အထွေးအားလုံးမှာ ကျွန်မ၏ အဆုံးအဖြတ်များနှင့် မဆုံးဖြတ်ဘဲ နေခဲ့ခြင်းတို့မှ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်ရာ ကျွန်မသည် မလုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ခဲ့ခြင်းနှင့် လုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘဲ နေခဲ့ခြင်းတို့၏ ဆိုးကျိုးကို လှလှကြီး ခံစားနေရပြီဖြစ်ပါသည်။

ထိုမျှ ဆိုးရွားနေသည်ဆိုသော အချိန်မှာပင် ဘဲန်၏စိတ်ကူးဖြင့် ပို့စ်သတင်းစာထဲမှ အမျိုးသမီးကဏ္ဍကို Style ဟူသော အမည်သစ်ပေး၍ ဖွင့်လှစ်ပေးလိုက်ပါသည်။ ယင်းကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးရေးရာမျှသာ မဟုတ်တော့ဘဲ ဖြစ်ရပ်များထက် လူပုဂ္ဂိုလ်ကို အသားပေးဖော်ပြလာသည်။ လူထုရေးရာထက် ပုဂ္ဂလိကဘဝရေးရာကို ဦးစားပေးဖော်ပြလာသည်။ ရည်ရွယ်သည့် ပရိသတ်မှာလည်း ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ပေါ်နေ လူဖြူလူမည်း၊ ကျားမ၊ မြို့စွန်မြို့ဖျားနေသူများ၊ အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သည့် လူတန်းစားနှင့်

အိမ်ရာတည်ဆောက်သူများအထိ ကျယ်ပြန့်လာသည်။

အခြေအနေများ ပြန်လည်ကောင်းမွန်စ ပြုလာပြန်သည်။ Style ကဏ္ဍတွင် အယ်ဒီတာများက ကောင်းနိုးရာရာများ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးလာကြသည်။ ထူးချွန်သော စာရေးဆရာ ဂျယ်လ်ဘီ ကော့ဖေး⁴⁷ ရောက်လာသည့် ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ စ၍ စာရေးကောင်းသော လူတစ်စုဖြင့် Style ကဏ္ဍကို ဂျယ်လ်ဘီကိုယ်တိုင် ဦးစီးတည်းဖြတ်လုပ်ကိုင်လာခဲ့သည့်အပြင် ပို.စ်၏ အတော်ဆုံးလူငယ်ဖြစ်သော တောမ် ရှေးလ်စ်⁴⁸ကိုပါ အထွေထွေသတင်းထောက်အဖြစ် ငှားရမ်းအသုံးပြုခဲ့သဖြင့် Style ကဏ္ဍမှာ လူကြိုက်များလာလေသည်။

၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ဂျယ်လ်ဘီ ကော့ဖေး ပို.စ်မှ ထွက်သွားသဖြင့် မာရီဟာဒါ⁴⁹က Style ကဏ္ဍကို ဆက်လက်တာဝန်ယူသည်။ မာရီကလည်း သူ့မူသူ့ဟန်ဖြင့် Style ကဏ္ဍကို ပိုမိုအောင်မြင်အောင် စီစဉ်ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ဒေးဗစ် ဗွန် ဒရ်⁵⁰ တာဝန်ခံတည်းဖြတ်လျက်ရှိသော Style ကဏ္ဍမှာ ကျွမ်းကျင်ထက်မြက်သော အယ်ဒီတာနှင့် စာရေးဆရာများကို ဆက်လက် မွေးထုတ်ပေးနေသည့်အပြင် ယင်းကဏ္ဍ၏ အမြင်တရားကို နိုင်ငံတစ်ဝန်း သတင်းစာများကလည်း အောင်မြင်စွာ ထွေးပိုက်ထားကြပြီ ဖြစ်သည်။

Notes

1. Stanley Karnow
2. Joe Kraft
3. Ward Just
4. Dick Harwood
5. Bart Rowen
6. David Broder
7. Nicholas Van Hoffman
8. Harry Rosenfeld
9. Dave Laventhol
10. John Riseling
11. Larry Israel
12. Howard University
13. FM radio station
14. *Paris Herald Tribune*
15. *International Herald Tribune*
16. Edward Heath
17. Bexley
18. 10 Downing Street
19. Harold Wilson
20. *New York Daily News*

21. Suzy
22. *In Cold Blood*
23. Black and White Ball
24. Lynda Johnson
25. Margaret Truman Daniel
26. Alice Roosevelt Longworth
27. Diana Vreeland
28. Cecil Beaton
29. *Vogue*
30. *Crimson*
31. Mary Wissler
32. Phil Geyelin
33. Meg Greenfield
34. liberty
35. license
36. Charles Wrightsman
37. Jayne Wrightsman
38. Bill Pepper
39. Brioni
40. Dilantin
41. Jim Daly
42. Harry Gladstein
43. Howard Simons
44. "Mama"
45. "Mums"
46. Paul Ignatius
47. Shelby Coffey
48. Tom Shales
49. Mary Hada
50. David Von Drehle

အခန်း(၂၁)

ကျွန်မသည် ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် ဝေါ်ရှင်တင်ပို.စ် သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူနှင့် ဝေါ်ရှင်တင်ပို.စ်ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသောအခါ ကျွန်မ ၌ ပြုလုပ်ဖွယ်ရာများ ခါတိုင်းထက်ပိုမိုများပြားလာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စမှအပ လုပ်ငန်းခွင်ထဲတွင် လုပ်ငန်းအချို့ တစ်ဝက်ကိုသာ လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး အစအဆုံး ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းမဟုတ် ပေ။ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သဘောတရားအချို့ကို ကျွန်မ သိရှိထားပြီးဖြစ်သော် လည်း ကျွန်မမှာ အခြားကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌများနှင့် မတူဘဲ အခြားလူများအပေါ် ပိုမိုမိုခို အားထားနေရဆဲဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အလယ်ပိုင်းမှ ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အလယ်ပိုင်းအထိ ကာလများသည် ကျွန်မ စိတ်ဒုက္ခအလွန်ရောက်ခဲ့ရသော အချိန်ကာလများ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မ လုပ်လိုသည့် လုပ်ငန်းတိုင်းတွင် အများဆုံး နောင်ယုက် နေသည့်အရာမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စိတ်ချယုံကြည်မှုရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ စိတ်လုံခြုံမှုမရှိဘဲ ဖြစ်နေရသည့်အကြောင်းတစ်ခုမှာ ကျွန်မ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော ဘဝအတွေ့အကြုံများကြောင့်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်မ တို့ခေတ်အခါက မိန်းကလေးများ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ကျဉ်းမြောင်းလွန်းလှ ရာ ကျွန်မတို့ မိန်းမသားများအနေဖြင့် ဇနီးသည်အဖြစ်၊ မိခင်အဖြစ်သာ လူတောတိုးခဲ့ကြရသည်။ မိန်းမများသည် ယောက်ျားသားများနှင့် ကလေး သူငယ်များ စိတ်ပျော်ရွှင်ချမ်းသာဖို့အတွက် လူဖြစ်လာကြရသည်ဟူသော အမြင်မျိုး စွဲကပ်လာခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုး သားများထက် အသိဉာဏ်ပညာနုနုနဲ့နိမ့်ကျသည်ဟူသော တစ်ယူသန် အစွဲ လောင်းရိပ်အောက်တွင် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ လုံးဝ ပိတ်ဆို့လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ခေတ်ကမ္ဘာ၌ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲတိုးတက် နေသည်ကို အမှီလိုက်ဖို့ဝေးစွာ လူစုလူဝေးထဲတွင် ကျွန်မတို့အမျိုးသမီး တွေ ပါဝင်ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်းပင် မပြုနိုင်။ နှုတ်ဆိတ်နေကြရသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်မ လုပ်ငန်းခွင်သို့ စတင်ဝင်ရောက်ကာစ က ကျွန်မမှာ လုပ်ငန်းထဲ၌ အမျိုးသားများထက် ပိုမိုသိမ်ငယ်သည့်အဖြစ် မျိုး ခံစားခဲ့ရပါသည်။ သိမ်ငယ်စိတ်ဝင်နေသောကြောင့်ပင် လုပ်ငန်းခွင်ထဲ မှ အမျိုးသားများက ကျွန်မကို တလေးတစား ကျိုးနွံစွာ ဆက်ဆံကြသည် ကို ဘာကြောင့်ဟူ၍ ကျွန်မ မခွဲခြားနိုင်ခဲ့ပါ။ ထိုအချိန်က ကုမ္ပဏီတစ်ခု ကို ထိန်းချုပ်သည့်အဆင့်မှ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အဖြစ် ကျွန်မမှာ အလွန်ပင် ထူးခြားထင်ပေါ်နေပါသည်။ စီးပွားရေးလောကသည် အမျိုးသမီး များအတွက် တံခါးပိတ်ထားဆဲဖြစ်သည်။ အမျိုးသားများကြီးစိုးသော လုပ် ငန်းခွင်၌ ကျွန်မ ကျင်လည်ခဲ့ရသော ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များက စကားပြော ဖော် အမျိုးသမီးဆို၍ တစ်နေ့လုံးတွင်မှ အတွင်းရေးမှူးတွေကလွဲလျှင် အခြားအမျိုးသမီးဝန်ထမ်းများ မရှိသလောက် ရှားပါးလှသည်။

၁၉၆၆ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ကလိဖိုရားမြို့ အမျိုးသမီးများ ကလပ်^၁၌ စကားပြောရန် ကျွန်မကိုဖိတ်ကြားစဉ် ကလပ်မှ တစ်စုံတစ်

ယောက်က အမျိုးသမီးများ၏ အဆင့်အတန်းအကြောင်း ဟောပြောရန် စာဖြင့် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သဖြင့် ကျွန်မက အမျိုးသားများ ကြီးစိုးသည့် လုပ်ငန်း ခွင်၌ အလုပ်လုပ်ရသော အမျိုးသမီးများ၏အခြေအနေကို ထင်ဟပ်သုံးသပ် ပြခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းတွင် ဝီးမင်း ဝဲဒေလီ^၂ သတင်း စာက ကျွန်မထံလာ၍ လူတွေ့မေးမြန်းသောအခါ အမျိုးသမီးဖြစ်ရခြင်း အတွက် လုပ်ငန်းတွင် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်နိုင်ပုံ၊ အုပ်ချုပ်မှုအယ်ဒီတာ အလုပ်မျိုးကို အမျိုးသမီးတွေ လုပ်နိုင်မည်ဟု ကျွန်မ မထင်ပုံ၊ သတင်းစာလောကတွင် အမျိုးသမီးများထက် အမျိုးသားများက ပို၍ သင့်တော်ပုံများကို ကျွန်မပြော ခဲ့ပါသည်။

ထိုသတင်းပါလာသည်နေ့မှာပင် ပို.စ် မှု ကျွန်မမိတ်ဆွေ သတင်း ထောက်နှင့် အယ်ဒီတာကြီး အယ်လ်ဆီ ကားပါး^၃ ကျွန်မရုံးခန်းထဲသို့ ရှူးရှူးရှဲရှဲဖြင့် ဝင်လာပြီး “မင်းဒီအတိုင်း ယုံထားသလား၊ မင်းဒီအတိုင်း ယုံထားရင် ကိုယ်အလုပ်က ထွက်ဖို့ ပဲရိုမယ်” ဟု ပြောတော့သည်။ စင်စစ်ဤကိစ္စနှင့် အတွေ့အကြုံများကို ပြောဆိုဆွေးနွေးဖို့ ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းခွင်တွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိပေ။ အထူးသဖြင့် အထက်ပိုင်း ရာထူးများတွင် ကျွန်မတစ်ယောက်တည်း အထီးတည်းဖြစ်နေပါသည်။ လုပ်ငန်းသဘောအရ ကျွန်မဆက်သွယ်ခဲ့ရသည့် ကြော်ငြာဌာနတစ်ခုတွင် လည်း အဖွဲ့ဝင် အမျိုးသားများအတွင်း၌ ကျွန်မမှာ တစ်ဦးတည်းသော အမျိုးသမီးအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လာခဲ့ရာ အဖွဲ့လှုပ်ရှားမှုတိုင်း၌ ကျွန်မအတွက် အဆင်မပြေမှု များစွာ တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မ ရှိနေပါလျက် ကျွန်မကို ချန်လှပ်၍ သို့မဟုတ် ကျွန်မရှိနေခြင်းကို မသိကျိုးကျွံပြုလျက် ပြုမူလှုပ် ရှားကြသည်များနှင့် ကြုံရသောအခါ အနေကျပ်အထိုင်ကျပ်ဖြစ်ရသကဲ့သို့ ဟားတိုက်ရယ်စရာလည်း ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အမျိုးသားများ အလယ်တွင် တစ်ဦးတည်းသော အမျိုးသမီးအဖြစ်ဖြင့် အလွန်ထုံထိုင်းထူအ သူမစာ ခံစားရတတ်ပါသေးသည်။

ယင်းကဲ့သို့ အမျိုးသားများထဲတွင် တစ်ဦးတည်းသော အမျိုးသမီး အဖြစ် ကသိကအောင့်အဖြစ်ကလေးများ ကြုံရဖန်များလာသော တစ်ည တွင် ဂျိုးအော်စော့ပဲအိမ် ညစာစားပွဲတစ်ခု၌ ကျွန်မ၏ အပြုအမူတစ်ခုမှာ ထူးထူးချွန်ချွန်ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။ ထိုညက အမျိုးသားများနှင့်အတူ ညစာ စားပြီးနောက် အမျိုးသားများမှာ ထုံးစံအတိုင်း ညစာစားသည့် အခန်းထဲ၌ ပင် ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီး ဘရန်ဒီ၊ စီးကရက်များသောက်လျက် အရေးကြီးကိစ္စများ ပြောဆို ဆွေးနွေးလျက်ရှိစဉ် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ဧည့်ခန်းတွင် ခေတ္တ စောင့်ပြီးမှ ထိုအမျိုးသားများနှင့် ပြန်လည်တွေ့ဆုံကြရန်ဖြစ်သည်။ သို့ သော် ကျွန်မမှာ ညနေပိုင်း ခပ်စောစောအချိန်ကို စာဖတ်လို၍ ညစာ စားပြီးပြီးချင်း ကျွန်မအိမ်သို့ ပြန်မည်ဟု ဂျိုးအား ပြောလိုက်ပါသည်။ ဂျိုးက သဘောမတူသဖြင့် ကျွန်မနှင့်ဂျိုး ကတောက်ကဆဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုညစာစားပြီးစ အချိန် ပိုင်းကလေးကို ကျွန်မက ပိုမိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးချ လိုသည့်ဆန္ဒရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတွင် အမျိုးသားများအား တော်လှန်ဆန့်ကျင်လိုသော ရည်ရွယ်ချက် လုံးဝမရှိခဲ့သော်လည်း ထိုညက ကျွန်မ၏ အပြုအမူမှာ လူမှုတော်လှန်ရေး အငယ်စားကလေးဟု ဆိုနိုင် ပါသည်။

ထိုအချိန်က အမျိုးသမီးလှုပ်ရှားမှု⁴နှင့် ပတ်သက်သော တကယ့် ပြဿနာများကို ကျွန်မ စတင်လေ့လာနေပြီဖြစ်ပါသည်။ မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ် နှင့်အတူ ကြံစည်တွေးဆရသည့်အခါများတွင် ကျွန်မအတွက် များစွာ အထောက်အကူရလေ့ရှိပါသည်။ သူနှင့်ကျွန်မသည် အမျိုးသမီးလွတ် လပ်မှု⁵ကိစ္စများအပေါ် အမြင်သဘောထားချင်း မတူကြသော်လည်း ရပ် တည်ချက်ချင်း တူနေကြ လေသည်။ ဂလော်ရီယာ စတန်နမ်⁶နှင့် ခင်မင်ခဲ့ သောကြောင့်လည်း ကျွန်မ စိတ်ကူးတွေ ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင် ပါသည်။ ဂလော်ရီယာသည် ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် ကြီးပြင်းခဲ့သူဖြစ်၍

ကျွန်မထက် အသက်ပိုငယ် သူဖြစ်သည်။ သို့သော် အမျိုးသမီးလှုပ်ရှားမှု များတွင် ထင်ရှားသော ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ပါဝင်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဂလော်ရီယာ ၏ စည်းရုံးမှုကြောင့် ကျွန်မ၏ ရှေးရိုးစွဲ အမြင်များ လုံးဝကင်းပျောက်ပြီး အမျိုးသမီးလှုပ်ရှားမှုအကြောင်း သဘော ပေါက်နားလည်လာတော့သည်။ အမျိုးသမီးလှုပ်ရှားမှုအတွက်လည်း ရန်ပုံ ငွေများကို ကျွန်မ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

ကနက်တက်ကောလိပ်မှ ဘွဲ့ရပြီးနောက် နယူးစီဝီခ်သို့ ဝါသနာအလျောက် ရောက်လာသော လစ်ဇ်ပီးယား⁷သည် ၁၉၆၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၉ ခုနှစ်အထိ အော့ဇ် အဲလီးယက်နှင့်တွဲ၍ လုပ်ကိုင်ခဲ့သော တစ်ဦး တည်း သော အမျိုးသမီးပင်ဖြစ်သည်။ သူမသည် စာရေးဆရာမဖြစ်လာပြီး ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် နယူးစီဝီခ်ပါရီရုံးခွဲတွင် သတင်းထောက်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုအခိုက် အော့ဇ်၏ ဖိနှိပ်ပြောဆိုမှု ခံရကြောင်း ကျွန်မ ကြားသိရ သောအခါ လစ်ဇ်ဘက်က ကိုယ်ချင်းစာ၍ ကျွန်မ အထူးပင်ခံစားရပါသည်။ ကျွန်မသည် လုပ်ငန်းခွင်မှ အမျိုးသမီးများ၏ ပြဿနာများကို စဉ်းစားချိန်ဆ ၍ တစ်စုံတစ်ခု ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့်နေရာတွင် ရောက်နေသူပင်ဖြစ် သည်။ အမျိုးသမီးပြဿနာများကို ကျွန်မ ဤသို့ဖြင့် တစ်စတစ်စ ပိုမို သိရှိနားလည်လာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများ ထက် နိမ့်ကျသည်ဟူသောဝါဒကို ကိုင်စွဲထားသည့် ပုရိသအမျိုးသား မန်နေဂျာများနှင့် ပူးပေါင်း၍ အတွေးအခေါ် ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ်ရန် နည်း လမ်းကို ကျွန်မ မတွေ့တတ်သေးပေ။ နှစ်ဘက်စလုံးက အတွေးများ ပြုပြင် ပြောင်းလဲကြမှ ဖြစ်ပေတော့မည်။

ကျွန်မသည် ကျွန်မ လက်လှမ်းမီသည့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ အမျိုး သားများ၏ အသိစိတ်ဓါတ် မြင့်မားရေးအတွက် ကြိုးစား၍ ပညာပေးတော့ သည်။ နယူးယောက်မဂ္ဂဇင်းထဲမှ အမျိုးသမီးလုပ်ငန်းခွင်ဟူသော ဆောင်းပါး ကို ပို့ စံ ကုမ္ပဏီအရာရှိများဖတ်ရှုရန် ဖြန့်ဝေလိုက်ပါသည်။ သို့သော်

အမျိုးသမီးများကို အထူးတာဝန် တိုးမြှင့်ပေးဘဲ အမျိုးသား မန်နေဂျာများ က အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြ၍ နှိမ်ထားသည့် အခြေအနေများကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့မြင်တွေ့နေရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့မှာ ကုမ္ပဏီ၏ အကြီးအကဲဖြစ်သော်လည်း လူဖြူအမျိုးသားများဖြင့် လည်ပတ်နေသော လုပ်ငန်းတွင်း အပြောင်းအလဲတစ်ခုခု လုပ်ရန် အတော်ကြိုးစားနေရသည်။ ဘဲနံနှင့် ကျွန်ုပ်တို့မှာ သတင်းစာတွင် သုံးနှုန်းနေသော အသုံးအနှုန်းနှင့် ဝေါဟာရအချို့ကို အစဉ်ဆန်းစစ်၍ သင့်တော်သလို ပြုပြင်ဖြည့်စွက် ပယ်ဖျက်လျက်ရှိကြပါသည်။ အမျိုးသမီးနှစ်^၈ဖြစ်သည့် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆစ်ခ်မာဒယ်လ်တာ ချီခေါ် အဆင့်မြင့် သတင်းစာပညာရှင်များအသင်းခွဲ (ဂေါ်ရှင်တင်)သို့ အမျိုးသမီးအသင်းဝင် အဖြစ် ပထမဆုံး ဝင်ခွင့်ပြုသော အမျိုးသမီးငါးဦးတွင် ကျွန်ုပ်တို့ပါဝင် လာခဲ့သည်။

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ကျား-မ ခွဲခြားမှုကို ရှုတ်ချပြီး အမျိုးသမီးများကို အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူ အခွင့်အရေးပေးရန် တောင်းဆိုမှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် မတ်လတွင် နယူးစီဝီဒ်မှ အမျိုးသမီးဝန်ထမ်း ၄၆ ဦးက ကျား-မ ခွဲခြားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ တရားစွဲတော့သည်။ နယူးစီဝီဒ် မဂ္ဂဇင်းကို တရားစွဲသည့်နေ့မှာပင် အမျိုးသမီးဆောင်းပါးရှင် ဟယ်လင် ဒူဒါ^{၁၀}၏ “တော်လှန်သောအမျိုးသမီးများ”^{၁၁} ဟူသော မျက်နှာဖုံးတင်ဆောင်းပါးကြီးဖြင့် ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးမှာ အမျိုးသမီးလှုပ်ရှားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ နယူးစီဝီဒ်၏ ပထမဆုံး မျက်နှာဖုံးတင်ဆောင်းပါးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးရေးရန် နယူးစီဝီဒ်၌ ရှိသည့် တစ်ဦးတည်းသော စာရေးဆရာမှာ လုပ်သက်နုလွန်းသည်ဆိုပြီး မည်သည့် သတင်းစာတိုက်တွင်မျှ သီးခြားအလုပ် မလုပ်သည့် ပြင်ပဆောင်းပါးရှင် ဟယ်လင် ဒူဒါကို မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါး ရေးခိုင်းရခြင်းသည်လည်း နယူးစီဝီဒ်၌ ကျားမ မညီမျှမှုအတွက် မကျေနပ်မှုတစ်ခုကို မီးမောင်းထိုးပြသကဲ့

သို့ဖြစ်နေသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မမှာ တစ်နေရာသို့ ရောက် နေ၍ ဖရစ်စ် နှင့်အောင်တို့က အကျိုးအကြောင်းကို ကျွန်မအား သတင်းပို့ပြီး အရေးကြီး ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း သတိပေးခဲ့ကြသည်။ မည်သည့်ဘက်ကို ကျွန်မ လိုက် ရပါမည်နည်း။ ကျွန်မ လည်း ပြန်ရောက်ရောက်ချင်း မဂ္ဂဇင်းအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ အခွင့် အရေး ပိုမိုရရှိရေးအစီအစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိကြောင်း စာဖတ်သူတစ်ဦးထံသို့ စာပြန်အကြောင်းကြားလိုက်ပါ သည်။

ပို.စံဦးလည်း မငြိမ်သက်ပေ။ အမျိုးသမီးများက တရားစွဲသည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း ၏ လုပ်ရပ်ကိုမကျေနပ်၍ အမျိုးသမီး အမှုထမ်း ၁၅ ဦးက ရုတ်ချသော စာတစ်စောင်ကို ဘဲန် ဘရက်လီ၊ ဖီးလ် ဂေရလင်နှင့် ဟောင်းဝပ် ဆိုင် မင်းစံတို့ထံသို့ ပို့လိုက်ကြသည်။ ထိုအခါ ထုတ်ပြန်ပြီးဖြစ်သော အမျိုး သမီးများ၏ အခွင့်အရေး တန်းတူရရှိရေးနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာရရှိရေးကို အသိစိတ်ခါတ်ရှိရှိဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရန်ဟူသော မူဝါဒဖြင့် ဖျောင်းဖျသော် လည်း အမျိုးသမီးလေးဦး ရာထူးဆုံးရှုံးသွားခြင်းကို အကြောင်းပြ၍ ကန့်ကွက်ကြပြန်သည်။ ထိုစဉ်က ပို.စံ အထက်ပိုင်း စီမံအုပ်ချုပ်မှု၌ ကျွန်မကလွဲလျှင် မက် ဂရင်းဖီးလ်ဒ်မှာ တစ်ဦးတည်းသော အမျိုးသမီးဖြစ်နေပါသည်။

ထိုအတောအတွင်းမှာပင် ဘဲန်က အယ်ဒီတာရုံးခန်းထဲ၌ ကော် မတီတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းပြီး တာဝန်ပေးလိုက်သည်။ ကျား-မ ညီမျှသောလုပ် ငန်းတာဝန် ရရှိရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုကော်မတီက တင်ပြပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဘဲန်က ကော်မတီ၏ တင်ပြချက်ကို လေ့လာပြီး မမျှတမှု ဆိုးကျိုးခံစားနေရသော အမျိုးသမီးများနှင့် လူမည်းများအတွက် အလုပ် နေရာသစ်များ တိုးချဲ့ဖန်တီးပေးရန် ထပ်ဆင့် ထောက်ခံပေးခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သတင်းစာနှင့် မဂ္ဂဇင်း အလုပ်ခွင်နှစ်ခုစလုံး၌ အမျိုးသမီး ဝန်ထမ်းများနှင့် မျက်နှာစုံညီ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းပြီး ပြေလည်သွားခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသမီးပြဿနာ၊ အခြားလူမျိုးစုပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းခွင်တွင်း ဝန်ထမ်းမငြိမ်သက်မှု ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်မှာ ကျွန်မ၏ တန်ဖိုးအထားရဆုံး အကြံပေးတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အစပိုင်းလောက်တွင် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော်၌ အမျိုးသားများသာပါဝင်သော ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲသော အဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပေသည်။ အမျိုးသား သတင်းစာကလပ်¹²၊ ဂရီဒီရွန်ကလပ်¹³၊ ဖက်ဒရယ်စီးတီးကောင်စီ¹⁴ စသော အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပါသည်။ သတင်းစာလောကမှ ပုဂ္ဂိုလ်များအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်လေ့ရှိပြီး နှစ်ပတ်လည် ညစာစားပွဲများနှင့် အခြားလှုပ်ရှားမှုများကို အဖွဲ့ဝင်များဖြင့် အခါအားလျော်စွာ ပြုလုပ်တတ်ကြသည်။ အမျိုးသမီးသတင်းထောက်များက အမျိုးသားကြီးစိုးသည့် ထိုအဖွဲ့အစည်းများ၏ နှစ်ပတ်လည် ညစာစားပွဲများသို့ တက်ရောက်ခြင်းမပြုရန် အစိုးရပိုင်းမှ တာဝန်ရှိသူများအား မေတ္တာရပ်ခံစည်းရုံးကြသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ဂရီဒီရွန်ကလပ်က အမျိုးသမီး အချို့ကို ဧည့်သည်အဖြစ် ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။ ပထမဆုံးအကြိမ် ဖိတ်ကြား သည့် အမျိုးသမီး ၁၉ ဦးတွင် ကျွန်မနှင့်အတူ သမ္မတ နစ်ဆင်၏ဇနီး၊ ဒုသမ္မတ အဂ္ဂနယူး၏ဇနီး၊ အထက်လွှတ်တော်အမတ် မာဂရက် ချေ့စမစ်သ်¹⁵၊ နာမည်ကျော် မနုဿဗေဒပညာရှင်မာဂရက်မိဒ်¹⁶၊ ဒေါက်တာ မာတင်လူသာ ကင်း၏ ဇနီး ကော်ရက်တာ စကော့ ကင်း¹⁷ စသော အမျိုးသမီးကြီးများ ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မတို့ လှုံ့ဆော်စည်းရုံးမှုဖြင့် ဂရီဒီရွန်ကလပ်နှင့် ဖက်ဒရယ်စီးတီးကောင်စီတို့သည် အမျိုးသမီးအဖွဲ့ဝင်များကိုပင် လက်ခံလာခဲ့တော့သည်။

ကျွန်မ၏ ဘဝတစ်သက်တာတွင် အထူးသဖြင့် ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ နှောင်းပိုင်းနှင့် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အစဦးပိုင်းနှစ်များသည် များပြားလှသော ကိုယ်ရေးကိစ္စနှင့် စီးပွားရေးကိစ္စများကြောင့် ကိုယ်စိတ်

ဒုက္ခ အထူးကြုံတွေ့ရသော နှစ်ကာလများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျွန်မ၏ဘဝပုံရိပ်မှာလည်း စတင်ထင်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ကျွန်မအကြောင်း ရေးသားဖော်ပြမှုများကို ရုတ်တရက် တွေ့လာရပါသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် အာသာ ရှယ်ဆင်းဂျားက ပို.ခဲဖက်ရှင် မဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်မအကြောင်း စတင်ရေးပြခဲ့ပြီးနောက် ထိုနှစ်မှာပင် စီးပွားရေးအပတ်စဉ်¹⁸ မဂ္ဂဇင်း မျက်နှာပုံဆောင်းပါးအဖြစ် ကျွန်မအကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ထိုနှစ်တစ်နှစ်တည်း၌ပင် ဂျူးဒစ် ဗေစ်¹⁹က ဝေါ်ရှင်တင်သား²⁰ မဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်မအကြောင်းကိုပင် ရေးသားလိုက်ပြန်သဖြင့် ကျွန်မအဖို့ ဆန်းသစ်သော ဘဝအတွေ့အကြုံဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မေမေသည်ပင် ကျွန်မအပေါ် အထင်ကြီးသွားကာ ကျွန်မအကြောင်း ဆောင်းပါးမိတ္တူပေါင်းများစွာကို တောင်းခဲ့သည်။

ကျွန်မသည် လူတွေ့ မေးမြန်းခံရသည့် အတွေ့အကြုံ မရှိသလောက် နည်းပါးလှသဖြင့် ထိုဆောင်းပါးများနှင့် ပတ်သက်၍ များစွာ မလုံမလဲဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မအား လူတွေ့မေးမြန်းဖို့ ကမ်းလှမ်းလာသည်များကိုလည်း ကုမ္ပဏီအတွက် အကျိုးမပြုပါက ငြင်းပယ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ၏ ကိုယ်ရေးလုံခြုံလွတ်လပ်မှုအတွက် ရုပ်သံအစီအစဉ်ဖြင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံ မေးမြန်းလာခြင်းများကိုလည်း လက်မခံခဲ့ပါ။ ရုပ်သံဖြင့် လူမြင်သူမြင်ဖြစ်လာခြင်းမျိုးကို ကျွန်မ မလိုလားပါ။

ထိုဆောင်းပါးများမှာ အပြုသဘောဖြင့် ရေးသားထား၍ တော်ပေသေးသည်။ စာဖတ်ပရိသတ်ထံမှ မေးမြန်းသမျှကို မျက်နှာမလိုက်ဘဲ ကျွန်မကိုယ်တိုင် ယနေ့တိုင်အောင် ပြန်လည်ဖြေကြားသည့် မှန်ကန်သော လုပ်ရပ်အချို့ကြောင့် စာဖတ်ပရိသတ်များ၏ မျှော်လင့်ချက်နှင့် စိတ်ဆန္ဒများ ပြည့်ဝခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မ၏ ထိပ်တန်းဦးစားပေးအလုပ်မှာ စော်ကားမော်ကား စွပ်စွဲပြောဆိုလာသည်များကို အထူးသဖြင့် အစိုးရပိုင်းက လွန်လွန်ကျူးကျူး ပြောဆိုလာမှုများကို အယ်ဒီတာများဘက်က ရပ်တည်၍ ကာကွယ်ပေးဖို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သမာသမတ်ကျသည်ဟု

မထင်သောကိစ္စအတွက် ခုခံကာကွယ်ပြောဆိုရသည်များလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ တစ်ခါက ပို.စံသတင်းစာထဲတွင် နှစ်ကလပ်စ် ဗွန် ဟောမင်းက တစ်ပတ်ရစ်ကား ရောင်းသူအားလုံးကို လူလိမ်လူညာများအဖြစ် စွပ်စွဲရေးသား ဖော်ပြမိ၍ ကြော်ငြာရှင်များ သပိတ်မှောက်လိုက်ကြရာ ပို.စံ၏ဝင်ငွေများစွာ ထိခိုက်ခဲ့ဖူးသည်။ ပို.စံ၏ ပင်တိုင်ကာတွန်းဆရာအဖြစ် နှစ်ပေါင်း ၅၀ အထိ အကျိုးပြုသွားသော ဟားဗ် ဘလော့ခ်၏ အစွမ်းထက်သော ကာတွန်းများကြောင့်လည်း မကျေနပ်စာများ သတင်းစာတိုက်သို့ တသောသော ဝင်ရောက်လာဖူးရာ ကျွန်မပင် ဒိုင်ခံဖြေရှင်းပေးခဲ့ရပါသည်။ နောင်အခါ ပို.စံ၏ ရေးသားချက်များအပေါ် ရိုက်ခတ်လာသည့် သဘောထားများကို စုံစမ်းထောက်လှမ်း လက်ခံသည့် ဝန်ထမ်းတစ်ဦးကို ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် စတင်တာဝန်ပေး ခန့်ထားလိုက်ပါသည်။

Notes

1. Women's City Club
2. "Women's Wear Daily"
3. Elsie Carper
4. women's movement
5. women's liberation
6. Gloria Steinem
7. Liz Peer
8. "the year of the women"
9. Sigma Delta Chi
10. Helen Dudar
11. "Women in Revolt"
12. National Press Club
13. Gridiron Club
14. Federal City Council
15. Margaret Chase Smith
16. Margaret Mead
17. Coretta Scott King
18. *Business Week*
19. Judith Vorst
20. "Washingtonion"

အခန်း(၂၂)

ကျွန်မသည် ရစ်ချတ် နစ်ဆင် သမ္မတဖြစ်လာချိန်တွင် ပို.စံ ကုမ္ပဏီ၌လည်း ပြောင်းလဲမှုများစွာရှိခဲ့သည်။ နစ်ဆင်သည် သတင်းစာ သမားများနှင့် သဟဇာတ မဖြစ်သည်မှာ နှစ်အတန်ကြာပေပြီ။ အထူး သဖြင့် ပို.စံကို လုံးဝ အမြင်မကြည်ပါ။ ပို.စံ သတင်းစာကို လပေးဝယ် ယူခြင်းမှ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် စိတ်ဆိုးပြီး ဖြတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။

မတ်လ၌ သမ္မတနစ်ဆင်က ကျွန်မကို ဟဲန်နရီ ကစ်စင်းဂျား^၁နှင့် တွေ့ဆုံပြီး ဗီယက်နမ်အပေါ် သူ့အစိုးရသဘောထားကို ဆွေးနွေးဖို့ အကြောင်းကြားလာသည်။ ထိုနေ့လည်စာစားပွဲသည် ကစ်စင်းဂျားနှင့် ကျွန်မတို့ ပို.စံ သတင်းစာတို့၏ ဆက်သွယ်မှု အစပင်တည်း။ နိုင်ငံခြား ရေးဝန်ကြီး ဘီးလ် ရောဂျားစ်နှင့် မတွေ့ဆုံစေဘဲ အမျိုးသားလုံခြုံရေး

အကြံပေးအရာရှိ ကစ်စင်းဂျားကို ပို့စံနှင့်တွေ့ရန် စေလွှတ်ခြင်းကို ကျွန်မ နှင့် ပို့စံ ထိပ်တန်းအယ်ဒီတာများနှင့် သတင်းထောက်များက သတိပြုမိပါ သည်။

ကစ်စင်းဂျားက “ကျွန်တော်တို့ ပြဿနာကြီးကို ဆက်ခံနေရ သည်” ဟု ဆိုပါသည်။ ဗီယက်နမ်စစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ယခင်ဂျွန်ဆင် အစိုးရနီးပါး စစ်ရေးလိုလားခြင်းရှိမရှိ ပို့စံ သတင်းထောက်များက မေးခွန်း ထုတ်လိုက်သည်ကို ဖြေကြားခြင်းဖြစ်သည်။ ကစ်စင်းဂျားက သမ္မတ ဂျွန်ဆင်သည် ဗီယက်နမ်သို့ စစ်သားငါးသိန်းပို့လိုက်သော်လည်း မူဝါဒ သေသေချာချာ ဘာမှ မချခဲ့ကြောင်း ကစ်စင်းဂျားက ငြီးတွားပြသည်။ ဗီယက်နမ်အရေးအပြင် အဏုမြူလက်နက်များ ပျံ့ပွားခြင်း၊ ထိန်းသိမ်း ခြင်းကိစ္စများကိုလည်း ဆေးနွေးဖြစ်ပါသည်။ ကစ်စင်းဂျားသည် လူတော် တစ်ဦးဖြစ်ပြီး တစ်ပါးသူနားလည်နိုင်အောင် ပြောဆိုတတ်ပြီး အာဝဇ္ဇန်းရွှင် သူဖြစ်သည်။

ကျွန်မသည် ၁၉၆၉ ခုနှစ်အတွင်း၌ နစ်ဆင်နေထိုင်ရာ အိမ်ဖြူ သို့ နှစ်ကြိမ်သာရောက်ခဲ့ပါသည်။ တရားရုံးချုပ်တာဝန်မှ နုတ်ထွက်သွား သော ရှေ့နေချုပ်ကြီး အားလ် ဝေါရင်^၂အား နှုတ်ဆက်သည့် ညစာစားပွဲတက် ရောက်စဉ်က တစ်ကြိမ်နှင့် အေပီသတင်းဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးများအား တည်ခင်းကျွေးမွေးသည့် ညစာစားပွဲသို့ တက်ရောက်စဉ်က တစ်ကြိမ်ဖြစ် သည်။ ဒုတိယအကြိမ် ညစာစားပွဲသို့ ထိုစဉ်က ဒေသခံထုတ်ဝေသူများ ကိုပါ ဖိတ်ကြားခဲ့ရာ ထိုညစာစားပွဲ၌ သတင်းစာလောကမှ ထူးခြားထင် ရှားသော အမျိုးသမီးများဟူသော ဆုတံဆိပ်^၃ကို ကျွန်မအား ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအား ရှားရှားပါးပါး ချီးမြှင့်ဂုဏ်ပြုခွင့်ရခြင်းအတွက် ဝမ်းမြောက်ဂုဏ် ယူသည့် စာတစ်စောင်ကိုလည်း သမ္မတနစ်ကဆင်ထံမှ ရရှိခဲ့ပါသည်။

သို့သော် နစ်ဆင်၏ ချီးကျူးမှုမှာ ကြာရှည်မခံဘဲ သူ့အစိုးရ အဖွဲ့နှင့် ကျွန်မတို့ မိဒီယာအဖွဲ့သားတို့ ထိပ်တိုက်တိုးသည် ကိစ္စတစ်ခု

ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဗီယက်နမ်ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ နှစ်ဆင်က သတင်းစာများကို အပြစ်တင်ပြောဆိုခဲ့သောကြောင့် ဝေါ်ရှင် တင်တွင် မကြုံစမှူး ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော စစ်ဆန်ကျင်ရေး စီတန်းလှည့် လည်ဆန္ဒပြပွဲကြီးဖြင့် တုန်ပြန်ခြင်းခံခဲ့ရတော့သည်။ နှစ်ဆင်က ဗီယက် နမ်စစ်နှင့် ပတ်သက်၍ အမေရိကန်အများစုက သူ့အား ထောက်ခံကြောင်း၊ နိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းရှိ သတင်းစာလောကသည်သာ သူ့အား အတိုက်အခံလုပ်၍ ဝေဖန်နေကြောင်း မိန့်ခွန်းတစ်ခု ပြောကြားရာ၌ ဤပြဿနာထဲ ပို.စံ ကို ဆွဲထည့်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ဒုတိယသမ္မတ အဂ္ဂနျူးက ကျွန်မ၏ ပို.စံသတင်းစာ၊ နယူးစံဝိမ်မဂ္ဂဇင်း၊ အသံလွှင့်ဌာနနှင့် တယ်လီဗီးရှင်း ထုတ်လွှင့်ဌာနများသည် တစ်ဦးတည်းပိုင်ဖြစ်၍ ဗီယက်နမ် စစ်ဆန်ကျင် ရေးကို တစ်သံတည်း ရေးသားထုတ်လွှင့်နေကြောင်း၊ ယင်းကို ပြည်သူ လူထုများ သတိထားသင့်ကြောင်း ပြောကြားလာပါသည်။ ကျွန်မ အလွန် အံ့အားသင့်သွားပါသည်။ ကျွန်မလည်း ကျွန်မတို့ ရေးသားထုတ်လွှင့် ချက်များမှာ ပကတိအတိုင်းဖြစ်ကြောင်း၊ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက် တည်း ၏ ဩဇာခံ၊ အဘော်လည်းမဟုတ်ကြောင်း၊ ထိုမီဒီယာများမှာလည်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သဘောထားအမြင်များ ထပ်တူမဟုတ်ကြကြောင်းကို အဂ္ဂနျူးအား ရှင်းလင်းပြောကြားလိုက်ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ မပြေလည်မှုကလေးများ ရှိနေသော်လည်း နှစ်ဆင် အစိုးရသက်တမ်း ပထမတစ်နှစ်မှာ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ပို.စံကုမ္ပဏီလက် အောက်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆက်ဆံရေးချောမွေ့ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဟန် နရီ ကစ်စင်းဂျားနှင့်လည်း အမြင်အတွေ့များလာခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဟန်နရီမှာ အိမ်ထောင်သည် မဟုတ်သေး၍ ညဘက်တွင် တစ်ခါတစ်ရံ ဟိုနားသည်နား သွားလာလည်ပတ်ရန် ကျွန်မကို ခေါ်လေ့ရှိပါသည်။ အတော်ကလေးကြာသောအခါ နန်စီ မာဂျင်းစ်⁴နှင့် လက်ထပ်လိုက်သော ကြောင့် ဟန်နရီတစ်ယောက် ကျွန်မဘဝထဲက ထွက်သွားလေပြီလားဟု

ကျွန်မ စိုးရိမ်မိခဲ့ပါသေးသည်။ မူလက နန်စီကို ကျွန်မ မသိခဲ့။ သိကျွမ်း
ခွင့် ရလိမ့်မည်ဟုလည်း မထင်မိခဲ့ပါ။ သို့သော် နောင်အခါ၌ ကျွန်မနှင့်
ဟန်နရီတို့ ဇနီးမောင်နှံသည် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများအဖြစ် ယနေ့တိုင်
ပေါင်းသင်းဆက်ဆံလာခဲ့ကြပါသည်။ သတင်းစာကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဟန်
နရီလို မိတ်ဆွေမျိုးကို ကျွန်မ မည်ကဲ့သို့ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းပါသလဲဟု
ကျွန်မကို မကြာခဏမေးလာကြပါသည်။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနည်းမှာ
တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တူကြမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ပို.စ်နှင့်
နယူးစ်ဝိတ် တို့က ဟန်နရီကို အလွတ်မပေးပေ။ ကျွန်မနှင့် ဟန်နရီမှာ
မိတ်ဆွေများဖြစ်သော်လည်း ဝေဖန်စရာရှိပါက မညှာတာခဲ့ပေ။ စင်စစ်
ကျွန်မနှင့်သူ မိတ်ဆွေဖြစ်လာသည်အတွက်ကြောင့် သူ့အပို ပိုပြီးခက်ခဲ
သည်များပင် ရှိနိုင်ပါသည်။

နှစ်ဆင်နှင့် ပတ်သက်၍တော့ ကျွန်မ ဇဝေဇဝါဖြစ်လျက်
ရှိနေဆဲပင်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ဂျွန်ဆင်ထံသို့ သတိရကြောင်း
စာတစ်စောင် ကျွန်မ ရေးလိုက်ပါသည်။ “ကျွန်မ အမြဲ သတိရနေပါတယ်။
ဝေါ့ရှင်တင်မြို့တော်ဟာ သမ္မတကြီးရှိချိန်နဲ့ မတူတော့ပါဘူး။ ဒီအစိုးရ
အဖွဲ့ဝင်တွေဟာ တကယ့် လူထူးလူဆန်းတွေပါပဲ” ဟု ကျွန်မက စာရေး
လိုက်ပါတယ်။ ဂျွန်ဆင်နှင့် လေဒီဘတ်တို့ ဝေါ့ရှင်တင်မှ ထွက်ခွာခဲ့သည့်
၁၉၆၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလကတည်းက သူတို့နှင့်ကျွန်မ အဆက်အသွယ်
ပြတ်နေခဲ့ကြသည်။ သူကလည်း ကျွန်မစာရ၍ အလွန်အလွန် ဝမ်းသာ
ကြောင်း၊ ကျွန်မထံ စာပြန်ရေးပြီး အီစတာအခါတွင် ပန်းစည်းကြီး
တစ်စည်းကိုပါ ကျွန်မထံ ပို့လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဝေါ့ရှင်တင် သို့
အလည်လာခဲ့ရန်နှင့် ဝေါ့ရှင်တင်ရောက်ခိုက် ကျွန်မအိမ်တွင် ညစာ
စားမည်လား။ သို့မဟုတ် ပို.စ်တွင် အယ်ဒီတာများနှင့် နေ့လယ်စာစားမည်
လား ကြိုက်သလို ဧည့်ခံကျွေးမွေးမည်အကြောင်း ဂျွန်ဆင်အား ချက်ချင်း
ဖိတ်ခေါ်လိုက်ပါသည်။ ဂျွန်ဆင်က ကျွန်မအား နှစ်နေရာစလုံးတွင် တွေ့ဆုံ

စကားပြောလိုကြောင်း ကျွန်မထံ စာပြန်ရေး၍ လာမည်ရက်ကိုပါ မေးလိုက်ပါသည်။

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလထဲတွင် ဂျွန်ဆင် မိသားစု အာရ်လမ်းရှိ ကျွန်မအိမ်သို့ ညစာစားရန် ရောက်လာကြသည်။ ညစာစားပွဲတွင် သူ၏ မိတ်ဆွေဟောင်းနှင့် ကျွန်မတို့ မိသားစု၏ မိတ်ဆွေဟောင်းအချို့လည်း ပါဝင်ကြသည်။ ထိုတစ်ညနေလုံးကို ဂျွန်ဆင်က စိုးမိုးကာ ညစာမစားမီ ကတည်းက ဧည့်ခန်းတွင် သမီးကြီးလာလီ၊ သားကြီးဒေါ်နီတို့နှင့် စကားပြောတော့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကလေးတွေ၏ အဖေအကြောင်းကို ပြောလိုသောအခါ သူနှင့်အတူ ယူလာသော ဖီးလ်၏ ပေးစာများနှင့် မှတ်တမ်းအချို့ကို ဖတ်ပြပါသည်။ သူ့အပေါ် ဖီးလ်မည်မျှ ခင်မင်ကြောင်းကိုလည်း ရှင်းပြခဲ့ရာ ထိုပွဲမှာ ဂျွန်ဆင်၏ အကောင်းဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ပွဲတစ်ပွဲ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ နောက်တစ်နေ့ ပို့စ်တွင် ပြုလုပ်သည့် နေ့လယ်စာစားပွဲတွင် ပို့စ်နှင့် နယူးစ်ဝိတ်မှ ထိပ်တန်းအယ်ဒီတာနှင့် သတင်းထောက်များ ပါလာကြသည်။ ထိုနေ့လယ်စာစားပွဲတွင် ပြောကြဆိုကြသည့်အချိန် ၄ နာရီကျော်သွားလေရာ မွန်းလွဲပိုင်းသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ မွန်းလွဲပိုင်းတွင်လည်း ဂျွန်ဆင်က ၎င်း၏ဘဝကို ဩဇာအလွမ်းမိုးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးအကြောင်း ပြောပြရာ၌ သူ့ဖခင်၊ သမ္မတ ဖရန်ကလင် ရုစဗဲလ်ထ်နှင့် ဖီးလ်အကြောင်း အဖြစ်အပျက်ကလေးများကို ရှင်းပြပြန်သည်။ နောင်အခါ၌ ထိုတွေ့ဆုံပွဲအကြောင်း အသေးစိတ်ကို ပို့စ်သတင်းထောက် ဒစ် ဟားဂုဒ်နှင့် ဟိန်းဂျွန်ဆင်တို့က လင်ဒင်⁴ ဟူသောစာအုပ်တွင် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ရေးသားဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်မ၏ အများနှင့် ဆက်ဆံရသော ဘဝသည် ပို၍ ရှုပ်ထွေးများပြားလာသကဲ့သို့ ကျွန်မ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာဘဝသည်လည်း ပို၍ပင် ရှုပ်ထွေးလာပါသည်။ စိတ်ကြည်နူးဖွယ်ကိစ္စကြီးငယ်နှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပုံများ

ကို ကျွန်မ မမေ့နိုင်သေးပေ။ တစ်ဘက်တွင် မိသားစုပြဿနာတွေ တက်လာပြန်သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် အသက်ရလာသော မေမေ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ တောက်လျှောက်ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာအောင် အစားကောင်းကောင်းစားပြီး အရက်ကို အလွန်အကျွံသောက်ခဲ့ကာ လှုပ်ရှားသွားလာမှုလည်း မရှိသလောက် နည်းပါးလာခဲ့သောကြောင့် မေမေ၏ ကိုယ်အလေးချိန် တိုးလာခဲ့တော့သည်။ ရိုးဆက် ရောင်ရမ်းနာလည်း စွဲကပ်လာပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင်မှ စိတ်ကုဆရာဝန်တစ်ယောက်က မေမေအား အရက်လျှော့သောက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်ခဲ့သဖြင့် လျှင်မြန်စွာ ကျဆင်းနေသောကိုယ်အား၊ စိတ်အားများ အရှိန်လျှော့ကာ သူဝါသနာပါသည့် ဝေဖန်ပြောဟောမှုလုပ်ငန်းကို အတန်အသင့် ပြန်လည်ဆောင်ရွက်လာနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် အလုပ်သမားနေ့ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ နားရက်များတွင် မေမေရှိရာ မောင်ကစွဲကိုအိမ်သို့ပြန်၍ ကျွန်မ အနားယူခဲ့ပါသည်။ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ နံနက်စောစော၌ မေမေ့ကို ပြုစုသည့် အမျိုးသမီးက ကျွန်မကိုလာ၍နှိုးပြီး မေမေအိပ်ခန်းမှ နံနက်စောစောစားရန် ခေါင်းလောင်းထိုးသံ မကြားရ၍ စိတ်ပူမိကြောင်း ကျွန်မကို ပြောပါသည်။ ကျွန်မလည်း တစ်ခုခုဖြစ်၍ ကျွန်မထံ လာရောက်အသိပေးခြင်းဖြစ်မည်ဟု တွက်လိုက်ပြီး မေမေအိပ်ခန်းဆီသို့ အပြေးသွားတော့သည်။ ခုတင်ပေါ်တွင် တစ်ကိုယ်လုံး အေးစက်စွာ ငြိမ်သက်နေသော မေမေ့ကို တွေ့ရပါသည်။ မေမေ အသက်မရှိတော့ပါ။ ကျွန်မသည် မေမေသေနိုင်သည့် အခြေအနေများကို ယခင်က ကြိုတင်မှန်းဆထားမိသော်လည်း တကယ်တမ်း မေမေသေပြီဆိုသောအခါ စိတ်တွေထိန်းမရလောက်အောင် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားသွားတော့သည်။ ကျွန်မတို့ချစ်ရမည်မေမေ၊ ကျွန်မတို့ မကျေနပ်ချက်တွေကို ဖွင့်ချပြောပြရမည်မေမေ မရှိတော့။ ကျွန်မတို့ အပြိုင်အဆိုင် ဂုဏ်ယူစရာမေမေ၊ ကျွန်မတို့ မထင်လျှင် မထင်သလို ဆန်ကျင်ပုန်ကန်

ရမည်မေမေ မရှိတော့ပါချေ။

ကျွန်မသည် အခြားကိစ္စများ၌ မျက်ရည်စိုရွှဲ ငိုပွဲဝင်တတ်သော်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက် သေဆုံးသောအခါတွင် ငိုယိုလေ့မရှိသည်မှာ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မပင် နားမလည်သော အချက်တစ်ချက် ဖြစ်၍နေပါသည်။ ဝတ္ထုဖတ်၊ ရုပ်ရှင်ကြည့် သို့မဟုတ် စိတ်တို၊ ဒေါသဖြစ်သည့်အချိန်၌သာ ငိုတတ်ပြီး ဖီးလ်ကွယ်လွန်ချိန်၊ ဖေဖေကွယ်လွန်ချိန်ကလည်း ကျွန်မ မျက်ရည်မကျခဲ့ပါ။ အစ်မကြီးတစ်ယောက်၊ အစ်ကိုကြီးတစ်ယောက်နှင့် ရင်းနှီးသော သူငယ်ချင်းများစွာတို့ ကွယ်လွန်စဉ်ကလည်း ကျွန်မ မျက်ရည် မကျခဲ့ပါ။ မေမေ့ ကိစ္စ၌ မေမေ တကယ်သေဆုံးသည်ဟုပင် ကျွန်မ မယုံကြည်နိုင်အောင် ဖြစ်နေရပါသည်။ မေမေသည် အလွန်ထင်ရှားသော ဘဝခရီးကို လျှောက်လှမ်းခဲ့ပြီး နေရာဒေသများစွာ၌ ထင်ရှားသော အမှတ် အသားများကိုလည်း ချန်ထားရစ်ခဲ့သည်။ သားသမီးများ၊ မြေးများနှင့် မြစ်နှစ်ယောက်အထိပင် မေမေ၏ ထင်ရှားသော အမွေအနှစ်များ ကျန် ရစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်မသည် မေမေ မရှိတော့သည်နောက်ပိုင်းအချိန်များ၌ လည်း မေမေအပေါ် ပိုက်၍ သာ ချစ်ခင်မြတ်နိုးလေးစားနေရဆဲဖြစ်ပါသည်။

အစ်ကိုကြီးမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ပေါင်းသင်းလာခဲ့သော အမျိုး သမီးနှင့် ကွာရှင်းပြီးနောက် ကျောပြင်နှင့်လည်ပင်း ခွဲစိတ်ကုသမှုအကြိမ် ကြိမ်ခံခဲ့ရသဖြင့် နေကောင်းသည်ရက်ဟူ၍ မရှိသလောက်ဖြစ်နေရှာသည်။ ကျွန်မသည် အစ်ကိုကြီးအတွက် သောကမအေးဖြစ်နေစဉ်မှာပင် အကိုက် အခဲပျောက်ဆေးနှင့် အရက်ကို အလွန်အကျွံ သောက်လာပြန်ရာ သူ၏ အထီးကျန်ဘဝမှာ ပို၍ စိုးရိမ်စရာကောင်းလာပါသည်။ သို့သော် နောင် အခါ၌ အစ်ကိုကြီးမှာ ပြန်လည်ကျန်းမာလာပြီး နှစ်အတော်ကြာသည်အထိ ဟန်ကျပန်ကျ နေသွားနိုင်ခဲ့သည်။

ကျွန်မသည် စတိုးဖ်အတွက်လည်း တကြောင်ကြဲကြဲဖြစ်နေရ သည်။ သူ့ထက် အသက်လေးနှစ်ပိုကြီးသော သူ့အစ်ကိုဘီးလ် ကောလိပ်

ရောက်ကတည်းက အိမ်တွင် သူ့အဖော်မဲ့နေခဲ့သည်။ သူနှင့် သူ့အဖော် စိန်အယ်လ်ဘန်းကျောင်းသားများမှာ ကျောင်း၌ မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲမှုနှင့် နာမည်ကြီးနေကြသည်။ ကြီးမားသလောက် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု လျော့လှဲနေသော ကျွန်မအိမ်ကြီးမှာ စတီးဖ်နှင့် သူ့သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်းများ စုဝေးရာ ဂေဟာကြီးဖြစ်နေတော့သည်။ စတီးဖ်၏ အိပ်ခန်းမှာလည်း ဘိန်းဖြူရူဂျိုက်ရာ အခန်းဖြစ်၍နေပါသည်။ ကျွန်မ အိမ်ပြန်လာသော အခါများတွင် ဆေးခိုးဆေးငွေများကို ထုတ်ထား၍ ပြတင်းပေါက်အားလုံး ဖွင့်လှက်သား တွေ့ရတတ်သော်လည်း ရူဂျိုက်ထားသော ခြေရာလက်ရာ များကို တွေ့နေရပါသည်။ စတီးဖ်အား ကျွန်မ အသာတကြည်ဖျောင်းဖျပြီး ဆေးကို ဖြတ်ခိုင်းသည်။ နောင်ဆေးမှီဝဲသည်ကို လက်ပူးလက်ကြပ် မိပါက သူနှင့်တကွ သူငယ်ချင်းတွေသတင်းကို ပုံစံသတင်းစာ၏ ရှေ့မျက်နှာပုံး မှာ ဖော်ပြအရှက်ခွဲမည်ဟုလည်း ခြိမ်းခြောက်ထားလိုက်သည်။ ကျွန်မ ကြိုးပမ်းချက် အကျိုးအနည်းငယ်သာဖြစ်ထွန်းခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မ၏ လူမှုရေးဘဝအခြေအနေသည် မြင့်၍မြင့်၍လာပါသည်။ လုပ်ငန်းအတွင်း သိကျွမ်းသွားသော မိတ်သစ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ထိတွေ့သွားလာ လှုပ်ရှားရတာလည်းရှိပြီး အချို့ကိစ္စများမှာ ဝေါ်ရှင်တင်နှင့် နယူးယောက်မြို့ နှစ်မြို့တွင် လှုပ်ရှားသွားလာရသည့် ဘဝနှင့် ဆက်နွယ် လျက်ရှိပါသည်။ အဆက်အသွယ် လုပ်ခဲ့ရသည့် ကိစ္စအများအပြားမှာ လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ် နေသည်ကများပြီး အချို့တစ်ဝက်သာ ကျွန်မ ကိုယ်ပိုင်ပျော်ရွှင်မှုအတွက် ဆက်သွယ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မနှင့် အဆက် အသွယ် ဝေးလှသူများနှင့် လူတကာ စွဲမက်လောက်သူများက ၎င်းတို့ စာရင်းထဲတွင် ကျွန်မကို ထည့်သွင်းထား ကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ စိတ်မကူး ခဲ့။ ကျွန်မကိုယ်တိုင်လည်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများ၊ ဥစ္စာနေ ကြွယ်ဝ ချမ်းသာသူများနောက်သို့ မလိုက်ခဲ့။ သို့သော် ကျွန်မအိမ်၌ အခွင့် အလမ်းကြုံတိုင်း အထင်ကရပုဂ္ဂိုလ်များ အလွန်များပြားစွာ ရောက်လာ

တတ်လွန်းကြောင်း သားလတ်ဘီးလ်က တစ်နေ့ ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။
ထိုအခါကုမ္ပဏီ ကျွန်မကြီးပြင်းလာရသည့်ဘဝနှင့် ကျွန်မ၏သားသမီးများ
လက်ရှိနေထိုင်ကြရသည့် ဘဝနှစ်ခုအကြား လမ်းကြောင်းတစ်ခုပေါ်သို့
ရောက်နေပါလားဟု သုံးသပ်မိပါတော့သည်။

၁၉၇၁ ခုနှစ် နွေဦးရာသီတွင် ဖရစ်စ် ကျွန်မထံ ရောက်လာပြီး
စတော့ရှယ်ယာဈေးများ အဆမတန် မြင့်တက်လာ၍ နုတ်ထွက်အနား
ယူနေသော ကုမ္ပဏီရှယ်ယာပိုင်ရှင် ဝန်ထမ်းဟောင်းများအား ရှယ်ယာများ
အတွက် ငွေပြန်အမ်းရန် ငွေများစွာလိုလာ၍ ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းစတင်ချိန်
ကို ရောင်းချရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကုမ္ပဏီကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်မဟုတ်ဘဲ
မည်သူမဆို အစုရှယ်ယာ ပါဝင်နိုင်သည့် အများပိုင်ကုမ္ပဏီပြုလုပ်ရန်
ဆွေးနွေးပါသည်။ ကုမ္ပဏီ အစုရှယ်ယာများကို အများပြည်သူသို့ ဖွင့်ပေး
မည်လော၊ ကုမ္ပဏီပိုင် လုပ်ငန်းတစ်ခုခု ရောင်းချမည်လောဟူသော
ပြဿနာပင်ဖြစ်သည်။ (ဖီးလ်သည် ဝန်ထမ်းများအား ရှယ်ယာကို
လွယ်လွယ်ကူကူ ဝယ်ခွင့်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။) ကုမ္ပဏီကို ပြည်သူသို့
ဖွင့်ပေးပါက မည်သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် မည်ကဲ့သို့ တာဝန်ရှိ
လာမည်ဆိုသည်ကို ကျွန်မ ရှင်းလင်းစွာ မသိသေးပေ။ နောက်ဆုံးတွင်
ဖရစ်စ်နှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦး၏ အကူအညီဖြင့် ကုမ္ပဏီကို ပြည်သူ
များသို့ ဖွင့်ပေးလိုက်ပါသည်။ အစုရှယ်ယာများကို ကကြီးအဆင့်ရှယ်ယာ
နှင့် ခကွေးအဆင့်ရှယ်ယာဟူ၍ ခွဲခြားလိုက်ပြီး ကကြီးရှယ်ယာတွင်
စုစုပေါင်းတန်းဖိုး ဒေါ်လာ ၁ သန်းခန့်၊ ခကွေးရှယ်ယာတွင် စုစုပေါင်းတန်းဖိုး
ဒေါ်လာ ၁၀ သန်းခန့် သတ်မှတ်ထားလိုက်ပါသည်။ ခကွေး ရှယ်ယာများကို
ပြည်သူလူထု၊ အစ်ကိုကြီးဘီးလ် နှင့် ဝန်ထမ်းများ ပိုင်ဆိုင်၍ ကကြီး
အစုရှယ်ယာအများစုကို ကျွန်မက ပိုင်ဆိုင်ထိန်းချုပ်ထားပါသည်။ ကျန်သော
ကကြီးရှယ်ယာများကို ကျွန်မ၏ သားသမီးလေးယောက်က ပိုင်ဆိုင်ထား

လိုက်သည်။ မိသားစု ထိန်းကိုင်ထားသော ကုမ္ပဏီဖြစ်သောကြောင့် လူထုကလည်း ခဏေးရှယ်ယာများကိုသာ ဝယ်ယူခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန် စတော့ဈေးကွက်တွင် ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့၌ အစုရှယ်ယာများ ရောင်းချသောအခါ ပထမအစုရှယ်ယာများကို ၂၄ ဒဿမ ၅၅ ဒေါ်လာနှုန်းဖြင့် ဝယ်လိုက်ပြီး ပြည်သူ့သို့ ၂၆ ဒေါ်လာ နှုန်းဖြင့် ရောင်းချပေးသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဖန်တီးလိုက်သည့် ဝေါ်ရှင်တင် ပို.စ်ကုမ္ပဏီ၏ အရေးကြီးသော ခြေလှမ်းမှာ နှစ်ဆင် အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းမှ အရေးကြီးသော ပြဿနာ အချို့နှင့်လည်း တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်နွယ်ပတ်သက်ခြင်းတော့ မရှိခဲ့ပါ။

သို့သော် ၁၉၇၁ ခုနှစ် မေလတွင် ဘာမဟုတ်သည့်ကိစ္စဖြင့် အိမ်ဖြူက ပို.စ်အပေါ် တိုက်ခိုက်လာသည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာ တော့သည်။ ဇွန်လတွင် အိမ်ဖြူ၌ လက်ထပ်မည့် သမ္မတ၏သမီး ထရီရှာ နှစ်ဆင်^၇ လက်ထပ်ပွဲနှင့် လက်ထပ်ပွဲမတိုင်မီ လှုပ်ရှားမှုများ သတင်းယူရန် ပို.စ်အမျိုးသမီးသတင်းထောက် ဂျူးဒစ် မာတင်^၈အား ကျွန်မတို့ တာဝန်ပေး ထားခဲ့သည်။ သို့သော် ဂျူးဒစ်အား နှစ်အတန်ကြာတွင် ကျင်းပခဲ့သော သမီးကြီး ဂျူလီ နှစ်ဆင်၏ မင်္ဂလာပွဲတွင် မဖိတ်ကြားဘဲ အခမ်းအနားသို့ အတင်းဝင်ရောက်ခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲပြီး သမ္မတမိသားစုက သူမဘဝင်မကျဟု ဆိုကာ လက်ထပ်ပွဲမတိုင်မီ တစ်လအလိုတွင် ဂျူးဒစ်ကို အိမ်ဖြူတွင်း ဝင် ရောက်သတင်းယူခွင့် မပေးခဲ့တော့ပေ။

သို့သော် ပို.စ် သည် ဤမင်္ဂလာပွဲအကြောင်း မျက်နှာ ဖုံးစာမျက်နှာတွင် တစ်ခမ်းတနား ဖော်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အကြောင်းမှာ အိမ်ဖြူတော်က ဂျူးဒစ်က သတင်းယူခွင့်မပေးခြင်းကို ကန့်ကွက်သည့် အနေနှင့် ကျန်သတင်းစာများမှ သတင်းထောက်တို့က ကျွန်မတို့အား သတင်းအချက်အလက်အပြည့်အစုံ ပေးကမ်းခဲ့ခြင်းကြောင့် သတင်းထောက် နာမည်ကို မတပ်တော့ဘဲ မင်္ဂလာသတင်း အပြည့်အစုံကိုသာ ဖော်ပြလိုက်

ပါတော့သည်။

တစ်ခုသော စနေ၊ တနင်္ဂနွေရက်တွင် စကော့တီ ရက်စတင်နှင့် ဆယ်လီ ရက်စတင်တို့၏ သားလတ် မင်္ဂလာဆောင်သို့ သွားရန် ဒေါ်နီ၊ မာရီတို့နှင့်အတူ ကျွန်မ ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီသို့ ရောက်သွားပါသည်။ မင်္ဂလာဆောင် တွင် စကားပြောကြံ့ခိုက် စကော့တီက နောက်တစ်နေ့မှစ၍ သည်နယူးယောက်တိုင်းမ်စ် သတင်းစာထဲတွင် “ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများ” ဟု အမည်ပေးထားသော ဗီယက်နမ်ဆိုင်ရာ အမေရိကန်အစိုးရ၏ ထိပ်တန်းလျှို့ဝှက် စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆောင်းပါးများကို ဖော်ပြသွားတော့မည်အကြောင်း ကျွန်မနှင့်ဒေါ်နီကို ပြောပြပါသည်။ ကျွန်မနှင့်ဒေါ်နီမှာ တိုင်းမ်စ်က ဘာတွေ့ရထားသည်ကို အသေးစိတ် မသိရသော်လည်း အရေးကြီးသော အချက်အလက်များဖြစ်မည်ဟုတော့ ယူဆထားလိုက်ကြပါသည်။ သို့သော် ထိုသတင်းကို ဂလဲန်းဝယ်လ်ဘီ ရောက်ရောက်ချင်း ပုံစံအယ်ဒီတာ များထံသို့ ကျွန်မ အသိပေးထားလိုက်ပါသည်။ အယ်ဒီတာများကလည်း ချက်ချင်းပင် သတင်းနံ့ခံ၍ လိုက်ကြသော်လည်း အကြောင်းမထူးခဲ့ပေ။ ဘဲန်ဘရက်လီကမူ တိုင်းမ်စ်က ထူးထူးခြားခြား လှုပ်ရှားနေသည့် သတင်းကို နွေဦးပေါက်ရာသီဦးကတည်းကပင် ကြားခဲ့သော်လည်း သတင်းထောက် လှမ်း၍ မရခဲ့ပေ။ ထိုတနင်္ဂနွေနေ့တွင် ထွက်လာသော တိုင်းမ်စ်သတင်းစာတွင် ခြောက်မျက်နှာအပြည့် ပါလာသော ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းဆိုင်ရာ သတင်းဆောင်းပါးနှင့် ဆောင်းပါးများကို ကျွန်မတို့အယ်ဒီတာအဖွဲ့များနှင့် စုပေါင်း ဝေဖန်သုံးသပ်ခဲ့ကြရာ ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများမှာ မက်နားမားရာ တစ်ချိန်က ကြိုတင်တွေးဆပုံဖော်ခဲ့သော အကြောင်းအချက်များ အများဆုံး ပါဝင်နေကြောင်း တွေ့ကြရပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံက အင်ဒိုချိုင်းနားကိစ္စတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေပုံကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးကာလမှ ၁၉၆၈ ခုနှစ် ပါရီမြို့တွင် ဗီယက်နမ်ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲအထိ သုတေသနလုပ်ထားသည့် အကြောင်းအရာ

များဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာ ၃,၀၀၀ နှင့် နောက်ဆက်တွဲစာမျက်နှာ ၄,၀၀၀ ပါဝင်ပြီး ၄၈ တွဲရှိသည့် မှတ်တမ်းကြီးမှာ နောင်ကာလတွင် ပညာရှင်များ လေ့လာဆည်းပူးနိုင်ရန် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ရောဘတ် မက်နာမားရားက စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သုတေသနပင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်လယ်တွင် သမ္မတဂျွန်ဆင်ကို အသိမပေးဘဲ မက်နာမားရားက သုတေသနကို စခိုင်း လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိပ်တန်းလျှို့ဝှက်ဟု ခေါ်နေကြသည့် ယင်း မှတ်တမ်း များကို တိုင်းမ်စ်၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြသင့်မသင့်အထိ အချေအတင် အငြင်း ပွားကြပြီးမှ တိုင်းမ်စ်အယ်ဒီတာအဖွဲ့က ထိုဖွဲ့စည်းလယ် တနင်္ဂနွေနေ့ မှစ၍ စွန့်စွန့်စားစား ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ စုံစမ်း သိရှိခဲ့ ရပါသည်။ စကော့တီက ဤမှတ်တမ်းသည် အစိုးရက အမေရိကန်နိုင်ငံ သားများအား လိမ်ညာမှုကို ဖော်ပြသည့်ကိစ္စဖြစ်နေသဖြင့် တရားဝင်သည် မဝင်သည်ကို ပဓာနမထားဘဲ တိုင်းမ်စ်တွင် ဖော်ပြသင့်သည်ဟု ယူဆ သည်။ သတင်းစာကြီး၏ ရှေ့နေများကတော့ ကန့်ကွက်သည့်အနေနှင့် ဤကိစ္စကို ကိုင်တွယ်ဖို့ပင် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ တိုင်းမ်စ်က မုံးတစ်ခု သဖွယ် ကြောက်လန့်စရာကောင်းသော မှတ်တမ်းများကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြ လိုက်ပါသည်။

ဘဲနံ ဘရက်လီမှာ တိုင်းမ်စ်က တစ်ကွက်အသာရသွားသည့် အတွက် မကျေနပ်မချမ်းနိုင် အလွန်စိတ်ဆင်းရဲနေရှာသည်။ ဘဲနံသည် တိုင်းမ်စ်ကို မကျော်လွှားနိုင်သည့်တိုင်အောင် အနည်းဆုံး တန်းတူလိုက်နိုင် ရမည်ဟု ပို့စ်ကို ထိပ်တန်းတင်နေသူဖြစ်ရာ ယခုတစ်ကြိမ် နိမ့်ကျသွား သော်လည်း ဦးမညွတ်၊ လက်မလျှော့။ ထိုမှတ်တမ်းများကို ပို့စ်ကလည်း ဖော်ပြနိုင်ရေးအတွက် လက်ဝယ်ရရှိအောင် စတင်ကြိုးပမ်းတော့သည်။ လောလောဆယ်၌ တိုင်းမ်စ်မှ ဖော်ပြချက်များကိုသာ တစ်ဆင့်ပြန်လည် ရေးသားပြီး ပို့စ်တွင် ဖော်ပြပေးနေလေသည်။

နောက်တစ်နေ့ (တနင်္လာနေ့) ညနေတွင် နယူးယောက်၌

တိုင်းမ်စ် အုပ်ချုပ်မှုအယ်ဒီတာ အေဘ် ရိုဆင်သော်¹⁰ အပါအဝင် မိတ်ဆွေ အချို့နှင့် ညစာမစားမီ ဝိုင်အရက်များသောက်ပြီးသောအခါ ကျွန်မက ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းဆိုင်ရာ သတင်းဆောင်းပါးများ ဦးဦးဖျားဖျား ရိုက်နှိပ် ဖော်ပြနိုင်ခြင်းအတွက် ဂုဏ်ယူကြောင်း အေဘ်ကို ဝမ်းသာစကားဆိုပါသည်။ ထိုခဏ ညစာမစားမီကလေးမှာပင် ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများကို ဆက်လက် မဖော်ပြရန် တရားရေးဝန်ကြီးဌာနက တရားသူကြီးချုပ် ဂျွန် မစ်ချယ်လ်¹¹ နှင့် လက်ထောက်တရားသူကြီးချုပ် ရောဘတ် မာတီရင်¹² က တိုင်းမ်စ်အား တားမြစ်ထားသည့် သတင်းကိုပါ ကျွန်မ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ထိုသတင်း ကိုလည်း ဘဲနံ့ထံသို့ ကျွန်မ ချက်ချင်း ဖုန်းဆက်ပြောထားလိုက်ပါသည်။

တိုင်းမ်စ်က ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းကို ရပ်ဆိုင်းဖို့ စိတ်မကူး။ “အမြင့်ဆုံးတရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်မှသာလျှင်” တိုင်းမ်စ်အနေနှင့် အစိုးရ ၏ အမိန့်ကို နာခံပါမည်ဟု မစ်ချယ်လ်ထံ ပြန်ကြားလိုက်သည်။ ထို့အပြင် ရှေ့နေအသစ်များကိုလည်း ကမန်းကတန်း ရှာရပြန်သည်။ ယခင် ရှေ့နေ ဟောင်းများနှင့် ၇၅ နှစ်ကြာ အလုပ်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ယခုကိစ္စတွင် ရှေ့နေသစ် ရှာရသည့်အဖြစ်နှင့် ကြုံရပေတော့သည်။ အင်္ဂါ နေ့အထိ ဆက်လက်ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြခဲ့သဖြင့် တရားသူကြီး မာရေး ဂါဖိန်းက ကြိုတင်တားဆီးမိန့်ထုတ်၍ ထိုရက်သတ္တပတ် သောကြာနေ့၌ ကြား နာရန် ရက်ချိန်းသတ်မှတ်ပေးလိုက်သည်။ ယင်းကြိုတင်တားဆီးမိန့်မှာ အမေရိကန်နိုင်ငံသမိုင်းတွင် သတင်းစာများအပေါ် ပထမဆုံး ထုတ်ပြန် လိုက်သော ကြိုတင်တားဆီးမိန့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအမိန့်အရ တိုင်းမ်စ် မှ ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများကို ပို.စ်အနေဖြင့် ထပ်ဆင့်ရေးသားဖော်ပြခွင့် ရသည့် နောက်ဆုံးရက်မှာ ဇွန်လ ၁၆ ရက်ဖြစ်နေပေသည်။

ကျွန်မတို့ ပို.စ်မှ အယ်ဒီတာများကလည်း ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများ လက်ဝယ်ရရှိရေးအတွက် အထူးကြိုးစားလျက်ရှိကြသဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မတို့အယ်ဒီတာ ဘဲနံ့ ဘက်ဒီကီယန်နှင့် ဒယ်နီယယ် အဲလ်စဘာဂ်¹³ တို့

ဆက်မိသွားကြသည်။ ထိုစွန့်လ ၁၆ ရက်ညတွင်ပင် ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများ ရယူရန် ဘော့စ်တစ်မြို့သို့ ဘက်ဒီကီယန် လေယာဉ်ဖြင့် ထွက်သွားပြီး နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် ထိုမှတ်တမ်းစာရွက်စာတမ်းများဖြင့် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြန်ရောက်လာပါသည်။ မိမိအိမ်မှ အသင့်စောင့်နေသော ဘဲန် ဘရက်လီက ကြိုတင်ခေါ်ယူထားသော သတင်းထောက်များ၊ အယ်ဒီတာများဖြင့် ဝိုင်းဝန်း၍ ရှုပ်ပွနေသော ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းမိတ္တူများကို ရှင်းလင်းစီစဉ်ထားလိုက်သည်။ ထိုလူစုထဲတွင် ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီမှ ရှေ့နေ ရော်ဂျာ ကလပ်ခ်¹⁴ နှင့် တိုနီ အက်ဆေး¹⁵ တို့လည်း ပါဝင်လာကြသည်။

ကျွန်မတို့လက်ဝယ် ရရှိထားသော စာမျက်နှာပေါင်း ၄၄,၀၀ ရှိသည့် ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ရှင်းလင်းထားပြီးနောက် ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် သတင်းစာကို ပုံမှန်အတိုင်းထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ ထိုနေ့ညနေတွင် ပို.စ်မှ အနားယူသွားသည့် ဖြန့်ချိရေးညွှန်ကြားရေးမှူး ဟယ်ရီ ဂလက်စတိန်းအတွက် ဂုဏ်ပြုနှုတ်ဆက်ပွဲကို ကျွန်မအိမ်၌ ပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ထားရာ ထိုပွဲသို့ တက်ရောက်ရန် ဖရစ်ဇ်လည်း ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ရောက်လာသည်။ ဖရစ်ဇ်က ဘဲန်၏အိမ်တွင် ပို.စ်အဖွဲ့သားများ အထူးဝါယမစိုက် ဆောင်ရွက်နေသော ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းအခြေအနေကို သိသွား၍ ယင်းမှတ်တမ်းကို ပို.စ်တွင် လောလောဆယ်၌ မဖော်ပြဘဲ ခေတ္တဆိုင်းငံ့ထားရန် ထင်မြင်ချက်ပေးပါသည်။ လောလောဆယ်၌ တိုင်းမ်စ်အပေါ် ကြိုတင်တားဆီးမိန့် ထုတ်ထားပြီးဖြစ်၍ ထိုပြဿနာ မရှင်းလင်းသေးမီ ပို.စ်က ဆက်လက်ဖော်ပြလျှင် ဥပဒေကို ဆန့်ကျင်ရာရောက်ပြီး ရုံးတော်ကိုလည်း မထေမဲ့မြင်ပြုရာကျမည်ဟုဆိုကာ ကုမ္ပဏီရှေ့နေကလပ်ခ်နှင့် အက်ဆေးတို့ကလည်း ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြခြင်း မပြုသေးဘဲ အခြေအနေစောင့်ကြည့်ရန် အကြံပြုကြသည်။ ရှေ့နေများက သောကြာနေ့တွင် မဖော်ပြဘဲ ရှေ့နေချုပ်ထံ ပုံနှိပ်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း အကြောင်းကြားပြီး တနင်္ဂနွေနေ့တွင်မှ ဖော်ပြရန် အကြံပြုသည်။ ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစံက

ပို.စံတွင် ရိုက်နှိပ် ဖော်ပြရေးကို ရာခိုင်နှုန်းပြည့်ထောက်ခံသည်။ သတင်းထောက်များကလည်း ချက်ချင်း ရိုက်နှိပ်ဖို့ ဖိအားပေးလာကြသည်။ အလုပ်ထွက်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ကြသူများလည်း ရှိသည်။ ကျွန်မထံ ဘဲနံ့အိမ်မှ နောက်တစ်ရက်တွင် သတင်းရိုက်ခွင့်အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက် တောင်းဖို့ ဖုံးလှုပ်လာတော့သည်။ ကျွန်မက စဉ်းစားကြရန်၊ တိုင်းမ်စ်သတင်းစာက ဤသတင်းများ ဖော်ပြရေးအတွက် သုံးလတိတိ စဉ်းစားကြောင်း ပြောကြည့်သည်။ သတင်းထောက်နှင့် အယ်ဒီတာများက သတင်းကို မဖော်ပြပါက ပြဿနာ အကြီးအကျယ် လုပ်တော့မည်ကိုလည်း ကျွန်မနားလည်ပါသည်။ ဖီးလ် ဂေရလင်ကလည်း ပို.စံတွင်ဖော်ပြလိုက်ပါက သတင်းစာ ပျက်စီးသွားနိုင်ကြောင်း ကျွန်မ၏ စကားကို ကြားသောအခါ “သတင်းစာပျက်စီးဆုံးပါးသွားစေတဲ့ အကြောင်းတွေ တစ်ခုထက်မက ရှိပါတယ်” ဟု ပြန်လည်ချေပသည်။ သူက ဖော်ပြရေးဘက်ကဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့လက်ထဲ၌ မှတ်တမ်းစာရွက်စာတမ်းတွေ ရရှိထားကြောင်း ပြင်ပတွင် သတင်းထွက်နေရာ သတင်းစာသမားများက စောင့်ကြည့်နေကြသည်။ ဖရစ်ဖက်ကလည်း သူ့အနေဖြင့် မဖော်ပြသင့်ကြောင်း သဘောရသော်လည်း ကျွန်မ၏ အဆုံးအဖြတ်ကိုသာ ခွင့်ပြုထားသဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် ပို.စံ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ကျွန်မ တယ်လီဖုန်းဖြင့် အဆုံးအဖြတ်ပေးလိုက်ပါသည်။

ဇွန်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ပို.စံ၌ ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းဆိုင်ရာ သတင်းဆောင်းပါးများကို ပထမအကြိမ် စတင်ဖော်ပြလိုက်သဖြင့် တရားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဝီလျံ ရဲန်းကွစ်ထံ¹⁶ က ဖုံးဖြင့် ဘဲနံ့အား သတင်းဆက်ဖော်ပြရန် တားဆီးသည့်အမိန့်ကို သောကြာနေ့ညနေ ၃:၀၀ နာရီတွင် ဖုံးနှင့်ပြောရာ ဘဲနံ့က လိုက်နာရန် လေးစားစွာ ငြင်းပယ်လိုက်ရာ အစိုးရအနေဖြင့် တိုင်းမ်စ်အပေါ် စွဲဆိုထားသောနည်းအတိုင်း ပို.စံသတင်းစာအား တရားစွဲတော့သည်။ အမှုကို တရားသူကြီး ဂါးဟတ် ဂက်ဆဲလ်¹⁷ ရုံးမှ

ကိုင်တွယ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဂက်ဆဲလ်မှာ ကျွန်မတို့ ၁၉၅၄ ခုနှစ် တိုင်းမိစ်-
ဟယ်ရာလ်ဒ် သတင်းစာကို ဝယ်ယူစဉ်ကပင် ကျွန်မတို့ဘက်မှ ကူညီ
ပေးခဲ့သည့် မျှတသော အတွေးအမြင်ရှိသူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်
က ကျွန်မနှင့်ဖီးလ်တို့၏ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း
နောင်အခါ လူချင်းအနေ ဝေးသွားခဲ့ကြပါသည်။ ဂက်ဆဲလ်က ဇွန်လ ၁၈
ရက် ည ၈:၀၅ နာရီတွင် ပို.စ်အား တားမြစ်အမိန့်ထုတ်ရန် ငြင်းဆိုလိုက်
သည်။ ရုံးတော်အနေနှင့် ဤမှတ်တမ်းများကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြခြင်းဖြင့်
နိုင်ငံတော်အား ထိခိုက်နိုင်မည်ဟု တိကျသည့် အချက်အလက်များ မရှိ
ကြောင်း စီရင်ချက်ချစဉ် ဖော်ပြပါသည်။ အစိုးရက မကျေနပ်သဖြင့် ချက်
ချင်း အယူခံဝင်ရာ နံနက် ၁:၁၀ နာရီတွင် အစိုးရကို အနိုင်ပေးလိုက်ပြန်
သည်။ ထိုအချိန်၌ သတင်းစာများမှာ ရောင်းချနေပြီးဖြစ်သဖြင့် နံနက်
၂:၀၀ နာရီ၌ ယနေ့သတင်းစာများကို ဆက်ရောင်းခွင့်၊ ရိုက်ခွင့်ပြုလိုက်
ပါသည်။ ယခုကိစ္စတွင် ဂက်ဆဲလ်ကူညီမှုကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် တရား
ရုံးချုပ်သို့ ရောက်သွားပြီး ပို.စ်နှင့် တိုင်းမိစ်သတင်းစာ နှစ်စောင်စလုံး၌
ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများကို ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်။

အချိန်ကာလ အတော်ကြာပြီးမှ ပြန်ပြောင်းတွေးမိသည့်အခါ
နစ်ဆင်နှင့် အပေါင်းပါတို့ ဤပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများ ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြမှုနှင့်
ပတ်သက်၍ အဘယ်ကြောင့် ဤအတိုင်းအတာအထိ ဒေါသဖြစ်ကြသည်ကို
ကျွန်မ နားမလည်နိုင်ပါ။ အဖြစ်မှန်မှာ ဤဆုံးဖြတ်ချက်များအားလုံးသည်
နစ်ဆင် အာဏာမရမီကတည်းက ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများပင်
တည်း။ နစ်ဆင်နှင့်လည်း မည်သို့မျှ မပတ်သက်ခဲ့ပေ။ နစ်ဆင်အစိုးရ
အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် လျှို့ဝှက်မှုနှင့် ပတ်သက်လျှင် တစ်ဖက်စွန်းရောက်
သည် တုံ့ပြန်ချက်သာဖြစ်သည်ဟု ကျွန်မထင်ပါသည်။ အမှန်မှာ နိုင်ငံ
တော်၏ လုံခြုံရေးနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်ပါသည်အပိုင်း
များကို အယ်လ်စ်ဘာဂ်က မည်သည့်အချိန်ကမှ သတင်းစာများကို မပေး

ခဲ့ချေ။

ပင်တဝှန်မှတ်တမ်းများကို ရိုက်နှိပ်လိုက်ခြင်းကြောင့် အနာဂတ်တွင် ဆုံးဖြတ်ချက်များချရန် လွယ်ကူသွားပါသည်။ ကျွန်မတို့နှင့် နစ်ဆင်ကိုပါ ဝေါ်တာဂိတ်အရေးအတွက် ပြင်ဆင်မှုအနေအထားသို့ ပို့လိုက်ပါသည်။

Notes

1. Henry Kissinger
2. Earl Warren
3. Distinguished Women in Journalism
4. Nancy Maginnes
5. *Lyndon*
6. American Stock Exchange
7. Tricia Nixon
8. Judith Martin
9. "Pentagon Papers"
10. Abe Rosenthal
11. Attorney General John Mitchell
12. Robert Mardian
13. Daniel Ellsberg
14. Roger Clerk
15. Tony Essaye
16. William Rehnquist
17. Gerhard Gesell

အခန်း (၂၃)

၁၉၇၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့၊ စနေနေ့နံနက်တွင် ပို.စံ တွဲဖက်အုပ်ချုပ်မှုအယ်ဒီတာ ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစံက “ညကအဖြစ်တွေကို ခင်ဗျားတော့ ယုံမယ် မထင်ဘူး” ဟု အစချီကာ ပြီးခဲ့သည့်ညက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် ထူးခြားဖြစ်ရပ်နှစ်ခုကို ကျွန်မအား ဖုံးဆက်ပြောပြတော့သည်။ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ ဆိုဖာထိုင်ခုံပေါ်တွင် ဖိုမနှစ်ဦး အချစ်ပလူးနေသော အိမ်ကို ကားတစ်စီးက ထုတ်ချင်းပေါက် ဝင်တိုက်သွားသည့် သတင်းဖြစ်ပြီး ကျန်ဖြစ်ရပ် ဆန်းတစ်ခုမှာ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီဌာနချုပ်ဖြစ်သည့် ဒီမိုကရက်တစ်အမျိုးသားကော်မတီရုံး^၁ အဆောက်အဦကို လက်အိပ်စွပ်ထားသော လူငါးယောက် ဖောက်ထွင်းနေစဉ် ဖမ်းမိလိုက်သည့် သတင်းပင်ဖြစ်သည်။

ထိုညက သမ္မတနစ်ဆင်မှာ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ် ကီးဘစ္စကိန်း^၂တွင် ရှိနေသည်။ သမ္မတသတင်းအရာရှိ ရွန်ဇီးစ်ဂလား^၃က ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီဌာနချုပ် ဖောက်ထွင်းမှုကို တတိယအဆင့် ဖောက်ထွင်းမှုအဖြစ်

သာ သတ်မှတ်ပြီး ပေါ့တန်စွာ ပယ်ချလိုက်သည်။ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက် ကမူ ဤဖြစ်ရပ်သည် အဘယ်မျှတာသွားမည်ကို မမှန်းဆဲမိကြချေ။ အစ ပိုင်း၌ ဖောက်ထွင်းမှုပြုလုပ်သူများ မကျွမ်းကျင်မှုကို ရယ်စရာအဖြစ်သာ မြင်ခဲ့ကြသည်။

ထိုစဉ်က ကျွန်မတို့ ကုမ္ပဏီ၏ ရှေ့နေနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်အမျိုး သားကော်မတီ၏ ရှေ့နေ အဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသော ဂျိုး ကယ်လီဖနိုး⁴ က ထိုသတင်းကို ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစံထံသို့ ဦးစွာ သတင်းပို့သည်။ ဟောင်းဝပ်က သတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မအားလည်းကောင်း၊ ဘဲန် ဘရက်လီနှင့် မြို့တော်သတင်းအယ်ဒီတာ ဟယ်ရီ ရိုဆင်ဖဲလ်ဒ်တို့အား လည်းကောင်း သတင်းပေးလိုက်ပါသည်။ ဟယ်ရီက သူ့တွဲဖက်တစ်ဦး ဖြစ် သည့် ကိုလမ်းဘီးယားဒီစတြိုတ် အထူးသတင်းတာဝန်ခံ ဘယ်ရီ ဆပ်စမင်⁵ ထံသို့ သတင်းပေးလိုက်ပြန်သည်။

ကျွန်မတို့က ၁၉၃၅ ခုနှစ်ကတည်းက ပို့စ်၏ ရဲမှုခင်းသတင်း ထောက်ကြီး အယ်လ် လူးဝစ္စ်အား ဖမ်းဆီးခံရသူများ အမည်စာရင်းနှင့်တကွ သတင်းအစရယူနိုင်ရန် ရဲစခန်းသို့ စေလွှတ်လိုက်ပါသည်။ နာမည်များမှာ အတုများဖြစ်နေမှန်း နောင်တွင် သိရသည်။ ကံအားလျော်စွာပင် သူနှင့် အလွန်ခင်မင်သည့် ခေတ္တရဲမင်းကြီး ချာလီ ရိုက်⁷နှင့် ဆုံမိတော့မှ ချာလီနှင့် အတူ ဖောက်ထွင်းမှုဖြစ်ပွားရာ ဝေါတာဂိတ်အဆောက်အဦ⁸သို့ ဆိုက်ဆိုက် မြိုက်မြိုက် ရောက်သွားတော့သည်။ အဆောက်အဦထဲ၌ လက်ဗွေရာ ယူခြင်း၊ ဝိုင်ယာကြိုးများ ဖြတ်ခိုးသွယ်ယူနားထောင်မှု ရှိမရှိ စိစစ်ရန်၊ မျက်နှာကြက်ပြားများ ခွာချစစ်ဆေးမှုများ ပြုခြင်းစသော ကိစ္စများဖြင့် မှုခင်း ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ပုဂ္ဂိုလ်များ အလုပ်ရှုပ်နေကြသည်။ အယ်လ် လူးဝစ္စ်လည်း ထိုနေရာ၌ တစ်နေကုန် စတည်းချ၍ သတင်းယူခွင့်ရလိုက်လေသည်။

နောက်တစ်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့ ထုတ် ပို့စ်ရှေ့မျက်နှာဖုံးတွင် “ဒီမို ကရက်တစ်ဌာနချုပ်ရုံး၌ လျှို့ဝှက် မိုက်ကရိုဖုန်းတပ်ဖို့ကြံသူ ငါးဦး ဖမ်းထား

ပြီ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ကြီးဖြင့် ဖောက်ထွင်းမှုသတင်းကို သတင်းထောက် အယ်လ် လူးဝစ္စ၏ အမည်နှင့်တကွ ဖော်ပြလိုက်သည်။ အခြားသတင်း ထောက် များဖြစ်သည့် ဘော့ဘ် ဝုဝေါ့ဒ်⁹နှင့် ကားလ် ဘန်းစတိန်း¹⁰အပါအဝင် သတင်းထောက်အချို့၏ ထောက်လှမ်းဖြည့်စွက်ပေးသည့် အချက်အလက် များလည်း ထိုသတင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဖမ်းဆီးခံရသူ ငါးဦးအနက် လေးဦးမှာ ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်၊ မိုင်ယာမီးမြို့မှဖြစ်ကြပြီး ကျူးဘား ခေါင်းဆောင် ဖီဒယ်လ် ကက်စ်ထရိုကို ဆန်.ကျင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ကြသူများဖြစ်နေကြောင်း စုံစမ်းသိရှိခဲ့သည်။ ဖီလ် ဂေရ လင်၏ ခေါင်းကြီးပိုင်းကို နောက်တစ်နေ့ထုတ် သတင်းစာ၌ “မယုံနိုင်စရာ လုပ်ငန်းတာဝန်”¹¹ ဟူသော ခေါင်းစီးဖြင့် ဖော်ပြခဲ့သည်။

ကျွန်မတို့ဖော်ပြသည့် သတင်းမှာ စင်စစ် ရေ၌ပေါ်နေသည့် အတိုင်းအဆပမာဏ မခန့်မှန်းနိုင်သော ရေခဲတုံးကြီးတစ်တုံး၏ အပေါ်ယံ အပိုင်း အစကလေး တစ်ခုမျှသာဖြစ်ပါသည်။ ဘော့ဘ် ဝုဝေါ့ဒ်နှင့် ကားလ် ဘန်းစတိန်းဟူသော လူငယ်သတင်းထောက်နှစ်ယောက်၏ သတင်းစုံစမ်း ထောက်လှမ်းမှုစွမ်းရည်ကိုသာ မရပါက ရေခဲတုံးကြီး၏ ပမာဏကို သိဖို့ လွယ်မည် မဟုတ်ပေ။ ယခု သူတို့နှစ်ယောက်ပူးပေါင်းမိကြပြီ။ နှစ် ယောက်စလုံး သွက်လက်ထက်မြက်ကြသူချည်းပင်ဖြစ်သည်။ ဝုဝေါ့ဒ်သည် တာဝန်ကို ကြိုးစားပမ်းစား ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်တတ်သူဖြစ်ပြီး ဘန်းစတိန်းမှာ မသပ်မရပ်၊ စည်းကမ်းကလနားမရှိသော်လည်း အတွေး ကောင်းသည်၊ စာရေးကောင်းသည်။ နှစ်ယောက်သားမှာ ဆီနှင့်ရေကဲ့သို့ ဖြစ်သော်လည်း နှစ်ဦးသား ညီညွတ်စွာ ပူးပေါင်းမိကြသောအခါ ထူးခြားသော အကျိုးတရားတစ်ခုလည်း ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ ဖောက်ထွင်းသူများ၏ အိတ်ကပ်ထဲတွင် တွေ့ရှိသော ဒေါ်လာ ၁၀၀ တန် အသစ်ချုပ်ချွတ်များ သည် နှစ်ဆင့်ရွေးကောက်ပွဲ ရန်ပုံငွေနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိကြောင်း ပထမဆုံး သိရှိသူမှာ ကားလ် ဝုဝေါ့ဒ်ပင်တည်း။

ဝေတားဂိတ်ကိစ္စတွင် သူတို့နှစ်ယောက်သာ အဓိကကျသော သတင်းထောက်များဖြစ်နေ၍ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်စလုံးကိုတွဲ၍ ၎င်း-စတိန်း¹²ဟုပင် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလာကြပါသည်။ သတင်းကို ကနဦးပိုင်းမှစ၍ ပံ့ပိုးဖြည့်စွက်ပေးသော ပို.စ်အဖွဲ့သားများမှာ များလှသည်။ အမှုဆောင် အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ခံသူမှာ ဘဲန် ဘရက်လီဖြစ်သည်။ ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစ်နှင့် အယ်ဒီတာဟောင်း ဟယ်ရီ ရိုဆင်ဖဲလ်ဒ်တို့မှာ ကနဦးကတည်းက ဝေတားဂိတ်သတင်းကို ကိုင်တွယ်ခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ ဘယ်ရီ ဆပ်စ်မင်းလည်း ကိုလမ်းဘီးယားဒီစတြိတ် အထူးသတင်းတာဝန်ခံအဖြစ် ထမ်းဆောင်နေမှုကိုစွန့်၍ ဝေတားဂိတ်သတင်းတွင် နေ့စဉ်အချိန်ပြည့် တာဝန်ယူလာသည်။ နောင်အခါ ဘယ်ရီသည် ဝေတားဂိတ်အကြောင်းရပ် နှင့် ပတ်သက်၍ အမှတ်အသားအကောင်းဆုံးပုဂ္ဂိုလ်၊ မေးသမျှဖြေနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ပထမပိုင်းလများကရသည့် အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ ပို.စ်အယ်ဒီတာ့အာဘော်ကဏ္ဍမှ တောက်လျှောက် ဖော်ထုတ်နှိုးဆော်ရေး သားခဲ့သည်။ ဝေတားဂိတ်သတင်း မှေးမှိန်သလိုဖြစ်သွားသည့်အချိန်၌လည်း ပို.စ်အယ်ဒီတာ့အာဘော်မှ ဖော်ထုတ်သတိပေးခဲ့၍ ပြည်သူလူထုမှာ ဝါးတား ဂိတ်ကို မျက်ခြေမပြတ်ခဲ့။ အိမ်ဖြူတော်ကပင် ဤကိစ္စကို အသေးအဖွဲ့ဟုသာ လက်ခံနေချိန်မတိုင်မီ လပေါင်းများစွာကာလ၌ ပို.စ်၏ အယ်ဒီတာ့အာဘော် မှတစ်ဆင့် ဝေတားဂိတ်နှင့်ပတ်သက် ပေါ်ထွက်လာသည့် သတင်းအချက် တို့သည် အရေးအကြီးဆုံး သတိပေးနှိုးဆော်ခဲ့ပါသည်။ အဓိကကျသော ယင်းတာဝန်ကို အယ်ဒီတာ့အာဘော်ကဏ္ဍမှ ဖီးလ် ဂေရလင်နှင့် မက် ဂရင်းဖီးလ်ဒ်တို့က ရယူဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့၏ ကာတွန်း ဆရာကြီး ဟားဗ် ဘလော့ခ်၏ ထိမ်သော ကာတွန်းများကလည်း အဓိက နေရာမှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဝေတားဂိတ် ဖောက်ထွင်းမှုကို အားတက်သရော ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် စွန့်စွန့်စားစား လိုက်လံထောက်လှမ်းစုဆောင်းခဲ့သူ

နှစ်ဦးမှာ ဂုဏ်ဒီနှင့် ဘန်းစတိန်းတို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဖောက်ထွင်းမှုဖြစ်ပွားပြီး တစ်လကျော်အကြာ
ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ပထမဆုံးသတင်းဆောင်း
ပါးကြီး တစ်ပုဒ်ကို ပို.စ်က ဖော်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသတင်းဆောင်းပါးတွင်
ဖောက်ထွင်းမှုနှင့် စီအာရ်ပီခေါ် သမ္မတပြန်လည်ရွေးချယ်ရေးကော်မတီ¹³
ဆက်နွယ်မှုရှိပုံကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ရက်သတ္တပတ် သုံးပတ်ကြာသောအခါ
မိုင်ယာမီမြို့တွင် ကျင်းပသည့် ရီပတ်ဘလီကင် အမျိုးသားညီလာခံတွင်
သမ္မတ နှစ်ဆင် ပြန်လည်အရွေးချယ်ခံရသည်။ ယင်းနောက် ရက်သတ္တပတ်
အကြာမှာပင် သမ္မတနှစ်ဆင် (ဝေါတားဂိတ်ပြဿနာကို အဆုံးသတ်
လိုသည့်သဘောဖြင့်) ၎င်း၏အကြံပေး ဂျွန် ဒီးနီ¹⁴ ကိုယ်တိုင် ထောက်လှမ်း
ချက်အရ ဖောက်ထွင်းမှုနှင့် အိမ်ဖြူမှ လက်ရှိဝန်ထမ်းများ လုံးဝ မပတ်သက်
ကြောင်း ကြေညာလိုက်ပါသည်။ သို့သော် သမ္မတကြေညာသည့်အချိန်
အထိ ဂျွန် ဒီးနီအနေဖြင့် ဝေါတားဂိတ်ကိစ္စကို စုံစမ်းမှု လုံးဝ မပြုလုပ်ခဲ့ရ
ကြောင်း နောင်မှ ဂျွန်ဒီးနီ၏ သက်သေထွက်ဆိုချက်အရ ကျွန်မတို့ သိရပါ
သည်။

စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဖောက်ထွင်းမှုဖြင့် ဖမ်းဆီးခံ
ထားရသူ ငါးဦးနှင့် အိမ်ဖြူဝန်ထမ်းဟောင်း နှစ်ဦးဖြစ်သည့် အီး ဟောင်းဝပ်
ဟန်၊¹⁵ နှင့် ဂျီဂေါ့ဒင် လစ်ဒီ¹⁶ တို့ကို ဖက်ဒရယ်တရားသူကြီးအဖွဲ့မှ ရုံးတင်
တရားစွဲဆိုလိုက်သည်။ ထိုအခါ ရုပ်သံထုတ်လွှင့်လုပ်ငန်းများကိုပါ ပိုင်ဆိုင်
ထားသော ပို.စ်ကုမ္ပဏီက ဝေါတားဂိတ်ကိစ္စကို လှုံ့ဆော်ဖော်ထုတ်ပေးနေ
သည်ဟုဆိုကာ နှစ်ဆင်နှင့် အိမ်ဖြူတော်အသိုင်းအဝိုင်းက ထိုနေ့တွင်ပင်
(နောင်နှစ်နှစ်မှ ကျွန်မတို့ သိရပါသည်) ကျွန်မတို့ အပေါ် အမြင်စောင်းလာ
ကြသည်။ ပြစ်တင်ရှုတ်ချမှုလည်း ပြုလာပါသည်။ ရုပ်သံလွှင့်ရုံ၏ လိုင်စင်
သက်တမ်းတိုးရေးကိစ္စကို အကျပ်ကိုင်မည်ဟု ကြိမ်းဝါးကြပါသည်။

ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ကြာ သောအခါ ဘန်းစတိန်းနှင့် ဂုဏ်ဒီတို့၏

ဒုတိယ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ပို့စ်မျက်နှာဖုံးတွင် ဖော်ပြလိုက်ပြန်သည်။
ထိုဆောင်းပါးတွင် စီအာရ်ပီကော်မတီ၌ လျှို့ဝှက် ရန်ပုံငွေတစ်ရပ် ထားရှိ
ပုံနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီဝင်တို့အကြောင်း သတင်းထောက်လှမ်းရန်
သုံးဖို့အတွက် ယင်းရန်ပုံငွေကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဝင် ငါးဦးတွင် လက်ရှိ
တရားသူကြီးချုပ် ဂျွန် မစ်ချဲလ် ပါဝင်ပုံများကို ဖော်ပြလိုက်ပြန်ရာ ဝေါတား
ဂိတ်သတင်းကို လူအများ ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာကြလေတော့သည်။ သတင်း
မထည့်မီ ဘန်းစတိန်းက ဂျွန် မစ်ချဲလ်အား ဖုံးဆက်၍ သတင်းအတည်ပြု
ရာ၌ ဂျွန်က မမှန်သတင်းတွေဟုဆိုကာ ပို့စ်နှင့် ကျွန်မကို အမျိုးမျိုး
ခြိမ်းခြောက်ပြီး ရုန်းရင်းကြမ်းတမ်းသည့် စကားလုံးများကို သုံးပါသည်။
ဘန်းစတိန်းက ဘန်းအား ဖုံးဆက်၍ ဂျွန်၏ မှတ်ချက်များကို ဖတ်သွားပြီး
မိမိ၏ သတင်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြသင့်၊ မသင့် ဆွေးနွေးရာ ဘန်က
ရုန်းရင်းကြမ်းတမ်းသည့် စကားလုံးမှလွဲ၍ အားလုံးကို ဖော်ပြခိုင်းလိုက်
ပါသည်။

ထိုစဉ်အခါကတည်းက နစ်ဆင်တို့လူတစ်စုသည် ပို့စ် တွင်
ဝေါတားဂိတ်အကြောင်း ကျွန်မက ရေးခိုင်း၍သာ ပါလာကြောင်း အထင်အမြင်
မှားနေပေသည်။ ပို့စ် သတင်းထောက်များ၏ လွတ်လပ်စွာ ရေးပိုင်ခွင့်
တွင် ကျွန်မ ဝင်မနှောင့်ယှက်ခြင်းကို နားလည်ဟန် မတူပေ။

အောက်တိုဘာလထဲသို့ ရောက်လာသောအခါ ဝေါတားဂိတ်
ဂယက်မှာ အရှိန်တက်လာပြန်သည်။ ပို့စ်ကလည်း နောက်ထပ်ဆောင်းပါး
နှစ်ပုဒ်ဖြင့် စီအာရ်ပီကော်မတီ၏ ကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံရေးသူလျှို့လုပ်မှု
ကိစ္စ၊ ယင်းကိစ္စတွင် အိမ်ဖြူမှ ပုဂ္ဂိုလ်အချို့နှင့် စီအာရ်ပီကော်မတီဝင်များ
ပါဝင်ပတ်သက်နေပုံတို့ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြလိုက်ပြန်သည်။ ထိုသတင်း
မဟုတ်မှန်ကြောင်းကို စီအာရ်ပီမှ ငြင်းချက်ထုတ်သည့်အပြင် သမ္မတ၏
သတင်းတာဝန်ခံ ရွန် ဇီးစ်ဂလားကလည်း ပို့စ်မှ ဖော်ပြသောသတင်းများ

အခြေအမြစ်မရှိကြောင်း နံနက်ပိုင်း သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖြေကြား လိုက်သည်။ နှစ်ဆင့်၏ မဲဆွယ်ပွဲ သဘာပတိ ကလပ်ခဲ မက်ဂရီဂါ¹⁸ကလည်း ထိုနေ့ညနေပိုင်း သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ပို.စံ၏ အရေးအသားများ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားမရှိကြောင်း ငြင်းပယ်လိုက်သည်။ ဤသို့ ဖြင့် ကျွန်မတို့အား အတိအလင်းဖြိုခွင်းမည့် မြားနှစ်စင်း အထင်အရှားပေါ် ထွက်လာပါသည်။

ရီပတ်ဘလီကင် အထက်လွှတ်တော်အမတ် ဘော့ဘ် ဒိုးလ်¹⁹ ကလည်း ဝေါတာဂိတ်ကိစ္စသည် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ သမ္မတလောင်း ဂျော့ချ် မဂ္ဂဗင်²⁰ နှင့် ပို.စံတို့ပူးပေါင်း၍ အစိုးရနှင့် စီးအာရ်ပီကို အပုပ်ချ ခြင်းဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲပါသည်။ ဘဲနံကတော့ အေးအေးဆေးဆေးပင် ပို.စံ ၌ ဖော်ပြသော အချက်အလက်များသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးဖြစ်ပြီး အစိုးရ အနေနှင့် မဟုတ်မမှန်ကြောင်း သက်သေမပြနိုင်သေးဟု ချေပလိုက်သည်။

ပို.စံ၏ ဒုတိယဆောင်းပါးအရ စီအာရ်ပီကော်မတီ၏ လျှို့ဝှက် ရန်ပုံငွေ သုံးစွဲရေးအာဏာပိုင်မှာ သမ္မတနှစ်ကဆင့်၏ ရုံးအဖွဲ့မှူးနှင့် ညာ လက်ရုံး အိပ်ချ် အာရ် ဟောလ်ဒီမင်းဖြစ်နေကြောင်း သတင်းပေါ်ထွက်လာ သောအခါ ရွန်ဇီဂလားက ပို.စံသတင်းစာအား နိုင်ငံရေးလှုံ့ဆော်သော သတင်းစာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘဲနံ ဘရက်လီအား နှစ်ဆင့်ဆန့်ကျင်ရေး ဝါဒီဟူ၍လည်းကောင်း ထုတ်ဖော်စွပ်စွဲလေတော့သည်။ ဟယ်ရီ ရိုဆင်ဖဲလ်ဒ် ကမူ ထိုအမှုကိစ္စ၌ နိုင်ငံတွင် ဒုတိယအာဏာအရှိဆုံးဖြစ်သူ ဟောလ်ဒီမင်း ပါဝင်ပတ်သက်ပါက သမ္မတနှစ်ဆင့်လည်း ပါဝင်ပတ်သက်ရမည်ဟု ကောက် ချက်ချလိုက်ပါသည်။

သို့သော် စီအာရ်ပီကော်မတီနှင့် အစိုးရအဖွဲ့မှ ပုဂ္ဂိုလ်များက ပို.စံ ကို အားကောင်းကောင်းနှင့် တိုက်ခိုက်ထိုးနှက်လာသည်ကို ကျွန်မ ခံနေ ရပါသည်။ ကျွန်မ၏ မိတ်ဆွေအတော်များများသည်ပင် ကျွန်မတို့၏ ရေးသားချက်များအပေါ် ဇဝေဇဝါဖြစ်လာကြသည်။ ပို.စံသတင်းစာဖတ်

ပရိသတ်ထံမှလည်း ပို.စံ၌ လျှို့ဝှက်သော ကြံရွယ်ချက်များ ရှိနေကြောင်း၊ ပို.စံမှာ မျိုးချစ်စိတ်ကင်းမဲ့သော သတင်းစာဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ပို.စံ အပေါ် စွပ်စွဲရှုတ်ချစာများ ရောက်ရှိလာပါသည်။ ကြေးနန်းသတင်းနှင့် အေပီ သတင်းဌာနက ကျွန်မတို့ထံမှ ရရှိသော သတင်းများကို ဖြန့်ဝေကြသော်လည်း အခြားသတင်းစာများက ထိုသတင်းကို ချောင်ထိုးကာ နောက်စာမျက်နှာသို့ ပို့လိုက်ကြသည်။ ထိုကာလသည် ကျွန်မတို့ ပို.စံအဖွဲ့သားများ အဖို့ အထီးကျန်ဖြစ်ရသည့်ကာလကလေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဟန်နရီ ကစ်စင်းဂျားကပင် ကျွန်မအား နစ်ဆင် နောက်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ထပ်မံနိုင်ဘူး ထင်သလားဟု မေးလာပါသည်။ နောင်တွင် ကစ်စင်းဂျားက ကျွန်မကို ထိုအချိန်တုန်း၌ နစ်ဆင်က သူ့အား ဆန့်ကျင်သူအားလုံးကို ရွေးကောက်ပွဲထပ်မံနိုင်ပြီးသည့်အချိန်၌ လက်တုန့်ပြန်မည်ဟု ပြောဆိုကြောင်း ပြန်ပြောပြပါသည်။ -

ကျွန်မကမူ ကျွန်မတို့အပေါ်ရန်သူလို သဘောထားလာသော ဒီလူ၊ ဒီသမ္မတ၊ ဒီအစိုးရအဖွဲ့နှင့် နောက်ထပ် လေးနှစ်ပြည့်အောင်ပင် ဆက်လက် စခန်းသွားနိုင်ပါမည်လားဟုပင် တွေးမိလာပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဝေါတာဂိတ်သတင်းကို ဆက်လက်ရယူရန်နှင့် ခိုင်လုံသော သက်သေအထောက်အထားများကို အကွက်စေ့စေ့ စုဆောင်းပြီးမှ တွေ့သမျှကို အသေးစိတ် အတိအကျ ဖော်ပြရေးသည်သာ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မတွေ့ရတော့သည်။ ထိုအခိုက် စီဘီအက်စ်ကုမ္ပဏီက ကျွန်မတို့ ဖော်ပြသော ဝေါတာဂိတ်သတင်းများကို ညနေပိုင်းတီဗီအစီအစဉ်ဖြင့် ထုတ်လွှင့်ရေးအတွက် ကျွန်မတို့ကို ကမ်းလှမ်းညှိနှိုင်းလာရာ ထိုသတင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မတို့၌ စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ မရှိကြောင်း ဘဲနံက ပြန်ကြားခဲ့ပါသည်။ သို့သော် စီဘီအက်စ်က ကျွန်မတို့ ပို.စံကိုသာ အများဆုံးညွှန်း၍ ဝေါတာဂိတ်သတင်းကို ၁၁ ရက်ကြာသည် အထိ စိတ်ဝင်စားဖွယ် စီစဉ်ထုတ်လွှင့်သွားခဲ့သဖြင့် ကျွန်မမှာ ကိုယ့်ဘက်မှ

စီဘီအက်စ် သတင်းဌာနတစ်ခု အင်အားရရှိလာ၍ ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ရပါသည်။ စီဘီအက်စ်မှ ဝေါလ်တာ ခဂ္ဂန်းကိုက်²² (ထုတ်လွှင့်သူ)နှင့် ဂေါ်ဒင် မဲန်းနင်း²³ (နယူးစ်ဝိခဲအယ်ဒီတာဟောင်း) တို့၏ ကျေးဇူးပင်ဖြစ်ပါသည်။ စီဘီအက်စ် ရုပ်သံလွှင့်ဌာနသည် အသံလွှင့်ရုံများလည်း ပိုင်ဆိုင်ပါသည်။ ရုပ်သံနှင့် ရေဒီယိုလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန် လိုင်စင်လဲလှယ်ရန် နှစ်စဉ် အစိုးရနှင့် ရင်ဆိုင်ရပါသည်။ အစိုးရမှ အကျပ်ကိုင်နိုင်မှန်းသိသော်လည်း စီဘီအက်စ် အနေဖြင့် သတ္တိရှိရှိ ဝေါတာဂိတ်အကြောင်း လွှင့်ပေးခဲ့သည်မှာ ချီးကျူးစရာပင်တည်း။

ဝေါတာဂိတ်ကိစ္စ ဆက်ဆံရေး တင်းမာနေစဉ်အတွင်း ကျွန်မတို့ အိမ်သို့ ရောက်လာသူ အိမ်ဖြူအဖွဲ့သားမှန်သမျှ အလုပ်ပြုတ်ရန်ကိန်းနီးကပ်နေသည့်အခြေအနေမျိုးတွင် ကျွန်မအိမ်သို့ မိတ်ဆွေပီပီ ဝင်ထွက်သွားလာနေသူမှာ နှစ်ကဆင်အစိုးရအဖွဲ့မှ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ပီတာ ပီတာဆင်²⁴ ပင်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ကျွန်မရုံးခန်းသို့ သူကိုယ်တိုင်ရောက်လာပြီး သမ္မတအိမ်ဖြူအဖွဲ့သားတို့က ကျွန်မအား အကျပ်ကိုင်ပြီး အရေးယူရန် ကြိုးစားနေကြကြောင်း၊ ကျွန်မကလည်း သူတို့ကို ဘေးဒုက္ခတွေ့အောင် ကြံစည်အားထုတ်နေသည်ဟု ယုံကြည်နေကြကြောင်း မိမိဘက်မှ အမှားမရှိအောင် သတိဖြင့်လှုပ်ရှားရန် အကြံပေးသွားပါသည်။ မှန်ပေသည်။ ကျားက ချောင်းနေပြီဖြစ်ရာ ကိုယ့်ဘက်က အစစအရာရာ ပီရိုသေချာမှ ဖြစ်ပေတော့မည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့၌ အစကနဦးကတည်းက သတင်းရိုက်နှိပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် စည်းကမ်းချက်သုံးချက်ကို အားလုံးလိုက်နာရန် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ရယူဖော်ပြရာ၌ နာမည်တပ်၍ မရသောအခါများတွင် ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက် မှန်၊ မမှန် သေချာစေရန် ယင်းသတင်းကို ထောက်ခံမှုရမှ ကျွန်မတို့ ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြကြသည်။ အထူးသဖြင့် ဝေါတာဂိတ်ပြဿနာ အစပိုင်း၌ ကျွန်မတို့သည် သတင်းပေးသူ၏ အမည်ကို

ဖော်ပြခွင့်မရခဲ့ပါ။ ဒုတိယအချက်အနေနှင့် အခြားမည်သည့်သတင်းစာ၊ ရေဒီယို၊ ရုပ်သံတို့မှ ဖော်ပြပြီးသည့် သတင်းတစ်ပုဒ်ပုဒ်ကို ကျွန်မတို့ သတင်းထောက်များကိုယ်တိုင်က မှန်ကန်ကြောင်း ထောက်ခံပြီးမှ ပို့စ်တွင် ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်အသုံးပြုပါသည်။ တတိယစည်းကမ်းချက်အနေနှင့် သတင်း တစ်ပုဒ်ပါ စာလုံးတိုင်းကို ဝါရင့်အယ်ဒီတာတစ်ဦးဦးက စစ်ဆေးတည်းဖြတ် ပြီးမှ ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ကားလ် ဝုဒ်ဝေါ့ဒ်တွင် လျှို့ဝှက်စွာ သတင်းပေးသူတစ်ဦး ရှိရာ သတင်းသစ်အချက်အလက် မှန်၊ မမှန် မသေချာပါက ထို "Deep Throat" ဟု အမည်ပေးသူထံ သွားရောက်၍ တိုင်ပင်နိုင်ပါသည်ဟု ဘန်က ပြောပြပါသည်။ ယနေ့ထိ ကျွန်မသည် Deep Throat ဆိုသည်မှာ မည်သူမှန်း မသိပါ။ ဝုဒ်ဝေါ့ဒ်၊ ဘန်းစတိန်းနှင့် ဘန်သာ ထိုသူ၏ နာမည် ရင်းကို သိပါသည်။ ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစ်က ထိုသူအား Deep Throat ဟု အမည်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ပို့စ်အနေဖြင့် ဝေါတာဂိတ် သတင်းကို အမှားအယွင်း အနည်းဆုံးနှင့် အရှည်ဆုံးသတင်းစာသတင်း အဖြစ် ဖော်ပြနိုင်ခဲ့ကြောင်း ဟယ်ရီ ရိုဆင်ဖဲလ်ဒ်ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်ဝန်ခံ ခဲ့ပါသည်။

အောက်တိုဘာလအတွင်း ပို့စ်မှ ဖော်ပြခဲ့သော ဝေါတာဂိတ် သတင်းများနှင့် စီဘီအက်စ် ရုပ်မြင်သံကြားမှ ထုတ်လွှင့်ခဲ့သော သတင်းများ ကြောင့် သမ္မတနစ်ဆင်နှင့် သူ၏အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ကျွန်မတို့အပေါ်၌လည်းကောင်း ရိုက်ခတ်လှုပ်ရှားနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ထို အခိုက် ကျွန်မက နစ်ဆင်အား မုန်းနေသည်ဟူ၍ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ကို ပြောခဲ့ဖူးသည်။ ထို့ကြောင့်သာ ဝေါတာဂိတ်သတင်းများကို ပို့စ်က လိုလိုလားလား ဖော်ထုတ်ရေးသားနေခြင်းဖြစ်သည်ဟူသော သတင်းတစ်ရပ် အထက်လွှတ်တော်အမတ် ဒိုးလ်ထံမှ ဖွဲ့နွဲ့သွားပြန်ရာ ကျွန်မ အံ့သြ၍မဆုံး အောင် ဖြစ်ရပြန်ပါသည်။

ကျွန်မတို့က နစ်ဆင်နှင့် ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင်များအား ပုဂ္ဂလိကမှန်းတီးရေးကို အခြေခံ၍ ဒုက္ခရောက်အောင် လုပ်နေသည်ဟူသော လုပ်ကြံသတင်း၊ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းအတွက် ကျွန်မ အလွန်စက်ဆုပ်ရွံရှာနေမိပါသည်။ အမှန်မှာ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့.စံ သတင်းစာ၏ ကဏ္ဍကို လူအတော်များများ အလွဲလွဲ အချော်ချော် သဘောပေါက်နေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သမ္မတနှင့် ရီပတ်ဘလီကင်ပါတီဝင်များ အာဏာမဲ့သွားပါမှ ကျွန်မတို့ ကျေနပ်မည်ဟု ထင်နေကြသည်။ ယင်းသည် ကျွန်မတို့၏ ရည်မှန်းချက်မဟုတ်ပေ။ ယင်းအတွက် ကျွန်မတို့ မည်ကဲ့သို့ ပျော်ရွှင်ကျေနပ်နိုင်ပါမည်နည်း။ သမ္မတနှင့် အစိုးရအဖွဲ့မှာ ကျွန်မတို့၏ တစ်ခုတည်းသော အစိုးရအဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်းအကြောင်းကို ကျွန်မတို့ ရေးသလို မရေးဖြစ်ကြမှသာ တကယ် ကြီးမြတ်လှသော ကျေနပ်ပျော်ရွှင်မှုကို ရနိုင်စရာရှိပါလိမ့်မည်။

မျှော်လင့်ထားသည့်အတိုင်း ပြန်လည်အရွေးခံရာတွင် နစ်ဆင်သည် ပြည်နယ် ၅၀ အနက် ၄၉ ပြည်နယ်၌ မဲအပြတ်အသတ်ဖြင့် အရွေးခံခဲ့ရသည်။ ယင်းသည် ဝေါတာဂိတ်ပြဿနာ အရာမရောက်ပုံနှင့် အိမ်ဖြူအသိုင်းအဝိုင်းမှ အာဇာနည်များသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ သြဇာအာဏာကြီးမားပုံကို တစ်စွန်းတစ်စ ဖော်ပြသလို ဖြစ်နေပေသည်။ မှန်ပေသည်။ နစ်ဆင်သည် သူ၏ အောင်ပွဲခံ ညစာစားပွဲ၌ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့.စံ သတင်းစာကို အကြိမ်ကြိမ် ထုတ်ဖော်ရည်ညွှန်းလျက် သူနှင့် ရာနှုန်းပြည့် အယူအဆမတူသော ထိပ်ပိုင်းပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို နှုတ်ထွက်ရန် အတိအလင်း ပြောကြားလိုက်တော့သည်။ ထိုအထဲတွင် ခပ်ယဉ်ယဉ်ကလေး ပထမဆုံး အထုတ်ခံရသူမှာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီး ပီတာ ပီတာဆင်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

တိုက်ဆိုင်ပုံတစ်ခုကတော့ ရွေးကောက်ပွဲ ပြီးပြီးချင်း ဝေါတာဂိတ်ပြဿနာလည်း မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ်သွားသောကြောင့် သတင်းစာ

ခေါင်းကြီးပိုင်းဖြင့် ပြန်လည်ဖော်ထုတ် သတိပေး ရေးသားရန် ဘဲန်က ဖီးလ်
ဂေရလင်အား တိုက်တွန်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြင့် ဝေါတားဂိတ်နှင့်
စပ်လျဉ်းသည့် ပို.စံ ခေါင်းကြီးပိုင်းများ ပြန်လည် ထွက်ပေါ်လာပြီး သတင်း
ကဏ္ဍ၌လည်း ဟယ်ရီ ရိုဆင်ဖဲလ်ဒ်၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ဝုဝေါ့ဒ်နှင့် ဘန်း
စတိန်းတို့က ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ ထောက်လှမ်းရေးသားလာကြပါသည်။

ကျွန်မအနေဖြင့်လည်း ထိုနှစ် နွေဦးပေါက်ရာသီမှစ၍ သတင်း
စာလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပို.စံအပေါ် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများ ကာကွယ်ရေး ဟော
ပြောပွဲများကို ပိုမိုဟောပြောခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် အစိုးရအဖွဲ့သည် ကျွန်မတို့ကို ပို.စံကို မခေါ်
ဘဲ ဝေါ်ရှင်တင်စတား သတင်းစာကိုခေါ်၍ တွေ့ဆုံမေးမြန်းပွဲ ပြုလုပ်
သည်။ ပို.စံကို ဂလဲစားချေလို၍ ပို.စံကို စတင်၍ ပယ်ထုတ်သည်သဘော
ပင်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်မတို့ ချစ်ခင်လေးစားရသော အသက် ၆၈
နှစ်အရွယ်ရှိ အကြီးတန်း သတင်းထောက်ဟောင်းကြီး ဒေါ်ရော်သီ မက်ကာ
ဒါလ်²⁵ ကို လူမှုရေးအခမ်းအနားနှင့် ပါတီများကို တက်ရောက်ခွင့် မပြုသော
အခါ နစ်ဆင်အစိုးရအဖွဲ့သည် ဝေါ်ရှင်တင်စတား၏ ခေါင်းကြီးပိုင်းဖြင့်
ဆန့်ကျင်ခြင်းကို ခံလာရတော့သည်။ ပို.စံ အနေဖြင့် အိမ်ဖြူဧည့်ခံပွဲများ
သတင်းကို ရယူခွင့်မရရှိပါက စတားအနေဖြင့်လည်း အိမ်ဖြူဧည့်ခံပွဲ
သတင်းများကို မယူလိုဟု စတားကဆိုသည်။ စတားမှ လူမှုရေးသတင်း
ထောက် အစ္စဘယ်လ် ရူယ်လ်တင်²⁶ကလည်း ဒေါ်ရော်သီ သတင်းယူခွင့်
မရမချင်း ၎င်းအနေဖြင့် အိမ်ဖြူလှုပ်ရှားမှုများသို့ တက်ရောက်၍ သတင်း
မယူတော့ပါဟု ပြောသည်။ ဤသို့ဖြင့် သတင်းစာလောကအတွင်း သပ်လျှို
ဖြိုခွဲသည့် နစ်ဆင် အစိုးရအဖွဲ့၏ အကြံမှာ ဖရိုဖရဲဖြစ်သွားတော့သည်။

ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်ကြာသောအခါ ယခုရှေ့နေချုပ်ဖြစ်
နေသူ ရစ်ချတ်ကလိန်းဒီးယန်²⁷က အိမ်ဖြူအနေဖြင့် ပို.စံသတင်းထောက်
များအား ပိတ်ပင်တားဆီးမှု မရှိတော့ကြောင်း၊ ပို.စံကဲ့သို့ သတင်းစာကြီး

အနေဖြင့် ဝေါဟာဂိတ်သတင်းကို ယခင်ကအတိုင်း စိတ်ကြိုက်ဆက်လက်
ရေးသားဖော်ပြသွားနိုင်ကြောင်း စသဖြင့် ကျွန်မအား ပြောပြီးဖြစ်ကြောင်း
သတင်းပါရှိသည့် သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ပို.စ်တွင် ဒေးဗစ် ဘရော့ဒါက ဖော်ပြ
ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် အိမ်ဖြူတော်အရာရှိ
ချုပ်ခံ ကိုလ်ဆင်²⁸က ပို.စ်မှ ဘဲန် ဘရက်လီကို တိုက်ခိုက်လာပြန်သည်။
ထို့ပြင် နစ်ဆင်သည် ပစ္စဘာဂ်မြို့မှ သန်းကြွယ်သူဌေး ရစ်ချတ် မယ်လင်
စကိပ်ဖ်²⁹အား ပို.စ်ကို ဝယ်ယူစေခဲ့ပါသေးသည်။ ပို.စ်ကို အစဖျောက်ပစ်
မည့် အကြံအစည်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ စင်စစ် ပို.စ်နှင့်နစ်ဆင် အိမ်ဖြူအသိုင်း
အဝိုင်း တို့၏ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓါတ်မှာ ဝေါဟာ
ဂိတ်ပြဿနာ မပေါ်မီကတည်းကပင် ရှိနေခဲ့ပါသည်။

သမ္မတ နစ်ဆင်သည် ဝေါရှင်တင်ပို.စ်အပေါ် အာဇာတ ကြီး
မားစွာဖြင့် နည်းအမျိုးမျိုးသုံး၍ တိုက်ခိုက်ခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။
နောက်ဆုံးတွင် ဖလော်ရီဒါပြည်နယ်ရှိ ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီပိုင် အသံလွှင့်ရုံများ
အား လိုင်စင်သက်တမ်း ဆက်လက်တိုးပေးခြင်း မပြုတော့ဘဲ တီဗီနှင့်
အသံလွှင့်စက်ရုံသစ်အချို့ကို အပြိုင်အဆိုင်ဖွင့်ထားမည့် အစီအစဉ်ကို
အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ကို တိုက်ခိုက်ယှဉ်ပြိုင်မည့်
ထိုထုတ်လွှင့်စက်ရုံများက ကျွန်မကို အလွန်ဆိုးယုတ်သော မိန်းမအဖြစ် “နဂါး
နှင့်တူသော အမျိုးသမီး”³⁰ ဟူ၍ပင် ကင်ပွန်းတပ် ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။

ကျွန်မ၏ အချိန်များနှင့် ကိုယ်အားစိတ်အားများစွာကို သမ္မတနှင့်
အိမ်ဖြူမှ အပေါင်းအပါပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ခြိမ်းခြောက်မှုကာကွယ်ရေးတွင် အသုံး
ပြုနေရပါပြီ။ ဂျက္ကဆင်ဗီးလ်သို့ တစ်ကြိမ်မက သွားရောက်ပြီး ထုတ်လွှင့်
စက်ရုံအပေါ် အမြင်စောင်းနေသူများအား တည့်မတ်ဖြေသိမ့်ပေးခဲ့ပါသည်။
ဂျက္ကဆင်ဗီးလ်တွင် အခြေချနေထိုင်သော မိတ်ဆွေဟောင်း ရော်ဂျာ မိန်း³¹
က ကျွန်မကို ဖိတ်ခေါ်သဖြင့် ကျွန်မ အလွန်ဝမ်းမြောက်အားတက်သွား
သည်။ ရော်ဂျာမှာ စိတ်ဓါတ်မပြင်းထန်လှသော ရိပ်တံဘလီကင်ခေါင်း

ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး စိန်.လှဆေးရုံအဖွဲ့³²တွင် အကြီးအကဲဖြစ်နေသည်။ အဖွဲ့နှစ်ပတ်လည် ညစာစားပွဲသို့ ရှေ့နေချုပ် ကလိန်းဒီးယန်း တက်ရောက် စကားပြောရေးအတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် ရော်ဂျာက ကျွန်မကို အကူအညီ တောင်းသည်။ ကလိန်းဒီးယန်းမှာ နစ်ဆင်အစိုးရ အရာရှိကြီးများထဲတွင် ရှားရှားပါးပါး ကျွန်မအပေါ် အကျိုးအကြောင်း မျှတလျော်ကန်စွာ ဆက်ဆံ တတ်သူတစ်ဦးဖြစ်နေ၍ ကျွန်မ ဆောင်ရွက်ပေးရန် သဘောတူလိုက် ပါသည်။ ကလိန်းဒီးယန်းကလည်း ထိုညစာစားပွဲသို့ တက်ရောက်စကား ပြောရန် လက်ခံလိုက်သဖြင့် ကျွန်မပါ တက်ရောက်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ထိုညက ကျွန်မကို ဖော်ရွေစွာ နှုတ်ဆက်စကားပြောသူများမှာ ရော်ဂျာနှင့် ကျွန်မ၏ အခြားမိတ်ဆွေတစ်ယောက်သာ ရှိခဲ့ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲပြီးသည့်နောက် ဝေါတာဂိတ်သတင်း မေးမြန်သွား ချိန်၌ အစိုးရအဖွဲ့သည် ဩဇာအာဏာ အထက်ဆုံးဖြစ်နေရာ ကျွန်မတို့မှာ အင်အားအချည့်နဲ့ ဆုံးအချိန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့ဘက်က လည်း အသံလွှင့်နှင့် တီဗီထုတ်လွှင့်ဌာတိုင်း၌ ခိုင်မာသော စီမံအုပ်ချုပ်မှု အဖွဲ့များဖြင့် စနစ်တကျ ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်စေပါသည်။ ဝေါတာဂိတ်သတင်း ကို ကြိုးစား၍ ထောက်လှမ်းလျက်ရှိပါသည်။ ထိုအချိန်မှာပင် အစုရှယ်ယာ ဈေးများ ထက်ဝက်ကျော်အထိ ရုတ်တရက် ကျဆင်းသွားသဖြင့် ကုမ္ပဏီ တန်ဖိုးလည်း ထက်ဝက်ကျော် ကျဆင်းသွားလေသည်။ အစိုးရအဖွဲ့က ယှဉ်ပြိုင်ဖွင့်လှစ်လာသော အသံလွှင့်နှင့် တီဗီထုတ်လွှင့်ဌာနများ၏ ငြိုငြင် မှု၊ ရန်သူသဖွယ် ဆက်ဆံမှုများကြောင့် ကျွန်မတို့ ထုတ်လွှင့်ဌာနဝန်ထမ်း များ စိတ်ဓါတ်ကျဆင်းလာကြပါသည်။ ကျွန်မက လုပ်မြဲအတိုင်း ဆက်လုပ် ကြရန် အားပေးထားသည်။ ဖရစ်ဇ်မှာ ကနက်တကပ်ပြည်နယ် ဟတ် ဖော့ဒ်မြို့ရှိ ခရီးသွားအာမခံကုမ္ပဏီက ရောင်းချမည့် တီဗီထုတ်လွှင့်ဌာန တစ်ခုကိုပင် ဝယ်ယူဖို့ ကြိုးပမ်းနေလေသည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းသို့ ရောက်ချိန်၌ ဝေါတားဂိတ်သတင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မတို့ ဆုံးခန်းတိုင် ဖော်ပြသွားနိုင်ချေ ရှိမရှိ ကျွန်မ စိတ်ပူ လာမိပါသည်။ အခင်းဖြစ်ပြီးနောက် ခုနှစ်လကြာသည်တိုင်အောင် ဝေါတားဂိတ်သတင်းထောက် ဝုဝေါဒ်နှင့် ဘန်းစတိန်းတို့ကို ကျွန်မ ဆက်သွယ်မှု မရှိသလောက်ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့်လည်း သူတို့နှင့်တွေ့ဖို့ နေ့လယ်စာစားပွဲ တစ်ခု စီစဉ်လိုက်ပါသည်။ ဝုဝေါဒ်က ဝေါတားဂိတ် ဖောက်ထွင်းမှုနှင့် ပတ်သက်သမျှ အချက်အလက်အားလုံးပေါ်မည် မပေါ်မည်ကို မိမိတို့လည်း အသေအချာ မပြောနိုင်သေးဟု ကျွန်မကိုပြောသည်။ ထိုဖောက်ထွင်းမှုနှင့် ပတ်သက်နေသော အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်(Deep Throat)၏အမည်ကိုလည်း ကျွန်မသိလိုပါက ကျွန်မကို ပြောပြမည်ဟုလည်း ပြောပါသည်။ ကျွန်မ စိတ်လှုပ်ရှားသွားပါသည်။ ကျွန်မက ပြောပါဟု ရုတ်တရက်မေးရာ ဘော့ဘ် သည် ကြောင်သွားပြီး မတုန်မလှုပ်ဖြစ်သွားသည်။ ကျွန်မက ရယ်ပြီး အလကားနောက်တာပါဟု ပြောလိုက်မှ သူ့ခမြာ အသက်ရှူချောင်သွား သည်။ အကယ်၍ ကျွန်မက အတင်းအကျပ်ပြောခိုင်းလျှင် နာမည်ကို ထုတ်ပြောရပါမည်ဟု ဘော့ဘ် ဝုဒ်ဝေါဒ်က ဝန်ခံပါသည်။ ကျွန်မကလည်း ယင်းပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်ကို အမှန်မသိလိုပါကြောင်း၊ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးတစ်ခု အမြဲမသယ်ချင်ကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါသည်။

ဝေါတားဂိတ်အမှုဖြင့် ဖမ်းဆီးထားသော ခုနှစ်ဦးအား စစ်ဆေးမည့် ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၈ ရက်နေ့ မတိုင်မီကတည်းက အခြေအနေများ အထူးပင် တင်းမာလာသည်။ ထိုအချိန်၌ အစိုးရအဖွဲ့မှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသော ကျွန်မ၏မိတ်ဆွေ အောန်ဒရေ မိုင်ယာ³³က ၎င်းထံ လာရောက်ရန် ကျွန်မကို လှမ်းခေါ်သဖြင့် ကျွန်မ ၎င်းနှင့် သွားရောက်တွေ့ ဆုံပါသည်။ သူက အသွားအလာ အပြောအဆိုကအစ အထူးသတိထားရန် နှင့် တစ်ဦးတည်းမနေရန် ကျွန်မကို သတိပေးပါသည်။ ကျွန်မကို မလိုလား သူများနှင့် စကားပြောခဲ့ရ၍ ၎င်းအနေဖြင့် သတိပေးရခြင်းဖြစ်ကြောင်းလည်း

ပြောသည်။ ကျွန်မအတွက် သူစိုးရိမ်နေရသည်အကြောင်းရပ်နှင့် သူဘာတွေ ကြားသိထားသည်ကိုမူ ကျွန်မအား ပြောမပြခဲ့ပေ။ သို့သော် သူ့အနေဖြင့် ကျွန်မအတွက် စိုးရိမ်စိတ်ဖြင့် မည်မျှအထိ အလေးအနက်ထားသတိပေးခဲ့ သည်ကိုမူ ကျွန်မ ခန့်မှန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မမှာ ညပေါင်းများစွာ အိပ် မပျော်နိုင်တော့ဘဲ ကိုယ်ရေးလုံခြုံမှုထက် သတင်းစာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးကို သာ အဓိကထား တွေးနေရလေသည်။ အိမ်ဖြူ၏ မျက်မာန်ပွားမှုအောက် တွင် ကျွန်မအတော်ကြာကြာ နေထိုင်လှုပ်ရှားခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ယခု လောက် ကျွန်မတို့အပေါ် စူးစိုက်ချေမှုန်းလိုသည် အရှိန်အဟုန်မျိုး မခံစား ခဲ့ရဖူးပေ။ ကျရောက်အံ့ဆဲဆဲ အန္တရာယ်လမ်းကြောင်းတစ်ခုအပေါ် လျှောက် လှမ်းနေရသည်နှင့် တူနေလေသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မတို့ အသက်ရှူလာနိုင်သည့် ဖြစ်ရပ်မှန် များ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာတော့သည်။ အမှုစတင်စစ်ဆေးပြီး သုံးရက်ကြာသောအခါ တရားခံ ဟောင်းဝပ် ဟန်.က ၎င်းအပေါ် စွဲဆိုထား သော စွဲချက် ခြောက်ခုစလုံးနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်း၌ အပြစ်ရှိကြောင်း ထွက်ဆို ဝန်ခံသည်။ လေးရက်ကြာသောအခါ အခြားဖောက်ထွင်းတရားခံများလည်း ဝန်ခံထွက်ဆိုကြသည်။ ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် တရားခံ လစ်ဒီနှင့် ဂျိမ်းစ် မက်ကော့ဒ်³⁴တို့ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရသည်။ ထိုကိစ္စ၌ ထိပ်ပိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ မပါဝင်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ငွေကြေးတစ်စုံတစ်ရာ မရရှိ ကြောင်းကိုသာ ထွက်ဆိုသွားကြသည်။ အမှန်မှာ ဟောင်းဝပ် ဟန်.က ကျွန် တရားခံများအား အပြစ်ဝန်ခံပြီး ပြစ်ဒဏ်ကျခံရန်နှင့် ၎င်းတို့အား မိမိက စောင့်ရှောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကြိုတင်ပြောကြားထားပြီးဖြစ်သည်။

ဖေဖော်ဝါရီလကုန်ပိုင်းတွင် ကျွန်မအပါအဝင် ပို.စ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးဦး (ဂုဝေါဒ်၊ ဘန်းစတိန်း၊ ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစ်၊ သတင်းထောက် ဂျင်းမ် မဲန်း³⁵) ထံသို့ တရားမဆင့်စာ ငါးစောင်ရောက်လာလေသည်။ ဒီစကြိတ် တရားရုံးသို့ သွားရောက်ရန် ခေါ်သည့် ဆင့်စာဖြစ်ပါသည်။ ဝေါတာဂိတ်နှင့်

ပတ်သက်၍ ကျွန်မတို့ ရေးသားချက်များနှင့် ဆက်နွယ်သော စာရွက် စာတမ်း၊ မှတ်တမ်း၊ ပေးစာ၊ ခါတ်ပုံ၊ တိပ်ခွေ၊ လက်ရေးစာမူ၊ မှတ်စု၊ မိတ္တူ၊ နောက်ဆုံးသတင်း မူကြမ်းများအပါအဝင် အထောက်အထား အားလုံးကိုလည်း ရုံးတော်သို့ တစ်ပါတည်း ယူဆောင်သွားရမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့၏ ရှေ့နေများက သတင်းထောက်တို့၏ မှတ်တမ်းအချို့ကိုသာ ကျွန်မအားပေးဖို့ ဆုံးဖြတ်ပါသည်။ ဘဲန်ကမူ ဤအမှုကို ဆုံးသည့်တိုင် အစိုးရ၏ စွပ်စွဲချက်များကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်မည်ဟု ဝုဝေါဒ်နှင့် ဘန်းစတိန်းအား အာမခံချက်ပေးသည်။ သို့သော် ထိုဆင့်စာများမှာ နစ်ဆင်မဲဆွယ်လှုပ်ရှားမှု တစ်စိတ် တစ်ဒေသအဖြစ် ပို့စ်အား သိက္ခာချသည် လုပ်ရပ်သာဖြစ်နေ၍ ထိုဆင့်စာများကို ရုံးတော်မှ ပယ်ဖျက်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ဘက်ကတော့ အချိန်နှင့်ငွေ တော်တော်ကုန်ခမ်းသွားပါသည်။

နယူးစိတ်ခ်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ အရှေ့ဖျားဒေသသို့ ခရီးထွက်ခိုက် ဟောင်ကောင်ဌ်ရှိနေစဉ် ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစံက ထူးခြားသည့် သတင်းတစ်ခုကို တယ်လီဖုန်းဖြင့် ကျွန်မအား ပြောလာပါသည်။ တရားခံ ဂျိမ်းစ် မက်ကော့ဒ်က ဝေါတာဂိတ်ကိစ္စ၌ မုသားသက်သေခံမှု ပါဝင်နေပုံကို ဒီစတြိတ်တရားသူကြီး ဂျွန် စီရီကာ³⁶ထံသို့ စာရေးတိုင်ကြားထားသည်ဟု သော ကိစ္စပင်ဖြစ်သည်။ မက်ကော့ဒ်အဆိုအရ တရားခံများကို အပြစ်ရှိကြောင်း ဖိအားပေးခဲ့ကြောင်း၊ နှုတ်လုပ်ရန်လည်း ဖိအားပေးကြောင်း၊ ရာထူးကြီးပုဂ္ဂိုလ်များ အမှန်ပင် ပါဝင်ပတ်သက်နေကြောင်း၊ မိမိ၏ မိသားစုက ယခုကဲ့သို့ ထုတ်ဖော်ပြောပါက မိမိတွင် အသက်အန္တရာယ်ရှိမည်ကို ပူပန်နေကြောင်း ဖော်ထုတ်လေသည်။ ဝေါတာဂိတ် ဖောက်ထွင်းမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အကုန်ဖော်ကောင်လုပ်ရန် သဘောတူသည်။ ပြစ်ဒဏ်လျှော့ပေါ့စေရန်ဖြစ်သည်။

ယခုမှ အသက်ကို ဝအောင်ရှူနိုင်တော့သည်။ ကျွန်မတို့ထင်သည့်အတိုင်းပင် ဝေါတာဂိတ်အရှုပ်တော်ပုံတွင် အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ထိပ်ပိုင်း

ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်နေ၍ တရားခံများအား သူတို့လိုသလို ထွက်ဆိုခိုင်း
ခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားပေပြီ။ မက်ကော့ဒ်၏ ပေးစာက ကျွန်မတို့ ဖော်ပြခဲ့
သော ဝေါဟာရဂိတ်သတင်းများကို ထောက်ခံနေသဖြင့် ကျွန်မတို့ ပြောခဲ့
သည်များ အရာဝင်လာပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ပို.စ်၏ ပုံရိပ်နှင့် ကျွန်မ
၏ ပုံရိပ်တို့ကိုလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပါသည်။ ထိုအခါမှပင်
ပရိသတ်ကလည်း ကျွန်မတို့ ဖော်ပြသော သတင်းများ၌ သက်သေခံ
အထောက်အထား များရှိ၍ သတင်းမှန်များဖြစ်ကြောင်း ချက်ချင်း သိရှိ
သွားကြလေသည်။ ယခုအခါ ကျွန်မတို့ မူလလမ်းကြောင်းမှ ဦးဆောင်
လှုပ်ရှားရပြန်တော့မည်။ သို့သော် သတင်းကိုဖော်ပြရာတွင် ကျွန်မတို့နှင့်
အပြိုင်အဆိုင်သတင်းစာများ ပိုမိုတွေ့ရှိလာမည်။ ထိုထိုသော သတင်းစာနှင့်
သတင်း မဂ္ဂဇင်းများကိုလည်း အပြန်အလှန်အားထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။
ကျွန်မမှာ အာရှခရီးစဉ်၌ပင် ရှိနေသေးရာ ကျွန်မအား လူတွေ့မေးမြန်း
လိုသူများ၊ ကျွန်မအား မိန့်ခွန်းပြောစေချင်သူများ ရုတ်တရက် ဝိုင်းရံလာ
ကြတော့သည်။ ကျွန်မ၏ခရီးမှာလည်း နယူးစီပီအင်တာနေရှင်နယ်
မဂ္ဂဇင်းအရောင်းမြှင့်တင်ရေးကိစ္စဖြစ်နေ၍ အခွင့်အရေးရခိုက် ကျွန်မ
အနေဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

ထိုအတောအတွင်း၌ အိမ်ဖြူတော်၏ ကန်.လန်.ကာနောက်ကွယ်
တွင် ပြောင်းလဲမှုများစွာ ဖြစ်သွားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင်
ကြေညာသည့် တာဝန်မှအနားယူသူများစာရင်းတွင် သမ္မတအကြံပေး ဌာန
ဒီးနယ်လည်း ပါလာလေသည်။ ထိုနေ့ည ၉ နာရီတွင် ဖြစ်ခဲ့သမျှ မိမိ၏
တာဝန်သာဖြစ်ကြောင်း သမ္မတနစ်ဆင်ကိုယ်တိုင် တီဗီမှ ဝန်ခံပြောကြား
သွားခဲ့သည်။ အပြစ်ကိုမူ ဝန်မခံပေ။

ထိုအဖြစ်ကြောင့် ပို.စ်အယ်ဒီတာရုံးခန်းတွင်း၌ တရုန်းရန်းတအုံး
အုံးဖြင့် ပွက်လောညံအောင် လှုပ်ရှားသွားလေသည်။ ဟောင်းဝပ် ဆိုင်မင်းစံ
က တစ်ဘက်သား ရုံးခိုခံသွား၍ အကြည်ဆိုက်ကာ ကျေနပ်နှစ်သိမ့်နေရမည့်

အချိန်အခါမျိုး မဟုတ်ကြောင်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်များအား သတိပေးပြောကြားသည်။ ဝေါဟာရဂိတ်သည် ဝှိုစ်အတွက် သီးသန့်စီမံကိန်းတစ်ခုမဟုတ်တော့သော်လည်း ကျွန်မတို့ ပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့သည်များအတွက် ဂုဏ်ယူရမည်သာဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဝေါဟာရဂိတ်မှာ ယခုအခါ တစ်မျိုးသားလုံးနှင့်ဆိုင်သော ဖြစ်ရပ်ဆိုးကြီးအဆင့်သို့ ရောက်ရှိရန်တာစုနေသဖြင့် ကျွန်မတို့ ပလ္လားဂုဏ်ယူရမည့် သတင်းလည်း မဟုတ်ပါချေ။

Notes

1. Democratic National Committee
2. Key Biscayne
3. Ron Ziegler
4. Joe Califano
5. Barry Sussman
6. Al Lewis
7. Charlie Wright
8. Watergate
9. Bob Woodward
10. Carl Bernstein
11. "Mission Incredible"
12. "Wood-stein"
13. CRP (Committee to Re-elect the President)
14. John Dean
15. E. Howard Hunt
16. G. Gordon Liddy
17. John Mitchell
18. Clark MacGregor
19. Bob Dole
20. George McGovern

21. HR. Haldeman
22. Walter Cronkite
23. Gordon Manning
24. Peter Peterson
25. Dorothy McCardle
26. Isabelle Stelton
27. Richard Kleindienst
28. Chuck Colson
29. Richard Mellon Scaife
30. Dragon Lady
31. Roger Main
32. St. Luke's Hospital Association
33. Andre ' Meyer
34. James McCord
35. Jim Mann
36. John Sirica

အခန်း (၂၄)

ဝေတားဂိတ်အရေးအခင်းကြီး အဆိုးဝါးဆုံးအခြေအနေတစ်ခုသို့ ရောက်နေဆဲမှာပင် ကျွန်မ၏ ချစ်စွာသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ကြီး ဖရစ်ဇ်၏ ကင်ဆာရောဂါအခြေအနေမှာလည်း ပိုမိုဆိုးဝါးလာသည်။ ဧပြီလ ၃၀ ရက် နေ့ည တီဗီမှ တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်သည့် နှစ်ဆင်၏ ဝန်ခံစကားကို ဆေးရုံခုတင်ပေါ်မှ နားထောင်ပြီးနောက် ဖရစ်ဇ်က လက်သီးဆုပ်၍ လက်မောင်းကို အပေါ်သို့ မြှောက်ကာ အားပါးတရ ဟစ်ကြွေးသြဘာပေးသည်။ ယင်းသည် ဝေတီရှင်တင်ပို.စ်အား ဖရစ်ဇ်၏ နောက်ဆုံးဂုဏ်ပြုချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် ဖရစ်ဇ်ကွယ်လွန်သွားရှာသည်။ ကျွန်မတို့၏ သတင်းထောက်လှမ်းဖော်ပြမှု၏ မှန်ကန်ချက်နှင့် ဖရစ်ဇ်ကွယ်လွန်သည်ကိစ္စတို့ကို ရင်ဆိုင်ရသော ကျွန်မသည် ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ နှစ်ထွေသော စိတ်ဝေဒနာကို တစ်ပြိုင်တည်း ရောထွေးစွာ ခံစားခဲ့ရပါလေသည်။

နောက်တစ်နေ့ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် အိမ်ဖြူသတင်းအရာရှိ ရွန် ဇီးစ်ဂလားက ဝေတီရှင်တင်ပို.စ် အား တောင်းပန်စကားဆိုသည်။

အထူးသဖြင့် ဝုဠေဒါနနှင့် ဘန်းစတိန်းတို့အား ၎င်းတို့ရေးသားသော သတင်းများ အပေါ် ဝေဖန်ပြစ်တင်ခဲ့သည်များအတွက် ဖြေသိမ့်တောင်းပန်သည်။ ဇီးစ်ဂလား၏ အပြောအဆိုများက ကျွန်မတို့အားလုံးကို အံ့ဩသွားစေသည်ကတော့ အမှန်ပင်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဣန္ဒြေရရပင် ဟန်မပျက် ပြေငြိမ်းလိုက်သည်ကိုပင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံရမည် မဟုတ်ပါလား။

ဖရစ်ဇ်ကွယ်လွန်ပြီး ရက်သတ္တ တစ်ပတ်အကြာတွင် ဝေါတားဂိတ် သတင်းများကို အများအကျိုး ရှေးရှု၍ အပြုသဘော ရေးသားဖော်ပြခဲ့ခြင်းအတွက် ဝေါရှင်တင်ပို့စံသတင်းစာအား ပူလစ်ဇာဆု ချီးမြှင့်သည့်သတင်း ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ ကြေညာချက်တွင် ဝုဠေဒါနနှင့် ဘန်းစတိန်း၊ ဟားဗ်ဘလော့ခ်နှင့် ရော်ဂျာ ဝီလ်ကင်စ်တို့၏ အမည်များကိုပါ ရည်ညွှန်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတွင် ဒုတိယအာဏာအရှိဆုံးနှင့် နှစ်ဆင်နှင့် အနီးကပ်ဆုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်သည် အိမ်ဖြူတော်ရုံးအဖွဲ့မှူး အိချ် အာရ်ဟော်လ်ဒီမန်း¹နှင့် အိမ်ဖြူတော်အရာရှိ ဂျွန် အားလစ်မန်း²တို့ အိမ်ဖြူမှ နုတ်ထွက်သွားပြီးနောက် ပို.စံ အနေဖြင့် အိမ်ဖြူတွင် မျက်နှာသာရလာသည်ဆိုသော်လည်း ရန်သူ လုံးဝ ငြိမ်းသွားသည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မတို့အပေါ် မကြေနိုင်မချမ်းနိုင်သေးသော အင်အားနည်းဟန်ရှိသည့် အိမ်ဖြူတော်ရန်သူအချို့ ကျန်နေပါသေးသည်။

ပို.စံ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် ရေးသားချက်များ၊ နောက်ဆုံးတွင် အခြားသတင်းစာများနှင့် မီဒီယာများက လိုက်လံရေးသားဖော်ပြချက်များ၊ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်နှင့် တရားရုံးများ၏ ကူညီဖော်ထုတ်ပေးမှုများကြောင့် ရေပေါ်တွင် အနည်းငယ်သာပေါ်နေသော ရေခဲတုံးကြီး၏ ရေအောက်ပိုင်း နှစ်မြုပ်နေသော ကြီးမားသည့် အရွယ်ပမာဏကို မြင်လာကြရသည်။ အိမ်ဖြူတော်၏ အစီအမံဖြင့် သတင်းစာဆရာအချို့၏ ပြောဆိုချက်များကို လျှို့ဝှက် အသံသွင်းတိတ်ခွေများကိုလည်း တွေ့လာရသည်။ ပို.စံ

အဆောက်အဦး၌ပင် လျှို့ဝှက်အသံဖမ်းကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားသယောင်၊ ကျွန်မနောက် ခြေရာခံလိုက်သူများရှိသယောင် ကျွန်မကို ပြောဆိုလာသူများ ရှိလာသည်။ ကျွန်မကမူ အဆောက်အဦးရှိ တယ်လီဖုန်းအားလုံးနှင့် ကျွန်မ၏ ရုံးခန်း၊ အဓိကအယ်ဒီတာများ၏ ရုံးခန်းတယ်လီဖုန်းများကို ဖြုတ်ယူစစ်ဆေးကြည့်ပါသည်။ ဘာကိုမျှ မတွေ့ရှိခဲ့ပေ။ ကျွန်မကို မည်သူမျှ နောက်ယောင်ခံ လိုက်လံချောင်းမြောင်းနေလိမ့်မည်ဟုလည်း မယုံကြည်ပေ။

၁၉၇၃ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဝုဇေါဒ်နှင့် ဘန်းစတိန်းတို့က အိမ်ဖြူတော်၌ ၁၉၇၁ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၇၂ ခုနှစ်က နိုင်ငံရေးရန်သူများစာရင်း^၃ ထားရှိခဲ့သည့် သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ဖော်ပြလိုက်ရာ ကျွန်မတို့ သိပ်မအံ့ဩမိကြတော့ပေ။ ကျွန်မမိမိတ်ဆွေအတော်များများက ထိုစာရင်းထဲပါသည်ကိုပင် ဂုဏ်သိက္ခာ တစ်ခုပမာ ထင်နေသေးတော့သည်။

တစ်လခန့်ကြာသောအခါ ဟော်လိဒီမဲန်း၏ လက်ထောက်တစ်ဦးဖြစ်သော အယ်လက်ဇန္ဒား ဘတ်တားဖီးလ်ဒ်^၄ က အထက်လွှတ်တော်စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး ကော်မတီရှေ့မှောက်တွင် ဖြောင့်ချက်ပေး ဖွင့်ချလိုက်သဖြင့် သမ္မတ၏ ဘဲဥပုံရုံးခန်း^၅ အပါအဝင် အိမ်ဖြူတော် နေရာအနှံ့အပြား၌ လျှို့ဝှက် အသံဖမ်း ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားကြောင်း သိကြရသည်။ ထိုတိတ်ခွေများကိုသာ မဖော်ထုတ်နိုင်ပါက ဝေါတားဂိတ်အဖြစ်မှန်ပေါ်လာဖို့ ခဲယဉ်းပေမည်။ တိတ်ခွေများသတင်း ထွက်လာပြီးနောက် ပို့စ်သတင်းစာအဆောက်အဦပြင်ပ၌ ထိုသတင်းပါလာမည့် ပထမဆုံး သတင်းစာကို ဖတ်ဖို့ စောင့်နေသော ပရိသတ်ကိုပင် ကျွန်မတွေ့လာရပါသည်။ ဝေါတားဂိတ်ဇာတ်လမ်းကို လူတွေ စိတ်ဝင်စားလာကြပြန်လေပြီ။

ထိုအသံသွင်းတိတ်ခွေများကို နှစ်ဆင် ဘာကြောင့် မဖျက်ဆီးခဲ့ပါသလဲ။ ထိုတိတ်ခွေများက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ရေးလုံခြုံမှုအတွက် အကာအကွယ်တစ်ခု ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု နှစ်ဆင် ယုံကြည်ခဲ့ဟန်တူသည်။ ယုံကြည်

သည့်အတိုင်းလည်း အချိန်အတော်ကြာသည်အထိ ထိုစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ဇူလိုင်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင်မူ အစိုးရဌာန၏ ဌာနကြီးသုံးရပ်စလုံး၏ လွတ်လပ်မှုကို ထိခိုက်နိုင်သည်ဟုဆိုကာ ရှေ့နေချုပ် အဲလီယက် ရစ်ချတ်ဆင်^၆ က ခန့်ထားသော အထူးတရားလိုရှေ့နေ အာချီ ဘော်လ်ဒ်ကော့စ်^၇ အား ထိုတပ်ခွေများကို မိမိအနေဖြင့် တင်ပြမည်မဟုတ်ကြောင်း နှစ်ဆင်က ကြေညာလိုက်သည်။

ထိုအတောအတွင်း၌ ကျွန်မသည် ဒုတိယသမ္မတ စပီရို အဂ္ဂနျူးနှင့် ပြေလည်အောင် ဆက်ဆံပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ မိမိအား မုန်းတီးသူ သို့မဟုတ် မိမိအား အသိအမှတ် မပြုသူများကို လုံးဝ စကားမပြောဘဲနေခြင်းထက် စကားပြောဆိုပေးခြင်းက ပိုမိုကောင်းမွန်သည်ဟု ကျွန်မ သဘောပိုက်ထား၍ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အဂ္ဂနျူးသည် ရက်စက်ပြီး ဘက်လိုက်ရေးသားသော သတင်းများကို ၎င်းအနေဖြင့် ဘဝင်မကျသော်လည်း ကျွန်မကိုတော့ ဘဝင်ကျမိကြောင်း စာတစ်စောင်ပင် ကျွန်မထံ ရေးလာခဲ့ပါသည်။ မကြာမီ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ မိမိစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ခံယူနေရကြောင်း အဂ္ဂနျူးက ကြေညာသည်။ ထို့နောက် အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် အဂ္ဂနျူး ဒုတိယသမ္မတအဖြစ်မှ နုတ်ထွက်သွားလေသည်။

ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် တီဗီမှနေ၍ နှစ်ဆင်က သူ၏ ဝေါဟာရဂိတ်အပေါ် ပဉ္စမမြောက် သဘောထားအမြင်ကိုပြောရာ၌ ဝေါဟာရဂိတ်အရေးအခင်းမှာ နောက်ပြန်ဆွဲနေသော စိတ်အခွဲအလမ်းဖြစ်နေ၍ ပိုမိုကျယ်ပြန့်အရေးပါသော အခြားကိစ္စများအပေါ် စိတ်ဝင်စားသင့်ကြကြောင်းဖြင့်ပြည်သူလူထု၏ စိတ်အာရုံကို လမ်းလွဲဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ ဩဂုတ်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးသစ်အဖြစ် ကစ်ဆင်းဂျားကို ခန့်အပ်ပြီး ဩဂုတ်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် တရားသူကြီး ဆီရီကာက ဝေါဟာရဂိတ်နှင့် ပတ်သက်သော အသံသွင်းတပ်ခွေများကို တရားရုံး

သို့.တင်ပြရန် နှစ်ဆင်အား အမိန့်. ပေးခဲ့သည်။ သမ္မတက အယူခံ
သော်လည်း အထူးတရားလိုရှေ့ဆောင် ကော့စ်က သဘောမတူဘဲ ပယ်ချ
လိုက်သည်။ ဖြစ်ရပ်များမှာ လျင်မြန်စွာပင် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲလျက်ရှိ
သည်။ ထိုနေ့.ညတွင် “စနေနေ့.ည လူသတ်ပွဲကြီး”^၈ဟု အမည်တွင်သည့်
ဖြစ်ရပ်တစ်ခုအကြောင်းကို ကျွန်မတို့. ကြားရတော့သည်။ ကော့စ်အား
ဖြုတ်ပစ်ရန် သမ္မတက ရှေ့.နေချုပ် အဲလီးယက် ရစ်ချတ်ဆင်အား စေခိုင်း
သည်။ ရစ်ချတ်ဆင်က ငြင်းဆန်သောအခါ ၎င်းအားဖြုတ်ပစ်သည်။ တစ်ဖန်
ကော့စ်အား ဖြုတ်ပစ်ရန် တွဲဖက်ရှေ့.နေချုပ် ဘီးလ် ရပ်ကယ်ဟော့စ်
ငြင်းဆန်ပြန်၍ ဘီးလ်ကို ဖြုတ်ပစ်ပြန်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဒုတိယ
တွဲဖက်ရှေ့.နေချုပ် ရောဘတ် ဘော့ခ်က ကော့စ်ကို တာဝန်မှရပ်စဲပစ်လိုက်
တော့မှ ဖြုတ် ထုတ်ပွဲကြီး ပြီးဆုံးသွားတော့သည်။

ထိုညက ကျွန်မတို့. မထင်မှတ်သော ဖြစ်ရပ်များ တစ်ခုပြီးတစ်ခု
အလွန်လျင်မြန်စွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သောကြောင့် တုန်လှုပ်စရာဖြစ်လာပါသည်။
အောက်လွှတ်တော် တရားရေးကော်မတီကလည်း အထူးတရားလိုအကျိုး
ဆောင်သစ် လီယွန် ဂျာဝေါစကီး^{၁၁}နှင့် ပူးပေါင်း၍ သမ္မတနှစ်ဆင်အား
အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးရာ ကော့စ်ယခင်က တောင်း
ခဲ့သော လျှို့ဝှက်အသံသွင်းတိပ်ခွေများကိုပင် တရားရုံးသို့. တင်ပြအပ်နှံ
ရေးအတွက် သမ္မတအားတိုက်တွန်းရန် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။

ပို့.စ်ကိုမူ ဆက်လက်တိုက်ခိုက်လျက်ရှိသေးရာ ယင်းအဖြစ်ကို
ပြည့်သူလူထုအတွင်း၌ အလွန်ကျယ်ပြန့်.စွာ သိရှိနေကြပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်မ
မှာ ထိုအချိန်၌ ယခင်နှစ်များက မရရှိခဲ့သေးသည့် ခံနိုင်ရည်နှင့် ဇွဲသတ္တိကို
အတော်ကြီး ရရှိနေပြီဖြစ်၍ တိုက်ခိုက်ရန် ဝန်မလေးတော့ပေ။ စင်စစ်
ကျွန်မသည် ကိုယ်က တိုက်ခိုက်ရမည့်အလုပ်ကို ရွံ့မုန်းသူဖြစ်ပါသည်။
ကျွန်မကိုယ်တိုင်လည်း အတိုက်အခိုက်ကောင်းသူမဟုတ်။ သို့.သော် ရွေး
စရာလမ်း မရှိသည့် အခြေအနေမျိုး၌ ကျွန်မ ပြန်လည်ခုခံတိုက်ခိုက်ရုံပါ

သည်။ ထိုအခါမျိုး၌ ကျွန်မမှာ ခုခံကာကွယ်ဖို့ထက် ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်ဖို့ ပိုမိုအားသန်လာတတ်ပါသည်။

ဒီဇင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်၊ ဖီးလ်ဂေရလင်တို့နှင့်အတူ ကျွန်မ နေ့လယ်စာစားနေစဉ် ကယ်လီဖိုးနီးယားရှိ နစ်ဆင်နေအိမ်မှ အိမ်ဖြူတော်ရုံးအဖွဲ့မှူး အယ်လက်ဇန္ဒား ဟော့ခ် ကျွန်မထံ တယ်လီဖုန်းဆက်၍ တပူပူတဆူဆူလုပ်ပြန်သည်။ နစ်ဆင်၏ လုပ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပို့စံသတင်းစာ ပထမ စာမျက်နှာတွင် ဝုဝေါ့ဒ်နှင့် ဘန်းစတိန်းတို့ အသားပေးဖော်ပြခဲ့သော ဆောင်းပါး နှစ်ပုဒ်မှာ မဟုတ်မမှန်၊ အောက်တန်းကျစွာ ရေးထားခြင်းဖြစ်ကြောင်းဖြင့် အပြင်းအထန် ဝေဖန်ရှုတ်ချပါသည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်း ဇန်နဝါရီလကုန်တစ်ရက်နေ့တွင် ကလပ်စ် မဂ္ဂဇီနီနီအိမ်၌ ကျင်းပသည့် ဒုတိယသမ္မတသစ် ဂျယ်ရာလ်ဒ် ဟော့ခ်နှင့် ဇနီးတို့အား ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲသို့ ကျွန်မ ရောက်ရှိသွားရာ ဟော့ခ်နှင့် သူ့ဇနီးတို့၌ ကျွန်မနှင့် ညစာအတူစားလိုသောဆန္ဒ ရှိနေကြပုံကိုတွေ့ရ၍ ကျွန်မ အထူးစိတ်ဝင်စားသွားမိပါသည်။ ထိုညက ဟော့ခ်နှင့်လည်း ကပ်လျက်ထိုင် ခဲ့ရပြန်သဖြင့် အိမ်ဖြူတော်၏ အရှုပ်တော်ပုံ တစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ရှင်းလင်းလိုက်တိုင်း ကျွန်မအပေါ် ပို၍ပို၍ ခင်မင်ရင်းနှီးလာပုံရသော ဟော့ခ်ကို ကျွန်မ အကဲခတ်မိခဲ့ပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တွင် အောက်လွှတ်တော်၌ နစ်ဆင်အား အပြစ်ရှိမရှိ စုံစမ်းရန် မဲခွဲရာ စုံစမ်းဖို့ ဖက်က မဲ ၄၁၀-၄ နှင့် အနိုင်ရသွားသည်။ အောက်လွှတ်တော် တရားရေးကော်မတီအား သမ္မာန်ဆင့်ခေါ်ခွင့်အာဏာများကို ပေးလိုက်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလကုန်ပိုင်းတွင် ဟော့ခ်က ကျွန်မနှင့်တကွ မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်နှင့် ဘဲနဲ ဘရက်လီတို့ကိုပါ အိမ်ဖြူနေ့လယ်စာစားပွဲသို့ ဖိတ်ပြန်သဖြင့် ကျွန်မတို့အပေါ် အိမ်ဖြူတော်

၏ လိုက်လျောလာမှုအတိုင်းအတာတစ်ခုကို ပို၍သိခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ပြီးခဲ့သော ဇန်နဝါရီလဆန်းပိုင်းက အခြေအနေနှင့်ပင် လုံးဝမတူ။ ထိုစဉ်က သဘောထားများတင်းမာကာ စိုးရိမ်စိတ်တွေဖြင့် ပြည့်ကျပ်နေခဲ့ရသည်။ ယခု ကျွန်မတို့ မှန်သောလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်နေကြပေပြီ။ လုံးဝစိတ်ချရသည်တော့ မဟုတ်သေး။ နစ်ဆင် အိမ်ဖြူတော်အတွင်းမှ ဖြစ်ရပ်မှန်တစ်ခုခုက ကျွန်မတို့၏ လမ်းကြောင်းကို ရိုက်ခတ်ထိုးနှက်လာနိုင်သေးသည်။

ထိုနောက် အမြတ်ခွန်ရှောင်လို၍ စာချုပ်တစ်ခုပေါ်တွင် နစ်ဆင်က ရက်စွဲပြင်ဆင်ပြောင်းလဲလိုက်သည့်သတင်းကို မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်ထံမှ ကျွန်မကြားလိုက်ရပါသည်။ တစ်ဖန် ၁၉၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ဝေါတားဂိတ် ဖောက်ထွင်းမှုကို ဖုံးကွယ်ရန် ကြိုးစားမှုတွင် ပါဝင်သည့် နစ်ဆင် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် မဲဆွယ်လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်းမှ ဝန်ထမ်းဟောင်း ခုနစ်ဦးအပေါ် စွဲချက်များကို တရားသူကြီးအဖွဲ့က အတည်ပြုလိုက်ပြီး မေလ ၉ ရက်နေ့တွင် အောက်လွှတ်တော် တရားရေးကော်မတီက နစ်ဆင် အပေါ် အရေးယူမှုကို စတင်ကြားနာပါသည်။ ပုံစံအပေါ် စီးပွားရေးအရ ဂလဲစားချေရန် နစ်ဆင်က ဟော်လ်ဒီမဲန်း၊ ဒီးနဲတို့နှင့် ညှိနှိုင်းသည့်ကိစ္စကို မေလလယ်တွင် အသံသွင်းတိပ်ခွေအချို့မှ ညှပ်ထုတ်ထားကြောင်း ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ဝေါတားဂိတ် ဖောက်ထွင်းမှုသတင်းကို ဖုံးကွယ်ရန် ကြိုးစားမှု၌ နစ်ဆင်ကိုယ်တိုင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း အောက်လွှတ်တော် တရားရေးကော်မတီက ဖော်ထုတ်လိုက်ပြန်သည်။

ဇူလိုင်လ ၈ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ရစ်ချတ် အယ်မ် နစ်ဆင် တရားစွဲဆိုချက်ကို တရားရုံးချုပ်က စတင်ကြားနာသည်။ တရားစွဲဆိုချက်၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ တရားရုံးချုပ်က အိမ်ဖြူတော်ကို တိတ်ခွေများ ထုတ်ပေးရန် အမိန့်ချဖို့ပဲဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ရက်၌ အောက်လွှတ်တော် တရားရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ပီတာ ဂိုဒီးနိုးက အိမ်ဖြူ

တော်က ထုတ်ပေးတင်ပြသည့် တိတ်ခွေများနှင့် ကော်မတီက တွေ့ရှိခဲ့သည့် တိတ်ခွေများအတွင်း မတူညီမှုများစွာကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုလိုက်သည်။ နစ်ဆင်ကိုယ်တိုင် ဝေါဟာရဂိတ်အရုပ်တော်ပုံကို ဖုံးကွယ်ရန်¹² ကိုယ်ထိလက်ရောက် ပါဝင်နေကြောင်း သိသာပေသည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် အိမ်ဖြူတော် တိတ်ခွေများ ကို နစ်ဆင်အနေဖြင့် လက်ဝယ်ထားခွင့် မရှိတော့၍ တရားရုံးသို့ အပ်ရန် တရားရုံးချုပ်က အမိန့် ပေးလိုက်ပြီး ဇူလိုင်လ ၁၇၊ ၂၉ နှင့် ၃၀ ရက်များတွင် တရားမျှတမှုကို နှောင့်ယှက်ထားဆီးမှု၊ တရားဥပဒေကို မလိုက်နာမှု၊ တရားရေးကော်မတီသို့ အပ်နှံရန် တောင်းထားသောပစ္စည်းကို အပ်နှံရန် ငြင်းဆန်မှုဖြင့် အောက်လွှတ်တော် တရားရေးကော်မတီက နစ်ဆင်အား တရားစွဲလိုက်လေသည်။

ထိုအချိန်၌ အခြားသတင်းစာအသီးသီးက နစ်ဆင် သမ္မတ ရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ရေးကို ဦးတည်ရေးသားနေကြသော်လည်း ပို.စံက နုတ်ထွက်ရေးကို မရေးဘဲ နိုင်ငံသားများ မှန်ကန်စွာဆုံးဖြတ်ရန် လိုအပ်သည် သတင်းအချက်အလက်များကို ပေးထားခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က နစ်ဆင် ထွက်မထွက်ထင်ကြေးပင် ပို.စံက မပေးခဲ့ပေ။

ဩဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင်မှ အများပျော်လင့်နေသော အခိုင်မာဆုံး အထောက်အထားဖြစ်သည့် အသံသွင်းတိတ်ခွေသစ် သုံးခုကို အိမ်ဖြူမှ တရားရုံးသို့ တင်ပြလာတော့သည်။ ထိုတိတ်ခွေများမှာ ဝေါဟာရဂိတ် ဖောက်ထွင်းပြီး ခြောက်ရက်အကြာ ၁၉၇၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့၌ နစ်ဆင်က ဟော်လီဒီမဲန်းအား နှုတ်ပိတ်ပြောကြားသည့် စကားများပါသော တိတ်ခွေများ ပင်ဖြစ်သည်။ ပထမသော် နစ်ဆင်က သမ္မတရာထူးမှ မိမိ နုတ်မထွက်ဟု ပြောသေးသော်လည်း ဩဂုတ်လ ၈ ရက်ညတွင် ဩဂုတ် ၉ ရက်နေ့၌ မိမိနုတ်ထွက်မည့်အကြောင်း ကြေညာလိုက်ပါသည်။ ထိုနေ့က သတင်းစာတိုက်တွင် ကျွန်မ တစ်နေ့လုံးရှိနေရာ ထိုသတင်းကို ကိုယ်တိုင်ကြေညာ

သည့် တီဗီမှန်ချပ်ပေါ်မှ နှစ်ဆင်အား ကျွန်မတို့ ပို.စ်အဖွဲ့သားများ အတူ တကွကြည့်ခဲ့ကြပါသည်။ ဖီးလ် ဂေရလင်မှာ သတင်းစာတိုက်၏ လမ်း တစ်ဖက်ရှိ မဲ့ဒ်ဆင်ဟိုတယ်တွင် ညစာစားနေခိုက်ဖြစ်၍ စက္ကူလက် သုတ်ပုဝါပေါ်တွင်ပင် ခေါင်းကြီးပိုင်းတစ်ပုဒ်ကို ချက်ချင်း ကောက်ရေးဖြစ် သွားသည်။ အချောရိုက်ပြီးနောက် “ဒီခေါင်းကြီးပိုင်းကိုတော့ ကြည့်ချင် လိမ့်မယ်ထင်ပါတယ်” ဟူသော စာတိုက်လေးနှင့် ပူးတွဲ၍ ကျွန်မထံ ပို့လိုက်ပါသည်။

နှစ်ဆင် သမ္မတရာထူးမှ နုတ်ထွက်သည့် ဩဂုတ်လ ၉ ရက် နေ့တွင် ပို.စ်က “နှစ်ဆင်နှစ်များ” ခေါင်းစီးဖြင့် ၂၄ မျက်နှာ အထူးကဏ္ဍ ဖြင့် ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ “ခင်ဗျားတို့ အပျော်ကြီးပျော်နေကြမှာပေါ့” ဟူသော လေသံမျိုးဖြင့် ကျွန်မတို့အားထေ့သည့် မကျေနပ်စကားများ တယ်လီဖုန်းမှ ဝင်လာကြပါသည်။ ပြည်သူတွေကလည်း သူတို့အတိုင်း အတာဖြင့် သူတို့ခံစားချက်ကို ပြောကြမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအဖို့ မှာ အသက်ရှူသာခဲ့သည်ဆိုသော်လည်း သမ္မတသက်တမ်း နောက်ဆုံးရက် ပိုင်းအထိ စိတ်ထဲတွင် မအေးလှသေး။ နောက်ဆုံးတိပ်ခွေ သုံးခွေ မရမချင်း အခြေအနေတွေက မရေမရာဖြစ်နေခဲ့သည်။ ယခုမူ ပရုံးပေါ်မှ ဝန်ထုပ် ကြီးတစ်ခု ကျသွားသည့်အလား ကျွန်မခံစားရပါပြီ။

ဝေါတားဂိတ်နှင့်ပတ်သက်၍ မမေ့နိုင်စရာ နောက်ဆုံးအမှတ်တရ အဖြစ်ကလေးတစ်ခုကိုလည်း ပြောချင်ပါသေးသည်။ နှစ်ဆင် ဝေါရှင်တင် မှ ထွက်ခွာပြီး မကြာမီမှာပင် ဝုဝေါဒ်သည် အထူးဆန်းဆုံးသော လက်ဆောင် ပစ္စည်းတစ်ခုကိုကိုင်၍ ကျွန်မရုံးခန်းသို့ ရောက်လာပါသည်။ ထိုပစ္စည်းမှာ ခေတ်ဟောင်းပုံစံ သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော အဝတ်ရေညှစ်ကိရိယာပင် ဖြစ်သည်။ ဝေါတားဂိတ်သတင်းကြီးကို အဆက်မပြတ် အသက်သွင်း ထောက်လှမ်းရေးသား တည်းဖြတ်လာခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ် ခြောက်ဦးဖြစ်သည့် ဘဲနံ၊ ဟောင်းဝပ်၊ ဝုဝေါဒ်နှင့် ဘန်းစတိန်း၊ ဟယ်ရီ ရိုဆင်ဖဲလ်ဒ်နှင့် ဘယ်ရီ

ဆပ်စ်မင်းတို့က ထိုကိရိယာပေါ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားကြသည်။ အမှတ် သင်္ကေတအဖြစ် ဖော်ဆောင်ပြုလုပ်ထားသည့် ထိုပစ္စည်းကလေးမှာ ဝေါတာဂိတ်အရေးအခင်းကာလအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ကြုံခဲ့စားခဲ့ကြ ရသည့် ဒုက္ခသုက္ခများကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြနေပါသည်။ တစ်ခါတရံ ကျွန်မ တို့သည် ဤအဝတ်ရေညှစ်ကိရိယာထဲတွင် အထည်ခံရပြီး အညှစ်ခံရ သလို ညှပ်ပူးညှပ်ပိတ် အခြေအနေများနှင့် ကြုံခဲ့ရပါသည်။ ရှေးဟောင်း ပစ္စည်း ရောင်းဝယ်သူ တစ်ယောက်က ထိုအဝတ်ရေညှစ်ကိရိယာဟောင်း ကလေးကို ကျွန်မအား လက်ဆောင်ပေးချင်လျှင် ရောင်းလိုပါသည်ဟု ဝုဝေါဒ်အား ကမ်းလှမ်းလာသဖြင့် ဝုဝေါဒ်က ၁၀ ဒေါ်လာဖြင့် ဝယ်ယူလိုက် ပြီး စိတ်ကူးကောင်းကောင်းဖြင့် ကျွန်မအား အမှတ်တရ အမြတ်တနိုး ပေးခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ရာ ထိုပစ္စည်းကလေးမှာ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်ကြာလာ သည်အထိ ယနေ့ထက်တိုင် ကျွန်မ ရုံးခန်းထဲ၌ ရှိနေပါချေသည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် သမ္မတသစ် ဂျယ်ရာလ်ဒ် ဖော့ဒ် ၏ အိမ်ဖြူညစာစားပွဲသို့ ကျွန်မနှင့်ဘန် တက်ရောက်ရပြန်ပါ သည်။ စိတ်ပျက်စရာ ဝေါတာဂိတ်ပြဿနာကြီး ပြီးဆုံးခြင်း၏ အမှတ် လက္ခဏာပင်ဖြစ် ပါသည်။ ကျွန်မက ဖော့ဒ်နှင့် တစ်စားပွဲတည်းထိုင်ရ သည်။ ဖော့ဒ် သမ္မတအဖြစ် တာစုနေသည့်ကာလက “ဝေါရှင်တင် ပို့စ်ကြောင့် ကျွန်တော် အလုပ်ရတာပါ”¹² ဟူသော စာတန်းနှင့်အတူ သူ့ ရုပ်ပုံ ရိုက်နှိပ်ထားသော တီရှပ်တွေ အများအပြား ထွက်ပေါ်လာသည့် အဖြစ်ကလေးမှာလည်း ကြည်နူးစရာ၊ မမေ့နိုင်စရာပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် သမ္မတ ဖော့ဒ်က နှစ်ဆင်အား အပြစ်အားလုံးမှ လွတ်ငြိမ်းသာခွင့်ပေးပြီးပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်မအနေနှင့် ဖော့ဒ်လုပ်ဆောင် ချက်သည် အနည်းငယ် အချိန်စောနေသေးသည်ဟု ထင်ပါသည်။ နှစ်ဆင် ထံမှ အပြစ်လုပ်မိကြောင်း ဝန်ခံချက်တစ်မျိုးမျိုးကို တောင်းဆိုပြီးမှ

လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသင့်သည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ပို၍ဆိုးဝါးသော ဖြစ်ရပ်များသည် နောင်တစ်သက်လုံး နစ်မြုပ်သွားပြီဟုလည်း သံသယရှိ ပါသည်။ နစ်ဆင်၏ အပေါင်းအဖော်များသည် ယင်းထက် ဒုက္ခရောက်ခဲ့ ကြသည်။ အများစုက ထောင်ကျသွားကြသည်။ နစ်ဆင်ကတော့ ဝါရင့် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်အဖြစ် ပြန်လည်ဘဝပြောင်းလာပြီး ရော်နာလ်ဒ် ရေဂင် နှင့် ဂျော့ချ် ဘုရ်တို့၏ အစိုးရအုပ်ချုပ်ချိန်၌ နိုင်ငံခြားရေးအတိုင်ပင်ခံပင် ဖြစ်ခဲ့သေးသည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် သတင်းစာလောကတွင် အမြင့်မား ဆုံးဖြစ်သည့် ဂျန် ပီတာ ဇင်းဂျားဆု¹⁴နှင့် အယ်လိုင်းဂျာ ပဲရစ်ရှ် လုပ်ရွှိုင်းဆု နှစ်ဆု ကို ကျွန်မ ရရှိခဲ့ပါသည်။ အခြားသော သတင်းစာဆရာကြီးများ အထူးသဖြင့် ဘန် ဘရက်လီမှာ ဤဆုကို ရရှိသင့်သည်ဟု ကျွန်မ ယူဆ သည်။ သို့သော် ဘန်နှင့် ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်အဖို့ မည်သူ မည် သည်ဆုရရ မည်သည်ပြဿနာ မှာ မရှိပါချေ။ သို့သော် ၁၉၇၄ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်း၌ မီဒီယာလုပ်ငန်းတစ်ခုမှ ထုတ်ဝေသည့် သတင်းလွှာ၌ ကျွန်မ အား ထင်ရှားသော သတင်းစာဆရာရှိ တစ်ဦးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဘန် အား အလားအလာရှိသူအဖြစ်လည်းကောင်း ဖော်ပြလိုက်ပြန်သောအခါ ကျွန်မ မလုံမလဲဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မ၌ သတင်းစာဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိ တစ်ယောက်အဖြစ် အတွေ့အကြုံ မဟုတ်တော့ အများကြီး လိုအပ်နေ ပါသေးသည်။ ဝေါတာဂိတ်အရုပ်တော်ပုံကြောင့် ဆုပေးသူများက အပေါ် ယုံကြည်ပြီး ကျွန်မကိုချည်း ဆုပေးနေခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် နွေဦးပေါက်ရာသီတွင် သတင်းစာ၌ ဆက်လက် ဖော်ပြလာသော ဝေါတာဂိတ် ဇာတ်လမ်းရှည်ကြီးမှာ အဆုံးသတ်ဖို့ လပိုင်း မှာသာ လိုပါတော့သည်။ ထိုအချိန်၌ ဝုဝေါ့ဒ်နှင့် ဘန်းစတိန်းတို့က ဝေါတာဂိတ်အရုပ်တော်ပုံကို စာအုပ်အဖြစ် ပထမဆုံး ရေးသားလိုက်သည့် သမ္မတ

နှင့် သူ့လူများ ဟူသောစာအုပ် ထွက်လာပါသည်။ ယင်းနောက် ရုပ်ရှင်ရိုက်ရန်အတွက် ထိုစာမူကို ရုပ်ရှင်မင်းသားကြီး ရောဘတ် ရက်ဖော့ဒ်¹⁷ သို့ ရောင်းချလိုက်ရပြန်သည်။

ဧပြီလအတွင်း၌ သမ္မတနှင့် သူ့လူများ ရုပ်ရှင်ပွဲဦးကိုဝေတားဂိတ် အဆောက်အဦးနှင့် ကပ်လျက်နေသော ကနေဒါဆန်တာ¹⁸ ရှိ အိုက်ဆင်ဟောင်းဝါး ကပွဲရုံ၌ တင်ဆက်ပြသသောအခါ သမ္မတဖော့ဒ်က သမ္မတအတွက် သီးသန့်အခန်းမှကြည့်ရန် လက်မှတ်များကို ကျွန်မထံ ပေးပို့လိုက်ပါသည်။ ထိုသီးသန့်အခန်းတွင်းရှိ ရှန်ပိန်အရက်များထည့်ထားသည့်အခန်းသော့ကိုပါ လက်ဆောင်အဖြစ် ရုပ်ရှင်လက်မှတ်နှင့်အတူ ထည့်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ကျွန်မနှင့် ကျွန်မ၏ ဧည့်သည်များအတွက် ရှန်ပိန်သောက်ပြီး ရုပ်ရှင်ကို ခံစားကြည့်ရှုခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်အနေဖြင့် ဝေတားဂိတ်သည် သတင်းစာသမား၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းတစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ချည်း အထီးတည်းဖြစ်ခဲ့ရသည့် ပထမပိုင်းလများက စိတ်ကူးမဟုတ်ဟု ထင်ရသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဝတ္ထုအနေဖြင့် လိုအပ်သည့် သည်းထိတ်ရင်ဖိုစရာများ၊ အဘက်ဘက်မှ တိုက်ခိုက်လာမှုများ၊ အမှန်နှင့်အမှား၊ တရားဥပဒေနှင့် အမိန့်အာဏာ၊ အကောင်းနှင့်အဆိုးစသော အခြေအနေများအားလုံး ပါဝင်လာခဲ့ပါသည်။ ဝေတားဂိတ်သည် မည်သည့်နိုင်ငံရေးဖြစ်ရပ်နှင့်မျှမတူသော နိုင်ငံရေးအရုပ်တော်ပုံတစ်ခု ဖြစ်သည်။ သမ္မတနှင့် နီးစပ်သူအများဆုံး ပါဝင်ပတ်သက်အားပြိုင်နေမှု၊ ငွေအမြောက်အမြားကို လျှို့ဝှက်စွာ ရယူသိမ်းဆည်းပြီး တရားမဝင် သုံးစွဲမှုစသည်တို့မှာ ယခင်နိုင်ငံရေးအရုပ်အထွေးများနှင့် မတူသော အချက်များပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဝေတားဂိတ်မှာ နိုင်ငံရေးသမားများစွာတို့ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ခွင့်လွှတ်နိုင်သည့် ပြစ်မှု၊ မပြောပလောက်သောပြစ်မှုဟူ၍ ယနေ့ထက်တိုင် ယူဆနေသူများ ရှိနေကြပါသည်။ ကျွန်မကမူ ဝေတားဂိတ်သည် နိုင်ငံရေး

ဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်ကို ပထမဆုံးတွန်းလှန်ဖြိုဖျက်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ထားသည်။ ဝေါဟာရဂိတ်သည် လျှို့ဝှက်လှည့်စားလိုသော အစိုးရအဖွဲ့တစ်ခုက အာဏာနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဖြန့်ကြက်၍ ရောထွေးယှက်တင်အသုံးပြုခဲ့သည့် ပြယုဂ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီနည်းကျသော နိုင်ငံရေးသဘောတရားအရ ထိန်းချုပ်စောင့်စည်းမှုဘောင်မှ လွတ်သွားသည့် သာဓကပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဝေါဟာရဂိတ်ပြဿနာတွင် ပို့.စ်၏အခန်းကဏ္ဍမှာ သတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ပြန်ရေးဖြစ်ပါသည်။ သတင်းဖြစ်ရပ်တစ်ခုအပေါ် ပြည်သူလူထု သို့.လောသို့.လော ဇဝေဇဝါ ဖြစ်မသွားစေရေးအတွက် သတင်းမှန်ရရှိရေးကို ကျွန်မတို့. လိုက်လံထောက်လှမ်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပို့.စ်က နစ်ဆင်အကျဉ်းအကျပ်ဖြစ်ရေးကို မည်သည့်အခါကမျှ မပြုလုပ်ခဲ့ပေ။ ပို့.စ်သည် ဒီမိုကရက်ပါတီဘက် မျက်နှာလိုက်ကာ ဝေါဟာရဂိတ်သတင်းကို မရမက ရှာဖွေလိုက်လံ ချဲ့.ကားရေးသားနေသည်ဟု စွပ်စွဲသံကြားရတိုင်း ကျွန်မစိတ်ဆိုးမိုးဆိုးဖြစ်ခဲ့ရသည်။ အမျိုးသားနိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခု၏ ဌာနချုပ်ရုံးခန်းကို ဆန်းဆန်းပြားပြား ဝံ့ဝံ့စားစား ဖောက်ထွင်းမှုသည် အရေးကြီးသော သတင်း မဟုတ်သလော။ မည်သည့်ပါတီက အာဏာရနေသည်ဖြစ်စေ၊ မည်သူတွေ အရွေးချယ်ခံသည်ဖြစ်စေ ကျွန်မတို့.အနေဖြင့် ထိုနည်းဖြင့်သာ အရေးယူဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံးတွင် နစ်ဆင်သည် သူ့.ကိုယ်သူပင် အဆိုးဝါးဆုံးရန်သူအဖြစ် ဖန်တီးသွားခဲ့လေသည်။ နစ်ဆင်အနေဖြင့် ပို့.စ်အပေါ်ရာသက်ပန် လစ်ဘာရာလ်ဘက်တော်သား၊ အစိုးရဆန်.ကျင်သူအဖြစ် မှတ်ယူခဲ့ဟန်တူသည်။ အမှန်မှာ သူ၏ မူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များကို ပို့.စ်က ကူညီအားပေးခဲ့ပါသည်။ သို့.သော် သူ၏ အာဇာနည်ကြီးမားမှု၊ သတင်းစာကို မုန်းတီးမှု၊ သူ၏ မမှန်မကန်သော အကြံအစည်များက သူ့.ကို နေရာမှန်သို့. ပို့.ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဝေတားဂိတ်အရေးအခင်းသည် ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းဘဝတွင် အရေးအပါဆုံး အတွေ့အကြုံတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ကျွန်မ ပါဝင်ခဲ့သည် အပိုင်းမှာ အရန်သဘောမျှသာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ တိုက်ရိုက်ပါဝင်မှုနည်းပါးပြီး နောက်ကွယ်၌သာ ပါဝင်လှုပ်ရှားမှု များခဲ့သည်။ ပို.စ်အနေဖြင့် တရားမျှတမှု ရှိ မရှိ၊ သတင်းအချက်အလက်များ ခိုင်မာမှုရှိ မရှိ၊ မှန်ကန်တိကျမှု ရှိ မရှိ စသည် မေးခွန်းများဖြင့် ကျွန်မ စစ်ဆေးလေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိပ်တန်းခေါင်း ကြီးပိုင်းရေးသူနှစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ဖီးလ် ဂေရလင်နှင့် မက် ဂရင်းဖီးလ်ဒ် တို့ကို ပုံမှန်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသကဲ့သို့ ဘန်နှင့် ဟောင်းဝပ်တို့ကိုလည်း ကျွန်မ အမြဲတမ်း တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းလေ့ရှိခဲ့သည်။ ဤနည်းဖြင့် သူတို့ထံမှ သတင်းအားလုံးကို ကျွန်မ ခြုံငုံရယူပြီးဖြစ်သွားလေ့ရှိသည်။ ပြဿနာများ ပုံမှန် တင်ပြဆွေးနွေးပြီး အယ်ဒီတာမူဝါဒ ချမှတ်ရာဖြစ်သည့် နေ့စဉ် နံနက်ပိုင်း အယ်ဒီတာအစည်းအဝေးများကိုလည်း ကျွန်မ မကြာခဏ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ယုံကြည်ထားသော ကျွန်မ၏ အယ်ဒီတာနှင့် သတင်းထောက်များနောက်မှ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် ရပ်တည်၍ ခုခံကာကွယ် ပေးရေးမှာ ကျွန်မ၏ အခြေခံလုပ်ငန်းပင်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ဝေတား ဂိတ်ကိစ္စတွင် အယ်ဒီတာနှင့် သတင်းထောက်များဘက်မှ ကျွန်မကိုယ်တိုင် ပါဝင်၍ ရပ်တည်ပေးခဲ့သောကြောင့် ကျွန်မ၏ သတ္တိကို မကြာခဏ ထုတ် ဖော်ချီးကျူးခဲ့သည်များ ရှိခဲ့ပါသည်။ အမှန်မှာ ဝေတားဂိတ်အရေး အခင်းသည် ပို.စ် ပျက်စီးသွားနိုင်သည့် အကြောင်းတရားတစ်ခုပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဝေါ့ရှင်တင်ပို.စ် သတင်းစာနှင့် ဝေါ့ရှင်တင်ပို.စ်ကုမ္ပဏီ ဆက်လက်ရှင်ကျန်တည်တံ့နေသည်မှာ ကျွန်မတို့ သတင်းထောက်နှင့် အယ်ဒီတာများ၏ ကြီးမားသော ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ခိုင်မာသော ဇွဲလုံ့လ ကြောင့်ဟု ဆိုနိုင်သကဲ့သို့ ကုသိုလ်ကံကြောင့်ဟုလည်း ဆိုသော် ရနိုင် မည်ထင်ပါသည်။ ဥပမာ ငယ်ရွယ်ပြီး အိမ်ထောင်မရှိသော ဝုဝေါ့ဒ်နှင့် ဘန်းစတိန်းတို့က တစ်ပတ်တွင် ခုနစ်ရက်လုံးလုံး နားရက်မယူဘဲ နေ့စဉ်

အလုပ်ချိန် ၁၆ နာရီမှ ၁၈ နာရီအထိ လနှင့်ချီ၍ လှုပ်ရှားသွားလာနိုင်ခြင်း၊ နှစ်ဆင်က ထူးထူးခြားခြား အိမ်ဖြူတော်ထဲ၌ လျှို့ဝှက်အသံဖမ်း ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းစသည်တို့သည် ကျွန်မတို့ ကုသိုလ်ကံကောင်းသည် အချက်များပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဝေါ်ရှင်တင်ပို့ စံသက်တမ်းတစ်လျှောက်တွင် ဝေါတာဂိတ်သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းသော အရှိန်အဟုန်တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဝေါတာဂိတ်ကြောင့် ပို.စံနှင့်ကျွန်မအပါအဝင် သတင်းစာလောကကြီးတစ်ခုလုံးပါ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ကောင်းကျိုးရော ဆိုးကျိုးကိုပါ ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝေါတာဂိတ်သည် ကျွန်မတို့ ပို.စံတစ်ဖွဲ့သားလုံး၏ စွမ်းရည်၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ လုပ်နည်းကိုင်းနည်းများကိုမှတ်ကျောက်တင်ခဲ့ပါသေးသည်။ ဝေါတာဂိတ်ကြောင့်ပင် ပို.စံမှာ ပြည်တွင်းပြည်ပ နှစ်ဌာနစလုံး၌ ပိုမိုကျော်ကြားလူသိများလာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအကြောင်းကိုလည်း ပိုမိုပြောဆိုခြင်း၊ ပိုမိုရေးသားခြင်းများ ပြုလာကြရာတွင် အမေရိကန်၌ ခွန်အားအရှိဆုံး အမျိုးသမီးကြီး¹⁹ ဟူ၍ တင်စားသုံးနှုန်းလာကြသည်။ ကျွန်မကမူ သိပ်မြင့်လွန်းလျှင် ပစ်မှတ်ဖြစ်တတ်သည်သဘောကို လက်ကိုင်ထားကာ လုပ်ငန်းကိစ္စမှလွဲ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး လူတွေ့မေးမြန်းလာသည်များကို တတ်နိုင်သမျှ ငြင်းပယ်ခဲ့ပါသည်။

ဝေါတာဂိတ်အရေးအခင်းကြောင့် စာနယ်ဇင်းသမားများ၏ တွေးခေါ်မြော်မြင်ပုံ နည်းလမ်းများလည်း ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ပို.စံ၌ ဝေါတာဂိတ်ကြောင့် ကောင်းသော အလေ့အကျင့်များ စွဲမြဲလာခဲ့သည်။ ဝေါတာဂိတ်၏ အရှိန်အဝါကြောင့်ပင် လူငယ်များလည်း သတင်းစာလောကသို့ ချဉ်းကပ်လာကြသည်။ အချို့မှာ ကောင်းသောရည်ရွယ်ချက်များ ပါလာတတ်ကြသည်။ အချို့မှာ ဝုဝေါဒ်နှင့်ဘန်းစတိန်းကို အားကျ၍ ရောက်လာကြသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အမျိုးသားမီဒီယာကဏ္ဍဖြစ်ရပ်များကို အထင်ရှားဆုံးပုံဖော်ပြောင်းလဲပေးခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ပြောင်းလဲပုံဖော်ရာတွင် သတင်းစာသမားများ အမှားအယွင်းနှင့် အပြစ်ကင်းပါသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ဘက်

လိုက်မှု လုံးဝ ကင်းရှင်းပါသည်ဟု မည်သူမျှ ပြောကြမည်မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မ ကိုယ်တိုင်ပင် ကျွန်မတို့ သတင်းစာသမားများကို အရာရာကို အမှန်အတိုင်း လုပ်သည်ဟု မယုံကြည်ခဲ့ပါ။ သို့သော် ကျွန်မတို့၏ အယူအဆနှင့် ထင်မြင်ချက်များကိုမူ အယ်ဒီတာ့အဖော်နှင့်အညီ ဘောင်သတ်ထားလေ့ရှိပါ သည်။

ဝေါတားဂိတ်သည် နိုင်ငံနှင့်အစိုးရကို အံ့အားအသင့်ကြီးသင့် သွားစေသကဲ့သို့ လွတ်လပ်သော၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိသော၊ သွက်လက် လျှင်မြန်သော သတင်းစာ၏ အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း ရှေ့တန်းသို့ တင်ပေး ခဲ့ပါသည်။ အစိုးရတွင် ၎င်းလိုချင်သည့် အခြေအနေတစ်ခုကို လိုချင်သည့် အချိန်၌ လိုအပ်သည်အတိုင်းအတာအထိသာ ပြည်သူလူထုသို့ အသိပေး နိုင်လောက်အောက် ဩဇာအာဏာရှိပုံကို ကျွန်မတို့ မြင်တွေ့ခဲ့ကြရပြီ ဖြစ်သည်။ သတင်းပေးဌာန၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များကို လျှို့ဝှက်ထားရမည့် သတင်း စာ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် အရေးပါပုံသင်ခန်းစာများကိုလည်း ကျွန်မတို့ ပြန်လည် မှတ်သားထားခဲ့ကြရပြီ ဖြစ်ပါသည်။

Notes

1. H.R. Haldeman
2. John Ehrlichman
3. "political enemies" list
4. Alexander Butterfield
5. Oval Office
6. Elliot Richardson.
7. Archibald Cox
8. "Saturday Night Massacre"
9. Bill Ruckelshaus
10. Robert Bork
11. Leon Jaworski
12. Alexander Haig
13. "I got my job through the Washington Post"
14. "John Peter Zenger" award
15. "Elijah Parish Lovejoy" award
16. *All the President's Men*
17. Robert Redford
18. Kennedy Center
19. "The Most Powerful Woman in America"

F-45

အခန်း (၂၅)

ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌရာထူးမှ ပေါလ် အစ်နေးရှပ်စ် နှုတ်ထွက်သွားပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌသစ်အဖြစ် ဂျွန် ပရက်စကော့ထံ^၁ ဝင်လာသောအခါ ခြောက်လအတွင်း ဖွဲ့စည်းပုံကအစ၊ လူအင်အား နေရာချထားမှုကို ပြုပြင်၍ လုပ်ငန်းအတွင်း ဒုက္ခပေးနေသည့်နေရာများကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ စက်မှုသဘောကို ကျွမ်းကျမ်းကျင်ကျင် နားလည်သော ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်သူ ဂျင်းမ် ကူးပါး^၂နှင့် အလုပ်သမားရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူ လယ်ရီ ဝေါလေ့စ်တို့ကိုပါ ဖြည့်စွက်ခန့်ထားလိုက်သည်။ ကျွန်မသည် ဂျွန်၏ လုပ်ငန်း ထက်မြက်စွာ လည်ပတ်ရေး ဦးတည်သော လုပ်နည်းလုပ်ဟန်တို့ကို ကြိုက်သော်လည်း တဖြည်းဖြည်း ကြီးထွားနေသော ပြဿနာအချို့အတွက် ရင်လေးလျက်ပင် ရှိနေပါသည်။ ကျွန်မတို့အတွက် အကျပ်အတည်းဖြစ်လာနိုင်သည့် အလုပ်သမားစာချုပ်များ၊ ထုတ်လုပ်မှုဆက်လက်ကျဆင်းနေမှု၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အခက်အခဲများ ဖြစ်ပါသည်။

ဖရစ်ဇ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ကျွန်မ၏ သင်ယူမှုလမ်းကြောင်းလည်း ပြတ်သွားခဲ့သည်။ ဆယ်နှစ်လုံးလုံး ကြုံလာရသည့် အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့် ပြဿနာများကို မုဆိုးစိုင်သင် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရင်း ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခဲ့ရသည်။ ပို.စ်ထုတ်ဝေသူအဖြစ်နှင့် ကုမ္ပဏီ၏ သဘာပတိဖြစ်လာသောအခါ ကျွန်မမှာ ကုမ္ပဏီအတွက် အပြီးသတ် တာဝန်များရှိလာခဲ့ပါသည်။ အစုရှယ်ယာပိုင်ရှင်များကို တာဝန်ခံထားရသည့် ပြည်သူ့ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အရာရှိချုပ် မည်ကဲ့သို့ဖြစ်လာသည်၊ ကျွန်မ သိထားသည့် အနည်းငယ်မျှသော စီမံခန့်ခွဲမှုပညာကို ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများတွင် မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုရမည်၊ ဘဏ္ဍာရေးတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရင်း အယ်ဒီတာအရည်အသွေးများကို မည်ကဲ့သို့ ထိန်းကိုင်ထားရမည် စသည့် သင်ယူမှုလမ်းကြောင်းသစ်ကို ကျွန်မ လျှောက်လှမ်းရပေမည်။ ရင်ဆိုင်ရသည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းဖို့ ကျွန်မ အသင့်မဖြစ်သေး။ သံချွန်မွေ့ရာပေါ်တွင် လဲလျောင်းနေရသလို ခံစားနေရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်သူ့ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မ၌ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် ယုံကြည်စိတ်ချမှုမရှိသေး၍ စီးပွားရေးကိစ္စများ သီးသန့်ပြောဆို ဆွေးနွေးဖို့ ကျွန်မ စိုးရွံ့နေမိသည်။ ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီမှာ ပြည်သူ့ကုမ္ပဏီ ဖြစ်လာသောကြောင့် ကျွန်မ အမှားအယွင်းလုပ်မိပါက အများက ချက်ချင်း သိရှိသွားနိုင်သည်။ တကယ်တော့ ကျွန်မ မသိနားမလည်သည်များ မည်မျှအထိ ရှိနေသေးသည်ကိုပင် ကျွန်မ မသိပါ။ ရှေ့၌ မည်သည့်အခက်အခဲများ ရှိနေသည်ကိုလည်း ကျွန်မ မသိသေးပါ။ ကျွန်မသိသည်မှာ ကျွန်မ လုပ်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို ကျွန်မအနေဖြင့် လုပ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု အသေအချာ မပြောဝံ့သည့် အဖြစ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ကျွန်မကုသိုလ်ကံကောင်းသည့်အလှည့်သို့ ရောက်လာပြန်သည်။ ဖရစ်ဇ်ကွယ်လွန်ပြီး တစ်လခန့်အကြာတွင် ဝေါရင် ဘတ်ဖက်ဆိုသူ ကုမ္ပဏီသို့ စတော့ရှယ်ယာများ ဝင်ခြင်းဖြင့် ဝင်ရောက်လာချိန်သည်

ကျွန်မဘဝကဏ္ဍသစ်၏ အစပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဝေါရင်ရောက်လာခြင်းကြောင့် ကျွန်မ၏ သင်ယူမှုလမ်းကြောင်းသစ် ပွင့်သွားရုံမျှမက ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်နှင့် အစုရှယ်ယာပိုင်ရှင် ဆက်ဆံရေးထက်များစွာ ပိုလွန်လေးနက်သော မိတ်ဆက် ဆွေဆက်တစ်ခုလည်း စတင်ဖြစ်ထွန်းခဲ့ပါသည်။

ဝေါရင်သည် ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် ကျွန်မဘဝထဲသို့ တစ်ချိန်က ဝင်ရောက်လာခဲ့ဖူးသည်။ ထိုစဉ်က သည်နယူးယော့ကား^၄ သတင်းစာကို ပီတာ ဖလ်ရှ်မဲန်း^၆ထံမှ ဝယ်ယူရေးအတွက် သူနှင့်အတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ကျွန်မထံရောက်လာခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ ထိုအစီအစဉ်ပျက်သွားပြီးနောက် သူနှင့်ကျွန်မ လုံးဝ အဆက်အသွယ် ပြတ်သွားခဲ့သည်။ နှစ်နှစ်ခန့်ကြာမှ ဝေါရှင်တင်ပို့စံကုမ္ပဏီ၏ ခကွေး အစုရှယ်ယာပေါင်း ၂၃၀,၀၀၀ ကို ၄င်း ဝယ်ယူထားကြောင်း ကျွန်မထံ ဝေါရင် တရားဝင်စာရေးအကြောင်းကြား လာသည်။ ထိုမျှ ရှယ်ယာများများ ဝယ်ယူရသည့် အကြောင်းကိုလည်း စာထဲတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်မသည် ကုမ္ပဏီ၏ အစုရှယ်ယာ အတော်များများကို ဝယ် ယူလိုက်သည့် ဝေါရင်အကြောင်းကို ဘာမျှ မသိသေးပေ။ ထိုအချိန်က ဝေါရင်သည် ယနေ့ဝေါရင်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က ဝေါရင်မှာ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူ ခပ်ငယ်ငယ်ထဲကဖြစ်၍ သူ့ကို မသိသူများခဲ့သည်။ သူ ကျွန်မ ကုမ္ပဏီရှယ်ယာတွေ ဝယ်ရသည့်အကြောင်းမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းကိုကြိုက်ပြီး ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများ ပိုမိုချိုသာသောကြောင့်ဖြစ် သည်ကို ကျွန်မ သိပါသည်။

ကျွန်မသည် စတော့ဈေးကွက်၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံကိုလည်း နားလည်သူမဟုတ်၍ အကြောင်းမသိသူတစ်ယောက်က ထိုမျှ များပြားသော ကုမ္ပဏီရှယ်ယာများ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မကို စိုးရိမ်စိတ်ဖြင့် သတိပေးသူများပင် ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မအဖို့မှာ ကကြီးရှယ်ယာများကို လက်ဝယ်ထားရှိခြင်းဖြင့် မိသားစုအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီကို ထိန်းချုပ်ထားပြီး

ဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက် လက်ဝါးကြီးအုပ် အပိုင်စီးမည့် အန္တရာယ်ကို မစိုးရိမ်တော့။ ဝေါရင်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မဘက်မှ လုံခြုံစိတ်ချရပြီဖြစ်၍ စိတ်သောကမရောက်ရန် သတိပင် မပေးပေ။ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်အချို့နှင့် အော်န်ဒရေ မိုင်ယာအပါအဝင် စီးပွားရေးသမားအချို့၏ စကားကြောင့် ကျွန်မမှာ စိုးရိမ်စိတ် ပိုများလာရပြန်ပါသည်။ အော်န်ဒရေ မိုင်ယာတို့လူစုက “သူက ခင်ဗျားကို ကောင်းကျိုးပြုမယ့် လူမဟုတ်ဘူး” ဟု ကျွန်မကို ပြောလာကြသည်။

ကျွန်မ မနေသာတော့။ ဝေါရင်အကြောင်းကို ကျွန်မ အတတ်နိုင်ဆုံး စုံစမ်းလေ့လာရတော့သည်။ ကျွန်မ တွေ့ဆုံမေးမြန်းသမျှလူတွေကမူ ဝေါရင်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သူတစ်ပါးအန္တရာယ်ဖြစ်စေမည့်အလုပ်မျိုးကို မလုပ်ကြောင်း၊ ရိုးပြောင့်မှန်ကန်ပြီး စိတ်ကူးဉာဏ်ထက်မြက်သော လူရည်မွန်တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း အကောင်းတွေချည်း ပြောခဲ့ကြသည်။ ဖီးလ်ထံမှ ယနေ့အထိ ကျွန်မခံယူထားဆဲ အမြင်တရားတစ်ခုမှာ လူအမျိုးမျိုးနှင့် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းတတ်ရေးဖြစ်ပါသည်။ လူတွေအကြောင်းကို စိတ်ဝင်စားရန်၊ လူတွေကို ကျွမ်းဝင်အောင်မချဉ်းကပ်ဘဲ လူတွေအကြောင်း၊ လူတွေ၏ စိတ်နေစိတ်ထားများအကြောင်းကို မှန်းဆတွက်ချက်ခြင်းမပြုရန် ဖီးလ်က ကျွန်မနှင့် ကလေးတွေကို လမ်းညွှန်သတိပေးခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဝေါရင်အကြောင်း အလွန်သိချင်နေသော ကျွန်မကပင် ထိုနှစ် နွေရာသီတွင် သူ့အနားယူမည့် လဂူးနားကမ်းခြေရှိ သူ့အပန်းဖြေအိမ်၌ သူ့ရှိခိုက် ကျွန်မတို့တွေ့ဆုံကြရန် သူ့ထံသို့ အကြံပြုစာ ရေးလိုက်ပါသည်။ ထိုအချိန်၌ ကျွန်မအနေဖြင့်လည်း လော့စ်အိန်ဂျလိစ်မြို့တွင် လော့စ်အိန်ဂျလိစ်တိုင်းမ်စ်နှင့် တိုင်းမ်စ်သတင်းစာများမှ ပိုစစ်သတင်းလုပ်ငန်းအဖွဲ့သားများနှင့် တွေ့ဆုံရန်ရှိနေ၍ သူတို့က ကျွန်မနှင့် ဝေါရင်တို့ ဆွေးနွေးဖို့အတွက် အခန်းတစ်ခန်း ပြင်ပေးခဲ့ပါသည်။ ဝေါရင်ကို တွေ့တွေ့ချင်း သူ့ပုံသဏ္ဍာန်ကြောင့် ကျွန်မ အံ့အားသင့်သွားတော့သည်။ သူ့ဟန်ပန်အမူ

အရာမှာ ကျွန်မတွေ့ဖူးသော လုပ်ငန်းရှင်သူကြွယ် သို့မဟုတ် စီးပွားရေး သမား လူချမ်းသာတစ်ဦးနှင့် လုံးဝမတူဘဲ ရိုးသားသည့် သာမန်လူတစ် ယောက်၏ ဟန်အမူအရာမျိုး ပေါက်နေပေသည်။ ဝေါရင်ကို မြင်မြင်ချင်း ကျွန်မ သဘောကျသွားပါပြီ။

ဝေါရင်က ဒစ္စနီကုမ္ပဏီနှင့် ပို.စ်ကုမ္ပဏီကို နှိုင်းယှဉ်ပြပြီး ဝေါလ် စထရို စီးပွားရေးဈေးကွက်က ပို.စ်ကုမ္ပဏီ၏ တန်ဖိုးကို မမြင်မသိကြသေး။ ကျွန်မနှင့် ပို.စ်မှအဖွဲ့သားများကလည်း အဖိုးထိုက်လှသော ပို.စ်ကုမ္ပဏီ ကို တန်ဖိုးမထားတတ်ကြသေးကြောင်း၊ တစ်နေ့တွင် ပို.စ်တန်ဖိုးကို ဈေး ကွက်က သိလာမည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ ထိုပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့စဉ် မှာပင် လုပ်ငန်းသဘာဝနှင့် ငွေရေးကြေးရေးအကြောင်း ကျွန်မ ဘာမျှမသိ ပုံကိုဝေါရင်သိသွားပါသည်။ လူတွေကို အထင်ကြီးပြီး ကြောက်နေတတ်သည့် ကျွန်မအတွင်းသဘောကိုလည်း သူကောင်းစွာ သိသွားသည်။ ဝေါရင်ကို ကောင်းစွာ မသိကျွမ်းသေးပါဘဲလျက် ကျွန်မ၏ အတွင်းစိတ်က သူ့အပေါ် စိတ်ချယုံကြည်ထားမိပါသည်။ ကျွန်မလည်း ဝေါရင်နှင့် သူ့ဇနီးကို နယူး ယောက်မြို့ နှယူးစ်ဝိခံရုံးခန်း၌လည်းကောင်း၊ ဝေါရင်တင်မြို့ ပို.စ်သတင်း စာတိုက်၌လည်းကောင်း နေ့လယ်စာစားရန်နှင့် ကျွန်မအိမ်၌လည်း ညစာ သုံးဆောင်ရန် ဖိတ်ခဲရာ ဝေါရင်ကလက်ခံပြီး ရက်ချိန်းပင် ပေးလိုက်ပါ သည်။

ကျွန်မသည် ဝေါရင်၏ ညှို့ယူဖမ်းစားခြင်း ခံလိုက်ရသူပမာ သူမှ သူ၊ သူ့အပေါ် ယုံကြည်အားထားနေမိပါပြီ။ ကျွန်မနှင့် ဝေါရင်တွေ့ပြီး မကြာမီမှာပင် ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ် ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်နှင့် ရှိကာဂိုမြို့ ပထမ အမျိုးသားဘဏ်⁹မှ ဘော့ပံ အက်ဘောက်¹⁰ထံသို့ ကျွန်မနှင့် ဝေါရင်တို့ တွေ့ခဲ့ကြပြီးကြောင်း၊ ဝေါရင်မှာ မမှန်မကန်လုပ်မည့်သူ မဟုတ်ကြောင်း ကျွန်မအတွက် စိတ်မပူရန် စာတစ်စောင်ရေးလိုက်ပါသည်။ ဘော့ပံမှာ ဝေါရင်အား ရှောင်ရန် ကျွန်မကို သတိပေးခဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မနှင့် ဝေါရင်သည် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် စာဖြင့်ဆက်သွယ်လျက်ရှိရာ ဝေါရင်စာများမှာ ကျွန်မအတွက် နည်းပေးလမ်းညွှန်ချက်နှင့် သွန်သင်ချက်များသာဖြစ်ခဲ့၍ ကျွန်မ အားတက်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မနှင့်သူ ဆုံတွေ့ခဲ့ရ၍ ဝေါရင်တင်ပို့စံသတင်းစာကို သူအကြိုက်ဆုံး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းအဖြစ် ခိုင်မာစွာ ယုံကြည်လာမိပါသည်ဟုလည်း ဝန်ခံပြောဆိုလာသည်။ မှန်ပါသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမတိုင်မီမှာပင် ဝေါရင်သည် စုစုပေါင်းတန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၉ သန်းကျော်ရှိသော အစုရှယ်ယာပေါင်း ၄၁၀,၀၀၀ ကို ဝယ်ယူပြီးဖြစ်နေလေသည်။

ကျွန်မစိတ်သောကအရောက်ရဆုံးနေရာမှာ စီမံခန့်ခွဲမှုပြဿနာနှင့် အလုပ်သမားပြဿနာ အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်မှုရှိနေသည့် ပို.စံအဆောက်အဦပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်မှုဘက်တွင် ပရမ်းပတာဖြစ်နေဆဲ။ ကျွန်မတို့၏ ပျော့ညံ့ချက်များနှင့် သူတို့၏အင်အားကို သိထားသော သမဂ္ဂများက ပို.စံအဆောက်အဦကို သူတို့နှင့် ကျွန်မတို့ မည်သူ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းမည်နည်းဟူသော ပြဿနာကို ရှေ့တန်းတင်လာသည်။

ထိုအချိန်သည် မြို့ကြီးပြကြီးများ၌ ထုတ်ဝေသော သတင်းစာတိုက်ကြီးများ၌ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ မှီလိုပေါက်နေသော အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ပို.စံတွင်ပင် သမဂ္ဂပေါင်း ၁၃ ခုရှိနေသည်။ စာစီသူ၊ စာရိုက်သူ၊ စက်ရိုက်သူစသော လုပ်ငန်းအလိုက်ဖွဲ့ထားသည့် သမဂ္ဂများအနက် အင်အားအတောင့်ဆုံးမှာ စာရိုက် သို့မဟုတ် စာစီသူများသမဂ္ဂဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတကာ စာစီအလုပ်သမားသမဂ္ဂနှင့် ဆက်သွယ်၍ ထိုနိုင်ငံတကာသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှုပ်ရှားနိုင်ကြသည်။ ပို.စံတွင် အလုပ်သမားပြဿနာ အများဆုံးနှင့် ငွေကြေးစိုက်ထုတ်သုံးစွဲရမှု အများဆုံးဌာနမှာ စက်ရိုက်သူများ အလုပ်လုပ်သည့် စာစီခန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ စာစီသူများသည် ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဝန်းကျင်မှ ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ အစဦးပိုင်းကာလအထိ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် သတင်းစာ

အထွက်နောက်ကျအောင် ပြုလုပ်ပြီး အချိန်ပိုကြေးများ အဆမတန် တောင်းလာခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်သို့ ရောက်သောအခါ သမဂ္ဂအားကိုးဖြင့် အခြေအနေပိုမိုဆိုးဝါးပြင်းထန်လာရာမှ စီမံအုပ်ချုပ်သူများနှင့် ထိပ်တိုက်တိုး တော့သည်။ စီမံအုပ်ချုပ်သူများက သတင်းစာစောင်ရေ ကျဆင်းစေသည့်အတွက် နောက်ကျသည့်အဖြစ်ကို မလိုလားပေ။

တစ်ဘက်တွင် သတင်းစာအသင်းကြီးကလည်း မိမိအသင်းသားများဖြစ်သည့် စာရေးစာချီဝန်ထမ်းမှ လစာအများဆုံးရသည့် သတင်းထောက်၊ အယ်ဒီတာအထိ အကောင်းဆုံးအဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သည့် သတင်းစာအသင်းကြီး၏ အရှိန်အဝါကြောင့် မသမာသော ဝန်ထမ်းများကို ကျွန်မတို့ အလုပ်ဖြုတ်ပစ်နိုင်ဖို့ အခွင့်အရေးမရှိတော့။ လုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သော အရည်အချင်းမရှိခြင်းသည် ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ကို ဖြုတ်ပစ်နိုင်သည့် ခိုင်လုံသောအကြောင်း မဟုတ်တော့ပေ။ အခြေအနေများ ပိုမိုရှုပ်ထွေးလာသည်။ သတင်းစာ အထွက်နောက်ကျ၍ ကျွန်မတို့ယံတိုင် ညဘက်ထွက်၍ စနည်းနာရသည်။

စာစီခန်းမှ ပုံနှိပ်ခန်းအထိ အလုပ်သမားများ ထိန်းချုပ်၍ မရတော့ပေ။ ညစဉ်ညတိုင်း နောက်တစ်နေ့ သတင်းစာ ထွက်ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရပါ။ နောက်တစ်နေ့ သတင်းစာထွက်ချိန် ဘယ်လောက်နောက်ကျလေဦးမလဲဟူသော စိုးထိတ်စိတ်ဖြင့် ရင်ခုန်နေရသည်။ ကုန်ကျစရိတ်တွေ တက်လာပြီး အမြတ်လျော့ကျသွားပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ဝန်ထမ်းအလုပ်သမားအင်အားစုကြီး အကြီးအကျယ် မကျေမနပ်ဖြစ်ကာ ရန်မူမည် အဆင့်အထိ တင်းမာလာသည်။ ကျွန်မတို့၏ ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍကို ပြန်လည်ရယူထိန်းကိုင်နိုင်ဖို့အတွက် ကျွန်မတို့ဘက်မှ ပြန်လည်၍ စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်ပေတော့မည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်မ၏ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့မှာနေစဉ်က သိခဲ့သော မိတ်ဆွေဟောင်းကြီး အလုပ်သမား သမဂ္ဂများနှင့် ဆက်သွယ်

ညှိနှိုင်းရေးသမား ဆမ်ကာဂျယ်¹¹နှင့် ဟားဗတ် တက္ကသိုလ်မှ အလုပ်သမား စီးပွားရေးပညာရှင် ပါမောက္ခ ဂျွန် ဒန်းလော့ပ်¹² တို့ကို ပင့်ဖိတ်၍ ကျွန်မ တို့အခြေအနေကို အကဲဖြတ်ပေးရန်နှင့် အနာဂတ် ရေရှည်လုပ်နည်း လုပ်ဟန်များ ဝိုင်းဝန်းကူညီချမှတ်ပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံလိုက်ပါသည်။ ဂျွန် ဒန်းလော့ပ်က ဆွေးနွေးပွဲများကို အစဉ်မပြတ် ပြုလုပ်ရန်၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် နှင့်သက်ဆိုင်သည့် စိုးရိမ်ဖွယ်ကိစ္စများကို အုပ်စုဖွဲ့၍ အမြဲမပြတ် ဆွေးနွေး ခြင်းဖြင့် ကန်ထရိုက်အသစ်ဆွဲရန် အချိန်ရောက်သည့်အခါတွင် ဒုတိယအရေး အကြီးဆုံး ကိစ္စများအပေါ် မကျေနပ်ချက်များက အဓိကဆွေးနွေးချက်အား မထိခိုက်နိုင်စေရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဂျွန်၏ အကြံပြုချက်အတိုင်း ဆက် သွယ်မှု ချောမွေ့စေရေးအတွက် သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်အားလုံးကို ကျွန်မ တို့နှင့် နေ့လယ်စာ အတူစားရန် ကျွန်မ ဖိတ်ကြားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ညှိနှိုင်းခဲ့သော ကျွမ်းကျင်သူတို့၏ အဆိုအရ ကျွန်မတို့၌ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည့် အရည်အသွေးပြည့် ထက်မြက်သော မန်နေဂျာများ မရှိဘဲဖြစ် နေသည်။ ထိုမန်နေဂျာများသည် လုပ်ရမည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကို ကြိုတင်တွက်ချက် သိရှိထားနိုင်ကြရမည်။ ယင်း မန်နေဂျာများမရှိသရွေ့ ကျွန်မတို့ တိုးတက်ဖို့ အခြေအနေများစွာ မရှိနိုင်ဟုလည်း ဆိုပါသည်။ သို့ဖြင့် ပို့စ်မှ သမဂ္ဂဝင်မဟုတ်သော ဝန်ထမ်းများအား သမဂ္ဂလုပ်အား မပါဘဲ သတင်းစာထုတ်နိုင်သည် အထိ လုပ်ငန်းများကို အိုကလာဟိုးမား စီးတီး¹³ရှိ သင်တန်းဌာန၌ သီးသန့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထားခဲ့ပါသည်။ အလုပ်သမားသပိတ် ရုတ်တရက် ပေါ်ပေါက်ပါက ၁၉၇၃ ခုနှစ် ဆောင်းဦး ပေါက်ရာသီ၌ သတင်းစာထုတ် လုပ်နိုင်အောင် ကြိုတင်စီစဉ်သင်ကြားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံးတွင် မိုက်ကယ် ပါဒစ်လ်လား¹⁴ဆိုသူ စာစီသမား တစ်ဦး၏ လုပ်ငန်းနှောင့်နှေးအောင် ဖန်တီးပုံကို ကြီးကြပ်သူတစ်ဦးက ဖော်ထုတ်လိုက်သဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌ ဂျွန် ပရက်စကော့ထံ ထုတ်ပြန်ထားသော

စည်းကမ်းအရ မိုက်ကယ်အား အလုပ်ဖြုတ်ပစ်လိုက်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ပို.စ်စီခန့်ခွဲသူများနှင့် သမဂ္ဂတို့ ပဋိပက္ခဖြစ်ကာ ပို.စ်အလုပ်သမားသပိတ် ရုတ်တရက် ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ သပိတ်သမားတို့က ပါဒစ်လ်လားကို လုပ်ငန်းခွင်သို့ ပြန်မသွင်းပါက အလုပ်မဆင်းဟု တောင်းဆိုကြသည်။

သပိတ်သတင်းကို ကြားကြားချင်း ကျွန်မ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမှ ပြန်လာပြီး ကျွန်မတို့ ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားသူများဖြင့် နောက်တစ်နေ့ သတင်းစာထွက်နိုင်အောင် အရေးပေါ်စီစဉ်ရပါတော့သည်။ ထိုနိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့ညက ကျွန်မတို့အားလုံး သတင်းစာတိုက်၌ ရှိနေကြပါသည်။ ထူးထူးခြားခြား ရင်ခုန်ဖွယ်အချိန်ပင်ဖြစ်သည်။ ပို.စ်မှ စာစီစာရိုက်သူများ သေနတ်များကိုင်စွဲ၍ ဆန္ဒပြကုန်ကြပြီဟူသော ကောလာဟလမှာ ပြင်ပ၌ ပျံ့နှံ့နေသည်။ နောက်တစ်နေ့ညတွင် ကျွန်မအိမ်၌ ညစာစားကြမည့် ဝေါရင်ဘတ်ဖက်နှင့် ဇနီးတို့မှာ လမ်းတစ်ဖက်ရှိ မက်ဒီဆင်ဟိုတယ်၌ တည်းခိုနေကြသည်ဖြစ်ရာ ထိုညက ဝေါ်ရှင်တင်ပို.စ် ကုမ္ပဏီကို အနီးကပ်မြင်တွေ့ခွင့် ရသွားခဲ့ကြသည်။ ပို.စ်အဆောက်အဦးထဲ၌ ဂျင်းမ် ကူးပါးနှင့် ကဲန်း ဂျွန်ဆင်တို့ ဦးဆောင်လျက် ကျွန်မတို့လူစု စုပေါင်း၍ သတင်းစာအတွက် ပြင်ဆင်လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ ထိုအခိုက် သပိတ်သမားဘက်မှ ခေါင်းဆောင်ဂျင်းမ် ဒူဂန်¹⁵က ဂျွန် ပရက်စ်ကော့ထ် ကို ဆွဲဆောင်ပြီး ၎င်းတို့၏ စက်များကို မျက်နှာစိမ်းတို့ ကိုင်တွယ်နေသည်ကို မကြည့်ရက်၍ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုရန် ပြောလာသည်။ ဂျွန်က ယုံကြည်၍ မူလ လူဟောင်းများကို စက်ခန်းအတွင်းသို့ ဝင်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။ စက်ခန်းထဲသို့ သပိတ်သမားများ ရောက်သည်နှင့် ဆူဆူညံညလုပ်ကာ အပိုင်စီးလိုက်ကြတော့သည်။ ကျွန်မတို့ ကွန်ပျူတာနှင့် စာစီထားသည်မှာ အရွက် ၄၀ တိတိ ပြီးစီးခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သပိတ်သမားများက စာစီစက်၏ အပိုင်းအစအချို့ကို ဖျက်ဆီးလိုက်ရာ ကျွန်မတို့လည်း ပါဒစ်လ်လားကို သတိပေးရုံမျှသာ အရေးယူပြီး မူလတာဝန်နှင့် လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်

ပေးအပ်လိုက်ရသည်။ စက်သမားများကလည်း သမဂ္ဂဝင်မဟုတ်သည့် ကျွန်မတို့ ပြင်ဆင်ထားသည့် စာသားများကို ရိုက်နှိပ်ရန် သဘောတူလိုက်သည်။

ကျွန်မသည် နောက်တစ်နေ့နံနက် ၆ နာရီခန့်တွင် သတင်းစာတိုက်မှ အိမ်သို့ပြန်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ထိုနေ့ည၌ ဝေါရင်တို့ဇနီးမောင်နှံအား ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲသို့ ဧည့်သည် ၄၀ ဖိတ်ကြားထားသည့် အဖြစ်ကို ကျွန်မ အမှတ်ရမိပါတော့သည်။

ဝေါရင် ဘတ်ဖက်ကား ကျွန်မ ကြောင့်ကြစိုးရိမ်နေရသော ဖြစ်ရပ်အတော်များများမှ ကျွန်မကို ဆွဲထုတ်ကယ်တင်နိုင်ခဲ့သူပင်ဖြစ်သည်။ ကျယ်ပြန့်သော စိတ်ကူးနှင့် အမြင်တို့ကိုလည်း ပေးစွမ်းနိုင်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအပေါ် အစဉ်အမြဲ သည်းခံတတ်သူဖြစ်၍လည်း ကျွန်မသည် တစ်ခါတစ်ရံ တစ်နေ့တည်း၌ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်အထိပင် တယ်လီဖုန်းဖြင့် သူ့ကို ခေါ်မိတတ်ပါသည်။ ဘဝ၏ အသေးအဖွဲ့ကိစ္စကလေးများနှင့် ခေါ်မိတတ်သလို ကုမ္ပဏီအတွက် အကြီးဆုံးအခက်အခဲများနှင့်လည်း ဝေါရင်ကို ကျွန်မ ခေါ်လေ့ရှိပါသည်။ သူက ကျွန်မကို အကူအညီပေးဖို့ အစဉ်အသင့်ရှိနေသူပေတည်း။ တစ်ယောက်အကြောင်းတစ်ယောက် ပိုမိုသိရှိနားလည်လာသောအခါ တစ်ယောက်အပေါ်တစ်ယောက် ခင်မင်တွယ်တာမှုလည်း များစွာပိုလာခဲ့ကြရာ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်တည်း အတူတကွ သွားလာလည်ပတ်မှုပါ ပိုမိုများပြားလာပါသည်။ ထိုအခါ လူတွေက ကျွန်မတို့ကို အမြင်တစ်မျိုးဖြင့် ကြည့်လာကြသည်။ ကျွန်မအသက်အရွယ်ကလည်း ကြီးလှသေးသည်မဟုတ်၍ ပြဿနာဖြစ်မည်ဆိုက ဖြစ်နိုင်သည့်အရွယ်ပင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇွန်လကုန်ပိုင်းရက်များတွင် လော့စ်အန်ဂျလစ်မြို့ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရင်း ဝေါရင်၏ ဂရူးနားကမ်းခြေ အပန်းဖြေဂေဟာသို့ ကျွန်မ နှစ်ရက်တာ ဝင်ရောက်လည်ပတ်စဉ်က ဝေါရင်၏ မိသားစုမှာ

ကျွန်မကိုအကြောင်းပြု၍ အတောမသတ်အောင် ပျော်မြူးခဲ့ကြသည်။
ဝေါရင်မှာ လဂူးနားတွင် ၁၉၆၅ ခုနှစ်ကတည်းက အပန်းဖြေလာခဲ့သော်
လည်း ရေနားသို့ သွားလာလှုပ်ရှားခဲ့သည်ဟူ၍ မရှိခဲ့ဖူးပေ။ ကျွန်မလာ
မည်ဆိုသော အခါတွင်မှ ကျွန်မအား ပိုမိုပျော်ရွှင်စေလိုသောသဘောဖြင့်
ကမ်းခြေနေကာ ထီးကြီးတစ်လက်နှင့် ရေကူးဝတ်စုံတစ်ခုကို ဝေါရင် ဝယ်ယူ
ထားသည် အဖြစ်မှာ မိသားစုအတွင်း တသောသော ရယ်စရာဟာသကြီး
ဖြစ်နေတော့သည်။ ထိုနှစ်ရက်တာသည် ကျွန်မအတွက် အပန်းဖြေစရာ
ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝေါရင်တင်ပို့စံ ကုမ္ပဏီဘုတ်အဖွဲ့ဝင်လူကြီးအဖြစ် ဝင်
ရောက်ရေးအတွက်လည်း ကျွန်မ ဝေါရင်နှင့် ဆွေးနွေးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။
တကယ်တော့ ဝေါရင်သည် ကျွန်မတို့ ဝေါရင်တင်ပို့စံကုမ္ပဏီတွင် ဘုတ်
အဖွဲ့ဝင်လူကြီးအဖြစ် ပါဝင်လုပ်ကိုင် ရန် ဆန္ဒရှိနေသူတစ်ယောက်
ပင်ဖြစ်သည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ဝေါရင်နှင့် သား
ကြီး ဒေါ်နီ ဂရေဟမ်တို့ ဝေါရင်တင်ပို့စံ ကုမ္ပဏီ၏ ဘုတ်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်
လာကြသည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ကျွန်မမှာ နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာကြာသည့်
တိုင်အောင် ထိုနှစ်ယောက်ထံမှသာ အကူအညီတွေ အများဆုံး ရရှိလာခဲ့
ပါတော့သည်။ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းပိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကဏ္ဍအများစု၌ ကျွန်မ
ကိုယ်ခံအားနည်းနေသေးလျက်ပင်ရှိသည်။ သို့သော် ဝေါရင်က ကျွန်မကို
သင်ကြားပေးနေပြီဖြစ်ပါသည်။ သူက ကျွန်မအတွက် လိုအပ်နေသော
စီးပွားရေးအတတ်ပညာကျောင်းသို့ ကျွန်မကို ပို့ပေးသည်။ ဝေါရင်
ဘတ်ဖက် လက်အောက်၌ ပညာသင်ယူခွင့်ရ၍ ကျွန်မ ကံကောင်းလှ
ပါသည်။ ဤမျှ ပညာမျိုးကိုရဖို့ တစ်စုံတစ်ခု ပေးဆပ်ခဲ့ရသူပေါင်း မည်မျှ
ပင်ရှိနေကြမည် မသိ။ ဝေါရင်သည် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဘာသာစကားနှင့်
ဝေါဟာရများ၊ ငွေစာရင်းပညာစသည်တို့ကိုပါ ကျွန်မအား စိတ်ရှည်
လက်ရှည် သင်ကြားပေးခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မကို ဝေါရင်က သူ့တောင်ပံအောက်သို့ သိမ်းသွင်းပြီး အကာအကွယ်ပေးနေခြင်း၊ သူ့အား ကျွန်မ အရေးပေးနေခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေါရင်အပေါ် ကျွန်မအမြင်မှာ မိမိထုသော ယမင်းရုပ်အပေါ် သံယောဇဉ်ငြိတွယ်သွားသော ခေါမဘုရင် ပစ်မီလ်ရင်¹⁶အဖြစ်သာ ထင်မြင် ခဲ့မိသော်လည်း အချို့ကမူ အဆီကိုစား အသားကိုမျိုမည် နန်းတွင်း ပျောက်စေဆရာ ရပ်စ်ပြုတင်¹⁷ပမာ ဝေါရင်ကို (အစပိုင်းက) ထင်မြင် ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မအဖို့ မူ ဝေါရင်သည် အလုပ်ကိုချစ်သော၊ အထူးသဖြင့် သတင်းစာလုပ်ငန်းကိုချစ်သော လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ကလိန်စေ့ခြမ်းဆင်တတ်သော မိတ်ဆွေမျိုးမဟုတ်။ သူ၏ နဂိုလူပုံနှင့် စရိုက်မှာ ကျွန်မလိုချင်သော လူပုံနှင့် စရိုက်ပင်ဖြစ်သည်။ သူပေးသမျှကို သင်ယူရင်း ကျွန်မ ပျော်နေရသည်။ သင်ယူခြင်းနှင့် ရယ်ရွှင်ခြင်းမှာ ကျွန်မ အနှစ်ခြိုက်ဆုံးအတွဲပင်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၇၄ ခုနှစ် စောစောပိုင်းတွင် ထရဲန်တင်တိုင်းမိစ်¹⁸ သတင်းစာ ကို ဝယ်လိုက်ပါသည်။ အခြားသတင်းစာများကိုလည်း ဝယ်ဖို့ စီစဉ်နေပါ သည်။ သမဂ္ဂများနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ ဂျွန် ဖရက်စ်ကော့ထံသည် ပျော့ပြောင်း လွန်းသဖြင့် ဂျွန်အား သတင်းစာဌာနကို ကိုင်တွယ်ရန် “ရာထူးတိုး”ပေး လိုက်ပါသည်။ နယူးယောက်မြို့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် မတ်ခဲ မေးဂါးကို ပို့စ်၏ ဒုဥက္ကဋ္ဌနှင့် အထွေထွေမန်နေဂျာ ခန့်အပ်လိုက်ပါ သည်။ ပုံနှိပ်သူ ကျွန်မအား တိုက်ရိုက်အစီရင်ခံစေပါသည်။

ပုံနှိပ်အလုပ်သမားများသည် ကျွန်မတို့အား ဆက်၍ အမျိုးမျိုး ဒုက္ခပေးနေသည်။ ပုံနှိပ်ခန်းကို သမဂ္ဂဝင်များက အပိုင်စီးခြင်းကို အဆုံး မသတ်နိုင်သမျှ ကျွန်မတို့လက်ကို ချီနှောင်ခံထားရသကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်အလုပ်သမားသမဂ္ဂကို ပို့စ်က စာချုပ်အသစ်ချုပ်သည့်အခါတွင် ထုတ်လုပ်ရေးကို ထိန်းချုပ်ထားသည့် အချက်များကို ပြန်လည်ဆွေးနွေးပြင်ဆင်ရမည်ဟု အကြောင်းကြားထား

ပါသည်။

စက်သမားများမပါဘဲ ကျွန်မတို့.ပို.စ် ကို နှစ်ပတ်ကျော်ကျော် အယ်ဒီတာများ၊ သမဂ္ဂအဖွဲ့.ဝင် မဟုတ်သူများ ပူးပေါင်း၍ ထုတ်ဝေခဲ့နိုင် သဖြင့် နောင်တွင်လည်း အလုပ်သမားသပိတ်မှောက်ခြင်းနှင့်ကြုံလျှင် သတင်းစာ ဆက်လက်ထုတ်ဝေနိုင်ရန် မိုင်ဂျီမီ ဟယ်ရာလ်ဒ် သတင်းစာ သို့. ကျွန်မတို့.၏ အယ်ဒီတာနှင့် မန်နေဂျာများကို သွားရောက်၍ သတင်း စာထုတ်လုပ်မှု နည်းပညာများကို သင်ကြားနိုင်ရန် လွှတ်ထားလိုက်သည်။

သမဂ္ဂကိုးခုနှင့် ကန်ထရိုက်အသစ်များ ဆွေးနွေးရန် နီးလာပေ ပြီ။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့.တွင် ကန်ထရိုက်များ ကုန်ဆုံးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ခက်ခဲရှည်လျားသည့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲများကို ကျွန်မတို့. စောင့်စားနေစဉ် မထင်မှတ်သည့်အဖြစ်နှင့် ရင်ဆိုင်ရပါတော့ သည်။

Notes

1. John Prescott
2. Jim Cooper
3. Larry Wallace
4. Warren Buffett
5. *The New Yorker*
6. Peter Fleischmann
7. Laguna Beach
8. Disney Company
9. First National Bank
10. Bob Abboud
11. Sam Kagel
12. John Dunlop
13. Oklahoma City
14. Michael Padilla
15. Jim Dugan
16. Pygmalion
17. Rasputin
18. *Trenton Times*
19. Mark Meagher

အခန်း(၂၆)

၁၉၇၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ တစ်ရက်နေ့ နံနက် အလွန်စော စီးစွာပင် ကျွန်မအိပ်ရာနံဘေးမှ တယ်လီဖုန်းခေါင်းလောင်းသံမြည်လာ၍ အိပ်မောကျနေရာမှ ကျွန်မနိုးသွားပါသည်။ နံနက် ၄ နာရီ ၄၅ မိနစ်သာ ရှိသေးသည်။ ဘာပြဿနာပေါ်ပြီး ဘယ်သူ့ဆီကပါလိမ့်။ ညက သန်းခေါင် ယံ ၁၂ နာရီတွင် ဝေဖြင့်တင်ပို့စံနှင့် သမဂ္ဂများ၏ စာချုပ်သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီဖြစ်၍ ထိုအချိန်ကလေးကိုပင် ကျွန်မတို့ စိတ်မအေးနိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုဖုန်းမှာ မတ်ခဲ မေးဂါးထံမှဖြစ်ပါသည်။ ပုံနှိပ်အလုပ် သမားများက ကျွန်မတို့ကို ရုတ်တရက် တိုက်ခိုက်ကြသည်။ စက်များကို သန်းခေါင်ယံ တစ်ညလုံးရိုက်နေပြီးပုံမှန်သတင်းစာရိုက်ချိန် မကုန်မီ နံနက် လေးနာရီခန့်တွင် ပုံနှိပ်စက် ၉ လုံးစလုံးမှ ရှိသမျှ ပုံနှိပ်ယူနစ် ၇၂ ခု စလုံးကို သုံး၍မရအောင် ပြုလုပ်လိုက်သည်။ ပုံနှိပ်သူများသည် ပုံနှိပ် စက်တစ်လုံးကို မီးရှို့လိုက်သည့်အပြင် အခြားနည်းများဖြင့်လည်း အကြီး အကျယ် ဖျက်ဆီးခဲ့ကြသည်။ ဖိုမင် ဂျင်းမ် ဟိုးဗား^၁ကိုလည်း ရက်စက်စွာ

ရိုက်နှက်၍ အခြားသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ အဆောက်အဦးအတွင်းမှ ထွက်သွားကြပြီး သပိတ်မှောက်ကြတော့သည်။

ကျွန်မလည်း အဝတ်အစား အမြန်ဆုံးလဲကာ မလှမ်းမကမ်းတွင် နေသည့် ယာဉ်မောင်းကို မခေါ်တော့ဘဲ သတင်းစာတိုက်သို့ ကားကို ကိုယ်တိုင်မောင်း၍ ထွက်ခဲ့ပါသည်။ မဲမှောင်တိတ်ဆိတ်နေသော မက်ဆာ ချူးဆက်ရိပ်သာကိုဖြတ်ပြီး ၁၅ လမ်းထဲမှ အဆောက်အဦးဆီသို့ ချိုးဝင် လိုက်သည်နှင့် ရင်ဖိုစရာမြင်ကွင်းကို တွေ့ရတော့သည်။ တစ်လမ်းလုံး မီးထိန်ထိန်လင်းကာ လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်နေသည်။ မီးသတ်ကားများ၊ ရဲများ၊ တိဗ္ဗီကင်မရာများနှင့် သတင်းစာတိုက် အဆောက်အဦကို ရာနှင့်ချီ၍ ဝိုင်း ထားကြသော သပိတ်မှောက်လုပ်သားများ။

လမ်းလယ်ခေါင်မှ ရဲတစ်ယောက်က လမ်းထဲသို့ဝင်မည့်ကားများ ကို တားထားသည်။ ကျွန်မသည် ကားဖြင့် ချဉ်းကပ်သွားရင်း ကျွန်မ မည် သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း၊ လမ်းထဲသို့ဝင်ဖို့ လိုအပ်နေကြောင်းပြောပြသဖြင့် သတင်းစာတိုက်နှင့်ကပ်လျက် အဆောက်အဦရှေ့ရှိ ကားရပ်ရန်နေရာသို့ မောင်းဝင်သွားခွင့်ရပါသည်။ ထိုနေရာတွင် ကားကိုထားခဲ့ပြီး အဆောက် အဦသို့ လာရာ၌ သပိတ်သမားများက ကျွန်မကို တားမည်လော၊ သို့တည်း မဟုတ် အကြမ်းဖက်ရိုက်နှက်လေမည်လောဟု တွေးပူနေမိသည်။ မိန်းမ သားတစ်ယောက်ကိုတော့ ထိခိုက်အနာတရဖြစ်အောင် မလုပ်တန်ကောင်း ပါဘူးဟု စိတ်ကိုတင်းကာ ခေါင်းငိုက်စိုက်ဖြင့်ပင် သပိတ်သမားများကို ကျော် ဖြတ်၍ ဘေးပေါက်မှ ဝင်သွားပါသည်။

အဆောက်အဦးထဲတွင်မူ ပြင်ပအခြေအနေနှင့်မတူ၊ လုံးဝတိတ် ဆိတ်မဲမှောင်နေပါသည်။ မည်သူ့ကိုမျှ မတွေ့ရ။ အရာရှိများနှင့် မန်နေဂျာ အများစုမှာ နံနက် နှစ်နာရီကတည်းက အိမ်ပြန်ကုန်ကြပြီဖြစ်သည်။ စေ့စပ် ညှိနှိုင်းမှု ဆက်၍ပြုလုပ်ကြမည်ဟု လယ်ရီ ဝေါလေ့စ်က ပြော ရာ အခြေ အနေ ငြိမ်ဆိတ်ဆဲတွင် ပြန်သွားကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မတ်ခဲက သူတို့

အားလုံး ပြန်လာရန် ခေါ်ထားသဖြင့် အပေါ်ထပ်တွင် ဆွေးနွေးနေကြ ခြင်းဖြစ်သည်။

လူသူကင်းမဲ့နေသော စက်ခန်းကိုကြည့်ရန် ကျွန်မ အောက်ထပ် သို့ ဆင်းသွားပါသည်။ ပုံနှိပ်စက်ခန်းကို မြင်ရ၍ ကျွန်မ အလွန်ဝမ်းနည်း ပြီး တုန်လှုပ်သွားပါသည်။ အဓိကရုဏ်းပုံစံမျိုးဖြင့် ကသောင်းကနင်းလုပ် သွားကြသည်မှာ သေချာသည်။ ကြမ်းပြင်တွင် ရေတွေ တစ်ပေခန့် ရှိနေပြီး မီးခိုးနံ့တွေလှိုင်နေသည်။ မီးလောင်ထားသော သင်္ဘောဝမ်းပိုက်ထဲက စက် ခန်းနှင့် တူနေလေသည်။ ထိုအခန်းထဲတွင် မီးသတ်ဝန်ထမ်းတစ်ယောက် နှစ်ယောက် တွေ့ခဲ့သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ထိုအပျက်အစီးတွေကို ရပ်ကြည့် နေရသည်ကို ကြောက်လန့်စရာ ဖြစ်နေချေသည်။

ကျွန်မ အဆောက်အဦခုနစ်ထပ်သို့ ရောက်သောအခါ မတ်ခဲနှင့် အရာရှိအချို့ကို တွေ့ရသည်။ မတ်ခဲက ညကဖြစ်ပျက်ပုံကို ရှင်းပြသည်။ ပြီးခဲ့သည်ညက စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြီးသွားသည့် ၉ နာရီခွဲခန့်တွင် ပုံနှိပ်လုပ်သားများခေါင်းဆောင် ဂျင်းမီ ဒူဂန်က လယ်ရီဝေါလေ့စ်အား စာတစ် စောင် ပေးလိုက်သည်။ ထိုစာတွင် မိမိတို့ပုံနှိပ်လုပ်သားများက စာချုပ် သက်တမ်းကို အပြီးသတ် ရပ်ဆိုင်းခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း သို့သော် “အဓိပ္ပာယ်ရှိ သော ဆွေးနွေးမှုများ” ဆက်လက်ပြုလုပ်သွားပါမှ ထိုစာချုပ်ပါ အချက်များ အတိုင်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားလိုကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ဖက်ဒရယ် ဖျန်ဖြေရေးသမားတစ်ယောက်က စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ထား ခြင်း၊ ပုံနှိပ်သူများနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နေသည်ကာလအတွင်း၌ အခြားသမဂ္ဂများအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီနှင့် ဆွေးနွေးရန် စီစဉ်ထားသည်များကို ရက်အနည်းငယ် ရွှေ့ဆိုင်းထားရန် လယ်ရီက သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အပြေအလည် ညှိနှိုင်းပြီးဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် လယ်ရီနှင့် မတ်ခဲတို့က ဖက်ဒရယ် ဖျန်ဖြေရေးသမားဖြင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှုများ ဆက်လက်ပြုလုပ်ဖို့ စီစဉ်လိုက်ကြသည်။ ၎င်းတို့စီစဉ်မှု ဟန်မကျပုံကို ဦးခေါင်းဒဏ်ရာမှ သွေး

တွေ ဒလဟောကျနေသော ဂျင်းမိ ဟိုးဗား ၎င်း၏ ရုံးခန်းတွင်းသို့ ဝင်လာ တော့မှ မတ် သိရတော့သည်။

နံနက် ၅ နာရီထိုးပြီးသည်နှင့် မတ်ခံ၏ရုံးခန်း၌ ကျွန်မတို့ စုရုံးခဲ့ ကြသည်။ ထိုနေ့မှာ လချီကြာလာသည့် စိတ်လှုပ်ရှားရသော ဖြစ်စဉ် အစဉ်း ပထမနေ့ပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မသည် အလုပ်သမားသပိတ်ကို မည် သည့်အခါကမှ မလိုလားခဲ့။ သပိတ်ကို ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြရန်လည်း မတ်ခံနှင့် ကျွန်မတို့က မန်နေဂျာများကို အပြီးအပိုင် မှာကြားထားပြီးဖြစ်ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် သပိတ်ကိစ္စအားလုံးက တစ်စက္ကန့်မျှပင် ရင်မဆိုင်ချင် ကြ။ သို့သော် သပိတ်ရုတ်တရက်ပေါ်ပေါက်လာပါက သတင်းစာကို အရေး ပေါ် ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိနိုင်ရေးအတွက် ကျွန်မတို့၏ ကြိုတင်စီမံချက်ထဲတွင် ယခု ကြုံတွေ့ရသည့် နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးမှုမျိုးအထိ မပါဝင်ခဲ့ပေ။ လျှပ်စစ် ကြိုးများ ဆွဲထုတ်ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ အရေးကြီးသော စက်အစိတ်အပိုင်းများ ဖြုတ်ပစ်ခြင်း၊ စက်ဆီများ ယိုစိမ့်ထွက်အောင် ဖန်တီးထားခြင်း၊ သတင်းစာ စက္ကူလိပ်များ ဆုတ်ဖြုတ်ထားခြင်း စသည်ဖြင့် ပုံနှိပ်စက်များကို ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ဖျက်ဆီးကြပြီးမှ အဆောက်အဦအတွင်းမှ သမဂ္ဂအားလုံးနီးပါးကို စည်းရုံး၍ သပိတ်မှောက်ကြသည်။ အပျက်အစီးများကိုကြည့်ကာ ကျွန်မတို့ အသက် ရှူမှားအောင်ပင် အံ့အားသင့်ခဲ့ကြရပါသည်။

ပထမဆုံး ကျွန်မတို့လုပ်ရမည့်လုပ်ငန်းမှာ ပို.စ်မှ ဖြစ်ပွားခဲ့မှုများ ကို မသိဘဲ လုပ်ငန်းခွင်သို့ ဝင်လာသော သတင်းထောက်များနှင့် တွေ့ဆုံ ဆက်သွယ်ထားရန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဘဲန်၏ အကြံပြုချက်အရ ပုံနှိပ်ခန်းကို ကျွန်မတို့ စောင့်ကြည့်ခဲ့ကြသည်။ သပိတ်သမားများတားသည်ကြားက ထိုးဖောက်၍ စက်ခန်းသို့ ဝင်လာသူများကို ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။ အပျက်အစီး များပြားခြင်းမှာ သပိတ်သမားများက မီးသတ်ဘူးများကို ဖျက်ဆီးပြီးမှ မီးတင် ရှို့ခြင်းဖြစ်ပုံကို ဘဲန်ခန့်မှန်းသိရှိခဲ့သောကြောင့် ထိုအပျက်အစီးများကို သတင်းထောက်များ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ကြည့်ရှု

လေ့လာပြီး သတင်းယူခွင့် ပြုခဲ့ပါသည်။ သတင်းထောက်များသည် ဤသို့ ရမ်းရမ်းကားကား ဖျက်ဆီးထားသည့် စက်များကို တွေ့ရာတွင် ကျွန်မတို့ ကဲ့သို့ပင် လန့်ဖျပ်သွားကြသည်။ သပိတ်တွင်လည်း မပါဝင်ရန် မဲခွဲ ဆုံး ဖြတ်လိုက်သည်။

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်း အရေးကြီးလာပြီဖြစ်၍ တက် ဗဲန် ဒိုက်^၂ကို ပုံနှိပ်ခန်း၌ တာဝန်ချထားလိုက်ပြီး သပိတ်ကာလအတွင်း သတင်းလွှာထုတ်ဝေနိုင်ရန် စတင်လှုပ်ရှားကြရသည်။ ပုံနှိပ်လုပ်သားများ သမဂ္ဂက မိမိ၏အဖွဲ့သားများ စိတ်ဓါတ်ပျက်စီးခြင်းအတွက် ပို၍၌ တာဝန် ရှိသည်ဟု စွပ်စွဲသည်အပြင် ယခင်ညှိနှိုင်းပြီး ကန်ထရိုက်စာချုပ်ထဲမှာ အရေးကြီးသော စာပိုဒ် အချို့ကို ပို၍စက် ပယ်ဖျက်ရန် ကြိုးစားနေသည် ဟုလည်း ဆိုသည်။

သပိတ်ကာလ ပထမပိုင်း ရက်အနည်းငယ်မှာ အမြန်လုပ်ဆောင် ဖွယ်ကိစ္စများ၊ တရားရုံးကိစ္စများဖြင့် ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိသည်။ အောက်တို ဘာလ ၁ ရက်နေ့အတွက် သတင်းစာစောင်ရေ ၅ သောင်းခန့်မှလွဲ၍ ကျန်စောင်ရေများ ရိုက်နှိပ်ထားပြီး ဖြစ်၍ ဖြန့်ချိလိုက်သည်။ နောက်နေ့မှစ၍ သတင်းစာ ထုတ်ဝေဦးမည်မဟုတ်ကြောင်း၊ ပြန်လည်ထုတ်ဝေရက်ကို မသိနိုင်သေးကြောင်း ကြေညာချက်ကိုပါ ဖြန့်ဝေလိုက်ပါသည်။ သို့သော် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်များ လုပ်ငန်းခွင် သို့ ပုံမှန်အတိုင်း လာရောက်ကြရန်နှင့် မကြာမီ တစ်နည်းနည်းဖြင့် တစ်နေရာရာမှ ပို၍ ဆက်လက်ထုတ်ဝေ သွားရန် မျှော်မှန်းထားကြောင်း မတ်ခဲက ကြေညာလိုက်သည်။

အလုပ်ဆက်လုပ်နေသော ဝန်ထမ်းများ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း သပိတ် သမားများကို ဖြတ်ကျော်၍ သတင်းစာတိုက်သို့ ဝင်ရောက်ကြမည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့အတွက် လုံခြုံဖို့ အရေးကြီးလှသည်။ သပိတ်သမားများအား လူဦးရေ အကန့်အသတ်ဖြင့် ပို၍ အဆောက်အဦးအပြင်တွင်သာ ရှိစေရန်

နှင့် အကြမ်းမဖက်ရန် ရုံးတော်မှ အမိန့်. ၂၄ နာရီအတွင်း ချပေးပါသည်။ သို့သော် မီးခိုးငွေ့ ဖုန်းတစ်လုံး ကျွန်မတို့ ဓါတ်ပုံခန်းပြတင်းပေါက်မှ ပစ်သွင်းခံရရုံသာမက အမျိုးသမီးသတင်းထောက်တစ်ဦးသည် သစ်စနှင့် ဦးခေါင်းကို အရိုက်ခံရပြီး စောင်ရေမန်နေဂျာမှာလည်း အထိုးခံရသည်။ သပိတ်သမားများ ကံဆိုးသည်မှာ ကိုလမ်းဘီးယားဒီစတြိတ် ရဲအရာရှိမှူးကြီးသည် အရပ်ဝတ်အရပ်စားနှင့် ပို.စ် အဆောက်အဦးအတွင်းဝင်အလာ အရိုက်ခံလိုက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ရဲများအကူအညီဖြင့် လူရမ်းကား သပိတ်သမား ၂၀ ကျော်ကို ဖမ်းခဲ့ရာတွင် တစ်ဦးမှာ သေနတ်ပင် ကိုင်ဆောင်ထားပါသည်။

ကျွန်မတို့သည် ပို.စ်အမြန်ဆုံးထုတ်နိုင်ရေးနှင့် ပို.စ်ကို ဝေါ်ရှင်တင်မြို့စွန့်ရုံ သမဂ္ဂဝင် မဟုတ်သော သတင်းစာတိုက်များ၌ ရိုက်နှိပ်ရန် ဆက်သွယ်ကြသည်။ မတ်ခဲနှင့် ကျွန်မတို့က အီးဗနင်းစတာကို အကူအညီ တောင်းသည်။ မရခဲ့ပေ။ ထိုအချိန်၌ မတ်ခဲ၏လက်ထောက် ရော်ဂျာ ပါကင်ဆင်³၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ပို.စ်စာမျက်နှာများကို ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့် ပြင်ပရှိ ပုံနှိပ်စက်များသို့ သယ်ဆောင်ရိုက်နှိပ်မည့် အစီအစဉ်ကို အခိုင်အမာ ချမှတ်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် အိမ်ဖြူတော်နှင့် အလွန်နီးကပ်စွာရှိနေသော ပို.စ် သတင်းစာတိုက်တွင် ရဟတ်ယာဉ်ဆင်းခွင့်ကို ဖက်ဒရယ်လေကြောင်း ပျံသန်းမှု အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့⁴က ပိတ်ပင်ထားသဖြင့် ကျွန်မကိုယ်တိုင် ပို.ဆောင်ရေး ဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဘီး ကိုးလ်မင်း⁵ထံ ချဉ်းကပ်ပြောဆိုတော့မှ ရဟတ်ယာဉ်ဆင်းခွင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့ ပို.စ်သည် အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့ တစ်ရက်သာ ပျက်သွားပြီး အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်နေ့ကစပြီး ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွားနိုင်ပေတော့မည်။ ပြင်ပပုံနှိပ်တိုက် ခြောက်ခုက ပို.စ်ကို ရိုက်နှိပ်ပေးရန် လက်ခံထားပြီဖြစ်သည်။ ပုံနှိပ်တိုက်တစ်ခုစီတွင် ရဟတ်ယာဉ်ကွင်း

တစ်ကွင်းစီ စီစဉ်ရသည့်အလုပ်ကလည်း အလွန်ခက်လှသည်။ ဘောလုံးကွင်းကို ကားရှေ့မီးများဖြင့်ထိုး၍ အဆင်းအတက်လုပ်ရသည်များလည်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ဖြန့်ချိရေးဌာနက လိုက်လံစုစည်းစီစဉ်ရသည့် အလုပ်က ပြော မပြတတ်အောင်ပင် ခက်ခဲရှုပ်ထွေးတော့သည်။

ကျွန်မတို့သည် အလွန်ခက်ခဲရှုပ်ထွေးစွာ ဆက်သွယ်ရွှေ့လျားခဲ့ရလင့်ကစား အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် စာမျက်နှာ ကန့်သတ်ထားသည့် ၂၄ မျက်နှာပါသော ပို့စ်ကို ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အထွက်နောက်ကျသော်လည်း စာဖတ်ပရိသတ်လက်ထဲသို့ စောင်ရေ ၅ သိန်း ဖြန့်ချိပေးနိုင်ခဲ့၍ အထူးအောင်မြင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

အထူးအောင်မြင်သည်ဆိုသော်လည်း မိမိကိုယ်ပိုင်စက် မဟုတ်ခြင်းနှင့် အခက်အခဲပေါင်းများစွာ ရှိနေခြင်းတို့ကြောင့် ကျွန်မတို့ ကိုယ်ပိုင်စက်များကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်နိုင်ဖို့ ကြိုးပမ်းရပေဦးမည်။ ကျွန်မတို့ ပုံနှိပ်စက်များကို ထုတ်လုပ်သည့် ဂေါ်စ်ကုမ္ပဏီ^၆ တွင်လည်း ဝန်ထမ်းများ သပိတ်မှောက်နေ၍ အပိုပစ္စည်းများရဖို့ ခက်နေသည်။ ထို့ကြောင့် စက်ဆရာများ သမဂ္ဂ၏ နိုင်ငံတကာဥက္ကဋ္ဌထံ ကျွန်မကိုယ်တိုင် ဖုန်းဆက်၍ သမဂ္ဂမှ စက်ဆရာများဖြင့် ကျွန်မတို့ သတင်းစာတိုက်မှ ပုံနှိပ်စက်များကို ပြန်လည်ပြုပြင်တပ်ဆင်ခွင့်ပြုရန် မေတ္တာရပ်ခံလိုက်ပါသည်။ သို့သော် သမဂ္ဂစက်ဆရာများ ပေါ်မလာ၍ သမဂ္ဂဝင်သတင်းစာနှင့် သမဂ္ဂဝင်မဟုတ်သော သတင်းစာတိုက်များမှ စက်ဆရာများ၊ အထူးသဖြင့် လျှပ်စစ်ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် အင်ဂျင်နီယာများကို ငှားရမ်း၍ ပုံနှိပ်စက်များကို ပြင်ဆင်လိုက်ရတော့သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် လုပ်ငန်းခွင် ပြန်လည်ဝင်ရောက်လိုသူများ စိတ်ချလက်ချ လာရောက်နိုင်ရေးအတွက် လုံခြုံရေးအစောင့်များကိုလည်း ချထားပေးလိုက်ပါသည်။

အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ် ရက်စတင်မြို့ရှိ အမေရိကန်သတင်းစာထုတ်ဝေသူများအသင်း^၇ ဌာနချုပ်၌ ကျင်း

ပသည် အစည်းအဝေးသို့ ကျွန်မ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ စတားသတင်းစာမှ ဂျိုး အော်လ်ဘရစ်တင်ကိုလည်း သီးခြားခေါ်တွေ့ကြောင်း သိရှိသည်။ ပို.စ် နှင့် ဖြစ်ပျက် ခဲ့ပုံကို အပြည့်အစုံပြောပြပြီး စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲများ၌ ကျွန်မတို့၏ ရပ်တည်ချက်၊ ကျွန်မတို့ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် သတင်းစာ ဆက်လက်ထုတ် ဝေနေပုံတို့ကို ကျွန်မကို ရှင်းပြသောအခါ သမဂ္ဂကို ဖြိုခွဲဖို့ ကြံရွယ်ထားမှု ရှိမရှိ ထုတ်ဝေသူများက ကျွန်မကို မေးပါသည်။ သမဂ္ဂကို ဖြိုခွဲဖို့ ကြံရွယ်ချက် မရှိကြောင်း ကျွန်မက ပြန်လည် ဖြေကြား ခဲ့သည်။ ကျွန်မ အမှန်တကယ် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟု မသေချာသော အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကတိမပေးနိုင်ပါ။ စတားနှင့်လည်း အတူပုံနှိပ် ထုပ်လုပ်ရန် ယခုအချိန်၌ သဘောမတူနိုင်ကြောင်း တင်ပြပါသည်။

ယင်းမျှအထိ မရည်ရွယ်ပါက ၎င်းတို့အနေဖြင့် ကျွန်မကို ကူညီ ဖို့ မရှိကြောင်း ထုတ်ဝေသူအချို့က ဆိုကြသည်။ ကျွန်မ၏ဆန္ဒမှာ လော လောဆယ်၌ သမဂ္ဂမပါဘဲ ကိုယ့်စက်ဖြင့်ကိုယ် သတင်းစာကို ဆက်လက် ထုတ်ဝေသွားချင်နေပေသည်။ အစည်းအဝေးခန်းမှ ထွက်လာသောအခါ ရဲလေးနယူးစ် အဲန်အော့ဗဇားဗား^၈ သတင်းစာထုတ်ဝေသူ ကျွန်မ၏ မိတ်ဆွေ ကြီး ဖရဲန့် ဒင်နီယယ်စ်^၉ က “သတိထား၊ သူတို့က ခင်ဗျားကို သမဂ္ဂကို ဖြိုခွဲ စေချင်နေကြတယ်” ဟူ၍ တောင်ပိုင်းသားလေသံဖြင့် ကျွန်မကို သတိပေး သွားသည်။ သို့သော် လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် သတင်းစာတိုက်များ စွာတို့က ကျွန်မတို့ကို ရက်ရက်ရောရော အစွမ်းကုန် အားပေးကူညီ ခဲ့ကြပါသည်။

အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့တွင်လည်း ပို.စ်ကို ပြင်ပ စက်များတွင်ရိုက်၍ ကျွန်မတို့ အရှုံးခံထုတ်ဝေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင် ပို.စ်၌ အလုပ်လုပ်နေသော ဝန်ထမ်း များနှင့် တွေ့ဆုံ၍ ပို.စ်၏ လက်ငင်းအခြေအနေနှင့် ရှေ့ဆက်လုပ်ကိုင် ဖွယ်ရာများကို ရှင်းပြလိုက်ပါသည်။ ဘဝတူ အဖွဲ့သားများနှင့် မျှမျှတတ

လက်တွဲလုပ်ကိုင်သွားလိုသည့် ဆန္ဒကိုလည်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားလိုက်ပါသည်။ သမဂ္ဂကို ဖျက်ဆီးဖို့ ကြံရွယ်သည်ဆိုသည့် စွပ်စွဲချက်ကိုလည်း ရှင်းပြပါသည်။ ကျွန်မအနေနှင့် စည်းရုံးခွင့်၊ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား ခံစားခွင့်များကို အပေးအယူလုပ်ခွင့်နှင့် သပိတ်မှောက်ခွင့်ကို လက်ခံသည်။ ပုံနှိပ်ခွင့်ကိုလည်း လက်ခံသည်။ သို့သော် အကြမ်းဖက်လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ အဓမ္မခြိမ်းခြောက်ခွင့်နှင့် ဖျက်ဆီးရန် ကိုယ်ထိလက်ရောက်ထိပါးမှုကို လက်မခံနိုင်ကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။ မတ်ခံက ပို့စ်အနေဖြင့် ပုံနှိပ် အလုပ်သမားများနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးဖို့ ကြိုးပမ်းလျက်ပင်ရှိကြောင်း၊ သို့သော် ပုံနှိပ် အလုပ်သမားများ အကြမ်းဖက်လာမှုကြောင့် ဆွေးနွေးရေး ပျက်ခဲ့သည့် အပြင် သပိတ်သမားများ ဖျက်ဆီးခြင်းအတွက် သမဂ္ဂအပေါ် ပို့စ်က တရားစွဲထားရာ တရားသူကြီးအဖွဲ့က စတင်စုံစမ်းစစ်ဆေးနေပြီ ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။

ထိုနေ့ညနေတွင် ပထမပုံနှိပ်စက်တစ်လုံး ပြုပြင်တပ်ဆင်ပြီးသွားသဖြင့် အရေးပေါ်ဖွဲ့စည်းထားသော ကြော်ငြာဌာနမှ အရာရှိများနှင့် အမျိုးသမီးတစ်ဦးအပါအဝင် အဖွဲ့သားများသည် စတင်ရိုက်နှိပ်ရန် အသင့်ဖြစ်နေကြသည်။ ထိုအဖွဲ့ကို လက်လီအရောင်းဌာနမှူး ဂျိုး အာကာရိုး¹⁰က ဦးဆောင်မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအခြေအနေကလေးသည် သမိုင်းတွင်ရစ်မည့် ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက် အောင်မြင်မှုဖြစ်ရပ်ကလေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ တကယ့်အခြေအနေတွင် ကျွန်မတို့ အပျော်တမ်းအဖွဲ့သားနှင့် လေ့ကျင့်မှုမရှိသေးသော အရာရှိများသည် ပုံနှိပ်စက်ကို ကိုင်တွယ်နိုင်ကြပါမည်လော။ စက်က အလွန်ကြီးမားပြီး ရှုပ်ထွေးလှသောကြောင့် ကျွန်မတို့ အထူးပုံနှိပ်ရေးအဖွဲ့သားများ ပိုင်နိုင်စွာ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်နိုင်ဖို့ သံသယဖြစ်စရာပင်။ စက်လည်သည့်ညက ဘန်နှင့် ကျွန်မအပါအဝင် ကျွန်မတို့ အဖွဲ့သား အတော်များများ စက်ခန်းသို့ ရောက်နေကြသည်။ စက်အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်နေကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအခိုက် ဘန်က စက်

ဆရာအား စက်စတင်လည်ပတ်ဖို့ အမိန့်ပေးလိုက်ရာ စက်ကြီးမှာ အသံ မြည်ဟီးကာ လှုပ်ရှားလာတော့သည်။ ထိုညက စက်တစ်လုံးတည်းဖြင့် စောင်ရေတစ်သိန်း ရိုက်နှိပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ပို၍ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်အခြားဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ စက်ခန်းမှ ထွက်လာ သော သတင်းစာများကို ထုပ်ပိုးပြီးနောက် စကြို၌ အသင့်စောင့်ဆိုင်းနေ သော ထရပ်ကားများပေါ်သို့ လျှော့လမ်းအတိုင်း ချပေးရသည့် လုပ်ငန်း ဖြစ်ပါသည်။ အနောက်ဘက် စကြိုလမ်းကို မီးအပြည့်ထွန်းညှိပေးထား သည်။ လမ်းကျဉ်းကလေးတစ်လျှောက်လုံးတွင် အလုပ်သမားများ စိတ် ဝင်စားစွာ အလုပ်လုပ်နေကြသည်။ သားကြီး ဒေါ်နီ ဂရေဟမ်ကလည်း ပထမ ထရပ်ကားပေါ်သို့ သတင်းစာထုပ်များကို ဝိုင်းဝန်းကူညီတင်ပေး နေသည်။ ထိုကားကို အလွန်သတ္တိကောင်းသော ဖြန့်ချိသူတစ်ဦးက မောင်း နှင်မည်။ သူ့အနီးတွင် လုံခြုံရေးသမားတစ်ယောက်လည်း အတူလိုက်ပါ မည်ဖြစ်သည်။ မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်နှင့် ကျွန်မတို့က အခြေအနေကို စောင့် ကြည့်အကဲခတ်နေကြသည်။ ထရပ်ကားများ၏ ရှေ့နှင့်နောက်တွင် ရဲကား တစ်စီးစီ လိုက်ပါလျက် ထရပ်ကားကြီးများ ထွက်သည်နှင့် သပိတ် သမားများထံမှ နောက်ပြောင်သံများ ကျယ်လောင်စွာ ထွက်ပေါ်လာသည်။ သို့သော် ထရပ်ကားများ ချောမောစွာပင် ထွက်ခွာသွားနိုင်ကြပါသည်။

အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဖက်ဒရယ် စေ့စပ်ဖျန်ဖြေ ရေးဌာနက ကမကထပြုပြီး ကျွန်မတို့နှင့် ပုံနှိပ်လုပ်သားများ ပထမအကြိမ် စေ့စပ်ဆွေးနွေးဖြစ်ကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဂျိုး အာကာရိုး၏အဖွဲ့က ပို.စ် ကို စောင်ရေ နှစ်သိန်းကျော်အထိ နှစ်ဆတိုး ရိုက်နှိပ်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။ အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင်မူ ပုံနှိပ်စက် နှစ်လုံးဖြင့် စောင်ရေ ၂၈၀,၀၀၀ အထိ တိုးတက်ရိုက်နှိပ်နိုင်ပြန်သဖြင့် ပြင်ပစက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်သည့် လုပ်ငန်းအချို့ကိုပင် လျှော့ချနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး အနေဖြင့် အရှုံးပေါ်လျက်ပင် ရှိနေပေသေးသည်။ နေ့တိုင်း ကြော်ငြာခ

ဒေါ်လာ သုံးသိန်း ဆုံးရှုံးနေကြောင်း ခန့်မှန်းလိုရပါသည်။ သတင်းစာ တစ်စောင် ထုတ်ဝေရေးတွင် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် လျှပ်စစ်ပညာနှင့် စက်ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်မှုပညာ နားလည်ကျွမ်းကျင်သူများ ကျွန်မတို့ အထဲ၌ မရှိသေးပေ။ ကျွန်မတို့ ကုသိုလ်ကံကောင်းသည်ဟုပင် ဆိုရပါမည်။ မူလ ပို.စံသတင်း စာ ဖြန့်ချိရေးကိုယ်စားလှယ် ၃၀၀ တို့က သတ္တိရှိရှိဖြင့် စိတ်ရှည်စွာ စောင့်ဆိုင်းဖြန့်ချိပေးခဲ့ကြသဖြင့် ရက်သတ္တတစ်ပတ်အတွင်း ယခင်မူလ အခြေအနေနီးပါးအထိ သတင်းစာများကို အိမ်အရောက် ဖြန့်ဝေပေးနိုင်လာခဲ့ပါသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့ပြင်သို့ ဘတ်စ်ကား၊ မီးရထား၊ လေယာဉ်ပျံတို့ဖြင့် ပေးပို့ရသော စောင်ရေတစ်သောင်းကိုမူ ပထမရက်သတ္တပတ်များ၌ မပေးပို့နိုင်ခဲ့ပါ။ ပုံမှန်ထုတ်ထက် စာမျက်နှာ ပိုများပြီး စောင်ရေလည်း ပိုမိုရှိကံနှိပ်ရသည့် တနင်္ဂနွေနေ့ထုတ် သတင်း စာများ ထွက်ရှိရေးအတွက် စက် စလည် သည် ည ၉ နာရီခွဲမှ နံနက် ၃ နာရီ၊ ၄ နာရီအထိ ကျွန်မတို့ကိုယ်တိုင် တာဝန်ခွဲ၍ ညလုံးပေါက် ချွေး ဒီးဒီးကျအောင် တက်ညီလက်ညီ လုပ်ကြရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ နံနက် ၄ နာရီထိုးသည်အထိ ထုပ်ပိုးသည့်လုပ်ငန်းများ မပြီးတတ်သေးပေ။

ဤသို့ဖြင့် သပိတ်ကာလ ပထမ ၁၀ ရက်အတွင်း၌ ကျွန်မတို့ အချင်းချင်း ဖွဲ့စည်းလုပ်ကိုင်ကြသည့် လုပ်အားမှာ ထူးထူးခြားခြားပင် ဖြင့် မားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့အားလုံး၏ စိတ်ဓါတ်များ မဖော်ပြနိုင်လောက် အောင် တင်းမာကြ ခိုင်နေသည့် အချိန်အခါပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမျှလောက် အားစိုက်ခွန်စိုက် လှုပ်ရှားရမှုမျိုး ကျွန်မ မကြုံခဲ့ဖူးသေးပေ။ မသေချာ မရေရာမှုများ၊ အခက်အခဲများ၊ အလုပ်လုပ်သူများအား အကြမ်းဖက်လာမည့် အန္တရာယ်စသည်ဖြင့် ခေါင်းနားပန်းကြီးစရာ အခြေအနေများ တန်းစီ၍နေ သည်။ သတင်းစာတိုက်တစ်တိုက်လုံးကို မိုးဖြင့်ခွဲ၍ ထွက်သွားရကောင်း လေမလာဟုပင် ကျွန်မ စိတ်ရှူးပေါက်လာမိပါသည်။ အခြေအနေတစ်ရပ်

လုံးကို ထိန်းသိမ်းကိုင်တွယ်ရမည် နည်းလမ်းကို ကျွန်မ မတွေ့ရှိသေးသည် ကတော့ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

အက်ဒွပ် ဝီလျံစ်၊ ဘဲန်၊ မတ်ခ်၊ ဒေါ်နနှင့် ကျွန်မတို့အချင်းချင်း အမြင်များ ဖလှယ်၍ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရာတွင်လည်း တိကျသော အဖြေ မရဘဲ ကျွန်မ၊ ဒွန်နှင့် မတ်တို့၏ အမြင်ကတစ်မျိုး၊ အက်ဒွပ်နှင့် ဘဲန်တို့၏ အမြင်ကတစ်ဖုံ ကွဲပြားသွားတော့သည်။ အက်ဒ်က ပုံနှိပ်သမားတွေကို အလျှော့ပေးစေချင်သည်။ သတင်းစာ၏ ကောင်းစားရေးအတွက် ပြော နေမှန်းသိသာပါသည်။ ဒေါ်န၊ မတ်ခ်နှင့် ကျွန်မတို့ကတော့ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ အလျှော့ပေးရန် မစဉ်းစားနိုင်ပါ။ အချင်းချင်း သဘောထားကွဲပြား သောအခါ ကျွန်မစိတ်ကို မထိန်းနိုင်အောင် စိုးရိမ်ပူပန်ရသည်။ ဦးနှောက် သွေးကြောများ ပြတ်တောက်သွားပြီး မတ်တတ်က ဘိုင်းခနဲ လဲကျသွား တော့မည်လားဟုပင် ထင်မိသည်။ သို့သော် မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်က ကျွန်မ ထံလာပြီး နောက်ဆုံး၌ သတင်းစာကို ရပ်တန့်လိုက်နိုင်ဖို့ ကျွန်မတွင် ပြုလုပ်နိုင်သည် အခွင့်အရေးရှိသေးကြောင်း သတိပေးဖော်ရသဖြင့် ကျွန်မ ဖြေသိမ်မှု ရခဲ့ပါသည်။

သပိတ်ကာလအတွင်း ကြီးမားစွာအကူအညီပေးခဲ့သော အခြား မိတ်ဆွေတစ်ဦးမှာ ဝေါရင် ဘတ်ဖက်ပင်ဖြစ်သည်။ သပိတ်ကာလ ပထမ ရက်သတ္တပတ်အတွင်း၌ ကျွန်မဆီရောက်လာသော ဝေါရင်သည် သပိတ် ကာလ တစ်လျှောက်လုံး၌ ကျွန်မထံသို့ မကြာခဏလာ၍ ကျွန်မအိမ်တွင် တည်းခို နေထိုင်လေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့သတင်းစာထုတ်ဝေသည် သပိတ်ကာလ ဒုတိယတနင်္ဂနွေနေ့နံနက်က ဝေါရင် ကျွန်မအိမ်၌ ရှိနေ ပါပြီ။ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်မှာ ရိုက်နှိပ်လိုက်သည့် စောင်ရေ ၆ သိန်းခွဲ ခန့်ရှိသော သတင်း စာတွေကိုကြည့်ကာ ကလေးနှစ်ယောက်ပမာ အံ့ဩ နေခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းသည် ယခင်မူလစောင်ရေထက် ငါးသောင်းသာ လျော့သည်။ အရွယ်အစားမှာ ယခင်ထက် လေးပုံတစ်ပုံ ငယ်သွား

သော်လည်း ထိုတနင်္ဂနွေသတင်းစာကို ၈၈ မျက်နှာထုတ်နိုင်၍ မခိုးလုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ ကျေနပ်မှုသည် အခိုက်အတန့်သာ ကြာလိုက် သည်။ စတားသတင်းစာ အထူးကြီး ရောက်ရှိလာသဖြင့် စိတ်ဓါတ်ကျပြန် သည်။ စာမျက်နှာ ၁၉၂ ရွက်ရှိပြီး ခါတိုင်း တနင်္ဂနွေစာစောင်ထက် နှစ်ဆထူပါသည်။ ကြော်ငြာများဖြင့် လေးလွန်းလှသဖြင့် မနည်းမ ရပါ သည်။ ဝေါရင်၏ အနီးကပ် အကြံပြုအားပေးမှုနှင့် သတင်းစာ သယ်ယူ ပြန်ချိမှုအပိုင်းတွင် ဂျက် ပက်တာဆင်¹¹၏ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း ကူညီမှု များကလည်း ကျွန်မ၏ စိတ်ဓါတ်အင်အားကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့ကြပါသည်။

မတ်မေးဂါးမှာ သပိတ်ကာလအတွင်း ကုမ္ပဏီ၏ စီမံကိန်းများကို ခြုံငုံတာဝန်ယူထားသူဖြစ်ပါသည်။ သူ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ များပြားလှ၍ ဒေါ်နီအား အလွန်ခက်ခဲသည့် နေ့စဉ်သတင်းစာထုတ်ဝေနိုင်ရေး တာဝန် တစ်ခုကို ခွဲပေးထားသေးရာ အသက် ၃၀ သာရှိသေးသော ဒေါ်နီအဖို့ အသက်နှင့် မမျှအောင် ဝန်ပို၍နေလေသည်။ သို့သော် ဒေါ်နီသည် လုပ် ရင်းကိုင်ရင်း လုပ်ငန်းကို ကောင်းစွာနိုင်နင်းလာခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အဆောက်အဦးအတွင်းမှ အလုပ်သမားများက သပိတ်မှောက်ပုံနှိပ်အလုပ် သမားများကို လုပ်ငန်းခွင်ထဲ ဝင်ခွင့်မပြုရန်နှင့် လက်ရှိလုပ်ငန်းကို ၎င်းတို့ ဆက်လုပ်သွားမည်အကြောင်း ကျွန်မတို့အား သတိပေးလာကြသည်။ အားပေးမှလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤအလုပ်သမားများသည် အမှန်တကယ် ချီး ကျူးထိုက်သည့် လူများဖြစ်သည်။

သပိတ်ကာလ ရက်သတ္တ နှစ်ပတ်နီးပါး ကြာလာသည့် အောက် တိုဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျွန်မတို့ ကိုယ်ပိုင်စက် လေးလုံးကို ပြုပြင်တပ် ဆင်ပြီးဖြစ်၍ စက်အားကို အပြည့်အဝ အသုံးချနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ သို့သော် နေ့စဉ် ပုံနှိပ်စာမျက်နှာကို ၄၀ အထိသာ ရိုက်နေရပါသေးသည်။ မည်သို့ ပင်ဖြစ်စေ အဖျက်အဆီးခံထားရသော စက်များကို မြင်ရစဉ်က ဤမျှ

လောက် လျင်မြန်စွာပြုပြင်၍ ပြန်လည်ထုတ်ဝေနိုင်လိမ့်မည်ဟု မထင်မှတ်ခဲ့သည်များ အံ့ဩဖွယ် အကောင်အထည်ပေါ်လာ၍ ကျွန်မ ပိုမိုမျှော်လင့်လာခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြင့် အောက်တိုဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ပို.စံကို ၄၈ မျက်နှာအထိလည်းကောင်း၊ အောက်တိုဘာလ ၁၉ ရက်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့သတင်းစာကို ကဏ္ဍ ကိုးခုဖြင့် စာမျက်နှာ ၂၀၆ မျက်နှာအထိလည်းကောင်း တိုးမြှင့်ရိုက်နှိပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သပိတ်ကာလ လချီ၍ ကြာလာသောအခါ အဆောက်အဦအတွင်း၌ ပုံမှန်လှုပ်ရှားနေသော ကျွန်မတို့လူစုမှာ ကမ္ဘာလေးတစ်ခုလို ဖြစ်လာသည်။ အဆောက်အဦပြင်ပ၌ သပိတ်သမားများက သီးခြားစခန်း ဖွင့်လှက်နေကြသည်။ နဝမထပ်တွင် နေ့စဉ် တစ်နေ့ သုံးကြိမ် အစားအသောက် တည်ခင်းကျွေးမွေးပြီး ညဘက် စက်လည်သည့်နောက်ပိုင်း၌ အစားအသောက်နှင့် အခြားအချို့ရည်များ ကျွေးမွေးပါသည်။ အပေါ်ထပ်တွင် စန္ဒရာတစ်လုံးရှိရာ လူအတော်များများ ပါဝင်တီးခတ်သီဆိုကြသည်။ လျှပ်စစ်စက်ဆရာ ဂျိပ်ခဲ လက်စတာ¹²ကလည်း သူ့ဘင်ဂျီကို တဒေါင်ဒေါင် ခေါက်လျက် မကြာခဏ ပါဝင်လာတတ်ပါသည်။ တကယ်မှာ သပိတ်ကာလအတွင်း၌ အဆောက်အဦအတွင်း အလုပ်လုပ်ရသူများအတွက် စိတ်လက် ဖျော်ဖြေစရာ ဘာမျှမရှိ။ အလွန်ခက်ခဲပြီး ကိုယ်အားစိတ်အား နွမ်းနယ်စရာဖြစ်ပါသည်။ လူတိုင်း အလုပ်နှစ်ခုကို လုပ်နေကြရသည်။ နေ့တွင် ပုံမှန်အလုပ်လုပ်ကြပြီး ညတွင် ပုံနှိပ်ရာတွင် ဝိုင်းကူကြရသည်။ သပိတ်သမားများက အိမ်တွင် ကျန်ရစ်နေသည့် မိန်းမများကို တယ်လီဖုန်းဖြင့် ခြိမ်းခြောက်တတ်ကြသေးသည်။ သတင်းစာထွက်နိုင်ရေးအတွက် အရာရာကို စွန့်လွှတ်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ အထူးသဖြင့် အိမ်ထောင်သည် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများအဖို့ လုပ်ငန်းခွင်ကို အိမ်ကဲ့သို့ သဘောထားပြီး လုပ်ကြရသည်။ ဇနီး၊ ခင်ပွန်း၊ သားသမီးများနှင့်တွေ့ရန် ခက်ခဲလှသည်။ ထို့ကြောင့် အချို့အိမ်ထောင်များ ပျက်စီးသွားကြရရာ

သည်။ အမှန်အတိုင်းဝန်ခံရပါက လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း၌ ချစ်ကြီးသွယ်
မိသွားကြသည်လည်း ရှိခဲ့ပါသည်။

သပိတ်ကာလအတွင်း၌ ကျွန်မတို့ ရှိရာ ပို့.စံအဆောက်အဦးသို့
ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် ဝင်ထွက်သွားလာ၍ အားပေးကူညီသူများ ရှိခဲ့ပါ
သည်။ အစ်ကိုကြီးဘီးလ်သည် လမ်းတစ်ဖက်ရှိ မဲဒဆင်ဟိုတယ်သို့
မကြာခဏ လာရောက်နေထိုင်လျက် အဆောက်အဦပတ်ဝန်းကျင်မှ လုပ်
ငန်းအမျိုးမျိုးကို ဝိုင်းကူလုပ်ကိုင်ပေးသည်။ သမီးရသ်တို့လင်မယားလည်း
ထိုနည်းတူ ကူညီရန် ရောက်လာတတ်ပါသည်။ လာလီတို့ သားအမိနှစ်
ယောက် နယူးယောက်မှ ဆင်းလာပြီး သတင်းစာတိုက်တွင် ကူညီလုပ်ကိုင်
ပေးကြသည်။ ကိုးနှစ်အရွယ် မြေးမကလေး ကက်သရင်းမှာ စနေတစ်ည
တွင် သတင်းစာထုပ်ပိုးခန်း သေတ္တာတစ်လုံးပေါ်တွင်ရပ်လျက် စက္ကူပတ်
များ ဝိုင်းကူကပ်ပေးနေပုံကို ကျွန်မ မြင်ယောင်နေပါသေးသည်။ သပိတ်
ကာလအတွင်း အလုပ်မလုပ်သော သမဂ္ဂဝင်များ လုပ်ငန်းခွင်သို့ လုံးဝ ပြန်
မလာကြမှသာ ကျွန်မပို၍ စိတ်ချမ်းသာရမည်ဟု သဘောပိုက်ထားပါသည်။
သတင်းလွှာများ၊ လက်ကမ်းကြော်ငြာများ ဖြန့်ဝေ၍ ကျွန်မကို ပုဂ္ဂိုလ်ရေး
အရ တိုက်ခိုက်လာသူများရှိသလို အလုပ်လုပ်ရန် လာသူများနှင့် ၎င်းတို့၏
ကားများကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် နှောင့်ယှက်စော်ကားသူများ ပိုမိုဆိုးဝါးလာ
ကြသည်။

စတာ သတင်းစာကတော့ ရသမျှ အခွင့်အရေးကို အသုံးချပါ
တော့သည်။ ပို့.စံတွင် အလုပ်လုပ်နေကျ ပုံနှိပ်သမား အယောက် ၄၀ ခန့်
သည် စတာ၌ အလုပ်ဝင်လုပ်နေကြောင်း သိရှိရသည်။ ပုံနှိပ်သမားသမဂ္ဂ
က ထိုအလုပ်သမားများ၏ လစာအများစုသည် ဗဟိုသပိတ်ရန်ပုံငွေသို့
ပေးသွင်းနေရသည်ဟု ကြေညာလိုက်ရာ ကျွန်မတို့ ပို၍ခံရခက်ပါသည်။
အခြေအနေဆိုးကြားမှာပင် သပိတ်စမှောက်သည် သုံးပတ်အကြာ

အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပို.စံက စတာထက် စာရွက်ရေ ပို၍ ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။

သို့သော် အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင်မူ ပို.စံသတင်း စာလုပ်ငန်းမှ ကျွန်မတို့ အမြတ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းသည် သပိတ်စတင် သည့် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ပထမဆုံးရသော အမြတ်အစွန်း ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အောက်တိုဘာလအကုန်၌ စတာသတင်းစာသည် ကြော်ငြာခ နှစ်သန်း ပိုရရှိသွားသည်။ ပို.စံက မဖော်ပြနိုင်ခဲ့၍ စတာသည် လပေါင်း ၆၀ အတွင်း ပထမဆုံး အမြတ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ဆို စေ စတာသည် ကြွေးသန်း ၂၀ တင်နေသေးကြောင်း ကျွန်မတို့ သိပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် သပိတ်စတင်စဉ်က အကြမ်းဖက်သူများနှင့် စက်များ ဖျက်ဆီးခဲ့သူများအား တရားသူကြီးအဖွဲ့က ခေါ်ယူမေးမြန်းနေပြီဖြစ်ပါသည်။ သပိတ်သမားများက စစ်ဆေးမေးမြန်းရာ၌ ဖြေကြားရန် ငြင်းဆိုသဖြင့် ယင်းတို့အား အရေးယူရန် ရုံးတော်က ခြိမ်းခြောက်ရသည်။ သပိတ်မှောက်လုပ်သားများနှင့် ကျွန်မတို့၏ ဆွေးနွေးစေ့စပ်မှု မှာ အပေးအယူမတည့်၍ လိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်နေခဲ့ရာ ဒီဇင်ဘာလထဲ သို့ပင် ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့က အမေရိကန်နိုင်ငံရှိ မည်သည့်သတင်းစာ တိုက်ကမှ မပေးသည့်လခနှုန်းထား (တစ်နှစ်ဒေါ်လာ ၁၇,၃၁၈,၆၀)ကို ပေးမည်ဟု ပုံနှိပ်အလုပ်သမားသမဂ္ဂကို ပြောလိုက်ပါသည်။ ဤလခသည် ထိုအချိန်က တစ်ပတ်ငါးရက်သာ အလုပ်လုပ်လျှင် ရနိုင်သည့် နှုန်းထား ဖြစ်သည်။ အချိန်ပိုဆင်းလျှင် ပို၍ရပေမည်။ ထို့ထက်မက အခြားအခွင့်အရေးများ အချိန်ပို၊ ခရစ္စမတ်ဘိုးနပ်စ်ဆုကြေးများလည်း ကမ်းလှမ်းခဲ့ပါသည်။ ဒီဇင်ဘာလအတွင်း ကျွန်မတို့၏ နောက်ဆုံး ကမ်းလှမ်းချက်ကို သမဂ္ဂမှ ငြင်းပယ်လိုက်ပြီးနောက် အသိမ်မွေ့ဆုံးနှင့်ကြောက်ဖွယ်အကောင်းဆုံး အခြေအနေတစ်ခုသို့ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ အစားထိုးခန့်ထားသည်

အလုပ်သမားများကို ကျွန်မတို့ အမြဲတမ်း စတင်ငှားရမ်းမည့် အချိန်ကို ကြေညာရတော့မည်ဖြစ်ပါသည်။ သမဂ္ဂက ကျွန်မတို့ကမ်းလှမ်းချက်ကို ပယ်ချပြီး သုံးရက်မြောက်နေ့၌ ဝန်ထမ်းများကို ပဉ္စမထပ်၌ စုရုံးစေပြီး ထိုဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့မှ ၄ ရက်အကြာ တနင်္ဂနွေနေ့၊ ည ၁၂ နာရီ အချိန်အထိ ကျွန်မတို့၏ နောက် ဆုံးကမ်းလှမ်းချက်ကို သမဂ္ဂမှ လက် မခံပါက အစားထိုးထားသော ဝန်ထမ်းများကို အမြဲတမ်း ခန့်ထားတော့ မည်ဟု ကျွန်မ ပြတ်ပြတ်သားသား ပြော ပြထားလိုက်ပါသည်။

နောက်တစ်နေ့ သတင်းစာတွင် ဝေါ်ရှင်တင်ပို့ စံအနေဖြင့် သပိတ်ကို အဘယ်ကြောင့် အဆုံးသတ်၍ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်းများ အဘယ်ကြောင့် ပြန်လည်လုပ်ဆောင်နေသည့်အကြောင်း ရှင်းလင်းထားသည့် မတ်ထံမှ အိတ် ဖွင့်ပေးစာတစ်စောင်ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ ပို.စံသတင်းစာ ထုတ်လုပ်မှုအပိုင်း၌ အမှုထမ်းရန် အတွေ့အကြုံရှိပြီးသူနှင့် အတွေ့အကြုံ မရှိသေးသူများ အမြန်အလိုရှိကြောင်း ကြော်ငြာတစ်ခုကိုပါ ထည့်သွင်းဖော် ပြလိုက်ရာ နောက်တစ်နေ့နံနက်၌ လူပေါင်း ၇၀၀ ခန့် အဆောက်အဦး ရှေ့၌ လူတွေ့အစစ်ဆေးခံရန် တန်းစီစောင့်ဆိုင်းနေကြသည်ကို အံ့ဩ ဖွယ် တွေ့ရတော့သည်။ အတန်းထိပ်တွင် ရပ်စောင့်နေသည့် လူမည်းတစ်ဦး ကို ပထမဆုံးရွေးလိုက်သည်။ ပုံနှိပ်အလုပ်သမားအသစ်ထဲတွင် ကြော်ငြာ အရောင်းဌာနတွင် အလုပ်လုပ်ခဲ့သော အမျိုးသမီးတစ်ဦးပါဝင်သည်။ သပိတ် ကာလတစ်လျှောက် ဤအမျိုးသမီးသည် ပုံနှိပ်စက်များ လှည့်လည်ရာ၌ လာရောက်ကူညီခဲ့ရာ ဤအလုပ်ကို သဘောကျသဖြင့် အလုပ်ပြောင်းလိုက် ခြင်းဖြစ်သည်။ ဗီယက်နမ်အမျိုးသား အမြောက်အမြားသည်လည်း ပို.စံ အဆောက်အအုံ၌ ခေတ္တအလုပ်ပေါင်းများစွာ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ် ရာ သူတို့ကို ငှားရမ်းလိုက်သည်။ နောင်တွင် ထူးချွန်သည့် ပုံနှိပ်သမား ကောင်းများ ဖြစ်လာသည်။ လူတန်းရှည်ထဲတွင် သပိတ်ကာလအတွင်း တိုက်သို့ လာရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ကိုလည်း တွေ့ရ၍

လက်ခံရရှိထားသော လျှောက်လွှာပေါင်း ၁,၀၀၀ ထဲမှ အထူးဂရုစိုက်၍ ရွေးချယ် ခန့်ထားလိုက်ရပါသည်။ အလုပ်လျှောက်ထားသူများနှင့် သပိတ်သမားများ ပဋိပက္ခဖြစ်မည့်အရေးကို ကျွန်မ ပူရဲပြန်သည်။ ပြဿနာ မဖြစ်၍ အသက် ရှူချောင်သွားပါသည်။ သို့သော် တန်းစီသူ ၇၀၀ ထဲတွင် လူမည်းများ ပါဝင်လာသောကြောင့် လူမည်းများကို ရွေးရေး၊ မရွေးရေး ပြဿနာရှိလာပြန်သည်။ မဟာဝေါရှင်တင်ဗဟို အလုပ်သမားကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ¹³ကလည်း သပိတ်တားသူများကို ပို.စ် အဆောက်အဦးတွင်းသို့ ခေါ်ထားမှုဖြင့် ကျွန်မတို့ကို စွပ်စွဲထားသည်။ အခြားသတင်းစာတိုက်များ မှ ကျွန်မတို့ ငှားရမ်းထားသော ပုံနှိပ်အလုပ်သမားအချို့ကို ရည်ညွှန်း စွပ်စွဲခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မတို့သည် သူတို့ကိုယ်တိုင် ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သည့် ပုံနှိပ် စက် ပြန်လည်ပြုပြင်တပ်ဆင်ပေးမည့် သမဂ္ဂမှ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း လက် မခံတော့။ ကျွန်မတို့လိုအပ်သည့် လူအင်အား ထက်ဝက်ခန့်ကို ငှားရမ်း လုပ်ကိုင်နေစေပြီဖြစ်၍ သမဂ္ဂဝင်များကို သမဂ္ဂဝင် မဟုတ်သူများနှင့် အတူ တကွ အလုပ်မလုပ်စေလိုပေ။

ခရစ္စမတ်မတိုင်မီလေးတွင် ကျွန်မတို့အတွက် ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ကိစ္စတစ်ခုနှင့်ကြုံသည်။ စက္ကူလိပ်များကို ကိုင်တွယ်သည့် သမဂ္ဂက ကျွန်မတို့နှင့် စာချုပ်အသစ်ချုပ်ဆိုရန် သဘောတူလိုက်သည်။ ကျွန်မ တို့နှင့် ပထမဆုံး သဘောတူညီချက်ရသည့် သမဂ္ဂဖြစ်ပြီး လူမည်းချည်း ပါဝင်ကြသည်။ ကျွမ်းကျင်မှုနိမ့်မည် အလုပ်သမားများဖြစ်သော်လည်း ဤစက္ကူလိပ်ကြီးများကို ဒေါ်နံ၊ မတ်ခဲနှင့် အခြားသူများက စက်များသို့ တွန်းပို့ပေးနေရသူများဖြစ်ရာ ဤကဲ့သို့ အလုပ်ပြန်ဝင်လာကြသဖြင့် အား လုံး သက်သာရာရပါသည်။

ဤအတောအတွင်း သတင်းစာသမဂ္ဂက နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊

အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်များစွာတို့ကို အသုံးချပြီး ကျွန်မကို ဖိအားပေးရန် ကြိုးစားခဲ့ပါသေးသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တွင် အမြဲတမ်းဝန်ထမ်း အဖြစ် ၁၀၇ ဦးကို ငှားရမ်းခန့်ထားလိုက်ပါသည်။ ထိုအထဲတွင် လူမည်း ထက်ဝက်ခန့် ပါနေပြီး အမျိုးသမီးဝန်ထမ်း ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါး ပါဝင်နေ သည်။ ကျွမ်းကျင်သော ပညာသည်အချို့ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် လုပ် ငန်းခွင့်သို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာကြသည်။ သို့သော် အများစုမှာ သပိတ် မှောက်လျက်ပင် ရှိနေကြသည်။ အလုပ်သမားသပိတ်ကြောင့် နှစ်ဖက် စလုံး ဖိစီးခံစားရသည့် ဆုံးရှုံးမှုသည် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် သရုပ်ပေါ်လာတော့သည်။ ထိုနေ့က စက်ခန်းအလုပ်သမား ဂျွန် ကလော့စ်¹⁴ မှာ သေကြောင်းကြံစည်သွားရှာသည်။ ဂျွန်သည် လုပ်ငန်း ခွင့်သို့ဝင်ရန်အတွက် သပိတ်သမားများကို ထိုးဖောက်ဖြတ်ကျော်မှု မပြုဝံ့ ခဲ့ဟု နောင်မှ ကျွန်မ သိလိုက်ရပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်သည် သပိတ်ပြီးစီးမှု၏ အရေးပါသော ကာလဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပေမည်။ စာတိုက်သို့ သတင်းစာများပို့ရမည့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂက ၁၂၈ မဲ-၅၈ မဲဖြင့် စာချုပ်အသစ်ချုပ်ဆိုရာ မဲပေးလိုက်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့၌ သမဂ္ဂအလိုက် သပိတ် သမားများ စာချုပ်အသစ်ဖြင့် ပို၍လုပ်ငန်းခွင့်သို့ ပြန်ဝင်လာကြသော ကြောင့် ကျွန်မတို့ အနေဖြင့် အင်ဂျင်နီယာများ၊ စက်ဆရာများနှင့် အဆောက်အဦးထိန်းသိမ်းရေး သမဂ္ဂ သုံးခုသာ ကျွန်မတို့နှင့် စေ့စပ် ဆွေးနွေးရန် ကျန်ရှိနေတော့သည်။ မတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင်မူ ပုံနှိပ် သမားများသမဂ္ဂမှအပ သမဂ္ဂအားလုံး လုပ်ငန်းခွင့်သို့ ပြန်လည် ဝင်ရောက်လာကြသဖြင့် သပိတ်မှာ ပြီးသလောက်ဖြစ်သွားပါသည်။ တစ်ည တွင် ကျွမ်းကျင်သူများမဟုတ်သည့် လူ ၂၃ ယောက်က စာပို့ခန်းကို

တာဝန်ယူခဲ့ကြပြီး နောက်တစ်ညတွင် ဤစက်ကိရိယာများကိုပင် လူပေါင်း ၆၉ ဦးက ကိုင်တွယ်လုပ်ကိုင်နေကြသည်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာတစ်ခုပင်။

ကျွန်မတို့သည် အလုပ်ပြန်ဝင်လာသူများကို ညင်ညင်သာသာ ကိုင်တွယ်ပါသည်။ ဖြေးဖြေးမှ ပြန်ဝင်လာကြသူများကိုလည်း ဖိအား မပေးခဲ့ပါ။ လူတိုင်းကို ကြိုဆိုခဲ့ပါသည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်၏ နောက်ဆုံး သုံးလတွင် သပိတ်နှင့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော်လည်း ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ပို.စံ အနေနှင့် ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တွင် တနင်္ဂနွေသတင်းစာစောင်ရေ အများဆုံး ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သို့သော် ကျွန်မမှာ ဂျော့တောင်းရှိ ကျွန်မအိမ်ကို တနင်္ဂနွေနေ့ တိုင်း လာရောက်ပိတ်ဆို့ ဆန္ဒပြကြသော သပိတ်သမားများ၏ ဇနီးနှင့် သားသမီးများကို ဖြတ်ကျော်၍ ဝင်ထွက်နေရပါသေးသည်။ ပို.စံကို ဝိုင်းရံ ထားသည့် သပိတ်တန်းမှာလည်း ၁၉၇၇ ခုနှစ် မေလအထိ မရုပ်သိမ်းသေး ပေ။ ကျွန်မတို့ကို ကသိကအောင်ဖြစ်အောင်တော့ လုပ်ဖြစ်အောင် လုပ် နေကြပေသေးသည်။ “သမ္မတနှင့်သူ့လူများ” ရုပ်ရှင်ဖွင့်ပွဲပြသစဉ်ကတည်းက ဆန္ဒပြနေခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တည်ထောင်သည့်ကာလ နှစ် ၂၀၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဝေါ်ရှင်တင်အထိမ်းအမှတ်ကျောက် တိုင်တွင် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လက ပြုလုပ်သည့် အခမ်းအနားတစ်ခု၌ ကျွန်မ စကားပြောနေစဉ် ပုံနှိပ်လုပ်သားများသည် ပရိသတ်ထဲသို့ တိတ် တဆိတ် ဝင်ရောက်ခိုအောင်းနေပြီးမှ သံသေးသံကြောင်များဖြင့် အော်ဟစ် ၍ နှောင့်ယှက်ကြသည်။ မည်သို့မျှ မတတ်နိုင်သည့်အဆုံး၌ အစီအစဉ် အရ နောက်ဆုံးတွင် သီဆိုရမည့် “ဘုရားသခင်က အမေရိကကို ကောင်းချီး ပေးပြီ” သီချင်းကို ကျွန်မတို့အချင်းချင်း လက်ချင်းယှက်၍ တစ်ပြိုင်တည်း ဖောက်ထွက်သီဆိုပြီး အစီအစဉ်ကို ရုတ်တရက် နိဂုံးချုပ် အဆုံးသတ်လိုက် ကြရပါသည်။

ဇွန်လတွင် ကျွန်မတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း

ထောက်ခံသည့် အကြောင်းအရာတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ အဆင့်မြင့် တရားသူကြီး လဲနက် ဘရာမင်က အခြေခံ အလုပ်သမားသမဂ္ဂအမှတ် (၆) အား ပထမပြင်ဆင်ချက် တရားဥပဒေကို ကျော်လွန်ဖောက်ဖျက်ခဲ့သည် ဟု အမိန့်ချလိုက်သည်။ လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုရေးသားခွင့်ကို အလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး အတင်းအကြပ် လုပ်ကိုင်မှုများ ပြုလုပ်သည်ဟုလည်း ဖော်ထုတ် ပြောဆိုသည်။

ရှုလိုင်လတွင် ဖက်ဒရယ်တရားသူကြီးအဖွဲ့က ပုံနှိပ်အလုပ်သမား ၁၇ ဦးအပေါ် အဓိကရုဏ်းဖန်တီးမှု၊ လက်ရောက်ထိပါးမှု၊ သူတစ်ပါး ပစ္စည်း ဖျက်ဆီးမှုဖြင့် စွဲချက်တင်လိုက်ပြီး မေလတွင် တရားသူကြီး ဆေဗီ ယာ ဘေကင်¹⁶ က ထိုအပြုအမူများသည် ကြိုတင်စီစဉ်လုပ်ကိုင်မှု၊ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လုပ်ကိုင်မှု၊ တရားနည်းလမ်းမကျမှုများဖြစ်နေ၍ အပြစ်ဒဏ်အသီးသီး ချမှတ်လိုက်ပါသည်။ ခြောက်ဦးမှာ ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေးခံရပြီး ကျန်သူများမှာ ဒဏ်ငွေပေးဆောင်ခဲ့ကြရပါသည်။

အခြေခံအလုပ်သမားသမဂ္ဂအမှတ် (၆) ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဂျင်းမ် ဒူးဂန်းသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဂျွန်လ၌ ဥက္ကဋ္ဌရာထူးကို ဆုံးရှုံးသွားရသည်။

ကျွန်မတို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်းလည်းမရှိ၊ ကျွန်မတို့ ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသော အလုပ်သမားသပိတ်ကို ကျွန်မတို့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါပြီ။ ပို.စ်အနေဖြင့် ယင်းသပိတ်တည်းဟူသော အပြီးသတ် စမ်းသပ်ပွဲကြီးကို မဆုတ်မနစ် အောင်မြင်စွာ ကျော်ဖြတ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း အကြွင်းမဲ့ လုံးလုံးလျားလျား အောင်နိုင်ခဲ့သည်တော့ မဟုတ်ပေ။ သပိတ်ကြောင့် ပို.စ်အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များသာမက သတင်းစာအသင်းသားနှင့် သမဂ္ဂဝင်အလုပ်သမားများပါ ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရသည်။ ဝေါရှင်တင်ဒေသခံများလည်း စိတ်ဆင်းရဲခဲ့ရပါသည်။ သတင်းစာဝန်ထမ်းများ သွေးကွဲသွားကြသောကြောင့် ပို.စ်စည်းလုံးမှုအင်အား ပြိုကွဲသွားခဲ့သည်။ ကျွန်မ

တို့ကတစ်ဖက်၊ သပိတ်မှောက်အလုပ်သမားများက တစ်ဖက် လူ ၂၀၀ နီးပါး အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သွားပြီး တစ်ယောက်မှာ သေကြောင်းကြံစည်ခဲ့သည်။ နောက်ဆက်တွဲ ကြေကွဲရာဇာတ်လမ်းတွေလည်း များစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါ သည်။

ကျွန်မသည် သပိတ်ကို လိုလားသူ မဟုတ်ပေ။ သမဂ္ဂကို တမင် သက်သက် ဖြိုခွဲနေသူအဖြစ် လူအတော်များများ ကျွန်မအပေါ် အထင်လွဲ မှားနေသည်ကို ကျွန်မ သိပါသည်။ အမှန်မှာ ကျွန်မနှင့်အတူ အဆောက် အဦးတွင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အရည်အချင်းပြည့်မီသော သတင်းစာတစ်စောင် အချိန်မှန်ထွက်ရှိရေးအတွက်ကိုသာ စိတ်ဝင်စားနေခဲ့ကြသည်။ ပုံနှိပ်စက် များကို ဖျက်ဆီးထွက်ခွာသွားသော အလုပ်သမားများအား ပြန်လည်ခန့် ထားရေးမှာ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။

ပို.စံမှ လက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်အများစုမှာ သမဂ္ဂဝင်များပင်ဖြစ်ကြသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်ပို.စံသတင်းစာသည် သမဂ္ဂများနှင့်အတူ ဣန္ဒြေသိက္ခာရှိစွာဖြင့် သက်တမ်းရှည်ကြာလာခဲ့ကြောင်း ကျွန်မ ယခင်က ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။ အင် အားရှိပြီး တာဝန်သိသော သမဂ္ဂကို ကျွန်မတို့ ယုံကြည်အားကိုးဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မကိုယ်တိုင် အလုပ်သမားရေးရာ သတင်းထောက်အဖြစ် လှုပ်ရှားခဲ့ရသောကြောင့် ကျွန်မသည် အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုကို ယုံကြည် သူလည်းဖြစ်ပါသည်။ သမဂ္ဂများသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမြင်မားစေသည့် စွမ်းအားတစ်ရပ် ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်မ ယုံကြည်ထားသည်။ သမဂ္ဂဖွဲ့စည်း ရန် မလိုအပ်သည့်နေရာများလည်း ရှိပါသည်။

ကျွန်မတို့ ယင်းသို့ စီစဉ်ခြင်းမှာ အားလုံးအတွက် အမြင်တရား တိုးပွားရန်နှင့် သိက္ခာရှိရှိ အဆုံးသတ်ရန်အတွက်သာဖြစ်သည်။ သပိတ် ကာလအစမှအဆုံးတိုင် ကျွန်မတို့ဘက်မှ သဘောထားကြီးစွာ ဆုံးဖြတ် လိုက်လျောခဲ့သည်။ သမဂ္ဂနှင့် ပြေလည်စွာ ညှိနှိုင်းအဆုံးသတ်လိုသည်ဟု ရာ၌ နှစ်ဘက်စလုံးက တာဝန်ရှိရှိ ဆုံးဖြတ်အဆုံးသတ်ရန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မတို့ဘက်မှ ဦးတည်ချက်မှာ သွေဖည်မသွားခဲ့ပေ။ ကျွန်မတို့က အလုပ်သမားထုအတွင်း နှစ်ပေါင်းများစွာ စွဲမြဲလာခဲ့သော ဓလေ့ဆိုးများကို စွန့်လွှတ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့ဘက်မှ တရားမျှတပုံကို ပုံနှိပ်အလုပ်သမားအချို့နှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများက လက်မခံခဲ့ကြ။ သိလည်းမသိကြပေ။ ကျွန်မတို့က ကျွန်မတို့လိုလားသော ခေတ်နောက်ကျသည့် ဓလေ့အကျင့်များကို စွန့်လွှတ်ရန်သာ ပုံနှိပ်သမားများအား တောင်းဆိုသည်မဟုတ်။ ကျွန်မတို့ ရရှိထားသော အကျိုးအမြတ်များကို အလုပ်သမားများအား မျှဝေပေးရန်လည်း ကျွန်မတို့ စီစဉ်ထားသည်။ သို့သော် သမဂ္ဂများ သို့မဟုတ် ဂျင်မီ ဒူးဂန်းနှင့် ချာလီ ဒေးဗစ္စကဲ့သို့သော သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်တို့က သူတို့အကျိုးစီးပွားတစ်ခုတည်းကိုသာ တစ်ဘက်သတ် တစ်ယူသန်ကြည့်ခဲ့ကြသည်။ အမှန်မှာ အမြော်အမြင်ရှိသော သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်များသာရှိပါက ဆုံးရှုံးမှုအတိဖြစ် ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ သပိတ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ အခြေခံ အလုပ်သမားသမဂ္ဂအမှတ် ၆ သည် ကျွန်မတို့ ပို့စ်ကို ထိုကဲ့သို့ သပိတ်မှောက်လိုက်ခြင်းဖြင့် လောဘဇောကို မသတ်နိုင်ရှာ၍ ရွှေဥ ဥပေးသော ငန်းမကြီးကို သတ်လိုက်သည်နှင့် တူနေလေသည်။

သမဂ္ဂများနှင့် အခြားသတင်းစာများမှ စီမံခန့်ခွဲသူများ၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် အကျိုးရှိစွာ ညှိနှိုင်းခဲ့ကြပုံကို ဒူးဂန်းသိပေလိမ့်မည်။ ထိုအချိန်က လော့စ်အိန်ဂျလိစ်တိုင်းမ်စ်၊ နယူးစ်ဒေး၊ မိုင်ယာမီဟယ်ရာလ်ဒ်ကဲ့သို့သော နိုင်ငံ၏ အကောင်းဆုံး သတင်းစာကြီးများသည် သမဂ္ဂဝင်များ မဟုတ်ကြသည်ကိုလည်း ဒူးဂန်းသိလိမ့်မည်သာ။ သို့သော် သူသည် ကျွန်မတို့နှင့် အကျိုး အကြောင်း မျှတစွာဖြင့် တာဝန်သိသိ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန် ခေါင်းမာစွာပင် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လူတော်လူကောင်း အလုပ်သမားများစွာတို့ သမဂ္ဂဝင်အဖြစ်မှ မထွက်မနေရ နုတ်ထွက်ခဲ့ကြရသည်။ သမဂ္ဂ၌ ကျန်ခဲ့သူများမှာလည်း အရည်အချင်းညံ့ဖျင်းပြီး အန္တရာယ်ဖန်တီး

ခဲ့သည် ခေါင်းဆောင်များနှင့် စခန်းသွားကြရပေဦးမည်။

ကျွန်မတို့သည် အကြီးမားဆုံး အလုပ်သမားပြဿနာနှစ်ခုဖြစ် သည့် နိုင်ငံတကာ အလုပ်သမားပြဿနာနှင့် ပုံနှိပ်အလုပ်သမား ပြဿနာ တို့ကို မတူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အတွေး အခေါ်ညံ့ဖျင်းပြီး လုပ်ရည်ကိုင်ရည် မပြည့်မီသေးသည့် သတင်းစာပို.ဆောင် ရေးဌာနအပါအဝင် ကျန်ဌာနများကို ကျွန်မတို့အနေဖြင့် စနစ်တကျ ရှင်း ပြနိုင်ပေပြီ။ ကျွန်မတို့၏ သမဂ္ဂများကို လုပ်ငန်းသဘောဆန်ဆန် ဆက် သွယ်ခွင့် ပိုမိုရရှိလာသည့်အပြင် ကျွန်မတို့၏ ထုတ်လုပ်မှု စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စွမ်းရည်တို့ကိုလည်း မြှင့်တင်ပိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ပေပြီ။ အတွေးသစ်အမြင်သစ် ရှိသော ခေတ်မီမန်နေဂျာများ၊ အထူးသဖြင့် ဒေါ်နီ ရိုက်စ်¹⁷နှင့် တောမ် မိုက်¹⁸တို့ကဲ့သို့သော မန်နေဂျာများကို ငှားရမ်းအသုံးပြုလာနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းမန်နေဂျာများက အုပ်ချုပ်မှု အညံ့ဆုံးဖြစ်သည့် ထုတ် လုပ်မှုဌာနကို စီမံခန့်ခွဲမှု အညံ့ဆုံးဌာနမှ အကောင်းဆုံးဌာနအဖြစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးခဲ့သည်။ လက်ရှိထုတ်လုပ်မှု ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ မိုက် ကလာမင်း¹⁹မှာ ကျွန်မတို့ နောက်ဆုံးခေါ်ယူခဲ့သော အလုပ်သင်ပုံနှိပ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

သပိတ်ဖြစ်စဉ်များကို ပြန်ကြည့်ပါက ဝေါတာဂိတ်အရှုပ်တော်ပုံ မှာကဲ့သို့ပင် ကျွန်မတို့ ဣန္ဒြေရစွာ ဖြတ်သန်းလာနိုင်ခဲ့ရသည့် အကြောင်း တစ်ခုမှာ ကျွန်မတို့ ကုသိုလ်ကံကောင်းနေခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ တို့ကို အဆောက်အဦအတွင်းနှင့် အပြင်မှ ကူညီခဲ့ကြသူများ၏ ခိုင်မာ သော စိတ်ဓါတ်ကို ကျွန်မတို့ ရရှိခဲ့ကြသည်။ မတ်မေးဂါးနှင့် ဒေါ်နီ ဂရေဟမ်တို့ ဦးဆောင်မှု၊ သမဂ္ဂဝင်မဟုတ်သော ဖြန့်ချိရေးဌာနက လုပ်ငန်းကို စိုက်လိုက်မတ်တတ် ဆောင်ရွက်တတ်မှု စသည်တို့သည် ကျွန်မတို့ ကံ ကောင်းစေသည့် အခြေအနေများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ပုံနှိပ်စက်များ ရစရာ မရှိအောင် တမင်သက်သက် အဖျက်ဆီး

ခံရခြင်းသည်လည်း ကုသိုလ်ကံကောင်းစေသည့် အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအပျက်အစီးနှင့် သပိတ်သမားများ၏ ခွင့်လွှတ်နိုင်ဖွယ် မရှိသော အပြုအမူများကြောင့်ပင် ပြည်သူလူထုနှင့် အခြားသတင်းစာတိုက် များ၏ စေတနာနှင့် အကူအညီများကို ကျွန်မတို့ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ရာသီ ဥတုကလည်း ကျွန်မတို့ဘက်မှ ရပ်တည်ပေးသည်။ နွေနှောင်းရာသီတွင် ဝေါ်ရှင်တင်၌ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာတတ်လေ့ရှိသော်လည်း သပိတ်ကာလ အတွင်းက ရာသီဥတု သာယာနေ၍ ကျွန်မတို့အသုံးပြုသော ရဟတ်ယာဉ် များ အဆင်းအတက် အခက် အခဲ မတွေ့ခဲ့ရပေ။

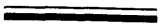
ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံ သပိတ်အခြေအနေသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဖေဖော် ဝါရီလထဲတွင် ပြီးပြတ်လုမတတ် ဖြစ်သွားခဲ့သော်လည်း သပိတ်ကြီး၏ ဂယက်ကို ယနေ့တိုင် ခံစားနေကြရပါသည်။ စိတ်ဓါတ်ခိုင်မာ၍ ကရုဏာ တရားရှေ့ထား၍ အလုပ်သမားဆက်ဆံရေးကိစ္စဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မှု၊ အခြားဆက်သွယ်ရေးကိစ္စများ၊ လုပ်ငန်းနှင့် တာဝန်သဘော နားလည်သော မန်နေဂျာများ လိုအပ်နေသည့် သင်ခန်းစာကို ကျွန်မတို့ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ကုမ္ပဏီအတွက်မူ ထူးထူးခြားခြား ရရှိခဲ့သော အကျိုးတရားများမှာ ပိုမို ကြီးမားသော စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သလို အသုံးပြုနိုင်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းရည်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ပုံနှိပ်စက်ခန်း၏ ထုတ်လုပ်မှုမှာ အထင်အရှား တိုးတက်မြင့်မားခဲ့သည်။ သပိတ်မတိုင်မီက ပုံနှိပ်စက်တစ်လုံးကို လူ ၁၇ ဦး ကိုင်တွယ်ခဲ့သော်လည်း သပိတ်ကာလနောက်ပိုင်း၌ စက်တစ်လုံးကို လူ ၈ ယောက်၊ ၁၀ ယောက်ဖြင့်သာ ကိုင်တွယ်နိုင်လာသည်။ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း များ ပိုမိုမြန်ဆန်လာသည်မှာ စက်အသစ်တစ်ခုကို ထပ်ဝယ်လိုက်သည့် အတိုင်းပင်တည်း။ သတင်းထောက်များ အလုပ်ခန်းသည်လည်း ပုံမှန် အတိုင်း ပြန်ဖြစ်လာပြီး အဆောက်အဦးတစ်ခုလုံးတွင် စိတ်ဓါတ်ရေးရာ၊ လုပ်ငန်းခွင် ဝန်းကျင် အဆင်ပြေတိုးတက်မှုများ ရှိလာသည်။

မန်နေဂျာတစ်ယောက်အနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ

အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် လစ်ဟင်းသွားသောအခါ ဆိုးကျိုးများသာ ဖြစ် ထွန်းလာတတ်ပုံကို ကျွန်မ မြင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ သပိတ်ကပေးသော အခြားအသိတစ်ခုမှာ ကုမ္ပဏီအတွင်း၌ ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းစွာ ထားရှိ ဖို့ပင်ဖြစ်သည်။ သို့ပါမှ အရည်အသွေးပြည့်ဝခိုင်မာသော သတင်းစာ တစ်စောင်ဖြစ်လာနိုင်ပေမည်။ အလုပ်သမားသပိတ်မှ အခြေခံသဘော တရားများကိုသာ ကျွန်မတို့ မရခဲ့ပါက ကျွန်မတို့ ပို့စံကို ပြန်လည်ထူထောင် ဖို့ပင် လွယ်မည်မဟုတ်ပေ။

သပိတ်ကိစ္စကြောင့် အလွန်ထည်ဝါမြင့်မားသော ဘဝပုံရိပ်တစ်ခု လည်း ကျွန်မနှင့် ကပ်ပါလာခဲ့သည်။ ပို့စံလုပ်ငန်းခွင်နှင့် ပြင်ပလောက၌ ကျွန်မအပေါ် အမြင်မကြည်လင်သေးသူအချို့ ရှိနေနိုင်သေးသော်လည်း လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မ ကံဇာတာတက်လျက် ရှိပါသည်။ ပို့စံ သတင်းနှင့် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍကို လစ်ဘရာလ်ဝါဒဆန်လွန်းသည် ဟု ရုတ်ချခဲ့သော ထုတ်ဝေသူများသည်ပင် ကျွန်မတို့၏ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ် ငန်းကို ချီးကျူးပြောဆိုလာကြသည်။

ကျွန်မ ကျေးဇူးစကားဆိုရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ များလှပါသည်။ လပေါင်းများစွာ စွမ်းအားအပြည့်ဖြင့် အရည်အသွေးများကို ဖော်ထုတ်အသုံး ချပေးခဲ့သော မတ်မေးဂါးအားလည်းကောင်း၊ ထုတ်ဝေသူအဖြစ်ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ မိခင်တစ်ယောက်အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝံ့ထည်စွာ ရပ်တည်နိုင် အောင် ဖန်တီးပေးခဲ့သော သားကြီးဒေါ်နီအားလည်းကောင်း၊ ထိုးထွင်းဉာဏ် ကောင်းကောင်းဖြင့် အထူးသဖြင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲများ၌ စဉ်းစဉ်းစားစား ချင့်ချိန်လှုပ်ရှားနိုင်ခဲ့သော လယ်ရီ ဝေါလေ့စ်အားလည်းကောင်း အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရပါသည်။ သာမန်အားဖြင့် လူအင်အား ၁,၅၀၀ ဖြင့် အချိန် ပြည့်၊ အချိန်ပိုင်းလုပ်ရသော လုပ်ငန်းများကို ပို့စံမှ ဝန်ထမ်း ၁၂၅ ဦးက နေ့ညမဟု တာဝန်ကိုယ်စီယူ၍ အပြီးအပိုင် လုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ခြင်းအတွက် ထို ဝန်ထမ်းများအား ကျွန်မ ထာဝရ လေးစားခင်မင်နေမိပါသည်။

Notes

1. Jim Hover
2. Ted Van Dyk
3. Roger Parkinson
4. Federal Aviation Administration
5. Bill Coleman
6. Goss Company
7. American Newspaper Publishers Association
8. Raleigh News and Observer
9. Frank Daniels
10. Joe Arcaro
11. Jack Patterson
12. Jake Lester
13. Greater Washington Central Labor Council
14. John Clauss
15. "God Bless America"
16. Sylvia Bacon

17. Don Rice
18. Tom Might
19. Mike Clurman

အခန်း (၂၇)

ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းခွင်ဘဝ ပုံရိပ်သည် ဤတွင် တစ်ကဏ္ဍပြီးဆုံး ခဲ့ပါသည်။ မုန်တိုင်းထန်ခဲ့သည့် ၁၉၇၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၆ ခုနှစ်အတွင်းကာလ များတွင် ပင်တဂွန်မှတ်တမ်းများ၊ ဝေါတာဂိတ်အရုပ်တော်ပုံ၊ ပုံနှိပ်လုပ်သား များ သပိတ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူ့စိတ်ဝင်စားသော အဓိကဖြစ်စဉ်များ ကို ကျွန်မတို့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းကာလနှင့် တစ်ဆက်တည်း နောက် ငါးနှစ်ကာလသည်လည်း ကျွန်မ၏ အခက်ခဲဆုံးသော လုပ်ငန်းခွင်ဘဝတွင် အကျုံးဝင်ခဲ့သည်။ ထိုထိုသော အစဦးပိုင်း အရေးအခင်းများကို ခလုတ်မထိ ဆူးမငြိဘဲ ကြံ့ကြံ့ခံ ရင်ဆိုင် ထိုးဖောက်ကျော်လွှားနိုင်သည့်အတွက် ယခုမှ ကျွန်မ ပေးဆပ်နေရလေ သလားတူ၍ပင် တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ ထင်မိခဲ့ပါသည်။

စီမံခန့်ခွဲမှု အခက်အခဲကြုံတွေ့ခြင်းမှာ ကျွန်မ၌ လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံ မရှိခြင်းက အဓိကအကြောင်းရင်းတစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ တစ်ဖန် ကုမ္ပဏီကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ကျွန်မကို ကူညီမည့်

လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိသူ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ကျွန်မ၌ မရှိပြန်သောအခါ စိမ့်ခန့်ခွဲမှု အခက်အခဲနှင့် ကျွန်မ ပို၍ ကြုံတွေ့လာခဲ့ရပါသည်။ ဖရစ်ဇ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ၁၉၇၃ ခုနှစ်မှစ၍ ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် စိမ့်ခန့်ခွဲမှုအရာရှိချုပ်ဖြစ်လာသော လယ်ရီ အစ္စရေးသည် သပိတ်ကာလအတွင်းက စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှု မရှိခဲ့သဖြင့် ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် လယ်ရီနှင့် ကျွန်မတို့လမ်းခွဲခဲ့ရသည်။ လယ်ရီမရှိသည့်နောက် ကျွန်မပင် မူလကုမ္ပဏီ၏ သဘာပတိတာဝန်နှင့်ပူးတွဲ၍ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ပြန်၍ယူထားလိုက်ရပါသည်။ လယ်ရီ ပို.စ်မှ နုတ်ထွက်သွားသည် သတင်းကို အခြေခံ၍ တိုင်းမ်စ်မဂ္ဂဇင်းက ကျွန်မအား ပေါင်းရသင်းရခက်သော၊ အပြောင်းအလဲမြန်သော၊ ထင်ရာလုပ်တတ်သော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အဖြစ် ဝေဖန်ရေးသားပြီး ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီကိုလည်း အမြတ်အစွန်းရရေးကိုသာ ရှေ့ရှုသော ကုမ္ပဏီအဖြစ် ရှုတ်ချခဲ့သည်။

လိုင်ခွဲခြားသည့် အမြင်ဖြင့် အထူးသဖြင့် ယင်းကဲ့သို့ မိန်းမတစ်ယောက်အဖြစ် ခွဲခြားနှိမ့်ချသည်အမြင်ဖြင့် ရေးသားပြောဆိုခြင်းကို ကျွန်မ အလွန်မုန်းလှပါသည်။ ကုမ္ပဏီမှ မည်သူ့နုတ်ထွက်သွားသည်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်မ၏ မိန်းမပယောဂကြောင့် ထွက်ရသည်ဟူ၍ တစ်ဖက်သတ်ပြောဆိုစွပ်စွဲနေခြင်းကြောင့်လည်း ကျွန်မမှာ ယောက်ျားသားများ လွှမ်းမိုးကြီးစိုးထားသော လုပ်ငန်းခွင်ထဲတွင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ မိန်းမတစ်ယောက်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ယောက်ျားအယ်ဒီတာချုပ်များ၊ ထုတ်ဝေသူများက အရာရှိများကို တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် အလုပ်ထုတ်ခဲ့သော်လည်း မည်သူကမျှ သူတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို လိုင်ခွဲခြားသည့် အမြင်ဖြင့် မပြောဆိုခဲ့ပေ။

ထိုအချိန်၌လည်း ပို.စ်သတင်းစာ အရည်အသွေး ပြည့်စီရေးနှင့် တည်းဖြတ်မှုအပိုင်းအတွက် ကျွန်မ ရင်လေးနေရပြန်ပါသည်။ အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍအတွက်လည်း ကျွန်မ စိတ်မအေးပေ။ ဝေါတာဂိတ်အရှုပ်

တော်ပုံ ပြီးသွားသည် နောက်ပိုင်းတွင် ငြိမ်သလိုဖြစ်သွားသော ဖီးလ် ဂေရ
လင်အား ထိုကဏ္ဍကို ပြန်လည်အားဖြည့်ရေးသားရန် ကျွန်မ အားကိုး
တကြီးဖြင့် သတိပေးဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ကျွန်မအနေဖြင့်လည်း ဖြစ်သည့်
နည်းများဖြင့် အကူအညီပေးသွားမည်ဟု ကတိပေးခဲ့ပါသည်။

နယူးစ်ဝိမ်မဂ္ဂဇင်း၌လည်း ပြဿနာတွေရှိနေသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်
၌ အဆင့်မြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ကျွန်မဝင်၍
ကိုင်းတွယ်ခဲ့ရသည်။ ထိုနှစ်၌ နယူးစ်ဝိမ် အယ်ဒီတာချုပ်နှင့် သုတေသန
ဘုတ်အဖွဲ့ဝင် အော့ဇ် အဲလီးယက် နယူးယောက်စီးတီး တွဲဖက်မြို့တော်ဝန်
အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန်အတွက် နှုတ်ထွက်သွားပြီးနောက် အယ်ဒီ
တာ အက်ဒ် ကော့စနာ^၁အား မဂ္ဂဇင်းတည်းဖြတ်မှုဆိုင်ရာ အထွေထွေ
ညွှန်ကြားရေးမှူးတာဝန်ကို ဆက်လက်ပေးထားပြီး နယူးစ်ဝိမ်ဥက္ကဋ္ဌ ဘော့ဗ်
ကမ်းဘဲလ်^၂ကို နယူးစ်ဝိမ်သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဟားဗတ်
တက္ကသိုလ် စီးပွားရေးပညာသင်ကျောင်းမှ ပြောင်းရွှေ့လာသော ပီတာ
ဒီရိုး^၃အား နယူးစ် ဝိမ်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်ပေးလိုက်ပါသည်။
ကျွန်မသည် လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ စနစ်တကျ သင်ယူထားသူ မဟုတ်
သည့်အပြင် အတွေ့အကြုံလည်း ကုံလုံသေးသူ မဟုတ်ပေ။ သို့သော်
ပီတာ၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံ နည်းစနစ်ကို ကျွန်မ ကြိုက်သွားသည်။
ပီတာကိုယ်တိုင်လည်း ဘော့ဗ် ကမ်းဘဲလ်အောက် ဒုတိယနေရာသို့ ရောက်
အောင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ၁၉၇၇ ခုနှစ် နှစ်လည်ပိုင်းလောက်
မှာပင် စီဘီအက်စ် အသံလွှင့်ဌာနသို့ စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ဒုတိယ
ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ပြောင်းရွှေ့သွားတော့သည်။ ၎င်းအနေဖြင့်
အရှိန်အဟုန်ဖြင့် အလုပ်လုပ်နေသော ကုမ္ပဏီတွင် အလုပ်လုပ်လိုကြောင်း၊
ကျွန်မမှာ စိတ်ပျက်စရာ ကောင်းလောက်အောင် အရည်အချင်းမမီသော
ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်နေ၍ အင်အားပြည့် လှုပ်ရှားနေသော
စီဘီအက်စ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွား ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မကို ပြောသွား

ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် နှစ်ရက် သုံးရက် ကြာသည်အထိ သူ့စကားတွေကို ပြန်သတိရတိုင်း ကျွန်မ မျက်ရည်ကျခဲ့ရပါသည်။

ပီတာစကားကြောင့် ကျွန်မ ရှက်တော့ရှက်သွားမိပါသည်။ ကျွန်မ အနေဖြင့် ပီတာအလုပ်မထွက်ရန် ပို့စ်ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူရန် ကမ်းလှမ်းလိုက်ပါသေးသည်။ ပီတာက ရာထူးကို မမက်ကြောင်း၊ သူ့အနေနှင့် ထိုအချိန်က အသက် ၃၇ နှစ်ဝန်းကျင် ရောက်နေပြီဖြစ်ရာ သူ့အဖို့ နောက်ထပ် ဆယ်နှစ်အချိန်ယူရ၍ သူ့ကိုယ်သူ ပညာမဆည်းပူး နိုင်တော့။ ကျွန်မတို့မိသားစုကိုလည်း ဤသတင်းစာအလုပ်ကို အဘယ် ကဲ့သို့ စီမံအုပ်ချုပ်ရမည်ကိုလည်း ပညာပေးမနေနိုင်တော့ကြောင်း၊ ဝေါ်ရှင် တင် ပို့စ်အနေဖြင့် သူ့ထက် စိတ်ရှည်သူတစ်ယောက်ကို ရှာဖွေမှ ဖြစ် တော့မည်ဟု မညာမတာ ကျွန်မအား ပြောခဲ့သည်။

သို့သော် ပီတာနှင့် ရေစက်မကုန်သေးဟုပင်ဆိုရမည်။ သူနှင့် ကျွန်မ ခြောက်လကြာတွင် နယူးယောက်၌ နေ့လည်စာအတူစားကြရာမှ နယူးစစ်ဝိခံသို့ ပြန်လာလိုကြောင်း ကျွန်မကိုပြောလာရာ ကျွန်မသည် မတွေး မတော မိုက်မဲစွာပင် ပီတာကို နယူးစစ်ဝိခံတွင် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန် ထပ်မံပေးအပ် ခဲ့ပြန်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီတွင် လယ်ရီ အစွဲရေးထွက်သွားသည့် ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှစ၍ ထိုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ ကျွန်မတစ်ယောက်တည်း ကုမ္ပဏီသဘာပတိတာဝန်ရော၊ ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကိုပါ ယူထားခဲ့ရသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ပို့စ်ထုတ် ဝေသူအဖြစ်ဖြင့်လည်း ကျွန်မပင် ရပ်တည် နေခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် ဝေါ်ရှင်က တစ်ဖက်မှ ကျွန်မကို ကူညီ ပေးသည့် အပြင် သားကြီး ဒေါ်နဲ ဂရေဟဲမ်ကလည်း အခြားတစ်ဖက်မှ အရေးကြီး တာဝန်များကို ပိုမိုလုပ်ကိုင် ပေးလာနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်း တွင် မတ်မေးဂါးကို သတင်းစာ လုပ်ငန်းစုတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်တိုးမြှင့် ပေးလိုက်ပြီး မတ်က ဒေါ်နဲအား ပို့စ်၏ အမှုဆောင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် အထွေထွေမန်နေဂျာအဖြစ် တာဝန် တိုးမြှင့်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်

နိဝင်ဘာလတွင် ကုမ္ပဏီတစ်ခုလုံး၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအရာရှိချုပ် အဖြစ် မတ်အား ရာထူးတိုးမြှင့် ခန့်ထားလိုက်ပါသည်။ မတ်မှာ အသက်ငယ် ရွယ်သေး၍ အတွေ့အကြုံနှင့် ရင့်ကျက်မှု နှုတ်ဆိုသော်လည်း လုပ်ငန်းကို ကြိုးစားလုပ်တတ်သူဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် သပိတ်ကာလအတွင်း က ကျွန်ုပ်တို့ အားအကိုးရဆုံးသူ တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ကာလများသည် ကုမ္ပဏီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် ကြံဆောင်လုပ်ကိုင်ရမည့် နည်းလမ်းများကို ကျွန်ုပ် အာရုံစိုက်နေရသည့်အချိန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖရစ်စ်နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ ကုမ္ပဏီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရရှိရေးအတွက် နည်းလမ်းများ စနစ်တကျ မရှာကြံတတ်ကြပေ။ အရေးကြီးကိစ္စများကို အရည်အချင်းမရှိသူများအား ဆုံးဖြတ်စေသည့်အဆင့်တွင်ရှိနေရာ နံရိုးကို လက်ညှိုးထောက် ဆုံးဖြတ်သည်နှင့် တူနေခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြွေးများမှာ အတော်လေးများ နေသေးသည်။ အမြတ်အစွန်းမှာလည်း ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်လောက်အောင် မများ လှသေးပေ။

၁၉၇၉ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် ပို.စ-နယူးစိဝိခံဌာနများဥက္ကဋ္ဌ ဂျိုးချေ့စမန်း⁴နှင့် မတ်မေးဂါးတို့က ကြီးသွယ်(ကောဘာလ်)တီဗီသတင်း လုပ်ငန်း တိုးချဲ့ လုပ်ကိုင်ရန် ကျွန်ုပ်အား အကြံပြုကြသော်လည်း ကျွန်ုပ် မငြင်းပယ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်နှင့်တကွ အဖွဲ့ဝင်တချို့၏ အတွေး အမြင်မှာ ခေတ်ရှေ့သို့ မရောက်ခဲ့ကြသော်လည်း တက်ဒ် တန်းနား⁶ ကဲ့သို့ သော လာဘ်မြင်သည် လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ထိုစီမံချက်ကို စတင်၍ပင် အကောင်အထည်ဖော် နေကြပြီဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က မူလတီဗီစနစ်တစ်ခု ပေါ်နေပြီဖြစ်၍ ကြီးသွယ်စနစ် ကို လက်မခံကြသေးပေ။ သို့သော် တန်းနား၏ ဇွဲလုံ့လကြောင့် နှစ်အနည်းငယ်အကြာမှတွင်သာ တားနား ကြီးသွယ်တီဗီသတင်းလုပ်ငန်း⁷ ထင်ပေါ်အောင်မြင်လာခဲ့သည်။ သို့သော်

ထိုအချိန်၌ ဤလုပ်ငန်းကို တန်းနားနှင့်အပြိုင်အဆိုင် လုပ်နိုင်ခွင့် မရှိခဲ့ပေ။

၁၉၇၄ ခုနှစ် နွေဦးရာသီက ထရဲန်တင် တိုင်းမ်စ်^၁ သတင်းစာကို ဝယ်ခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်မတို့ ကြိုတင်စီမံခန့်ခွဲမှု ညံ့ဖျင်းခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့က ဒေါ်လာ ၁၆ သန်းဖြင့် ဝယ်ရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့ သည်။ အမှန်မှာ ဒေါ်လာ ၁၂ သန်းခန့် ပင်လျှင် အတော်များနေပါသည်။ ထရဲန်တင် တိုင်းမ်စ် သတင်းစာဝယ်ယူရေးကိစ္စ ဆွေးနွေးကြစဉ်က ဒေါ်လာ ၁၆ သန်းထက် ပိုတောင်းလာလျှင် ကျွန်မတို့ မဝယ်လိုတော့ကြောင်း ကျွန်မ က ပြောသောအခါ လယ်ရီ အစ္စရေး၊ မတ် မေးဂါ၊ ဘဲန်တို အပါအဝင် အစည်းအဝေးတက်သူ အားလုံးက ကုမ္ပဏီတိုးတက်စေလိုပါက၊ ရင်းနှီး ပိုင်ဆိုင်မှု ရယူထားလိုပါက ဝယ်ထားသင့်ကြောင်း အကြံပြုခဲ့ကြသည်။ ဝယ်လိုက်ချိန်မှစ၍ ကျွန်မ စိတ်မအေးရတော့သည့် ဒုက္ခတစ်ခု ထပ်တိုး လာခဲ့ပါတော့သည်။

ထရဲန်တင် တိုင်းမ်စ် သတင်းစာကို စီမံခန့်ခွဲရန်လည်း ကျွန်မတို့ နားမလည်ခဲ့ကြပေ။ ထရဲန်တင် ဒေသတွင်း ဖြန့်ချိမည့် သတင်းစာကို ထို ဒေသ၊ ထိုဝန်းကျင်နှင့် အသင့်လျော်ဆုံးဖြစ်သည့် အသွင်ဖြင့်သာ ထုတ်ဝေ ရမည့်အစား ထိုဒေသလူထု မဖတ်သင့်သည့် အသွင်မျိုးဖြင့် ကျွန်မတို့ ထုတ်ဝေမိခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်မတို့ ထုတ်ဝေလိုက်သည့် ထရဲန်တင် တိုင်းမ်စ် သတင်းစာကို သည်ဝေါ်ရှင်တင်ပို့ စံ မြောက်ပိုင်း^၂ ဟူ၍ နောက်ပြောင်ရှုတ်ချခဲ့ကြသည်။

ထရဲန်တင် တိုင်းမ်စ် ကို ဝယ်ယူခြင်းမှာ ပိုစံသတင်းစာဝယ်ယူ သည့် နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်မတို့ ပထမဆုံးဝယ်လိုက်သော သတင်းစာပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဝေါတာဂိတ်အရုပ်တော်ပုံကြောင့် သိက္ခာတက်လာ ခဲ့သော ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံကုမ္ပဏီသည် ထရဲန်တင် တိုင်းမ်စ် ကိစ္စဖြင့် ချောက် ထဲကျကာ လူတကာပြောစရာဖြစ်ရပြန်သည်။ ကျွန်မတို့၏ ဒုက္ခသုက္ခများ ကို သတင်းစာများက မြန်ရေရှက်ရေ လှစ်ဟဖော်ပြကြပြန်သည်။

ထိုအချိန်၌ ကျွန်မတို့သည် ဂေါ်ရှင်တင်မြို့၌ နံပါတ် ၁ သတင်းစာကို ပိုင်ဆိုင်ရုံမက နံပါတ် ၁ ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် ရုပ်သံလွှင့်ဌာန ၁၃ ဗလျူ တီအိုပီကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ပါသည်။ အစိုးရက တစ်မြို့တည်း၊ လုပ်ငန်းတစ်ခု (သတင်းလုပ်ငန်း) ထဲတွင် သတင်းစာကော ရုပ်သံလွှင့်ဌာနပါ ပိုင်ဆိုင်ခြင်းကို ခွင့်မပြုတော့ဟု ဖြစ်နေသော အခြေအနေနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကုမ္ပဏီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် တိုးချဲ့ရင်းနှီးမှု ထောင်ထားရမည့် သင့်လျော်သည့် လုပ်ငန်းများကို ကျွန်မတို့ ရှာဖွေလျက် ရှိရာ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်မတို့ပိုင် ၁၃ ဗလျူ တီအိုပီ အသံလွှင့်စက်ရုံကို ဒေါ်လာ နှစ်သန်းအလိုက်ပေး၍ ဒီးထရွိုက်မြို့ရှိ ၁၃ ဗလျူ ၁၃ ဗလျူဂျေ¹⁰ အသံလွှင့်စက်ရုံ (နောင်အခါ ၁၃ ဗလျူဒီအိုင်ဗီ¹¹ဟု အမည်ပြောင်းခဲ့သည်) နှင့် လဲလှယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖီးလ်နှင့် ဖေဖေတို့ စတင်လုပ်ကိုင်လာခဲ့ပြီး ကျွန်မတို့ အကြာမြင့်ဆုံး ပိုင်ဆိုင်လာခဲ့သည့် ထုတ်လွှင့်စက်ရုံကို လက်လွှတ်လိုက်ရ၍ ကျွန်မ စိတ်တော့ မကောင်းလှပေ။ ကျွန်မတို့၏ သတင်းညွှန်ကြားရေးမှူး ဂျင်းစ် စနိုက်ဒါ¹² ဒီးထရွိုက်စက်ရုံသို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန် ယူမည် ဖြစ်၍ ၁၃ ဗလျူတီအိုပီအဖွဲ့သားများလည်း မျက်ရည်စက်လက်ဖြင့် ဝမ်းပမ်း တနည်းဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ သို့သော် ပြဿနာများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်ပြီး သောအခါတွင် ဒီးထရွိုက် အသံလွှင့်လုပ်ငန်းမှာ ထင် သည့်အတိုင်း များစွာ တိုးတက်အောင်မြင်လာခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ဆီယက်တယ်မြို့မြောက်ဘက်ရှိ မြို့ကလေး တစ်မြို့မှ အဲဗားဂျက် ဟယ်ရာလ်ဒ်¹³ သတင်းစာကို ကျွန်မတို့ ထပ်မံ ထုတ်ဝေခဲ့သော်လည်း ထရုန်တင် တိုင်းမ်စ်ကဲ့သို့ပင် မှန်းချက်နှင့် နှမ်းထွက် မကိုက်ခဲ့ပေ။ ထို့နောက် ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်၊ ဘဲကျွန်း¹⁴ရှိ သတင်းစာ စက္ကူစက်ရုံလုပ်ငန်းတွင်လည်း ဒေါင်းန့် ဂျူးစ်¹⁵နှင့် ပူးတွဲလုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ မကြာ မီမှာပင် နယူးစစ် ဝိမ်မု ကမကထပြုလုပ်၍ အင်းဆိုင် စပို့စ်ထိခေါ် လစဉ်ထုတ် အားကစားမဂ္ဂဇင်းကို စတင်လုပ်ကိုင်ပြန်ရာတွင်လည်း

အယ်ဒီတာ ဂျွန် ဝေါ့ရှ်¹⁷ အလွန်တော်လင့် ကစား ထင်သည်ထက်ပို၍
ငွေကြေးအရှုံးပေါ်ခဲ့သည်။ နယူးစိတ်စ်မှ လူအား ဉာဏ်အားနှင့် အချိန်များ
အလတယသဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ဤအချိန်ကာလအတွင်း ကျွန်ုပ်မသည် ထုတ်ဝေသူအဖြစ် ရှိနေ
စဉ်က ကျွန်ုပ်မ၏ စိတ်အားနှင့် အကြံဉာဏ်အားများကို ဝေါ့ရှင်တင်ပို့စံ
သတင်းစာထက် ဝေါ့ရှင်တင်ပို့စံကုမ္ပဏီ၌ ပိုမိုအသုံးပြုခဲ့ရပါသည်။ ထိုအခါ
သတင်းစာလုပ်ငန်း ထုတ်ဝေသူတာဝန်ကို ဒေါ်နီအား လွှဲအပ်ရန် ကျွန်ုပ်မ
မကြာခဏ စိတ်ကူးခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုသို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်အတွက်
ဒေါ်နီအဖို့ အကောင်းဆုံးအချိန်၊ ကျွန်ုပ်မအဖို့ အကောင်းဆုံးအချိန်၊ ပိုစံ
အတွက် အကောင်းဆုံးကို ကျွန်ုပ်မ စောင့်နေခဲ့ပါသည်။

ပိုစံထုတ်ဝေသူအဖြစ် ကျွန်ုပ်မ ၁၀ နှစ်ခန့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသည်
၁၉၇၈ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဒေါ်နီအားလွှဲပေးရန်အချိန်
ရောက်ပြီဟု ကျွန်ုပ်မ ယူဆသည်အလျောက် ဒေါ်နီအနေဖြင့်လည်း အရည်
အချင်းအပြည့်ဖြင့် လက်ခံရန်အသင့်ဖြစ်နေလေသည်။ ကျွန်ုပ်မမှာ ကုမ္ပဏီ
ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်အဖြစ်သာ တာဝန်ရှိတော့မည်။ အယ်ဒီတာ
အဘော်ကဏ္ဍတွင်လည်း အပြောင်းအလဲလုပ်ဖို့ လိုအပ်လာသည်။ ဖီးလ်
ဂေရလင်မှာ အငြိမ်းစားယူသင့်နေပေပြီ။ မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်လည်း အယ်ဒီတာ
ဖြစ်သင့်နေပေပြီ။ ဒါကို ဒေါ်နီကလည်း လက်ခံမှန်း ကျွန်ုပ်မသိပါသည်။
သို့သော် ကျွန်ုပ်မအနေနှင့် အကြောင်းအချက် နှစ်ခုအတွက် အယ်ဒီတာ
အပြောင်းအလဲကို မလုပ်လိုပေ။ တစ်ခုအချက်မှာ မက်သည် ကျွန်ုပ်မ၏
မိတ်ဆွေရင်း ဖြစ်နေလေရာ မိတ်ဆွေအား ရာထူးတိုးပေးခြင်းကို အများက
အကောင်းမမြင်မှာ စိုးရိမ်မိသည်။ နံပါတ်နှစ်အချက်အနေနှင့် ဒေါ်နီအား
ကျွန်ုပ်မ ခန့်ခွဲသော အယ်ဒီတာကို အမွေအနေနဲ့ မရစေလိုပါ။
သူ့စိတ်တိုင်းကျ အယ်ဒီတာကို ရွေးချယ်ခွင့်ရစေချင်သည်။ ထို့ကြောင့်

၁၉၇၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့ အစည်းအဝေးတွင် ပို့စ်ထုတ်ဝေသူ အဖြစ် ဒေါ်နီအား ကျွန်မ တရားဝင် လွှဲပေးလိုက်ပါသည်။ ဒေါ်နီက သူ့ အမြတ်တနိုးပြောနေကြအတိုင်း “ကျွန်တော့် မေမေဟာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့ လွယ်ကူတဲ့ နည်းလမ်းတွေကလွဲရင် ကျွန်တော့်ကို အစစအရာရာ လွှဲပေးထားပါတယ်” ဟူ၍ဆိုသည်။

ဖေဖေ၊ ဖီးလ်၊ သားကြီးဒေါ်နီနှင့် ကျွန်မတို့ လေးဦးစလုံးမှာ သတင်းစာလုပ်ငန်းအပေါ် တွယ်တာစွဲလမ်းပုံချင်း တူနေကြသည်။ လုပ်ငန်း တစ်ရပ်အနေဖြင့် တာဝန်စယူချိန်တွင် ဒေါ်နီ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် စိတ်ဓါတ်မှာ ကျွန်မတို့ သုံးယောက်ထက် များစွာပင် ပို၍ သာလွန်နေပေသည်။ ဒေါ်နီသည် စိန်အယ်လ်ဘန်းနယူးစ် နှင့် ဟားဗတ် ခရင်းမ်ဆင် စာစောင်များကို တည်းဖြတ်ခဲ့ဖူးပြီဖြစ်သည်။ သတင်းစာထုတ်ဝေသည့် လုပ်ငန်းမှာလည်း သူဝါသနာထုံသည်အလုပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဗီယက်နမ်စစ်မြေပြင်၌ ရှိစဉ်ကတည်းက ပို့စ်သို့ ဝင်ရောက်အလုပ်လုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မနှင့် စာရေးဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်ကပင် ဒေါ်နီမှာ ကမ္ဘာ့ရေးရာများကို ပိုမို လေ့လာရန်အတွက် စစ်မှုထမ်းကာလ ပြီးဆုံးသည်နှင့် ပို့စ်သို့ ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့ပါသည်။ ကိုယ်တိုင် စူးစမ်းလေ့လာမှု မရှိဘဲ သတင်းစာအတွက် တစ်သက်လုံး လုပ်ကိုင်ပေးနေရုံမျှဖြင့် သတင်းစာသမား ကောင်းတစ်ယောက် မဖြစ်နိုင်ဟု ဒေါ်နီအခိုင်အမာ ယုံကြည်ထားသည်။ လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးလုပ်ကိုင်ပြီး အတွေ့အကြုံမျိုးစုံ ရှိခြင်းသည် သတင်းစာလုပ်ငန်းအတွက် အကောင်းဆုံးကြိုတင်ပြင်ဆင်ချက်ဖြစ်ကြောင်း ဒေါ်နီ ဆရာသမား များက ဒေါ်နီကို ပြောထားခဲ့ကြဖူးသည်။ အထူးသဖြင့် ဂျွန် ဂတ်ဒ်နာနှင့် စကော့ တီယက်စတန်တို့ထံမှ ဒေါ်နီအသိပညာများစွာ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဒေါ်နီသည် ဗီယက်နမ်မှ ပြန်ရောက်လာပြီးနောက် ကိုလမ်းဘီးယားဒီစတြိတ်ရဲဌာနတွင် ဝင်ရောက်အလုပ်လုပ်ခဲ့သေးရာ ထိုစဉ်က အန္တရာယ်အလွန်များသော ရဲအလုပ်လုပ်ရသည့်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍

ကျွန်မ မေးကြည့်သောအခါ ဒေါ်နီက စစ်တပ်ထဲတွင် ညွှန်ကြားချက် အတိုင်းသာ လှုပ်ရှားကြရကြောင်း၊ ရဲတပ်ဖွဲ့တွင်မူ အခက်အခဲများကို ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၍ ချက်ချင်း ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိကြောင်း ကျွန်မကို ရှင်းပြသည်။ ဒေါ်နီသည် ရဲတပ်ဖွဲ့၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် အတွင်း စစ်တပ်ထဲနေခဲ့သည် နှစ်နှစ်တာအချိန်ကထက် သိသိသာသာ ပိုမို ရင့်ကျက်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ပါသည်။

ဒေါ်နီသည် ပို.စ်တွင် မြို့တွင်းသတင်းထောက်အဖြစ် ၁၉၇၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဌာနအသီးသီးတွင် ငွေစာရင်းအထွေထွေစာရေးမှ ဖြန့်ချိရေးလက်ထောက်မန်နေဂျာအထိ လုပ်ငန်း တာဝန်များ၊ လက်ထောက်ထုတ်လုပ်ရေးမန်နေဂျာမှ လော့ဘ်အိန်ဂျလီစီနယူးစီဝိဓ်ဌာနခွဲအထိ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ပို.စ်အားကစားကဏ္ဍမှ မန်နေဂျာနှစ်ဦး အချင်းများ ကြသောကြောင့် ဘဲနီက ကျွန်မကို အသိမပေးဘဲ ဒေါ်နီအား အားကစား အယ်ဒီတာအဖြစ် ခန့်ထားလိုက်ပါသည်။ အားကစားသတင်းများကို တာဝန်ခံ တည်းဖြတ်ရသောအခါ ဒေါ်နီမှာ ကျွန်မ မမြင်မတွေ့ဖူးသေးသည့် ဇွဲလုံ့လမျိုးဖြင့် အားသွန် ကြိုးစားလုပ်ကိုင်လာတော့သည်။ တစ်နေ့နံနက် ၃ နာရီတွင် ဒေါ်နီကို သူ့ အလုပ်စားပွဲ၌တွေ့ရ၍ ကျွန်မ မေးကြည့်ရာ ဒေါ်နီက သတင်းစာအချိန်မီထွက် လာဖို့အတွက် နံနက် ၂ နာရီနှင့် ၃ နာရီ အတွင်း၌ စာစီခန်းသို့ အများဆုံး ချပေးနိုင်မည့် နောက်ဆုံးအားကစား သတင်းပမာဏကို သူ့အတိအကျ သိနေကြောင်း ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။

အားကစားသတင်းကဏ္ဍအယ်ဒီတာနှင့် လက်ထောက်အထွေထွေ မန်နေဂျာဖြစ်လာသော ဒေါ်နီသည် ပုံနှိပ်လုပ်သားများသပိတ်ကာလ အတွင်း၌ ကျွန်မအတွက် များစွာအထောက်အကူဖြစ်ခဲ့သည့်အပြင် သတင်း စာအတွက် အရေးကြီးသောကဏ္ဍမှ မနေမနားဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထို အချိန်ကတည်းကပင် ဒေါ်နီသည် ထုတ်ဝေသူတာဝန်နှင့် အထူးသင့်တော်

နေသည်ကို ကျွန်မ သိခဲ့ပါသည်။ ဒေါ်နီနှင့်ကျွန်မအကြား လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးများ အလွန်အမင်း အခက်တွေ့ခဲ့သော်လည်း ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်စလုံး ပြေလည်အောင် စီမံဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ မိမိ၏ လုပ်ငန်းရှင်အကြီးအကဲသည် မိမိ၏ မိဘတွေဖြစ်နေပါက လုပ်ငန်းသဘော ဆက်ဆံဖို့ ခက်လှသည်။ မိမိ၏ အကြီးအကဲမှာ မိမိ၏မိခင်ဖြစ်နေလျှင် ကား ပို၍ ခဲယဉ်းမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်နီမှာ သူနှင့်ကျွန်မ လုပ်ငန်းသဘော ဆက်ဆံရေးကို စိတ်ချမ်းသာအောင် ကြံဆောင်ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သူပင် ဖြစ်ပါ သည်။

ဒေါ်နီသည် ထုတ်ဝေသူတာဝန်ကို စတင်ရယူလိုက်သည်နှင့် မက် ဂရင်းဖီးလ်ဒ်အား ဖီးလ် ဂေရလင်နေရာတွင် အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍ¹⁸ အယ်ဒီတာအဖြစ် ခန့်ထားလိုက်ပါသည်။ ယင်းတာဝန်မှာ ဖိစီးမှုများစွာ ခံစားရသည့် တာဝန်ဖြစ်သည်။ မက်ကလည်း အယ်ဒီတာ့အဘော်ကဏ္ဍ ကို အားသစ်လောင်း၍ တည်းဖြတ်ပေးသည့်အပြင် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည့် မျက်နှာချင်းဆိုင် စာမျက်နှာကိုလည်း တည်းဖြတ်ပေးသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ပို့စံနှင့် နယူးစံဝိခံတွင် ရေးနေကျ ပင်တိုင်ဆောင်းပါး များကိုလည်း အလွန် ထူးချွန်စွာ ဆက်လက်ရေးသားခဲ့သည်။ ကျွန်မမှာ ကုမ္ပဏီ၏ သဘာပတိနှင့် အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်ဟူသော ရာထူးကိုယူကာ ကုမ္ပဏီအကြီးအကဲအဖြစ် ဒေါ်လာသန်း ၅၀၀ တန်ဖိုးရှိပြီး ဝန်ထမ်း ၅,၀၀၀ နှင့် အစုရှယ်ယာဝင်ပေါင်း ၂,၀၀၀ ခန့်ရှိသော ကုမ္ပဏီ၏ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ ခိုင်မာတောင့်တင်းရေးနှင့် စီးပွားရေးအရ လုံခြုံစိတ်ချမှု ရှိရေးအတွက် တာဝန်ခံထားရပါသည်။

၁၉၇၉ ခုနှစ်ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် စတော့ရှယ်ယာဈေးများ အနည်းငယ်တက်လာ၍ ကုမ္ပဏီငွေကြေးအခြေအနေလည်း အတော်အတန် ကောင်းလာခဲ့သည်။ သို့သော် ထရဲန်တင် တိုင်းမ်စ်သတင်းစာနှင့် အင်းဆိုင်က

စပို.စိတ်အားကစားမဂ္ဂဇင်းတို့ ဝင်ငွေကျမြဲကျလျက်ရှိပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဘီးလ် ရူးအင်¹⁹နှင့် ဆန်ဒီ ဂေါ့စ်ထံမင်း²⁰ဆိုသူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူနှစ်ဦးက ၎င်းတို့ ဝယ်ယူထားသော ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ တန်ဖိုးရှိသည့် ပို.စံ ရှယ်ယာအားလုံး သို့မဟုတ် ထက်ဝက်ကို ပြန်လည်ရောင်းချတော့မည် သတင်းကို ဝေါရင်က ကျွန်မအား ပြောလာသည်။ ကျွန်မ ချုံးပွဲချ၍ ငိုရပါသည်။ ဝေါရင်၏ ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများဖြစ်သည်ဆိုသော ကျွန်မ တို့ ကုမ္ပဏီအပေါ် မယုံကြည်သည့် ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင် ပါးနပ်လိမ္မာကြသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများပါလား။ ကျွန်မ၏ ကုမ္ပဏီကို စိမ့်ခန့်ခွဲခြင်းကို အထင်မကြီးကြောင်း ပြသည်ဟု ကျွန်မက ယုံကြည်သည်။ ဝေါရင်က ကျွန်မကို နှစ်သိမ့်သည်။ သူ့အတွေးတွေက ကျွန်မနှင့်မတူ။ ဘီးလ်နှင့် ဆန်ဒီတို့ရောင်းသမျှ ပို.စံရှယ်ယာများကို ပြန်ဝယ်ထားပါက နောင်တစ်ချိန် ပို.စံ ရှယ်ယာများ ဈေးတက်လာလျှင် ကုမ္ပဏီအနေနှင့် အမြတ်များစွာ ရမည်ဟုဆိုသည်။ ကျွန်မသည် ဘဝင်ဆူနေဆဲမှာပင် ဝယ် ရင်းဈေး ၆ ဒေါ်လာခွဲသာ ရှိခဲ့သော ပို.စံရှယ်ယာများကို ပျမ်းမျှ ၂၁ ဒဿမ ၉၁ ဒေါ်လာနှုန်းဖြင့် ကျွန်မတို့ ပြန်ဝယ်လိုက်ကြပါသည်။ နောင်တွင် ဤရှယ်ယာများပြန်ဝယ်ခြင်းကြောင့် သန်းပေါင်းများစွာ အမြတ်ရခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မလည်း ထိုအချိန်မှစ၍ ကုမ္ပဏီအလုပ်ကို အာရုံပိုမိုစူးစိုက် လုပ်ကိုင်နိုင်ဖို့အတွက် ရှိကာဂိုတက္ကသိုလ်ဘုတ်အဖွဲ့၊ ဂျော့ဝေါ်ရှင်တင် တက္ကသိုလ်ဘုတ်အဖွဲ့စသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းတာဝန်များမှ နုတ်ထွက်ပြီး ကြော်ငြာလုပ်ငန်းဌာန²¹၊ အေပီသတင်းဘုတ်အဖွဲ့နှင့် အမေရိကန်သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူများအသင်း²²စသော မီဒီယာနှင့် သတင်းစာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း အဖွဲ့ အစည်းများ၌ ပိုမိုပါဝင်လှုပ်ရှား လာခဲ့ပါသည်။

ကြော်ငြာလုပ်ငန်းဌာန၊ အေပီသတင်းဘုတ်အဖွဲ့၊ အမေရိကန် သတင်းစာထုတ်ဝေသူများအသင်းတို့သည် အမျိုးသားများသာပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ရာ ကျွန်မ ပါဝင်ချိန်မှစ၍ ကျွန်မသည် ထိုအဖွဲ့အစည်း

များ၏ ပထမဆုံး အမျိုးသမီးအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ အေပီဘုတ်အဖွဲ့တွင် ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၃ ခုနှစ်အထိ သက်တမ်းသုံးဆက်အထိ ဘုတ်အဖွဲ့ဝင် အမျိုးသမီးအဖြစ် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူများအသင်းတွင် ၁၉၇၃ ခုနှစ်၌ ဘုတ်အဖွဲ့ဝင် အမျိုးသမီးအဖြစ် ကျွန်မအား ရွေးချယ်ခဲ့ကြပြီးနောက် အမျိုးသမီးဘုတ်အဖွဲ့ဝင်များ လက်မခံရေးကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ကြသော ဘုတ်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးမှာ နောက်ဆုံးတွင် သူ့ဘာသာသူ နုတ်ထွက်သွားလေသည်။

၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်သတင်းစာထုတ်ဝေသူများအသင်း သဘာပတိဖြစ်နေသော အယ်လ်နယူးဟတ်²³က ၎င်းအားဆက်ခံမည့် လဲနစ်စမောလ်²⁴ သက်တမ်းပြည့်ပါက လဲနစ်စမောလ်၏ နေရာကို ဆက်ခံ၍ အသင်းသဘာပတိတာဝန် ဆက်လက်ယူသွားပေးရန် ကျွန်မအား အကြံပြုတိုက်တွန်းလာပါသည်။ ကျွန်မ စိတ်ပင်မကူးမိသော တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။ လဲနစ် ကိုယ်တိုင်လည်း ၎င်း၏ သဘာပတိသက်တမ်းပြည့်မည့် ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ကျွန်မအား လွှဲပေးရန် သဘောတူခဲ့သည်။ လဲနစ်မှာ ခိုင်မာသော ယုံကြည်ချက်ရှိသူဖြစ်၍ ထိုသို့လျှာထားသည်ကို ကျွန်မ လက်ခံလိုက်ပါသည်။ သို့သော် လဲနစ်သည် မော်တော်ကားမှောက်ရာတွင် ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်သွားသဖြင့် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလမှာပင် အမေရိကန်သတင်းစာ ထုတ်ဝေသူများအသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာပါတော့သည်။ အမေရိကန်သတင်းစာအကြီး၊ အသေးထုတ်ဝေသူအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသဖြင့် အတွေးအမြင်နှင့် စိတ်ဝင်စားမှုများလည်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကွဲပြားခြားနားကြပါသည်။ မိန်းမဆို၍ ကျွန်မ တစ်ဦးသာရှိသော ထိုအသင်းကြီးမှာ ကျွန်မအတွက် စိတ်ဖိစီးဖွယ် တာဝန်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ နှစ်ရက်ကြာ ကော်မတီအစည်းအဝေးများနှင့် ညီလာခံကို ပထမဆုံး ထိန်းသိမ်းရသည့် အလုပ်မှာ မတွေးတတ်အောင်ပင် ကြောက်စရာကောင်းလှတော့သည်။ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ် ရက်စတင်မြို့ ရှိ အသင်းကြီး၏ ဌာနချုပ်မှ ဝန်ထမ်း

များနှင့်လည်းတွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ကျွန်မသည် အီလက်ထရွန်းနစ် သတင်းများနှင့် တယ်လီဖုန်းကုမ္ပဏီများ၏ စိန်ခေါ်မှုများကို အကြိတ်အနယ် ဖြေရှင်းပေးနေရပြန်လေပြီ။

ကုမ္ပဏီကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်မသည် ပို.စံနှင့် နယူးစီဝီဒ်ဖြန့်. ချိရေးအခြေအနေမှ သတင်းစာစက္ကူဈေးနှုန်း၊ အမြတ်ငွေအခြေအနေအထိ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို မပြတ်အကဲခတ် လေ့လာဖြေရှင်းပေးနေရပါသည်။ ကုမ္ပဏီဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပိုမိုခိုင်ခံ့သော မူဝါဒတစ်ရပ် အမှန်ပင် လိုအပ်နေ ပါသည်။

၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် နယူးစီဝီဒ်မဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာများ အပြောင်း အလဲလုပ်ရာတွင် တည်းဖြတ်မှုတွင် အလွန်တော်သော အက်ဒ် ကော့စ်နာ နုတ်ထွက်သွားသဖြင့် ကျွန်မတို့ ကသိကအောင်ဖြစ်ခဲ့ရပြန်သည်။ ထို့ ကြောင့် ထိပ်ပိုင်းအယ်ဒီတာအပြောင်းအလဲများ ထပ်လုပ်ပြန်ရာ ကျွန်မကို ဆက်ဆံရေးအလွန်ခက်ခဲသော မိန်းမအဖြစ် ကျယ်လောင်စွာ ဝေဖန်ပြောဆို လာကြပြန်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် နယူးစီဝီဒ်အယ်ဒီတာသစ်အဖြစ် ရစ်ခ် စမစ်သ်²⁶ ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

မတ် မေးဂါးမှာလည်း ကျွန်မမျှော်လင့်ထားသလောက် အပြည့် ဒေဝ မဆောင်ရွက်နိုင်သဖြင့် မတ်အပေါ် ကျွန်မပို၍ စိတ်ပျက်လာမိသည်။ မတ်သည် နေရာအတော်များများတွင် အရည်အသွေးကောင်းကောင်းဖြင့် မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအရာရှိချုပ်အဖြစ် ကုမ္ပဏီ၏ ထိပ်ဆုံးတာဝန်ကို ပေးအပ်ရန်မှာ အသက်အလွန်ငယ်ရွယ်ပြီး အတွေ့အကြုံလည်း မရှိလှသေးဟု ကျွန်မ ယူဆထားသည်။ မကြာမီမှာ ပင် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ကုန်၌ မတ် မေးဂါး ကုမ္ပဏီမှ နုတ်ထွက်သွားပြန်လေ သည်။ ကျွန်မသည် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ မတ်ကို ခင်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီအကျိုး စီးပွားအတွက်သာ သူ့ကို လက်လွှတ်လိုက်ရသည်။ ယင်းအတွက် ကျွန်မ

များစွာ ခံစားခဲ့ရပါသည်။ မတ်နုတ်ထွက်သွားပြီးနောက် ကျွန်မတို့ ရေရေ ရာရာ မလှုပ်ရှားနိုင်သဖြင့် နယူးစိဝိခံ စီမံခန့်ခွဲမှု ရှုပ်ထွေးမြဲရှုပ်ထွေးနေ ပေသည်။ ထိုအခါ သတင်းစာများက ကျွန်မတို့ဖွဲ့စည်းပုံဇယား အဖတ်မှား သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီနှင့် သတင်းစာကဏ္ဍကို ရောထွေးမိ ၍လည်းကောင်း ကျွန်မတို့ဌာနတွင် ထိပ်ပိုင်း၌ အပြောင်းအလဲ အလွန် များကြောင်း ပုံကြီးချဲ့ဖော်ပြ၍ ထိုးနှက်လာလေသည်။

ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌသစ်အဖြစ် တာဝန်ယူနိုင်မည်သူကို ကုမ္ပဏီအတွင်း၌ မတွေ့၍ ကုမ္ပဏီပြင်ပမှ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျွန်မ ရှာဖွေရတော့သည်။ သို့ သော် ကျွန်မမှာ အလုပ်အတူတကွလုပ်ဖို့ မလွယ်ကူသောမိန်းမအဖြစ် နာမည်ကြီးနေလေရာ ဒေါ်နီသာလျှင် ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည် ဟူသော ကောလာဟလသတင်းက ပိုမိုကျယ်လောင်လာသည်။ ကျွန်မ အမြင်၌မူ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယူဖို့အတွက် ဒေါ်နီအသက် အလွန်ငယ်နေပါ သေးသည်။ ထို့အပြင် ပြီးခဲ့သည့်နှစ်ကမှ ပို.စံထုတ်ဝေသူအဖြစ်လည်း တာဝန်ယူထားရသူဖြစ်ပါသည်။

မန်နေဂျာရှာပုံတော်အတွက် ကျွန်မ အကူအညီလိုနေဆဲမှာပင် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာလူကြီးလည်းဖြစ်၊ နယူးစိဝိခံသဘာပတိနှင့် ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သူ ပီတာ ဒီရိုးက ကျွန်မတစ်ဦးတည်းအနေဖြင့် ပို.စံကုမ္ပဏီကို ထိန်း ကိုင်ထားစဉ်အတွင်း ကုမ္ပဏီကို လေ့လာရန်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အကူ အညီရယူရန်အတွက် အတိုင်ပင်ခံကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ငှားရမ်းအသုံးချရန် အကြံ ပြုသည်။ သို့ဖြင့် မက္ကင်ဆေးအဲန်ကုမ္ပဏီ²⁷ ကို ကျွန်မတို့ ငှားရမ်းလိုက်ကြ ပါသည်။ ထို့နောက် မက္ကင်ဆေးမှ လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီမှ တာဝန်ရှိသူများ အထပ်ထပ်အခါခါ စုပေါင်းတိုင်ပင်စည်းဝေးခဲ့ကြသော်လည်း အကူအညီနှင့် အကြံဉာဏ်များ ရသင့်သလောက် မရသည့်အပြင် အစုရှယ် ယာများ အဝယ်ရပ်ထားရန်ပင် မက္ကင်ဆေးမှ အဆင်ခြင်ကင်းမဲ့စွာ တိုက်တွန်း အကြံပြုခဲ့သည်။

တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျွန်မမှာ ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌသစ် ရရှိရေးအတွက် လူပုဂ္ဂိုလ်အရွေးချယ်တတ်သူနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း၊ ကာယကံရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မကို အထင်အမြင်သေးစွာ စကားပြောသူများသို့ မဟုတ် မျက်နှာလိုမျက်နှာရလုပ်တတ်သူများကိုသာ တွေ့ခဲ့ရပြီး ကျွန်မအား ပြန်လည်ဆွေးနွေးတင်ပြ အကြံပေးနိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို မတွေ့ခဲ့ရပေ။ ဤသို့ဖြင့် လိုချင်သည့် မန်နေဂျာမရဘဲ တစ်နှစ်နီးပါးခန့် ကြာသွားခဲ့ပါသည်။ ထိုအခိုက် မိုဘီးရေနံကုမ္ပဏီ²⁸ ၏ လုပ်ငန်းအချို့ကို ပို့စ်သတင်းထောက် ပက်ထရစ် တိုင်လာ²⁹က ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် အသေးစိတ် ရေးသားဖော်ပြခဲ့ခြင်းအတွက် ထိုကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌက ပို့စ်သတင်းစာအပေါ် အသရေဖျက်မှုဖြင့် ၁၉၈၀ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် တရားစွဲလာသည်။ ထိုအမှုကို တရားရုံးများစွာသို့ ပြောင်းရွှေ့ စစ်ဆေးပြီးနောက် ၇ နှစ်ကျော်အကြာ ၁၉၈၇ ခုနှစ် မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် အယူခံ တရားရုံးမှ အသရေဖျက်မှုမမြောက်ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ အမှုပိတ်လိုက်တော့သည်။

တရားရေးကိစ္စအတွက် သောကဖိစီးမှုဒဏ်နှင့် တာဝန်အမျိုးမျိုးဖြင့် သွားလာလှုပ်ရှားရသော ဒဏ်တို့ကြောင့် ၁၉၈၁ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း ကျွန်မ နယူးယောက်သို့ ရောက်စဉ် အဆုတ်ရောင်ရောဂါရလာပါသည်။ ဆေးရုံတွင် ၁၂ ရက်ကြာ ဆေးကုသမှုခံပြီးမှ ဝေါရှင်တင်သို့ ချည်နဲ့စွာပြန်လာခဲ့ရသည်။ ကျွန်မ ဝေါရှင်တင်သို့ ခြေချသည်နှင့် တိုင်းမ်ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌ ဂျင်းမ်ဂျက်ပလေထံမှ တယ်လီဖုန်းဝင်လာပါသည်။ ဂျင်းမ်က အီးမန်းစတားသတင်းစာနှင့်ပတ်သက်၍ တိုင်းမ်စာက တစ်စုံတစ်ရာ စီစဉ်ရန်ရှိ၍ ကျွန်မနှင့် ဆွေးနွေးပြီး အတူတကွထုတ်လုပ်ရန်သဘောတူညီမှုတစ်ခု ရယူချင်သည့်အကြောင်း ကြိုတင်အသိပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (စတားသတင်းစာအား တိုင်းမ်ကုမ္ပဏီမှ ၁၉၇၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဝယ်ယူလိုက်သည်။) ကျွန်မ၏ မိသားစုသည် စီးပွားရေး ယှဉ်ပြိုင်လုပ်ကိုင်မှုကို

အစဉ်အမြဲ လိုလားလျက်ရှိသည်။ ကြိုဆိုလျက်လည်း ရှိပါသည်။ ကျွန်မသည် သားကြီးဒေါ်နဲ့၊ ဝေါရင် ဘတ်ဖက်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍ ကျွန်မတို့ ကုမ္ပဏီရှေ့နေနှင့် တွေ့ဆုံညှိနှိုင်း စီစဉ်ကြသည်။ ကျွန်မတို့ နောက်ဆုံး ဆွေးနွေးနေစဉ် ၁၀ ရက်အကြာ၌ တိုင်းမ်ကုမ္ပဏီက သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတစ်ရပ်ခေါ်၍ ရက်သတ္တ နှစ်ပတ်အတွင်း အီးဗနင်းစတားသတင်းစာ ထုတ်ဝေခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းတော့မည့်အကြောင်း ကြေညာလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မတို့၏ ပြိုင်ဘက်သတင်းစာတစ်စောင် ရှင်းသွား၍ စိတ်သက်သာရာ ရသည်ဆိုသော်လည်း ဝေါရင်တင်မြို့တော်အနေဖြင့် သတင်းစာကောင်းတစ်စောင် ဆုံးရှုံးသွားခြင်းအတွက် သတင်းစာဖတ်ပရိသတ်နှင့် သတင်းစာလုပ်သားများဘက်မှ စိတ်မချမ်းမသာလည်း ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ အီးဗနင်းစတားသည် ကျွန်မတို့မှန်းသော ပြိုင်ဘက် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မတို့ လေးစားရသော သတင်းစာကြီးဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင်မူ သက်တမ်း ၁၂၈ နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော အီးဗနင်းစတား သတင်းစာကြီးအပြီးအပိုင် ရပ်ဆိုင်းသွားပါတော့သည်။ ထိုနေ့သည် ဝေါရင်တင်မြို့နှင့် သတင်းစာလုပ်ငန်းအတွက် ဝမ်းနည်းဖွယ်နေ့ပင်ဖြစ်သည်။ ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် အီးဗနင်းစတား ကွယ်ပျောက်သွား၍ ဝမ်းနည်းကြောင်း ခေါင်းကြီးပိုင်းတစ်ပုဒ်ဖြင့် ပို့စက နောက်ဆုံးဂုဏ်ပြုခဲ့သည်။

အီးဗနင်းစတား သတင်းစာ ရပ်ဆိုင်းလိုက်ခြင်းအတွက် ကျွန်မတို့အဖို့ ပြဿနာတွေ့ရော၊ ကောင်းကျိုးတွေ့ပါ ရောထွေးခံစားရမည်ဟု ကျွန်မ တွက်ထားပြီးဖြစ်သည်။ ဥပမာ ကျွန်မတို့ ပို့စ ပိုမိုတွင်ကျယ်လာသည်ကို မကျေနပ်သူများရှိသကဲ့သို့ သူတို့မြတ်နိုးတွယ်တာသည့် သတင်းစာ ကွယ်ပျောက်သွားသည့်အတွက် ကျန်သတင်းစာအပေါ် အပြစ်ဖို့ ပြောဆိုသူများ ရှိကြပါသည်။ သတင်းစာ၏ စီးပွားရေးကို မမြင်မသိသူများ၊ သတင်းစာတစ်စောင် ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု ရရှိလာသောအခါ မလွဲမသွေတွေ့လာရမည့် အခြေအနေများကို မစူးစမ်းသူများသည် ကျန်သတင်းစာအပေါ် ရက်စက်

လှသည်ဟု စွပ်စွဲကြမည်သာဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ပြောပြော တစ်လခန့်ကြာသည်အထိ အီးဗန်းစတာကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေမည်သူများ ပေါ်မလာသောအခါ အီးဗန်းစတာ၏ မြေယာ၊ အဆောက်အဦနှင့် ပုံနှိပ်စက်များကို ကျွန်မတို့ ဝယ်ယူလိုက်ပါသည်။ စတာ၌ ရေးသားခဲ့ကြသော မေရီမက်ဂရီရီ³¹ ကဲ့သို့သော ဆောင်းပါးရှင်များကိုလည်း ကျွန်မတို့ ငှားရမ်းထားလိုက်ပါသည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတွင် အသက် ၂၆ နှစ်သာရှိသေးသည့် ငယ်ရွယ်ထက်မြက်သော ကျွန်မတို့၏ သတင်းထောက်သစ် ဂျက်ကွတ်ခ်³²၏ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရှေ့မျက်နှာဖုံးတွင် ပါလာခဲ့ပါသည်။ “ဂျင်မီ၏ကမ္ဘာ”³³ ဟု အမည်ပေးထားသော ထိုဆောင်းပါးမှာ ရှစ်နှစ်အရွယ် ဘိန်းဖြူစွဲနေသော လူငယ်တစ်ယောက်အကြောင်းကို ပိုင်နိုင်စွာ ရေးသားတင်ပြထားသော ဆောင်းပါးဖြစ်သောကြောင့် စာဖတ်ပရိသတ်အတွင်း၌ ဂယက်ရိုက်ပြီး အကြိုက်တွေ့ခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံတကာသတင်းဌာနများအထိ ပေးပို့ခဲ့ရပြီး ကျယ်ပြန့်စွာ ဖော်ပြခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်မတို့ကလည်း ပိုင်နိုင်စွာ ရေးသားထားသော ထိုဆောင်းပါးမှာ အထူးကောင်းမွန်လှသောကြောင့် ပူလစ်ဇာဆုအတွက် ယှဉ်ပြိုင်ရန် တင်ပြလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မတို့ထင်သည့်အတိုင်းပင် “ဂျင်မီ၏ကမ္ဘာ” ပူလစ်ဇာဆုရရှိလေသည်။ ပူလစ်ဇာဆု ကြေညာပြီးနောက်တစ်နေ့မှစ၍ ပြဿနာပေါ်တော့သည်။ ပူလစ်ဇာဆုရသူများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို သတင်းစာအသီးသီး၌ ဖော်ပြလိုက်သောအခါ ဂျက်ကွတ်ခ်မှာ ဗတ်ဆာကောလိပ်မှ ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သူ မဟုတ်ကြောင်း၊ ဗတ်ဆာ၌ တစ်နှစ်သာနေခဲ့ပြီး တော်လီဒိုတက္ကသိုလ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သင်ကြားခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း၊ တော်လီဒိုမှ သာမန်ဘွဲ့ရသူသာဖြစ်ပြီး မဟာတန်းဘွဲ့ရသူမဟုတ်ကြောင်း၊ ဗတ်ဆာကောလိပ်က ကျွန်မတို့အား ရှင်းလင်းပြောကြားလာပါသည်။ ကွတ်ခ်၏ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် ပတ်သက်၍ ကွတ်ခ်မှာ ဘာသာစကားအမျိုးမျိုး ပြောဆိုတတ်

သူ မဟုတ်ကြောင်းဖြင့်လည်း အေပီသတင်းဌာနသို့ သတင်းပို့ချက်များ ရောက်ရှိလာသည်။ ကွတ်ခံပေးပို့ထားသော စာရွက်စာတမ်းများကို ကျွန်မတို့ စစ်ဆေးကြည့်သောအခါ သူမက သူ့ကိုယ်သူ ဘာသာစကားအမျိုးမျိုး ပြောတတ်သည်ဟု ဆိုထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဂျဲနက်ကွတ်ခံက “ဂျင်မီ၏ကမ္ဘာ” မှာ မိမိလုပ်ကြံဖန်တီးထားသော ဇာတ်လမ်းသာဖြစ်ကြောင်း ပုံစံအယ်ဒီတာများရှေ့မှောက်၌ ဝန်ခံပြီး မိမိအနေဖြင့် ပူလစ်ဇာတ်ကိုလည်း လက်မခံလိုဟုဆိုကာ ပုံစံမှ နုတ်ထွက်သွားပါတော့သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းချက်ကို သတင်းအဖွဲ့အစည်းအားလုံးသို့ ကြေးနန်းဖြင့် ပေးပို့လိုက်လေသည်။

ဂျဲနက်ကွတ်ခံပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ စာဖတ်သူများ ရေလည်စွာ နားလည်သဘောပေါက်အောင် ဖော်ပြရေးသားရန် ဘီးလ်ဂရင်း³⁴အား တာဝန်ပေးရပြန်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်ကို စာဖတ်ပရိသတ်အား အမှန်အတိုင်း တင်ပြနိုင်ရန် ကျွန်မတို့ အရှက်ကွဲခဲ့သော်လည်း မည်သည့်အချက်အလက်ကိုမျှ မဖုံးကွယ်ဘဲ ကျွန်မတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ကိုယ်အမှားကိုယ် သိရှိစေရန် စီစဉ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ စာရေးအလွန်ကောင်းသော ကွတ်ခံအပေါ် တာဝန်ရှိသော အယ်ဒီတာများက ယုံကြည်လွန်းရာမှ သူရေးသည့်ဇာတ်လမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ အချက်အလက်များကို မစစ်ဆေးဘဲ ထားခဲ့ကြသည်။ အလုပ်ဝင်စက ပေးခဲ့သော သူမ၏ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိအချက်အလက်များကိုပင် ကောင်းစွာ မစစ်ဆေးခဲ့ကြ။

ယခု ကျွန်မတို့ အမှားဖြစ်ရသည်အကြောင်းကို တွေ့ရပါပြီ။ ဂျဲနက်သည် လူမည်းအမျိုးသမီးဖြစ်နေ၍ သာမန်ထက် ရာထူးအတက်လွယ်ခဲ့သလောဟုလည်း ဘီးလ်ဂရင်းက စောကြောသည်။ ကျွန်မတို့ဘက်မှ အယ်ဒီတာများက သတင်းထောက်များအပေါ် ယုံစားမှု လွန်ကဲခြင်း၊ လူငယ်သတင်းထောက်များက ဝေါဟာရဂိတ်ကဲ့သို့ ကမ္ဘာကျော်အရေးအခင်းကြီးတစ်ခုခု ပေါ်ပေါက်အောင် ဖန်တီးလိုခြင်း၊ သတင်းစာ

ဆိုင်ရာဆုများ ရရှိရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍ အလှအယက်ရေးသား ကြခြင်း များမှာ အန္တရာယ်ရှိလာခြင်း၊ သတင်းထောက်အသစ်များကို အလွန်အမင်း ဖိအားမပေးသင့်ခြင်း စသောအချက်များကိုလည်း ဘီးလ် ဂရင်းက ထောက် ပြသွားခဲ့သည်။

ဂျဲနက် ကွတ်ခ်က ပို.စ်သည် သတင်းထောက်များအား ရှေ့မျက် နှာဖုံးတွင် နေရာရရန် အချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်စေလျက်ရှိကြောင်း၊ ယုတ္တိတန် သော သတင်းအချက်အလက်ထက် မိမိတို့လိုချင်သည့် သတင်းဆောင်း ပါးများ ရရှိရေးအတွက် သတင်းထောက်များကို အလွန်အကျွံ တွန်းအား ပေးနေကြောင်းဖြင့် စွပ်စွဲပြောဆိုသည်။

ကျွန်မမှာ ထိုအချိန်က ထုတ်ဝေသူအနေဖြင့် အလွန်သတိထား ရသည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲကြီးကို ကျင်းပရသော ဒေါ်နီ ဂရေဟမ်အတွက် စိုးရိမ်နေမိပါသည်။ ပူလစ်ဇာဆု ပြန်အပ်လိုက်သည့်အချိန်က ဝေါ်ရှင် တင်သို့ အစည်းအဝေးတက်ရန် ရောက်ရှိနေသော အမေရိကန်သတင်းစာ အယ်ဒီတာများအသင်း³⁵၏ သဘာပတိ တောင်ဝင်းရှစ်³⁶ နှင့်တွေ့ပြီး ဂျဲနက် ကွတ်ခ် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သီးခြားဆွေးနွေးရန် စီစဉ်ထားမှု ရှိမရှိ မေးကြည့်ရာ မရှိကြောင်း ကျွန်မကို ပြောပြပါသည်။ ကျွန်မက ထိုကိစ္စမှာ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ကြီးမားသော ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်နေ၍ အသင်း အနေဖြင့် တစ်စုံတစ်ခု မလုပ်ပါက သင့်တော်မည်ထင်ကြောင်း၊ ကျွန်မ အနေနှင့် ဤအစည်းအဝေးကို ရွံ့ကြောက်သည်မှာ မှန်သော်လည်း အချိန် ယူ၍ စီမံဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း အကြံပြုတိုက်တွန်းလိုက်ပါသည်။ တောင် ဝင်းက ကျွန်မ အကြံပြုချက်ကို လက်ခံသွားပြီး ဦးဦးဖျားဖျား အစည်းအဝေး တစ်ခု ကျင်းပလိုက်ရာ အယ်ဒီတာ အများအပြား တက်ရောက်လာကြသည်။ ထို အစည်းအဝေးတွင် ကျွန်မတို့ ပို.စ် မှ အယ်ဒီတာများ အထုအထောင်း ကောင်းကောင်း ခံကြရလေသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ဘဲန်၏ပခုံးကို မကြာခဏဖက်လျက် ပြောဆိုလှုပ်ရှားနေသော ဒေါ်နီကိုတွေ့ရ၍ ကျွန်မ

ဂုဏ်ယူမိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့၏ ပြိုင်စံရှားသော အယ်ဒီတာဟောင်းကြီး ရပ်စ် ဝစ်ဂင်းကိုလည်း အစည်းအဝေးတွင် တွေ့လိုက်ရာ သူက “အမေရိကန် သတင်းစာတွေအတွက် ကျုပ်ဝမ်းသာ နေရတယ်ဗျ။ သူတို့သတင်းစာမှာ ဒီလိုအဖြစ်မျိုး မရှိနိုင်ဘူးလို့ ကျုပ်တွေ့တဲ့ အယ်ဒီတာတိုင်းက အသေအချာ ပြောသွားကြတယ်” ဟု သရော်တော်တော်ဆိုသည်။

အဘက်ဘက်မှ ထိုးနှက်လာသည်များကို ကျွန်မတို့ ခံကြရပါ သည်။ ခံလည်းခံရမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့ဘက်က အမှားအယွင်းဖြစ်ခဲ့ သည်။ ကျွန်မတို့၏ လုပ်ငန်းနည်းစနစ်အချို့ ကောင်းစွာ မလည်ပတ်ခဲ့ ကြ။ ထိုအဖြစ်မျိုး အခြားလုပ်ငန်းများ၌ ပေါ်ပေါက်ခဲ့မည်မဟုတ်ဟုဆိုကာ သတင်းစာလုပ်ငန်းခွင်ထဲမှ ပုဂ္ဂိုလ်များစွာ၏ ငါတကောကောနေသည့် စိတ် ဓါတ်မှာ အငြိုးကြီးပြီး အမြင်ကျဉ်းလှပါသည်။ ကျွန်မသည် ထိုကိစ္စကိုပင် နောင်အခါ အမေရိကန်သတင်းစာထုတ်ဝေသူများအသင်း၌ ရည်ညွှန်းပြော ကြားခဲ့ရာတွင် ထိုအမှားမျိုး နောင်မပေါ်ပေါက်ရေးအတွက် အကြောက် လွန်ပြီး လွတ်လပ်သော သတင်းစာလောကအတွင်း လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသော လုပ်ရပ်များကို မလုပ်ဘဲမနေကြရန် ကျွန်မ မေတ္တာရပ်ခံ သတိပေးခဲ့ပါ သည်။

ကျွန်မ စိတ်ပူပန်မှုကို ထပ်ဆောင်းလိုက်သူမှာ ပီတာ ဒဲရီးဖြစ် သည်။ သူက “စိဘီအက်စ်တွင် ပြန်ပြောင်းရွှေ့တော့မည်” ဟု ပြောပြန် သည်။ ကျွန်မနှင့် ကျွန်မ၏ ကုမ္ပဏီသည် နေရာများစွာ၌ ပျော့ညံ့ကြောင်း ကိုလည်း တစ်ပြန်ပြောမည်ပြုရာ ဤတစ်ကြိမ်တွင် ကျွန်မ သည်းမခံတော့ ပါ။ ဒီတစ်ခါတော့ ကျွန်မ အပြောမခံ၍ ပီတာ တော်တော်စိတ်တိုသွားပုံ ရပါသည်။

ကျွန်မသည် ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌသစ် ရှာဖွေရာတွင် စံထားရမည် အချက်များကို ပြတ်သားစွာ မသိဘဲဖြစ်နေခဲ့ရာမှ ကုမ္ပဏီ၏ ရည်မှန်းချက်

များကို ကျွန်မ အမှတ်ရလာသည်။ ထိုရည်မှန်းချက်များကို အခြေခံစစ်ထုတ် လိုက်သည်တွင်မှ ကျွန်မလိုချင်နေသော ဥက္ကဋ္ဌတစ်ယောက်၏ အရည် အသွေးကို မြင်လာပါတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် ဒဲန်း အဲန်ဘရက်စထရီ³⁷ ကုမ္ပဏီတွင် ဥက္ကဋ္ဌ တင်ခဲ့ဖူးသော ဒစ်ခ်ဆင်မင်းစ် ဆိုသူကို ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ကျွန်မ လူတွေ့စစ်ဆေးပြီးနောက် ကျွန်မသိထားသော အရည်အချင်းများစွာ ရှိနေကြောင်း ကျွန်မသိခဲ့ရပါသည်။ ရက်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ ဝေါရင် ဘတ်ဖက်၊ ဒေါ်နီနှင့် သူ့ဇနီး မေရီဂရေဟဲမ်၊ ကျွန်မတို့ ဒစ်ခ်ဆင်မင်းစ် နှင့်အတူ ကျွန်မ၏အိမ်တွင် ညစာစားဖြစ်ကြသည်။ ထို့နောက် စနေ တစ်နေ့တွင်လည်း ဒစ်ခ်နှင့်ကျွန်မ အေးအေးဆေးဆေး စကားစမြည်ပြော ဖြစ်ကြသေးသည်။ ရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်အကြာတွင် ဒစ်ခ်ဆင်မင်းစ် အား ဝေါရင်တင်ပို့စ် ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအရာရှိချုပ်အဖြစ် တာဝန်ပေးခန့်ထားလိုက်ရာ တစ်နှစ်ကျော်ကြာလာခဲ့သော ဥက္ကဋ္ဌသစ် ရှာပုံတော် နိဂုံးချုပ်သွားရလေတော့သည်။

Notes

1. Ed Cosner
2. Bob Campbell
3. Peter Derow
4. Joe Chaseman
5. Cable news network
6. Ted Turner
7. Turner's Cable News Network
8. Trenton Times
9. "The Washington Post, North"
10. WWJ
11. WDIV
12. Jim Snyder
13. *Everett Herald*
14. Bear Island
15. Dow Jones
16. "Inside Sports"
17. John Walsh
18. Op-ed page
19. Bill Ruane

20. Sandy Goltesman
21. Bureau of Advertising
22. Board of the Associated Press
23. Al Neuharth
24. Len Small
25. Ed Cosner
26. Rick Smith
27. McKinsey and Company
28. Mobil Oil Company
29. Patrick Tyler
30. Jim Shapley
31. Mary McGrory
32. Janet Cooke
33. "Jimmy's World"
34. Bill Green
35. American Society of Newspaper Editors
36. Tom Winship
37. Dun and Bradstreet
38. Dick Simmons

အခန်း (၂၈)

ဒစ်ခ် ဆင်းမင်းစ် ဝေါ်ရှင်တင်ပို.စ်ကုမ္ပဏီသို့. ရောက်လာသော ကြောင့် ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်ဆယ်စုနှစ်သည် ကုမ္ပဏီနှင့် ကျွန်မအတွက် စီးပွားရေးအရ အကောင်းဆုံးနှစ်များဖြစ်လာခဲ့သည်။ ကုမ္ပဏီဝင်ငွေ ဖွံ့ဖြိုးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းသစ်များ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် အနာဂတ်အတွက် ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခြင်းဟူသော ကုမ္ပဏီ၏ ရည်မှန်းချက်များ အကောင်အထည် ပေါ်လာသည်။ ကျွန်မပရုံးပေါ်မှ လေးလံသော ဝန်ထုပ်ကြီး ရှင်းသွားပေပြီ။ စီမံကိန်းများ၊ ရွေးချယ်ဖွယ်ရာများ၊ ရယူထိန်းသိမ်းစရာများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးရန် အစည်းအဝေးများကို ကျွန်မ တွန့်ဆုတ်မနေတော့ပေ။ အလုပ်လုပ်ရသည်မှာ ပျော်စရာကောင်းနေပြန်သည်။ ဒစ်ခ်၏အကူအညီ ဖြင့်ပင် ကုမ္ပဏီ လည်ပတ်လှုပ်ရှားနေပုံများ၊ ကျွန်မတို့လုပ်ရမည့် လုပ်ငန်း များနှင့် ကျွန်မတို့ ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားနိုင်သည့် အခြေအနေများအပေါ် ကျွန်မ အတော်အတန် ရှုမြင်သုံးသပ်တတ်လာပါသည်။

ဒစ်ခ်နှင့် ကျွန်မသည် ထူးခြားသောအတွဲပင်ဖြစ်သည်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ဟန်ပန်ဝါသနာချင်း အလွန်ကွဲပြားခြားနားကြသော်လည်း ထူးထူးခြားခြားပင် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် တလိုက်တလျော့ရှိကြသည်။ ကုမ္ပဏီ၏ အမြင့်ဆုံးတာဝန်နှစ်ခုကို သူနှင့်ကျွန်မ အချိန်မီ ခွဲဝေရယူထားပြီးဖြစ်သည်။ သူရသင့်သည် အခွင့်အရေးကို ကျွန်မ အမြဲပေးထားသည်။ ကုမ္ပဏီ စီမံခန့်ခွဲမှုကိစ္စအားလုံး၌လည်း လွတ်လပ်စွာ ထိန်းကိုင်ခွင့် ပြုထားပါသည်။

ဒစ်ခ်သည် လုပ်ငန်းကို သေချာမှ သွက်လက်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်သူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူ့စတင်တာဝန်ယူပြီး ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်အကြာမှာပင် ထရပ်တင် တိုင်းမ်စ် သတင်းစာကို အောဘရစ်တင်ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း¹သို့ ရောင်းချတော့မည်ဟု ကြေညာလိုက်ပါသည်။ ယင်းနောက် အင်းဆိုင်စပို.စ် မဂ္ဂဇင်းကို ရောင်းချဖို့ စီစဉ်နေသည့် သတင်းကိုလည်း ကျွန်မတို့ ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထရပ်တင် တိုင်းမ်စ်နှင့် အင်းဆိုင်စပို.စ် တို့ကို ရောင်းချလိုက်သောကြောင့် ထိုနှစ်အတွက် ကုမ္ပဏီဝင်ငွေ သိသိသာသာလျော့နည်းသွားခဲ့သော်လည်း ကျွန်မတို့ အဓိကထားပြီး ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားရမည့် ပင်မလုပ်ငန်းများ တိုးတက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်မတို့ ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားရမည့် အခြေအနေကို ချိန်ဆ တွက်ချက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ဆယ်လူလာ တယ်လီဖုန်းလုပ်ငန်း²ကို တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်နိုင်သဖြင့် ကျွန်မတို့ ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် အီလက်ထရွန်းနစ်ခေတ်ထဲသို့ ပထမဆုံး ခြေတစ်လှမ်းတိုး၍ စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း၌ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်း၌ ဆယ်လူလာတယ်လီဖုန်းစနစ်ကို ကျွန်မတို့ ကုမ္ပဏီမှ ဦးဆောင်တပ်ဆင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ယင်းလုပ်ငန်းကို ကျွန်မတို့ စွန့်လွှတ်လိုက်ရပြန်ပါသည်။ ယင်းသည် ကျွန်မတို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ကျွန်မတို့ လုပ်လိုက်သော စီးပွားရေး မဟာဗျူဟာထွက်

ပေါက်တစ်ခုသာဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မတို့ကဲ့သို့ ကုမ္ပဏီကြီးစာရင်းထဲ မဝင်နိုင်သေးသော ကုမ္ပဏီငယ်များအပေါ် အသာစီးယူလာသော ကုမ္ပဏီကြီးများ၏ ထိုးနှက်ချက်ကို ကြိုတင် ရှောင်တိမ်းလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဆယ်လူလာတယ်လီဖုန်းလုပ်ငန်းမှ ကျွန်မတို့ ငွေကြေးအကျိုးအမြတ် များစွာရရှိခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၃ခုနှစ်တွင် လယ်ဂျစ်စလိတ်^၃ခေါ် အီလက်ထရွန်းနစ်ပြန်ကြားရေးလုပ်ငန်း အငယ်စားတစ်ခုကိုလည်းကောင်း၊ နယူးယောက်ဒေသကြီးသွယ်တီဗီသုံးစွဲသူများအတွက် အားကစားသတင်းများ အလေးပေးထုတ်လွှင့်ပေးသည့် အထူးတီဗွီလိုင်းအစီအစဉ်တစ်ခုကိုလည်းကောင်း တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြန်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းနှစ်ခုကိုလည်း နောင်အခါ၌ ကျွန်မတို့ ရောင်းချလိုက်ပြန်ပါသည်။ ထိုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် သည်ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ^၄ အမည်ဖြင့် အပတ်စဉ်စာစောင်တစ်ခုကို စတင်ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းအပတ်စဉ်စာစောင်မှာ ဖေဖေ ပို.စ်ကို ဝယ်ယူသည့် ပထမနှစ်ကတည်းက ထုတ်ရန်ကြံစည်ခဲ့သည့် အစီအစဉ်တစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ သည်ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စအပတ်စဉ်စာစောင်များကို စောင်ရေတစ်သိန်းကျော်အထိ ဖြန့်ချိနေရပေပြီ။ မူဝါဒများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပို.စ်နေ့စဉ်သတင်းစာမှ လက်ရွေးစင်ဆောင်းပါးများကို အပတ်စဉ် စုစည်းတင်ပြထားသော စာစောင်ဖြစ်၍ စာဖတ်ပရိသတ်များစွာတို့ ပို.စ်၏ နိုင်ငံရေးသတင်းများအပေါ် နားလည်မှုရှိကာ အကြိုက်တွေ့ခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည့် စတဲန့်လေအိပ်ချ်ကက်ပလဲန်ကုမ္ပဏီ^၅(ယခုကက်ပလဲန်ပညာရေးဌာနများ^၆) လုပ်ငန်းများကို ကျွန်မတို့ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးရာတွင်လည်း ကျွန်မထင်သည်ထက် အကျိုးကျေးဇူး ပိုမိုဖြစ်ထွန်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင်မူကောင်းလစ်မီဒီယာကုမ္ပဏီ^၇၏ အစုရှယ်ယာ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ကျွန်မတို့ ဝယ်ယူခဲ့ပြန်သဖြင့် ယခုအခါ ထိုရှယ်ယာပေါ်မှ အတိုးများကြောင့် ရှယ်ယာ

၂၈ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျွန်မတို့ ပိုင်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မတို့ ကောင်းစွာ မအောင်မြင်ခဲ့သော လုပ်ငန်းနယ်ပယ်များ လည်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းက ကျွန်မ အလွန်တန်ဖိုးထားပြီး ပိုင်ဆိုင်ချင်စိတ်ပြင်းပြခဲ့သည့် ဒမ္ဘိုမ်း ရက်ဂျစ်စတာ^၈ သတင်းစာနှင့် ဒမ္ဘိုမ်း ရက်ဂျစ်စတာကုမ္ပဏီကို လေလံဆွဲခဲ့ရာ ကျွန်မတို့ အရေးနိမ့်ခဲ့သည်။ ဖက်ဒရယ်အစိုးရအကြောင်းရပ်များ ဖော်ပြလေ့ရှိသော နေရှင်နယ်ဂျာနယ်^၉ မဂ္ဂဇင်း၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ဝယ်ခဲ့သော်လည်း သုံးနှစ်အကြာ၌ တိုင်းမ်စ် မစ်ရာ^{၁၀} သို့ အပ်လိုက်ရသည်။ ကျွန်မတို့ ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စ်ကုမ္ပဏီ၏ တိုးတက်မှုမှာ ရှေးရိုးဆန်လွန်းလှသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ၁၉၈၀ ပြည့်လွန် ဆယ်စုနှစ်ကာလ ကုန်ဆုံးချိန်၌ ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီမှာ အခြားကုမ္ပဏီများကဲ့သို့ အကြွေးလည်ပင်းခိုက်လျက် ပစ္စည်းကောင်းများ ရောင်းချလိုက်ရသည့် အခြေအနေမျိုးနှင့် ရင်မဆိုင်ခဲ့ရပေ။

ကုမ္ပဏီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကျွန်မတို့၏ ကြိုးပမ်းချက်များအနက် အကြီးမားဆုံး အောင်မြင်မှုနှင့် အကောင်းဆုံး ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလကတည်းက ကက်ပီတယ်စီးတီးစ် ဆက်သွယ်ရေးကုမ္ပဏီ^{၁၁} မှ ကြိုးသွယ်တီဗီစနစ် ၅၃ ခုကို အပြီးသတ် ဝယ်ယူခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကက်ပီတယ်လ်စီးတီးစ်ကုမ္ပဏီက အေဘီစီအသံလွှင့်လုပ်ငန်းကို ဝယ်ယူထားပြီးဖြစ်ရာ ကက်ပီတယ်စီးတီးစ်/အေဘီစီဘုတ်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်နေသော ဝေါရင်အနေဖြင့် သူ့မိတ်ဆွေ တောမ် မာဖီ (ကက်ပီတယ်စီးတီးစ် ကုမ္ပဏီ အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်) ရှိရာသို့ သွားရမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့ ဘုတ်အဖွဲ့မှ ထွက်ရမည်။ အေဘီစီ ကို ဝယ်ဖြစ်အောင်လည်း ဝေါရင်ကပင် ကူညီခဲ့သည်။ ဝေါရင်သည် ကျွန်မတို့ ကုမ္ပဏီတွင် ဘုတ်အဖွဲ့ဝင်လူကြီးအဖြစ် ၁၁ နှစ်ပင် သက်တမ်းရှိနေပြီဖြစ်ရာ သူနှင့်ဝေးတော့မည်သတင်းကို ကြားရသောအခါ ကျွန်မ စိတ်ထိခိုက်သွားပါသည်။ ဝေါရင်က ၎င်းအနေဖြင့်လည်း ကက်ပီတယ်စီးတီးစ်ဘုတ်သို့ ပြောင်းရမည်ကို

စိတ်မကောင်းကြောင်း၊ ကျွန်မ စိတ်လက်မသာမယာဖြင့် ကျန်ရစ်ခဲ့မည် ကိုလည်းသိကြောင်း၊ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ တယ်လီဖုန်းကြိုး၏ အခြားတစ်ဖက် တွင် ၎င်းတို့ရှိနေမည်ဖြစ်၍ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ခါတိုင်းလိုပင် တယ်လီဖုန်းဖြင့် တွေ့ချင်သည့်အချိန်တွင် တွေ့နိုင်ကြသေးကြောင်း၊ ၎င်း အနေဖြင့် ကျွန်မဘဝထဲမှ ပျောက်ကွယ်သွားမည် မဟုတ်ပါကြောင်း ကျွန်မ ကို ဖြေသိမိစကားပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ပြောသည့်အတိုင်းပင် ဝေါရင်သည် ၎င်း၏ အစုရှယ်ယာများကို ပို.စံကုမ္ပဏီ၌ ထားပစ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကက်ပီတယ်စီးတီးစံကုမ္ပဏီသည် ကုမ္ပဏီပိုင်လုပ်ငန်းများကို စွန့်လွှတ်ဖို့ ဖြစ်လာ၍ ဝေါရင်က ကြားဝင်ကာ ပို.စံနှင့် ညှိနှိုင်းစေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဒေါ်လာ သန်း ၃၅၀ ဖြင့် ထိုကုမ္ပဏီပိုင် လုပ်ငန်းများကို ပို.စံက ဝယ်ယူနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းသည် ဝေါ်ရှင်တင်ပို.စံကုမ္ပဏီသမိုင်းတွင် ငွေကြေးတန်ဖိုး အများဆုံး ရယူပိုင်ဆိုင် မှုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ပို.စံ-နယူးစိတ်စ် ကြီးသွယ်တီဗွီ¹²ကို ကြည့်ရှုသူ ပေါင်း ၃ သိန်းခွဲမှ ၅ သိန်း ၈ သောင်းအထိ တိုးလာသည့်အပြင် ဝေါရင်မှာ လည်း ကျွန်မတို့ဘုတ်အဖွဲ့သို့ ပြန်ရောက်လာပေပြီ။

နယူးစိတ်စ်လုပ်ငန်းပိုင်းနှင့် အယ်ဒီတာပိုင်းကဏ္ဍနှစ်ခုစလုံး စီမံ ခန့်ခွဲမှု မတည်ငြိမ်သေးပေ။ ကျွန်မ တိုက်ရိုက်တာဝန်ရှိသော အယ်ဒီတာ ပိုင်း မတည်ငြိမ်မှုကို အချိန်အတော်ကြာကတည်းက ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေး ခဲ့ပါသော်လည်း မဂ္ဂဇင်းအပေါ် သစ္စာမဲ့မှုများကို ကျွန်မ တွေ့သိနေရပါသေး သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ရစ်ခ်စမစ်သ်¹³ကို အယ်ဒီတာအဖြစ် ခန့်ထားလိုက်ပါ သည်။ ရစ်ခ်သည် အယ်ဒီတာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ နောက်ပိုင်းတွင် ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်လည်းကောင်း ခိုင်မာစွာ ဦးဆောင်ခဲ့သောကြောင့် မဂ္ဂဇင်းတိုက်စိတ် ခါတ်ရေးရာပိုင်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၉၅ - ၉၆ ဝန်းကျင်တွင် ဂျန် အော်တား¹⁴၊ ဘော့ပဲ ဆယ်မြူယယ်ဆင်¹⁵၊ ဂျိန်း ဘရိုင်းယင်ကွင်¹⁶၊ အယ် လင် စလုံး¹⁷၊ ဂျော့ချ် ဝေးလ်¹⁸၊ မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်စသော ဦးဆောင်

ရေးသားသူများနှင့်အတူ နယူးစိတီခံသည် အကောင်းဆုံး သတင်းမဂ္ဂဇင်း အဆင့်သို့ပင် ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ ဝမ်းသာကြည်နူး၍ မဆုံးခဲ့ပါ။

၁၉၈၀ ပြည့်လွန် ဆယ်စုနှစ်အတွင်း ကျွန်မ ဂုဏ်အယူရဆုံးမှာ ကုမ္ပဏီ၏ ခိုင်မာတိုးတက်လာသော စီမံခန့်ခွဲမှုပင်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲမှု ကဏ္ဍမှာ ဒစ်စ် စမစ်သ် အထူးနားလည်တတ်ကျွမ်းသောကဏ္ဍလည်း ဖြစ်ရာ ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ပုလစ်ဇာဆုရလျှင် ကောင်းလေစွာ ကျွန်မ မျှော်လင့်တောင်တမိခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီသည် အမှန်တကယ်ပင် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် လည်ပတ် လှုပ်ရှားနေသော ကုမ္ပဏီကြီးဖြစ်၍ နေပေပြီ။ ဘာလိုသေးသနည်း။ မှန်ကန်ထက်မြက်သော စီမံခန့်ခွဲမှု၏ အသီးအပွင့်များကို စတင်မြင်တွေ့နေပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်မတို့၏ ပင်မလုပ်ငန်းများသည် အမြတ်အစွန်းများစွာဖြင့် မခန့်မှန်းနိုင်လောက်အောင်ပင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေပေပြီ။ နှစ်များမကြာမီမှာပင် ဝေါ့ရှင်တင်ပို့ စံကုမ္ပဏီသည် ဘဝတူ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်ထဲမှ ကုမ္ပဏီအားလုံးကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဦးဆောင်နိုင်တော့သည်။

နှစ်ပေါင်းများစွာ ဇွဲကောင်းကောင်းဖြင့် ကြိုးပမ်းခဲ့သောကြောင့် အရာရာသည် ကုမ္ပဏီနှင့် ကျွန်မအတွက် ချောမွေ့စပြုလာပါသည်။ ကျွန်မသည် အခါမလပ် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြတတ်သူဖြစ်ပါသည်။ စိုးရိမ်နေသည်ဟုသာဆိုသည် ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းမှာ ကောင်းမွန်လျက်ရှိပါသည်။ ကျွန်မသည် ဒစ်စ် စမစ်သ်အပေါ် ကောင်းစွာ စိတ်ချယုံကြည်ထားသောကြောင့် အနား ရစပြုလာပါသည်။ ဘဝကိုလည်း ပိုမိုပျော်ပိုက်လာပါသည်။ ကျွန်မသည် ကုမ္ပဏီအယ်ဒီတာလုပ်ငန်းစုခေါင်းဆောင်အဖြစ် အရေးကြီး ကမ္ဘာ့သတင်းများကို လေ့လာထားသင့်သည်ဟု အစဉ်ခံယူထားသော်လည်း ယင်းအတွက် ပေးရမည့် အာရုံစူးစိုက်မှုနှင့် အချိန်ကို ပေးနိုင်ဖို့ အခြေ

အနေမျိုး၌ ကျွန်မသည် မည်သည့်အခါမျှ မရှိခဲ့ပေ။ ကျွန်မသည် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ နောင်ပိုင်းမှစ၍ အယ်ဒီတာ၊ သတင်းထောက်အချို့နှင့် အတူ နိုင်ငံအများအပြားသို့ ခရီးထွက်ခဲ့ပါသည်။ ခရီးစဉ်တိုင်းလိုလို၌ ကျွန်မနှင့်အတူ မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်နှင့် ဂျင်းမ် ဟော့ခ်လဲန်¹⁹ တို့ လိုက်ပါလေ့ ရှိခဲ့ရာ ကျွန်မတို့အနေဖြင့် ကျွန်မတို့ထုတ်ဝေသည့် ပုံစံစာမျက်နှာများ ပေါ်တွင် ဖတ်ခဲ့မှတ်ခဲ့ရသည်များကို ကိုယ်တွေ့ စူးစမ်းလေ့လာခဲ့ကြပါ သည်။ ခရီးစဉ်တစ်ခုတွင် ရိုမေးနီးယားပြည်သူများ ပန်ကြားချက်အရ ၎င်း တို့၏ ကွန်မြူနစ် အာဏာရှင် နီကိုလေး ချောင်ချက်စကား²⁰နှင့် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခဲ့သည်။ ကျွန်မတို့ကို အတွေ့ခံသည့် နေရာမှာ နောင်အခါသူ့ဇနီး သတ်ဖြတ်ခြင်းခံရသည့် နန်းတော်ပင် ဖြစ်သည်။

၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် အနောက်အာဖရိကဒေသ အိုင်ဗရီကို့စ်²¹နိုင်ငံ လေးသို့ ကျွန်မတို့ရောက်သွားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က မြို့တော် အာဘီ ဂျန်²²မှ အတော်လှမ်းသည့် ရွာကလေးတစ်ရွာတွင် ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖွင့် လှစ်ပေးရန်အတွက် အမေရိကန်သံရုံးမှ လူငယ်လင်မယား နှစ်ယောက်နှင့် အတူ ရောက်သွားခြင်းဖြစ်ရာ ကျွန်မတို့ကို ဝတ်ရုံဝတ်ဆင်ထားသော ရွာ ခေါင်းဆောင်လူကြီးနှင့် ရွာသူရွာသားများက အပူချိန် ၁၀၅ ဒီဂရီ နေရောင် ထဲမှ ကြိုဆိုကြသည်။ အဆောက်အဦအပြင်ဘက်တွင် ကျွန်မတို့အား ဧည့်ခံ ကျွေးမွေးသည့် ထမင်းစားပွဲတွင် ခေါင်းဆောင်က ကျွန်မအား ကမ္ဘာပေါ် တွင် ၁၇ ဦးမြောက် အရေးအကြီးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဖြစ် ဂုဏ်ပြုခွင့်ရသည့် အတွက် ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူကြောင်း နှုတ်ခွန်းဆက်စကားကို ပြင်သစ် ဘာသာဖြင့် ပြောကြားသွားသည်။ ရွာခေါင်းဆောင်ရည်ညွှန်းသွားသည့် အချက်မှာ အမေရိကန်နှင့် ကမ္ဘာ့သတင်းစာစောင်²³တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ဆန္ဒ သဘောထားအခြေအနေတစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဟဲန်နရီကစ်ဆင်းဂျား၏ အကြံပြုချက်ဖြင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းခရီးစဉ်တစ်ခုကို စီစဉ်ပြန်သည်။ ဆော်ဒီအာရေဗျ၊ အီဂျစ်

နှင့် အစွဲရောနိုင်ငံတို့သို့ သွားရောက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မနှင့်အတူ မက်ဂရင်းမီးလ်ဒ်နှင့် ဂျင်းမိတ်တို့ လိုက်ပါမည်ဖြစ်ရာ ဆော်ဒီအာရေဗျနိုင်ငံသားများက အမျိုးသမီးနှစ်ယောက်ကို လက်ခံပါမည်လားဟုပင် ကျွန်မစိတ်ထင်နေမိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ထိုအချိန်က အမေရိကန်လေတပ်တွင် သင်တန်းတက်နေသော ဆော်ဒီဘုရင်မိသားစုတွင်လည်း ဩဇာအာဏာရှိသော မင်းသား ဘန်ဒါ²⁴နှင့် သံရုံးတာဝန်ရှိသူများ၏ အကူအညီကြောင့် အစစအရာရာ ပြေလည်ခဲ့သည့်အပြင် ကျွန်မနှင့်မက်တို့ လေယာဉ်ရှေ့ပိုင်းတံခါးမှ ဆင်းခွင့်ရခဲ့ကြပါသည်။ ယခင်နှစ်အနည်းငယ်က ပက်နစ်ဆင်²⁵နှင့် နဲနီစီ ကစ်ဆင်းဂျား²⁶တို့ လေယာဉ်နောက်ပိုင်းတံခါးမှ ဆင်းခဲ့ကြရသည်။

ဆော်ဒီအာရေဗျတွင် အမျိုးသမီးများကို မမြင်မတွေ့ရပါ။ ကျွန်မတို့ရောက်ရှိနေစဉ်အတွင်း အမျိုးသမီးဆို၍ တစ်ကြိမ်သာ တွေ့ခဲ့ရသည်။ ရေနံနှင့် ဓါတ်သတ္တုအရင်းအမြစ်များဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ရှိတ် အာမက် ဇေဘီယာမားနီး²⁷၏ နေအိမ်တွင် သူ့လက်အောက်မှ အနောက်တိုင်းဆိုင်သော ပညာရှင်အချို့၊ အစိုးရဝန်ထမ်း မန်နေဂျာအချို့နှင့် ၎င်းတို့၏ ဇနီးများကို ကြိုတင်ခေါ်ယူထား၍သာ စုစုဝေးဝေး တွေ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆော်ဒီအာရေဗျ အမျိုးသားလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့အကြီးအကဲနှင့် ဆော်ဒီ၏ တတိယအာဏာအရှိဆုံး မင်းသား အဗ္ဗူလ်²⁸ နေအိမ်မှ ညစာစားပွဲမှာ တစ်ထောင့်တစ်ည အာရေဗျပုံပြင်ထဲက ညတစ်ညနှင့်ပင် တူနေလေသည်။

အီဂျစ်သမ္မတဆဒတ်²⁹ကို သူ၏ ကျေးလက်နေအိမ်၌ ကျွန်မတို့ တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဆဒတ်သည် ကျွန်မအား ရင်းနှီးစွာ တိုင်တည်ရင်း အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံအချို့အကြောင်းကို ခပ်ကြမ်းကြမ်းပင် ပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်။ ဟဲနီနီရီ ကစ်ဆင်းဂျားနှင့် ပတ်သက်၍ နစ်နစ်နာနာ ပြောစရာတွင် သူ့မှာရှိနေသည်။ မိမိတို့၏ အသံဖမ်းစက် ရုတ်တရက်ပျက်သွား၍ ကျွန်မတို့ဖမ်းထားသော တိပ်မှ မိတ္တူခွေများ ပေးခဲ့ပါရန် အစိုးရဘက်မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်

တစ်ဦးက ကျွန်မတို့ကို မေတ္တာရပ်ခံလာ၍ ကျွန်မတို့ ပြုံးခဲ့ကြရပါသေးသည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့ သမ္မတဆဒတ်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းပုံ တိုက်ရိုက်အသံဖမ်းချက်ကို အီဂျစ်သတင်းစာတစ်စောင်၌ ဖော်ပြသောအခါ ဆဒတ်၏ ပြင်းထန်ပြီး အနှောင့်အသွားမလွတ်သော စကားများကို ကျွန်မတို့နှင့် သဘောတူညီချက်ကို မလိုက်နာဘဲ အတုံးလိုက် အတစ်လိုက် ဖော်ပြထားလိုက်ကြသည်။ ကျွန်မတို့ကတော့ ပို.စံနှင့် နယူးစိဝိခံ တွင် ဖြတ်သင့်သည်များကို ချန်လှပ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် အီဂျစ်သို့ ရောက်ခိုက် နိုင်ငံရေး ခိုလှုံခွင့်ဖြင့် အီဂျစ်၌ နေထိုင်လျက်ရှိသော အီရန်ရှားဘုရင်³⁰ နှင့်လည်း တွေ့ဆုံခွင့်တောင်းခဲ့ရာ အီဂျစ်အာဏာပိုင်များက ကျွန်မနှင့် ဂျင်းမ်တို့ကို ရှားနှင့်တွေ့ဆုံပြခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့နှင့် နှစ်နာရီကြာတွေ့ဆုံ၍ ၎င်း၏ နိုင်ငံရေးရှုံးနိမ့်ခဲ့ရပုံ အကြောင်း ပြောဆိုရာတွင် ရှားက ဗြိတိသျှနှင့် အမေရိကန်တို့ ၎င်းအား ထောက်ခံမှုရပ်ဆိုင်းခဲ့ခြင်းကို ပြင်းထန်စွာရှုတ်ချခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့နှင့် တွေ့ဆုံခြင်းသည် ရှားအတွက် နောက်ဆုံးတွေ့ဆုံခြင်းပင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မကြာမီမှာပင် ရှားကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည်။

အစ္စရေးတွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် တည်ခင်းသော ညစာစားပွဲမှာ အဆိုးဝါးဆုံးအတွေ့အကြုံပင်ဖြစ်သည်။ ထိုညစာစားပွဲ၌ ပို.စံနှင့် ပို.စံအယ်ဒီတာမူဝါဒများကို ထိုးနှက်ဝေဖန်ကြသည်။ မက်ဂရင်းဖီးလ်ဒ်က ပြန်လည်ချေပသည်။ မက်မှာ ရဟုဒီအမျိုးသမီး ဖြစ်ရာ သူတို့၏အမြင်ကို ခေါင်းညိတ်ထောက်ခံလိမ့်မည်ဟု အစ္စရေးတို့ တွက်ထားပုံရလေသည်။

ကျွန်မတို့၏ ခရီးစဉ်တွင် တွေ့ဆုံခဲ့သူများအနက် အထူးဆန်းဆုံးပုဂ္ဂိုလ်မှာ လစ်ဗျားနိုင်ငံခေါင်းဆောင် မူအားမား ကဒါးဖီး³¹ ဖြစ်ပါသည်။ နယူးစိဝိခံမှ ဂျင်းမ် ဟော့ခ်လဲန်၊ ခရစ္စ ဒစ်ကီးတို့နှင့်အတူ ၁၉၈၀ ခုနှစ်က ကျွန်မ မြောက်အမေရိကသို့ သွားရောက်ခဲ့စဉ်က ကဒါးဖီးကို အယ်လ်ဂျီးရီး

ယားနိုင်ငံ၌ တွေ့ခွင့်ရခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ကဒါးဖီးသည် အယ်လ်ဂျီးရီးယားနှင့် ကျူးနီး ရှားနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးရန် အယ်လ်ဂျီးရီးယားသို့ ရောက် နေခိုက်ဖြစ်ပါသည်။ ကဒါးဖီးက ကျွန်မတစ်ယောက်တည်းကိုသာ ပထမ တွေ့လိုပါသည်ဟုဆို၍ ကျွန်မတို့ အံ့အားသင့်သွားကြသည်။ ကျွန်မနှင့် အတူ သူတွေ့မည့် အခန်းငယ်ထဲသို့ ကျွန်မ ဝင်သွားသောအခါ သူက ကုလားထိုင်ပေါ်မှထကာ ကျွန်မကို ပျူငှာစွာနှုတ်ဆက်ပါသည်။ ကျွန်မ သူနှင့် ပြောဆိုနေစဉ်မှာပင် သူက ဘော့ပံ ဝုဒ်ဝေါဒ်ရေးပြီး မကြာ မီက ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ဗေးလ်³²ဟူသော စာအုပ်အကြောင်းကို ကောက်ကာ ငင်ကာ ပြောနေပြန်သည်။ ထိုစာအုပ်တွင် စီအိုင်အေက စုံစမ်းရယူခဲ့သည့် ကဒါးဖီး၏ အထုံ ဝါသနာများအကြောင်းကို ဖော်ပြထားရာ ကဒါးဖီးသည် မိတ်ကပ်ခြယ်ထား လေ့ရှိပြီး ခုံမြင့်ရှူးဖိနပ်ကို စီးသည်၊ သူ့အရာရှိများက တယ်ဒီဘဲဝက်ဝံကစားစရာ အရုပ်ကြီးတစ်ခုလည်း ဝယ်ပေးထားရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကဒါးဖီးသည်လည်း အများနည်းတူပင် သူ့အကြောင်းရေးထား သည်များကို စိတ်ဝင်စားမည်သာ။ ကျွန်မ သတိထားမိသည်မှာ သူ၏ မျက်လုံးများပင်ဖြစ်ပါသည်။ သူ့မျက်လုံးများက ကျွန်မကို တစ်ကြိမ်မှ တည် တည် မကြည့်ဘဲ ဝန်းကျင်အနံ့ဆီသို့လည်း အခါမလပ် အကဲခတ်နေ ကြသည်။ ကဒါးဖီးသည် စကားပြန်မှတစ်ဆင့် ပြောသော်လည်း အင်္ဂလိပ် စကား ကောင်းစွာပြောတတ်ပုံပေါ်သည်။ စကားပြန်ပြောသော အင်္ဂလိပ် စကားလုံး အချို့ကို တစ်ခါတစ်ရံ ပြင်၍ပေးသည်။ ကျွန်မကိုယ်တိုင် ရိုက်ယူခဲ့သော ကဒါးဖီး၏ ဓါတ်ပုံတစ်ပုံကို နယူးစပီပီတွင် အသုံးပြုခဲ့သဖြင့် ကျွန်မအား နယူးစပီပီမှ ၈၇ ဒေါ်လာခွဲ ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။ ထိုချက်လက်မှတ် ကို မှန်ဘောင်သွင်း၍ သိမ်းထားပါသည်။

ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် မိခေး ဂေါ်ဗားချော့ဗ်³³ နှင့် တွေ့စဉ်က အတွေ့အကြုံမှာ ဝီရိယအစိုက်ထုတ်ရဆုံး အတွေ့အကြုံပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဂျင်းမိနှင့် ကျွန်မသည် ငါးနှစ်ကာလအတွင်း၌ ဆိုဗီယက်သမ္မတသုံးဦးနှင့်

တွေ့ဖို့ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြဖူးသည်။ ချာနင်းကိုး³⁴မှာ ကျွန်မတို့နှင့်တွေ့ဖို့ သဘောတူခဲ့ပြီးနောက် နာမကျန်းဖြစ်ပြီး ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ အဲဒီဒရို ပေါ့စ်³⁵သည်လည်း ကျွန်မတို့နှင့်တွေ့ဖို့ဆဲဆဲမှာပင် ဖျား၍ ကွယ်လွန်ခဲ့ ပြန်သည်။ ဂေါ်ဗားချော့ဗ် သမ္မတဖြစ်လာသောအခါ ကျွန်မ ချက်ချင်း တွေ့ဖို့ ကြိုးစားတော့သည်။ သို့သော် အဲဒီဘီစီနှင့် တိုင်းမ်မဂ္ဂဇင်းမှ တောင်မာရီကော့³⁶က ကျွန်မထက်အရင် ဦးသွားခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သမ္မတရေဂင်နှင့်ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲ မပြုလုပ်မီ ဂေါ်ဗားချော့ဗ်ကို မော်စကို၌ ကျွန်မတို့ တွေ့ခွင့်ရခဲ့သည်။ တွေ့ခွင့်ရပြန်တော့လည်း ကျွန်မတို့ နောက်ဆုံးတစ်ချိန်အထိ အစစအရာရာ အထူးသတိထား၍ ပြင်ဆင်ကြ ရသည်။

အစည်းအဝေးခန်းထဲသို့ ကျွန်မတို့ ဝင်သောအခါ ဂေါ်ဗားချော့ဗ် ကို သူ၏ ပုံမှန်ထူးခြားသော ဥပဓိရုပ်ဖြင့် တွေ့ရသည်။ သို့သော် ကျွန်မ တို့ မေးခွန်းတွေ စမေးသည်နှင့် သူ့အမူအရာ သိသိသာသာ ပြောင်းသွား ပါသည်။ သူ့အသံနှင့် လှုပ်ရှားပုံမှာ ဝေါ်ရှင်တင် တရားဝင်ဧည့်ခံပွဲ တစ်ခု ၌ ကျွန်မတွေ့ခဲ့ရစဉ်ကလို သွက်သွက်လက်လက် မရှိသကဲ့သို့ တွေ့မြင်ရ သည်။ သူ့သဘော မတွေ့သော မေးခွန်းများမေးမိသောအခါ ခါးကို တောင့်ခနဲဆန့်လိုက်ပြီး သတိဖြင့် စဉ်းစဉ်းစားစားဖြေပါသည်။ အမှတ်ငါး မေးခွန်းဖြစ်သည့် လူ့ အခွင့်အရေးအကြောင်း ဖြေကြားပြီးသည့် နောက် တွင်တော့ ဂေါ်ဗားချော့ဗ်က တွေ့ဆုံပွဲကို ရုတ်တရက် အပြီးသတ်လိုက် တော့သည်။

ကျွန်မ၏ အရေးပါသောဘဝအချိန်တစ်ခုဖြစ်သော ၁၅ နှစ် ကျော်ကာလအတွင်း မက်နှင့် ဂျင်းမိတို့အပါအဝင် အခြားအယ်ဒီတာ သတင်းထောက်များနှင့်အတူ ထွက်ခဲ့သည့် ကျွန်မ၏ ခရီးစဉ်အားလုံးတွင် ဂေါ်ဗားချော့ဗ်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းမှာ ခရီးအားလုံး၏ ခေါင်ချုပ်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ မိုင်ပေါင်းများစွာ ခရီးပေါက်ခဲ့သည့် ၁၅ နှစ်ကျော်ကာလ

အတွင်း၌ တောင်အာဖရိက၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ တရုတ်၊ ကိုရီးယား၊ ဂျပန်၊ အိန္ဒိယ၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသနိုင်ငံများ၊ တောင်အမေရိကဒေသနိုင်ငံများသို့ ကျွန်ုပ်တို့ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဒေါ်နီသည် ပို.စ်ထုတ်ဝေသူအဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပို.စ်အယ်ဒီတာလုပ်ငန်းများအတွက် ၎င်းတာဝန်ယူထားရသော်လည်း ကျွန်ုပ်မမှာ (သူ့လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို မထိခိုက်စေဘဲ) သူ့ဆန္ဒအရ လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင် လှုပ်ရှားပေးနေရပါသည်။ ထိုခရီးစဉ်များဖြင့် ဒေါ်နီအား ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားဧည့်သည်များအား လက်ခံတွေ့ဆုံခြင်းမှာလည်း သူ့အတွက် ဖြည့်စွက်ကူညီခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် တွေ့ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဝေါ်ရှင်တင်သို့ မကြာခဏ ရောက်လာတတ်ရာ ထိုအခါမျိုးတွင် ကျွန်ုပ်မကပင် ပို.စ်အယ်ဒီတာအဖွဲ့နေ့လယ်စာစားပွဲများသို့ ဖိတ်ခေါ်ရလေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်မကိုယ်တိုင်လည်း ကျွန်ုပ်မနေထိုင်ရာအိမ်၌ ထိုဧည့်သည်များကို မကြာခဏ ဧည့်ခံ ဖျော်ဖြေတတ်ပါသည်။ လူများများစားစား ဖိတ်ရသည့် လူထုညစာစားပွဲများကိုမူ ဒေါ်နီတို့ဖိတ်နိုင်ဖို့အတွက် ကျွန်ုပ်မ ချန်ထားလိုက်ပါသည်။ ထိုညစာစားပွဲများ၌ မကြာခဏ ဂုဏ်ပြုခံခဲ့ရသည့် ဧည့်သည်မှာ ကျွန်ုပ်မတို့ ခရီးထွက်စဉ်က တွေ့ဆုံခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ် နေတတ်ပေသည်။ ဇမ်ဘီယားနိုင်ငံ³⁷ သမ္မတ ကအွန်းဒါး³⁸ နှင့် ဇင်ဘားဘွေနိုင်ငံ³⁹ သမ္မတ မူဂါးဘေး⁴⁰ တို့ ဝေါ်ရှင်တင်ရောက်စဉ်က ကျွန်ုပ်မအိမ်သို့ အလည်လာခဲ့ကြသည်။ ဝီလီ ဘရဲန့်⁴¹ (အနောက်ဂျာမဏီနန်းရင်းဝန်ဟောင်း)၊ ဗက်ကလက် ဟာဗယ်လ်⁴² (နောင်တွင် ချက်သမ္မတဖြစ်လာသူ) နှင့် ဟယ်လင် ဆူဇ်မင်း⁴³ (တောင်အာဖရိကအတိုက်အခံခေါင်းဆောင်) တို့လည်း ကျွန်ုပ်မထံ ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်ုပ်မတွင် လူအတော်များများကို လက်ခံနိုင်သည့်နေရာထိုင်ခင်းရှိခြင်း၊ လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုခုကို ကျွန်ုပ်မ၏ ဝန်ထမ်းအင်အားဖြင့် နိုင်နိုင်နင်းနင်း လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထင်ရှားသော ဧည့်သည်များအား ဧည့်ခံဖျော်

ဖြေပေးရန် ကျွန်မအား မေတ္တာရပ်ခံလာ၍ ကျွန်မက ဧည့်ခံရသည်များ လည်းရှိပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အက်ကွာဒေါ⁴⁴သမ္မတ ဖက်ဘရက်စ် ကော်ဒဲရီး⁴⁵၊ ကျော်ဒန်ဘုရင်နှင့် မိဖုရားတို့အား ဧည့်ခံဖျော်ဖြေပေးရသည် ကို ကျွန်မကိုယ်တိုင်လည်း နှစ်ခြိုက်ပျော်ပိုက်လှပါသည်။ သို့သော် သတင်းစာများ၌ ကျွန်မကို ဝေါ်ရှင်တင်မှ ထင်ရှားသော အိမ်ရှင်မကြီး⁴⁶ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကျွန်မ၏ လုပ်ရပ်များကို လိင်ခွဲခြားသည့် လုပ်ရပ်များ အဖြစ်လည်းကောင်း ရေးသားဖော်ပြလာကြသည်ကို တွေ့ရသောအခါ ကျွန်မ များစွာ ဘဝင်မကျနိုင်အောင် ဖြစ်သွားခဲ့ရပြန်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများသည် လုပ်ငန်းသဘာဝအရ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းခွင်အတွင်းနှင့် လုပ်ငန်း ခွင်ပြင်ပမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တန်းတူ ဆက်ဆံနေထိုင်ခြင်းကို ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် အခိုင်အမာ ယူဆထားသောကြောင့်လည်း အစိုးရ အဖွဲ့အတွင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ခင်မင်အောင်လုပ်ပြီး သတင်းစာသမားများ အပေါ် မှန်ကန်စွာ နားလည်အောင်လည်း သူတို့ကို ကျွန်မက ကူညီ တည်မတ်ပေးပါသည်။

ကျွန်မသည် ပါတီနှစ်ခုစလုံးမှ သမ္မတနှင့် ခင်မင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မကဲ့သို့ အဓိကသတင်းစာသို့ မဟုတ် အဓိကမဂ္ဂဇင်းတစ်ခုခုကို ကိုယ်စားပြုရသူတစ်ယောက်ဖြစ်လာပါက သို့မဟုတ် သမ္မတ မကျေနပ် စရာ ပစ်မှတ်ဖြစ်နေပါက ထိုခင်မင်မှုမှာ သမ္ဘာရင်နေလင့်ကစား တင်းမာ သွားနိုင်ပါသည်။ သမ္မတဂျွန်ဆင်၊ သမ္မတနစ်ဆင်နှင့် သမ္မတဘုရ် လက်ထက်များတွင် ယင်းအဖြစ်မျိုးနှင့် ကျွန်မ ကြုံခဲ့ရသည်။ သမ္မတ ရေဂင်နှင့်မူ ထူးဆန်းစွာပင် ယင်းသို့ တင်းမာမှုများ မရှိခဲ့ပေ။ သမ္မတဖော့ဒ် ကား အလွန်ဖော်ရွေသူဖြစ်သည်။ သမ္မတကလင်တင်တို့ဇနီးမောင်နှံကို ကျွန်မ၏ မာသပ်စ် ဗင်းယာဒ်⁴⁷ဂေဟာတွင် တစ်ကြိမ်ဧည့်ခံပြုစုခဲ့ခြင်းမှအပ ကျွန်မဆက်သွယ်မှုအလွန်နည်းပါးခဲ့ပါသည်။ နှစ်ယောက်စလုံး ဖော်ရွေကြ

သော်လည်း သူတို့မှာ ငယ်ရွယ်သော မျိုးဆက်ခေတ်အနွယ်များဖြစ်နေ၍ ကျွန်မနှင့် ဝေးနေသည်မှာ သဘာဝကျမည်ဟုပင် ဆိုရပေမည်။

သမ္မတရွေးချယ်ပွဲပြီးသည့်နောက် ၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလထဲ တွင် ရေဂင်ဇနီးမောင်နှံတို့ ကျွန်မ၏အိမ်တွင် နောက်ဆုံးညစာစားခဲ့ကြ သည်။ ထိုစဉ်က ရေဂင်တို့ ဝေါ်ရှင်တင်မှ ကယ်လီဖိုးနီးယားသို့ အပြီး ထွက်ခွာရန် ပြင်ဆင်ထားပြီးချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် သမ္မတရွေး ကောက်ပွဲသည် ကျွန်မတို့နှင့် အရွေးခံသမ္မတလောင်း နှစ်ယောက်စလုံး (ဘုဂ်နှင့် မိုက်ကယ် ဒူးကာ့ကစ္စ⁴⁸) တင်းမာခဲ့ကြသည့်ပွဲပင်ဖြစ်သည်။ နှစ် ယောက်စလုံးသည် ပို.စ်သို့ လာရောက်၍ အယ်ဒီတာများနှင့် နေ့လယ်စာ စားခဲ့ကြသော်လည်း ၎င်းတို့၏ ရွေးကောက်ပွဲသတင်း ဖော်ပြမှုနှင့် ပတ် သက်၍ ပို.စ်ကို ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မမှာ ဘုဂ်ကို ရင်းရင်းနှီးနှီးမဟုတ် သော်လည်း နှစ်အတော်ကြာကတည်းက သိနေခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေ ငွေအရင်းအနှီးမြှုပ်နှံထားသော ရေနံကုမ္ပဏီတွင် ဘုဂ်ငယ်ဘဝဖြင့် အလုပ် ဝင်ခဲ့ဖူးသည်။ ဘုဂ်နှင့် ဇနီး ဘာဘရာတို့သည် ဖခင် အထက်လွှတ်တော် အမတ် ပရက်စကော့ ဘုဂ်⁴⁹ လမ်းစဉ်အတိုင်း အလယ်အလတ် ဒီမို ကရက်များဟုပင် ကျွန်မအထင်ရှိ၍ နှစ်ခြိုက်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဧရာ ဘုဂ် ဒုတိယ သမ္မတသက်တမ်း ရှစ်နှစ်အတွင်း၌ သားအဖနှစ်ယောက်စလုံး ကို သိပ်မတွေ့ခဲ့ရပေ။ ဘုဂ်မှာ ရေဂင်အပေါ် နိုင်ငံရေးအရရော၊ ပုဂ္ဂိုလ် ရေးအရပါ သစ္စာရှိကြောင်း ကျွန်မကောင်းစွာသတိပြုမိခဲ့ပါသည်။

တစ်ကြိမ်တွင် နယူးစိတ်စ်မဂ္ဂဇင်း မျက်နှာဖုံးဆောင်းပါး၌ ဘုဂ် အား ပျော့ညံ့ညံ့လူစားအဖြစ် ဖော်ပြသဖြင့် ဘုဂ်ဘက်တော်သားများ နယူးစိတ်စ် သတင်းထောက်များကို ရှောင်ဖယ်ဖယ်ဖြစ်နေ၍ ကျွန်မနှင့်အတူ ရစ်ခ် စမစ်သ်၊ အီဗန် သောမတ်စ်တို့က နယူးစိတ်စ်ကို ကိုယ်စားပြု၍ ဘုဂ်၏ နေအိမ်တွင် ရှင်းလင်းခဲ့ကြရသည်။ ဘုဂ်က နယူးစိတ်စ်အယ်ဒီတာတွေကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချသည်။ ကျွန်မက နယူးစိတ်စ်အပတ်စဉ် သတင်းလုပ်ငန်း

၏ခက်ခဲရုပ်ထွေးပုံကို ဘုရ်အား ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

ပို့.စံနှင့် နယူးစိဝိခံမှ အယ်ဒီတာများအနေဖြင့် ခူးကားကစွနှင့် လည်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ကြရပါသည်။ ခူးကားကစွမှာ အခြေအနေအတော် များများကို ကောင်းစွာ မလေ့လာမသုံးသတ်တတ်ပေ။ ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်ကာလမှာပင် ခူးကားကစွက ကျွန်မတို့အဖွဲ့သားများနှင့် သီးခြား တွေ့လိုသည်ဆို၍ ကျွန်မလည်း ပို့.စံနှင့် နယူးစိဝိခံအဖွဲ့သားများနှင့်အတူ ခူးကားကစွထံ ရောက်သွားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မတို့ မမြင်ဖူးသေးသော ခူးကား ကစွ၏ ဘဝမျက်နှာစာတစ်ဖက်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ကြသော် လည်း ဟိုတယ်အခန်းထဲတွင် ကျွန်မတို့ထိုင်မိလျှင်ပင် သူပြောသမျှမှာ ကျွန်မတို့အတွက် အသစ်အဆန်းတွေ မဟုတ်ဘဲအပြင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး သဘောထားအမြင်များလည်း မပေးနိုင်ကြောင်း သိလိုက်ရပါသည်။ ဤသို့ ဖြင့် နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရန် အတွေ့အကြုံမရှိသော ခူးကားကစွကို ပယ်ကာ ဘုရ်အား ကျွန်မ ထောက်ခံမဲပေးလိုက်တော့သည်။ ယင်းမဲမှာ ရီပတ်ဘလီ ကင်သမ္မတအတွက် ကျွန်မ၏ ပထမဆုံးထောက်ခံမဲပင် ဖြစ်သည်။

ဖီးလ်ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ကျွန်မဖြတ်သန်းခဲ့ရသည် ပထမပိုင်း နှစ်များတွင် ကျွန်မအဖို့ လုပ်ငန်းခွင်ဘဝကို ကိုယ်ပိုင်ဘဝနှင့် ကန့်သတ် ခဲ့ခြားဖို့ အလွန်အမင်း ခဲယဉ်းခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် အလိုအလျောက် ထိန်းကိုင်မောင်းနှင်သော လေယာဉ်မှ လေသူရဲတစ်ဦးပမာ နှစ်များစွာကြာ သည်အထိ အလွန်များပြားသော ဘဝမျက်နှာစာများကို အာရုံဝင်စားလာခဲ့ရ သည်။ သားနှစ်ယောက်က အိမ်မှာရှိနေသေးသည်။ မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်းများ၊ လုပ်ငန်းသဘောအရ ဆက်ဆံရသူများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာ များ အမြဲတမ်း ပြည့်နေတတ်သည်။ အစည်းအဝေးများ၊ ညစာစားပွဲများ လည်း အလွန်များလှသည်။ ကံအားလျော်စွာပင် ကျွန်မသည် အမျိုးသမီး လှုပ်ရှားမှုမှ ရရှိခဲ့သည့် သင်ခန်းစာများကြောင့် ကျွန်မ၏ ကိုယ်ပိုင်ဘဝ

မှာ ပြန်လည်စိုပြည်လာခဲ့သည်။

ဘဝခရီးတစ်လျှောက်တွင် မိသားစုနှင့် အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေများသည် ကျွန်မအဖို့ အမြဲတမ်းအရေးပါခဲ့ကြပါသည်။ တစ်ကွေ့တွင်မူ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့်လည်း ကျွန်မ နေထိုင်သွားလာလှုပ်ရှားတတ်လာခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ယောက်ျားမိတ်ဆွေများကို ပို၍ တန်ဖိုးထားတတ်လာသည်။ ကျွန်မဘဝတွင် ကျွန်မ၏ မေတ္တာပန်းကို လှမ်းဆွတ်ချင်သော ယောက်ျားများ၊ ခင်မင်ရင်းနှီးသည့် ယောက်ျားသူငယ်ချင်းများ မပြတ်ရှိနေခဲ့ကြသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့်လည်း သူတို့ကို နေရာပေးဆက်ဆံခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဖီးလ်အသက်ရှိစဉ်ကတည်းက ဖီးလ်အပေါ် အလွန်မြတ်နိုးတွယ်တာစိတ်ဖြင့် ပေါင်းသင်းခဲ့သူဖြစ်ရာ တစ်ပင်လဲမူ တစ်ပင်မထူလိုသည့် အစွဲကလေးမှာ ကျွန်မ၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကပ်ပါလာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ နောက်ထပ် အိမ်ထောင်မပြုရသည့်အကြောင်းကို မကြာခဏ မေးလာတတ်ကြသည်။ လုပ်ငန်းခွင် ပထမနှစ်များအတွင်းက ထိုသဘောမျိုး စောကြောမေးမြန်းလာကြသည်ကို ကျွန်မဒေါသဖြစ်မိခဲ့သည်။ အမျိုးသားတစ်ယောက်ကိုသာ မေးသင့်သော မေးခွန်းတွေဟု ထင်ခဲ့သည်။ ကျွန်မက ဘာကြောင့် အိမ်ထောင်မပြုရသည့်အကြောင်းရင်းကို တကယ်မသိပါဟုသာ ဖြေခဲ့သည်။ သို့သော် ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များက ကျွန်မ နောက်ထပ် အိမ်ထောင်ပြုရေးကို ခက်ခဲစေခဲ့ကြောင်း ကျွန်မသိလာခဲ့ပါသည်။

စိတ်ဝါတ်ထက်မြက်ပြီး တာဝန်သိသောယောက်ျားများကို ကျွန်မ စိတ်ဝင်စားပါသည်။ သို့သော် ယင်းယောက်ျားမျိုးကလည်း ကျွန်မနေတတ်ထိုင်တတ်သည့် ဘဝပုံစံကို လက်ခံမည်မဟုတ်ပေ။ ကျွန်မလိုချင်သည့် ယောက်ျားမျိုးသည် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ကျွန်မနေ့စဉ် အသုံးပြုခဲ့သည့် စိတ်အားလူအားထက်ပိုသော ပမာဏကို လိုချင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ထောင်ပြုဖို့ ကျွန်မ နောက်ထပ် မစဉ်းစားသလောက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ တစ်ယောက်တည်း နှစ်ပေါင်းများစွာ နေလာခဲ့ပြီးမှ တစ်ဦးသော ယောက်ျားသား

နှင့် အတူနေထိုင်ဖို့အတွက် အထွေထွေသော လိုက်လျောမှုများဖြင့် ချိန်ညှိရသည်အလုပ်မှာ ခက်လှချေသည်။ အမှန်မှာ ကျွန်မသည် လုပ်လက်စလုပ်ငန်းကိုသာချစ်ပြီး လုပ်ငန်းခွင်နှင့်ကျွန်မ လက်ထပ်ထားခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

အိမ်ထောင်ရေးအဆင်ချောပါမှ ဘဝမှာ နေချင်စရာကောင်းပေမည်။ ထိုကဲ့သို့သော အိမ်ထောင်သည်များပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်ရသည်ကို ကျွန်မကြိုက်လှပါသည်။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မေတ္တာစစ်ဖြင့် တယုတယဖေးမကူညီမှုကလေးများသည် ဘဝ၏ အားမာန်များပင်ဖြစ်သည်။ ဟင်နရီကစ်ဆင်းဂျားတို့ ဇနီးမောင်နှံနှင့် စကော့တီရက်စ်တင်တို့လို ဇနီးမောင်နှံတို့မှာ ဘဝ၏ အားမာန်များကို ထာဝရရှိနေသူများပင်ဖြစ်ပါသည်။ စကော့တီတို့အတွဲဆိုလျှင် အိမ်ထောင်သက်ပေါင်းနှစ်ပေါင်း ၅၀ ပင် ပြည့်ပေတော့မည်။ ကျွန်မသည် သူတို့တစ်တွေအချင်းချင်း အလေးထားဆက်ဆံပုံကလေးများကို အခွင့်သင့်တိုင်း ကြည့်နူးစွာ စောင့်ကြည့်နေတတ်ပါသည်။

အထီးတည်းနေရခြင်း၌ အခက်အခဲကလေးများရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် နှစ်ယောက်တွဲဆိုလျှင် အလွန်ပျော်စရာကောင်းမည့် နွေရာသီနှင့် အားလပ်ရက်ကျေးလက်ဒေသခရီးထွက် အပန်းဖြေချိန်များတွင်ဖြစ်ပါသည်။ နောင်အခါ၌ ယင်းအချိန်များကို တစ်ယောက်တည်း သို့မဟုတ် သားသမီးမြေးများနှင့်အတူ အသုံးချနိုင်ဖို့အတွက် မာသာစ် ဗင်းယာဒ်ဂေဟာကို ကျွန်မဝယ်ယူလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မာသာစ် ဗင်းယာဒ်ကို ဝယ်လိုက်ခြင်းသည် ကျွန်မဘဝကို ထူးထူးခြားခြား ပြောင်းလဲလိုက်ပြီး ပျော်ရွှင်မှုအဝဝကိုပါ ပေးသည့် ပထမခြေလှမ်းပင်ဖြစ်သည်။ ပထမမြင်စက ထိုအိမ်မှာ ယခင်က ယာယီ စတည်းချနေထိုင်သွားခဲ့သည့်ဒက်ကြောင့် ဖရိုဖရဲ ယိုယွင်းပျက်စီးနေသည်။ သို့သော် အိမ်၏ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် လှပသော မြေနေရာပေါ်တွင် ဆောက်လုပ်ထားပုံတို့ကို ကျွန်မ ကြိုက်သွားပါသည်။ ထိုအိမ်မှာ သားသမီး

တွေအတွက် မိသားစုဆုံစည်းရာ ဂေဟာကြီး ဖြစ်လာနိုင်သည့်အပြင် သူတို့ ခရီးထွက်ပါကလည်း ကျွန်မအဖို့ မြေးများနှင့် အတူနေနိုင်မည်ဟု ပထမ မြင်စကတည်းက ကျွန်မ စိတ်ကူးထားပြီးဖြစ်သည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် မာသာစ် ဗင်းယာဒ်ကိုဝယ်ပြီး နောက်တစ်နှစ်တွင် မွမ်းမံပြုပြင်ချိန်မှစ၍ ဩဂုတ်လသို့ ရောက်တိုင်း မာသာစ် ဗင်းယာဒ်၌ ကျွန်မနေထိုင်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မနည်းတူ ကျွန်မ၏ သားသမီးများနှင့် မြေးတွေကလည်း ဂေဟာသစ် ကို ကြိုက်လာကြသည်။ မာသာစ် ဗင်းယာဒ်သည် ကျွန်မအတွက် အားဆေး တစ်ခွက်ဖြစ်နေတော့သည်။

ဤသို့ဖြင့် နွေရာသီကာလများတွင် ဗင်းယာဒ်ဂေဟာက ကျွန်မကို ဖြေသိမ့်မှုပေးပြီး မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများက တစ်နှစ်ပတ်လုံး ကျွန်မကို ကူညီလျက်ရှိကြသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်တွင်နေသော ကျွန်မတို့အထဲ မှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဘဝသည် အစိုးရအဖွဲ့များအပြောင်းအလဲနှင့်အတူ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ကြသော်လည်း ကျွန်မတို့၏ မူလခင်မင်မှုမှာ မပြောင်းမလဲ ခိုင်မြဲ လျက်ပင် ရှိနေလေသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်မြို့၏ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး နှင့် ပတ်သက်၍ “ဝေါ်ရှင်တင်မှာ မိတ်ဆွေလိုချင်ရင် ခွေးသာမွေးထား”⁵⁰ ဟူသော အဆိုတစ်ခုပင် ရှိနေသည်။ ဝေါ်ရှင်တင်မှာ ကျွန်မ၏ ဇာတိမြို့လည်းဖြစ် ကျွန်မ အစဉ်နေထိုင်ရာ မြို့လည်းဖြစ်သောကြောင့် ယင်းအဆိုကို မှန်ကန်သည်ဟု မထောက်ခံလိုပေ။ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝေါ်ရှင်တင်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အဖို့ ဝေါ်ရှင်တင်သည် တစ်မှုထူးခြားနေသည်မှာ သေချာသည်။ မိမိအတွက် စိမ်းနေသော မြို့တစ်မြို့တွင် မိတ်သစ်ရှာဖွေဆိုသည်မှာလည်း အချိန်ယူရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဩဇာအာဏာရှိသူအား တစ်နည်းနည်းဖြင့် အသုံးချရန်အတွက် ဖြစ်သည်နည်းဖြင့် ခင်မင်ရင်းနှီးမှု ရယူတတ်သူများလည်း မလွဲမသွေရှိနေကြသည်။

ကျွန်မမှာ သတင်းစာလောကသားတစ်ယောက်ဖြစ်နေသော

ကြောင့် အစိုးရအဖွဲ့မှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် စတင်တွေ့သိဆက်ဆံခဲ့ရသည်ဆိုသော်လည်း အချို့သော ခင်မင်မှုများမှာ ထူးထူးခြားခြား ခိုင်မာနက်ရှိုင်းသွားခဲ့ကြပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် မိတ်စစ်မိတ်ကောင်းအဖြစ် ချစ်ခင်ရင်းနှီးခဲ့သူများတွင် ဘော့ပဲမက်နားမားရားနှင့် ဟဲန်နရီကစ်ဆင်းဂျားတို့ကို ကျွန်မ ပထမဆုံး အမှတ်ရနေမိသည်။ ပေါလ် နစ်ဇာ⁵¹၊ ဒပ်ဂလပ်စ် ဒစ်လ်လင်း၊ မက် ဘန်းဒီး၊ ဂျက် ဗလင်တီ⁵²၊ ဂျိုး ကာလီဖာနို⁵³၊ လယ်ရီ အီဂယ်ဘားဂါး⁵⁴တို့လည်း ရာသက်ပန် မိတ်ဆွေများပင်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းသဘောအရသာ ကျွန်မစတင်ပေါင်းသင်းခဲ့သည့် ဒက်ဒ် နေ⁵⁵၊ အယ်လဲန်ဘလူစတီန်း⁵⁶တို့နှင့်လည်း အလုပ်သဘောကို ကျော်လွန်၍ အလေးအနက်ထားပေါင်းသင်းဆက်ဆံခဲ့ကြပါ သည်။

ဝေါတာဂိတ်အရုပ်တော်ပုံကြောင့် နစ်ဆင်အစိုးရအဖွဲ့ထဲမှ ကျွန်မနှင့် မိတ်ပျက်သွားသူတွေ အတော်များပါသည်။ အရေးအခင်းကာလ တစ်လျှောက်လုံး ကျွန်မနှင့် မိတ်မပျက်ခဲ့သူ အနည်းငယ်ထဲမှ တစ်ယောက်မှာ ဂျော့ချ် ရှိ.စ်⁵⁷ပင်ဖြစ်သည်။ နစ်ဆင်၏ ဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် သူရောက်နေစဉ်က ကျွန်မသူနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့ပြီး မက် ဂရင်းဖီးလ်ဒ်၏ နေအိမ်ညစာစားပွဲ၌ သူ့ကို ပြန်တွေ့ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က ဂျော့ချ်မှာ သမ္မတဂေဂင်၏ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဖြစ်နေပေပြီ။ တင်းနစ်ကစားတုန်းပဲလားဟု ဂျော့ချ်က ကျွန်မကို မေးပြီး သူလည်း တင်းနစ်ကစားချင်ကြောင်း ပြောလာပါသည်။ ထိုရက်သတ္တပတ် စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့မှစ၍ ဂျော့ချ်ကို တင်းနစ်ကွင်းထဲသို့ ကျွန်မဦးဆောင်ခေါ်သွားပြီး တနင်္ဂနွေပုံမှန်လေးယောက်တွဲပွဲများ၌ ပါဝင်ကစားစေခဲ့ရာ ကျွန်မတို့အဖွဲ့နှင့် အပတ်စဉ် ခြောက်နှစ်တိုင်တိုင် အတူကစားခဲ့သည့် ကစားဖော် ရောင်းရင်းကြီးဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မနှင့် ဂျော့ချ်သည် ကားတစ်စီးတည်းဖြင့် တင်းနစ်ကွင်းသို့ အတူသွားအတူပြန်လုပ်ရင်း ပိုမိုရင်းနှီးခင်မင်လာခဲ့ရာ ဝေါရှင်တင်တွင် ဂျော့ချ်နှင့် အချိန်အများဆုံး သုံးနေသူများထဲ၌ ဂျော့ချ်၏ ချစ်လှစွာသော ဇနီးအိုဘီ⁵⁸ပြီးလျှင်

ကျွန်မက ဒုတိယလိုက်နေပြီလားဟုပင် ထင်မိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မသည် ဂျော့ချ်နှင့် ယင်းကဲ့သို့ အနီးကပ်ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနေသော်လည်း ထိုစဉ်က ထိပ်တန်းအရေးအခင်းဖြစ်ခဲ့သည့် အရှေ့အလယ်ပိုင်း ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ဂျော့ချ်ထံမှ ကျွန်မ မည်သည့်သတင်းအစအနမှ မရခဲ့ပေ။ ဂျော့ချ်ကား ရိုးဖြောင်မှန်ကန်ပြီး အမြော်အမြင်ကြီးမားသူဖြစ်ချေသည်။

ကျွန်မတို့၏ စာနယ်ဇင်းများ၌ သတင်းဖော်ပြရာ၌ ကျွန်မ၏ မိတ်ဆွေ မည်သူမည်ဝါဟူသောအချက်က လုံးဝလွှမ်းမိုးခြင်း မရှိပေ။ ကျွန်မ၏ အယ်ဒီတာများက ကျွန်မအရင်းနှီးဆုံး မိတ်ဆွေတွေနှင့် ပတ်သက်၍လည်း သတင်းရေးဖို့ ရှိလျှင် လွတ်လပ်စွာ ရေးကြမည်သာဖြစ်သည်။ ကျွန်မနှင့် ရင်းနှီးသဖြင့် သက်သက်ညှာညှာမရေးပါဟူ၍ မရှိခဲ့ပါ။ ကံကောင်းလျှင် မကောင်းကြောင်း အရေးအသားခံရသူ မိတ်ဆွေများက ကျွန်မအား ခွင့်လွှတ်တတ်ပြီး အချိန်ကြာသော် မေ့သွားကြပေလိမ့်မည်။

ကျွန်မသည် နှစ်ပေါင်း ၇၀ ပြည့် ဘဝခရီးလမ်းဆုံးတစ်ခုဆိုသို့ မနေမနား လျှောက်လှမ်းလျက်ရှိရာ တစ်နှစ်ဟူသော ကာလတစ်ခုကို ကျော်လွန်လာတိုင်း ဘဝကို ကျွန်မ ပို၍ပို၍သာ ပျော်ပိုက်လာခဲ့ပါသည်။ ယခုအချိန်အထိ အိုမင်းခြင်းကို ကျွန်မ အမှုမထားခဲ့။ အိုမင်းခြင်းကို ကျွန်မ ကောင်းစွာ တွေးတောကြံဆခြင်းလည်း မပြုလုပ်ခဲ့ပေ။ သို့သော် ကျွန်မအဖို့ အသက် ၇၀ အတွင်းသို့ ဝင်သည့် ၁၉၈၇ ခုနှစ်ကိုမူ အမှတ်ပြုပေမည်။ “ခုနှစ်ဆယ်ဆိုတာ ငယ်ငယ်လေးရယ်၊ သူငယ်ချင်းအသက် ၇၅ နှစ်ရောက် တဲ့အခါမှ တကယ်ခံစားရလိမ့်မယ်။ ဒီတော့မှ တဖြေးဖြေးပိုပြီးပိုပြီး ခံစားရတယ်” ဟု မိတ်ဆွေကြီး လူဗီ ပီယာဆင်က ဖြေသိမ့်စကားဆိုသည်။ လူဗီ မည်သို့ဆိုဆို ကျွန်မအဖို့ အသက် ၇၀ ပြည့်လာခြင်းအတွက် စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်သွားပါသည်။ ကျွန်မ၏အသက်ကို ကမ္ဘာသို့ အသိမပေးလို။ အထူးသဖြင့် စီးပွားရေး လောကထဲ၌ ကျွန်မအသက်ကို

မကြေညာစေလိုပေ။ ထို့ကြောင့် မွေးနေ့တွင် အဝေးတစ်နေရာ၌ ရောက်နေစေချင်သည့် စိတ်ကူးဖြင့် ပေါ်လီဖရစ်ချီတို့၊ ဇနီးမောင်နှံ၊ ဘော့ပဲ မက်နားမားရားတို့နှင့်အတူ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့၊ ကိုပတ်၍ ယိုဆီးမတီး^{၅၅}နှင့် နာပါတောင်ကြား^{၆၀}ဒေသတို့သို့ ခရီးထွက်ရန် မွေးနေ့နှင့်အချိန်ကိုက်၍ ကျွန်မစီစဉ်လိုက်ပါသည်။

သို့သော် သမီးကြီးလာလီ၏ခွဲကို ကျွန်မ ထည့်မတွက်ထားမိခဲ့ ပေ။ အလွန်ငယ်သေးသောအရွယ်မှစ၍ ကျွန်မဘဝထဲတွင် ခိုင်မာသော အသွင်အဖြစ် ရပ်တည်လာခဲ့သော လာလီသည် မောင်သုံးယောက်နှင့်တိုင် ပင်၍ ကျွန်မစိတ်ကူးနှင့် အစီအစဉ်များကို ကျော်လွှားဖျက်သိမ်းလိုက်ကြ သည်။ သူတို့မောင်နှမတစ်တွေ ဂုဏ်ပြုကျင်းပပေးမည့် ဧည့်ခံပွဲကလေး ဖြင့် လက်ခံရန် ကျွန်မကို ပြောလာကြသည်။ ကျွန်မ သူတို့အစီအစဉ်ကို လက်ခံလိုက်ရသည်။ သို့သော် တကယ်ရင်းနှီးသော အပေါင်းအသင်းများ နှင့် သူတို့မိသားစုကိုသာဖိတ်ရန် သတိပေးထားလိုက်ပါသည်။ လာလီက ရင်းနှီးသော အပေါင်းအသင်းများနှင့် သူတို့၏မိသားစုဆိုသည်ကို မည်ကဲ့ သို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်လိုက်သည်မသိ၊ ဝေါ်ရှင်တင်ရှိ ဧရာမခန်းမဆောင်ကြီးထဲ ၌ မွေးနေ့ပွဲလာ ဧည့်ပရိသတ် ၆၀၀ ကျော်ကို တွေ့ရ၍ ကျွန်မ ရင်များ ပိုကာ လန့်ဖျပ်သွားတော့သည်။ နောက်ဆုံးတွင်မှ အပေါင်းအသင်းများကို စုံစုံလင်လင် တွေ့ရခြင်းအတွက် စိတ်ချမ်းသာခဲ့ပါသည်။ လာလီသည် ထို အခန်းကျယ်ကြီးထဲရှိ စားပွဲတိုင်းကို အစွမ်းကုန်ပွင့်နေသော နှင်းဆီပန်းစည်း ကြီးများဖြင့် ကြိုးကြိုးစားစား ပြင်ဆင်ထားသည်။ ရှေ့ခန်းကလေးထဲတွင် မဒီရဲရာကျောင်းမှ ကျွန်မ၏ ပညာရည်မှတ်တမ်းကတ်ပြားတစ်ခုအပါအဝင် ကျွန်မဘဝ ကဏ္ဍအားလုံးမှ မှတ်တမ်းခါတ်ပုံကြီးများကို ပြသထားပါသည်။ စာမျက်နှာ လေးမျက်နှာပါသော သဏ္ဍာန်တူ ပို့စ်သတင်းစာတစ်စောင်ကို လူအတော်များများဖြင့် စီစဉ်ရိုက်နှိပ်၍ ပြသထားပါသေးသည်။ “ကက်သရင်း ဂရေဟ်မိက မွေးနေ့မလုပ်လိုဟုပြော၊ ဆူသံပူသံများ မကြားလို၊ အေးဆေး

ငြိမ်သက်သော ညချမ်းချိန်ကို နေအိမ်၌ဖြုန်းချင်သူ” ဟူသော ခေါင်းစီး စာတန်းကြီးကို စာမျက်နှာအပြည့်ဖြင့် ဖော်ပြထားသော သတင်းဆောင်းပါးကြီး၏ထိပ်တွင် ထည်ဝါထင်ရှားစွာ တွေ့နေရသည်။ သားကြီးဒေါ်နီက အခမ်းအနားမှူးအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပြီး လာလီက ကျွန်မအတွက် ဂုဏ်ပြု ဆုတောင်း အရက်သောက်ခြင်းကို ရှစ်ကြိမ်တိတိ ပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ထားသည်။

ထိုမွေးနေ့ပါတီပွဲသည် ကျွန်မဘဝ၌ အပေါင်းအသင်း ရောင်းရင်းများ အလျှံပယ် ဝန်းရံနေပုံကို လှစ်ပြနေပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မမှာ ပိုမိုအိုမင်းလာသည့်အလျောက် ထိုအပေါင်းအသင်းတွေထဲမှ အချို့ကို စတင် လက်လွတ်ဆုံးရှုံးနေရပေပြီ။ ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် အစ်ကိုကြီးဘီးလ် မှ စတင်ကာ ကျွန်မထိတွေ့ဆက်ဆံခဲ့ရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များစွာပင် ဆုံးပါး သွားခဲ့ကြသည်။ ဘီးလ်မှာ အံ့စရာလူသားပင်ဖြစ်သည်။ နှုတ်ချိုပြီး သဘော ကောင်းလွန်း၍ လုပ်ငန်းခွင်၌ ယုံကြည်လေးစားမှုခံရသည်။ သို့သော် ရင် တွင်း၌ မပျော်ပိုက်သောဝေဒနာကို တနဲ့နဲ့ ခံစားသွားရရှာသည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များအတွင်း၌ ဂျိုး အယ်လ်စော့ပံ ကွယ်လွန်သွား ခြင်းသည်လည်း ဆုံးရှုံးမှုကြီးတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ သူ့ဘဝ နောက်ဆုံးနှစ် များတွင် သူနှင့်ကျွန်မ ပိုမိုရင်းနှီးခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က သူနှင့် ဆူဆန် မာရီ ကွာရှင်းထားပြီးဖြစ်၍ သူရော ကျွန်မပါ အထီးကျန်သမားတွေ ဖြစ်နေသော ကြောင့် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဂျော့ချ်တောင်းဒေသတွင်ရှိသော သူ့အိမ်နှင့် ကျွန်မအိမ်မှာ တယ်လီဖုန်းရော၊ လူချင်းပါ ကူးလူးဆက်ဆံမှု များ ရှိခဲ့ကြသည်။ ဂျိုးနှင့် အတူသွားလာ လှုပ်ရှားနေရသည်ကို ကျွန်မ နှစ်ခြိုက်သည့် အပြင် သူ့ကို အားထားယုံကြည်နေမိသည်။ တစ်ယောက် နှင့်တစ်ယောက် အကူအညီများ အပြန်အလှန် တောင်းတလျှက်ရှိကြသည်။ သူသည် ကျွန်မ ဘဝတွင် အရေးပါသလို ကျွန်မသည်လည်း သူ့ဘဝတွင် အရေးပါသူဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်မသိသမျှ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေထက် ပိုကဲ၍ ကျွန်မအား ပျော်ရွှင်မှုကို ပေးသည်။ ကျွန်မကလည်း လူတကာထက်ပိုသော

ပျော်ရွှင်မှုကို သူ့အား ပေးခဲ့ပါသည်။ “ငြီးငွေ့မှု၊ မသိနားမလည်မှု၊ မိမိ ကိုယ်မိမိ ကျေနပ်အားရမှုတို့မှာ ဘဝ၏ တကယ့်ရန်သူများဖြစ်ကြသောကြောင့် မည်သည့်အခါမျှ အဝင်မခံပါနှင့်” ဟူသော သူ့ပြောစကားများ မှန်ကန်လှပါသည်။

နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျွန်မအလွန်အားထားခဲ့သော ချစ်လှစွာသော မိတ်ဆွေကြီး လူဗီ ပီယာဆင်လည်း ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ လူဗီသည် စိတ်ကူး ဉာဏ်ကောင်းပြီး ရဲရင့်သူဖြစ်သည်။ ပျော်ရွှင်စွာဖြင့် လူအများနှင့် တလိုက် တလျော့နေထိုင်တတ်သူလည်းဖြစ်သည်။ သူ့အလွန်ချစ်သော သူ့မိတ်ဆွေ မယ်လ်ကမ်း ဖော့ဘ်စ်^{၆၁}က ထိုစဉ်က နယူးယောက်ဆိပ်ကမ်းတွင် ကျောက် ချထားသော သူ့ရွက်သဘောကြီးပေါ်တွင် သူ့အသက် ၈၀ ပြည့် မွေးနေ့ စည်ခဲပွဲကို ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ နှစ်နှစ်ကြာမှ ရုတ်တရက် ကွယ်လွန် သွားရှာသည်။

ဘဝခရီးလမ်းပေါ်တွင်လည်း ကျွန်မသည် အပေါင်းအသင်းများ တရွေ့ရွေ့ ပို၍ပို၍ ဆုံးပါးကွယ်လွန်နေကြသည့် တစ်နေရာသို့ ရောက်နေ သောကြောင့် ဂျိုး အယ်လ်စော့ပ်၏ “မိမိထက်အသက်ငယ်သော အပေါင်း အသင်းများ ရှာဖွေရေး” အကြံပေးချက်နှင့် ဥပမာအတိုင်း လိုက်နာခဲ့ပါသည်။ အမှန်မှာ ကျွန်မသည် အသက်အရွယ် အမျိုးမျိုးသော လူပုဂ္ဂိုလ်များကို စိတ်ဝင်စားသောကြောင့် ကြီးငယ်မဟူ လူအမျိုးမျိုးနှင့် ပေါင်းသင်းတတ်ပါ သည်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ နီးပါးအထိ အရင်းနှီးဆုံးပေါင်းသင်းခဲ့သည့် ပေါ်လီ သည်လည်းကောင်း၊ ကျွန်မအပေါ် ကျေးဇူးအနန္တပြုခဲ့သော မက်သည် လည်းကောင်း၊ ဖီးလ်မကွယ်လွန်မီကတည်းက ကျွန်မအနီးတွင်ကပ်လျက် ကျွန်မ၏ လက်ထောက်လုပ်ခဲ့သော လစ်ဇ် ဟောလ်တင်သည်လည်းကောင်း မပြယ်သော ခင်မင်မှုဖြင့် လေးလေးနက်နက် ဆက်ဆံလျက်ပင်ရှိကြသည်။ အစ်မလေးဘစ္စ၊ ညီမလေးရုသ်တို့နှင့်လည်း နီးစပ်လျက်ပင်ရှိသေးရာ ညီအစ်မတစ်တွေ အခါအခွင့်သင့်တိုင်း စုရုံးစကားပြော၍ တစ်ဦးအိမ်တစ်ဦး

အလည်အပတ်ရောက်လေ့ရှိကြသည်။

၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှောင်းပိုင်းတွင် ဝေါ်ရှင်တင်ပို့စံကုမ္ပဏီ အမြတ်လုံးလုံးပေါ်ကာ အောင်မြင်သည့်အဆင့်သို့ တက်လှမ်းလာနိုင်တော့ သည်။ ဒစ်ခ်ရှိစဉ်ကာလကတည်းက ရှယ်ယာဈေးနှုန်း တစ်ဟုန်ထိုး မြင့် တက်ခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် ရှယ်ယာတစ်ခုဈေးနှုန်း ဒေါ်လာ ၃၀၀ အထိ အံ့စရာကောင်းလောက်အောင် တက်သွားတော့သည်။ ယှဉ်ပြိုင်ဖက်ကုမ္ပဏီ များထက်သာအောင် ကျွန်မတို့ အဘက်ဘက်တွင် ပို၍ အလုပ်လုပ်ပြနိုင်ခဲ့ ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့၏ လုပ်ငန်းအရည်အသွေးလည်း မမြင့်စဖူး မြင့် သည်ထက် မြင့်မားကောင်းမွန်လျက်ရှိသည်။

ကုမ္ပဏီ လုံးဝ အောင်မြင်လာခြင်းတွင် ဒစ်ခ်၏ သူမတူသော စွမ်းဆောင်ချက်များ အထင်အရှားရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအပြင် ကျွန်မတို့ လုပ်ကိုင် သည်များ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်အောင် ပံ့ပိုးကူညီသော အခြေအနေတွေလည်း များစွာရှိသေးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ပိုစံသည် မိသားစုကုမ္ပဏီသဘော သက်ရောက်နေသောကြောင့်လည်း အချို့အစိတ်အပိုင်းများ အောင်မြင်ခဲ့ ပါသည်။ ပိုစံကုမ္ပဏီ အောင်မြင်လာသည် အခြားအကြောင်းတစ်ခုမှာ ကျွန်မတို့အနေဖြင့် အောင်မြင်မှုကို မည်သည့်အခါမျှ ပေါ့ပေါ့တန်တန် လက်မခံခဲ့ကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သတင်းစာဖတ်သူ တစ်ယောက်မျှ လက် လွတ်မခံသကဲ့သို့၊ ကြော်ငြာလည်း တစ်လက်မမျှ အလွယ်တကူ အဆုံးအရှုံး မခံခဲ့ကြ။ သတင်းဆောင်းပါးများ အကြောခံရတိုင်း ကျွန်မတို့ အပြင်းအထန် ခံစားတတ်ကြသည်။ ယခုလည်း ဤအတိုင်းပင် ခံစားနေကြသည်။

ကျွန်မတို့အနေဖြင့် သတင်းစာအတတ်ပညာပိုင်းအရ အကောင်း ဆုံးအဆင့်ကို ရည်ရွယ်ကြိုးပမ်းခဲ့ခြင်းသည် သင့်မြတ်မှန်ကန်သော လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သကဲ့သို့ အယ်ဒီတာပိုင်းဆိုင်ရာ မဟာဗျူ ဟာတစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်မ ယုံကြည်ထားပါသည်။ ပိုစံကုမ္ပဏီ

အပြီးသတ် အောင်မြင်ရခြင်း၏ နောက်ထပ်အကြောင်းတစ်ခုမှာ ကျွန်မ စတင်တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်စဉ်မှစ၍ ထောက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ဒေါ်နီလည်း ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေသော သတင်းစာအတတ်ပညာပိုင်းအရ အကောင်းဆုံးဖြစ်ရေးနှင့် အမြတ်အစွန်းရရှိရေးကို ပူးတွဲလုပ်ကိုင်ရေးဟူသော အယူအဆပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းသဘောထားကို ဖေဖေနှင့် ဖီးလ်တို့လည်း ခံယူခဲ့ကြမည်ဟု ကျွန်မယုံကြည်ပါသည်။

ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ရပ်များသည် အောင်မြင်ကောင်းမွန်သော မှတ်တမ်းတင်လုပ်ရပ်များပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း နောက်ဆုံးတွင် ပို.စ်ကို အသိအမှတ်ပြုလာကြရသည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများဌာန⁶²က နယူးယောက်မြို့တွင်ကျင်းပပြီး ဂုဏ်ပြုဇနည်သည် အဖြစ် ကျွန်မတက်ရောက်ခဲ့ရသော အထူးဂုဏ်ပြု နေ့လယ်စာစားပွဲတွင် ဝေါရင် ဘတ်ဖက်က ကုမ္ပဏီ အောင်မြင်ရသည့် အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လူသိနည်းသော အချက်အလက်များကို အလေးပေးပြောကြားခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က ဝေါ်ရှင်တင်ရှိ ထိပ်တန်း မီဒီယာကုမ္ပဏီကြီး ခြောက်ခု၏ ပျမ်းမျှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမှာ ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှစ၍ ၁,၅၅၀ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိနေပြီး ကျွန်မတို့ကုမ္ပဏီမှာ ၃,၁၅၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိနေရာ ထိုကုမ္ပဏီကြီး ခြောက်ခုထက် နှစ်ဆမက ပိုမိုသာလွန်နေပါသည်။

၁၉၈၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလထုတ် ဘဏ္ဍနက်စ် မန်သ်⁶³ မဂ္ဂဇင်းတွင် စီမံခန့်ခွဲမှု အကောင်းဆုံးကုမ္ပဏီ ငါးခုဟူသော ဆောင်းပါးကို မျက်နှာဖုံးတင်ဆောင်းပါးအဖြစ် ဖော်ပြလိုက်ရာ ဝေါ်ရှင်တင်ပို.စ်ကုမ္ပဏီလည်း အက်ပါးလ်⁶⁴၊ မတ်ခ်⁶⁵၊ ရပ်ဘာမိတ်⁶⁶၊ ဝေါလ်မတ်⁶⁷ကုမ္ပဏီတို့နှင့်အတူ ပါဝင်လာခဲ့ပါသည်။ နှစ်အနည်းငယ်အကြာတွင် ဖော်ကျွန်း⁶⁸မဂ္ဂဇင်းမှ "Business Hall of Fame" ဆုကို ကျွန်မအား ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းဆုမှာ ကျွန်မအတွက် ပြီးပြည့်စုံပြီး ကျေနပ်စရာ ဂုဏ်တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

အသိအမှတ်ပြုခံရသော ကျွန်မတို့၏ အောင်မြင်မှုအဝဝသည်

ဒစ်ခ်၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကြောင့်ဟုပင် တိုက်ရိုက်ဆိုနိုင်သည်။ ဒစ်ခ်၏ လက်ထက်တွင် ရှယ်ယာတစ်ခုပေါ်မှ ပြန်အမ်းငွေနှုန်းထားများ တိုးလာခဲ့သည်။ ဒစ်ခ်သည် အတတ်ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကို ပို.စ်၌ အဆင့်မြင့်စွာ စတင်ကျင့်သုံးခဲ့သူပင်ဖြစ်သည်။ ကုမ္ပဏီလုပ်သက် ကိုးနှစ်ပြည့်သည့်နှစ်တွင် ကုမ္ပဏီမှ အနားယူမည့်အကြောင်း ဒစ်ခ်က ကြိုတင်အသိပေးသည်။ ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်သို့ မဟုတ် ကုမ္ပဏီ၏ အမှုဆောင် အရာရှိချုပ်များ၊ ၎င်းတို့၏ရာထူးကို လက်လွှတ်ရမည့်အချိန်၌ လက်မလွှတ်ခဲ့သောကြောင့် နှစ်နာပျက်စီးသွားသော ကုမ္ပဏီများကို ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ခဲ့ဖူးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါ်နီအား ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ နယူးစ်ဝိမ်သဘာပတိအဖြစ် စီမံဆောင်ရွက်နေသော အယ်လဲန်စပွန်းအား ကုမ္ပဏီ၏ စီမံခန့်ခွဲမှု အရာရှိချုပ်အဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်တိုးမြှင့်ပေးရေးအတွက် ဒစ်ခ်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ က ကျွန်ုပ်တို့၏ ရာထူးအသီးသီး (စီမံခန့်ခွဲမှုအရာရှိချုပ်နှင့် အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်)ကို ကြိုတင်လက်လွှတ်ပေးလိုက်ကြပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် မလွဲမရှောင်သာသော အခြေအနေကြောင့် ကုမ္ပဏီ၏ အချက်အချာရာထူးကို လက်လွှတ်လိုက်ရပြီးနောက် မည်ကဲ့သို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်ကို မသိဘဲဖြစ်နေလေသည်။ ပို.စ်ကုမ္ပဏီ၏ တာဝန်အရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် လစ်ဟင်းမှုရှိမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်လာမိသည်။ သို့သော် ဒေါ်နီနှင့် အယ်လဲန်တို့က ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ကောင်းစွာဆက်သွယ်မှု ရှိနေသည့်အပြင် သူတို့က ကျွန်ုပ်တို့ကို သတင်းပို့လေ့ရှိကြသောကြောင့် အခက်အခဲ မတွေ့ခဲ့ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာအချို့၏ အကြံပြုချက်အတိုင်း သဘာပတိအဖြစ်ဖြင့် နှစ်နှစ်ခွဲဆောင်ရွက်ပြီးမှ ၁၉၉၃ ခုနှစ်စက်တင်ဘာလတွင် သဘာပတိတာဝန်ကို အပြီးအပိုင် စွန့်လွှတ်လိုက်ပါတော့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဒေါ်နီ၊ အယ်လဲန်၊ ကျွန်ုပ်တို့သုံးဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ကုမ္ပဏီ၏ သုံးဦးအမှုဆောင်ကော်မတီ၌ သဘာပတိ

ဖြစ်လာပါသည်။

ဘန်မှာ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ကျွန်မ အနားယူပြီးနောက် လအနည်းငယ်အကြာမှာပင် အသက် ၇၀ ပြည့်၍ အနားယူသွားပါသည်။ ထိုစဉ်က အယ်ဒီတာပိုင်း အပြောင်းအလဲတွင် ဘန်နှင့် ကျွန်မတို့က လဲန့် ဒေါင်းနီး⁷⁰ နှင့် ဒေါ်နီတို့အား တာဝန်လွှဲပေးခဲ့ကြသည်။ ပထမသော် လဲန့်နှင့် ဒေါ်နီတို့အပေါ် ပရိသတ် အထင်သေးခဲ့သော်လည်း နှစ်ယောက်စလုံးမှာ အတွေ့အကြုံနှင့် အရည်အချင်းရှိပြီးသူများဖြစ်၍ ဝေဖန်ပြောဆိုသူများ တိတ်သွားကြသည်။

ဘန်အနားယူခြင်းသည် စိတ်လှုပ်ရှားရသည့် အခြေအနေတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဩဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် အယ်ဒီတာများအခန်းမှ ဘင်နောက်ဆုံးထွက်ခွာမသွားမီ သူ့အတွက် ကိတ်မုန်နှင့် ရှန်ပိန်ဖြင့် ဂုဏ်ပြုနှုတ်ဆက်ပွဲကလေးတစ်ခုကို ကျွန်မတို့ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ နှုတ်ဆက်ပွဲကလေးမှာ ဝန်ထမ်းများ တစ်ခဲနက် ပါဝင်ဆင်နွှဲသည့် ပွဲကြီးပွဲကောင်းအဖြစ် သို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ဘန်အကြောင်း၊ ဘန်သတ္တိ၊ ဘန်နှင့်တွေ့ခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများ စသည်ဖြင့် ဘန်အား ဂုဏ်ပြုစကားများ ပြောကြသည်မှာ သုံးနာရီပင် ကျော်သွားသည်။ မည်သူမျှ ဘန်ကို အနားမယူစေချင်ကြ။ ဘန်၏ စွမ်းအားနှင့် နှစ်လိုဖွယ်အရည်အသွေးများလည်း မကုန်ခန်းသွားကြသေးပေ။ ဘန်သည် ပျော်ရွှင်ဖျတ်လတ်စွာပင် လှုပ်ရှားသွားလာရင်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ လူကြိုက်များသော ထိုစာအုပ်တွင် သူ၏ မူလအဘော်နှင့် အယူအဆများကို ကြားနိုင်ကြသောကြောင့် အကောင်းဆုံးစာအုပ်အမျိုးအစားပင်ဖြစ်သည်။

ကျွန်မသည် ရာထူးနှင့်အတူ ကပ်ပါလာခဲ့သော အဓိကတာဝန်များ မရှိတော့သည့်နောက် ကျွန်မ ပြန်လည်ပုံဖော်ရပေဦးမည်။ ထိုသဏ္ဍာန်သစ်များသည် ကျွန်မ၏ နေ့ရက်များကို အစားဖြည့်ရုံသက်သက်မျှ မဟုတ်ဘဲ ရောင်းရင်းကြီး လူဗီပြောလေ့ရှိသော “နောက်ဆုံးအကြိမ် ကွင်းပတ်

ပြေးခြင်း”(နေဝင်ချိန်အစ)⁷¹ကို အဓိပ္ပာယ်ဖြည့်ရန်လည်း ဖြစ်ပါသည်။
ဩဇာအာဏာမဲ့သွားသောသူများသည် အချိန် ကြာမြင့်စွာကပင် ကျွန်မ
ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းမျိုးတွင် ရရှိခံစားရသည့် နှစ်ခြိုက်စရာ အခွင့်
ထူးများကို စွန့်လွှတ်နိုင်ဖို့ ခဲယဉ်းပါသည်။ ကျွန်မတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်အများ
အပြားအဖို့ မိမိလုပ်ငန်းမှ ရရှိခံစားရသော အခွင့်ထူးများကြောင့် ကိုယ့်
သဘောအတိုင်း လုပ်နိုင်ခဲ့သည်ကို ယုံမှားဖွယ် မရှိပေ။ ကျွန်မလည်း
ကိုယ်လုပ်လိုရာ လုပ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ သို့သော် ပို၍မူမှန်သောဘဝသို့ ပြန်
ရောက်သွားသောကြောင့် ကောင်းသောအခြေအနေတစ်ရပ်အဖြစ် ကျွန်မ
ယုံမှတ်ထားသည်။ ကျွန်မမှာ ထိပ်ဆုံးအဆင့်သို့ ရောက်စဉ်က ထိန်းသိမ်း
ချိန်ဆမှုအချို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကျွန်မ
ကိုယ်ကိုယ်ကို အလိုက်လိုက်နေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဘဝ၏ စိတ်ဝင်စားဖွယ်
ရာ အမျိုးမျိုးကို လိုက်စားနိုင်သည့် အခြေအနေ၌ရှိခြင်း၊ ကျွန်မလုပ်ကိုင်
သမျှကို ဝိုင်းဝန်း ကူညီမည်သူများ၊ ရုံးလုပ်ငန်းခွင်၌လည်းကောင်း၊ နေအိမ်
၌လည်းကောင်း ရှိနေခြင်းတို့ကြောင့် ကျွန်မ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်ပါ
နေခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဘဝပုံသဏ္ဍာန်သစ်ကို ပုံဖော်ရာ၌ ဘဝပုံသဏ္ဍာန်ဟောင်းမှ ပြန်
လည်စွဲမှတ်ထိန်းသိမ်းထားလိုသည့် အချက်များကို ကျွန်မ နားလည်အောင်
ကြိုးစားပါသည်။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးစလုံး ရှင်သန်ဖျတ်လတ်အောင် ထားရှိ
ခြင်းသည် အရေးကြီးလှကြောင်း ကျွန်မသိသည်။ ကျွန်မကြိုက်သည့် ဖဲကို
ပြန်ကစားနေပါပြီ။ ဂေါက်သီးနှင့် တင်းနစ်တို့ကိုလည်း ပြန်ကစားဖို့ စိတ်ကူး
ထားပါသည်။ အရေးကြီးဆုံးမှာ အလုပ်လုပ်နေဖို့ပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မ၌
အလုပ်မလုပ်လိုသည့်သဘောများ မည်သည့်အခါတွင်မျှ မရှိခဲ့ပေ။ ကျွန်မ
အဖို့ အလုပ်လုပ်ခြင်းသည် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် ရေတို့ကဲ့သို့ လူတွေသက်ရှင်
တည်တံ့ဖို့အတွက် ဘဝပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုအဖြစ် ယူဆသည်။ မရှိလျှင်
မဖြစ်သလောက်လည်း အရေးပါသည်။ ယင်းအစွဲသည် ဖေဖေမေမေတို့မှ

ကျွန်မ တိုက်ရိုက်ရရှိခဲ့သည် ဗီအေမေ့တစ်ခုဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကျွန်မ၌ ကုမ္ပဏီ နှင့်ပတ်သက်၍ အချိန်ပိုင်းတာဝန်များ ရှိနေသေးလင့်ကစား တစ်စုံတစ်ခုကို ကျွန်မ လိုချင်နေပါသည်။

ကျွန်မ၏ လုပ်ငန်းခွင်ဘဝကို တန်ဖိုးထား သိရှိနားလည်ခြင်း သည် ဘဝချိန်ညှိမှုအသစ်ကို ရှာဖွေခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မသည် အစကနဦးကတည်းက ကုမ္ပဏီအကျိုးရှိရာရှိကြောင်းလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားရန် ကြိုတင်စိတ်ကူးထားသည့်အလျောက် ပညာရေးကိစ္စ နှင့် ဤဘဝမှတ်တမ်း ရေးသားရေးကိစ္စတွင် အာရုံစိုက်ကာ ပိုမိုဆောင်ရွက် လာရတော့သည်။

ဘာကြောင့် စာတစ်အုပ်ကို ရေးဝံ့ရပါသလဲ။ ကျွန်မတို့၏ အတိတ် ဘဝပုံရိပ်များကို မည်သူတွေက စိတ်ဝင်စားကြပါမည်နည်း။ ကျွန်မ၌ သဘောထားအမျိုးမျိုး ရောထွေးလျက်ရှိနေပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ကုံလုံ ကြွယ်ဝသလောက် ထူးထူးခြားခြား စည်းစနစ်တကျ နေထိုင်တတ်သော ဖေဖေမေမေတို့၏ စိတ်အားတက်ကြွဖွယ်ဘဝကို အိမ်ထောင်မရှိသူများပင် စိတ်ဝင်စားကြလိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ အတွေးပေါက်ခဲ့သည်။ ဖီးလ်၏ အမြော် အမြင်ဉာဏ်၊ စွမ်းရည်နှင့် ခင်မင်ဖွယ်အရည်အသွေးများသည် သူ့ကိုသိ သောသူများအတွင်း၌ အစဉ်အလာကြီးမားခဲ့သော်လည်း သူ့အကြောင်း အပြည့်အစုံ ရေးပြသူ မရှိခဲ့ကြ။ သူ့အကြောင်းပြောလိုသည့်ဆန္ဒလည်း ကျွန်မတွင် ပြင်းပြခဲ့ပါသည်။ ဤဘဝပုံရိပ်မှတ်တမ်းကို ရေးဖြစ်သည် အခြားအကြောင်းတစ်ခုမှာ ကျွန်မဘဝ၏ ပုံရိပ်များကို ပြန်လည်ရှုမြင် ဆင်ခြင်လိုခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ၏ ကိုယ်ရေးဖြစ်စဉ်များတွင် မမျှော် လင့်သောဖြစ်ရပ်များ၊ တစ်ကျော့ပြန်မပေါ်လာနိုင်တော့သည့် ဖြစ်ရပ်များ ပါဝင်နေသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရေးလုပ်ငန်း၌ စိတ်ဝင်စားသည့် ဝါသနာမှာ မေမေထံမှ ကျွန်မ အမွေခံရရှိခဲ့သော အမြတ်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ မေမေသည် သူ၏

ဘဝနောက်ဆုံးနှစ်များကို ပညာရေးလုပ်ငန်းဖြင့် အဆုံးသတ်သွားခဲ့ပါသည်။ အမှန်မှာ ပညာရေးလုပ်ငန်းသည် အရေးအကြီးဆုံးနှင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် အကောင်းဆုံး လူမှုရေးကိစ္စတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတစ်ဝန်းတွင် ငွေလုံးငွေရင်းများစွာသုံးစွဲ၍ ပညာရေးပရောဂျက်များစွာကို အကောင်အထည်ဖော်ဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မကမူ ရိုးရိုးရှင်းရှင်းနှင့် တိုက်ရိုက်အကျိုးသက်ရောက်မည့် ပညာရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ပေးလိုသည်။ ဥပမာ မည်သည့် သက်သေအထောက်အထားမျှ တင်ပြနေစရာမလိုဘဲ ကလေးငယ်အချို့၏ ပညာရေးဘဝကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ကံအားလျော်စွာပင် လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိပြီး စိတ်ဓါတ်ခိုင်မာတက်ကြွသော တယ်ရီဂိုးလ်ဒင်း⁷²နှင့် ပူးပေါင်းမိပြီး ဝေါ်ရှင်တင်မြို့တော် အန်နာကော့စ်ရှားဒေသ⁷³ အရွယ်မတိုင်မီကလေးများ ပညာရေးပရောဂျက်တစ်ခုကို ကျွန်မကူညီဖြည့်ဆည်းခွင့် ရရှိသွားခဲ့ပါသည်။ နေ့ကလေးထိန်းဌာနတစ်ခုနှင့် တွဲလျက် မိဘများအား ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် ဌာနတစ်ခု ထူထောင်ဖွင့်လှစ်ရေး၊ အသက် ၂ နှစ်မှ ၄ နှစ်အရွယ် ကလေးငယ် ၁၀၀ ကို ကနဦး လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးမည့် ကျောင်းတစ်ကျောင်း တည်ဆောက်ဖို့အတွက် ရန်ပုံငွေအလုံအလောက် စုဆောင်းနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်မတို့ ပရောဂျက်ကို နမူနာယူ၍ ဒေသတွင်းနှင့် အခြားနေရာများ၌ လူထုအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အားဖြင့်ဖြစ်စေ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်သွားနိုင်ဖို့ ကျွန်မတို့ ရည်ရွယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုပရောဂျက် ပြီးသွားပါက ပညာရေးကိစ္စများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားရန်လည်း ကျွန်မ စိတ်ကူးထားသည်။

လုပ်ငန်းများ ပြီးပြတ်အောင်လုပ်ခြင်း၊ စာရေးခြင်း၊ မိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်းများနှင့် ဆက်လက်လှုပ်ရှားသွားလာခြင်း၊ မိတ်သစ်များဖွဲ့ခြင်းတို့ကို ယခုအခါ ကျွန်မ အလေးထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ သားသမီးများ၊ သူတို့၏ ကလေးများနှင့်လည်း ကျွန်မ ဆက်သွယ်မှုရှိပါသည်။ ကျွန်မ၏ သားသမီးများမှာ အလွန်ရင်းရင်းနှီးနှီးစည်းစည်းလုံးလုံးရှိကြသည်။

သူတို့အချင်းချင်း မသင့်မမြတ်ကြသည်အခါ၌ဖြစ်စေ၊ ကျွန်မအပေါ် မကျေနပ်သည့် အခါမျိုး၌ဖြစ်စေ တစ်ဖမ်းဆန်ဆန် မနေတတ်ကြပါ။ ကျွန်မ သည် သူတို့၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးလွတ်လပ်မှုကို ထိပါးလောက်အောင် သူတို့ လူရွယ်ဘဝ မှတ်တမ်းတွေကို မရေးခဲ့ပါ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ သားသမီး၊ မြေးတွေနှင့်အတူ ယခုလောက်ကြာမြင့်အောင် နေထိုင်ခွင့်ရနေသည်ကိုပင် ဝမ်းသာကြည်နူးနေရပါသည်။

သမီးကြီးလာလီမှာ စာအုပ်နှစ်အုပ်ထုတ်ပြီးနောက် သတင်းစာနှင့် မဂ္ဂဇင်းစာရေးဆရာဖြစ်နေသည်။ အထူးသဖြင့် လော့စ်အဲန်ဂျလိစ်တိုင်းမ်စ် သတင်းစာ၊ နယူးယောက်မဂ္ဂဇင်း၊ ပါရီတို⁷⁴မဂ္ဂဇင်းတို့၌ အရေးများသည်။ လာလီအတွက် ပုံမှန်တစ်နေရာကို ပို့စဉ် ၁၉၉၁ ခုနှစ်မှစ၍ ပေးထားခဲ့ရာ ထိုကော်လံအတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးသော သမီးကြီး၏ အရေးအသားနှင့် ဇွဲ ကြောင့် ကျွန်မ ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူ၍ မဆုံးအောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံအသီးသီးသို့ ခရီးထွက်ရာတွင် လာလီက ကျွန်မထက်ပင် ကမ္ဘာ့ ခေါင်းဆောင်များကို လူတွေ့မေးမြန်းနိုင်ခဲ့သည်။ လာလီသမီး ကက်သရင်း နှင့် ပဲမ်မလာတို့လည်း သူတို့၏ အသက်မွေးမှု ဘဝလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိနေကြပေပြီ။

သားအလတ်ဘီးလ်မှာ လော့စ်အဲန်ဂျလိစ်၌ ရှေ့နေလိုက်ပြီး နောက် တက္ကသိုလ်ဥပဒေဘာသာပြဆရာနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဘီးလ်၏လုပ်နည်းစနစ်ကို အထူးနှစ်ခြိုက်ခဲ့ပါသည်။ သူတို့မောင်နှမထဲတွင် ဗင်းယာဒ်ဂေဟာကို အနှစ်ခြိုက်ဆုံးသူမှာ ဘီးလ် ပင်ဖြစ်သည်။ ဗင်းယာဒ်နှင့် ကပ်လျက်နေရာတွင် အိမ်တစ်ဆောင် ကိုပင် ဘီးလ်က ဆောက်လိုက်သေးသည်။ ကျွန်မအနေဖြင့် သူနှင့် ဆယ်ကျော် သက်အရွယ် သူ့ကလေးနှစ်ယောက်ကို ကြည့်နေနိုင်ဖို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။

အထွေးဆုံးစတီးဖ်မှာ နယူးယောက်၌ ရာသက်ပန်နေထိုင်သူဖြစ် သည်။ မိုက်နစ်ကားလိစ်နှင့် လူးဝစ် အယ်လဲန်တို့ထံ၌ ဇာတ်ကသည် အလုပ်

လုပ်ကိုင်ပေးပြီးနောက် ပြဇာတ်ထုတ်လုပ်သူအဖြစ် ဆဲမ် ရှက်ပတ်⁷⁵၊ အက်သို ဖူးလ်ဂတ်⁷⁶၊ အီးအာရ် ဂန်းနီ⁷⁷နှင့် အခြားခေတ်ပြိုင်ပြဇာတ်ရေး ဆရာများ၏ ပြဇာတ်များကို ထုတ်လုပ်ပြသခဲ့ပါသည်။ စတီးဖ်သည် လူသိနည်းသော အမေရိကန် စာရေးဆရာများ၏ ပြဇာတ်များကို ဦးစားပေး ထုတ်လုပ်ပြသသည့် အမြတ်အစွန်းပခါနု မထားသော နယူးယောက် ပြဇာတ်ခန်းမဆောင်ကြီး⁷⁸ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည်။ စတီးဖ်၏ နယူးယောက်ပြဇာတ် ခန်းမဆောင်ကြီးမှ ဂျွန် ဝဲ⁷⁹စသော ပြဇာတ် ဆရာ များ၏ ကနဦးလက်ရာ ပြဇာတ်များကို ထုတ်လုပ်ခဲ့သည့်အပြင် “ရဲင့်”⁸⁰ မူရင်းပြဇာတ်ကိုပါ စင်တင် ကပြခဲ့သည်။ “ရဲင့်” မှာ ဘရော့ဒ်ဝေး၌ ရေပန်းစားနေသော တိုနီဆု⁸¹ရထားသော ပြဇာတ်ဖြစ်ပါသည်။ စတီးဖ်မှာ ကိုလမ်းဘီးယားတက္ကသိုလ်၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဒေါက်တာဘွဲ့ သင်တန်းသို့ ပင် တက်ခွင့်ရရှိခဲ့ပြီး ယခုအခါ အမေရိကန်တွင် အကောင်းဆုံး ပုံနှိပ်စာပေ တိုက်ဖြစ်သည့် အက်ကိုးစာပေ⁸²တည်ထောင်၍ စာအုပ်စာပေများ ထုတ်ဝေ လျက်ရှိပါသည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် အက်ကိုးမှ ထုတ်ဝေသည့် ရဲင့်နှင့် ကဗျာဆရာတစ်ယောက်တို့ ပူလစ်ဇာဆုတစ်ဆုစီ ရရှိခဲ့ရာ စတီးဖ်တို့အဖွဲ့ နာမည်ကြီးသည်ထက် ကြီးလာတော့သည်။ စတီးဖ်၏ဇနီး ကေသီ⁸³မှာ သရုပ်ဖော်ပန်းချီဆရာဖြစ်ပြီး နယူးယောက် လူထုလူမှု ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားလျက်ရှိပါသည်။

သားကြီးဒေါ်နနှင့် မေရီတို့ ဝေါ်ရှင်တင်၌ရှိနေ၍ ကျွန်မ ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သူတို့၌လည်း လီဇာ၊ လော်ရာ၊ ဝီးလ်နှင့် မော်လီ သားသမီးလေးယောက် ထွန်းကားနေသည်။ ယခုအခါ သူတို့ ကလေးတွေ၏အသက်များ ၁၄ နှစ်မှ ၂၄ နှစ်အထိပင် ရှိနေကြပေပြီ။ မေရီမှာ ရှေ့နေအဖြစ် နှစ်အနည်းငယ် ဆောင်ရွက်ပြီးမှ စာကိုသာ ဇောက် ချ၍ ရေးခဲ့သည်။ ယင်းအလုပ်ကိစ္စ၊ ကလေးတွေကိစ္စနှင့် ရပ်ရေးရွာရေး လူမှုရေးကိစ္စများကိုပါ ဆောင်ရွက်ခွင့် ပိုမိုရရှိသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ရှောင်လွှဲ၍မရသော အသက်အရွယ်အိုမင်းခြင်း၏ အခက်အခဲများ၊ အပေါင်းအသင်းလျော့နည်းသွားခြင်းများနှင့် ကြုံတွေ့ရာတွင် ကျွန်မအား ဖေးမကူညီကြသည် အခြေအနေနှစ်ခုမှာ ဖော်ပြခဲ့သော ကျွန်မ၏ မိသားစုနှင့် နှစ်လိုဖွယ်ကြည်နူးမှုများပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကျွန်မဘဝမှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ကျွန်မအသက် ၇၉ နှစ်ပြည့်သောအခါ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေဖို့ စဉ်းစားထားသည်။ ဘဝနေထိုင်မှုပုံစံ၊ ကျန်းမာရေး၊ ဝါသနာ လုပ်ငန်းအလွန်များပြားခြင်း၌ ကျွန်မကုသိုလ်ကံကောင်းခဲ့သည်။ သို့သော် အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လာသောအခါ ခြောက်ပစ်ကင်းစင်းလုံးချော မဟုတ်နိုင်တော့ပေ။ သင်က သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာပါသည်ဟုဆိုသည်တိုင်အောင် နှလုံး (နှလုံးခုန်မမှန်ခြင်း)၊ တင်ပါး (ရိုးဆက်ယောင်ရမ်းခြင်း)၊ ရုပ်ပိုင်းစိတ်ပိုင်း နှေးကွေးလေးလံလာခြင်းစသော အိုမင်းခြင်းကို ဖုံးကွယ်ထားနိုင်သည်အချင်းအရာများ ပေါ်ထင်လာကြပါသည်။ လူတွေက သင့်ကို လက်တွဲခေါ်၍ စက်လှေကားဖြင့် အတက်အဆင်းလုပ်လို့ မလုပ်လို့ မေးလာကြမည်။ အဖိုးထိုက် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်တစ်ခုပမာ သင့်အား ပြုစုဆက်ဆံလာကြပေမည်။ ထိုသူတို့၌ သင့်ကို အကောင်းဆုံး ဂရုစိုက်ကူညီလိုသည် စိတ်စေတနာရှိကြသည်။ ထိုအခါ သူတို့အပေါ် သင်ကလည်း နှိမ့်နှိမ့်ချချ ရှိလာရပါသည်။

တစ်ချိန်တည်းတွင် အိုမင်းခြင်း၏ အကောင်းသဘောပါသော အချက်များလည်းပေါ်ထင်လာကြသည်။ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုက သင့်ကို အိပ်မပျော်အောင် မနှိပ်စက်နိုင်တော့ပေ။ သင်သည် သင်စိတ်မဝင်စားသော အရာများကို ပယ်ချပစ်ရန်နှင့် သင်နှစ်သက်သူများ၊ သင်နှစ်သက်သည် ကိစ္စများ၌ အချိန်ကိုအသုံးချရန် လွတ်လပ်သွားပြီဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ပို၍ လွတ်လပ်သွားပြီဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် အလုပ်ကို ဆက်လုပ်ခွင့်ရနေပြီး ဘဝပုံသဏ္ဍာန်သစ်ကို အကြိုက်တွေ့ကာ အတိတ်ကိုလည်း လက်လှမ်းမီနေခြင်းအတွက်

ဝမ်းသာကြည်နူးနေရပါသည်။ အိုမင်းလာသောအခါမှ အတိတ်ကို တမ်းတ
နေခြင်းမှာ အန္တရာယ်များလှသည်။ ယခု ကျွန်မဘဝ၏ နေထိုင်နည်း စနစ်
သစ်ကို တွေ့ရပါပြီ။ အနာဂတ်အတွက် အကျိုးစီးပွားကို မျှော်မှန်းရင်း
ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတွင် နေထိုင်သွားရန် ကျွန်မ ကြံရွယ်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

Notes

1. Allbritton Communication
2. cellular telephone
3. Legi-Slate
4. *The Washington Post*
5. Stanley H. Kaplan Company
6. Kaplan Educational Centers
7. Cowles Media Company
8. Des Moines Register
9. *National Journal*
10. *Times Mirror*
11. Capital Cities Communications Company
12. Post Newsweek Cable
13. Rick Smith
14. Jon Alter
15. Bob Samuelson
16. Jane Bryant Quinn
17. Allan Sloan
18. George Will
19. Jim Hoagland

20. Nicolae Ceausescu
21. Ivory Coast
22. Abidjan
23. *U.S. News & World Report*
24. Prince Bandar
25. Pat Nixon
26. Nancy Kissinger
27. Sheik Ahmed Zaki Yamani
28. Prince Abdullah
29. Sadat
30. Shah of Iran
31. Muammar Qaddafi
32. *Veil*
33. Mikhail Gorbachev
34. Chernenko
35. Andropov
36. Tom Brokaw
37. Zambia
38. Kaunda
39. Zimbabwe
40. Mugabe
41. Willy Brandt
42. Vaclav Havel
43. Helen Suzman
44. Ecuador
45. Febres Cordero
46. "prominent Washington hostess"
47. Martha's Vineyard
48. Michael Dukakis
49. Prescott Bush
50. "If you want a friend in Washington, get a dog"
51. Paul Nitze
52. Jack Valenti

53. Joe Califano
54. Larry Eagleburger
55. Ed Ney
56. Allan Bloostein
57. George Shultz
58. Obie
59. Yosemite
60. Napa Valley
61. Malcolm Forbes
62. Center for Communications
63. *Business Month*
64. Apple
65. Merck
66. Rubbermaid
67. Wal Mart
68. *Fortune*
69. Alan Spoon
70. Len Downie
71. "last lap"
72. Terry Golden
73. Anacostia section
74. *Parade*
75. Sam Shepard
76. Athol Fugard
77. E.R. Gurney
78. New York Theatre Workshop
79. John Guare
80. "Rent"
81. Tony
82. Ecco Press
83. Cathy

F-52